SEBASTIAN A. CORN

ne vom întoarce în muribecca

NAUTILUS

SEBASTIAN A. CORN (pseudonimul literar al lui Florin Chirculescu, de profesie medic chirurg) s-a născut la București pe 26 martie 1960. A debutat cu proză scurtă în anul 1993, în revista sci-fi *JSF*. A fost recompensat la scurtă vreme cu Premiul pentru Debut European la Euroconul de la Glasgow din 1995, după care a primit Marele Premiu al Editurii Nemira din 1997 pentru romanul *Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine,* tipărit la aceeași editură. De-a lungul anilor, au urmat alte distincții. A colaborat cu reviste de specialitate, unde a publicat nuvele și povestiri, și a fost redactor-șef al revistei *Nautilus*. A semnat cu pseudonimul Sebastian A. Corn următoarele volume: *2484-Quirinal-Ave* (Nemira, 1996), *Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine* (Nemira, 1998), *Cel mai înalt turn din Babylon* (Nemira, 2002), *Imperiul Marelui Graal* (Nemira, 2006), câștigător al Premiului Vladimir Colin în 2006, *Vindecătorul* (Cartea Românească, 2008), *Skipper de interzonă* (Millenium Books, 2012)

SEBASTIAN A. CORN

ne vom întoarce în muribecca

NEMIRA

Coperta: Cristian FLORESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CORN, SEBASTIAN A.
Ne vom întoarce în Muribecca / Sebastian A. Corn. -
București: Nemira Publishing House, 2014
ISBN 978-606-579-725-3

821.135.1-31

Sebastian A. Corn
NE VOM ÎNTOARCE ÎN MURIBECCA

Redactor: Nicoleta GHEMENT
Tehnoredactor: Irina POPESCU

Tiparul executat de FED PRINT S.A.

ISBN 978-606-579-725-3

Navega recte adelante y si la tierra que tu buscas no existe, Dios la creara para recompensar su audacia.

ISABELA DE CASTILIA CĂTRE
CRISTOFOR COLUMB – *îndemn apocrif*

Till a voice, as bad as Conscience, rang
interminable changes
On one everlasting Whisper day and night
repeated – so:
„Something hidden. Go and find it. Go
and look behind the Ranges –
„Something lost behind the Ranges. Lost
and waiting for you. Go!“

RUDYARD KIPLING – *The Explorer*

But he grew old -
This knight so bold -
And o'er his heart a shadow
Fell as he found
No spot of ground
That looked like Eldorado.

E.A. POE – *Eldorado*

The English go native very easily. There is no disgrace in it. On the contrary, in my opinion it shows a creditable regard for the real things in life.

PERCY HARRISON FAWCETT

Cu toții am trecut prin pățaniile ciudate cu litere și cuvinte din această poveste, numai că le-am uitat cu desăvârșire. Să nu ne temem: părinții și bunicii noștri le-au trăit și le-au uitat și ei, iar copiii și nepoții noștri le vor trăi doar ca să le uite de tot.

Așa se va întâmpla și cu această carte.

CAPITOLUL 1

În care îi cunoaştem pe Kiaù şi François.
François bagă de seamă că prietenul său
pronunţă greşit anumite cuvinte.

A început la ora prânzului, în jungla umedă şi umbroasă de pe ţărmul râului Xingu.

– Sunt aici, François, salută Kiaù în şoaptă, scoţând capul din desiş.

– O, sunt aici, Kiaù! tresări puştiul şi dădu fuga la el, pâş-pâş. Am crezut că m-ai lăsat singur. De ce te-ai ascuns aşa?

– Pentru că pândit saguin[1]. Saguin e sus, în copaci. Acum Kiaù arătat François cum vânat saguin. Saguin e gustos, mult gustos.

François se ghemui lângă Kiaù. Încerca să nu facă zgomot. Nu-i era foame şi-i era milă de saguin, dar îi era ruşine s-o recunoască. Se gândi: Nu fac două parale ca vânător şi tati are dreptate, n-o să iasă nimic din mine.

---

[1] Maimuţă arboricolă, de mici dimensiuni, din genul *Callitrichidae.*

– Ce cald e! șopti.

Ar fi vrut să mai zică ceva, dar se lăsă păgubaș.

Kiauì plescăi. Adulmecă. Era zăduf și aerul era nemișcat. Trase cu urechea și iscodi frunzele uriașe de care spânzurau liane și flori. François îi urmări privirea, iar ochii îi rămaseră ațintiți la o orhidee galbenă, vârstată cu negru. Mirosea a pământ jilav.

– Auzit curcan acolo, în copaci? întrebă Kiauì.

Puștiul ciuli urechile: nimic. Respiră rar, pe gură, doar-doar ar prinde vreun sunet, așa cum învățase de la Kiauì, dar tot nu auzi nimic. Se pleoști: degeaba se căznește cu mine... Dimineață am făcut pe șmecherul, m-am dat mare (*I am The Notorious B.I.G.*, proclamase el la plecarea din tabără, de față cu toată lumea), și acum, poftim, n-aud nici măcar un prăpădit de curcan.

Obrajii îi luară foc.

– Nu fi supărat, *i-tonk*, nu fi supărat, frate! îl mângâie indianul. Tu strâns din dinți, tu răbdător, pentru că într-o bună zi tu vânător mare. Mai mare decât Kiauì, mai puternic. Spune cinstit: vrut saguin? Căci saguin venit drept spre noi, Kiauì auzit la el.

François înghiți în sec și făcu semn că da. Poate că saguinul o să se răzgândească în ultima clipă și-o să se ducă în altă parte. Uite, erau la numai doi pași de un pârâu cristalin, de ce nu se ducea să se adape?

François văzuse primul saguin cu un an în urmă, la grădina zoologică, și-i dăduse o banană necoaptă. Saguinul acela nu semăna cu cei de aici. De fapt, acasă nimic nu era ca aici – nici chiar jungla din cărți nu aducea cu pădurea pe care o bătea zi de zi cu

Kiauì. Acasă era răcoare și mirosea a apă sărată. Cerul era mai înalt, vara erau nopți nesfârșite, pe străzi erau palate de Rastrelli și Trezzini, iar când ieșeai din oraș, dacă te ridicai pe vârfuri sau, și mai bine, dacă te urcai în cârca tatei și te uitai de jur împrejur, vedeai la câțiva kilometri depărtare.

Aici puteai să te urci în cârca oricui, că nu vedeai nici la zece metri. Aici, în pădure, ochii nu prea contau – urechile erau mult mai folositoare. Cât despre nas, ce să mai vorbim!

Se auzi un foșnet. Pasărea despre care vorbise Kiauì – un curcan sălbatic mare, gulerat cu alb – își luă zborul.

– Acum, șopti indianul, acum Kiauì omorât saguin. Kiauì e vânător ager. Îl privi galeș pe copil. *I-tonk* vrut saguin, îl încurajă el, da, da, fratele meu vrut saguin.

François răsuflă adânc și făcu semn că da. Iar Kiauì:

– Bun! Acum noi făcut liniște-liniște. *I-tonk* nu mișcat deloc.

– Nu. Nu mișcat, răspunse puștiul și se făcu una cu pământul, de parcă ar fi fost umbra unei uriașe frunze de bananier, răstignită pe sol.

Kiauì puse arcul și săgețile pe jos și scoase din colier un tubușor tăiat din nervura unei pene de papagal. Îl destupă și-l strivi între degete până ce scoase o pastă gălbuie, ca puroiul dintr-un coș. Apoi muie vârful unei săgeți în pasta cu pricina.

– *I-tonk* atent. Nu atins săgeată, nu atins pană, nu atins nimic, făcu indianul mai mult din semne, după care șterse capătul tubușorului cu o frunză și-l astupă la loc.

Puştiul încuviinţă. Îi era din ce în ce mai greu să stea locului – îl pişcau musculiţele piumi, dar Kiauì îi spusese încă de la prima ieşire în pădure că vânătorul se face vânător pentru că le lasă pe musculiţele piumi să-l facă ciur. „Noi vânăm tapir, jacubim, şarpe şi pe noi ne muşcă piumi şi albine – aşa trebuit."

Kiauì puse altă săgeată în arc – una pe care n-o muiase în otravă. Să fi avut vreo doi metri, iar în capătul ei François zări cu mirare o bilă din argilă uscată, cam cât o nucă de mare. Dădu să întrebe ce fel de săgeată mai era şi aia, dar Kiauì i-o luă înainte:

– Kiauì o să dea o lovit*o*ră măiastră-măiaaastră! *I-tonk* o să vadă! *I am The Notorious B.I.G.*, îl maimuţări indianul pe puşti şi, neaşteptat, îi făcu cu ochiul, aşa cum învăţase de la karibii albi[1], dar pe François îl uimi altceva: Kiauì pronunţase „lovit*o*ră". La fel pronunţase şi taică-său cu o seară în urmă. Şi maică-sa. Ba chiar şi vaca de Nicole.

Iată ce se petrecuse:

– Să ştiţi de la mine că am dat lovit*o*ra, se lăudase taică-său, în cortul cel mare, arătându-le o bucată de ceramică ruginie. Ciobul ăsta de ulcică e norocul nostru. O să ne deschidă o mulţime de uşi şi-o să facem rost de o grămadă de bani.

Indiferent ce-ar fi obţinut – bani, materiale, utilaje –, tatăl lui François nu le obţinea decât cu grămada: o grămadă de lopeţi, o grămadă de făină, o grămadă de hârtie...

---

[1] Triburile amazoniene îi numesc karibi pe toţi străinii.

– Nu-i neapărată nevoie să dai lovitora ca să faci rost de bani, replicase mama lui François, după care tăcuse brusc, de parcă o luase gura pe dinainte.

Lui François îi venise să intre în pământ, căci maică-sa tăcuse din pricina franțuzoaicei. Nenorocita (ea era vaca de Nicole) spusese același lucru, cu aceleași cuvinte, cu trei-patru zile mai înainte. Mda... Nicole se lăuda că e pariziancă get-beget, dar mama lui François o taxase pe blonda zgomotoasă cu coafură emo (deși sărise de 40 de ani) încă de când dăduse ochii cu ea: „Pariziancă, pariziancă, dar n-a mirosit *le Faubourg Saint-Germain*. Este născută în Bamako-sur-Seine[1], uite-te la călcâiele ei..."

Oriunde ar fi fost născută, însă, Nicole promitea atât de mulți bani, încât părinții lui François ar fi putut să continue săpăturile până la sfârșitul vieții, iar el, François, n-ar mai fi avut de ce să calce la școală... Mda, ar fi devenit un vânător în toată puterea cuvântului, unul care lua urma vânatului cel mare, pe țărmul râului Xingu...

– Nu-i nevoie să dai nicio lovitoră, *mon chèr*, îi spusese Nicole lui taică-său, cu aerul că ei nu-i sufla nimeni în ciorbă. O să-ți sprijin lucrările cum știu eu mai bine în fața board-ului, la Sorbonne. O să-l întreci pe Hagenbeck, ascultă la mine.

François strânsese din dinți. Cum îndrăznise Nicole să-i spună lui taică-său *mon chèr*, cu nevastă-sa de față?

---

[1] Bamako-sur-Seine este numele argotic al zonei Saint Denis, din Paris, cunoscută actualmente pentru prostituție și trafic de stupefiante.

Stop. Asta se petrecuse acum câteva zile. Acum François trebuia să uite de prostii, era la vânătoare. Păcat că n-avea cum să se ridice din bălării și să danseze cu ochii semiînchiși, lansând în gura mare: *I am the Notorious B.I.G.!* – oh, atunci totul ar fi mers strună.

– François vrea să-l vadă pe Kiaù, șopti puștiul, că dă o lovitură măiastră.

Accentuase pronunția corectă a cuvântului „lovitură“, dar Kiaù nu se prinsese: el era doar un *indio bravo*, de unde să știe cum se vorbește corect?

Kiaù încordă arcul și...

Fiaaaooouuuu... Săgeata șuieră printre copaci. Dispăru în coronamentul bogat, târând după ea fluieratul greoi. Animalele tăcură, iar șuierul săgeții îi aduse aminte lui François de păsările din lut ars pe care i le făcea bunică-său la țară, pe malul lacului Ladoga. Când suflai într-o pasăre ca aceea, se auzea la fel, iar copiii se hlizeau de mama focului încercând să cânte la ele, chit că niciodată nu le ieșea niciun cântecel.

– Ce-mi place cum fluieră săgeata! șopti François.

– Kiaù e vraci maaare, murmură indianul. Kiaù arătat François cum vânat saguin.

François trase cu urechea: se mai auzea, oare, șuieratul săgeții? Treptat păsările începură să ciripească, maimuțele urlătoare se puseră din nou pe strigat. De undeva se ridică zgomotul unei încăierări, urmat de guițatul disperat al unui peccari[1].

---

[1] Porc mistreț amazonian, mai mic decât echivalentul său european – nu cântărește mai mult de 40 de kilograme.

– Şarpe mare prins peccari acolo, arătă indianul spre un pâlc de bambuşi, dar noi nu mers uitat la ei. Acum aşteptat saguin. El curi*a*s, el venit spre noi, el vrut văzut ce fluieră.

Mai trase o săgeată şuierătoare şi iarăşi se lăsă liniştea. Până şi peccariul tăcu mâlc, resemnat – sau poate că şarpele îi dăduse drumul, uluit de zgomotul neaşteptat. Hotărât lucru: Kiauì era un flecar, dar se pricepea la vânătoare ca nimeni altul. Era la fel de bun vânător pe cât de tare *gamer* era el, François, printre colegii de şcoală.

Ba, se răzgândi, eu eram cel mai tare din Sankt Petersburg, nu doar din şcoală... Sau, eram cumva *şi* mai bun? L-am spulberat până şi pe MegaRuryk în campaniile din Blind War, acum doi ani, iar MegaRuryk era un tip în toată firea, student la fizică, şi, în plus...

Kiauì îi întrerupse gândurile:

– Saguin mult curi*a*s. Cel mai curi*a*s.

– Curi*a*s, da, curi*a*s, se încruntă puştiul. *La curiasité est un vilain défaut, sauf quand on parle archéologie*[1], glumise Nicole zilele trecute, iar blegul de tata (aşa îl gratulase François) îi dăduse o replică isteaţă (bleaah!): *Curiasity killed the cat*[2], drept care râseseră amândoi în hohote.

Bancurile lor erau atât de tâmpite, încât lui François îi crăpa obrazul auzindu-le, dar Vladimir Serghevici Perelman era directorul şantierului arheologic,

---

[1] *Curiozitatea este un defect nemaipomenit, mai puţin când vine vorba de arheologie (în lb. fr.).*

[2] *Curiozitatea a ucis pisica (în lb. engl.).*

așa că toată lumea râsese, inclusiv salahorii indieni care nu pricepeau decât portugheza. Colac peste pupăză, pe când lumea era preocupată să râdă de zor, François o zărise și pe maică-sa cum zâmbea mânzește, chit că ea numai chef de glume n-avea.

Mda. Acasă, la Sankt Petersburg, maică-sa n-ar fi făcut decât să strâmbe din nas la un banc atât de idiot.

Of, își zise François, acum sunt cu Kiauì la vânătoare. De ce mă gândesc la prostii?

...după a treia săgeată, saguinul nu se mai abținu: după cum zisese Kiauì, era cel mai... hm... curi*a*s animal din pădure, așa că sări din creangă în creangă până într-un bananier, stârnind un foșnet nemaipomenit și clătinând copacul cu totul. François se trase îndărătul unui manghier scorburos, iar Kiauì slobozi încă o săgeată: fiaaooouuu!

Saguinul scoase capul dintre frunzele uriașe, urmărind săgeata șuierătoare. O privea cu ochi mari, mirați, căci așa fac saguinii. Nu-l ucide, dori să zică François, dar i se făcu rușine – la vârsta lui, puștii de pe Rio das Mortes ucideau ditamai tapirii, așa-i povestise Kiauì. Ce-i drept, nici el n-avea treabă cu tapirii săgetați, poate doar lovit*o*rile de grație date cu măciuca îl răscoleau, dar maimuțele, în special saguinii, erau altceva.

Prea aduceau cu oamenii.

Hm, uite că formulase și el, în minte, cuvântul lovit*o*ră... Ce dracu' se întâmplă?

– Acum, *i-tonk*, acum, frate, șopti Kiauì și, în sfârșit, puse în arc săgeata muiată în curara.

Privirea îi devenise sticloasă, nu respira, nu mişca – era pânditorul perfect – doar înghiţea în sec, încremenind de tot. Pândea la fel ca François când juca Bend the Terror of Magnesia, numai că François nu înghiţise nicicând în sec pe vreme când pierdea nopţile prin munţii virtuali ai Magnesiei.

Dar el n-avusese saguini vii în bătaia săgeţii. Se uită la saguinul din bananier. Nu-i zărea decât chipul: se holba încoace şi încolo, ziceai că-i un copil prea mic care nu e-n stare să-şi ţină capul cumsecade.

Kiauì trase. Săgeata străpunse frunza de bananier *(ştok!)* şi apoi trupul saguinului, care se prăbuşi în gol. Amărâtul se agăţă de o liană şi rămase suspendat câteva clipe, până să-şi facă efectul curara, iar François îşi aduse aminte de Grişa-Manechin (oh, Grişa!), deşi dorea să scape de amintirea asta – dar cum să scape, când saguinul agăţat de liană aducea cu bunicul lui Grişa din poveste, cel agăţat de sârma ghimpată din nu-ştiu-ce lagăr siberian de dincolo de Cercul Polar? Încercase să evadeze, iar santinelele...

Se auzi un urlet ascuţit. Un al doilea saguin se repezi pe liană, de parcă dorea să-l apuce de braţ pe cel dintâi.

– Saguini proşti. Saguini prea curi*a*şi, rânji Kiauì şi puse altă săgeată în arc.

François sughiţă. Vrea să-i omoare pe amândoi, or fi soţi? – se cutremură el. Să nu te rogi niciodată de nimeni, îl învăţaseră ai lui. Indiferent ce-ar fi, nu te ruga de nimeni, nu te umili – aşa îi împuiaseră capul, dar François le uită sfatul şi şopti, repezit:

– Ajunge unul singur, Kiauì! Te rog! Te rog eu mult!

Nimic nu e întâmplător: chiar atunci din buzunarul lui François se auzi zbârnâitul satfonului şi, încet-încet, soneria se transformă în piesa pe care o tot emitea radio Bomjardin din Santarèm: *Ay si, eu ti pegu*, cu sex-simbolul ăla de doi bani pe care-l chema Michel Telo. (Măcar ăsta arăta bine, spre deosebire de Notorious B.I.G.) Cel de-al doilea saguin dădu un chiot stins şi o luă la sănătoasa.

Kiauì se încruntă la François.

– François promis oprit telefon blestemat.

– L-am oprit, îţi jur, dar ăsta e SMS-ul de alertă. Mi l-a setat mama special ca să nu-l blochez...

Indianul ridică din sprâncene:

– Şi tu nu ştiut cum închis gura la telefon? Kiauì nu crezut.

– Ba ştiu, dar... of, e încurcat. Nu pot să-i mint pe ai mei tot timpul.

– De ce minţit? Nu trebuie minţit. Tata Karib ştie că François mers cu Kiauì. Tata Karib avut încredere mult în Kiauì!

– Păi, tocmai de-aia n-am blocat telefonul de tot, ca să le arăt că... Of, lasă-mă să mă uit pe SMS, s-o fi întâmplat ceva în tabără.

– Tu, fratele meu, noi doborât saguin, iar telefon cântă ca Michel Telo, se îmbună indianul. Ia vezi, ce zis Tata Karib?

Puştiul deschise mesajul: „neau anuntzat k avi*a*nul d la cuiaba vine m devreme. în 2 h e aici. e spektacol q spărgătorul d nuci la te*u*tru în cuiaba. hai s mergem!“

François îşi dădu ochii peste cap. Taică-său făcea pe tinerelul: scrisese SMS-ul în slang de messenger,

numai că habar n-avea limba asta. Abia apoi își dădu seama că în SMS se strecuraseră două cuvinte scrise aiurea... Oare greșise taică-său, din repezeală? Mai degrabă nu, căci vorbele cu pricina fuseseră *și* pronunțate greșit în ultima vreme – François le auzise cu urechile lui. Dădu să-i împărtășească lui Kiauì întâmplarea, dar se răzgândi: ce treabă avea indianul cu vorbele lor de karibi?

– Ai mei vor să ne ducem la Cuiaba, se strâmbă el.

– La Cuiaba mult case frumos. Case ca munți. Și fete drăguț-drăguț. Păr lung, galben. Păr ca François, îi făcu indianul cu ochiul.

Pfuh, blondele... Lui François îi plăcea o brunetă, o fată din São Paulo. Intra cu ea pe Skype în fiecare seară. O chema Georgina și avea 16 ani, adică era mai mare decât François, dar el fusese prevăzător și se înregistrase pe Fakebook (acolo se cunoscuseră) ca și cum ar fi avut 18 ani bătuți pe muchie. Fusese șmecher: își fotoșopase fotografiile ca să pară mai vârstnic și-și lipise pe chip chiar și un fel de barbă de două-trei zile, cu toate că nu-i dăduseră tuleiele, numai că acum toate astea ajunseseră să-l coste, căci relația cu Georgina scăpase de sub control. Din cauza ei ajunsese să-și pună *Eu ti pegu* la telefon – o piesă pe care n-ar fi avut tupeu s-o asculte acasă, în gașcă, nici mort. L-ar fi râs și curcile.

De când venise pe Rio Xingu, însă, totul mergea anapoda.

– N-am niciun chef să merg la Cuiaba, se posomorî. Am văzut *Spărgătorul de nuci* de o mie de ori. M-am săturat.

– Spărgătorul de... Cum spus, François?

– *Spărgătorul de nuci*. E un balet.

– Balet?! Cum adică, balet?

Puştiul se încruntă.

– Balet... cum să spun... E ca la voi, la sărbătoare, la Quarup. Când bărbaţii şi femeile ies din casă şi dansează în mijlocul satului. Când unii cântă şi ceilalţi dansează.

– Aha, făcu indianul. Dacă e Quarup de karibi, atunci François mai bine mers. Quarup bun pentru părinţi, bun pentru copii, bun pentru vânat şi apă. Bun pentru soare, bun pentru morţi. Quarup bun la toate. Mai bine mers, *i-tonk*.

– Am zis că doar seamănă cu Quarup, nu că-i tot aia.

– Nu vorbit cu străbunii morţi la Quarup de karibi?

– Nu. La balet... cum să zic... mergem doar pentru că ne place.

– Şi nouă plăcut Quarup. E bine dacă plăcut Quarup. François mai bine mers, zău.

– Kiauì, nu înţelegi... Noi ne ducem la balet doar pentru că aşa avem chef. Nu ne amintim de nicio rudă şi nu prăznuim niciun mort. Nu ne gândim la nimic. Doar ne uităm la balerini şi ascultăm muzica. Ne ducem acolo ca să... ca să ne simţim bine. Ne place cam la fel cum ne place o mâncare bună, doar că nu mâncăm nimic.

– Kiauì nu prea înţeles. Nu gândit la morţi? Nu lăudat soare?

– Nici pomeneală. Mergem doar aşa, ca să ne bucurăm. Iar eu m-am plictisit de... bucuria asta.

Nu-mi mai place la balet. Nici să mă tai, Kiauì, nici să mă tai!

Unde mai pui, se înfurie el, că franțuzoaica o să vină și ea! Te pomenești că iarăși o să se sprijine de umărul tatei, dându-și părul pe spate și râzând cu toată gura, franțuzește, iar mama o să întoarcă din nou privirea, rusește, cum facem noi înainte să ni se urce la cap.

– Asta Kiauì nu priceput. Dacă făcut Quarup, făcut pentru morți, vânat, soare, strămoși... Dacă vrei plăcut sau bucurat, atunci mâncat, iubit fată sau mers pe culme, uitat la amurg. Sau doar stat în hamac.

– Așa zic și eu, se îmbufnă puștiul. M-am săturat de balet și de bancurile alor mei.

Chipul indianului înflori într-un zâmbet pe care nici măcar plăcuța de lemn din buză nu-l putu ascunde.

– Înseamnă că François vrut rămas aici, cu Kiauì.

– Zău c-aș rămâne, dar părinți vrut François mers cu ei la balet, imită puștiul vorba indianului. Și tata, și mama dorit François băiat cult. Nu-ș' cum dracu' să scap de corvoada asta...

– Ce însemnat băiat cult?

– Băiat deștept. Băiat care știe multe lucruri.

– Știut și luat urmă vânat, doborât dușmani, băiat cult ăsta?

– Nu, Kiauì, nici vorbă.

– Păi, atunci Kiauì nu înțeles de ce băiat cult așa bun. De ce nu vorbit cu Tata Karib la telefon blestemat și spus că nu vrut la Cuiaba, la Quarup de karibi?

– Nu pot, Kiauì. Ca să-i zic asta trebuie să-l privesc în ochi.

– Aha, se bucură indianul. Iar Tata Karib ştiut că François trebuit venit privit ochi, nu?

– Cum să nu. Oricine ştie asta. La mine acasă, la Sankt Petersburg, aşa e regula, adăugă, cu gândul la Nicole, care, nefiind din Sankt Petersburg, vorbea la telefon vrute şi nevrute, ca o franţuzoaică ce era.

– Aşa, rânji Kiauì, aşa... Deci *i-tonk* şi Tata Karib ştiut că telefon e ca hoţul! Telefon nu bun pentru vorbe bărbăteşti. Telefon cam ca femeie. Sporovăit, sporovăit, sporovăit.

– Chiar aşa. Unde mai pui că acum nici n-am semnal, ca să-i pregătesc pe ai mei de ceartă...

– Kiauì mai vrut întrebat ceva pe *i-tonk*, fratele lui. Strânse arcul şi săgeţile, iar François îi simţi mirosul sudorii, puţin sărat şi apos – nu-i muta nasul din loc ca mirosul transpiraţiei lui taică-său, se potrivea cu pădurea şi parcă aducea puţin şi cu adierea de seară, cea care se strecura printre corturi, venind dinspre râu. O luară la pas către saguinul căzut lângă potecă. Iar Kiauì: La Cuiaba fete frumoase. Nu vrut François văzut nici măcar la ele? Fete Cuiaba miros a fructe. Poate François vrut pus mâna pe ele, pupat...

– Nu, nu, nu, pufni puştiul în râs. Fawcett nu s-ar fi întors la Cuiaba doar pentru nişte fete...

– Fawcett?! se miră indianul. Fawcett, karibul omorât de indieni, adânc în pădure?

– El, cine altcineva?

Kiauì pufni. Se încruntă. Se tot gândea la ceva. Se uită într-o parte şi puştiul se trezi că-şi zice: Ia-uite la el, din profil pare om rău, parcă nici n-ar mai fi el!

– Karibi nu uitat Fawcett niciodată, zise Kiauì, posomorât. Karibi nu uitat nimic.

– Păi, cum să-l uităm pe Fawcett? De ce crezi c-a venit tata aici? De ce crezi c-am venit şi eu după el?

Chiar aşa: jucase The Lost City of Z (un *quest* despre Fawcett, produs de National Geographic) mai bine de jumătate de an, dar asta nu i-o mai spuse lui Kiauì, n-avea el treabă cu tărăşeniile de acasă. Of, jocurile, întâlnirile online cu gamerii, nopţile pierdute în faţa computerului – fără ele, François nici c-ar fi ajuns pe malul râului Xingu, unde Vladimir Sergheevici Perelman, tatăl lui, trăia un *quest* cât se poate de real, pe urmele aşezărilor la care visase din tinereţe. Mda. Toţi ai lui pătiseră chestii din astea: străbunicul (rabin disident din Odessa), bunicul (revoluţionar din grupul lui Troţki) şi tatăl (inginer la Sankt Petersburg) – toţi fuseseră neastâmpăraţi şi, mai devreme sau mai târziu, dăduseră dovada lipsei de pragmatism ce le bântuia neamul.

„Perelmanii poftesc numai chestii miraculoase“, se lăuda unul dintre ei, nu mai ştiu care, „dar praful se-alege când se înfig la caşcaval.“

Vladimir Perelman excava la Cocraimoro, în jungla amazoniană – ăsta-i fusese caşcavalul. Şi, dacă tot venise aici, de ce să nu-l fi cărat şi pe François după el? Cum altfel să-l dezveţi de jocurile pe PC decât luându-l la capătul lumii, pe urmele lui Fawcett?

– Deci François nu vrut mers Cuiaba, conchise Kiauì. Puştiul încuviinţă. Atunci Kiauì mers cu fratele său la Tata Karib! Poate că tu şi eu convingem Tata Karib lăsat François în pădure. François vrut vânător, François nu vrut Quarup de plăcere, încheie

indianul și, săltând saguinul, o luă înainte. Auzit, întrebă el, cine e Notorious B.I.G. ăsta?

– Un gras care crede că știe muzică.

– Cum...? Kiauì nu înțeles cum venit asta.

– The Notorious B.I.G. habar n-are să cânte, dar el crede că știe. De fapt, face cam așa, îl imită puștiul: *Niggaz say I died dead in the streets, Nigga I'm gettin' high, gettin' head on the bitch*...

– Asta muzic bun, dădu Kiauì ochii peste cap, încântat. Mai iute ca la Quarup. Muzic bun, ritmat. Ce spus?

– Cum poți să zici că asta-i muzică bună? se înfoie François. Iar versurile, ce să-ți zic, sunt groaznice, sunt...

Indianul căscă ochii.

– Păi, atunci, de ce spus tu mereu, *i-tonk*, că fost Notorious ăsta?

– Pentru că-mi place numele lui, ce credeai?! Dumnezeule, doar nu-ți imaginai că-i ascult tâmpeniile. Eu...

Se opri. Cum naiba să priceapă Kiauì disputele de acasă: rock vs. rap, grunge vs. house, Rammstein vs. Eurovision...?

Dar indianul:

– Kiauì nu mai înțeles nimic, zise el și dădu s-o ia înainte, cu saguinul pe umăr.

Apoi își aminti de convenția cu François și-l lăsă pe el să deschidă drumul.

Când să pornească, însă, iarăși îi dădu ghes gândul enervant din ultima vreme. Bine-bine, își spuse, de parcă ar fi răspuns gândului cu pricina, o să vin, zău c-o să vin! O să vin cât de curând.

CAPITOLUL 2

François și Kiauì pornesc înapoi spre tabără. Are loc un cutremur care îi dă un răspuns lui François.

Drumul de întoarcere avea să le ia cam trei ore, căci Kiauì îl dusese pe puștan departe, pe dealurile molcome ce se înălțau la nord de râul Tupiri. Călăuzele nu îndrăzneau să se aventureze pe acolo; se zicea că dealurile cu pricina, cunoscute sub numele de Pantintiro, erau bântuite de triburi nepacificate și de fiare înfometate ori spirite rele. Tot frica îi făcuse și pe oficialii FUNAI, cei ce-i aveau în grijă pe indieni, să amâne de ani buni cartografierea zonei.

Kiauì și François coborâră pe o potecă croită de peccari. În cel mult jumătate de oră trebuia să ajungă la râu. Acolo, pe țărmul doldora de vegetație, ascunseseră barca pneumatică – o vârâseră sub rădăcinile acoperite de mușchi gros ale unei mangrove.

Ca de fiecare dată în ultimele săptămâni, Kiauì îl lăsase pe François s-o ia înainte și-l fluiera doar când și când, dacă puștiul se abătea de la potecă. În rest, se gândea cum să-l împace. Simțise că pățania cu saguinul îl supărase și se amăgea cu gândul că François era furios, de fapt, pentru că nu ucisese el maimuța.

– François nu avut voie mâncat din saguin ăsta, îl provocă indianul după o vreme. François nu doborât saguin.

– Oricum, n-aş fi mâncat din el. Nu sunt canibal, Kiauì.

– Canibal? Ce-i aia, canibal?

– Un om care mănâncă alţi oameni.

– Ah, păi nici Kiauì nu canibal. Canibali doar dincolo de Pantintiro. Dar eu vorbit de mâncat saguin, nu alţi oameni.

– Tu nu vezi că saguinul seamănă cu un om? i-o întoarse puştiul. Fură o privire spre trupul mărunt al maimuţei, bălăngănindu-se pe umărul lui Kiauì. Uite-te la el, zici că-i copil mic.

– Om vorbeşte, copil vorbeşte, saguin nu, deci Kiauì nu canibal. Pe urmă, Kiauì e deştept, iar canibali cum spus tu sunt pr*a*şti. Muuult pr*a*şti.

– Te cred şi eu! Cică te îmbolnăveşti la cap dacă mănânci carne de om. La început nu mai ţii minte şi după aia devii nebun în toată regula – mi-a spus mama.

– Of, François nu priceput Kiauì... Canibali nu pr*a*şti pentru că mâncat om, femeie, copil – canibali pr*a*şti pentru că nu prins niciodată Kiauì! Eu urmărit la ei mult, privit colibe, poteci, capcane, dar ei, nimic! Multe neamuri acolo, dar niciunul nu simţit Kiauì. Cei mai răi sunt Tuà, dar ei nu prea canibali. În schimb, ei răi, mult răi. Ia zi, schimbă el vorba, nu vrut mâncat saguin, totuşi? François nu răspunse, iar indianul îl luă peste picior: Dacă *i-tonk* nu mâncat saguin, el nu vânător, căci vânător mâncat orice cade la lovit*o*ră.

Ajunseră la râu. Razele soarelui de amiază coborau pieziş prin frunziş – izbeau apa ca nişte lespezi strălucitoare. Râul era limpede, iar Kiauì se puse în

genunchi pe nisip și se apucă să lipăie apa precum câinii, folosindu-se de plăcuța de lemn din buză. În rest era liniște.

– Apă bun mult. Dar François nu vânător: el nici apă nu băut. Frică îmbolnăvit din apă, ca toți karibii?

– Ba apă beau. Se puse ciuciuica pe țărm și-l imită pe indian. Apoi: Nu te supăra, Kiauì, îmi place să învăț orice de la tine, dar nu pot să mănânc din bietul saguin... Uite, o să-i rog pe ai mei să mă lase să-mi pun cercei ca ai tăi! O s-o fac doar ca să-ți arăt că vreau să devin un vânător adevărat.

– Aha, îi luciră ochii lui Kiauì. Dacă Tata Karib lăsat pus cercei, vânăm tucan. Tucan cu cioc galben avut pene lucios, negre, mult frumos, cu fulgi albastru și roșu. Plăcut François pene așa?

– Plăcut, plăcut, râse băiatul, iar gândul îi zbură la Georgina. O să-și pună cerceii, o să-și facă poză și-o s-o posteze pe Fakebook (așa-i spusese mereu, Fakebook); Georgina o să-i dea *like*, o să distribuie poza și altora, iar după aia – să te ții! Poza o să ajungă la toți cunoscuții și apoi la o sumedenie de inși ce n-auziseră de el... În poză, François o să țină în mână un arc mare și trei săgeți lungi. Dacă o să aibă la picioare și un peccari sau un tatu doborât, cu atât mai bine.

Se ridică. Se uită la râu. Mda, Georgina... Oare ce-i plăcea la ea? Câteodată îi părea cam prostuță, asta ca să nu mai spunem că nu suporta jocurile pe computer (nu jucase nicicând) și că asculta o muzică de care prietenii lui François ar fi râs și cu fundul. Cu toate astea, el abia aștepta să intre online ca să mai schimbe două-trei vorbe cu ea...

Să vezi că m-am tâmpit, își spuse. Poate că m-am îndrăgostit de ea ca un caraghios (puah!), poate că

trebuie să mă gândesc la ea cu alte cuvinte, poate că trebuie să-i spun măcar în minte „draga mea Georgina“, și nu, pur și simplu, „Georgina“.

S-o întreb pe mama care-i treaba? Parcă, nu... Pe tata? Nici atât – el nu-i bun la discuții din astea... Cât despre prieteni – ăia m-ar lua peste picior și ar umple tot netul cu „pățaniile bietului *gamer* fugit la capătul lumii ca să se lase de jocuri, pinguinul care se dă pe lângă o brunetă ca să danseze cu ea samba online...“

Mda. Oare când îi fusese mai bine? Acasă, pe când îi snopea în bătaie pe toți șmecherii, pe BattleNet, sau aici, în inima pădurii, unde nu se pricepea la nimic?

Deodată, simți cum se dezechilibrează. Auzi un vuiet adânc, un gol îi coborî în stomac, iar copacii prinseră a pârâi, clătinându-se bezmetic. Luciul râului prinse să vibreze și făcu valuri, apa dădu pe afară, revărsându-se printre tufișuri și rădăcini. Cutremur, își spuse François, abia ținându-se să nu cadă – trupul îi trepida de parcă se dădea pe o pârtie de schi plină de dâmburi mărunte. Îngheță.

– *Terremoto*, țâșni Kiauì în picioare. Ohooo!

Pământul se zgâlțâi tot mai tare, păsările țâșniră în înalt, chiräind, trunchiurile copacilor scârțâiră, gata să se frângă. Apoi cutremurul se opri la fel de brusc cum începuse – doar copacii se mai clătinară o vreme. Din potecă se ridica un colb fin. Vuietul surd se afunda.

– *Terremoto*, repetă Kiauì, holbând ochii. Prima oară văzut. Asta semn bun sau rău?

François răsuflă ușurat. Se uită la râu: îl străbăteau valuri nefirești. Dădu să facă un pas, dar îi tremurau picioarele. Suflă printre dinți:

– Ce spaimă am tras! Ai văzut cum a venit peste noi?

– Parcă pândit la noi *terremoto* ăsta, se scutură indianul.

Se auzi un bufnet surd – venea din măruntaiele pământului.

– Parcă ne-ar pândi în continuare, îi dădu băiatul dreptate.

– Asta semn bun sau rău? întrebă Kiauì din nou.

– De unde să știu? Tu ești de-al pădurii, nu eu.

Se uită la râu – apa se învolburase, valuri de mâl se rostogoleau din amonte. Păsările încă se răsuceau pe deasupra pădurii, ciripind ascuțit, iar lui François i se păru că totul se îngemăna, alcătuind ceva nemaipomenit de întins, atotcuprinzător, ceva din care făceau parte și cutremurul, și replicile lui Kiauì, și golul din stomac care nu-l părăsea, și luciul bălților care încă tremurau. I se uscase gura, aerul se încinsese și peste pădure se răspândise un miros de scânteie electrică, ca și cum totul se transforma... într-o *maree nemaivăzută ce urzea o întrebare*.

Ce prostie! se holbă François. Ce naiba mi-a venit să mă gândesc *așa*? Cum adică: *mareea* să urzească o întrebare? Ce maree? Și ce întrebare să mai fie și asta? Să vezi că așteaptă un răspuns! își zise fără să-și dea seama cum.

Și atunci dintr-un tufiș se ridică un scâncet, iar un cățelandru se ivi pe potecă. Șchiopăta. Era un pui de câine negru, semăna cu un lup alsacian și tremura din toate mădularele.

– Marș, dădu Kiauì să se repeadă la el.

Dar François:

– Ce-ai cu el? Nu vezi ce prăpădit e?

Se lăsă pe vine și-l fluieră. Cățelul schiaună și, ocolindu-l pe indian, se lipi de picioarele lui François.

Era rănit la labă și șchiopăta ca naiba. Tremura din tot trupușorul.

– Ia-uite la el, ce bolșevic e... Ce faci, băi, prostovanule? îl alintă puștiul. Te-ai speriat? Uite-te la tine cum arăți, amărâtule...

– Lasă-l, *i-tonk*, îl îndemnă Kiauì. Ce vrut cu el? Nu vezi că avut rană urât la picior? Câine ăsta murit. Până mâine – gata!

– Cum să-l las? Îl duc în tabără. Îi privi piciorul, era plin de puroi. Mami se pricepe la răni, știi doar. O să-i dau un nume, o să-i spun... O să-i spun Bolșevicul, pufni François în râs, și-o să fie câinele meu.

– Of, frate, e doar un câine, se tângui Kiauì. Nu avut curaj mâncat saguin, dar luat de suflet câine de pripas. Ce fel de vânător mai fost și tu?

– Bolșevicul vine cu noi, stabili puștiul, dar i se păru că vorbise prea tăios, așa că se grăbi să-și îndulcească glasul: Uite, tu ești *i-tonk*, ești fratele meu mai mare și...

Tăcu, încurcat. În fond, *avea* un frate mai mare, un frate adevărat. E drept că Lionel se afla peste mări și țări – era ofițer pe submarin, în Marea Barents –, dar *el* îi era frate bun, chit că nu-l mai văzuse de o grămadă de vreme. Ce-ar zice Lionel, dacă ar afla că François se gândește la Kiauì ca la un frate? Ce-ar spune dacă ar auzi că François băuse din sângele lui Kiauì și Kiauì din sângele lui François?

Așa că reveni la tonul tăios dinainte:

– Ești fratele meu, Kiauì, dar saguin sau altă maimuță n-am de gând să mănânc, nici chiar pentru tine.

– Of! Kiauì știut că tu nu vrut mâncat maimuță. Nu dădusem încă lovitoră la saguin când știut că François nu mănâncă la el. Kiauì habar n-avut ce vânător

e ăsta care nu mâncat saguin. Tu, însă, află: tu vânător mai bun ca Tuà, dacă stat în padure cu Kiauì. Tu porţi ca indian Miahao adevărat, tu parcă eşti din neamul meu, rămase indianul pe gânduri. Tu ca Fawcett, adăugă el. Tu, karib nebun, da, da – uite, luat căţel rănit cu tine. Noroc că lui Kiauì plăcut karibi. Karibi deştepţi, au secrete frumos. Până şi telefoane de karibi plăcut lui Kiauì, lansă el, pe neaşteptate, după care îşi dădu drumul în râu. Mă ajuţi? îl chemă pe François.

Traseră barca de sub rădăcinile mangrovei. Kiauì se umflă în pene când îl văzu pe François că se azvârle în barcă aşa, pe nesimţite parcă, mişcându-se unduitor, ferindu-se (cu Bolşevic, cu tot, în braţe) de lianele otrăvitoare coborâte deasupra apei. Las' c-o să mănânce el şi saguin, odată şi odată...

Porniră motorul şi-o luară în jos pe râu. Când să treacă de primul afluent ce venea dinspre sud, din teritoriul Capoto, satfonul cântă din nou *Eu ti pegu*...

– Nu mai deschis, *i-tonk*, nu mai deschis şi ascultat aici, începu indianul, rugător. Kiauì o să fie căpetenie cândva. Atunci, el o să facă un fel de cuiaba[1] pentru neamul lui, departe, în pădure. Dar o să fie o cuiaba în care telefon e mut, mut, mut. Telefonul e răăău, chiar dacă plăcut lui Kiauì.

– Nu te supăra, făcu puştiul. Tata mi-a trimis din nou SMS.

Kiauì se îmbufnă.

---

[1] Cuiaba este capitala statului federal Mato Grosso din Brazilia. Pentru că mai toţi albii ajunşi în jungla din jurul râului Xingu veneau din Cuiaba, indienii au ajuns, prin extensie, să spună „cuiaba“ în loc de „oraş“.

– Nu trecut nici măcar o bucată mică de zi de-a voastră, de când el trimis vorbe la tine...

– Hei! se răsculă François. Mi-eşti doar frate de sânge, nu altă pereche de părinţi.

Se uită în ecran: „und eshti? n-a fost vb k nu mai luatzi b*o*rk în sus pe tupiri? ai simtzit qutremur? aici ieshit xingu din matka."

Dac-aţi şti voi că am ajuns până în Pantintiro, se hlizi François în sinea lui, abia băgând de seamă că taică-său iarăşi scrisese un cuvânt greşit – *bork* în loc de *bark*, aceasta fiind, la rândul ei, transcrierea de messenger (exagerată!) pentru *barcă*...

Tastă în viteză răspunsul:

„n-am luat nici 1 bark! mers q bicicletele pana la valtoarea lui erwin. ajungem rpd inapoi. am simtzit shi noi qutremurul. p.s. – nu te m prosti q skrisul asta k nu-l shtii!"

Citi ce scrisese, schimbă post-scriptumul („nu te m prosti" i se păruse prea tare) şi trimise mesajul.

– Să nu spui în tabără c-am mers cu barca, bine? îl îndemnă pe Kiauì.

– Kiauì mut, îi făcu indianul cu ochiul. *Mo kam*[1]? De ce crezut că spus la oameni toţi din Cocraimoro că b*o*rca fost furat?

– Ce-a fost furat, Kiauì?

– B*o*rca, *i-tonk*, b*o*rca!

– Bine, Kiauì, b*o*rca, îl îngână el. Eu ţi-am zis să luăm bicicletele, schimbă el vorba. Puteam să ajungem la Pantintiro cu bicicletele la fel de bine ca şi cu nenorocita asta de barcă!

---

[1] „De ce" în limba kayapo.

– François vânător nebun, pufni Kiauì în râs. La biciclete trebuit drum. Dar aici, în junglă, nu drum. O să fie doar când Kiauì ajuns mare căpetenie – cum vrut mers cu biciclete la Pantintiro?

– Ne descurcam noi. O luam pe drumeag, spre exploatarea forestieră de la Boa Vista, pe urmă mergeam pe potecă până la Tupiri și ieșeam la crângul de mangrove unde am lăsat barca...

– Da, dar biciclete făcut mult zgomot.

– Măi, Kiauì, râse puștiul, tu nu vrei să te faci de râs, de-aia nu vrei să mergem cu bicicletele! Tu nu vrei să înveți nimic de la mine, doar tu să-mi arăți de toate. Ce fel de frați mai suntem noi, dacă-i pe-așa?

– Bicicletă făcut gălăgie, se înfurie indianul, uite-așa, și începu să tresară în barcă, să se clatine, clănțănind din dinți, scârțâind și plescăind cu putere, făcându-l pe Bolșevic să tresară și să latre prelung. În pădure trebuit picioare, nu roți...

– Ce vorbești? Ți-e frică să te urci pe bicicletă, chicoti puștiul, iar câinele lătră scurt, de parcă i-ar fi dat dreptate.

Iar indianul:

– De când tu făcut prieten câine, spus numai prostii. Iar Kiauì doarme când tu zi prostii. Uite: *ba-ngor*[1]! Eu dorm. *Ba-ngor!*

Și închise ochii, apucându-se să sforăie din răsputeri. Nu trecu mult, însă, și simți din nou gândul ce-i dădea ghes de câteva zile. Era puternic, tot mai puternic, deloc nu-l lăsa...

Of, o să vin, o să vin, o să fac tot ce vrei tu, își spuse.

---

[1] „Eu dorm“ în limba kayapo.

CAPITOLUL 3

În care aflăm că Vechi fusese cât pe ce să-l nimicească pe Bangor.

Sunt Bangor, zis Locuiesc, și-s Krees din neamul Matricei. Sunt nemărginit și de sursa mea atunci când m-apropii devin tot mai mult eu. Departe de ea de mă cauți, nu știu de-s eu sau un altul, căci sunt uriaș și nu rămân eu decât dacă nu mă amestec cu semenii mei... Sunt uriaș, iar tu ține minte: în vremea din vis, când vorbele erau de folos, se zicea că explozia stelelor în unii ca mine se rătăcește.

Cu numai o clipă-nainte să simți acest șuvoi de cuvinte fusesem înfrânt. Acum mă dosesc îndărătul unei explozii stelare cu imensa-mi maree dezagregată – în vidul astral mă rotesc, iar deflagrația (vrăjmașul a pus-o la cale!) fuga-mi îngăduie, revărsând pulberi, energii și lumină.

Fugi acum, fugi! – pe vremea când vorbele încă erau de folos, așa ar fi sunat porunca Matricei, iar eu fug, fug, fug. Vai, de l-aș regăsi pe Bangor... Vai, de-aș putea să mă gândesc iarăși la mine ca la eu însumi, căci sunt doar maree inertă acum!

Norocu-i că Vechi nu-mi poate lua urma prin spațiul fierbinte fără a fi spulberat, dar tot din pricina asta mă-ndepărtez iute – iute de tot! Exploziile-mi sfârtecă undele întinse pe miriade de clipe-lumină, mareea-mi vibrează haotic, nu reușesc să oscilez unitar. Vai, Bangor se răsfiră, se risipește, și eul mi se pierde-n neant. Sunt singur, neputincios să mă mențin laolaltă, dar simt iarăși porunca Matricei:

Du-te spre Druus, du-te odată, fugi, fugi, fugi.

Iar eu fug, fug, fug... O, Vechi, blestematul, el mi-e piaza cea rea! Mă izbise cumplit pe când mareea-mi încercam s-o adun într-un spectru gigant, străbătut de tornade clocotitoare. Fără atacul lui mișelesc, aș fi supt energia pierdută la scoaterea eului meu din neant. Îl ținusem ascuns cale de câteva roiuri stelare, eram stors, eram vlăguit... Greșisem, vai, căci îmi simțisem vrăjmașul lângă giganta fierbinte, acolo pândea el, distrugătorul, ucigașul Cadranului, cel de neamul Unu emis...

Dar n-aveam ce face, din neant trebuia să țâșnesc, mareea-mi se ostoise, iar Vechi, ticălosul, se-amestecase cu spectrul, dezlănțuind deflagrația: să mă nimicească poftea! Dintotdeauna a voit asta, căci pentru el și ai lui, Cadranul e unic, iar eu îmi spun degeaba Bangor. Pentru el și ai lui, Bangor e-un nume de-o clipă, iar eu doar o ființă ce-și arogă un eu fără saț. Pentru el și ai lui, Matricea nu e – doar Cadranul ne leagă pe toți într-o unică plăsmuire: neamul Unu-i spun ei.

Bieții de ei... Cum să pier? Chiar dacă Vechi ar fi reușit să mă nimicească, eu tot mi-aș fi amintit de mine mereu! De-aș fi un Krees din cei mari, din miezul Matricei, din amintiri aș renaște, iată câtă putere e-n neamul meu.

Dar ce pricepe unul ca Vechi, de neamul Unu emis?

Acum uit de toate, căci porunca Matricei vibrează: Du-te de-acolo, du-te odată, du-te în Druus, iar eu îmi propag mareea, părăsesc lupta la timp. Vibrații din mine rămân lângă Vechi: blestematul le-absoarbe în vâltoarea undelor sale, preschimbând frecvențe și amplitudini, făcându-le totuna cu el. Apuc să mai simt cum oscilațiile eului meu se înstrăinează și prind frânturi din gândul lui Vechi: e furios, nu-mi poate lua urma, nu reușește să treacă prin deflagrația căreia tot el i-a dat foc.

Mă las purtat în derivă spre Druus. Eul mi se agregă treptat și, cu un dram de noroc, în Druus voi găsi specii diverse; cu un dram de noroc, la loc o să-mi încarc alcătuirea-mi subtilă.

Puterea-mi revine. Undele-mi trepidează. Lax, abia mă mențin la un loc, dar mă propag din undă în undă spre Druus.

Ai noroc, emite Matricea. Ai noroc. Al treilea spectru din Druus dospește de specii diverse, iar tu de ele ai nevoie acum, putere și ură să-ți dea să-l spulberi pe Vechi.

CAPITOLUL 4

În care se vede cum Kiaui cunoaște mult mai multe lucruri decât ne-am fi așteptat de la un indio bravo. François este tras pe sfoară.

Oare cât de mic sunt în ochii celor ce se uită la mine din cer? se întrebă Kiauì.

Nu-l lăsase inima să facă pe adormitul mai mult de câteva minute. Bolșevicul se apropiase de el, adulmecându-l, iar indianul mijise privirea. Se chiorâse la cățel și apoi se uitase la cerul senin, zărind dârele gemene ale unui avion cu reacție și se întrebă (știa că avioanele transportau pasageri) cum s-o vedea pădurea de sus. Dar eu, continuă el în minte, eu cum mă zăresc de acolo? Oare cât de mic sunt în ochii celor ce se uită la mine din cer?

– Tu prea aproape mal, *i-tonk*, zise. Pune borcă pe mijloc râu. Liane cu otravă mult lângă mal.

Puștiul mări turația motorului și îndepărtă barca de țărm. Râul se lărgea și începea să primească afluenți de-o parte și de alta.

– Numai eu trebuie să te ascult pe tine, se bosumflă François. Tu când o să ții cont de ce-ți spun? Când o să mergem la vânătoare cu bicicletele?

Se şi vedea pe Fakebook, ţinând bicicleta de coarne, cu vânatul (un capibara ar fi fost cel mai bun!) azvârlit de-a curmezişul portbagajului. Asta o să dea mai bine decât decoraţiile virtuale pe care le dobândise pe BattleNet – le primise în urma unei campanii de Starcraft care durase două luni. Atât îi luase ca să-i spulbere pe duşmanii ce-şi spuneau Stellar Swarms, o gaşcă din Shanghai faimoasă *worldwide*.

– Of, of, *i-tonk*, zâmbi Kiauì. În pădure mai bine borcă, da? Borcă! Ce? Dacă eu venit cu tine în cuiaba ta cea mare de acasă, tu lăsat pe mine mers pe jos, cu picioarele, pe drumurile de sub pământ?

– Drumurile de sub pământ?! se miră François. De unde ştii tu că la mine acasă sunt drumuri pe sub pământ?

– Ştiut! Kiauì frumos şi deştept.

– Frumos şi deştept, aha... Şi de ce n-ar trebui să te las să mergi pe picioare pe sub pământ, mă rog?

– Uite, *i-tonk*. La Osor, pe râu Kuliseu, este sat Xavante, iar căpetenie este prieten Kiauì. Căpetenie pus în coliba lui televizor...

– Păi... de unde are curent electric? se holbă puştiul la indian.

– Cum, de unde? De la organizaţii! În pădure, plin de organizaţii, fundaţii, găşti. Unele adus curent. Eh, la căpetenie Osor în colibă, copii şi femei uitat la poveşti *cartun*, în timp ce căpetenie, bărbaţi şi Kiauì privit filme bărbăteşti. Acolo, în televizor, văzut mult cuiaba de karibi. Mie plăcut cuiabele voastre. Acolo văzut poteci pe sub pământ şi un fel de maşini mari care mers pe poteci, numai ele avut voie fugit pe acolo. Kiauì ţinut minte cuvânt pentru

mașini de sub pământ: metrou. Un băiat din Osor spus tuturor că el părăsit junglă pentru totdeauna, căci el vrut mers cu metrou. Metrou condus de polițist puternic, frumos, gras, iar băiat vrut să fie polițist din ăla.

– Și zi așa, la Osor e un televizor! exclamă François, uimit. Își amintea de cătunul Osor – patru-cinci colibe mari, răspândite pe malul unei bălți cafenii, în inima pădurii. Era departe de drumurile obișnuite, iar tribul cu pricina evita cu furie contactul cu autoritățile.

Iar Kiauì:

– Ce vorbești, frate, televizor peste tot! La Gorotire, acasă la Kayapo, văzut chiar și computer *pisi*. Kayapo știut umblat la computer *pisi*, arătat lucruri frumoase, multe femei karib dezbrăcate, arme, tot soiul de jocuri. Cum are și *i-tonk* la Cocraimoro, dar tu nu vrut uitat.

– Și... și ți-a plăcut computerul?

– Da. Odată, Kiauì vrut învățat de la François cum făcut vrăjitorie la computer *pisi*, dar mai întâi vrut François uns vânător. Apoi Kiauì mers la alți indieni și zis: vrei să fac vrăjitorie cu computer *pisi* la tine?

– Și-atunci, se înfurie François, de ce faci atâtea fițe că te enervează telefoanele și iPadurile? De ce te strâmbi mereu când auzi de ele?

Kiauì nu răspunse, în schimb zâmbi larg, tot mai larg, și mai larg, cum numai indienii erau în stare – zâmbi până ce i se văzură toți dinții de deasupra plăcuței de lemn din buză. François izbucni în râs, iar indianul râse și el.

Apoi puştiul nu mai fu atent la tovarăşul său. Îşi reaminti: b*o*rcă... b*o*rcă... aşa scrisese taică-său în SMS, aşa pronunţase şi Kiauì. Lui Kiauì putea să i-o treacă cu vederea – vorbea portugheza ca vai de lume, era chiar... *obligatoriu* să greşească, numai că, naiba ştie cum, indianul făcuse aceeaşi greşeală pe care o făcuseră şi ai lui. La fel se întâmplase şi când spusese „curi*a*zitate“. Şi când spusese „lovit*o*ră“. Şi nu numai.

Mda, aceleaşi greşeli, şi la unii, şi la alţii – oare le fac şi eu? se întrebă François. Ce păţesc cuvintele? Nu le mai ţin eu minte sau ce?

Ia să intru online, se gândi, deşi şi-o interzisese cu sfinţenie înainte de şase seara. Şi mai sunt şi la vânătoare, se simţi François vinovat, dar îşi promise să-şi taie la noapte exact atâtea minute câte avea să petreacă acum în reţea. Fii tare, François, fii tare, se încurajă el, mâhnit c-o să-şi scurteze întrevederea cu Georgina, dar era prea curios.

Bolşevicul îi simţi supărarea, parcă, şi-l împunse cu botul.

– Fii cuminte, Bolşevicule. Lasă-mă, că-s amărât, măi, căţel.

Enter! Semnalul era infect. Nu reuşi să intre pe internet, dar prinse un semnal GPS care îi afişă harta împrejurimilor. Văzu fâşia albastră a râului Tupiri, mărginită de întinderile verzi, în nuanţe British Petroleum, ce închipuiau pădurile teritoriului indigen Capoto. Mai încercă o dată să intre pe internet, dar atenţia îi fu atrasă de o pâlpâire ce cutremura butoanele de meniu ale hărţii:

„3D Map“ – așa trebuia să scrie pe unul dintre butoane, numai că ecranul cu cristale lichide afișa: „3*B* M*o*p“.

Scutură satfonul: inscripția de pe butonul cu pricina nu-și revenea. Se chiorî, schimbă ecranele, închise aparatul, îl deschise din nou, dar nu se schimbă nimic. Ecranul afișa tot 3*B* M*o*p.

Al naibii! François alergă din ecran în ecran și, căscând ochii, văzu că, indiferent de cuvânt, litera *d* era înlocuită cu *b*, iar în locul lui *a* apărea *o:* „distance“ se metamorfozase în imposibilul „bistonce“, „2D“ devenise „2B“, iar „road“ se transformase într-un neinteligibil „roob“... Între timp, ajunseseră într-o zonă cu semnal suficient de puternic și intră pe internet: vuuuf, simți el cum se prăbușește în hăul de dincolo de ecran – aici sunt lei, aici sunt sulf și pucioasă, aici îmi sunt toți prietenii, se încinse puștiul deodată. Dădu să deschidă Google, dar Kiauì îl bătu pe umăr și-i zise:

– Deci François nu vrut mâncat saguin, François vrut doar călătorie cu biciclete în pădure!

– Exact, răspunse băiatul.

– Eh, își drese Kiauì glasul, dacă eu promis că mers în pădure cu bicicletă, François mâncat saguin?

Puștiul încremeni și-l privi țintă: șmecherul de Kiauì i-o copsese. Încercă să câștige timp, dar indianul nu-l slăbi:

– Trebuie răspuns chiar acum. Dacă Kiauì face ce nu vrut, atunci și *i-tonk* face ce nu vrut, bine?

– Mare hoț ești, Kiauì! Lasă-mă să mă gândesc... Cum să mă hotărăsc așa, fără să cântăresc ce și cum?

– Ba Kiauì vrut răspuns pe loc, căci iată planul lui: dacă François mâncat saguin, eu vorbit Tata Karib lăsat François în pădure. Dacă tu nu vrut mers la Quarup de karibi, balet, cum spus, atunci mers amândoi, cu biciclete, la botez François.

– Botezul meu?! Cum așa?!

– Promis mâncat saguin? Altfel, Kiauì nu zis la tine nimic!

Puștiul oftă, dar când se văzu cu ochii minții cum povestea cu lux de amănunte (pe Fakebook, nu altundeva) că fusese botezat în adâncul pădurii de prietenul lui indian, care-i mai era și frate de sânge pe deasupra, nu mai stătu pe gânduri: da, o să mănânce din nenorocitul de saguin, o să-l mănânce și crud, dacă era cazul... Și, dacă era pe-așa, nu merita să mai petreacă nici o singură oră pe zi online, pentru că, iată, îi rămânea mai mult timp să facă tot soiul de lucruri *in real life*, lucruri cu care putea să se laude pe internet după aia. Ăsta era un argument de babalâci, însă – taică-său i-l servise metodic în ultimii doi ani –, așa că și-l alungă din minte.

Iar Kiauì:

– Dacă noi mers în inima pădurii, Kiauì botezat la tine, iar tu, aflat acum de la mine, tu făcut mai mare cititor în pământ ca Tata Karib! Mai mare ca frații Boas, ba chiar mai mare ca Fawcett, să vezi!

CAPITOLUL 5

În care vedem urmările cutremurului în tabără. François se ceartă cu părinții lui. Kiaù îi ține partea.

François căpătă un semnal bun doar după ce trecură de vâltoarea lui Erwin. Intră pe Fakebook, trase cu ochiul în messenger și în mesajele înregistrate pe Skype, patină până în clasamentele muzicale Billboard, dădu fuga pe torrentele de pe care fura filme și muzică, pătrunse (cu strângere de inimă) în rețeaua de jocuri BattleNet, iar acolo văzu că un necunoscut din Qatar se apropiase periculos de mult de nenorocitele lui de recorduri...

Nu zăbovi. O ședere prea lungă la numai un click depărtare de atâtea jocuri l-ar fi pus jos și praful s-ar fi ales de terapia lui de *rehab*. François încă visa că juca furibund și că zăcea ore-n șir cu ochii în computer – se rușina în asemenea hal că nu se putea abține (chit că totul i se întâmpla doar în somn), încât dimineața se trezea lac de sudoare și cu gura amară. N-o să scap niciodată de jocuri, își zicea. Nu pot să mă abțin, fir-ar să fie, uite cum jinduiesc după

nopțile nedormite de acasă: eu, ecranul, tastatura și doza de Red Bull la îndemână... Aveam pleoape din glaspapir, tremuram și-mi venea să vărs, dar nu mă lăsam – mai trăgeam o partidă, încă una, și încă una... Nu eram decât un avatar, un pseudonim, un zvon hrănit de alte zvonuri; eram șmecherul de François Perelman, tipul din Piter, știți voi... Ștergeam pe jos cu X, cu Y și cu Z, crăpau displayurile de ciudă în fața mea!

Mda... Am fost samurai și lunetist, constructor și explorator, general și agent secret, dar nu mi-a curs nicio picătură de sânge și n-am știut ce-i durerea. Mă preumblam pe cele mai largi bulevarde și prin pădurile cele mai adânci, stăteam pe malurile celor mai înalte cascade și zburam prin ceruri mai colorate decât aurora boreală – trăiam în minunata lume nouă în care picioarele nu te dureau și nu-ți era teamă să mori, intram pe tărâmul de basm în care nu-ți era frig, nu transpirai și nu degerai, străbăteam meleaguri în care trupurile celor uciși nu duhneau... Mă vâram în peisaje aseptice care miroseau a plastic încins, nu-mi era frig și nu-mi era cald, nu-mi era frig și nu-mi era cald – puteam să lansez și un hit cu versurile astea, l-aș fi intitulat (dracului!) *Țara Fără Extreme Termice*, bleaah...

Să fim cinstiți! În ceea ce privește extremele termice, fusesem cât pe ce să le transform în realitate: cândva propusesem să jucăm iarna, afară, pe malul Nevei, contratimp și pe dezbrăcate, un joc de strategie care se petrecea la Polul Nord (Polar Total Krieg), numai că-mi lăsasem tovarășii baltă: pe nepusă masă, o ștersesem cu ai mei în Mato Grosso.

Oftând, François dădu buzna pe portalul UEFA (chit că fotbalul era sportul burtoşilor fără *cojones*) şi parcurse în viteză cancanurile cu Messi, Iniesta şi Ronaldo, dar îl părăsi degrabă şi dădu cu uşile de perete într-un site porno, trăgând cu ochiul la Kiauì, nu care cumva să-l prindă (of, de ce-oi fi intrat aici, nici de chestia *asta* nu mă dezbar, să vezi că la noapte iar o să...), după care, în sfârşit, coborî în banca de muzică de la www.beatport.com, în care postase nişte piese de chill out pe care nu se oferise nimeni să i le cumpere.

Peste tot căută cu ardoare cuvintele pronunţate greşit şi care, iată, de la o vreme încoace, erau şi *scrise* greşit. Vână greşelile ca un prof de modă veche pus pe rele, după care se linişti şi începu să le caute ca un cercetător din acela cu ochelari groşi, temător să nu se pripească, pentru ca în final, regăsind greşelile din nou şi din nou, să le catalogheze ca un contabil lipsit de sânge în instalaţie (chiar dacă-l auzise pe taică-său că vorbea cu îngrijorare despre contabili).

La început se temu ca naiba că o să se plictisească: nu-i plăcea să numere şi să împartă pe căprării, dar în scurt timp simţi cum căutarea îl lua pe sus şi, după câteva minute, i se făcu frică de-a dreptul – o frică neclară, ca un gâdilat, care abia aştepta să-şi aştearnă culcuş în sufletul lui: în absolut toate site-urile, în e-mailuri şi SMS-uri salvate, aceleaşi greşeli mutilau aceleaşi litere, indiferent de localizarea serverelor, indiferent de naţionalitatea webmasterilor, indiferent de limba în care fuseseră scrise şi de locurile de unde fuseseră emise. Deşi greşelile erau constante, mai observă François, ele nu interesau chiar *toate* cuvintele care conţineau litera cu pricina. Astfel,

„barcă“ era transcris în mod constant sub forma de „borcă“, dar „caleașcă“ (ori „calèche“, „calash“ etc.) sau „calendar“ (ori „calendar“, „calendrier“) nu erau modificate nicicum, indiferent de limbă...

Cine făcea asta? Hackerii? Pe naiba... Pe ei puteai să-i învinuiești pentru ce se întâmpla pe net, cum să le pui în spate *pronunția* greșită a cuvintelor?

Câinele scânci. François îl săltă în brațe și-i șopti, cu gândurile aiurea:

– Stai cuminte, cățel, stai cuminte! Te duc la mama și te face ea bine, da? Ți-e sete?

Firește, Bolșevicul nu răspunse, dar François scoase termosul cu ceai și-i scurse câteva picături în bot. Ce ochi aurii are, se gândi.

Mângâindu-l absent, se cufundă din nou în rețea. Intră pe darknet, în site-uri anarhiste și de sporturi extreme, îi privi pe Jeb Corliss și pe Jokke Sommer plutind precum săgețile la rasul copacilor și reciti (pentru a câta oară?) rețetele unor bombe artizanale pe care le puteai face în baie cu produse cumpărate de la băcănia din colț, semn că, la o adică, aveai cum să dai de pământ cu restul lumii și să te bucuri de viață, după cum spunea străbunică-său...

Greșelile persistau, dar, până să ajungă la locul de pe râu denumit Castanul Prăbușit (copacul aducea, mai degrabă, cu un furnal doborât la pământ), până să ajungă la Castanul Prăbușit, așadar, François încă spera că n-avea de-a face decât cu o pățanie strașnică ce-i sărea în ochi doar pentru că îi plăcuse dintotdeauna *să se sperie*. Dacă eu sunt cel ce vrea să vadă literele așa, dacă doresc, fără să-mi dau seama, să trăiesc o asemenea năzbâtie? se tot întreba, căci

ştia că nu-i la prima abatere. Numai că, imediat ce barca trecu de Castanul Prăbuşit, se trezi cu un SMS, iar acesta nu-i lăsă loc de dubii: nu, nu era el de vină, nu, nu se îmbăta cu apă rece, greşelile erau acolo şi nu apăreau din întâmplare...

SMS-ul era de la fratele lui, locotenent de rachete pe un submarin din Flota Nordului. Lionel Vladimirovici Perelman (avea damblaua să semneze SMS-urile cu numele întreg, neomiţând gradul militar) parcă-şi dăduse seama că François se simţise vinovat faţă de el în cursul dimineţii, iar acum îi trimitea următorul mesaj, *en bon Français*, după cum îi învăţase Marusia:

„*Tu me monques tellement, Frenchie. Hier, après le programme, je suis porti en ballade sur nos sotellites qui passaient par dessus Rio Xingu. J'ai regordé sur mon* b*isplay chaque sentier, chaque crique...* (Puah, cum sună şi cum se vede! exclamă François.) *Je veux dire que si tu rencontres des* b*ifficultés quelconques, je peux te voir en* realtime, *p'tit frère, parce que j'ai* downloadé *de rush.org.ru des applications sensationelles pour surfer les sotellites. J'ai vu de mes yeux le camp de Cocraimoro, les excavations et les tentes, vous y étiez tous, maman, papa et toi-même, ce qui nous montre que le monde est bien petit quand on est sagaces. Je peux veiller sur toi, frérot, je peux bien le faire, même d'ici.*

J'éspère, chèr Frenchie, que tu deviendras afficier, tout comme moi, si tu comprends ce que j'ose dire... C'est la seule façon de visiter le monde gratis, sans que les moustiques te compostent. Je vous embrosse (au, cum a ieşit!) *tous!*

(*Later* ebit: *p q maman est-elle fachée? Elle as une voix* nu-ştiu-cum *quand on parle au tel.*)“

– De ce zâmbeşti? îl întrebă François pe Kiauì după ce termină de citit.

Kiauì izbucni în râs:

– Tu nu avut teamă, frate. Eu vraci mare, eu avut grija lui François de-aici înainte.

Puştiul se holbă la indian. Să fi citit SMS-ul lui Lionel?... Să fim serioşi! Chiar dacă ar fi ştiut să citească, Kiauì habar n-avea franceză, iar dacă ar fi fost în stare să citească şi să vorbească franceza, n-ar fi putut să desluşească din celălalt capăt al bărcii caracterele mărunte afişate în satfon.

Şi dacă, totuşi, *ştia* să citească? Dacă vedea *atât* de bine?

– Tu ştii să citeşti, Kiauì, îl încercă François.

– Nu, nu ştiut. Dar dacă Kiauì vrut, Kiauì citit.

– Ei, pe naiba! Ia spune-mi atunci ce scrie aici, îi întinse François satfonul, deschizând SMS-ul lui Lionel.

Kiauì privi într-o parte.

– Noi doi fraţi de sânge, de ce cerut dovezi de la mine...? Dar, tot pentru că fraţi de sânge, Kiauì spus că în telefon trimis vorbă celălalt frate, cel ce stă într-o borcă nemaivăzută, pe un lac plin de vâltori.

Îşi bate joc de mine, gândi puştiul. Să vezi că ştie să citească – ştie şi franceza şi a tras cu ochiul în ecran peste umărul meu... Kiauì ăsta... poate că-i un mare mincinos, poate că nici nu e indian, poate că...

Iar Kiauì:

– Celălalt frate François fost aici acum un somn de-al meu, da. El ce vânează?

Întrebarea îl luă pe puşti pe nepregătite.

– Ce să vâneze? Lionel e... e războinic, se bucură François că a găsit cu ce să se laude. Vânează alți războinici.

– El plecat la război?

– Nu știu. La noi nu se spune când cineva pleacă la război.

– Cum așa? Plecat la război fără spus rude? Dacă vine vrăjmaș pe nepusă masă și ia copil, nevastă?

– Eh, atunci e mai complicat. Dacă se ajunge la asta, află toată lumea că-i război, dar tu tot nu știi *unde* a plecat ruda ta. E secret militar.

– Aha. Lui Kiauì plăcut așa război, cu secret militar. Celălalt frate e și vraci?

– Nu. De ce să fie?

– Pentru că eu sunt! Așa că știut: celălalt frate al lui François fost aici. El vrut văzut mama voastră. Îi e *b*or de ea.

– *B*or?

– *B*or! Aude mama voastră la telefon, dar lui nu de ajuns. El vrut văzut mamă.

– Îi e dor de noi toți, și de mine, și de tata...

– Așa e, *b*ar el, ca și François, e karib. Karibii iubesc mame mult-mult. Oare frate François ar primi să se facă frate de sânge cu Kiauì?

– Nu știu. Poate că da.

– Și nu supărat că François și Kiauì făcut frați de sânge fără știrea lui?

– Eh, lui Lionel trebuie să-i explici mereu ce și cum... *B*ar (am pronunțat și eu greșit, își dădu seama), *b*ar dacă îi explici, nu se supără.

– Așa și Tata Karib.

– Nu-i a*b*evărat (Dumnezeule, iar!). Tata se supără mai des și mai tare, și asta oricât de mult i-ai explica.

– Aha, se încruntă indianul. Îi făcu semn lui François să bage barca printr-un șenal îngust ce tăia o meandră a râului. Poate că Tata Karib așa pentru că el nu vânător. El doar citește pământ. Ia spune, *i-tonk:* de ce venit toți karibii după Fawcett?

– Știu eu? O fi din cauza misterului. Nu se știe cum a murit, nu e clar ce căuta aici, nu știm nici măcar până unde a ajuns...

– Aha. Nu știut. Nimeni nu știut. Și din cauză că nu știut și nu găsit nimic, voi certăreți. Ca Tata Karib. Kiauì, însă, nu supărat. Kiauì bun frate François. Celălalt frate al tău avut nume așa: Lionel?

– Da. Îl cheamă Lionel.

– Ce însemnat Lionel în limba karib?

– Ce să însemne? Nimic. E doar un nume.

– Ba trebuit să însemne ceva, *b*ar voi, karibii, cărați prea mult lucruri vrăjite cu voi: roți, telefoane, avi*a*ane. Din cauza lor uitați până și cum vă cheamă. Așa toți karibii și Kiauì vrut aflat de ce ei așa. Într-o zi eu furat telefon François și făcut frate de sânge cu Lionel.

– Ha, ha! râse puștiul. Și cum o să vă amestecați sângele *b*acă n-o să aveți la îndemână decât un amărât de telefon?

– Cu vorba, ridică Kiauì un deget. Vorba de ajuns ca să dai drum la sânge, nu știut?

Zicând asta, Kiauì se lăsă pe spate și scoase din tășcălie puțin *karinhoo*, după cum îi spunea el tutunului. Presără nițeluș pe plăcuța din buză și se apucă

să-l tragă pe nas cu un bețișor de bambus gol pe dinăuntru.

Așa făcea când îi pierea cheful de vorbă. François se obișnuise și nu se supăra. În plus, îi venise o idee năstrușnică, așa că-l rugă pe indian să fie atent la barcă, în timp ce el se uită din nou în satfon.

La prima vedere, literele modificate păreau niște banale typo. Mărind corpul de literă, însă, constată că modificările aveau, de fapt, aspectul unor suprapuneri, de parcă *cineva* imprima litere noi peste caracterele afișate inițial. Literele noi erau ușor tremurate și vibrau discret, dar sub ele, ochii unui privitor atent ghiceau litera corectă: o amprentă electronică delicată, adumbrind fundalul ecranului precum un ton cenușiu rătăcit în cristalele lichide. Când și când, litera reală lansa o pâlpâire ștearsă: sunt încă aici, n-am pierit, sunt aici...

Poate că totul o să treacă așa cum a apărut, își zise François. Se uită în sus. I se păru că văzduhul se clatină într-un fel straniu, ca un cetaceu gazos fără început și sfârșit, dar își dădu seama că palele de aer umed refractau lumina în felul acela năucitor. Cât om mai avea până-n tabără? se întrebă. Privi în jur. Era zăduf. Amețise. Bolșevicul îi lingea glezna.

Bău o gură de ceai, îi turnă și cățelului o porție (Doamne, ce-i lucesc ochii!) și, în sfârșit, se dezmetici. Erau la numai câteva minute de Cocraimoro, ajunseseră la confluența cu râușorul Bakavi: apele mâloase ale afluentului se deversau în undele limpezi ale lui Tupiri de parcă ar fi adus apă menajeră din cine știe ce canal urban. Trecură pe lângă un crâng

de açai sălbatici[1] înalţi, cu crengi şi frunze rare. Îndărătul crângului se înălţau nişte copaci noduroşi, răsuciţi, pe care Kiauì îi numea „aparu". Cică oriunde erau mulţi aparu la un loc se strângeau şi nenumărate pume negre. O ţestoasă plonjă – pluuf! – în apele mâloase ale lui Bakavi; înotă pe sub apa murdară şi dădu drumul unor bule de aer doar după ce ajunse în apa limpede, rece şi numai bună de băut, pe care Tupiri o aducea dinspre dealurile Pantintiro.

– Mai avut puţin, făcu indianul.

Manevră barca spre un şenal ce şerpuia printr-o pădure de mangrove inundată mai tot timpul. Un vultur-harpie cu capul alb pluti pe deasupra açailor de pe mal. Dinspre est se auzea huruitul râului Xingu la *cachoeira*[2] do Cocraimoro. Acolo, pe malul pietros de lângă cataracte, ridicaseră părinţii lui François tabăra arheologică.

Traseră barca într-o lagună minusculă cu apă verzuie, plină de alge mătăsoase, umbrită cu totul de copaci. Broaştele orăcăiau ascuţit printre răgălii. Pitiră barca sub o tufă de ferigi cu trunchiuri groase cât braţul, apoi urcară pe mal. Un roi de albine roşii se năpusti asupra lor – transpiraţia le atrăgea ca dulceaţa. Se adunau la subsuori, pe la colţurile ochilor

---

[1] Specie de palmier înalt şi subţire, cu frunze înguste, foarte lungi (trei metri), care creşte mai ales în apropierea mlaştinilor. În ultimul timp, açaii au fost cultivaţi pentru fructele nutritive, cu conţinut mare de proteine.

[2] „Cataractă", în limba portugheză.

şi în gură, însetate, gata să soarbă fiece picătură de sudoare, de lacrimi şi de salivă.

François dădu să le alunge. Kiauì nu le băgă în seamă.

– *I-tonk*, zise indianul după o vreme, lăsat albine muşcat la tine. Nu vrei să ne bucurăm de carne saguin?

– Auzi? Ia treci tu pe bicicletă, îl luă puştiul. Tata abia aşteaptă să ne prindă cu minciuna! Dacă intrăm călare pe ţoacle în tabără, o să-l convingem că n-am fost cu barca.

– Off, *i-tonk!* Cum crezut tu că intrat mare vraci Kiauì în *aldeia*[1] călare pe prăpădita ta de bicicletă?

– La fel cum o să mă ling şi eu pe bot de carnea saguinului tău.

Bombănind, indianul ieşi din potecă, urmat de băiat. Se vârâră printre nişte tufe dese şi scoaseră bicicletele pitite de dimineaţă, când porniseră la drum. Kiauì se uită la noroiul uscat de pe ele, pufni scârbit, şi-i făcu semn lui François să se întoarcă cu tot cu biciclete la lagună.

– Udat roţi cu noroi proaspăt. Nu crezut nimeni la noi *b*acă mers cu biciclete murdar de pământ uscat.

Încălecară şi-o luară prin grădina defrişată prin foc din spatele şantierului. Bietul Bolşevic abia mai mergea, scâncind la fiecare pas, aşa că puştiul îl luă în braţe. Are febră, amărâtul, îşi zise François. Simţi un miros plăcut venind dinspre tabără – cineva, mai mult ca sigur maică-sa, cocea o prăjitură. O face pentru mine, realiză puştiul, dar hotărî că n-o să se lase impresionat.

---

1 „Sat“, în limba portugheză.

Când ieşiră din grădină, aproape că nu mai recunoscură împrejurimile. În primul rând, şanţul larg şi adânc din care Vladimir scosese cioburile şi ulcelele în ultima săptămână se surpase pe aproape toată lungimea. Micul excavator adus de curând de la Cuiaba căzuse într-o rână şi se prăbuşise în capătul şanţului, unde fusese pe jumătate acoperit cu pământ proaspăt. Ici-colo se zăreau cazmale şi târnăcoape azvârlite în grabă. Două barăci cu materiale se prăbuşiseră, iar ruinele dezgropate recent (niscaiva pereţi de case şi vestigiile unui atelier de olărit, după cum se lăuda tatăl lui François) se năruiseră, cufundându-se în noroi.

Mai merseră un pic şi-şi dădură seama că pământul era prea umed şi că din loc în loc îşi făcuseră apariţia bălţi pe care nu le văzuseră dimineaţă, când părăsiseră tabăra. De fapt, realizară ei, nu erau bălţi propriu-zise – ziceai că pământul se afundase cu totul, dând la iveală pungi superficiale de apă freatică.

Intrară în sat, pedalând printre colibele înalte de două-trei staturi de om, ca nişte baloane presostatice din stuf, ridicate în jurul unei bătături de pământ roşu-auriu. La stânga colibelor, pe limba de pământ de la vărsarea lui Tupiri în Xingu, se întindea tabăra arheologică – corturi militare kaki, fixate cu cordeline de alpinism, rufe întinse la uscat, două generatoare de curent care duduiau şi un trunchi scobit prin care se scurgea apa unui izvor.

Dincolo de colibe, spre dreapta, se zărea avionul venit de la Cuiaba. Indienii şi muncitorii de pe şantier lăsaseră treaba şi se adunaseră pe pista de pământ roşu – care să descarce provizii, care să stea de vorbă cu pilotul, care doar să caşte gura. Fumau de zor şi

discutau zgomotos despre cutremur. Un bărbat care lucra la excavații, un *cabocle*[1] din Diamantino, se lăuda că sunase acasă și că *o terremoto* se simțise și acolo, dar că nu provocase pagube.

– Ia-uite, minunea minunilor! făcu Vladimir când îi văzu pe cei doi apărând pe pistă, zdrăngănind din sonerii. Sunt aici, Kiauì, sunt aici, François, îi salută el precum indienii.

– Și eu sunt aici, mormăi puștiul.

– Sunt aici, Tata Karib, sunt aici! urlă indianul, pedalând voios.

– Ce faci, Kiauì? Te-a convins François să iei bicicleta între picioare?

– Nu fost nevoie. Kiauì vraci mare, vrut mers singur cu bicicletă! Bicicletă are două roți! Una e soare, alta e lună.

Râseră cu toții, că-l știau de pișicher. Tatăl lui François râse mai abitir decât toată lumea, după care, codindu-se parcă, se apropie de fiu-său. Îi râdea fața. În doar un an băiețelul lui de oraș, un slăbănog palid și încercănat, cu păr blond și uscat, un amețit care făcea purici în fața PC-ului, se făcuse un lungan bronzat, cu părul des, arămiu de la soare; se mișca precum o sălbăticiune, învățase să mijească ochii, iar privirea îi înviase la loc.

Prețul? Un an de școală, dă-l naibii!

Vladimir era un bărbat de înălțime mijlocie (François îl depășise deja cu doi-trei centimetri) și avea un început de chelie. De regulă, purta ochelari cu rame groase de baga, moșteniți de la străbunicul lui,

---

[1] Metis brazilian.

rabinul răzvrătit din Memel, dar acum, cine ştie de ce, nu-i avea la el. Avea 48–49 de ani şi era slab, numai că burta i se revărsa un pic peste curea. Ochii îi erau mici şi lucitori şi-şi lăsase barbă, prea rară din păcate, chestie care îl înfuria, fiindcă Fawcett, se ştie, avusese barba deasă. Era îmbrăcat în pantaloni scurţi, albi, mânjiţi cu noroi, abia ţinuţi peste şale de o curea din piele roasă şi era încălţat cu nişte pantofi ciudaţi, de toreador, pe care-i purta direct pe piciorul gol. Cu două zile înainte de a pleca spre Mato Grosso, Vladimir primise cadou o curea Jack Wolfskin, cenuşie, din poliester împletit, foarte rezistent. Primul lui gând fusese că, la cât de zdravănă era cureaua, n-avea cum s-o strice, orice i-ar fi făcut, până la... *moarte*, drept pentru care-i intrase în cap că este ultima curea pe care avea s-o poarte. În consecinţă, refuza categoric s-o pună.

– Ce ţi-a mai arătat azi Kiauì, măi, cioflingarule? îl luă el pe François. Ia-uite, aţi adus şi-un câine... De unde l-aţi scos?

– Ne-a ieşit în drum după cutremur. Îl cheamă Bolşevic şi e rănit. Mami unde e?

– Face ordine cu Nicole în *bureau*... (Iar se prosteşte, îşi spuse François, roşind.) Cutremurul ne-a dărâmat fişetele şi dosarele, praful s-a ales din organizarea de şantier. Zdruncinătura a fost a naibii de puternică. A ieşit Xingu din matcă, înţelegeţi?

Cei din jur îl aprobară şi se repeziră să povestească ce şi cum. Dar François:

– Am văzut şi noi. Se aplecă şi-l depuse pe Bolşevic pe pământ. Câinele scânci. Vreau să-l vadă mami. Îl doare de nu mai ştie de el, săracul.

– Las' că-l vede ea, știi că se pricepe la chestii d-astea... Îi dau bip. Abia te aștepta.

Vârî mâna în buzunar, scotocind după telefon. Ca de obicei, nu-l găsi și se apucă să se scobească peste tot, dar nu reuși să dea de el.

– Las' c-o sun eu, făcu François un gest plictisit.

– Poate s-o sune oricine, nu asta-i problema. Treaba e unde mi-am uitat telefonul.

Oftând, își desfăcu carabiniera magică din gaică și se chiorî în butoanele ei, dar nu-și dădu seama pe care buton trebuia să apese pentru că-și rătăcise și ochelarii. Până la urmă, îl descurcă François: îi luă carabiniera din mână, localiză butonul pentru telefon și-l apăsă. Carabiniera piui stins, iar ecranul ei afișă o săgeată, indicând direcția în care se afla prăpăditul de satfon.

– Mare lucru, tehnologia! se miră Vladimir pentru a nu știu câta oară. Ia-uite, se răsuci el după săgeata afișată de ecranul carabinierei, telefonul e-n cort. N-are unde să fie decât în cort. N-o suni pe maică-ta? se întoarse spre François.

Puștiul o sună. Maică-sa se văită puțin, dar zise că vine deîndată. Cică-i făcuse plăcintă cu mere.

– Tocmai am primit mere de la Cuiaba, se umflă ea în pene înainte să închidă.

Mere de la Cuiaba, se strâmbă puștiul – mere crescute în rasteluri, plantate în bureți și hrănite din seringi... Puah, plăcinta o să aibă gust de carton!

– Excelentă, carabiniera asta! continua să se mândrească Vladimir. Găsește orice, nu trebuie decât să lipești niște cipuri pe ce obișnuiești să pierzi. Am dat o grămadă de bani pe ea, în aeroport la Amsterdam,

dar nu-mi pare rău. Pentru un om ocupat, e scula ideală, le explica celorlalţi, care dădeau din cap, îngăduitor. Hei, aveam şi nişte chei pe undeva, se trezi el deodată. Unde naiba le-am uitat? Of, ziua asta m-a scos din minţi. Aţi văzut că s-a surpat şanţul? îi întrebă pe Kiauì şi pe François.

Cineva îi aduse cheile în fugă – le lăsase în avion, pe scaunul din dreapta pilotului. Vladimir răsuflă uşurat şi-i făcu lui fiu-său cu ochiul:

– Ia zi, ce ţi-a arătat Kiauì azi?

Iarăşi afişase zâmbetul acela de părinte mulţumit şi se apropiase periculos de mult de François, de parcă se pregătea să-l strângă în braţe. Era prea multă lume de faţă, însă, şi se opri. Fiu-său se îmbujoră.

– Ce să-mi arate? Un saguin, făcu el. Kiauì vânat saguin cu săgeţi piuitoare, imită el vorba indianului.

– Iar François promis Kiauì că mănâncă saguin fript, zise indianul.

– Nu mai spune! L-ai convins? se miră Vladimir. Doamne, faci minuni... La Piter, François nu mânca decât crenvurşti şi parizer cu ketchup, *fără* pâine. Nu scotea capul din PC. Dragul meu Kiauì, îţi...

Fu cât pe ce să-i mulţumească, dar se abţinu în ultima clipă, pretextând că nu-şi dădea seama ce făcuse cu ochelarii, ceea ce era, de altfel, adevărat. Trecu şi peste asta, iar ochii îi luciră şi mai şi când se uită din nou la băiat. Oare o să îndrăznească să mă îmbrăţişeze? se gândi François. Ce te tot codeşti, tati, ăştia-s cam latini, seamănă cu noi...

Nu. N-o făcu nici da data asta.

– Bine că măcar voi aţi avut o zi bună! conchise Vladimir. Nicole, hai odată! puse el mâinile la gură, strigând către corturi.

Lui François îi îngheţă zâmbetul, dar îşi reveni iute-iuuute, după cum ar fi spus Kiauì. Deşi Vladimir strigase după Nicole, prima care apăru fu Marusia, mama lui François – oare de ce tati n-a strigat-o pe *ea* prima? se înnegură puştiul. Iar mami... of, biata de ea... Ce naiba a găsit tati la vaca asta de Nicole?

Ironia sorţii era că Marusia iubea Franţa ca pe ochii din cap şi că insistase cu cerul şi cu pământul ca băieţii ei să fie botezaţi cu nume franţuzeşti, pentru ca acum să păţească asemenea pocinog tocmai de la o franţuzoaică... Marusia Andreevna Perelman era doctor în literatură franceză medievală, mai precis în *Chansons de Geste*, şi susţinuse cu cincisprezece ani în urmă, la aceeaşi Sorbonne unde lucra şi nenorocita de Nicole, o disertaţie despre participarea truverului Gaucelm Faidit[1] la Cruciada a III-a.

Acum, Marusia Andreevna uitase de poezie şi de cruciade – săpa alături de soţul ei în jungla amazoniană după relicve precolumbiene.

– Sunt aici, François, sunt aici, Kiauì, salută ea, făcând cu mâna.

– Sunt aici, Mama Karib, făcu indianul.

– Bună, mamă, îi lansă fiu-său cu jumătate de gură.

– Ţi-am făcut plăcintă cu mere, François...

---

[1] Trubadur din secolul al XI-lea (1170–1202), din Limousin. I-a avut ca patroni pe Richard Inimă-de-Leu şi pe Bonifaciu de Montferrat.

– Mersi, mami, nu trebuia, zise băiatul, făcând pe nepăsătorul.

Îi iscodi pe cei din jur: oare-şi râdeau de el în barbă, văzând cum maică-sa îl ţinea în palmă, ca pe un pui neajutorat?

Iar Marusia:

– Cum să nu trebuie? Sper să-mi fi ieşit la fel de bună ca acasă, deşi cu merele astea... Brusc, sări la altceva, zâmbitoare: Ştii că ne-au sosit radarele cu vapori de cesiu?

Mă doare în cot de radarele voastre, dădu să zică François, după care, luă foc: De când o interesează pe mami tehnologia de şantier? Nu-i ajunge că l-a abandonat pe Faidit al ei şi că acum culege doar rapul sinistru al indienilor txukahame? Nu-i ajunge că din toată dragostea ei pentru Franţa s-a ales cu o franţuzoaică şmecheră, care-i soarbe din ochi soţul de dimineaţa până seara? Of, nu vrea decât să se dea pe lângă tati...

Vladimir parcă-l simţi:

– Mami vrea să-ţi spună că ne-am doborât şi noi vânatul nostru, o dădu el pe glumele lui nesărate. Ni le-au trimis cam târziu, *b*ar, ce să facem... sunt gratis! Până încep ploile, avem o lună în care le putem folosi...

Puştiul ridică din umeri. Radare cu cesiu, pfuuh... Ce-ar fi zis Fawcett de una ca asta?

– François, n-ai primit SMS-ul lui Lionel? schimbă maică-sa vorba.

– Oh, dar de ce nu-l întrebi în franceză, *ma chère?* se auzi un glas.

Apăruse şi Nicole. Era îmbrăcată în jeanşi strânşi, supraelastici. Scundă şi voluptuoasă, cu şolduri late şi chip rotund, avea o coafură emo cu coc (!) şi mergea în pas-de-transnaţională – ziceai că întregul glob pământesc se sprijină pe spinarea ei decoltată, îi mai lipsea doar poşeta plină de carduri. Vaca de Nicole... Toată ziua-bună ziua nu vorbea decât despre costuri, profituri şi parteneriate, deşi, altminteri ,se lăuda că e cadru universitar la Sorbona, la Catedra de Arheologie, chestie care n-o obliga niciodată să coboare în orizontul săpăturilor de la Cocraimoro. Ce-i drept, în şanţuri era noroi şi mirosea a hoit, dar acolo se găseau artefactele după care bătuse şi ea jumătate de lume. Oare cu *ce* naiba se ocupa Nicole la Universitate? se întrebă François, dar îşi aminti vorbele maică-sii: Cercetare?! Dă-o încolo, totul e să *sugi* granturi!

Iar Nicole:

– Ai avut un accent impecabil, *ma chère*, când ai pronunţat *Lionel*... N-am să înţeleg niciodată de ce nu vorbeşti cu François *doar* în franceză.

– Mai bine, nu, o scuti François pe maică-sa de răspuns. Nu-mi place franceza nici cât negru sub unghie...

– François, îi atrase Marusia atenţia.

– Oh, *le p'tit coq*, surâse Nicole aşa, franţuzeşte... Eşti mic, *mon choux*, iar numele tău.... *enfin*, n-o să scapi nicicând de el. O să te urmărească toată viaţa, iar tu o să te gândeşti cândva la limba franceză cu multă plăcere... Va fi poarta ta către *la vraie civilisation*...

– Tati, vreau să stăm puţin de vorbă, i-o reteză puştiul. Doar noi doi şi cu mami.

– *Bof, c'est l'âge*, ridică Vladimir din umeri, privind spre doamna Nicole ca un câine bătut.

– *Mais c'est l'âge, bien sûr*, aprobă madame Nicole.

Avea ochii verzi și-l scruta pe François gânditoare. Nu, nu, ea n-avea cum să dea eroare, o să-i iasă și chestia asta cu micuțul Perelman. Ce încăpățânat! Un încurcă-lume... Habar n-avea de jocurile oamenilor mari și se tot băga în ciorbă... *Ah, ces Russes... Toujours des pathétiques sans peur et sans reproche...*

Până la urmă, îi zâmbi lui François și, prefăcându-se preocupată de coafură, câștigă secunde bune aranjându-și cocul. Între timp, François și ai lui se duseseră la marginea pistei, sub niște copaci de jabuticaba umbroși, doldora de fructe violet, rotunde.

– Of, François, începu taică-său, de ce trebuie să fii așa *be* scârbos?

– Nu sunt deloc scârbos. Trebuie să vă zic ceva doar ție și lui mami.

– Păi, dă-i drumul, îl grăbi Vladimir. Aruncă o privire spre ceas. Hai, ce mai stai?

Puștiul se scărpină în creștet. Îi cam pierise curajul. Începu:

– Voiam să vă spun ceva important, dar mă gândeam să fie și Kiauì de față.

– Păi, să-l chemăm, fu de acord Vladimir. Sper că nu-i ceva serios.

– Ba e, făcu puștiul. Zău că e. Își tot freca mâinile. Nu vreți să mergem în cort, cu Kiauì cu tot?

– Of, François, se supără Vladimir, am o grămadă de treabă... Am primit și un magnetometru comandat de jumătate de an, bașca un set de fotografii prin sotelit pe care trebuie să le studiez urgent... Nu mai

vorbesc de toate materialele banale pe care *cineva* (adică tot el, îi simţi François sublinierea), pe care cineva trebuie să le sorteze... În plus, vreau să facem bagajul! Mâine pe vremea asta ne pregătim de spectacol, se învioră el, vedem *Spărgătorul de nuci*.

Puştiul îşi dădu ochii peste cap.

– Hai mai bine în cort. Te rog eu.

– *B*ar ce s-a întâmplat? Ai făcut vreo prostie? se ambală Marusia. Kiauì, ce-aţi făcut? întrebă ea când apăru şi indianul.

Kiauì ridică din umeri, cu un gest neaşteptat, plin de tact. Semăna cu majordomul acela francuz – fir-ar să fie! – pe care François îl văzuse în casa contelui de Bonpland, când fusese cu ai lui la Cap Ferrat, înainte să ia avionul spre São Paulo.

Intrară în cort.

– Uite, îi luă François pe departe, am văzut *Spărgătorul de nuci* de vreo douăzeci de ori până acum...

– Şi?

– Şi... of, aş cam vrea să rămân aici, cu Kiauì, zilele astea...

– Cu cii-ne?! tresări Vladimir. Marusia îl înghionti. Mda, Kiauì... în sfârşit, e prietenul tău, ştim bine... E un om *b*eosebit şi fără el, zău, nu ştiu dacă am fi reuşit să... of, el ne-a ajutat, el te-a ajutat, se corectă tatăl, ca nimeni altul. Pur şi simplu nu mai eşti cel *b*e acum un an, cel de când am plecat *b*e acasă... dar...

– Am putea să-l luăm şi pe Kiauì la Cuiaba, se repezi Marusia să dea o soluţie. Ai mai fost la Cuiaba, Kiauì? Ai mai văzut vreun spectac*u*l de bolet?

– Kiauì fost la Cuiaba, zise indianul, privind în pământ. Acolo lume mult, mult-mult. Zgomot mult, miros mult. Brasilia la fel, *b*ar mai frumos. Mult frumos la Brasilia, plăcut lui Kiauì. La Cuiaba urât. Prea gălăgie.

– Totuși, se înmuie Marusia, n-ai vrea să vii cu noi? Îți suntem tare recunoscători pentru tot ce faci cu François, știi, și ne-ar face plăcere să-ți oferim în d*u*r această călătorie...

– *B*acă mers la Cuiaba cu voi, Kiauì ca Fawcett, numai că pe dos, se întristă indianul. Kiauì străpuns vălul dacă mers Cuiaba, zise el, făcându-l pe Vladimir să caște ochii:

– *B*e unde știi tu ce scrie... pe harta lui Fawcett?

– *B*e la François. Se îmbufnă: Ce să fac la Cuiaba? Dispărut și eu, pfuuuuh, ca Fawcett?

– Hei, hei! îl luă Marusia, dar îi tremura glasul. Ar fi trebuit să stea mai de mult de vorbă cu indianul ăsta cu „cioc de lemn“, *beiço de pau*, după cum îi botezaseră portughezii neamul (cu groază amestecată cu dispreț). Ai veni și tu cu François și ai vedea boletul... Nici nu știi ce frumos e... Voi, aici, în junglă, n-aveți de unde să știți ce înseamnă un spectac*u*l de bolet. E altă lume, altă... – nu-și mai găsi cuvintele. Își dăduse seama că-i vorbise lui Kiauì la fel cum făcuse și Nicole cu François când punctase care era *la vraie civilisation*...

Iar François:

– Lasă sovietismele, mami... cum să-i placă lui Kiauì baletul (oi fi pronunțat corect?), când și pe mine mă plictisește de moarte?

– Ei, asta o zici așa, la supărare, dădu Vladimir să-l potolească. Sunt sigur că lui Kiauì i-ar plăcea *Spărgătorul de nuci*. (Tati, ești nebun!) Tu știi ce femei superbe urcă pe scenă la b*o*let, Kiauì?

– Femei? Femei-karib?

– Exact, karibe frumoase, blonde, cu ochi albaștri... elegante, se mișcă în ritmul muzicii, zici că plutesc...

– Femei plutesc? Ca păsări?

– Ce păsări, Kiauì? se încruntă Vladimir, furând încă o privire la ceas. Dă-le dracu' de păsări, eu vorbesc de femei!

– Eu nu vrut femei. Kiauì avut nevastă la el în sat. Kiauì mai iubește femeie una aici, în tabără la Tata Karib. Nu vrut femei-karib din Cuiaba. Nu vrut mers Cuiaba, că acolo străpuns vălul.

– Cât i-ai povestit despre Fawcett? pufni Vladimir, privind la François.

– Mult, se încruntă băiatul. Când mergem în pădure, vorbim, ce să facem...

– În regulă, am înțeles, se enervă Vladimir, nu se știe de ce. Uite, eu am treabă. Kiauì, vezi bine, nu *b*orește să vină cu noi la Cuiaba. Nu-i nimic, mergem doar noi.

– Păi, făcu François, încurcat, nici nu m-ați lăsat să vorbesc. Știți... – începu el, dar glasul începu să-i tremure, așa că se uită la indian, făcându-se roșu ca racul.

Iar Kiauì:

– Of, of, Tata Karib! Când Kiauì mai bătrân, el căpetenie. Kiauì om dintr-o bucată, spus ție ce dorește fiul tău. Fiu iubește la voi tare-tare și el nu vrea voi supărați, *b*ar voi nu vrut ascultat François, nici

nu auzit la el. Kiauì văzut, voi treabă mult-muuult, *b*ar acum voi trebuie ascultat la noi... François vrut rămas aici cu fratele lui indian, asta e. Eu, Kiauì, *indio bravo*, n-am frică de nimic, nimic, nimic. Noi doi frați și vr*o*t mers în pădure cu biciclete. Mâncat saguin, nu se abținu el să nu-i reamintească băiatului de promisiune, mâncat saguin, împ*o*șcat tapiri, peccari, jacubimi mulți. Nu mers vânat jag*o*ari, promis asta vouă. Ocolit pume, promis! Asta vr*o*t François spus la voi, tata și mama lui. El, François, vr*o*t mers cu Kiauì în pădurea bătrână în loc de bal... bale... – uitase cuvântul, așa ce se grăbi să zică: *i-tonk* vr*o*t rămas în tabără în loc de Quarup karibi!

Perelmanii căscară ochii. Se uitară unul la altul. Cum adică să nu vină François la balet? Nu mai călcase într-o sală de spectacol de un an și nici nu mai văzuse străzi, case omenești și dușuri; nu mai auzise claxoane, nu mai ascultase conversații de salon, nu mai văzuse semafoare, nu mai...

– Iar frate François care mers pe lac cu vâltori... încercă Kiauì să adauge ceva.

– Hei, hei, îl întrerupse Vladimir. Cum adică să rămâi sing*o*r în tabără, François?

– Dar ce, îi luați pe toți la balet? Nu mai rămâne nimeni la Cocraimoro?

Kiauì își drese glasul:

– Iar frate François, insistă el să termine, frate François din b*o*rca nemaivăzută o să fie și el aici și-o să se uite la noi...

– Ce... ce-i pr*a*stia asta? se înfurie Marusia.

– François vr*o*t rămas aici cu Kiauì, nu se lăsă indianul.

– Vladimir, spune ceva! ridică Marusia glasul.

– Aah, făcu Vladimir deodată, schimonosindu-se, iar m-a luat cârcelul... Se duse încoace și încolo, nervos, își masă coapsa, întinse piciorul de câteva ori. Uite ce pățesc când îmi fac nervi! pufni el. Mă ia cârcelul. Asta-i numai din cauza lipsei de minerale. Ce? se înfurie el. Noi mâncăm ceva sănătos aici? Conserve, numai conserve.... Și-acum, poftim! Eu îl invit pe prințișor la oraș, îi fac un program să te lingi pe degete (crezi că nu mergeam și noi la un restaurant, ceva?), aranjez totul, iar domnul mă tratează cu spatele. Tresări și-și lovi coapsa, iritat. Trebuie să mă așez, fir-ar să fie! Îmbătrânesc și nu vede nimeni... Vreau un pahar cu apă cu sare.

– Imediat, imediat, făcu Marusia și deschise frigiderul.

– Kiauì știut leac la cârcei, făcu indianul.

– Lasă-mă că știu și eu o sută, se enervă Vladimir. Unde-mi sunt ochelarii? Vreau să-mi pun singur sarea, o opri el pe Marusia să-i deșerte sare în paharul cu apă rece. Unde-s ochelarii? Se răsuci, se uită după ochelari, nimic. Dregându-și glasul demonstrativ, scoase carabiniera magică de la Amsterdam, dar iarăși se împotmoli în butoane. Apasă tu, că, fără ochelari nu văd nimic, o rugă pe Marusia.

Ochelarii erau în buzunarul de sub fereastra cea mare a cortului. Vladimir nu-și amintea cum ajunseseră acolo. Se abținu să nu dea drumul unei înjurături, după care se uită spre indian:

– Kiauì, uite ce e. Las-o baltă, da? Dădu paharul cu apă cu sare peste cap, se cutremură din creștet până în tălpi, scoțând un hârâit prelung, de ziceai

c-o să vomite. Nu vomită. Apoi: Cum să-l lăsăm pe băiat aici o săptămână întreagă? E prea mic. E prea...

...neîndemânatic, dorise să adauge, dar se opri în ultimul moment: François nu mai era așa de neîndemânatic, nu mai era neajutorat... Și dacă, totuși...? își făcu loc un gând în mintea lui Vladimir, numai că n-avu curaj să-l ducă la capăt.

– Când Kiauì ca François, răspunse indianul, Kiauì tr*o*ge cu arc în pume. Nu în jag*o*ari, căci ei prea răi, *b*ar în pume da.

Vladimir pufni, neștiind ce replică să-i dea, mai ales că Marusia se încruntase la el, îndemnându-l din priviri să-i taie elanul lui Kiauì. În clipa aceea, în cort apăru și madame Nicole. Bolșevicul scânci și se trase între picioarele lui François.

– Mai trebuie să te uiți și la cățelul ăsta, mami, începu puștiul, dar nu primi niciun răspuns, căci Nicole se băgă în vorbă fără să întrebe:

– Deranjez? Scuze, *chèr* Volodia... Știi că radarele cu cesiu nu încap nici moarte în cortul cu materiale. Ar trebui să le punem într-o colibă, dar *ces sacrés indiens* nici nu vor să audă de așa ceva.

– Rezolvăm imediat, Nicole, rezolvăm imediat... Lasă-mă puțin, te rog, că iar m-a luat cârcelul, se scuză el, cu glas chinuit.

Se uită la Marusia – ea se avea bine cu indienii, ar fi putut să discute cu ei, mai ales că într-o casă de indian tot femeia le făcea și le desfăcea.

– Nici să nu te gândești să schimbi subiectul! i-o întoarse Marusia, simțind unde bate. Nu mă duc nicăieri până nu punem punct acestei discuții. François vrea să rămână șapte zile aici, de unul singur, și

tu eşti gata – te citesc, Volodia, te citesc! – să negociezi. Aşa ceva... Nici nu-mi dau seama cum de ţi-a trecut prin minte o asemenea... *idee*, o lăsă ea mai moale, căci dorise să spună *tâmpenie*. Cât despre tine, François, cum poţi să crezi că n-o să vii cu noi?

Kiauì se pleoşti şi se uită la puşti cu coada ochiului. Am făcut tot ce-am putut, *i-tonk*, părea să-i spună, mai fă şi tu ceva.

– Măcar vezi ce are Bolşevicul, mamă, mormăi François. E rănit la picior, săracul.

– O să mă uit, scandă Marusia, o să mă uit. Dar tu o să vii cu noi la Cuiaba.

– Hei, începu Nicole, şmechereşte, şi-i făcu lui François cu ochiul. La Cuiaba ai face o baie fierbinte, *mon p'tit*, cu moltă spumă... Am merge la o piscină cu apă albastră, limpede ca Mările Sudului... Unde mai pui că-l cunosc pe preşedintele clubului de echitaţie (parcă putea să nu-l cunoască *tocmai* pe cel de la echitaţie?) – ne-am duce la călărie... Putem să dăm o toră şi pe la mall, dacă vrei. *Ça te va, mon p'tit*?

– Voi nu înţelegeţi că n-am chef să merg la Cuiaba? se uită băiatul ţintă la taică-său. Nu-mi plac caii. Nu vreau la mall. Nu-mi plac discuţiile voastre. Nu-mi plac grăsanele de la balet, ce-i aşa greu să pricepeţi?

– Dar cum să te lăsăm aici? nu-l slăbi maică-sa. Poţi să păţeşti o grămadă de nenorociri în lipsa noastră. Şi pe urmă, de ce nu vrei să înţelegi că avem o responsabilitate, că vrem să-ţi oferim... – Marusia aproape că mârâi, căutând un argument cât mai solid – că vrem să-ţi oferim ce-i mai bun? Dintotdeauna am vrut asta, încă de când ne-am propus să mai facem un copil...

– Hai, lasă-mă cu chestiile astea, mami! Nu-mi spune că m-ați conceput cu gândul la mine! Eu m-am născut pentru că voi doi ați vrut să vă simțiți bine într-o noapte, da?

– Ce ai spus?! se înroși Vladimir. Nu ți-e rușine?

– Vova, te rog, te rog! îl potoli Marusia.

Oftară. Copilul ăsta îi aducea la capătul puterilor. Nicole, în schimb, dădea semne de nervozitate.

– Vl*o*dimir, radarele cu cesiu! îi aminti ea de ce venise, cu o pronunție atât de evident greșită a numelui, încât François tresări.

Dar nimeni nu remarcă greșeala. Marusia se apucă să-l bârâie pe Vladimir (o durea în cot de toate radarele de pe pământ în clipa aceea), iar Vladimir se gândea, evident, la mai multe lucruri deodată. Nicole așteptă, răbdătoare, să se consume replica conjugală, pentru a reveni la atac:

– Vl*o*dimir, trebuie să rezolvi cu r*o*darele. Costă o grămadă de b*o*ni. Numai eu știu ce corespondență am purtat ca să pun mâna pe ele!

– Da, da... R*o*darele, se văită Vladimir. Tot eu trebuie să rezolv și rahatul ăsta: unde punem niște nenorocite de r*o*dare! Oriunde m-aș întoarce, am numai pietre legate *b*e picioare...

De ce aud doar eu greșelile astea? se întrebă François, iscodindu-i pe ceilalți. *B*acă sunt bolnav de ceva? (Îl trecu un fior când își dădu seama că și el pronunțase, greșit, în minte.) *B*acă se întâmplă ceva în creierul meu, ceva ce mă face să înțeleg greșit, doar pe mine, anumite cuvinte?

Între timp, taică-său își freca piciorul de zor. Trăgea de timp. Femeile nu-l slăbeau, însă, și, după cum

îl priveau, era clar că n-aveau să-l ierte până nu-și vor căpăta răspunsurile.

– Ia rămâneți voi doi aici până văd ce facem cu rodarele, găsi Vladimir o scăpare și, făcându-le semn lui François și Kiauì să aștepte, ieși șontâc-șontâc, urmat de cele două femei. Puștiul fu cât pe ce să-și mușe buzele văzând cum madame Nicole se repezise pe urmele tatălui său, luând-o înaintea maică-sii.

– Cu Bolșevicul ce facem, mami? strigă.

– O să mă întorc, îi aruncă ea peste umăr, în timp ce Nicole se apucase să comenteze situația.

– E de necrezut, *mes amis*... Doar nu vreți să-l lăsați pe băiat să...

Apoi glasul i se pierdu.

Și mami nu-i închide gura odată, gândi băiatul, lăsându-se să cadă pe marginea patului. De ce? Pentru că-i place Franța și pentru că Nicole e franțuzoaică? Sau nu-i vine să creadă că i se întâmplă așa ceva? I-o fi rușine să facă scandal, cine știe, dar uite că din cauza asta, nenorocita de Nicole se bagă în familia noastră...

– Hm, făcu indianul, fratele tău încercat din răsputeri, François. Tata Karib parcă s-ar lăsa, dar mama neînduplecată.

– Eu mă întreb de ce-o fi neînduplecată doar când vine vorba de mine, se posomorî François. Uite, nici nu s-a uitat la bietul Bolșevic.

– Și puma făcut la fel cu puiul. Mame avut mereu spaime.

– Mda. Bine. Să-ți spun ceva, Kiauì. Nu mă duc cu ei, orice-ar fi. *B*acă nu mă lasă să rămân cu tine, fugim la noapte în pădure, bine?

– Nu, nu, nu, dădu Kiauì din cap, speriat. Nu făcut așa! E ca atunci când piumi mușcat la tine la vânătoare – așa trebuit! Lumea stricat dacă noi fugit de părinți. N-ar ieși bine botez François. Pădure ar înghiți Kiauì. Poate și apă Xingu oprit sau curs în cer! Mai bine tu rugat la ei, *i-tonk*, rugat la ei frumos să te lase...

– Cum să-i rog? De mic mi-au băgat în cap că nu trebuie să mă rog de nimeni, niciodată. De altfel, nici n-am chef să mă rog de ei. Nu vreau. M-am săturat. Mai bine fugim la noapte!

– Nu, nu! Asta nu! Asta adus ghinion, *i-tonk*...

– Și-atunci, ce facem dacă ai mei nu-mi dau voie să rămân cu tine?

– Kiauì vraci mare. Kiauì *b*eștept. Kiauì ieșit din cort, văzut ce mai e prin sat.

Și ieși.

Trecu mai bine de o oră. François se plictisi și ieși și el, târându-l după el pe bietul Bolșevic. Câinele șchiopăta tot mai tare, oprindu-se la trei-patru pași ca să se odihnească. Nici nu mai scâncea, amărâtul.

Ajunseră pe malul râului. Se pregătea de înserat. Două pirogi coborau spre Gorotire, plutind precum frunzele peste pragurile de la Cocraimoro. De pe celălalt mal se auziră câteva focuri de armă. Un stol de jacubimi albi se ridică dintre cocotieri și, zburând la rasul apei, se așezară pe insulița din mijlocul râului. Câțiva copii indieni se apropiară de François și se apucară să-l privească, fără o vorbă. O fetiță se apropie și-l întrebă ceva.

– Nu vă supărați pe mine, n-am chef de joacă, zise François, dar copiii nu plecară.

Unul dintre băieţei îi arătă o minge de fotbal. Începu s-o bată, se apucă să dribleze de unul singur, alergă cu ea la picior încoace şi încolo, tot uitându-se la François, căzu de vreo două ori, pufni în râs.

Până la urmă, François se ridică şi alergă şi el după minge. Dădu câteva pase, trase două-trei şuturi: rahat! – n-avea nicio tragere de inimă.

După vreun sfert de oră, îi lăsă pe copii, îl luă pe Bolşevic şi se duse înapoi în tabără.

Ai lui nu se întorseseră la cort.

– Ia stai tu cuminte, Bolşevicule, făcu François şi o luă de unul singur spre cortul ce găzduia organizarea de şantier. Apropiindu-se, auzi glasul doamnei Nicole. Se strecură în spatele cortului, păşind fără zgomot, ca o pisică sălbatică. Se gândi: Mulţumesc, Kiauì. Privi de jur – împrejur, se ghemui şi se puse pe ascultat.

– Cum să-l laşi aici? o auzi pe Nicole. E pur şi simplu prea mic.

– Ascult-o, Volodia, ascult-o că are dreptate, o auzi şi pe maică-sa. Cum să rămână sing*o*r aici o săptămână întreagă?

Taică-său pufnea şi bombănea.

– Nu ştiu... zău *b*acă ştiu ce să fac... E prima oară când François al nostru vrea şi el ceva cu adevărat... Vreau să spun că vrea altceva decât blestematele alea de jocuri pe PC şi decât nebuniile cu bicicleta...

– Şi asta nu ţi se pare tot o nebunie? întrebă Marusia. Singur în pădure, auzi tu!

– Unde mai pui că vrea să plece cu bicicleta! se băgă Nicole. (A naibii, scrâşni François, uite-o cum se vâră pe sub pielea lui mami...) Tu însuţi mi-ai

spus, Volodia, că, odată urcat pe bicicletă, François devine *fou à lier*... Ți se pare normal să-l lași aici, mai ales după ce-ai auzit că vrea s-o ia cu bicicleta prin sălbăticie, însoțit de un sălbatic? *C'est de la folie*...

– Ascultați-mă, ascultați-mă bine, amândouă! Sunt bărbat și știu ce... of, înțeleg prin ce trece François. Gemu și înjură cârcelul. După zgomotele ce se auzeau din cort, primise iarăși un pahar cu apă cu sare. Apoi: Mereu m-am întrebat – știi bine, Marusia –, mereu m-am întrebat de ce nu vrea și el ceva, cum să spun, ceva serios, ceva... ceva responsabil, că nici nu știu cum să-i zic... Zăcea toată ziua, știi, nu făcea nimic și nu voia nimic. Iar acum, nu numai că vrea ceva, *b*ar vrea în sfârșit să se *lupte* pentru ceea ce vrea... Când a mai dorit el ceva cu atâta... ardoare? Deîndată ce-i spuneam acasă „fă aia" sau „fă ailaltă", se executa imediat, chiar și când îi blocam *o*ccesul la computer... I-am interzis să mai meargă cu bicicleta, i-am interzis să-i mai vadă pe nebunii de Grișa și Iura, iar el ne-a ascultat, s-a supărat din cale afară, s-a întristat, dar ne-a ascultat și nici c-a mai ieșit din casă. Era ca o legumă, nu-ți amintești? Ajunsese ca toți prăpădiții ăștia de copii din zilele noastre, care nu vor decât să piardă timpul cât mai bine... Facebook și jocuri, mess și jocuri, internet și jocuri, căci doar cu bunătățurile astea ne-am ales de douăj' de ani încoace, fir-ar al dracului să fie! Libertate, auzi tu... Și acum.... Tu nu l-ai văzut ce m*o*lt a crescut, Marusia? Nu i-ai văzut ochii? De când bate coclaurii cu Kiauì, până și privirea i s-a schimbat.

– *Tu es fou, mon vieux, tu es vraiment fou*, îl luă la rost Nicole. Trebuie să-l luăm cu noi, ascultă-mă! Nu

e decât un puști, *mon dieu*... Cine are grijă de el aici? Un indian cu plăcuță de lemn în buză?

În clipa aceea François se simți lins pe picior. Era Bolșevicul. Amărâtul de el îl privea cu ochi pleoștiți.

– Sst! puse François degetele pe buze, dar câinele simțise deja că trebuia să facă liniște și se făcu covrig la picioarele băiatului. Căscă. Ochii aurii îi luceau în întuneric. Se linse pe bot, iar François se trezi că se întreabă ce se întâmplase cu plăcinta de mere pregătită de maică-sa. Parcă nu-i simțise mirosul nici în cortul lor, nici aici, la organizarea de șantier. Dacă aroma se dusese deja, însemna că merele alea erau de-a dreptul idioate, comentă François, *in petto*.

Între timp, Marusia întreba:

– De ce n-o asculți pe Nicole, Vladimir? Gândește-te, o să stăm o săptămână ca pe ace.

– Exact, ridică soțul glasul, o să stăm o săptămână ca pe ace, iar tu o să mă freci la cap din minut în minut. Dar, uite, s*o*nt dispus să încasez picăturile astea diavolești pentru el... Vr*i*au să-l dezvăț de tastaturile și de ecranele alea o dată pentru totdeauna. Vr*i*au să-l văd că... Vr*i*au să-l văd că trăiește pe bune, că respiră aer și că face și el cev*u* de la un capăt la altul.

– Și ți se pare că trebuie să înceapă cu o plimb*o*re prin junglă, alături de un *beiço de pau*? îl luă Marusia la rost.

Discuția încetă brusc: în cort mai intrase cineva. Era unul dintre tehnicieni, care spunea că indiencele erau îngrozite de „r*o*dare", că făcuseră un circ de nedescris când karibii le rugaseră să aibă grijă de „r*o*darele alea nenorocite" și că, în concluzie, niciuna n-avea de gând să le țină în casă.

– Nu ne rămâne decât să vorbim cu bărbaţii, oftă Vladimir. Of, Marusia, mă bazam pe tine să le iei pe indience, aşa cum ştii tu....

– Tot timpul vrei să-ţi scoată cineva castanele din foc! exclamă nevastă-sa.

– Cu bărbaţii o să fie mai greu, se plânse tehnicianul. Casa nö, casa bărbaţilor, e aşaaa, e cev*u* magic pentru ei... Nu ştiu *b*acă o să avem succes.

– Şi ce facem? Lăsăm r*o*darele afară?

– Sunt aici, François, se auzi, deodată, şoapta lui Kiauì.

– Sunt aici, Kiauì, îi răspunse puştiul la salut, tot în şoaptă.

Bolşevicul se ridică, se răsuci, agitat, dar nu scoase niciun sunet. Iar Kiauì:

– Ce vorbit karibii în cort?

– Ce să vorbească? Se ceartă din cauza mea. E prima oară când îl văd pe tata că se luptă pentru mine, dar n-are antrenament. N-are putere. Mami şi madame Nicole îl bat la cap să mă ia la Cuiaba, iar el îi tot dă cu cârceii. Din câte-l ştiu eu, se încruntă François, o să se lase păgubaş.

– Hm, făcu Kiauì, tu prea rău cu Tata Karib, tu n*o* cun*a*scut forţă femei, mai ales când fost două... Aşa. Acum, Kiauì mai stat un pic. Cât să facă limba ceasului o învârtitură întreagă. După aceea, însă, eu plecat şi ajutat fratele meu.

– Mersi, *i-tonk*, făcu François. Se uită la căţel. Bietul Bolşevic suferă ca un câine ce e, iar mami nici nu-l bagă în seamă. Nici măcar o bucăţică de plăcintă cu mere nu i-a dat, săracul! şopti el şi o luă înapoi spre cort.

CAPITOLUL 6

În care aflăm ce-i plăcea lui Kiauì să povestească despre el însuși.

Kiauì se lăuda că se trage dintr-un trib nepacificat de pe Rio das Mortes, dar lumea susținea că povestea lui e cusută cu ață albă. El mai zicea că tribul său bântuia pădurile și savanele dintre Rio Araguaia și Serra do Roncador, neștiut și nevăzut de nimeni, însă asta era o gogomănie și mai mare, căci nu exista trib care să scape nebăgat în seamă în acel teritoriu. Zona cu pricina e străbătută în lung și-n lat de șosele, e presărată cu ferme moderne în care porumbul și soia sunt cultivate intensiv, asta ca să nu-i mai punem la socoteală pe nenumărații turiști care bat coclaurii în mașini, bărci și elicoptere, de parcă guvernul brazilian i-ar plăti cu bani grei ca să facă reclamă regiunii.

Kiauì se mai lăuda și cu numele lui, care ar fi însemnat nici mai mult, nici mai puțin decât *Celălalt*. N-o spusese direct niciodată, căci n-avea voie, cică, dar știți și voi că devii mult mai convingător când bați șaua să priceapă iapa: cei slabi de înger sigur

o să-ți cadă în plasă și ei sunt cei mai buni născători de zvonuri de pe pământ, le hrănesc și se îngrijesc de ele mai abitir decât de copii. Când lăsa a se înțelege că-l cheamă Celălalt, Kiauì își avea scopul lui, căci făcea aluzie la o credință de-a tribului Xavante în niște ființe ciudate, care stăteau cu ochii pe oameni de undeva din înaltul cerului sau din apele lacurilor (uneori, chiar de sub pământ), fără să le fie prea clar nici lor, xavanților, de ce Ceilalți făceau asta.

Ce mai tura-vura, Kiauì se lăuda atât de mult, încât lumea spunea că minte de îngheață apele. Iată ce se comenta la focurile de tabără.

Rio das Mortes era, într-adevăr, pe teritoriul Xavante. Cu toate astea, Kiauì susținea că tribul lui *nu* face parte din neamul Xavante. Pe de altă parte, Kiauì nu înseamnă nimic – nici în limba xavante, nici în vreo altă limbă indiană de pe Rio das Mortes. Totodată, „celălalt“ se spune *ama* în limbile din familia *ge*, vorbite în bazinul superior al râului Xingu și de-a lungul afluenților săi. Cât despre Kiauì, el nici nu arăta ca un xavante – de fapt, nu semăna cu niciunul dintre tipurile de indieni din zonă, fie că era vorba de triburi pacificate sau de *indios bravos*.

Kiauì era ras în cap, precum cei din neamul Kreen Akarore, purta o plăcuță de lemn rotundă, care-i întindea buza inferioară, precum neamurile Suya și Txukahame (aceștia erau faimoșii *beiço de pau*), era vopsit pe trup cu motive specifice tribului Kalapalo, iar brațele și picioarele îi erau înfășate cu fâșii decorative colorate în roșu și galben, cum purtau Xavante. Dacă îl întrebai cum se numește tribul său, îți răspundea „Miahao“, ceea ce încurca și mai și lucrurile.

„Miahao“ înseamnă în limba triburilor de pe râul Kuluene „cei al căror nume nu-l ştim“, iar Kiauì pretindea că cei numiţi astfel fuseseră alungaţi de karibi, fugind cu căţel, cu purcel, până pe Rio das Mortes, fapt de care n-aveau habar nici etnografii, nici antropologii, nici băştinaşii. La toate astea, se mai adăuga şi culoarea pielii lui Kiauì – el era, pur şi simplu, prea deschis la culoare. Dacă-l întrebai de ce era aşa de alb, spunea că Miahao făcuseră dintotdeauna raiduri în satele karibilor, de unde răpiseră femei şi fete oricând avuseseră chef. În plus, demult, ai lui se duseseră departe, spre miazănoapte, unde erau oameni mai albi la faţă decât portughezii din Cuiaba, mai puternici şi mai înalţi, cu părul roşu sau blond. Furaseră şi de acolo femei nenumărate, tocmai pentru că erau diferite de restul karibelor. Datorită lor, se lăuda Kiauì, cei din tribul Miahao erau mai voinici decât ceilalţi indieni.

– Păi, îi zisese unul care auzise povestea, înseamnă că aţi ajuns tocmai la Tucurui, pe Rio Tocantins.

– Poate că da, poate că nu, răspunsese Kiauì.

– Ba, acolo trebuie să fi ajuns, că pe lângă Tucurui sunt sate cu albi mari, puternici şi blonzi. Neamul lor se numeşte Holandês. Te pomeneşti că eşti Holandês, Kiauì.

– Poate că da, poate că nu.

– Păi, dacă nu eşti Holandês înseamnă că nu eşti decât un prăpădit de *cabocle*, stabilise cârcotaşul.

Odată, la Altamira, când cu marele protest al indienilor împotriva construirii barajului de la Belo

Monte[1], cineva dorise să-l prindă pe Kiauì cu ocaua mică, și-l pusese să vorbească în limba tribului său. Fără ezitare, Kiauì se apucase să turuie într-o limbă pe care nimeni (și se aflau acolo indieni din multe triburi) n-o pricepuse. Unul dintre albii veniți la protest (directorul PR din echipa lui Sting, care participase la eveniment) l-a înregistrat și l-a rugat să repete ceea ce abia spusese, iar Kiauì repetase întocmai cele zise, semn că nu inventase atunci, pe loc, un discurs păsăresc.

Un alt indian l-a întrebat ce zisese, iar Kiauì a pretins că recitase povestea tribului său despre începutul lumii. Cică la început de tot cerul nu exista – deasupra pământului nu erau decât soarele, luna și stelele. Nefiind cer, soarele încălzea pământul prea tare, așa că șamanul tribului Miahao a poruncit să se facă cer, ca să țină dogoarea departe. Numai că cerul care se ridica în cursul zilei era distrus în timpul nopții, spart în bucăți de un necunoscut, iar lucrul acesta se petrecuse multe-muuulte zile la rând.

Mitul aparținea tribului Kayapo, iar aceștia, recunoscându-l, l-au huiduit pe Kiauì, supărați că necunoscuții Miahao îndrăzniseră să le uzurpe legenda.

Un alt participant la protest îl întrebase pe Kiauì de ce-și părăsise tribul, căci toți știau că bântuia prin

---

[1] Baraj în construcție pe Rio Xingu, care a atras numeroase critici ale băștinașilor și ale organizațiilor ecologiste. După finalizarea construcției, zona inundabilă ar afecta 6500 km^2 de pădure, distrugând vegetația, redirecționând cursurile de apă și influențând migrația peștilor. Totodată, construcția ar mai provoca și o scădere dramatică a debitului râului Xingu în aval de baraj, cu o durată de șapte luni.

Mato Grosso de ani buni şi nu pricepeau în ruptul capului de ce nu se întorcea la ai lui, oricine ar fi fost ei. Kiauì răspunsese liniştit că pe când era adolescent, cu multă-muuultă vreme în urmă, ucisese trei *garimpeiros*[1] beţi, într-un bar din Primavera del Este. Şi imediatfugise în junglă ca să-şi piardă urma.

– Şi de ce n-ai rămas la ai tăi? se interesase Vladimir într-o seară, la foc. Şi-aşa zici că nu vă ştie nimeni ascunzişurile.

– Puteam rămas la Miahao, dar vraci spus mie: pleacă, pleacă. Noi, Miahao, fraţii mai mari ai tuturor oamenilor, ceilalţi oameni fraţii noştri mici. Un Miahao nu ucide decât cu dezlegare de la tot neamul lui, deci pleacă, pleacă, căci tu nu avut dezlegare.

Până şi crima asta îi mirase pe toţi. Ce mare scofală să omori trei *garimpeiros* beţi? Dacă e să fim cinstiţi, Mato Grosso e plin de morţi neinteresanţi, doar Percy Harrison Fawcett făcea excepţie.

---

[1] Căutători de aur şi diamante.

CAPITOLUL 7

Speriat că n-are unde să adăpostească radarele cu cesiu, Vladimir negociază cu căpetenia din Cocraimoro. Kiaùì joacă „la două capete".

Era nouă seara, iar Vladimir ajunsese la capătul răbdării. Bărbații din trib nu fuseseră de acord să găzduiască radarele în casa nö – casa din mijlocul satului în care se retrăgeau ori de câte ori aveau chef să sporovăiască, să fumeze, să bea cauim[1] sau să cheme alte femei decât nevestele lor ca să se distreze. Bărbații ziceau că radarele puteau să le aducă ghinion și că, după cutremur, era mai bine ca spiritele tribului să fie lăsate în pace – dacă se înfuriau? În fond, de ce voia Tata Karib să pună *os dispositivos* sub un acoperiș? În sat nu fura nimeni, iar ei și-așa n-aveau habar ce să facă cu radarele...

---

[1] Băutură fermentată din manioc – „bere" de manioc. Caracteristica specială a cauimului este „amorsarea" fermentării, care se face prin masticație, astfel încât lizozimul din salivă (de regulă, fetele foarte tinere erau puse să mestece maniocul) să descompună amidonul în carbohidrați fermentabili.

În sfârşit. Până a doua zi dimineaţă n-ar fi fost o problemă să lase radarele afară, dar în zilele în care aveau să lipsească *os dispositivos* aveau neapărată nevoie de adăpost.

– La noapte nu ne culcăm, hotărî Vladimir. Golim cortul cu materiale, înghesuim materialele în corturile-dormitor şi facem loc radarelor.

– Dar de ce naiba ne-au trimis două? făcu Marusia. Tu câte ai cerut?

– Unul, bineînţeles. Nu ştiu ce s-o fi întâmplat.

Se uită la Nicole – ea se ocupase de adresele pentru materiale.

– Ah, râse franţuzoaica, dându-şi ochii peste cap, birocraţia îţi face, câteodată, şi surprize din astea.

– Birocraţia sau comisioanele? se interesă Marusia.

– *Chérie*, de ce te şifonezi?... Noi n-am pierdut niciun ban. În fond, e o sponsorizare din bani privaţi. Bani privaţi din... hm, din Rusia! exclamă ea, frunzărind documentele de expediţie. Cine ştie ce calcule şi-o fi făcut sponsorul şi, acum, iată-ne fericiţii posesori a două radare cu cesiu... Ah, căile conturilor elveţiene, comentă ea, sunt neînţelese.

– Amin, punctă Volodia. Cum-necum, vreau să punem radarele la adăpost. Nu faci şi tu o cafea? se întoarse spre nevastă-sa.

N-au mai greşit cuvintele, îşi zise François, mirat. N-au mai greşit niciun cuvânt! Poate că doar mi s-a părut? se întrebă, repezindu-se să deschidă satfonul. Faţa îi înflori – în SMS-uri cuvintele arătau normal, ca şi cum nimeni, nicicând, nu le scrisese greşit.

– Oh, *laisse-moi préparer le café*, dragă Maşa, zâmbi madame Nicole. V-am promis demult o cafea *bien corsée*, ca la noi...

– Tu nu te duci la culcare? se întoarse Maşa către François.

– Mă duc, dar uită-te şi tu la Bolşevic. Are o superrană la picior...

– Adu-l încoace, se îmbună Marusia.

Bietului câine i se înfipsese o aşchie lungă în laba din faţă, îi pătrunsese cu totul printre tendoane. Câtă vreme Nicole pregăti cafeaua, Maşa îl obloji, îi scoase spinul cu o pensetă pentru sprâncene, îi spălă rana cu săpun şi-l dezinfectă, ba chiar îi dădu un comprimat din nu-ştiu-ce-antibiotic din trusa de urgenţă. În tot acest timp, câinele o privi preocupat, mirat parcă, fără să scoată un scâncet.

– Bravo, Bolşevicule! Ia-uite la tine ce tare eşti! îl lăudă François.

– Poftim, făcu Marusia. E ca nou. Ia-l, du-l în cort şi la somn cu voi! Ai grijă cum dormi, că mâine avem drum lung.

Ba la noapte am să fug, îşi spuse François pe când ieşea.

Între timp, Nicole făcuse cafeaua. Mirosea bine şi seara devenise mai comestibilă cu ceştile aburinde în faţă. Sorbiră din ele cu înghiţituri mici (Vladimir lăudă licoarea groasă, cu aromă grea, în timp ce Maşa se chinuia să se comporte ca şi cum ar fi băut o zeamă chioară), se mai zgâiră prin hârtii, după care dădură să plece în cortul-depozit şi să se apuce de treabă. În clipa aceea Kiauì răsări lângă ei.

– Lăsat şi pe mine, Tata Karib, vorbit cu bărbaţi.

– Ce să vorbeşti cu ei, Kiauì? Nici măcar nu eşti de-ai lor.

– Lăsat Kiauì să încerce. Indieni avut tare mult frică de Miahao.

Şi, fără să aştepte răspunsul, se duse în casa bărbaţilor. După o jumătate de oră, Kiauì ieşea din casa nö cu un aer plictisit, alături de Siriri, căpetenia satului, şi de trei vânători. Aceştia din urmă păşeau rar, plini de morgă – mergeau cu toţii spre cortul ce găzduia organizarea de şantier. Unul dintre vânători, mai tânăr, făcuse rost de un *cigarillo* din care trăgea în silă, doar ca să dea bine la discuţia cu Tata Karib. O femeie le încurcă regia, strigând la căpetenie dintr-o casă lăturalnică; Siriri îşi abandonă atitudinea semeaţă şi răcni la femeie, iar aceasta, chicotind, o zbughi la marginea satului, de unde se apucă să care lemne. Apăru şi vraciul. Se aşeză în faţa casei nö şi pregăti un foc. În sat se ştia că el şi Siriri puseseră ceva la cale, chiar dacă acum nu se uitau unul la altul, dar nimeni nu îndrăznea să comenteze.

În fine. Însoţiţi de Kiauì, căpetenia şi vânătorii intrară în cortul lui Vladimir. La început, stătură de vorbă despre tot soiul de fleacuri, dezbătură dacă anotimpul ploilor avea să întârzie şi astă dată, povestiră despre cutremure, făcură ceai, mâncară din plăcinta gătită de Marusia, aprinseră ţigări, apoi unul dintre indieni se lăudă că prinsese un piraiba[1] pe un braţ de râu îngust, în spatele grădinii, după

---

[1] Peşte uriaş, de 3–4 metri lungime, asemănător somnului, specific fluviilor Amazon şi Orinoco *(Brachyplatystoma filamentosum)*.

care Vladimir spuse că și la el acasă, în lacul Ladoga, erau niște somni uriași, care mâncau și vitele câteodată, pe urmă Kiauì mărturisi că ceea ce-i plăcea cel mai mult la karibi erau paturile, că nimic nu era mai odihnitor pe lumea asta decât statul în pat și că, într-o bună zi, după ce va deveni căpetenie, o să-i dedea pe Miahao la paturi, la care Vladimir răspunse că nici hamacele nu erau rele, că făceau bine la spinare, mai ales când venea vorba de un bărbat între două vârste, ca el. Apoi, în sfârșit, căpetenia trecu la subiect, cerând samovarul lui Vladimir, pe care, de altfel, pusese ochii încă de la sosirea Perelmanilor. Vladimir era sau obosit, sau într-o pasă bună – îi oferi samovarul fără nazuri. Atunci căpetenia aduse vorba despre radare, se interesă cam ce fac ele, urmări explicațiile cu atenție, deveni brusc preocupat de posibilitatea ca radarele să depisteze oamenii ascunși în pădure, ce s-o mai lungim, încet-încet fu de acord ca radarele cu cesiu să fie duse în casa nö din mijlocul satului. Condiția era ca Vladimir să bată palma cu Kiauì (?!) și să plătească o chirie pe care ei, bărbații tribului, o considerau strict necesară pentru ca spiritele ce vegheau Cocraimoro să nu se simtă jignite. Volodia se uită la Kiauì întrebător, iar acesta îi făcu semn să nu-și facă probleme – chiria nu era mare. Când Volodia insistă să afle, totuși, cât trebuia să scoată din buzunar, căpetenia interveni, spunând că asemenea discuții trebuiau să se poarte departe de urechile lui, el nefiind obișnuit să se târguiască. Cât despre radare (indienii tot repetau cuvântul, de parcă nu trecea anotimp fără să nu găzduiască radare în sat), ei bine, avea să le aibă în grijă însuși vraciul, dar

numai după ce va fi făcut un foc mare-maaare, după cum era datina când obiecte magice erau ascunse în casa nö.

– Cum naiba i-ai convins, Kiauì? întrebă Vladimir după ce-şi văzu radarele puse la loc sigur.

– He, he, râse indianul, Kiauì printre indieni ca evreii printre karibi.

Vladimir rămase cu gura căscată, iar madame Nicole şi Marusia izbucniră într-un râs atât de zgomotos, încât pentru prima oară după multe luni lui Vladimir i se luă o piatră de pe inimă.

Ce noroc pe Fawcett, îşi spuse el în momentele acelea de nesperată veselie. Nina, nevastă-sa, i-a fost mereu aproape... Nu-i vorbă, şi Marusia se sacrificase ca să vină cu el la săpături în junglă, îşi abandonase cariera universitară, viaţa liniştită din Piter ş.c.l., dar lui Vladimir i se părea că Nina Fawcett fusese, cumva, un cocktail fericit şi bine dozat, în care Marusia *şi* Nicole se amestecau ca să plămădească o singură fiinţă. Mintea iscoditoare a lui Nicole, felul ei de a lua tot în glumă atunci când nu făcea calcule şi când nu se ocupa de corespondenţă – toate astea îl făceau să regrete că draga lui Maşa făcea parte din altă epocă, dintr-o eră în care feminocraţia nu dăduse roade.

Şi încă ce roade, îşi spuse Volodia, întristându-se. Un bărbat ar trebui să se multiplice, fir-ar să fie, pentru fiece femeie care-i place.

– Doamne, ce-mi trece prin minte! scuipă el în sân, ruşinat, Fawcett nu s-ar fi gândit niciodată la aşa ceva.

CAPITOLUL 8

În care aflăm cine a fost Percival Harisson Fawcett și în ce fel a influențat el viața unei familii de care n-avea cum să audă. Totodată, vedem cum Vladimir Sergheevici Perelman fusese cât pe-aci să uite de visele din tinerețe din pricina Elenei Petrovna Blavatsky și a dezgustului.

În facultate toți îmi spuneau Fawcett, după numele exploratorului dispărut fără urmă în Mato Grosso când căuta cetatea pierdută Z – așa o denumise în notițele sale. Expediția avusese loc în 1925 și fusese precedată de o campanie jurnalistică *à l'américaine:* „Ultimul explorator victorian pornește la drum – va reuși să descopere misterioasa colonie a Atlanților din Amazonia?" – așa titrau cele mai multe ziare de pe mapamond, de la New York la Tokyo, trecând prin Londra, Paris și Berlin, ba chiar și prin Moscova cea mult prea geroasă de sub Stalin. Titlurile de-o șchioapă erau alimentate atât de faima exploratorului, cât și de componența rarefiată a echipei sale: doar doi oameni, mari și lați. Fawcett era însoțit de Jack, fiul său în vârstă de 27 de ani, care avea un *look* teribil de

hollywoodian, şi de cel mai bun prieten al acestuia, un mustăcios pe cera îl chema Rimmel Riley.

Nimeni, niciodată, n-a reuşit să afle de ce mica echipă a lui Fawcett nu s-a mai întors din junglă. Îi uciseseră indienii? Se îmbolnăviseră? Se rătăciseră? Îşi pierduseră minţile? Sau, pur şi simplu, nu mai doriseră să se întoarcă în lumea civilizată? Cât despre cetatea Z, o descoperiseră sau nu?

Iată ce întrebări mă obsedau la mai bine de cincizeci de ani după dispariţia expediţiei. Iată şi de ce fusesem poreclit Fawcett. Mă strigau aşa colegi şi profesori, iar mie, de ce să n-o recunosc, îmi făcea nespusă plăcere. Ce-i drept, cei din jur n-aveau de ales – toată ziua vorbeam numai despre explorator şi, ori de câte ori aveam treabă la bibliotecă, îmi era imposibil să nu caut *şi* ceva care să aibă legătură cu Fawcett, indiferent de subiectul pe care îl studiam.

De fapt, de la Fawcett mi se trăgea şi faptul că alesesem Facultatea de Istorie din Sankt Petersburg (Leningrad pe vremea aceea), cu intenţia de a studia arheologia. Odată, un profesor m-a întrebat dacă nu mi se părea prea întortocheat să învăţ întreaga istorie a lumii doar ca să deslușesc o simplă anecdotă (şi aia, ratată!) arheologică. Eram tare tânăr, aşa că am răspuns, plin de sictir:

– Facultatea de istorie era cea mai apropiată de casă... Unde voiaţi să mă duc?

S-a lăsat cu un scandal nemaipomenit. După cursuri, am avut o întrevedere violentă cu şeful de an pe linie de Komsomol şi cu responsabilul de partid pe facultate, care mi-au prezis (şi cum mai rânjeau, când mi-o spuneau!) o punere în discuţie în organizaţia

studenților, cu sancțiuni severe, poate chiar cu exmatriculare, dar până la urmă, totul s-a aranjat: tata era director tehnic la Șantierele Militare de pe insula Krohnstadt și se avea bine cu protipendada din Leningrad. M-a scos din mâinile lor, ce mai încoace și-ncolo.

– Ce dracu' n-ai găsit și tu alt răspuns la întrebarea lui Gorbunov? avea el să mă întrebe, mahmur încă, după cheful cumplit pe care-l trăsese cu doi amirali, cu rectorul, cu secretarul de partid al centrului universitar și cu Gorbunov însuși, profesorul pe care-l luasem în balon.

– Ce voiai să-i răspund? Gorbunov ăsta mă tot împunge când vine vorba de Fawcett. Că mă împunge nu-i mare brânză, dar el habar n-are cine-i Fawcett, dacă poți să-ți imaginezi.

– Și dacă nu știe, ce? E ăsta un motiv să te iei de el la curs, de față cu toată lumea?

– Ba el s-a luat de mine. Și am fost civilizat, să știi... Puteam să-l fac de rahat, dar am făcut pe prostul. Puteam să-i sugerez să mai calce pe la bibliotecă, ce dacă-i prof?

– Fi-ți-ar Fawcett al naibii să-ți fie! explodase tata cu năduf. Din cauza lui am băut eu o noapte întreagă cu imbe... ăă... cu profesorul tău... N-are umor, nu știe să bea și e un lingău. Să nu mă mai pui într-o situație ca asta, auzi? Sau, dac-o faci, ia-te de unii care știu să se îmbete. Fawcett, auzi tu...

Fawcett, chiar așa, mi-am spus, dar nu m-am mai contrat cu tata. Bietul de el... Existau pe vremea aia niște inși, printre care sumedenie de profi, care-l călcau pe nervi – mă refer la activiștii de partid care escaladau ierarhia în doi timpi și trei mișcări. Eu nu

spun că Gorbunov era un asemenea activist, dar adevărul e că râdea ca un politruc sadea şi că avea o viziune cam prea comunistoidă asupra istoriei, chestie care, în 1985, nu mai era de bonton. Poporul sovietic descoperise Europa, deschisese porţile către Occident, iar PCUS n-avea timp de discuţii, căci gensekii[1] îi mureau pe bandă rulantă, iar cei ce-i înlocuiau, nu erau nici măcar Putini, darămite Brejnevi. Pur şi simplu nu-i mai ardea nimănui de noi, neomujicii.

De pildă, disputa mea cu Gorbunov (dumnezeule, sper că nu sughiţă în groapă) a plecat de la o afirmaţie de-a profesorului Maghidovici din faimoasa sa carte, *Istoria Descoperirilor Geografice*. Acolo, în capitolul „Explorări ale Amazonului în secolul XX", Maghidovici făcuse o afirmaţie care mă scosese din sărite: îl taxa pe Fawcett de aiurit, ba chiar de ins superficial şi naiv, bătând apropouri că nu era un profesionist. În schimb, mi-l dădea exemplu pe rivalul de moarte al lui Fawcett, nimeni altul decât Hamilton Rice. Acest Hamilton (vai!) era un burjui în toată puterea cuvântului – medic, prof de geografie la Harvard şi bogătan din tată-n fiu. Pentru Maghidovici, însă, el era geograful exemplar, el dădea dovadă de probitate ştiinţifică şi de comportament etic, nicidecum amărâtul de Percy Harrison Fawcett.

Eu ştiam, însă, care fusese adevărata istorie a lui Fawcett şi a lui Hamilton şi asta, nu dintr-o singură sursă. Mai ştiam şi cum obişnuiau profii noştri să-şi scrie tratatele, făcând rabat angro la corectitudinea

---

[1] Secretarii generali ai PCUS, funcţia politică cea mai importantă în URSS.

istorică, în funcție de directivele de partid. Acestea prevedeau ca oamenii de valoare să fie tăvăliți așa, din principiu, cât să azvârli un dubiu minim asupra capacităților lor. Pentru cine n-a prins vremurile despre care vorbesc, chestia asta permitea oricărui neomujic cooperant să înfiereze cu furie și să-l ia în tărbacă până și pe cel mai valoros cercetător, explorator, artist, om de știință, politician etc., ori de câte ori i se năzărea nomenklaturii.

Ei bine, Maghidovici se comportase incoerent cu linia de partid, iar eu nu știam de ce. Din punctul de vedere obișnuit al PCUS, *Fawcett* ar fi fost persoana care merita sprijin proletar de nădejde, și nu Hamilton Rice, cel putred de bogat. Fawcett era cercetătorul cu care trebuia să ne purtăm cu mănuși, dacă nu chiar să-i trecem cu vederea prostiile. În fond, Fawcett făcuse expediții mai mult de unul singur, se chinuise cumplit ca să pună mâna pe fonduri, iar când făcuse rost de bani, abia reușise să încropească de-un echipament modic cu care să plece la drum.

De cealaltă parte, Hamilton Rice era (v-am spus) medic și prof universitar și, ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns ca să-l transforme într-o maimuță capitalistă râioasă, același Hamilton Rice era și nepotul primarului din Boston (sfânta sfintelor capitalismului!), un ins care avea să devină guvernatorul statului Massachusetts. Familia lui defeca bănet, pricepeți? În plus, pe Hamilton Rice îl durea în cot de viața indienilor din Amazonia, fiind citate două episoade în care și-a demonstrat cu vârf și îndesat mizeria sufletească. O dată a tras cu mitraliera în indieni, iar altă dată a echipat un hidroavion cu bombe, ca să-l poată folosi în caz de

conflict cu vreun trib înarmat cu arcuri și sulițe. Iată, vi-l dau în gât: Hamilton era genul de ins care nu dădea doi bani pe popoarele colonizate sau potențial colonizabile, ceea ce, în mod normal, trebuia să-l transforme în ținta de predilecție pentru orice scriitor bolșevic.

Spre deosebire de Hamilton, Fawcett n-a tras decât o singură dată, într-un singur indian, și asta în timp ce era atacat (de fapt, fusese înconjurat), chestie care după finalizare, ca să zic așa, l-a adus în pragul depresiei. Filozofia lui era să coopereze cu băștinașii și să le fie apropiat – așadar, și din acest punct de vedere ar fi trebuit să fie un *enfant prodigue* al geografiei comuniste (cam ce-a fost Robert Burns pentru poezia sovietică, ca să înțelegeți mai bine), mai ales că, fundamental, Fawcett era un săracan: familia lui trecuse prin mari dificultăți financiare cât timp el umblase haihui prin jungla amazoniană. De pildă, nevestei sale i se întâmpla des să n-aibă bani pentru încălzire, iar într-un an n-a putut să-și trimită copiii la școală.

Cu toate astea, Maghidovici îl critica pe Fawcett în lucrarea sa monumentală, iar Gorbunov al nostru îi ținea hangul, nici el nu știa de ce. Oare cum de se ajunsese aici? m-am întrebat. Am răsucit problema în fel și chip și, până la urmă, mi-a deslușit-o un tovarăș de chef de-al tatei, secretarul de partid al Universității (mă împrietenisem cu el între timp):

– Fawcett ăsta al tău, măi, Fawcett, făcu el un neașteptat joc de cuvinte, era un individualist, ce-i așa greu să pricepi? Avea curaj cu toptanul, se ducea de unul singur unde a înțărcat mutul iapa, plănuia totul meticulos și ieșea din încleștări fără mari pagube.

Ce naiba, nu ți-ai dat seama până acum că cei ca el sunt dușmanii noștri de moarte? Cine-l sperie pe bolșevic? Insul care inspiră atitudini, individul care nu se teme să fie ucis, cel ce nu se teme de chin sau oboseală, cel ce e-n stare nu doar să-și dea misiuni de unul singur, dar să le și termine și să dea socoteală pentru ele. Când citești despre astfel de oameni, tu, Vladimir Sergheevici, cum reacționezi? Nu cumva te simți mai însuflețit, mai plin de viață? Ai senzația că ți-e mai ușor să-ți găsești un țel, ai vrea să fii și tu la fel ca ei, să faci lucruri asemănătoare, ba chiar ai fi în stare să lași totul baltă și să pornești pe urmele lor, nu-i așa? Ei, bine, noi, proletariatul, n-avem nevoie de asemenea personaje. Noi nu poftim decât la oi ascultătoare, care n-au chef să lase urme mai mari decât baligile alea ale lor, micuțe ca niște măsline. În cel mai rău caz, ne dorim inși precum rivalul idolului tău, acel Hamilton Rice – ne plac indivizii prevăzători, care ar conduce până și expedițiile ca pe fabricile de utilaj greu.

– Ei, las' că nici Rice n-a fost un ratat... – m-am simțit obligat să-mi păstrez obiectivitatea. Era altfel decât Fawcett, dar pentru geografie și istorie a făcut și el câte ceva...

Secretarul de partid mă întrerupse atunci, oarecum supărat:

– ...a făcut și el câ-te ce-va, corect! Stimabilul domn Rice a făcut câ-te ce-va, repetă el, ca să-mi intre bine în cap, în timp ce Fawcett s-a dus înainte fără să țină cont de greutăți, chiar dacă, până la urmă, soarta a dat cu el de pământ. Foar-te bi-ne că a dat! – ridică el tonul. Morala comunistă siderală i-a dat o lecție,

mama lui de individualist! Iar tu te-ai luat de prăpăditul de Gorbunov... Păi, ăsta se umple de herpes doar dacă traversează Neva cu vaporașul, cum să-l înțeleagă pe unul ca Fawcett?

Îl descoperisem pe Fawcett pentru prima oară la nouă ani. Eram în vacanța de vară la Schlisselburg, pe malul lacului Ladoga, la *dacea* bunicului meu, Emanuel Lvovici Perelman. În tinerețe, el fusese colaboratorul apropiat al lui Anatoli Lunacearski (Tolea, cum îi spunea bunicul), primul comisar al poporulului pentru cultură și educație. Bunicul fusese precaut și nu se băgase în scandalurile politice din anii '20–'30, așa că scăpase cu viață, scăpase și de epurări și, cel mai important, rămăsese cu o colecție de cărți și ziare intactă. Ca orice nomenklaturist de rang înalt, mai ales din cultură, avea acces la publicațiile occidentale, fiind abonat la jurnale franțuzești, englezești și americane. Printr-un miracol, poșta i le-a adus acasă până în 1949.

Legat de colecția lui de cărți și ziare circulă o poveste tare ciudată. În iarna lui 1941, când nemții încercuiau Leningradul, bunicul a fost obligat să scape cu fuga din Schlisselburg. După ce Schlisselburg a fost ocupat, în *dacea* bunicului a fost încartiruit un general german, care a locuit acolo pe toată durata asediului. Neamțul, om instruit, a citit și a răscitit cărțile, ziarele și revistele bunicului – a citit de-a rupt, fără să știe că frunzărește paginile pe care, înainte vreme, le frunzărise un evreu, și încă unul răspopit, adică un bolșevic pursânge.

După ce ai noștri au despresurat Leningradul, bunicul s-a repezit la Schlisselburg să vadă ce-a mai

rămas din casă. Era disperat că n-avea să mai găsească nimic și că se alesese praful de ea. Când colo, *dacea* arăta mai bine decât o lăsase, era curată lună, ba neamțul chiar o și reparase pe ici-pe colo, pusese tablă nouă pe acoperiș, schimbase tocăria și, în plus, aranjase revistele și cărțile în ordine alfabetică, după dimensiuni și după anul apariției, ca într-o bibliotecă fără cusur.

Chestia asta-l scosese din minți pe bunicul:

– Cine-a fost nenorocitul? Cine? Cineee? zbiera el. Nu-mi mai găsesc nicio carte, niciun document, nimic! M-a distrus, mi-a pus cărțile-n ordine, nenorocitul, *în ordine*, iar eu nu mai găsesc nimic! Niște sălbatici, nemții ăștia! Aaah, vreau să știu cine e nenorocitul care a stat în casa mea! A dormit în patul meu, s-a uitat pe ferestrele mele și mi-a pus cărțile în *ordine!* Ticălosul mi-a violat viața, pe mine m-a *violat!*

Bunicul, trebuie s-o spun, a fost dintotdeauna puțin cam sărit de pe fix. Lui nu-i convenea niciodată nimic, se supăra ușor și-i trecea la fel de repede doar ca să se enerveze pe altceva. Într-un cuvânt, era veșnic nemulțumit. Singurul lucru care-l încânta și-l făcea să viseze cu ochii deschiși era bolșevismul originar, și anume nucleul dur-romantic, cel care-l ridicase în rândurile unei nomenklaturi privite cu circumspecție după ce Stalin s-a așezat în capul mesei. Ca să înțelegeți mai bine ce fel de om era bunicul, aflați că obișnuia să denumească orașul nostru când Leningrad, când Petrograd, în funcție de starea lui de spirit. De pildă, când tovarășii săi de luptă au început să cadă sub loviturile epurărilor, el nu mai spunea (în cercul apropiaților, bineînțeles) Leningrad, ci Petrograd, iar

când Troţki a fost condamnat, comenta că nu mai are de ce să calce prin Piterul ăla nenorocit, că viaţa culturală se dusese de râpă, că oraşul arăta ca naiba, că praful se alesese de măreţele lor idei din tinereţe etc.

În schimb, când Kirov a ajuns şeful organizaţiei de partid din oraş, a început să vorbească din nou despre Leningrad, căci îl credea pe Kirov în stare să se ia de piept cu Stalin, nu doar să reguleze balerine, pentru ca în timpul procesului lui Zinoviev şi Kamenev[1] să-l apuce iar pandaliile şi să denumească oraşul Petrograd.

Să revenim, însă, la colecţia lui de publicaţii, cea care m-a marcat (m-a stigmatizat, mai degrabă) cu pasiunea pentru Fawcett. La mulţi ani după încheierea războiului, când bunicul a început să-şi dea seama că la putere avea să ajungă tinerelul de cincizeci de ani însemnat în creştet (bunicul iarăşi începuse să vorbească despre Petrograd, ba chiar despre Nyenskans, fortăreaţa suedeză care se aflase pe teritoriul oraşului *înainte* de Petru cel Mare), ei bine, atunci, în prima jumătate a deceniului al nouălea, când Mişa Limonadă ne luase pe toţi pe sus, bunicul s-a apucat să recitească pentru prima oară după multă vreme Operele lui Lenin. Cică voia să se pună la punct şi să se asigure că mai rămâne măcar un ins pe planeta asta care să ştie ce spusese Lenin *cu adevărat*, din moment ce criticile pe care le auzea din toate părţile erau nu numai răuvoitoare, dar făceau şi dovada unei inculturi politice crase.

---

[1] Revoluţionari bolşevici, acuzaţi de deviaţionism de stânga şi de a-l fi asasinat pe Serghei Kirov (acuzaţie falsă), condamnaţi de Stalin în cursul Marii Epurări şi executaţi în august 1936.

Așadar, s-a apucat de Lenin. De îndată ce-a deschis primul volum, din carte a căzut un bilețel îngălbenit, caligrafiat impecabil.

Era un mesaj în rusă (culmea!), scris de generalul din Wehrmacht, care petrecuse câteva sute de zile în *dacea* bunicului.

Stimate domn, începea misiva, *în primul rând doresc să vă mulțumesc pentru* ces très riches heures *petrecute în compania cărților și a revistelor dumneavoastră. Totodată, îmi cer infinite scuze că am dat buzna în documentele adunate cu atât bun-gust și cu o indubitabilă subtilitate – în fond, ceea ce ne arată cel mai bine cum este un om este felul în care își alege lecturile.*

Mai trebuie să-mi cer scuze, stimate domn, că ofensiva trupelor dumneavoastră m-a luat pe nepregătite, nelăsându-mi timp să aranjez cărțile (în măsura în care mi-ar fi fost posibil) în dezordinea programatică ce v-a animat, cu certitudine, pe când le-ați așezat în rafturi. Bănuiesc că era, oricum, o întreprindere eșuată din start, noi doi fiind, cum altfel, diferiți.

Prin urmare, n-am avut decât posibilitatea de a le pune într-o ordine general acceptabilă, despre care știu cu siguranță că o să vă provoace o profundă indignare, dar doream ca măcar prin acest gest să vă arăt prețuirea mea. Nu mă pot împiedica, în încheiere, să nu constat faptul că noi, rușii și germanii, nu suntem atât de diferiți pe cât ne vâră în minte propaganda țărilor noastre care, din păcate, ne-a împins la un război fratricid... Eu, unul, așa aș îndrăzni să-l numesc.

Cu sinceritate,
General-maior Georg Anton Ritter von Epp

Urma un post-scriptum în care von Epp mărturisea că învăţase rusa în timpul aplicaţiilor comune ale Wehrmachtului şi ale Armatei Roşii din anii '30, desfăşurate lângă Kazan, ceea ce ne arată că, cel mai probabil, von Epp fusese general de tancuri.

După ce a citit bileţelul cu pricina, bunicul n-a mai fost om o săptămână. Îi tot ridica pe nemţi în slăvi şi devenise atât de germanofil, încât până şi aterizarea lui Mathias Rust în Piaţa Roşie, în 1987, a căpătat un susţinător înflăcărat în persoana lui Emanuel Lvovici Perelman. Cu acea ocazie, el şi-a reamintit că, fără nemţi, revoluţia bolşevică n-ar fi avut loc niciodată, drept care s-a apucat să-l caute pe von Epp cu o disperare lăcrimoasă ce n-avea nimic iudaic în ea. Era un demers într-atât de patetic şi într-atât de *Russian genuine*, încât până şi antisemiţii înfocaţi erau tentaţi să uite că pe bunicul îl chema Perelman.

Vai! După numai două luni de cercetare febrilă, bunicul afla că fratele mai mic al lui von Epp, un Standartenführer SS, ucisese 35 de evrei în timpul încercuirii oraşului Poznan. Lovitura a fost atât de cumplită[1], încât din clipa aceea bunicul a devenit o persoană tăcută, care abia mai punea ceva în gură. De supărare, s-a mutat la noi, în Sankt Petersburg (încă Leningrad, pe atunci), pe strada Şamşeva, de unde n-a mai plecat până la moarte – nu mai voia să vadă pe nimeni, nici măcar pe puţinii săi prieteni din vechea gardă. Îi era

[1] Din cauza ei, bunicul ajunsese să citească în altă cheie aluzia la frăţia de arme ruso-germană a chiriaşului său forţat, o cheie cu atât mai evidentă, cu cât recrudescenţa antisemitismului se făcea iarăşi simţită în URSS.

teamă să nu-l ia careva în râs (cu comuniştii adevăraţi nu te joci) pentru că, preţ de două luni, fusese încrezător într-un necunoscut care-i înşelase speranţele.

Of, cât m-am mai scărpinat de-a-ndoaselea ca să ajung să povestesc cum l-am descoperit pe Fawcett! Aşadar, am dat peste el într-un ziar pe care-l citise probabil şi generalul Georg Ritter von Epp. Era vorba de *The Evening Independent*, numărul din 19 martie 1932. Ce căuta ziarul acela publicat în St. Petersburg (dar în Florida, SUA !) în colecţia bunicului habar n-aveam. Cred că se rătăcise acolo doar din cauza oraşului în care era tipărit, care împărtăşea cu Leningradul fostul său nume. În acel număr am aflat pe scurt cine a fost Percy Fawcett, iar senzaţia care m-a cuprins a fost atât de năucitoare, amestecând teama de pădurile nesfârşite cu invidia pentru omul plecat în expediţie aproape singur, încât am căutat să aflu cât mai multe despre individ. Ce-i drept, lectura cu pricina picase pe teren fertil, pentru că şmecherul de bunicul, un comunist manipulator în fond (chiar dacă unul cu ştaif), îmi oferise cu numai câteva zile înainte o carte despre Heinrich Schliemann, arheologul care descoperise Troia. La fel ca Schliemann, într-o bună zi am stabilit că în apropiere de *dacea* bunicului, pe peninsula Grobuhino de pe lacul Ladoga, este ascunsă o comoară. M-am dus cu alţi copii s-o dezgropăm şi am petrecut acolo o zi încheiată.

N-am descoperit nicio comoară, dar, săpând din greu, ne-am ales cu o cazemată în care ne-am jucat toată vara, uitând unde ne aflam şi în ce an eram. În vacanţa aceea am văzut ce mare lucru e să-ţi imaginezi tot soiul de păţanii şi nu-l mai aşteptam decât

pe unul ca Fawcett ca să-mi fie model. Cum lângă Grobuhino se ridica pe atunci o pădure de mesteceni bătrâni, în scurt timp ne-am apucat să ne jucăm de-a eroul meu, care, în mintea mea, încă bântuia Amazonia după cetatea pierdută a Edenului, așa cum titrase *The Evening Independent*. Țin să spun că ideea de bază a articolului era că exploratorul nu murise și că încă își vedea de cercetări, în junglă.

Pe atunci habar n-aveam, dar eu urma să alerg pe urmele lui Fawcett toată viața – mi-a spus-o răspicat până și secretarul de partid, care nici măcar nu era cadru universitar. Ca să zic așa, chiar și pe Mașa am cunoscut-o alergând după Fawcett: eram student în anul întâi și mă duceam la Sidorin (Lionel Maksimovici), un anticar de pe Suvorovski Prospekt, care pusese mâna pe un articol vechi despre Fawcett. Pe când dădeam fuga spre anticariat, m-a strigat o femeie. M-am uitat peste umăr și, bizar, prima persoană care mi-a sărit în ochi a fost un băiat solid, cu un cap mai înalt decât mine, pe care-l știam din vedere, de la Universitate. La brațul lui, o fată – ea mă strigase, acum îmi zâmbea. Purta o rochie simplă, despre care aveam să aflu că e un design lansat de Coco Chanel în 1926: *la petite robe noire*. Așa se îmbrăca Mașa pe atunci, la fel se îmbracă și acum. Era potrivit de înaltă, avea chip frumos și mi-au plăcut picioarele ei. Pe măsură ce se apropia, îmi dădeam seama că-mi plăceau și sânii ei, și felul în care mergea, și zâmbetul, și felul în care-i flutura fusta, dezgolindu-i ritmic genunchii, asta ca să nu mai spun că părul tuns scurt îi stătea într-un fel care arăta, fără tăgadă, că nu era genul de femeie care să-și aranjeze coafura în geamul de la metrou sau în vitrine.

M-a mirat atât de tare că mă strigă o fată ca ea, încât am privit în jur (poate că nu cu mine avea treabă), dar ea îmi făcu semn, amuzată, că pe mine mă chemase.

– Ce aiurit ești, Volodia! îmi zise.

Avea o voce gravă, domoală, și, cum să spun, cam asta a fost tot în ce mă privește. M-am topit pe picioare, buzele mi-au amorțit, iar mintea a început să mi se clatine: cum adică, îmi știe numele? De ce se poartă atât de familiar? De ce-mi zâmbește atât de larg? Iar malacul ăla de lângă ea de ce o fi așa de încurcat? Ia-uite ce chestie...

– Uite, el e Volodia, mă prezentă ea voinicului.

Țin minte numele băiatului cu pricina (student la Politehnică, era un mare sportiv local, campion universitar la box), dar n-am chef să-l pronunț, nicidecum să-l scriu. Îmi amintesc că el a zis, cam fără să-l tragă ața:

– Ah, dar de ce-i spui Volodia? El e Fawcett al nostru! Și începu să râdă. Măi, băiatule, mă luă el în felul acela despre care americanii zic că e *patronizing*, măi, băiatule, am auzit că te-ai apucat să faci săpături pe insula Koneveț[1]. Cum naiba de-mi aburești colegii că noi o să fim ingineri și ne doare în cot de prostiile voastre de la istorie, de s-au aranjat mai toți să facă practica de vară cu tine, la săpături?

Ce era să-i răspund? L-am luat ca pe Gorbunov:

– Insula Koneveț e la doi pași de casă, tu unde te duci în practică?

A belit ochii și a uitat să respire. Dacă avea chef să-mi tragă o palmă, chiar și în joacă, mă lipea de cel

---

[1] Insulă pe lacul Ladoga, în apropierea țărmului vestic, pe care se află o mănăstire fondată la finele secolului al XIV-lea.

mai apropiat zid, aşa că trăiam clipe văzând cum un malac ca el ajungea să tacă mâlc când deschideam gura.

– Ştii că ai dreptate? rosti el după o vreme. Eu plec tocmai în Urali.

– Ei, în timp ce voi o să respiraţi aerul tare al Uralilor, noi o să ne întoarcem seară de seară pe Nevski Prospekt, la un binemeritat *iorş*[1].

– *Iorş?!* Pe Nevski Prospekt?! se holbă companionul Maşei.

– Ce te miri aşa? Cine se pricepe bea *iorş* oriunde, chiar şi în Sala Armelor din Ermitaj, dacă pofteşte.

I-am făcut cu ochiul fetei, contaminat de felul de a fi al celuilalt băiat. Ea nu se supără, ba chiar îi spuse barosanului:

– Bun şi Fawcett la ceva, nu?

O spusese lăsând lucrurile în aer, căci aşa era felul femeilor pe atunci. Oare se referea la adevăratul Fawcett, cel despre care ţinusem o conferinţă la casa de cultură a studenţilor, unde fata îl târâse pe politehnist cu două săptămâni în urmă, sau mă avea în vedere pe mine, aiuritul care trecuse pe lângă ea pe Suvorovski Prospekt, fără s-o bage în seamă?

Marusia avea să-mi reproşeze după câteva zile, pe când ne plimbam prin micuţa grădina botanică a Universităţii, că ni se făcuseră prezentările după conferinţa de la casa de cultură, dar că eu n-o băgasem în seamă nici atunci. (Oare cum naiba?) Chestia asta o înfuriase din cale afară, căci nu era obişnuită cu rele tratamente din partea băieţilor. *Ei* făceau pe

---

[1] Combinaţie de bere cu votcă, băută mai degrabă în spelunci, pe stradă, pe şantier etc.

dracu-n patru ca să se apropie de ea, *ei* se dădeau în spectacol în fel și chip ca să fie remarcați, *ei* găseau tot soiul de subterfugii pentru a-i fi prezentați – iată de ce mă strigase pe Suvorovski Prospekt.

– Plus că eram curioasă: ești doar un aiurit sau un nesimțit care n-a învățat să se poarte cu fetele?

După care îmi mărturisi brusc că, la conferință, cel mai mult îi plăcuse încheierea și că încă de atunci își dorise să stea de vorbă cu mine între patru ochi. Avea un aer cam sumbru în timp ce făcea remarca asta, așa că am întrebat:

– Atât de plicticos am fost?

– Vai, nu! i se întunecă chipul. De ce ești așa de neîncrezător? Mă refeream la Kipling, la versurile cu care ai încheiat speech-ul... Mi le mai reciți o dată?

– Cum să nu! Și-am început:

Well, I know who'll take the credit – all the
clever chaps that followed –
– Came, a dozen men together – never knew
my desert-fears;
Tracked me by the camps I'd quitted,
used the water-holes I hollowed.
– They'll go back and do the talking. They'll
be called the Pioneers!

Era un Rudyard Kipling *at his best*. Poezia se cheamă *The Explorer* și zici că a fost scrisă numai și numai în așteptarea expedițiilor lui Fawcett.

Percival Harrison Fawcett s-a născut pe 31 august 1867 în Devon, Anglia. Tatăl lui, un jucător faimos de cricket, era membru al Royal Geographic Society și a

murit la doar 45 de ani, pus jos de vagoanele de whisky ingurgitate sistematic. N-a avut parte de o moarte uşoară, căci de la alcoolism la tuberculoză (*consumption*, cum îi spuneau englezii) nu e decât un pas. Tatăl lui Fawcett l-a parcurs iute şi nici măcar amiciţia sa strânsă cu prinţul de Wales, care l-a scutit de toate îndatoririle militare, nu l-a scos la liman. Tot din cauza whiskyului, insul avea nasul borcănat, ceea ce i-a adus glorioasa poreclă „The Bulb“, pe care a plătit-o însă, după cum bine se vede, cu vârf şi îndesat.

Fratele mai mare al lui Fawcett, Douglas, avea să devină alpinist şi scriitor – a publicat mai multe romane de aventuri care răspândeau o discretă aromă de Jules Verne. A schiat, a condus motociclete şi, la 66 de ani, a escaladat vârful Matterhorn deşi pe drum avusese o problemă cardiacă. Spre deosebire de taică-său, Douglas a ales o viaţă mai cumpătată, dar tentaţia spre excese îl pândea oricum, astfel încât a devenit un apropiat al Elenei Blavatsky şi, implicit, un *insider* al Societăţii Teozofice, foarte la modă pe vremea aceea. Voi reveni asupra acestui aspect.

Mama lui Fawcett era o scoţiancă de viţă veche născută în India, cu un *penchant* pentru misticismul celtic. După cum menţionează anumiţi biografi, ea a încasat din plin excesele soţului, nefiind însă dispusă „să rămână credincioasă unui soţ necredincios“ – să înţeleagă fiecare ce doreşte din asta.

Nu-i de mirare, deci, că tânărul Fawcett nu se înţelegea cu familia – nu suporta modul lor de viaţă frenetic, în timp ce părinţii, pe partea lor, nu-l băgau în seamă. I-au programat de comun acord, ceea ce pentru ei era un succes conjugal nesperat, o educaţie spartană

și l-au trimis la un liceu militar de artilerie, doar pentru că mamei îi plăcea uniforma artileriștilor: veston albastru, scurt, cu două rânduri de bumbi aurii, și pantaloni cu lampasuri roșii. Dezinteresul părinților și rigorile vieții cazone (Fawcett le considera absurde) l-au transformat încet-încet într-o persoană retrasă, care evita să-și menționeze până și numele: prefera să i se spună P.H.F. Nu avea prieteni și prefera să citească, în loc să socializeze. Deloc întâmplător, printre puținii care au reușit să-i devină apropiați s-au numărat Arthur Conan Doyle și Henry Rider Haggard, scriitori preocupați de exotism și mister. Conan Doyle a profitat de pe urma relației, romanul său *Lumea dispărută* bazându-se pe descrierea pe care Fawcett o făcuse lanțului muntos Serra Ricardo Franco din estul Boliviei.

După absolvirea liceului, la 19 ani, Fawcett a fost detașat la Fort Frederick, în Trincomalee, Ceylon. Un dramaturg contemporan (Misha Williams) pretinde că, în timp ce se plimba prin zona rurală a Ceylonului, Fawcett a remarcat niște inscripții pe piatră asemănătoare unor petroglife văzute în Malta, Africa de Nord și Irlanda, și că acestea i-ar fi dat imboldul să călătorească, dar realitatea este că viitorul explorator avea să viziteze zonele respective abia *după* ce se va fi întors din Ceylon. O altă variantă ne spune că, nefiind interesat de chefuri și de bordeluri, obișnuia să rătăcească prin jungla ceyloneză, ocazie cu care, într-o seară, a fost surprins de o ploaie cumplită. Venise musonul, cum altfel, iar Fawcett a fost obligat să se adăpostească sub o stâncă. După ce s-a trezit a doua zi, pe lumină, a remarcat prezența unor pietre inscripționate, la doi pași de adăpost. A copiat inscripțiile și, după câteva

zile, le-a arătat unui preot budist de lângă Trincomalee, care i-ar fi spus că înscrisurile erau într-un alfabet vechi (Prakrit), din timpul domniei lui Ashoka. După mulţi ani, un orientalist de la Oxford i-a confirmat că preotul cu pricina avusese dreptate.

Tot în Ceylon, Fawcett a cunoscut-o pe viitoarea sa soţie, Nina Agnes Patterson, fiica judecătorului districtual din Galle, oraş situat pe coasta sudică a insulei. Cei doi s-au îndrăgostit şi au plănuit să se căsătorească, dar fratele şi surorile lui n-au fost de acord cu aranjamentul şi au declanşat o urzeală de *high society* extrem de victoriană: cică aveau informaţii sigure că Nina nu era virgină şi că, pe cale de consecinţă, nu-l merita pe Fawcett. Naiv, el i-a crezut şi s-a despărţit de tânără, iar ea s-a căsătorit cu un ofiţer pe nume Pritchard, pe care l-a urmat în Egipt, la Alexandria. Pritchard a murit destul de repede, de antrax, şi legenda spune că i-a lăsat soţiei, cu limbă de moarte, să se mărite cu Fawcett: „Du-te şi căsătoreşte-te cu Fawcett... El e bărbatul pe care-l meriţi“, se zice că ar fi îndemnat-o cu glas gros şi răguşit, căci avea beregata plină de secreţii şi puroaie. Între timp, Fawcett deslușise urzelile rudelor şi, prin urmare, s-a căsătorit cu Nina. Primul lor fiu s-a născut pe 19 mai 1903, cu ocazia aniversării naşterii lui Buddha, fapt ce avea să poarte o povară îngrozitoare în istoria lui Fawcett, dar şi a mea.

Povestea de dragoste încurcată prin care a trecut Fawcett mi l-a apropiat şi mai mult, pentru că şi relaţia mea cu Maşa a traversat momente asemănătoare.

Tatăl Marusiei era autor de literatură ştiinţifică de popularizare şi îşi încercase de câteva ori mâna cu

nişte povestiri SF, dar lucrul la care era cel mai tare şi care-l făcuse faimos în Leningrad se numea *Goneşte ursul în bârlog*. Faima asta ar fi trebuit să-l facă simpatic tatei, dar n-a fost să fie. Ca să goneşti un urs în bârlog îţi trebuie tărie de caracter, nu glumă – tărie de caracter şi o mucoasă digestivă antrenată, tăbăcită de anii îndelungaţi de practică, la care se adaugă (negreşit!) o minte ascuţită ce nu se dă bătută cu una cu două şi, mai ales, capacitatea de a îndura.

Gonirea ursului în bârlog începe cu un *cipok* straşnic: amesteci bere cu votcă într-o cănuţă, acoperi cana cu palma şi-o izbeşti (fioros!) de genunchi. Combinaţia se gazează instantaneu, iar cel ce se lansează în concurs e obligat s-o bea dintr-o înghiţitură. Dacă mai ai vlagă după deschidere (iar tatăl Maşei avea), începeai să alungi ursul propriu-zis, ceea ce însemna să sorbi dintr-o halbă de bere cu înghiţituri foarte mici, delicate, abia perceptibile, sub sancţiunea de a fi azvârlit în stradă de martori. Cum sorbeai o guriţă de bere, aveai grijă s-o înlocuieşti cu o cantitate echivalentă de votcă (dacă era din cea cu ardei iute, cu atât mai bine), astfel încât, pe măsură ce goneai ursul din bârlog, băutura devenea din ce în ce mai deschisă la culoare şi, implicit, mai năprasnică.

În final, te trezeai, apoteotic, în faţa unei jumătăţi de kil de votcă pură, semn că ursul o ştersese la dracu' cu cărţi; cel mai probabil, „făcea flotări cu ursoaica", după cum se zice. Cine termina şi votca respectivă căpăta suficiente acreditări ca să fie uns campion, ba chiar erou unional, iar tatăl Maşei *era* aşa ceva în zilele lui bune. Nici acum nu pricep cum de n-a găsit calea spre sufletul bătrânului meu.

Mama Maşei era mai puţin faimoasă. Era desenatoare la Şantierul Naval Baltic (cel la care *nu* era tata director) şi, când şi când, desena accesorii pentru o casă de modă. Ca orice ruşi lipsiţi de blazoane şi ranguri nobiliare, familia Maşei îşi reclama o ascendenţă neîntreruptă (chiar dacă foarte scurtă) până la Momentul Zero al patriei sovietice, măreţul nostru Big Bang – Revoluţia din Octombrie.

Pe linie maternă, Maşa se trăgea din Vladimir Certkov, prietenul din ultimii ani al lui Lev Tolstoi (individul cel mult prea urât de Sofia Tolstaia, nevasta scriitorului). Unul dintre nepoţii lui Certkov, Vasili, era pictor, iar revoluţia l-a prins alături de inefabilul Vladimir Rodcenko, împreună cu care a lucrat ani de-a rândul, punând bazele curentului denumit *constructivism*, apoi al advertisingului sovietic şi, în fine, al advertisingului *worldwide*. Cică Vasili ar fi avut chef să picteze altfel, cumva mai clasic, ceva la jumătatea distanţei dintre *peredvijnici*[1] şi simbolişti; el se vedea ocupând o nişă între Ilia Repin şi Odilon Redon, dar prietenia lui strânsă cu Rodcenko nu i-a dat nicio şansă. Ca să fim cinstiţi, Rodcenko l-a adus la sapă de lemn pe Vasili Certkov, care, ca un făcut, se plângea că prea marele lui talent la desen avea să-i distrugă cariera.

– Tehnica perfectă mă izgoneşte din artă, i se văita el lui Rodcenko.

– Ba tocmai de tehnica ta perfectă e nevoie, îl bătea Rodcenko pe umăr, fericit. Tu, dragă Vasea, tu pictezi

---

[1] *Peredvijnici*, adică „itineranţi“. Curent realist în pictura rusă, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

litere ca nimeni altul, ce vrei mai mult? Noi doi o să bulversăm pictura, o s-o crăpăm, o s-o spulberăm! Bucăți o s-o facem – că doar asta merită, curva, nu?

Câtă vreme picturile, iar mai apoi, lucrările lui Vasili erau încadrabile în ceea ce Izo-Narkompros denumea *productivism*, conducerea PCUS l-a lăudat, ba chiar i-a și repartizat o garsonieră numai pentru el, mutându-l din *komunalka* în care trăia alături de alți doisprezece cetățeni, scoși din minți de bețiile lui crunte, când obișnuia să tragă cu pistolul în geamurile de la WC-ul comun. Pe urmă, însă, Vasili a început să aibă idei personale. Pictura lui virase spre clasic (o cereau vremurile), iar comisarii artistici, pricepând-o, în sfârșit, și-au pus primele întrebări legate de aportul lui în arta sovietică.

Într-o bună zi, o lucrare de-a lui Vasili Certkov i-a pus pe toți pe jar. Pictase un Stalin uriaș, de 20/10 metri. Alesese o tehnică extrem de hiperrealistă pentru acei ani (deh, avea talent la desen!), figurând un Iosif Visarionovici gigantesc, o replică prea fidelă, vai, a modelului. Naiba știe de ce (la mijloc trebuie să fi fost perversiunea artistică), Vasili pictase chipul secretarului general exact așa cum era, adică răvășit de neprețuitele sale urme de vărsat, ceea ce, la dimensiunile colosale ale portretului, sărea în ochi de oriunde ai fi privit. Și, ca și cum asta n-ar fi fost suficient, peste imaginea aprigă a tătucului, amărâtul de Vasili recursese la un efect de clarobscur avangardist, de parcă te-ai fi uitat la Stalin cu ochi parțial bolnavi de cataractă. Practic, aveai impresia că-l privești printr-o ceață ce atenua detaliile din jurul chipului, accentuându-i, în schimb, ravagiile de pe obraji.

Anii în care Certkov ocolise realismul își lăsaseră amprenta. El nu mai avea putere să picteze fără să *nu* experimenteze, iar astă dată experimentul luase pe sus întreaga lucrare, chiar dacă, în ansamblu, tabloul impresiona prin acuratețe fotografică.

Așa că l-au trimis în Siberia. La întoarcerea din surghiun, Vasili s-a dus să-l vadă pe vechiul său prieten Rodcenko. Acesta trecuse cu bine peste epurări, iar acum semna și el o condică, la fel ca orice funcționar sovietic conștiincios, că numai de-ăștia aveam, știți bine. Lucra la Moscova, la studioul unional de artă și restaurare.

– Și zi așa, voiai să distrugem arta, îl luase Certkov.

– Păi, asta am și făcut, Vasea, cât timp ai lipsit. Ți se pare că mă mai ocup de pictură?

Vasili se uită de jur–împrejur – avea impresia că nimerise în depozitul de lăcătușărie al unei fabrici. Se întristă.

– Of, n-ai făcut bine, observă el.

– Ba am procedat ca la carte, ascultă la mine. Nici că puteam să găsesc o idee mai bună. Mă enervează doar că rivalul nostru[1] mi-a luat-o înainte. A fost mai direct, șmecherul. Cum-necum, însă, am oprit arta uite-așa! pocni Rodcenko din degete.

– Da, numai că vezi tu, tovarășii din țările capitaliste încă pictează. Chiar și cei plecați de la noi... Ei nu vor să se oprească din pictat.

– S-o crezi tu! se înfurie Rodcenko. De cine-mi vorbești? De Picasso? De Dalí? De morfinomanii ăia

[1] Kazimir Malevici. Acesta pictase *Pătratul alb pe fond alb*, anunțând lumii întregi sfârșitul picturii.

din Germania? De Kandinsky? Păi, ţie ţi se pare că ce produc ei mai seamănă a pictură? Ei doar îmi demonstrează c-am avut dreptate, dragă Vasea... Picasso îl prelungeşte pe Cézanne, după ce l-a amestecat din răsputeri cu arta neagră şi cu impresionismul. Dalí s-a luat după Bosch, i-a adăugat o cromatică fauvistă, a simplificat compoziţia şi gata! Şi-a pus basc, eşarfă, şi-a ieşit pe piaţă. Kandinsky şi-a văzut într-o seară un tablou cu fundu-n sus şi i s-a părut că a descoperit piatra filozofală, iar după aia s-a apucat să devalizeze buzunarele snobilor... Tu nu vezi că niciunul nu face ceva nou? Cine mai pictează ceva care să *nu* se mai fi pictat vreodată? Ai tu vreun exemplu? De cine vrei să-mi vorbeşti? De fluşturaticul ăla de Chagall? Păi, Chagall îl amestecă pe Dalí cu Douanier Rousseau şi le dă drumul, amândurora, în zbor peste Vitebsk – ce artă mai e şi asta? Are vreo legătură cu creaţia? Şi pe urmă, spune-mi: oare chiar există creaţie? Dacă vrei să ştii, eu cred că, de la ochii pictaţi de Rubliov, nimeni n-a mai adus o simţire nouă în pictură, dragă Vasea, absolut nimeni. S-a pictat pentru bani, punct! Pentru bani şi pentru comenzi sociale... Voia un rege să intre-n poză? Jap, angaja un cretin de pictor. Poftea un bancher să-şi impresioneze amanta? Pleosc, chema un tâmpit de pictor. Dar arta, arta, cum să spun... – rămase el privind aiurea, pe fereastră. Şi ştii care-i culmea? reveni la atac. Nici măcar Rubliov nu ştiu dacă a fost artist cu adevărat! Mă întreb, vorbi el viclean, cu ochii mijiţi, mă întreb dacă nu cumva sutele de ani scurse peste icoanele lui Rubliov nu-s cele ce le-au dat, de fapt, patina care ne înfioară... Dacă arta e doar eticheta pe care o punem obiectelor vechi, pentru că au

adunat în ele trecerea timpului, care timp a lovit tablourile ici-colo, le-a ştirbit, le-a tulburat, le-a deteriorat, conferindu-le tonuri cromatice care acum ne sperie şi plutiri ale tuşei care ne cutremură? Dacă atitudinile personajelor, uite, a Giocondei, de pildă, nu-s decât pură întâmplare, da, întâmplare şi nimic altceva? Despre ce artă-mi vorbeşti tu, Vasea?

Certkov oftă. Întrebă:

– Şi, altfel, tu ce mai faci?

– Uite, mă pregătesc să plec la Soci. Are Uniunea o *dacea* acolo, cu tot ce-i trebuie… Ai fost vreodată la Soci?

La o lună după discuţie, Certkov se căsătorea cu o muncitoare din Moscova (o femeie superbă, dracu' ştie ce căuta printre freze şi raboteze), iar prima lor fiică a fost mama Maşei. Mama Maşei a urmat Facultatea de Arte Frumoase din Leningrad, dar cum s-o termine, dacă autorităţile şi-au amintit de tatăl ei, nesigurul Vasili Certkov? Aşa că au dat-o afară din facultate. Cu ce reuşise ea să înveţe şi cu acreditivele precare cu care se prezentase la biroul braţelor de muncă, Vera Certkova se putea considera fericită că i-au dat un loc de muncă (precum un os azvârlit unui câine) la şantierul naval, ca desenatoare. După câţiva ani, a mai căpătat o jumătate de normă ca designer vestimentar – cică desena, toată ziua-bună ziua, nasturi, butoni şi găici.

Alor mei nu le-a luat mult să afle toate astea – în fond, URSS era un sat uriaş – şi au luat foc: tata era director la Şantierele Navale Militare, iar mama era prim-violonistă la Filarmonică; de ce naiba clacase fiul lor în asemenea hal? Cum era posibil ca un băiat atât de bine văzut în Leningrad să se combine cu

fata unui scriitor de care n-auzise nici dracu' și a unei modiste cu jumătate de normă?

– Sunteți nebuni? îi întrebam. Ne lăudăm că am șters granițele dintre clasele sociale și că suntem egali, am făcut și-o revoluție pentru asta, iar voi mă luați cu chestii d-astea?

– Societatea e una, familia *mea*, sublinia tata cu nesaț, familia *mea* e alta. La mine-n casă, *eu* stabilesc regulile, băiețel… Eu și cu maică-ta, se corectă el după câteva clipe, simțind privirile tăioase ale mamei. N-ai tu nevoie de o fată de scriitoraș combinat cu o modistă de doi bani…

– Scriitoraș?! Am mulți colegi care l-au citit…

– Adică o fi și el vreun mare artist, te pomenești…

– Nu știu cât de mare e, dar are carnet de membru în Uniunea Scriitorilor…

– Și dacă e artist, ce? izbucni tata. Crezi că artiștii sunt mai cu moț decât noi, ăștilalți? Crezi că dacă-i membru în Uniunea Scriitorilor, are voie să facă circ pe unde se nimerește? E un bețiv ordinar, află de la mine, nu știe decât să zgârie hârtia. Ia să vină el, puișorul, la mine-n fabrică, să-i dau vreun șurub, ceva, de făcut, să-l văd: e-n stare? E-n stare?

– Ce-are una cu alta? am parat eu, dar maică-mea sări la gât.

– Ei nu-s ca noi, n-au fost în stare să facă nimic în viață, de ce nu pricepi, Volodia?

– Și voi ce-ați făcut? Tata conduce un șantier din care ies fiare, iar tu stai toată ziua cu vioara de gât… Barem bunicul Mașei are un subcapitolaș al lui, în istoria artei, iar Maiakovski i-a dedicat un poem.

– Maiakovski! Maiakovski e un exemplu nefericit, scrâşni tata. N-a fost decât un prăpădit de artist. (Şi nici n-a avut un Zim negru, care consuma treij' de litri la sută, ca tata.) Iar Vasili Certkov a fost mai mult anarhist decât artist. Ce? Aia-i artă? Aşteaptă să creşti, Volodia... Atunci au fost nişte ani nebuni, ce exemple să iei de acolo? Cândva, o să-mi mulţumeşti că nu te-am lăsat s-o iei de nevastă pe fata beţivului de Islavin!

Nu-mi credeam urechilor... Între timp, mama se cam îmbujorase („N-a fost decât un artist prăpădit", subliniase tata, iar mama, v-am zis, era violonistă), iar eu simţeam că trebuie să-i dau una-n cap lui taică-meu.

– Prăpăditul de Maiakovski are staţie de metrou la Moscova, i-am întors-o. De tine n-o să-şi amintească nimeni nimic după ce-o să *mori!*

Lui taică-meu i s-a bătut o venă la gât şi s-a ridicat, gata să urle, dar i-am întors spatele şi-am ieşit. Mai că-mi dăduseră lacrimile – fusesem un idiot: de ce naiba i-o trântisem în faţă c-o să-i sune ceasul odată şi-odată? De unde ura asta, ce fel de om eram? Cum să mai dau ochii cu el, căci scuze, ştiam amândoi, n-aveam să-i cer niciodată?[1].

---

[1] Că-l pusesem pe gânduri, era clar: peste două nopţi aveam să-i găsesc pe birou o coală scrisă mărunt, pe care se aflau câteva versuri din *Poetul Muncitor* de Maiakovski: *Se-aruncă poetului vorbe care nu-i plac:/ „La strung te-aş proba!/ Ce-i versul?/ Un fleac!/ La muncă – eşti gingaş mata!"/ Dar, poate/ şi eu/ La muncă mă-nham/ cu dragoste, fără reproşuri./ Şi eu sunt o fabrică./ Doar coşuri nu am./ Şi poate-i mai greu/ fără coşuri./ Ştiu,/ Nu vi-s dragi frazele mari./ Tăiaţi la stejari, munciţi cu îndemn./ Dar noi/ nu suntem oare tâmplari/ şi sculptori de capete-adesea de lemn?*

Adevărul era că Mașa mă prinsese în mrejele ei – de-aici mi se trăgeau toate. N-aveam cale de întoarcere și deja mă gândeam să plec cu ea la Irkuțk sau chiar la Vladivostok, ca să scăpăm de tirania alor mei (niște oportuniști, fir-ar să fie). Eu aveam să-l dau naibii pe Fawcett, ea avea să uite de literatura medievală și-aveam să ne facem profesori de școală, puteam să trăim bine și așa, departe de putregaiul izvorât din apa, zidurile, aerul și piatra cubică de pe cuprinsul Piterului...

Pe de altă parte, știam ce-i scosese din minți pe ai mei: nu prea mai dădeam pe acasă! Petreceam nopțile la Mașa, într-un apartament de bloc de două camere, la etajul șapte, de unde aveam o *vedutta* proletcultistă spre Golful Finlandei, printre macaralele portului și coșurile pline de fum ale Șantierului Naval. Totul era asezonat cu mirosul de pește decongelat și fiert ce venea de la etajul șase, de la o contabilă nebună care ținea cincisprezece pisici. De îndată ce le răzbea foamea, nenorocitele de mâțe se apucau să miorlăie și făceau un tărăboi infernal, iar Mașa și cu mine tăbăram unul pe altul contra cronometru, căci ea era genul zgomotos, iar părinții ei (aflați în camera alăturată) dormeau, se uitau la televizor, goneau ursul în bârlog sau, dacă auzeam bibelourile din vitrină clătinându-se, se regulau și ei, cot la cot cu tineretul.

Pe lângă faptul că aveam liber la sex la doar un perete depărtare de bețivul de Islavin și de ratata de mamă a Mașei, ai mei au mai aflat un detaliu picant. Un vecin de scară de-al Islavinilor – un amărât de strungar pocăit din fabrica unde era tata director – le-a povestit despre predecesorul meu, campionul universitar la box, iar ai mei s-au apucat să foreze

prin vidanja zvonurilor din oraş şi au mai găsit pe cineva şi înaintea lui (cu toţii petrecuserăm nopţile de sâmbătă în apartamentul de la etajul şapte), iar de aici a început o nemaipomenită campanie de demascare. Fata asta e la al treilea partener sexual *confirmat*, sublinia maică-mea, eram în pericol să fiu luat cu japca de o curvă, da? – o curvă! Am vrut să-l iau aliat pe bunicul, un libertin cu state de plată în partidul bolşevic originar, când se aboliseră gradele militare şi când orice comunist cu scaun la cap considera familia un moft, dar bietul de el tocmai trăise dezamăgirea cu von Epp (plus că era şi foarte bătrân), aşa că nu mă puteam baza pe el.

Între timp, la fel ca odinioară părinţii lui Fawcett, ai mei schimbară tactica. Nu mai atacau frontal – ştiau că eram încăpăţânat –, dar aranjau astfel încât să-i întâlnesc, ca din întâmplare, pe X sau pe Y, care aduceau vorba neîntrebaţi despre Maşa. Mai devreme sau mai târziu, toţi făceau aluzie la potenţialul ei sexual, care, de ce să n-o recunosc, era remarcabil.

Mda, sexul... N-am înţeles niciodată cât sex vine la pachet cu dragostea şi nu pot decât să admit că eram dependent de Marusia *şi* din punct de vedere carnal (ah!), pentru că altminteri, eram îndrăgostit de ea fără scăpare, de ziceai că sângele ei îmi curgea pe obraz când mă tăiam la bărbierit, de parcă salivam cu gustul ei când mi se făcea foame. Îi ascultam inima şi nu ştiam de ce-i face atâta zgomot, tu-gu-dup, tu-gu-dup, şi atunci mă gândeam din răsputeri, imaginându-mi că doar gândul meu era suficient ca să schimbe zgomotele din pieptul ei, iar după aia mă miram sincer că nu se întâmpla aşa oricând aveam chef. Şi mă mai întrebam:

oare cum aş putea fi ea măcar două-trei clipe? Ea cum vede? Culorile din ochii ei or fi la fel? Oare ea vede lucrurile mişcându-se la fel de repede sau mai încet? Casele şi străzile i se par mai mari sau mai mici?

În sfârşit. Ai mei s-au prins – sunt sigur că ştiau ce păţeam –, aşa că n-au mai adus în discuţie lipsa ei de virginitate, cum făcuseră la început. De altfel, ştiau şi ei că nu mai aveam nicio colegă virgină, în afara slutelor şi a oloagelor (nici pentru ele nu băgam mâna-n foc), drept pentru care au adoptat altă linie de atac: o fată cu un trecut zbuciumat, cu dorinţe neostoite şi provenind dintr-un mediu contaminat (scriitor ratat plus artistă amatoare), nu putea să se comporte decât aberant. Ştiam eu că Maşa obişnuia să umble goală–puşcă prin apartament? (Ştiam. Ştiam şi-mi plăcea de nu mai puteam.) Ştiam eu că umbla goală prin casă conştientă fiind că vecinul de vizavi trăgea cu ochiul la ea? (Hopaa, oare trăsese cu ochiul şi la noi?) Ştiam eu că primul ei amant era un ins de peste patruzeci de ani, căsătorit? (Ei, şi? O dedulcise la rafinamente, iar ea mi le pasa mie.) Ştiam eu că-i făcuse ochi dulci şi lui Cutare? Cum vine chestia asta, să stăm în aceeaşi casă cu ai ei, iar noi să ne...? (Aici, ai mei nu finalizau, doar afişau o mină sugestivă.) N-o vedeam cât de nesătulă era? De maică-sa auzisem că se regulase prin hamace, în aer liber, împreună cu alţi smintiţi de teapa ei, şi că schimbase partenerii ca pe şosete?

Asta n-o ştiam şi m-a încins imediat; mama Maşei era ceea ce pe vremuri se numise o bucăţică bună – acum tipele ca ea se numesc, americăneşte, *milf*. Vera Islavina era, ascultaţi-mă bine, o *milf* în toată puterea

cuvântului. Era genul legat, bine reprezentat, cu un facies cam androgin, dar plină de feromoni (aducea cu un buldog pofticios și stilat), avea picioare lungi, solide, cu gambele ca două popice, sâni somptuoși, greu de ținut în frâu de sutienele sovietice, și un posterior amplu, discret cabalin: se ținea bine, pârâia carnea pe ea. Și era și slobodă la gură, povestea tot soiul de chestii, de la ea am aflat că spânzurații juisează mereu – scrrr, crac, pluff –, într-un ultim efort de impregnare a lumii pe care o părăseau, și tot ea m-a deprins cu ideea că grăsimea revărsată doar cât trebuie, dimpreună cu fleicile și cu celulita, își au șarmul lor discret, verificat în sutele de ani de zbânțuială prin așternuturi și de *flooding* hormonal...

Vive la Belle Époque, vivat, cresceat, floreat!

Oh, da, aveam fantezii cu ea, mai ales după ce-o auzisem cum g.....e în camera alăturată, acoperind armata de pisici a nebunei de dedesubt. De fapt, ca să fiu cinstit...

Dar mai bine nu!

Despre tatăl Mașei se vorbea mai puțin – nici nu erau multe de spus, căci el era mai mereu beat și nu era în stare de nimic, chestie care mă păștea și pe mine, dacă nu-mi venea mintea la cap. Ce mai încoace și încolo, mă pregăteam să intru într-o familie de descreierați, interesată doar de poziția mea (adică a tatei), eram gata-gata să devin încornoratul de serviciu din oraș și bătaia de joc a cunoscuților ce-i întâlneau pe ai mei la sindrofii.

Dar, oricât de mult mă luam cu ai mei în piept, când și când mă năpădea gândul că aveau dreptate și că Mașa era *exact* așa cum spuneau. Pe băieții din jur

îi vedeam înzestrați cu un al șaselea simț ce le permitea s-o simtă prompt pe Mașa, dându-le dreptul s-o vâneze, să dea cu ea de somiere și s-o tăvălească, treabă după care și ei îi tresălta inimioara, cu jind, punea maică-mea paie pe foc. Mașa era ținta sexuală în mișcare de pe străzile Leningradului, iar eu trebuia să-mi păzesc spatele.

Și zău că mi-l păzeam! Mă străduiam s-o prind din urmă, s-o uluiesc, s-o fac să-și îndese perna în gură și mai și (un vecin de-al ei otrăvise pisicile contabilei, iar între timp Mașa devenise mai zgomotoasă), mă apucasem de sport, aspiram să fiu mai *killer* decât campionul la box, mai profesionist decât insul ăla căsătorit, inventam cocktailuri afrodiziace *off label*, mă înverșunam, amestecam nu-știu-câte aspirine cu pepsi și votcă, mâncam fudulii de batal pregătite tătărește, dădeam fiole de cofeină peste cap când luam liftul să urc la ea – ah, mă metamorfozam într-o fiară, băgam în mine anabolizante finlandeze și prafuri aduse pe blat din Afganistan – ce mai, o păzeam cu disperare, iar ea mă simțea și participa la încleștare cu încrâncenarea unui *hooligan* abia ieșit de pe stadion, cu voluptatea unei caracatițe ce-și sufocă prada, mă încuraja, mă năucea, hai, hai, hai, scotea untul din mine, și, și, și, nu-mi dădea drumul, tremura ca băgată în priză la doidouăzeci, doar ca să-mi arate că...

– Ce prost ești! nu s-a putut abține mama odată. Face fata modistei din tine ce vrea.

Cum să-i spun mamei c-o *iubeam* pe Mașa – astea-s vorbe mari, iar maică-mea ar fi izbucnit în râs auzind asemenea gogomănie. M-ar fi luat în bășcălie, nu m-ar fi spălat nici Neva... Ce să fac? mă întrebam.

Să fi pus la maximum piesa aia scoasă de Mașina Vremeni, știți care, *Ea trece prin viață râzând?* Putea înțelege mama că Mașa e „vaporoasă ca vântul și că niciunde în lume nu se va face de râs“ (aici intra orga cea jucăușă)? Nu, niciodată.

Dar nici eu nu m-am lăsat. Și nici Mașa. Ne-am căsătorit ca să nu ne mai strice nimeni *feng-shui*-ul. Ne iubeam cu adevărat ăi dragostea ne-a făcut să trecem, cum spun tabloidele, peste urzelile tuturor, mai ales că eu, unul, îmi luasem (ah!) precauțiile de rigoare.

Dintotdeauna am avut o dambla numerologică, iar în zilele acelea mi-a fost de mare folos. Fiind pe jumătate sau pe sfert evreu (dracu' mai știe?), aveam damblaua asta în sânge, mi-era transcrisă în codul genetic – în fond, mă trăgeam dintr-o familie de rabini, aveam o tradiție de veacuri în studiul Talmudului și al dialecticii extraștiințifice. În treacăt fie spus, cred că tot din cauza blestematei de dialectici ajunsese și bunicul bolșevic; fără un chior, agitat de felul lui și antrenat la argumentație încă de la vârsta de Bar Mitzvah, Marx i se potrivise mănușă... Revenind la mine, eu nu știam să citesc în cafea, nici să fac pasiențe și nici să dau în bobi, chit că ghicitul are dialectica lui savuroasă – în schimb, mă pricepeam ca nimeni altul la sumedenia de calcule care-mi demonstrau dacă aveam (sau nu) sorți de izbândă când mă apucam de ceva.

Prin urmare, căsătoria mi-a fost precedată de calcule, catalogări și corespondențe între cifre. Erau un fleac. Practic, mă însuram cu Mașa la 22 de ani – exact la vârsta la care se însurase și tata. Mașa avea tot 22 de ani – cât avusese și mama la măritiș. În plus, numerele noastre de telefon, al meu și al Mașei,

începeau cu aceleași patru cifre. Mai mult, povestea noastră începuse, atunci, pe Suvorovski Prospekt, în 23 februarie, ceea ce era combinația datelor noastre de naștere – eu mă născusem în *23* octombrie, iar Mașa în 9 *februarie*, care 9 februarie fusese, nici mai mult, nici mai puțin, decât ziua în care ținusem speech-ul despre Fawcett la casa de cultură...

Ei, bine, combinațiile și coincidențele astea n-aveau decât o finalitate: puteam să ne căsătorim fără grijă, așa era scris încă din Tablele Legii.

Iar numerologia nu greșea, să știți de la mine. Încă dinainte de căsătorie, eram convins că relația mea cu Mașa o să încaseze o lovitură când vom împlini 39 de ani, pentru că ai mei avuseseră (nu-i așa?) 39 de ani când fuseseră cât pe ce să divorțeze. Tata, distinsul moralist cu Zim negru, își găsise o fufă pe șantier și numai echilibristica maică-mii și sculamentul fufei i-au făcut să iasă basma curată din încurcătură. Ei, bine, trecerea anilor mi-a arătat că și eu eram prins în țesătura implacabilă a cifrelor, căci tot la 39 de ani am avut primul conflict major cu Marusia, de fusesem cât pe ce să divorțăm.

La noi, scandalul a fost precipitat de blestematul de Fawcett. Pe atunci ajunsesem să-mi spun că, de fapt, eu nu mai eram arheolog, ci doar exploratorul vieții lui Fawcett. Nu mai voiam să-i continui cercetările, ci doar să aflu cât mai multe date despre el, de parcă Fawcett însuși devenise orizontul arheologic în care excavam, scobind prin cărți, tratate și articole. Că eram conștient de asta și că mă deranja suficient de mult cât să mă arunce în depresie mai era cum era, dar când Mașa mi-a reproșat-o fără milă, am simțit că iau foc.

Adevărul e că mi se făcuse frică – o frică teribilă – şi n-aveam să scap de ea decât după ani buni... Mă întrebam dacă, de fapt, n-aveam ce descoperi în junglă. Dacă nemernicul de Fawcett ne aburise pe toţi, dacă Maghidovici avusese dreptate? Dacă acolo, în Amazonia, nu se afla nicio cetate pierdută? De ce să plec pe urmele lui Fawcett, când şansele de a descoperi ceva erau aproape nule? Ce-o să fac după? O să rămân la Catedra de Istorie cu tinicheaua de coadă?

Şi mai era ceva: mi-ar fi plăcut mie să fiu ca Fawcett, dar el nu fiinţa doar în mintea mea – el se mişca, de parcă ar fi fost viu, într-un complex de neregăsit. Purta haine pe care eu n-aveam cum să le îmbrac, se plimba printre clădiri Art Déco, care pentru mine erau vechi, dar care pentru el erau nou-nouţe, vorbea cu oameni care aveau răgazul să mistuie păţaniile zilnice, citea numai de pe hârtie, călătorea în trenuri cu abur şi-n avioane cu aripi din lemn, admira primele *skyscrapers*, se bucura de invenţii ce aveau să îmbunătăţească, pasămite, viaţa tuturor, iar lumea din jur era convinsă că planeta Marte era plină de marţieni; până şi comunismul avea admiratori, semn că omenirea încă năzuia la ceva şi că era doar o problemă de timp înainte ca specia de top a lui Darwin să dea lovitura.

Maşei, însă, nu-i împărtăşisem niciodată aceste gânduri, iar ea, furioasă că mă îndepărtam de Fawcett, mi-a tras-o năprasnic:

– Nu mai eşti cel pe care l-am cunoscut, Vova. Parcă te-ai fi prostit. Ai devenit şi tu precum ceilalţi.

Găsise, în sfârşit, motivul de ceartă pe care-l căuta de mult.

Primul nostru fiu, Lionel, s-a născut la doi ani după căsătorie – lucru previzibil, pentru că eu însumi am fost adus pe lume la doi ani după căsătoria alor mei, iar povestea era valabilă şi în ceea ce-l privea pe Jack, primul fiu al lui Fawcett. Naşul lui Lionel (şi apoi al lui François) a fost însuşi anticarul de pe Suvorovski Prospekt, Sidorin, al cărui nume mic este, fireşte, Lionel.

Din clipa naşterii lui Lionel, ai mei n-au mai avut nimic de obiectat, de parcă apariţia lui pe lume ar fi şters cu buretele toate scandalurile din familie. De acum, ai mei aveau un nepot, iar soarta potrivise lucrurile nesperat pentru maică-mea, care se trezise cu un naş rus cu nume franţuzesc, genul de combinaţie care-i plăcuse mereu. (Oare de ce nu contase asta şi când o judecase pe Maşa, francofilă până-n vârful unghiilor?) Cu alte cuvinte, părinţii mei primiseră prin micul Lionel un gir care-i obliga să-şi asume răspunderi, la mijloc fiind (ah!) persistenţa numelui Perelman. Mărturie că şi-au schimbat atitudinea stă faptul că tata, chiar dacă pe atunci era ateu convins, a făcut tot posibilul ca Lionel să fie botezat în faimoasa capelă din stânga a Catedralei Isaakievski, ocazie ce a prilejuit un scandal nemaipomenit – deşi nu din vina alor mei. În ciuda tărăboiului iscat de botez (nu intru în detalii), Sidorin a fost deosebit de încântat de aranjament şi a făcut o figură nemaipomenită, oferind catedralei o icoană pictată de Dionisie cel Înţelept, din Şcoala Moscovită.

Vă daţi seama ce a însemnat pentru mine faptul că Lionel a fost botezat pe 19 mai, adică în aceeaşi zi în care se născuse Jack, fiul cel mare al lui Fawcett? Vă jur că întregul aranjament a fost al tatălui meu şi că nici

eu, nici Sidorin (cine îl cunoaşte pe tiranul de tata înţelege de ce) n-am avut niciun amestec în alegerea datei de botez.

Revenind la Fawcett, acesta ne împărtăşeşte o anecdotă interesantă legată de naşterea primului său fiu. Povestea a apărut sub semnătura exploratorului în luna februarie, 1913, în *The Occult Review* din Londra, şi din ea aflăm că într-o dimineaţă, pe la începutul anului 1903, un grup de călugări budişti i-a solicitat o întrevedere (Fawcett era încă în Ceylon). Aceştia i-au comunicat că în scurtă vreme i se va naşte un băiat care fusese ales să reincarneze un spirit foarte evoluat. Ca dovadă că lucrurile stăteau aşa, călugării au descris două caracteristici fizice ale fiului nenăscut:

1) o aluniţă în scobitura piciorului stâng

2) degetele de la picioare aveau să-i fie grupate în perechi de lungimi egale, în loc de a avea lungimi descrescătoare.

Cele două caracteristici au fost confirmate la naştere. În plus, Jack mai poseda şi o trăsătură orientală evidentă: ochii discret piezişi.

El este alesul, trebuie că şi-a spus Fawcett atunci.

După ce a părăsit Ceylonul, Fawcett a studiat cartografia şi geodezia, devenind membru al Societăţii Regale de Geografie. De altfel, aceasta i-a fost ocupaţia când a fost trimis în Africa de Nord, în Maroc, ocazie cu care a lucrat pentru serviciile secrete britanice. Noua profesie îi oferea o acoperire ce-i permitea să scotocească prin toate cotloanele, să cerceteze, să stabilească legături cu localnicii, să facă schiţe şi hărţi etc. Din cele relatate de cunoscuţi, rămăsese

același ins introvertit (de altfel, nu-l vedem zâmbind în nicio fotografie) și era din ce în ce mai înclinat să studieze. Îi plăcea să deseneze, iar câteva dintre lucrările sale în peniță fuseseră expuse la Royal Academy.

Sidorin a obținut o asemenea lucrare și mi-a făcut-o cadou când Lionel a împlinit șapte ani. Lucrarea, reprezentând un episod duminical petrecut în liziera unui crâng de ulmi, are un aer trist: un puști încruntat se joacă de unul singur cu un obiect ce poate fi orice, de la un căluț de lemn până la un pumnal, în timp ce la câțiva pași de el un grup de copii zglobii mănâncă și se veselesc alături de câțiva părinți cu trăsături incerte, abia schițate. Din spusele lui Sidorin (nu le-am luat atunci în seamă, ceea ce avea să mă coste), fostul iubit al Mașei, campionul de box, care între timp ajunsese jenant de bogat, încercase să cumpere lucrarea de la el, oferindu-i cu mult peste cât făcea.

– Nu merită atâția bani, îi spusese anticarul, dar insul nu se lăsase.

– Pentru mine, dragă domnule Sidorin, această lucrare are un alt fel de valoare. Sunt dispus să plătesc și 2500 de dolari pe ea.

Bărbatul nu era singur, iar Sidorin s-a speriat un pic, pentru că nici fostul iubit al Marusiei, nici însoțitorul lui nu erau niște mărunței. În ceea ce-l privea pe însoțitor, Sidorin ar fi pus mâna-n foc că era un veteran din Afganistan trecut în viața civilă ca agent de securitate privată.

– Nu vă supărați, nu v-o pot oferi, reușise să îngaime anticarul. Nici nu știu de ce am expus-o, căci am de gând s-o dăruiesc.

– Ha, ha, se amuzase fostul iubit (cică o făcuse cu stil, totuși). Și eu, tot cadou doream s-o fac.

Era o dimineață frumoasă de aprilie, iar lumina azvârlea strălucire pe toate fațadele de pe Suvorovski Prospekt. Sidorin o ținuse una și bună că nu vinde desenul lui Fawcett, iar fostul boxer plecase din anticariat fără să comenteze, ca un adevărat lord, apreciere care m-a cam iritat. Politicos, își luase la revedere și se urcase în mașină în timp ce însoțitorul îi ținea ușa, iscodind împrejurimile de parcă aștepta un grup de mujahedini să țâșnească de pe străduțele alăturate. Cică mașina era un Bentley Continental de culoare vișină putredă. Sidorin o evaluase la peste patru sute de mii de dolari.

– Dacă aș fi fost mai deștept cu câțiva ani în urmă, spusese excampionul la despărțire, acum n-ați fi avut motiv să oferiți *nimănui* această lucrare. Nici eu nu m-aș fi aventurat să v-o cumpăr. Am onoarea să vă salut, dragă domnule Sidorin, încheiase bogătașul, după care mașina pornise, fără zgomot, spre a cincea *Sovieţkaia uliţa*.

Relatarea mă întristase. Zău dacă-l uram pe individ, chit că din când în când mă gândeam la el cu o strângere de inimă, mai ales când Mașa dădea ochii peste cap în pat, incapabilă să mai scoată vreun sunet, fără puterea de a mai răsufla, redusă la stadiul de neanderthaliană afazică: oare boxerul ăla o făcuse vreodată să se simtă la fel?

De ce naiba, mă întrebam după ce-mi povestise Sidorin întâlnirea, de ce naiba nu-i trece boxerului dorul de Mașa? Nu aflase, la câți bani avea, că timpul șterge orice? Trecuseră atâția ani, Marusia avea un copil, se schimbaseră atâtea... El devenise bogat, apărea la cel mult două luni pe prima pagină a ziarelor (fără

să-și arate chipul, însă), era un apropiat de-al lui Elțîn, cumpărase mine de neferoase în Chile, construise un complex de lux în Maldive, investea în IT în Mumbai, India, petrecea la Tokyo, în Ginza, cu gheișe bizare despre care se spunea că-s hermafrodiți culturiști (așa scriau tabloidele), iar dacă dorea, putea să-și găsească oricând o iubită standard – ce mai voia de la Mașa?

Sidorin, săracul, se prinsese că mă amărâse cu povestea lui, așa că, după câteva zile, încercând să mă îmbuneze, apăru cu o cărticică veche din care am aflat un ciudat episod despre Percy Fawcett. Ei bine, pe lângă pictură și desen, Fawcett mai avea un hobby, proiectarea navelor, și adusese chiar și o inovație în domeniu: patentase „curba ihtioidă“ – un anumit profil al chilei care permite ambarcațiunilor să navigheze mai rapid. Patentul fusese preluat de un mic șantier naval de pe Canalul Mânecii, din Exmouth, la numai doi pași de orașul natal al lui Fawcett. Din păcate, exploratorul n-a văzut niciun ban de la proprietarii șantierului, deși Nina, în perioada în care a avut probleme financiare, inițiase o corespondență vioaie cu respectivii constructori de nave.

„Nu te mai canoni cu ei“, îi scrisese Fawcett, care tocmai încheiase a șasea expediție, cea cunoscută sub numele de *The Front Door*. „După ce voi descoperi Z, nu vom mai avea nevoie de banii nimănui. Până atunci, însă, poate că am să fac o vizită la Exmouth, să-i întreb pe derbedeii ăia de sănătate. Nu banii sunt problema, crede-mă, dar n-aș dori să le treacă prin minte că au dreptul să-și bată joc de tine doar pentru că eu sunt departe.“

Între timp, aflasem că Fawcett avea opinii politice socialiste și că mediul în care crescuse îi crea o profundă repulsie – de altfel, avea să comenteze aceste lucruri în notițele sale așa-zis „secrete“, comparând viața socială din Devon, de o ipocrizie copleșitoare, cu traiul aspru al băștinașilor din jungla sud-americană, cumplit și letal, dar care avea meritul francheței. Era vegetarian și, contrar opiniilor acreditate în timp, nu avea un comportament colonialist – nu era brutal cu băștinașii și nu-i desconsidera. Era înalt, avea 184 de centimetri, era voinic, cu ochi pătrunzători, cărora nici măcar apropiații nu le puteau preciza culoarea. Albaștri sau cenușii? se întrebau chiar și rudele sale, după cum relatează David Grann, un jurnalist care l-a studiat îndeaproape.

Între 1906 și 1921, Fawcett a participat la șapte expediții în America de Sud. Pentru prima din ele, solicitarea fusese adresată Societății Regale de Geografie de guvernele Braziliei și Boliviei, căci cele două țări doreau să-și delimiteze cu precizie granița. Motivul? Numeroasele conflicte armate dintre brazilieni și bolivieni, pe tema teritoriilor frontaliere. Ambele guverne au căzut de acord că aveau nevoie de un observator imparțial și au hotărât că doar Societatea Regală de Geografie avea obiectivitatea necesară pentru o asemenea întreprindere. La rândul ei, societatea l-a însărcinat pe Fawcett cu misiunea de cartografiere a zonei în litigiu.

Expediția s-a încheiat mai repede decât fusese planificat, în numai doi ani, fapt ce i-a adus lui Fawcett laude din partea lui Ismael Montes Gamboa,

preşedintele Boliviei. Cu acea ocazie, a dobândit o autoritate profesională ce i-a facilitat atribuirea altor misiuni geografice.

În cei treisprezece ani de călătorii care au urmat, Fawcett a descoperit o grămadă de lucruri noi: a fost cel dintâi care a descris un „câine cu două nasuri“, un animal ce s-a dovedit a fi un ogar specific pădurilor boliviene; tot el a povestit despre un câine-pisică şi despre o anaconda uriaşă, lungă de 17 metri şi groasă de nouăzeci de centimetri, motiv pentru care comunitatea ştiinţifică l-a ridiculizat; a descris păsări care „înmuiau“ pietrele cu ajutorul unor frunze, ca să le poată apoi găuri, lovindu-le precum ciocănitorile; a întâlnit triburi de toate felurile: Morcegos (lilieci) – o populaţie negroidă de canibali, alcătuită din inşi de mică statură, Kogi – băştinaşi cu veşminte albe şi cu trăsături europene (aceştia au devenit obsesia lui), M'baya sau Caduveo – indieni acoperiţi cu desene (nu tatuaje) de o subtilitate incredibilă etc... În cursul expediţiilor, pe lângă trasarea graniţelor dintre Bolivia, Peru şi Brazilia, a studiat râurile Heath şi Tambopata, a cartografiat bazinul hidrografic al râului Madeira, cel mai mare afluent sudic al Amazonului, şi a descoperit izvorul lui Rio Verde (râul Guapore), din statul Rondonia, în regiunea Mato Grosso.

Activitatea lui furibundă i-a adus în 1916 medalia de aur a Societăţii Regale de Geografie, cu binecuvântarea regelui George al V-lea. În expunerea de motive, se aminteşte că în primele expediţii a străbătut 1 100 de mile prin junglă şi că, la recartografiere, a parcurs încă 800 de mile, fapt care s-a concretizat nu numai printr-o corectă trasare a graniţelor dintre Bolivia,

Peru și Brazilia, ci a determinat și o pace durabilă între cele trei țări. Cel ce l-a sprijinit în obținerea medaliei a fost secretarul Societății, dr. John Scott Keltie, în timp ce Archibald Murray, președintele (om de birou, precum politrucii noștri), nu îl agrea deloc pe Fawcett: îl considera un mistic visător, dacă nu un dezaxat de-a dreptul. Din acest motiv, dr. Keltie stăruia ca exploratorul să nu aducă în discuție subiecte bizare precum Atlantida și Manoa (numele unei cetăți pierdute), atunci când negocia cu Murray obținerea de fonduri.

Am călcat pentru prima oară la Lowther Lodge, sediul Societății Regale de Geografie, în 1997. Nu eram singurul obsedat de Fawcett, o grămadă de lume se ducea acolo pentru documentare. Eu, însă, eram absolvent de Istorie, cu un doctorat în arheologie, și asta m-a ridicat în ochii secretarei care, subit, a devenit comunicativă. Mi-a spus că cei mai mulți dintre cei ce umblau după Fawcett erau sau inși lipsiți de pregătire de specialitate, sau jurnaliști în căutare de senzațional, sau, pur și simplu, indivizi cărora le sărise o doagă. Cică nu știu ce director al bibliotecii făcuse chiar și un studiu pe tema asta.

Nici Fawcett n-a fost geograf sau arheolog, domnișoară, am dat să răspund, dar mi-a fost jenă să-mi dau drumul la gură. Mai mult, trebuie să recunosc că am jucat în fața ei rolul unui șoarece de bibliotecă (ceea ce și eram pe atunci) care n-ar fi călcat nici mort în afara spațiului climatizat al încăperilor de studiu: nu eram eu omul mânat de dorința de a căuta cetăți pierdute sau indieni cu trăsături europene. Aceste idei, însă, îl bântuiau pe Fawcett – mi-o arătau documentele pe care le solicitasem.

– A mai fost recent un rus pe aici, mi-a mărturisit secretara la un moment dat.

– Un rus?! Tot după Fawcett umbla?

– Mmm, da... A trecut pe aici acum o săptămână. Nu prea avea el chef de vorbă. Nu era ca dumneavoastră, era unul dintre *aceia*, făcu ea un rotocol cu arătătorul la tâmplă.

– Doamne! Să fi ajuns nebuni din ăştia şi la noi, în Rusia?

Secretara era sigură. Îi numea *Fawcett freaks*, iar George Cummings, preşedintele în exerciţiu al Societăţii Regale de Geografie, îl considera chiar şi pe Fawcett un *Fawcett freak*.

– Fawcett era un tip interesant, dar le-a dat şi altora boala lui, conchise secretara, ţinând partea şefului ei.

Poate că sir Cummings era invidios pe Fawcett, mi-am zis, dar nici asta n-am spus-o cu glas tare. În schimb, am râs cot la cot cu secretara, chit că era o ochelaristă pufoasă, cu dentiţie de iepure. Bărbatul acela din Rusia, continuă ea, avea un aer de nebun, cică frunzărea documentele în grabă, privind buimac peste umăr, de parcă îl îmboldea cineva nevăzut. Mai mult ca sigur că făcuse o sponsorizare grasă, pentru că însuşi sir Cummings îl condusese în bibliotecă. Altminteri, era un munte de om, bine îmbrăcat, nici nu-ţi venea să crezi că nişte hârtii puteau să-l neliniştească. Portarul de la Lowther Lodge, adăugă ea cu amărăciune, de parcă pierduse ocazia să se căpătuiască, portarul îi atrăsese atenţia că rusul cu pricina avea un Bentley impecabil.

– Bentley? Munte de om?! Nu cumva era blond, cu un început de chelie?

– Ba da, mi-a spus ea. S-a uitat în registre. Numele lui era – şi a silabisit numele fostului iubit al Marusiei – îl cunoaşteţi?

Pe vremea aceea aveam 32 de ani, iar felul în care mă talona exiubitul Marusiei îmi aducea aminte de o păţanie de-a tatei. Şi el fusese urmărit, ani la rând, de un ins ciudat. Cine n-a trăit în statul sovietic n-are cum să înţeleagă senzaţia omului urmărit programatic, şi asta în condiţiile în care i se repetă zi de zi (ba chiar oră de oră) că trăieşte în cea mai liberă ţară de pe pământ, că este membrul unei societăţi fericite şi că toţi ceilalţi cetăţeni ai lumii şi-ar da câte o mână, câte un picior, sau un rinichi, ceva, doar ca să fie la fel de fericiţi ca el.

Ei, bine, pe tata îl urmărea cineva cu ardoare, iar el, plin de importanţă, credea că urmăritorul era coada ce-i fusese repartizată de KGB în virtutea funcţiei lui de director. Până la urmă a realizat că cel ce-l urmărea era, de fapt, un ins pe jumătate smintit pe care îl cunoştea binişor (era un subaltern, un inginer) şi a răsuflat uşurat, chiar dacă ipocrit: noroc că n-a fost KGB-ul pe urmele mele!

Ca de obicei în asemenea situaţii, m-am apucat de calcule: tata avea 35 de ani când şi-a dat seama *cine* îl urmărea cu adevărat. Eu am realizat că sunt urmărit de boxerul cel bogat la vârsta de 32 de ani. Tata ajunsese să se înfrunte cu smintitul, pe nişte probleme de producţie, la 14 ani după ce realizase cine îl urmărise. Ce se deducea de aici, din punct de vedere numerologic? Oare peste 14 ani aveam să-l înfrunt şi eu pe bogătanul care o iubise pe Marusia? Sau te pomeneşti că aveam să-l intersectez abia peste 15 ani, adică în 2013,

dacă respectam legea decalajului evenimentelor similare (o cunoaşte orice numerolog) şi luam ca t_0 vârsta la care eu şi tata terminaserăm facultatea. Făceam acest raţionament pentru că tata terminase facultatea la 23 de ani, iar eu la 22, deci trebuia să mai adaug un an la calculul anterior. Exista încă o posibilitate, însă... 32 fără 22 fac 10, 35 fără 23 fac 12, şi atunci, dacă trebuia, de fapt, să adaug doi ani la calculul dintâi? Din moment ce confruntarea tatălui meu avusese loc la 14 ani după ce-şi dăduse seama cine era pe urmele lui, atunci, poate că înfruntarea mea cu fostul iubit al Maşei va începe peste 16 ani, deci tocmai în 2014...

Greu să-ţi găseşti calea printre cifre, dar ce să fac, nu mă puteam sustrage necesităţii de a calcula, de a stabili legături între vârsta oamenilor şi numerele maşinilor, între numerele de telefon şi zilele de naştere, între numărul casei şi felul de a fi al locatarului. Nu e uşor, chiar dacă în timp calculele devin spontane şi le efectuezi fără efort.

Banala mea numerologie, însă, era o glumă şi nu se compara cu speculaţiile ce-l mânau de la spate pe Fawcett, ca nişte vizitii sângeroşi. Speculaţiile cu pricina deveniseră fapt curent pe atunci, căci omenirea încasase un binemeritat cutremur.

Ştiinţa călcase în picioare încet, dar sigur, religia – cu alte cuvinte, raţiunea şi experimentul înlocuiau crezul şi predica. Darwin aneantizase mitul Creaţiei, Gregor Mendel deschisese calea geneticii, Edison născuse lumină într-o sticlă (şi a fost prima zi!), iar Lenin se poziţionase în blocstarturi, gata să dea lovitura de graţie istoriei de drept divin. Mintea umană, însă, e complicată; îţi vine să crezi că undeva, în

adâncul ei, zace o arie dosită care secretă dorința de fantastic, de misterios și de supranatural.

– Ce *politically correct* ești! rânjise Islavin la botezul lui Lionel, auzindu-mă. Eu am studiat anii ăia, am scris despre ei... De fapt, adevărata problemă nu era nici misterul, nici Creația, nici supranaturalul – astea-s doar giumbușlucuri retorice. Adevărata problemă, ascultă-mă, era moartea, da? Moartea! Și nu mă refer doar la anii aceia... A stabili dacă merită sau nu să te temi de moarte, iată tema fundamentală a filozofiei, băi, Camus, băi! Pe de altă parte, uite și la evoluționism... Un rahat! Dacă Darwin ar fi avut dreptate, noi, bărbații, ar fi trebuit să avem cu toții nasul lung și să purtăm număr mare la pantofi, în timp ce Veruška mea trebuia să aibă țâțele de două ori mai barosane...

În fine, ideea era: cum să se dea religia bătută în fața științei? Era mai tare și decât mass-media, cum s-o pui la colț? Ei, bine, secolul al XIX–lea a dat o soluție: facă-se praf biserici, cruci, semiluni, geamii, icoane, călugări, sinagogi, cărți sfinte, rugăciuni, mudre și temple! Ducă-se pe pustii, căci în locul lor pândește altceva, iar acest altceva e Teozofia, înțelepciunea ce n-are nevoie decât de un moment imperceptibil de suspendare a neîncrederii; Teozofia e matca noastră, rămasă din cele mai vechi timpuri, doctrina ascunsă ce ne-a animat, cândva (ce vremuri!), pe toți.

Societatea Teozofică a fost fondată de o rusoaică născută la Ekaterinoslav, actual Dnepropetrovsk, o urbe unde Europa și Asia sunt miscibile. Elena Petrovna Blavatsky, născută von Hahn, o insă cu ochi bulbucați, a bătut toată lumea, dromomania fiind remediul ei împotriva fricii de moarte. Fără ea

n-ar fi existat nici hippioţi, nici New Age, nici Scientologie şi nici n-am fi discutat despre OZN-uri – ea a deschis baierele sacului cu mistere *ad usum saeculorum* XX & XXI. A fost o carbonară neînduplecată şi a participat alături de Garibaldi la Bătălia de la Mentana, unde a fost grav rănită. După ce şi-a revenit, a plecat în Africa de Nord, Europa, America şi Asia, ajungând până în Tibet.

Odată reîntoarsă din Tibet, de la mănăstirea Tashilhumpo, Elena Petrovna s-a apucat să scrie neobiblii şi neocorane impregnate de budism Theravada, propovăduind „Frăţia Universală a Umanităţii, indiferent de rasă, credinţă, sex, castă sau culoare“. A atras în siajul ei persoane precum Annie Besant, Charles Leadbeater şi Rudolf Steiner, parte din aceştia colaboratori asidui la *The Occult Review*, de care a fost vorba mai devreme. De la Blavatsky încolo, ezoterismul şi ocultismul au mers umăr la umăr cu periferia cercetării ştiinţifice, ca şi cum materialismul îşi purta cu resemnare umbra propriilor limite. Au apărut Edouard Schuré şi René Guénon (cel de-al doilea, adversar al Elenei Petrovna), cu ai lor mari iniţiaţi şi tradiţii uitate, care încercau prin discursuri parareligioase să lecuiască groaza de moarte a unei lumi în care sufletul intra la apă din zi în zi. De aici n-a mai fost nevoie decât de un pas până la spiritismul ce prăznuia – vai! – viaţa după moarte pe care ştiinţa o stâlcise, abandonând-o fricii fiecăruia. Edgar Cayce a fost profetul luminos al noii metode, predicând în inima Visului American, printre hamburgerii şi autostrăzile politicii de New Deal, iar Londra, Parisul, New Yorkul şi

chiar Sankt Petersburgul, au început să găzduiască *séances* de conversații cu morții, *séances* de călătorii astrale, *séances* de retrăire a vieților anterioare, *séances* de ghicire a viitorului etc.

În prima ei carte, *Isis dezvăluită*, Elena Blavatsky remixa budismul, hinduismul, zoroastrismul și Creștinismul și demonstra că toate religiile se trag dintr-un izvor unic, accesibil doar inițiaților. Totodată, Blavatsky a imaginat o istorie paralelă în care legenda Atlantidei ocupa un loc crucial. După ea, Atlantida era continentul în care cândva înflorise o civilizație înaltă, din care se trăgeau egiptenii, grecii, fenicienii, evreii, indienii și toltecii – prin tolteci, Blavatsky referindu-se (hm!) la toți amerindienii.

Idolul meu din copilărie s-a raliat doamnei Blavatsky și, fără îndoială, a citit *Isis dezvăluită*. Elena Petrovna ne învață că vălul care o acoperă pe Isis este chiar viața de zi cu zi, cu obiceiurile și obligațiile ce ne învăluie, împiedicându-ne să deslușim adevărul-adevărat, adică Înțelepciunea universală întrupată de însăși rătăcitoarea Isis.

A fost necesar să vizitez Lowther Lodge și să parcurg câteva documente rare ca să-mi dau seama de influența teribilă pe care Elena Blavatsky a exercitat-o asupra lui Fawcett. Iată un exemplu. Dintr-un motiv necunoscut, Elena Blavatsky, care căpătase iluminarea budistă la Tashilhumpo, era încântată când i se spunea... Jack[1]. Jack, însă, era și numele cu care Fawcett

---

[1] *...indeed, she was very fond of being called Jack, but this never meant she had ever had any homosexual tendencies, despite the rumours spread by her detractors...* (ref. Doc. 139089/05.21)

și-a botezat primul băiat. Urmașii lui ne relatează că exploratorul nu a ales întâmplător numele cu pricina, cu atât mai mult cu cât băiatul s-a născut în ziua aniversară a nașterii lui Buddha, personajul divin care-l unea de Elena Blavatsky. E momentul să amintim că fratele mai mare al lui Fawcett, Douglas, scriitorul, a fost omul de casă al doamnei Blavatsky și că a ajutat-o să redacteze faimoasele ei opusuri teozofice, inclusiv *Isis dezvăluită*.

Teozofie, atlanți, expediții în jungla amazoniană, lecturi oculte, relații în Societatea Regală de Geografie, legături cu Elena Blavatsky, budism, contacte strânse cu personaje din societățile secrete la modă în acei ani... Din această dezordonată baie de informație, Fawcett a conchis, încă dinainte de izbucnirea Primului Război Mondial, că în adâncul junglei amazoniene trebuiau să se afle ruinele unei civilizații dispărute, agregate într-un oraș pierdut, pe care l-a denumit Z.

În 1911, Fawcett a susținut o conferință la Societatea Regală de Geografie. La aceasta, pe lângă vechiul său prieten, Arthur Conan Doyle, a asistat și un scriitor mai puțin cunoscut, Rider Haggard, care i-a devenit apropiat lui Fawcett. Relația a fost capitală pentru explorator: în 1915, Haggard i-a oferit o statuetă din bazalt, înaltă de 30 de centimetri, care avea să-l convingă că orașul pierdut Z nu era doar o ipoteză, ci un loc cât se poate de real. Statueta fusese adusă din Brazilia de consulul britanic din Bahia, un oarecare Beare O'Sullivan, care era și el în relații bune cu Fawcett. Consulul descoperise statueta în 1912, într-un sit antic de dincolo de Xique Xique (o localitate despre care

vom mai vorbi), în jungla din Serra do Assurua. Din alte surse, aflăm că statueta provenea de mult mai departe, de pe râul Tapajos, un afluent sudic al Amazonului, situat la vest de Rio Xingu, în statul Parà.

Statuia reprezenta un personaj cu trăsături semitice (un preot al lui Baal), care ţinea în mâini o plăcuţă inscripţionată cu următorul mesaj:

„De vrei să ceri bunăvoinţa zeilor pentru viitor, invocă numele lui Melgart, fiul lui Baal, şi fă un sacrificiu în numele lui.“

Melgart e numele fenician al lui Hercule, iar mesajul cu pricina, scris într-un pidgin antic ce combina limbile hitită şi minoică, nu era decât echivalentul unei reclame pentru templul în care slujea (şi-şi câştiga pâinea) preotul cu pricina. Studii ulterioare au stabilit că respectiva statuetă era originară din Halicarnas – actualul oraş turistic Bodrum, din Turcia.

Cum ajunsese acea statuetă în jungla amazoniană? Pentru Fawcett, nu exista decât un singur răspuns: după apocalipsa Atlantidei, civilizaţiile periferice ale acesteia au continuat să întreţină legături, iar statuia fusese adusă în America de Sud de fenicieni, cu patru sute de ani înainte de Hristos. Ei urcaseră pe Amazon cu corăbiile, o luaseră apoi pe afluenţi, în amonte, şi, cel mai probabil, ajunseseră în cetatea Z, unde lăsaseră şi statueta cu pricina.

Era 1998 şi ne dusesem la Soci în vacanţa de vară. În anul acela se făcuseră nişte pepeni teribili – dulci şi zemoşi, crănţăneau în dinţi şi alta nu. Cu câteva luni mai devreme primisem cadou un telefon mobil, dar eu habar n-aveam să scot untul din el, aşa că i-l dăruisem lui Lionel.

Lionel avea 12 ani și era încântat. El *știa* să stoarcă mobilul de toată vlaga. Tocmai înființase cu niște colegi un post de radio care emitea pe o rază de patru-cinci kilometri, iar treaba le mergea din plin. Puștii din celelalte cartiere ale Piterului (penultima Alexandrie de pe pământ, cea din urmă fiind Brasilia) făceau pe dracu-n patru ca să prindă Radio Rockweiller – așa se numea postul fiului meu –, care se alesese deja cu sponsorizări și reclame. Fiind așa de prins cu radioul, Lionel suna mereu de pe mobilul meu, punându-și colegii să dea muzica mai tare, ca să audă ce piese lansau în eter. Se distra de minune făcând pe managerul (în fiecare dintre noi zace un mic politruc), iar eu îi plăteam convorbirile de mă speteam. Eram în vacanță, însă, și totul era permis.

Pe atunci, Mașa începuse să se poarte altfel – devenise mai tăcută, cântărea orice decizie și făcea economie de gesturi; nu mai spun c-o prinsese și celulita din urmă. Dar și eu mă schimbasem. Pasiunea pentru Fawcett decăzuse într-un fel de amorțeală peste care treceam fără chin. Încă era acolo și câteodată mă încerca, ca o boală, dar puteam să trăiesc cu ea, chiar așa amețită cum era. Știam că n-aveam să mă vindec și-o hrăneam cu mici documentări, cu anecdote, cu episoade pe care nu le cunoșteau nici exegeții de marcă, dar nu mă mai omoram. Eram un expert fără țintă, băteam apa în piuă și comunitatea mă respecta. Nu mai voiam să plec pe Rio Xingu – la ce bun? Colegii mei se ajunseseră, iar eu pusesem mâna pe granturi ce-mi aduceau bani cu nemiluita: catalogam bisericile de lemn din nordul Rusiei și făceam proiectul unui sit de arheologie recentă, care

consta în conservarea unui oraş militar abandonat pe țărmul Mării Albe.

Iată nişte lucruri palpabile – tata, cu Zimul lui cu tot, avusese dreptate. Viața era minunată. Rectorul îmi zâmbea de la distanță, fericit de fondurile pe care le pompam în Universitate, cunoscuții mă invidiau pentru desele ieşiri la congrese, studenții se umpleau de respect când mă vedeau cu un automobil nou-nouț, mie mi-era călduț, mergeam la mese festive, totul devenise previzibil. Ştiam ce-o să-mi spună Marusia la cină, Lionel nu se abătea de la programul lui (ziceai că-i neamț), bunicul vorbea tot mai rar şi nu-l interesa decât presa de stânga (o răsfoia într-o linişte deplină), ai mei se mutaseră la Schlisselburg şi discutam cu ei la telefon joi şi duminică; o dată la două săptămâni mergeam la teatru, o dată pe lună aterizam la concert, pe 25 decembrie era Crăciunul, din patru în patru ani venea anul bisect, în vacanță mergeam la Soci, unde era mereu cald, iar seara, în patul nostru de hotel (acelaşi, de şase ani), adulmecam mirosul coniferelor ce cobora din munții Caucaz. Ne minunam de prospețimea lui, şi alta nu.

Mda. Bălteam. Nu mai întorceam capul după tinerele de pe faleză şi aveam încredere în Marusia mai mult decât oricând, chit că-n pat, mai mult ne țineam de cald. Ea citea *chansons de geste* cu creionul în mână, iar eu îl dizolvasem pe Fawcett în anii '90 – nici eu, nici el nu ne asortam cu vremurile, dar nu-mi păsa.

Într-o bună zi, la Soci, aşadar... Surprinzător, sună mobilul. Puştii din Piter n-aveau bani să-l sune pe Lionel (era scump să suni de pe fix pe mobil), doar îi dădeau bip. Acum, însă, mobilul suna la nesfârşit.

– Cine sună în halul ăsta? întreb. Lionel ridică din umeri. Era dimineață, eram pe balcon, beam cafeaua. La două sute de metri, printre copaci, se vedea Marea Neagră, străbătută de valuri mărunte. De pe plajă se auzea Internaționala remixată în ritmuri house – niște tinere făceau stretching, aerobic, sau așa ceva. Hai, măi, l-am înghesuit pe Lionel, de ce nu-mi spui cin-te sună?

– Nu-s ai mei, tati. Am vorbit cu ei dis-de-dimineață. Se uită în ecranul telefonului, dar nu recunoscu numărul. Nu-s ai mei, zău, mă asigură el. Mobilul continua să țârâie. Iar Lionel: Mă lași să răspund?

– Ei, făcu Mașa, e telefonul lui tati. Cum să răspunzi tu?

– Păi, o să zic că-s secretarul lui tati, făcu Lionel cu ochiul. Bună ziua, își îngroșă el glasul, aici biroul profesorului Perelman... Ce părere aveți? reveni el la glasul obișnuit.

Mobilul nu se oprea din sunat. M-a pufnit râsul.

– Ia răspunde! am zis.

Fericit, Lionel duse telefonul la ureche și lansă un „alo“ rece. Se încruntă imediat.

– E un neamț, mai bine ia-l tu, îmi întinse mobilul.

Era un necunoscut, cică avea numărul meu de la Sidorin. Îl chema Stöhr, habar n-avea rusa, era dealer de mașini și colecționa artă antică. Era în Soci, se ducea spre Erevan și trebuia s-o vadă pe una, Mihailovna, o văduvă, care avea o statuetă rară. Sidorin îi spusese că s-ar fi putut să mă intereseze statueta cu pricina – nu ca s-o cumpăr, doar ca s-o examinez.

– Despre ce fel de statuetă e vorba?

– E o piesă de mărime potrivită, are cel mult treizeci de centimetri înălțime... Îl reprezintă pe Melgart,

fiul lui Baal. Hercule, pentru necunoscători, râse Stöhr.

Normal că ne-am întâlnit. Insul avea un Mercedes roşu decapotabil (nu suport Mercedesurile) şi era simpatic. Nici el nu suporta Mercedesurile, dar nu avea de ales: le vindea cel mai des, deci trebuia să le arate tuturor cât de mult le preţuia. Dac-ar fi fost după el, şi-ar fi luat o maşină de serie scurtă, făcută la comandă în nordul Italiei.

– Dar nu Ferrari. Aia-i maşină de ţoape şi de fotbalişti... *Scheußlich!*

Mihailovna era bătrână şi locuia într-o căsuţă la marginea unei păduri de fag, pe drumul ce urca spre Krasnaia Poliana. Am bătut la uşă, femeia ne aştepta. Era cam încurcată şi nu ştiam de ce. Vorbind mai mult cu jumătate de gură, ne-a oferit ceai pe verandă. Am sorbit câteva guri, trăgând cu urechea la orătăniile din curte, ea ne-a arătat livada din spate, ne-a povestit despre câinele ei, Akim, despre nu-ştiu-ce vie pe care n-o puteam zări – orice făcea, conversaţia nu se lega. După o vreme, pradă unei agitaţii inexplicabile, ne invită în casă.

– Nu mai am statueta, îşi luă ea inima în dinţi când intrarăm. Ne arătă pe bufet o urmă circulară de culoare mai deschisă. Aici a fost, dar am dat-o, ce să fac? Îmi pare rău, n-am ştiut numărul dumneavoastră de telefon. V-aş fi sunat, să nu mai bateţi drumul degeaba.

Stöhr se prăbuşi într-un scaun. Cică făcuse un ocol nemaipomenit ca să ajungă aici – era frumos la Soci, nici vorbă, dar dacă ar fi ştiut, s-ar fi dus direct la Erevan. Putea să fumeze?

Mirată, Mihailovna i-a spus că da, de ce să nu fumeze? Apoi:

– N-am ştiut numărul dumneavoastră de telefon, ce să fac, nu l-am ştiut, se tot scuza ea, că m-aş fi dus la poştă să vă sun. Când a sosit telegrama că veniţi, era prea târziu, Doamne, iartă-mă!

Stöhr oftă. Scoase din buzunar un desen – era reproducerea statuetei primite de Fawcett de la Haggard. I-o arătă bătrânei. Ea încuviinţă, gata-gata să izbucnească în plâns. Aceea fusese statueta, numai c-o dăduse, ce să facă? Ne-a întrebat dacă n-am vrea să primim o canistră de vin roşu, că tot bătusem drumul degeaba.

Am refuzat-o politicos. Eu, unul, eram bucuros că nu găsisem statueta. Puteam să plec de la Mihailovna liniştit şi să-mi termin concediul. Diseară aveam să înot cu Lionel, voiam să-i arăt unde greşea când înota craul. Pe urmă, poate că aveam să mergem la restaurantul turcului Ilmaz. Mâine – iarăşi baie şi plajă. Poimâine – telefoane la părinţii Maşei şi la ai mei. Răspoimâine – o croazieră de-o zi pe Marea Neagră. Mda... Peste o lună aveam să reîncep cursurile. Dă-o naibii de statuetă – cine ştie ce-aş mai fi păţit din cauza ei, nu de alta, dar îşi avea şi ea mica ei povestioară.

După ce statueta ajunsese în posesia lui Fawcett, acesta i-o arătase unei ghicitoare din California, o oarecare Inge, care le dădea în cărţi lui Mary Pickford şi lui Charlie Chaplin. Inge îi *poruncise* exploratorului să ia statueta în călătorii, pe post de salvconduct, ca s-o arate „fraţilor cei mari“ ce păzeau pământul, un trib pe care Fawcett îl căuta (dacă nu-l şi găsise deja) în junglă. Fawcett luase statueta cu el în ultima călătorie

şi nu se mai întorsese. Cu toate astea, statueta reapăruse în 1960, la Cuiaba, pe o tarabă în piaţă, printre fructe, curele, poşete, blugi şi pui vii, de unde fusese vândută unui medium (cum altfel?) din Statele Unite, aflat în trecere.

De atunci, n-o mai văzuse nimeni.

– Nu vă supăraţi, cum de-a ajuns statueta la dumneavoastră? am întrebat-o pe Mihailovna.

O adusese bunică-său, iar el, la rându-i, o primise de la un neamţ căruia îi salvase viaţa în 1946 (!). Neamţul cu pricina era deja foarte bătrân pe atunci, iar unitatea bunicului Mihailovnei, staţionată lângă Dresda, făcuse un chef de pomină, după care soldaţii dăduseră buzna în casa neamţului (Mihailovna se tot scuza în faţa lui Stöhr pentru episodul respectiv). Odată intraţi în casă, ai noştri se năpustiseră asupra fiicei şi nepoatei bătrânului, iar acesta din urmă, fără să stea pe gânduri, se azvârlise asupra soldaţilor beţi, lovind în dreapta şi-n stânga.

Soldaţii l-au făcut una cu pământul – doar erau pe teritoriu ocupat, ce naiba – după care, ca să dea un exemplu, l-au târât pe neamţ între arme, în piaţa centrală, unde au dat să-l împuşte cu pluton de execuţie, cu tot tacâmul. Ca alibi, le arătau tuturor ce ochi umflaţi aveau şi cum le curgea sângele din nas, iar lumea se întreba de ce nu-l împuşcaseră pe bătrân pe loc, dacă acesta fusese în stare să-i buşească în asemenea hal. Dar înfrânţii nu pun întrebări, aşa e-n război.

Când să-l împuşte, bunicul Mihailovnei apăru într-o Pobeda kaki şi opri tărăboiul cât ai bate din palme. Era comisar politic şi tocmai venea de la o şedinţă în care se dezbătuseră excesele militarilor

sovietici – trecuse mai bine de un an de la victorie, iar acestea nu-și mai aveau rostul. Germania de Est căzuse în ograda URSS și, ceea ce până acum fusese normă trebuia pedepsit cu asprime de-aci înainte.

S-a lăsat cu niște dosuri de palmă împărțite în fața frontului, la cazarmă, și cu un binemeritat arest negru pentru doi soldați. Între timp, neamțul cel bătrân fusese dus la spitalul militar. După externare, bunicul Mihailovnei l-a vizitat acasă și și-a cerut scuze în numele Armatei Roșii, fără să-i pese că zece-doisprezece consăteni curioși se holbau la el, mirați. Unii ziceau că manevra fusese pusă la cale în cadrul serviciului de propagandă al Armatei Roșii, dar Mihailovna nu credea în asemenea vicleșug, ea era sigură că bunicul ei acționase bărbătește, asumându-și responsabilitatea pentru toți rușii din sat, ba chiar pentru toți rușii din Germania.

– Și asta, sublinie ea, privind într-o parte, deși nici ai dumneavoastră, nu vă supărați, se uită ea la Stöhr, nici ai dumneavoastră n-au fost ușă de biserică când au trecut pe la noi.

De îndată ce i-am tradus spusele Mihailovnei, Stöhr căscă ochii.

– Spuneți-i doamnei, îmi zise el încurcat, spuneți-i că eu nu înțeleg ce-au avut bunicii noștri unii cu alții... Îmi pare rău că e supărată pe germani, dar eu unul, îmi făcu el cu ochiul, chiar nu pricep de unde a pornit dușmănia... Îmi plac rusoaicele de nu mai pot și mă simt aici mai bine decât acasă...

– Asta-i culmea! am spus în germană, după care am tăcut, fără să mai fiu în stare să traduc nimic.

Replica lui Stöhr îmi adusese aminte de von Epp şi de bunicul. Nu ştiu din ce cauză, asocierea mă făcu să mă gândesc că bunicul îmbătrânea fără drept de apel şi că eu, ca un imbecil ce eram, îi vorbeam tot mai rar. Uite, eram de două săptămâni la Soci şi nu-i dădusem niciun telefon. Avea aproape o sută de ani, oare ce făcea de unul singur, acasă? Oare ce-şi spunea când, după anii în care-mi veghease verile la Schlisselburg, vedea că nu-l sun, că nu-l întreb de sănătate, că nu...?

– Scuzaţi-mă, am zis, şi m-am repezit pe verandă. Era prima oară când mă bucuram că aveam mobil.

Am sunat acasă şi m-am pus pe aşteptat. Suna, suna, suna – bunicul, nimic! La început mi-am spus că nu aude, apoi că a ieşit din casă, dar în scurt timp m-am îngrijorat: dacă păţise ceva? Dacă nu putea să se dea jos din pat, dacă, doamne fereşte, murise?

– Ce-i, mă, Volodia? mă luă el după ce deschise. Te-ai speriat, nu-i aşa? Hohoti răguşit. Apoi: Ia zi, ce-ai păţit?

I-am povestit ce spusese Stöhr. Acum, că văzusem că era bine, i-am dat înainte cu remarci deştepte, că uite cum se scrie istoria, că timpul face şi desface, na, flapsuri, ca să nu se prindă că mi se făcuse dor de el.

– Bine, mă, dacă zic tu, mă întrerupse el la un moment dat. Dacă-i pe-aşa, mâine-poimâine o să ne sărutăm cu cecenii, iar Elţîn o să se facă frate de cruce cu minerii care au blocat transsiberianul. Şi-o să bem imediat, rânji el. Ia zi, cum e vremea la Soci?

M-a mai întrebat ceva despre nişte vile de-ale Politburo-ului, eu n-am ştiut ce să-i răspund şi ne-am luat la revedere.

După ce m-am întors în cameră, femeia își reluă povestea și ne relată cum, mirat de tactul neașteptat al unui comisar sovietic, bătrânul neamț îl invitase să-și aleagă orice obiect din casă. Bunicul Mihailovnei – nimic: zicea că n-are nevoie de niciunele, ceea ce m-a cam mirat pentru un rus victorios, dar cred că omul nostru suferea de ceva. Neamțul insistase însă, iar comisarul ațintise atunci degetul spre statueta cu pricina – cică bătrânul avea mai multe statuete, așezate într-o vitrină cu toate geamurile sparte.

Bătrânului îi căzu fața, iar rusnacul nostru se prinse că alesese greșit: ghinion! S-a simțit ca un idiot, a salutat pe toată lumea și a plecat în grabă.

După cinci zile, primea un pachet prin poștă: era statueta cu pricina.

– Aveți cumva idee cum se numea neamțul? am întrebat-o pe bătrână.

– *Helbet* von Martius, răspunse ea.

– Herbert, o corectă Stöhr, Herbert von Martius.

– Chiar așa, *Helbet*, făcu Mihailovna. Nepotul lui a rămas prieten cu bunicul. A fost și p-aci acum șase ani. Au murit amândoi în aceeași lună, bunicul și nepotul lui *Helbet*, dacă vă vine să credeți. Vara trecută, pe vremea asta.

– Așa e, confirmă Stöhr. Pe nepotul lui von Martius îl știam eu, el mi-a zis de statuetă. Of, ce mult mi-am dorit-o!

– Și totuși, am intervenit, cum de-ați *dat* statueta cu pricina? Aveți o poveste de familie grea îndărătul ei...

Bătrâna începu să plângă.

– Banii, banii și iar banii, zise, nu vedeți ce se întâmplă? N-am avut griji până acum opt–nouă ani,

apoi s-a spus la televizor c-au venit perestroika și glasnostul, pâș-pâș, nici nu ne-am dat seama ce și cum. După aia, tot la televizor, s-a zis că gata, s-a terminat cu tirania, c-au venit libertatea și piața liberă, deși noi, la Krasnaia Poliana, ba chiar și la Soci, am avut mereu piață, c-am vândut și eu struguri și mere. Eh, și după ce-a venit piața asta, s-a făcut mai rău, și-acu' a venit și criza, nu vedeți? Am auzit eu la televizor, ne asigură ea. Dar, criză-necriză, deveni băbuța pragmatică, mie-mi trebuia centrală, toți din sat și-au luat, și-atunci am vândut statueta. Cât era ea de mică, se miră Mihailovna, și uite c-o să-mi iau o centrală întreagă cu banii de pe ea.

– Când ați dat-o? o întrebă Stöhr, mai bine n-ar fi făcut-o.

– Acum patru zile. A venit la mine un domn înalt și voinic, rus de-al nostru, cu o mașină cât un camion, dar tot mașină mică era. M-a luat la sigur, iar eu i-am vândut-o, ce să fac? își frânse ea mâinile. Domnul cu pricina era om bun, plin de bani, darnic...

Și s-a apucat să ni-l descrie pe fostul prieten al Marusiei.

Când am plecat de la Mihailovna, dădeam pe afară de nervi. Von Martius... Von Martius... Karl Friedrich von Martius fusese un botanist născut la Erlangen, care între 1817 și 1820 efectuase o expediție în Amazonia, ajungând în provincia Bahia și pe Rio Xingu. În amintirea lui, o cascadă în aval de Capitão Vasconcelos a primit denumirea de Cachoeira von Martius.

Von Martius... Herbert von Martius... De unde să fi ajuns statueta zeului Melgart în casa lui Herbert,

lângă Dresda, dacă nu din acea călătorie? Cât despre iubitul Marusiei... ah, mă încingeam din ce în ce.

– Hm, făcu Stöhr după ce i-am spus în linii mari povestea, mai bine colecționar, ca mine... pun mâna pe un obiect, găsesc un altul, licitez pentru un al treilea, barem rămân cu ceva. Pe când dumneavoastră, iertați-mă, vă alegeți doar cu praful de pe tobă... *Scheußlich!*

Și avea dreptate. Simțeam mâncărimi peste tot. Fusesem la doar patru zile depărtare de o statuetă similară cu cea care îl pusese pe Fawcett pe urmele cetății Z – zeul Melgart din Mato Grosso se aflase aici, la doi pași de Soci, în casa unui fost comisar politic al Armatei Roșii, la poalele munților Caucaz, cei mereu acoperiți de zăpezi orbitoare...

...iar nenorocitul de fost iubit al Mașei mi-l suflase de sub nas!

Ceva se schimbase în căutătura mea – am simțit-o din felul în care Mașa zâmbea și se ținea după mine. Mă mâncau palmele, mă furnicau tălpile, zăream din nou peisaje îndepărtate, iarăși auzeam în minte toponime ce mă umpleau de dorința de a pleca: Bahr el Ghazal, Tugela, Aotearoa, Iquitos, Cundinamarca; mă vedeam din nou cum încep săpături pe un șantier izolat, fără apă, fără televizor, fără automobile, fără universitari fițoși, fără studenți năuci, ba chiar și fără nenorocitul de mobil.

Trebuia să mă adun – trebuia să iau din nou urma lui Fawcett, trebuia să găsesc cetatea pierdută Z.

– Nu știu ce naiba are fostul tău iubit, i-am șoptit Mașei când ne-am băgat în pat. Cretinul! Zici că vrea să mi-l sustragă pe Fawcett. Am făcut o pauză. Lângă

mine, Mașa scotea niște sunete guturale, parcă torcea. Să știi că n-am să mă las, am adăugat.

În noaptea aceea l-am conceput pe François, iar asta m-a văduvit de toate bunele mele intenții. După o lună, întors la Piter, mă bucuram din nou de granturi și de aprecierile serene din senatul Universității. În plus, descoperisem o sală de fitness la doi pași de casă.

Așa că l-am alungat pe Fawcett din minte. În schimb, i-am păstrat portretul în sertar. Eram rus și muream de poftă să am și eu regrete.

După ce și-a conturat ideea despre cetatea Z, Fawcett n-a mai avut nevoie decât de un brânci ca să plece în căutarea ei, iar brânciul a fost un document ce i-a picat sub ochi în 1920. Era faimosul „Manuscris 512“, achiziționat de Biblioteca Națională din Rio încă din 1754 și care povestea călătoria unor *bandeirantes*[1] în Amazonia Interioară. Manuscrisul, ferfenițit, cu câteva foi lipsă și cu multe cuvinte șterse de trecerea anilor, era scris de o mână dibace, cu certe intenții caligrafice, numai că fusese redactat în grabă, neîngrijit.

Informațiile din document i s-au părut lui Fawcett foarte convingătoare, mai ales că se suprapuneau cu legendele auzite în junglă. El a afirmat public că avea toate motivele să creadă că cetatea descrisă în manuscris se afla undeva în *sertão*, în partea de nord-est a regiunii Mato Grosso. Atenție! Vorbim de varianta „oficială“, diseminată deliberat de Fawcett, care poziționa orașul pe niște înălțimi molcome, denumite

---

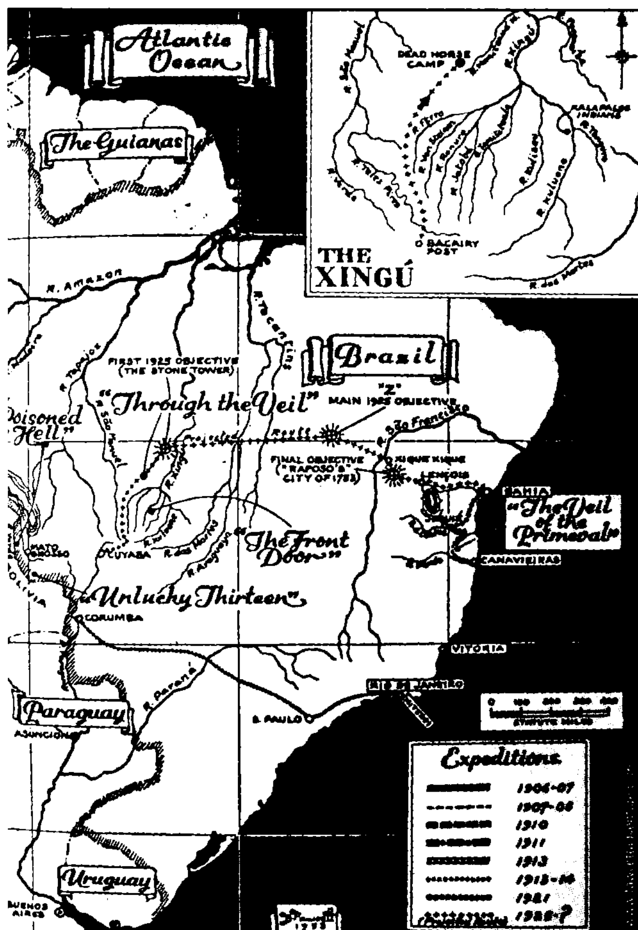
[1] Echivalentul portughez al conchistadorilor.

Serra dos Martirios. Acest lanţ de dealuri, orientat pe direcţia nord-sud, este situat între cursul superior al râului Xingu şi bucla amplă pe care Rio São Francisco o face spre est.

Afirmaţiile lui Fawcett trebuie luate cu rezervă, însă, căci mulţi biografi susţin că exploratorul îşi ascundea adevăratele intenţii. De ce afirma el în faţa apropiaţilor că va ajunge pe Rio Tapajos, aflat mult mai la vest decât poziţia „oficială“ a oraşului Z? Oare avea în vedere altă ţintă? Atunci, de ce a mai umplut presa cu informaţii despre cetatea Z? Iar dacă, totuşi, avea de gând să plece spre Z, de ce declara fără preget, printre prieteni, că se va îndrepta spre nord-vest, adică spre Rio Tapajos?

Jurnalele pregătitoare ale ultimei expediţii încurcă şi mai şi lucrurile. În aceste documente de lucru, Fawcett menţionează ce triburi plănuia să viziteze: se apucase să le studieze obiceiurile, limbile, ritualurile şi tabuurile, catalogându-le amănunţit, aşa cum făcea de fiecare dată. Triburile enumerate erau Kayabi, Nambikwara şi Apiaka, toate trăind într-un areal situat la nord sau nord-nord-vest de Cuiaba, dincolo de Serra do Tombador, adică *la peste 250 de kilometri vest de Serra dos Martirios*. În acest caz, de ce Fawcett afirma oficial că va porni spre Serra dos Martirios? De ce ţinea secret adevăratul itinerar? De ce ascundea poziţia reală a oraşului Z?

Iniţial, crezusem că Fawcett lansase informaţii false numai din cauza rivalităţii cu Hamilton Rice, celălalt explorator al Amazoniei, dar în timp mi-am dat seama că omul meu avusese şi alte motive. Pentru el, Z nu

Atlantic Ocean
The Guianas
R. Amazon
R. Tocantins
Brazil
FIRST 1925 OBJECTIVE (THE STONE TOWER)
"Through the Veil"
"Z" MAIN 1925 OBJECTIVE
Hell"
R. São Francisco
FINAL OBJECTIVE ("RAPOSO'S" CITY OF 1753)
XIQUE XIQUE
LENÇOIS
BAHIA
"The Veil of the Primeval"
CANAVIEIRAS
"The Front Door"
MATO GROSSO
CUYABA
R. das Mortes
R. Araguaya
"Unlucky Thirteen"
CORUMBA
VITORIA
RIO DE JANEIRO
R. Paraná
Paraguay
S. PAULO
Uruguay
BUENOS AIRES
Expeditions
1906-07
1907-08
1910
1911
1913
1913-14
1921
1925-?
THE XINGÚ
DEAD HORSE CAMP
KALAPALOS INDIANS
BACAIRY POST
R. Xingú
R. Kuluene
R. das Mortes

era orice oraş, iar ruinele lui nu erau ca oricare altele; în fond, Z era o cheie teozofică şi fusese întemeiat de un popor ce *nu* îşi avea originile în junglă. Acest popor putea fi un neam european ajuns în Amazonia cu sute sau mii de ani în urmă, Fawcett dând ca exemplu tribul Tapuya, ai cărui membri aveau piele albă, ochi albaştri şi păr deschis la culoare. Fenicienii erau altă variantă de lucru, mai ales în cercurile teozofice înalte – aceştia lăsaseră urme în Amazonia, lângă Belem (vase, oale, monede), şi la Paraiba, unde fusese descoperită o uriaşă petroglifă feniciană. În fine, alte voci considerau că emigranţii erau fie unul din triburile pierdute ale lui Israel (!), fie un grup de egipteni. Cu alte cuvinte, pentru Fawcett, Z nu era decât *dovada* că teoriile doamnei Blavatsky aveau un suport real; cât despre Manuscrisul 512, ei bine, acesta era doar un ghid de călătorie spre cetatea pierdută.

Concret, Manuscrisul 512 ne povesteşte călătoria unui *bandeirante* portughez în Mato Grosso şi spre Cordiliera Ultraoriental. Conducătorul expediţiei se numea Fernando Raposo, iar scopul său era descoperirea unor mine de argint descrise de două expediţii mai vechi. În călătoria sa, Raposo ajunsese mult mai departe de Serra dos Martirios, descoperind cetatea Muribecca dimpreună cu faimoasele ei mine de argint. Pe urmele *acestei* cetăţi, rebotezată Z, dorea să pornească Percy Fawcett, cel puţin la modul declarativ, chit că încurcase (voit sau nu) poziţia ei reală.

Aflăm din preambulul manuscrisului de unde provine numele cetăţii. Marele Muribecca era porecla unui metis care stăpânea nenumărate mine bogate în argint. Numele lui adevărat era Roberio Dias şi se trăgea din

tată portughez și mamă indiancă – cu alte cuvinte, era un *cabocle* în toată puterea cuvântului. Acest Muribecca era îngrozitor de avut, numai că-i lipsea un titlu nobiliar, drept care a traversat Marea Oceanică și a solicitat o audiență regelui Filip al II-ea al Spaniei și al Portugaliei. În cursul întrevederii, Muribecca a pretins titlul de Marchiz al Minelor, oferind regelui, în schimb, trei sferturi din averea și minele sale.

Regelui nici prin cap nu-i trecea să dea curs cererii lui Muribecca (el, monarhul, *meritând* toate darurile metisului, dacă nu și mai mult), numai că a fost suficient de precaut să-și ascundă intențiile. L-a dus pe *cabocle* cu vorba, i-a întins mese bogate, l-a plimbat prin Madridul cel mult prea frumos, i-a prezentat tinere de familie bună – ce mai tura-vura, s-a purtat ireproșabil, după care l-a trimis înapoi în Brazilia cu o scrisoare întărită cu pecetea sa, iar în scrisoare, culmea cinismului, îl instruia pe guvernatorul din Bahia să afle unde sunt minele *fără* a-l răsplăti pe metis.

În timp ce traversa Atlanticul, Muribecca a devenit suspicios. Să fi fost din cauza zâmbetelor mânzești ale însoțitorilor? Să-l fi bănuit pe rege de joc dublu încă de la Madrid?

Nu știm. Cert e că Muribecca l-a mituit pe căpitanul corabiei, iar acesta a deschis scrisoarea regală înainte de a ajunge la Bahia. Astfel, Muribecca a căpătat dovada trădării monarhului, transcrisă negru pe alb, semnată și parafată, aflând totodată și ce misiune reală îi rezerva Filip al II-lea: cea de a conduce expediția militară prin care minele să fie localizate riguros. Ulterior, poziția minelor avea să fie trecută pe hărțile secrete ale Amiralității din Cadiz,

lipsindu-l pe Muribecca de orice posibilitate de a-și negocia titlul nobiliar.

– Capete încoronate, scuipase Muribecca peste copastie. Vă pot plăti pe toți, totul e să mergem într-un port pe care-l știu doar eu! îi zădărâse el pe marinari, dar căpitanul știa că n-ai cum să te pui cu un suveran de drept divin. În plus, era pasibil de pedeapsă, căci rupsese pecetea regală.

– Ba o să mergem la Bahia, *senhor* Muribecca, stăruise căpitanul. N-avem de ales.

– Pare-mi-se, începuse metisul, că nu prea-ți plac banii.

– Ba-mi plac. Dar noi doi n-am discutat decât despre o scrisoare.

– Și cam cât ar fi necesar ca să discutăm și despre corabia care duce scrisoarea? se interesase Muribecca.

Căpitanul clătinase din cap. Pe corabie erau nu-știu-câți ofițeri și marinari, mai erau și niște negustori, ba chiar și niște preoți de-ai Inchiziției – era în stare *senhor* Muribecca să-i mituiască pe toți?

– De ce nu? zisese metisul. Doar n-or fi mai scumpi decât regele!

Dar căpitanul se întoarse pe călcâie, lăsându-l singur pe punte.

Ce situație! Muribecca era legat de mâini și de picioare, căci limbricii ăia de ofițeri, negustorii și popii nu puneau botul la argintul lui. Poate că blestematul de rege le-a promis mai mult, își spuse, posturi, femei, putere, cine știe...

Odată ajuns la Bahia, guvernatorul îl pofti pe Muribecca la el, dar metisul îl refuză. Spunea că el, unul, n-o să pornească în junglă înainte de a vedea edictul regal care-l ridica la rangul de Marchiz al Minelor.

Guvernatorul și inchizitorii îi râseră în nas:

– Cu noi se pune sânge-amestecat ăsta?

– Bezna și răcoarea o să-l aducă la sentimente mai creștinești, observă inchizitorul-șef, și dacă tot nu se înmoaie, lăsați pe mine!

Nu trecură mai mult de două zile, iar Muribecca fu pus în lanțuri și azvârlit în temnița din Bahia, într-o *oubliette* adâncă și rece. Zi de zi, un inchizitor trecea prin fața celulei, promițându-i metisului libertatea în schimbul minelor.

Dar Roberio Dias nu a mărturisit nimic. A blestemat ca un geambaș vreme de doi ani încheiați, până ce a trecut la cele veșnice, în 1622. Secretul minelor a fost îngropat odată cu el.

La mai bine de un secol de la pățanie, *bandeira* lui Raposo a luat-o pe urmele minelor Marelui Muribecca și a pornit din Bahia spre vest, traversând cinci râuri mari și călătorind vreme îndelungată prin păduri necălcate de om înainte de a ajunge la un șir de munți înalți. Descrierile din manuscris se referă, în mod evident, la creste mai falnice decât înălțimile din Mato Grosso – la Anzii Cordilieri, cel mai probabil.

Tot din manuscris aflăm că portughezii au rătăcit prin jungle, podișuri și creste necunoscute zece ani (?!), fără să fi găsit minele. „...numai insațiabila noastră sete de bogăție ne-a mânat până la poalele unor cordiliere pierdute, atât de înalte, încât se ridicau până în regiunea eterică...“ Au străbătut junglele în lung și în lat, au traversat râuri și lagune, dar descoperirile lor au survenit, exemplar, pe drumul de întoarcere.

Reveneau acasă, așadar. Ajunseseră într-o zonă colinară, acoperită de păduri dese, în care dăduseră

peste „multe bălți dintr-o apă asfaltică, din cea care ia foc, la fel ca aceea descrisă de călători în țara Armenilor, pe malul Mării Hyrcaniene (Caspica)". Într-o seară, după ce au făcut bivuacul, un sclav negru, al cărui nume nu s-a păstrat, a plecat la vânătoare. La un moment dat a zărit un cerb alb (*um veado branco)* pe care l-a urmărit, cu gând să-l doboare. Cerbul a luat-o la fugă și, în cursul urmăririi, a pătruns într-o trecătoare îngustă, mascată de vegetație luxuriantă.

Sclavul, după el! Ieșind din defileu, însă, negrul n-a mai avut ochi pentru cerbul cel alb, deoarece de cealaltă parte a dealurilor, în lumina amorțită a apusului, se așternea un oraș uriaș.

Întors degrabă la grosul expediției, negrul a povestit întâmplarea, dar Raposo și ceilalți *bandeirantes* au hotărât să aștepte ziua următoare înainte de a porni spre oraș. Au plecat odată cu zorile, au trecut și ei prin trecătoare și au dat peste așezarea întinsă, alcătuită din clădiri de piatră negricioasă, cu străzi pavate, piețe largi și statui. Inițial, au crezut că nimeriseră într-o cetate braziliană de care nu știau, dar în scurt timp și-au dat seama că urbea era lipsită de viață: străzile erau pustii, din case și din curți nu se ridica niciun glas, iar în jurul zidurilor de incintă, în ceea ce fuseseră cândva grădini și livezi, nu se vedea nici picior de țăran sau de animal domestic.

I-a apucat teama. Ce căutau construcțiile în inima junglei? Cine le ridicase? Unde erau locuitorii? Cum de n-ajungea niciun drum până la ele? Le-au dat roată, s-au apropiat, au vorbit tare dinadins, au chiuit și au tras cu muschetele în aer, dar nicio reacție.

Timp de două zile au tot dat târcoale orașului, făcându-și curaj. Până la urmă, au trimis un indian ca iscoadă, iar acesta le-a confirmat că nu era nimeni pe străzi. Atunci, *os bandeirantes* hotărâră să intre în urbe, împărțiți în mai multe grupuri mici, de parcă veniseră la furat. Au pătruns pe sub trei arcade înalte, dincolo de care se întindeau străzi pavate, mărginite de garduri de piatră, cu rigole pentru canalizare. Pe respectivele arcade erau săpate niște inscripții, numai că erau la prea mare înălțime și nu puteau fi descifrate cu ochiul liber. Privite cu ocheanele, însă, inscripțiile se desluşiră: păreau să se repete, iar înscrisul cel mai des întâlnit arăta cam așa:

Κε∩ϊσεσ

Cât timp au petrecut în oraș, *bandeirantes* n-au găsit nici urmă de locuitor. Casele erau goale, fără mobilier, fără haine, fără veselă și fără tacâmuri. Clădirile erau alcătuite bizar, cu ferestre înguste, care abia lăsau lumina să intre, iar glasurile exploratorilor stârneau ecouri care-i înspăimântau chiar și ziua-n amiaza mare.

Două lucruri i-au mai frapat: numeroșii lilieci ce țâșneau din clădiri și nenumăratele inscripții pe care, de altfel, le-au copiat. Unele păreau scrise cu caractere grecești și, după cum avea să le descifreze cosmograful expediției, îl denumeau pe un oarecare Kephises. Acesta era reprezentat sub forma unei statui înalte, ridicate în mijlocul pieței centrale, pe o coloană înaltă, din bazalt. Statuia înfățișa un bărbat ce ținea mâna stângă în șold, în timp ce mâna dreaptă, întinsă, indica direcția Polului Nord. În colțurile pieței se aflau niște obeliscuri pe care același cosmograf le-a asemuit cu

coloanele cu rostre din Forul Roman. Atât statuia, cât şi obeliscurile, dar şi casele şi palatele erau în stare neaşteptat de bună pentru un oraş nelocuit.

În partea de nord-vest a pieţei se ridica un palat impresionant, din piatră neagră, cu intrare largă şi înaltă, din care pornea un coridor întunecos ce se afunda în măruntaiele clădirii.

Bandeirantes ezitară să intre, dar, şi de data asta dată, îşi luară inima în dinţi şi pătrunseră în coridor. Din păcate, manuscrisul e deteriorat în această porţiune, aşa că nu putem afla ce au descoperit înăuntru. Într-un singur loc apar patru cuvinte: *...dois pumas negros cuspindo...*, adică „două pume negre scuipând“.

Ieşind din clădire, îşi continuară căutările şi ajunseră (probabil) pe o stradă cu porticuri, deoarece textul, redevenind lizibil, face referire la „...o multitudine de lilieci ce roiau pe deasupra străzii. Aceste bestii se năpustiră asupra noastră, făcând un zgomot infernal care ne îngheţă sângele în vene. Deasupra *principalului portic* (sublinierea noastră) al străzii, se află un basorelief reprezentând aceeaşi figură de pe coloana neagră din piaţă, numai că acum îl înfăţişa ca pe un bărbat mult mai tânăr, lipsit de barbă şi îmbrăcat sumar, purtând un scut sub care scria, de asemenea, Kephises“.

Dincolo de palat (nu e sigur dacă manuscrisul se referă la palatul mare din piaţă, sau la un altul) casele arătau rău, fiind în mare parte distruse, prăbuşite, rupte, ruinele alternând cu crevase înspăimântătoare sau fiind acoperite, pur şi simplu, cu pământ, stâncărie şi nisip.

Ieşind din oraş, *os bandeirantes* dădură peste un râu cu apă limpede, cu maluri trasate cu linia parcă, fără

răgălii și fără obișnuitele trunchiuri aduse de curent din amonte. Pe maluri erau dumbrăvi și câmpuri verzi, pline cu flori, care-i umplură de dor – prea le aminteau de meleagurile de acasă, din Portugalia, pe care nu le mai văzuseră de ani buni. Revenindu-și din visare, bandeiranții se apucară de treabă: au estimat râul ca având o lățime de aproximativ 20–22 de brațe; l-au sondat și au găsit o adâncime (neverosimilă) de 30 de cabluri.

Coborâră apoi pe lângă râu trei zile, până ce auziră tunetul adânc al unor cataracte uriașe, dincolo de care se întindea un luciu de apă ce aducea cu Oceanul *(qui parece a grande Oceano)*, plin de peninsule și insulițe acoperite de crânguri. Coborâră pe lângă cataracte, ocazie cu care descoperiră un sistem de caverne, avene și tuneluri, din care țâșneau lilieci și șobolani. În dreptul unor intrări dădură peste o grămadă de bare și blocuri de argint, cel mai probabil extrase din adâncul pământului. Încercară să afle cât de profunde erau grotele ce se deschideau mai peste tot și azvârliră sondele fără să reușească să le dea de fund. Stâncile din jur erau acoperite cu inscripții necunoscute, despre care cosmograful bănuia că sunt grecești sau feniciene („*inscrições desconhecidos, grego ou fenício*").

Autorul manuscrisului revine apoi, fără explicație, la descrierea orașului abandonat, fapt ce-l face să se întrebe retoric cum de a fost părăsită așa o minunăție, lăsată la voia rândunelelor, a liliecilor, a șobolanilor (care, ciudat, nu alergau ca în alte părți, ci țopăiau), a vulpilor și a pumelor negre. După aceste considerații generale, cronicarul se întoarce la cavernele și inscripțiile zărite lângă cascadă, stăruind asupra nemaipomenitelor bogății descoperite acolo.

Plecând de la caverne, *os bandeirantes* coborâră de-a lungul râului şi, după un marş de nouă zile, ajunseră pe malul unui lac înconjurat de verdeaţă. În mijlocul lacului zăriră o pirogă uriaşă în care se aflau câţiva bărbaţi albi, cu bărbi dese şi mustăţi grele, cu păr lung, neîngrijit, îmbrăcaţi precum europenii, numai că hainele le erau ponosite, rupte, peticite, în culori şterse. Acei inşi ciudaţi se speriară de focul muschetelor şi vâslіră degrabă de cealaltă parte a lacului, neputând fi urmăriţi.

Manuscrisul se termină abrupt, referindu-se din nou la oraşul părăsit, în care un oarecare João Antonio (singurul nume menţionat în document) a găsit o monedă de aur mai mare decât moneda braziliană de 6 400 de reis. Pe avers era bătută imaginea unui bărbos îngenuncheat, în timp ce pe revers erau imprimate un arc, o săgeată şi o coroană.

Eram curios cum arată moneda, aşa că m-am dus la Sidorin, în Suvorovski Prospekt, să văd dacă n-aş putea să achiziţionez şi eu una. Sidorin mi-a zis că ceea ce-i descriam nu putea fi decât faimosul „daric din aur“, o monedă ce-l reprezenta pe regele Darius al Persiei sub forma unui arcaş îngenuncheat.

– Sunt piese rare. După ce Alexandru a cucerit Babilonul, daricii au fost topiţi şi transformaţi în te miri ce monede. Li se mai spune „arcaşi“.

Ne-am dus la muzeul numismatic, iar Sidorin a intrat în vorbă cu curatorul, se ştiau bine. Nu, muzeul nu avea „arcaşi“, dar existau vreo doi sau trei la Ermitaj. Ciudat, remarcă amicul lui Sidorin, acum o săptămână mai întrebase cineva de „arcaşi“, un domn

înalt, solid, bine: sigur era plin de bani şi apărea, când şi când, la televizor şi în presa de scandal – cel puţin asta era impresia lui, deşi n-ar fi pus mâna-n foc.

– Eh, legea seriilor, i-o reteză Sidorin, şi o luarăm împreună spre Ermitaj. Te rog să nu comentezi nimic, îmi zise el, ambiguu, după ce ieşirăm în stradă.

Ne-am dus la Ermitaj, eu mi-am văzut „arcaşul“, ba chiar am primit permisiunea să-l fotografiez. I-am zis lui Sidorin:

– Îţi dai seama ce-a fost pe Fawcett când a aflat ce monedă găsise omul lui Raposo... Un „arcaş“ în Amazonia, pfuuh!

Dar Sidorin:

– Cine ştie? (Avea un aer sictirit.) Apoi: Ia zi, n-ai chef să mergem la o baie de-a noastră, o *banya* rusească adevărată?

Cinstit să fiu, nu mai încercasem, dar Sidorin mi-a spus că ştia el un loc ca lumea „pentru dezvirginare“, o *banya* neagră din afara oraşului, unde aveau crengi de mesteacăn puse la îngheţat încă din toamnă. Ei, hai să ne încălzim, mi-am zis, căci era mijlocul lui ianuarie, era un pui de ger, iar Neva îngheţase bocnă şi lucea friguros sub soarele prânzului.

– N-am mai călcat pe acolo de ceva ani, îmi mărturisi Sidorin. De regulă, mă duc la Mitea Eremencov, lângă casă, dar azi, mai bine ne încingem acolo.

Drept pentru care mă scoase din oraş, spre Kolpinski, aproape de malul canalului. Ajungem noi la *banya*, ne băgăm înăuntru, ne dezbrăcăm, ne înfăşăm capul ca să nu dăm în clocot şi transpirăm prieteneşte, vorbind vrute şi nevrute. Îmi plăcea. Era cald şi mirosea a pin, îmi aminteam de copilărie

şi de crângurile de la Schlisselburg. La un moment dat, în timp ce ne biciuiam cu crengile de mesteacăn, Sidorin spuse:

– Omul ăla (pronunţă numele fostul iubit al Maşei) ştie prea mult despre Fawcett. Eşti sigur că... hm... eşti sigur că nu trage cu ochiul la tine?

– Cum adică?

– Cum adică... mă îngână el. Ieşi. Se plimbă prin zăpadă, gol-goluţ, cu crengile umede în mână. Eram pe malul unei bălţi îngheţate – pe celălalt mal, într-o pădure de mesteceni, se jucau trei căţelandri, lătrând tinereşte. E frig, zise Sidorin deodată şi intră la loc în baie. Apoi: Prea caută boxerul ăsta aceleaşi lucruri, în acelaşi timp cu tine! Poate că trage cu ochiul *şi* la mine. Ştii, el e un om tare puternic.

– O fi. Dar nici chiar el n-o să scape dacă-l *agaţă* Fawcett.

Iar Sidorin:

– Mda, Fawcett e şmecher, îi agaţă pe toţi. Cu toate astea, rogu-te, fii atent la ce se întâmplă în jur. Cine ştie, poate c-o să-ţi dai seama cum de-ajunge domnul ăsta mereu pe urmele tale.

– L-o fi interesând cetatea Z...

– L-o fi interesând cetatea Z, îmi dădu Sidorin dreptate.

Revenind la Manuscrisul 512, după relatarea legată de daric şi fără a da detalii despre cum au ajuns *bandeirantes* înapoi în lumea civilizată, autorul necunoscut (Raposo? Guimarães?) conchide:

„Aceste veşti sunt trimise Excelenţei Dumneavoastre din teritoriile interioare ale provinciei Bahia

şi de pe râurile Para-oacu şi Una, asigurându-vă că nu vom da niciun fel de informaţii altcuiva; căci noi credem că oraşele, satele şi toate celelalte aşezări ale provinciei vor fi părăsite degrabă de oamenii ce vor pleca în căutarea cetăţii ascunse şi a minelor dimprejur, însă dorinţa noastră este să vă oferim în dar acea comoară, numai şi numai dumneavoastră, Excelenţă, drept răsplată pentru legământul extraordinar care ne leagă."

În final, Excelenţei Sale îi erau furnizate nişte ciudate puncte de reper, reprezentate de hieroglifele ce străjuiau intrarea în mine, dar şi de un desen elaborat, dintr-o *singură* linie ce alcătuia o sumedenie de figuri geometrice: spirale, unghiuri, linii şi puncte, a căror semnificaţie n-am ghicit-o niciodată. Totodată, manuscisul se încheia cu un blestem cumplit, adresat oricui ar fi ar fi încălcat promisiunea şi s-ar fi întors la mine de capul lui, cu gând să-l văduvească pe guvernator de averea ce i se cuvenea.

Lectura Manuscrisului 512 îl umpluse pe Fawcett de speranţă. Visurile tuturor aventurierilor: conchistadori, *bandeirantes*, iezuiţi, prospectori, geografi sau ce-or mai fi fost, visurile lor despre Eldorado, despre cele şapte oraşe de aur ale Cibolei, despre comorile Ofirului şi ale Ţării Punt, ba chiar şi mărturiile despre rămăşiţele urbane ale mult preafrumoasei Atlantida – iată, aveau un corespondent real, văzut cu ochii lor de nişte călători nepărtinitori. Pentru Fawcett, documentul era dovada îndelung căutată că drumul anevoios pe care pornise era corect, iar acum, poftim, îi dădea semn că-l aştepta doar pe el, tatăl celui născut în ziua de comemorare a lui Buddha, cel căruia lecturile ezoterice îi dezvăluiseră adevărata istorie a lumii...

Şi, ca semn suplimentar că Amazonia găzduia misterul de care Fawcett avea nevoie, şi el întâlnise în junglă, aidoma lui Raposo, indigeni bărboşi, cu piele albă şi cu păr deschis la culoare (acei Tapuya sau Kogi, despre care am mai vorbit), din cei la care se referiseră părintele Gaspar de Carvajal şi Orellana, pe când coborâseră Amazonul din Anzi, către Marea Oceanică.

– Of, ce bine-ar fi fost ca Madame Blavatsky să fi avut dreptate!

Chestia asta a rostit-o Sidorin la o petrecere de Crăciun.

Eram acasă, în apartamentul din Şamşeva, şi pusesem de-un chef monstru, chiar dacă Maşa mă bănuia de nişte mizerii (nu intru în detalii). François avea doi ani şi fusese botezat tot în capela din stânga, la Isaakievski, preoţii se aleseseră cu altă icoană pictată de Dionisie cel Înţelept, bunicul trecuse de suta de ani şi încă citea ziarele, iar tata alunecase (neaşteptat) pe panta credinţei. Devenise bigot şi ne speriase pe toţi din casă, făcându-ne să ne întrebăm ce-i de făcut.

Pe la şase seara ne-am trezit cu popii la uşă, veniţi să ne ţină o slujbă şi să mai ciugulească ceva rublişoare. Lionel, care împlinise 15 ani, făcuse o mutră lungă când îi primirăm, iar când îl văzu pe tata că-i conduce prin apartament şi că, la finele slujbei se închină năprasnic, îndoindu-se din şale şi sărutând icoana lui Aleksandr Nevski (ţinută jos de tot de un aschilabric de diacon), ei bine, când văzu asemenea blasfemie atee, Lionel explodă şi o şterse în baie, trântind uşa. Se dusese să tragă o ţigară, dar cine eram eu ca să comentez?

– Cum e posibil așa ceva? îl întrebă Lionel pe bunicul, de îndată ce reveni în sufragerie. Să sărute icoane, auzi...

– Ha? tresări bunicul, cu glas răgușit.

– Nu l-ai văzut? îl luă Lionel, furios. A sărutat icoana pe nerăsuflate!

Tata tăcea mâlc. Se concentra să îmbuce niște scrumbii, iar mama privea în farfurie, cu musca pe căciulă.

Iar bunicul:

– Adică Serghei?

– Da, făcu Lionel, Serghei, fiul dumitale și bunicul meu, a sărutat o icoană.

– Aha, deci Serioja... se încruntă bunicul. Tu ești Lionel, nu? îl fulgeră el cu privirea pe strănepotu-său, chinuindu-se să nu încurce borcanele. Iar tu, se uită la mine, tu ești Vova, este? Înseamnă că Serioja ești... *tu*, aținti el degetul asupra lui taică-meu, care trecuse la un sendviș cu icre de Manciuria. Ce naiba stați așa depărtați? Ia treceți frumos, unul lângă altul, să vă văd bine! Pentru mine, parc-ați fi unul toți trei. Mda, specia Perelman, rânji el. În curând, o să mă gândesc la toți petersburghezii ca la unul singur.

– Nu vă faceți probleme, piu-piu-piu, interveni Islavin, care făcea pe robotul. Venise la chef gata ciugulit. După o băută mai prelungită, mie mi se pare că toți oamenii din lume sunt unul singur, piu-piu, încheie el, ținându-se de nas.

Ziceai că-i un crainic de gară care anunță trenurile.

– Am citit undeva, se fâțâi nevastă-sa, că gândurile tuturor oamenilor alcătuiesc o singură minte. Cum vi se pare?

Râse cu gura până la urechi, jucând în scaun şi azvârlind din sânii ei mari. În seara aia nimerise ciorapii perfecţi şi strălucea (ptiu, drace!) mai mult decât fiică-sa.

– Mintea asta a tuturor oamenilor se cheamă „noosferă“, remarcă maică-mea, cam plictisită. A scris despre ea Pierre Teilhard de Chardin.

– Serios? făcu Islavin. Cică Teilhard ăsta se pricepea la benedictină.

– Tu să taci! i-o reteză bunicul, neaşteptat de atent la discuţie. Lionel mi-a ridicat o problemă, iar remarcile dumitale mi-o scot din minte. Sunt bătrân, ce naiba!

– ’nţeles, să trăiţi, piu-piu-piu, nu se supără Islavin şi dădu o votculiţă peste cap.

– A sărutat o icoană, îi reaminti Lionel bunicului. Fiul dumitale. Serghei Emanuelevici.

Bunicul îşi puse chipul de vultur – bulbucă ochii şi-i roti în orbite, ţintuindu-l pe tata, dar, când să deschidă gura, se înmuie:

– Eh, i s-o fi făcut frică. Sau s-o fi ţăcănit, ca mine. Lionel dădu o exclamaţie, scos din sărite, dar bunicul îl apucă de umăr şi-mi făcu cu ochiul: Ia uite la fi-tu, ce şmecher s-a făcut! Ia zi, îl întrebă pe tata, ţi-e frică, măi, Serioja? De-aia te dai pe lângă popi?

– Frică? De ce?

– Eu beau de frică, piu-piu-piu, se băgă iarăşi Islavin. Când mă apuc eu să torn votca-n pahare, dădu el să-i explice bunicului, aflaţi că...

Şi începu o lungă discuţie, dar nu despre paharele lui Islavin. Oare cum de ajung oamenii să creadă? Ce-i împinge să se închine? Şi aşa mai departe, ştiţi

cum sunt discuțiile la chef... Apoi Sidorin aduse vorba despre nenorocitul de Fawcett, un credincios aparte, chestie care o făcu pe Mașa să mă străpungă cu privirea, dar n-am băgat-o în seamă – așa-i făceam tot mai des în ultima vreme, pentru că... dar mai bine, nu! E suficient să adaug că mama Mașei mă privise pe sub sprâncene: Nu fi rău, păruse ea a-mi spune.

Între timp, Sidorin îi dădea înainte, citându-l pe sir George Cummings (președintele *en titre* al Societății Regale de Geografie, vă amintiți), care îl considera pe exploratorul nostru victorian un exaltat și-un naiv care se hazarda în „bolboroseli eugenice".

– Cummings îl invidiază pe Fawcett, de-aia vorbește așa, am zis.

– Nu sunt om de știință, replică Sidorin, nu știu până unde merge invidia între profesori, dar...

– Eu îl aveam pe Ioșka, un ungur, nu se putu abține Islavin. Era academician plin, bea mai mult ca toți. Bea votca cu găleata, domnilor, cu gă-lea-ta! Ei, bine, venise un rus de-al nostru, unul Mikolai, simplu conferențiar, era din Sverdlovsk, piu-piu, și s-au luat la întrecere...

N-am aflat cum se soldase întrecerea lui Mikolai cu Ioșka, pentru că Sidorin îl rugă frumos pe Islavin să-l lase să-și termine ideea:

– Voiam să spun că bunicul tău, continuă el, privindu-mă, stimabilul Emanuel Lvovici, a zis o vorbă mare în seara asta...

– Pentru că sunt bătrân și știu, îi luă bunicul vorba din gură, bătând cu pumnul în masă. Rămase câteva clipe pe gânduri, după care întrebă: Ce vorbă mare am zis, dragă Sidorin?

– *Frică*, Emanuel Lvovici, ați pronunțat cuvântul *frică*. Eu cred, se uită el la mine, eu cred că Fawcett credea în toate basmele alea teozofice numai de frică. Mă refer la frica de moarte...

– Frica de moarte?!

– Ți-am zis eu? mă ciupi Islavin, făcând aluzie la o discuție mai veche.

– Păi, da, continuă Sidorin. Simțea și el nevoia să creadă în ceva ce-i promitea nemurirea, iar *ăștia* îi luaseră tot: Dumnezeu, sfinți, viață după moarte, reînviere, tot. Teozofii, în schimb, i-au arătat calea ce-l transforma, la loc, în ființă nemuritoare. În loc să creadă în Dumnezeu, Fawcett a crezut în Teozofie și în Profetul ei feminin, Elena Blavatsky. La pachet au venit Atlantida împreună cu cetatea pierdută Z...

– Ce încurcătură! interveni Mașa. Mai bine credea tot în Dumnezeu.

– Așa zic și eu, fetiță, făcu Islavin, că-l știu bine pe Dumnezeu, îi place lichidul de frână.

Nevastă-sa pufni în râs (ah, țâțele, țâțele!), dar nimeni n-o băgă în seamă. Ea profită și-mi făcu cu ochiul. Dar noi, ceilalți:

– Ei, hai, o luarăm pe Mașa, iar François cârâi și el, zglobiu, din camera alăturată, ținându-ne hangul. Cine mai crede în Dumnezeu?

– Să vă amintesc de Max Planck? Sau chiar de Heisenberg și, dacă nici ăsta nu e bun, de Isaac Newton? Fiecare dintre acești tovarăși, îi făcu Mașa cu ochiul bunicului („Hoțomanco!“ șuieră el. „Niște trădători“, comentă Islavin, „au lipsit de la orele de propagandă, piu-piu-piu!“), fiecare dintre acești tovarăși are o educație științifică mai serioasă decât noi

toţi la un loc şi, cu toate astea, cred într-un Dumnezeu clar, cu subiect şi predicat, după cum se spune la TV. De ce vi se pare aiurea să crezi?

– Dacă o iei pe-aşa, îţi spun eu, se sumeţi Lionel. Frica, după cum a sugerat domnul Sidorin, e omenească şi nu ţine cont de diplome şi titluri. Dacă plecăm de la premisa asta, pot să accept că ajungi, din cauza spaimei, să crezi într-un Dumnezeu care...

– Nu Dumnezeu e problema, iartă-mă, Lionel, îl întrerupse Sidorin. Problema e *moartea* (Islavin mă ciupi din nou: „Ţi-am spus?“). Fiecare o şuntează cum poate. Unii inventează dumnezei, iar alţii caută cetăţi pierdute şi, dacă le găsesc, capătă dovada că misterele au... logica lor. Uite, îşi zic ei, există o raţiune divină îndărătul oricărui lucru, oricât de mărunt, iar sufletul există şi e nemuritor, nimic nu se pierde, totul se transformă. Norocul lor că speră în viaţa de apoi, aş fi fost fericit să fiu ca ei... Of, ce bine-ar fi fost ca Madame Blavatsky să fi avut dreptate...

– Ce discuţie tâmpită! se enervă tata, în sfârşit. Nu crezi? Bine! Crezi? Treaba ta! Eu speram că Rusia a devenit o ţară liberă...

– Rusia e blestemată, cum să fie liberă? i-o întoarse bunicul.

– Ba liberă a fost mereu, interveni Islavin. Votca şi coniacul... ne fac liberi şi neatârnaţi cam 70–80 la sută din viaţă. Am făcut calculul.

– Vă rog să nu vă băgaţi! se răţoi tata. Ce dacă am devenit credincios? Ce treabă ai tu, un mucos, cu mine? îl fulgeră el pe Lionel. Dacă vreau să cred, am dreptul ăsta în Rusia zilelor noastre.

– Dreptul ăsta l-ai avut și sub Stalin, rânji bunicul. Ce, dacă aveai chef să dai vreun acatist, ceva, ca pui de evreu ce erai, nu puteai s-o faci? În sinea ta erai liber, hi, hi, hi! Iar la noi, la Schlisselburg...

– Of, ascultă-mă, *pradediușka*, îl întrerupse Lionel, eu îți spuneam altceva... Eu m-am supărat că fiul dumitale a dat dovadă de o slugărnicie intolerabilă... Cum să se îndoaie din șale în fața unei icoane, precum cel din urmă călugăr?

– Păi, tocmai asta e credința... răspunse tata în locul bunicului. La noi, la ortodocși, așa e, mărturisi el, lăsându-ne mască, mai puțin pe mama, care încuviință. Să crezi cu adevărat înseamnă să te supui Domnului.

– E o credință defectă, țâșni Lionel din scaun. Fawcett, că tot vorbeați de el, căuta cetăți ascunse, texte secrete, tradiții etc. etc. El încă era un ins rezonabil, răsuci el o mână deasupra capului.

Devenise imposibil. Islavin se apropie de mine:

– Auzi? I s-o fi trăgând de la hormonii din carnea de pui? mă întrebă.

Iar Lionel:

– ...poate c-ar fi mai bine, îi zicea el tatei, dacă tot ai poftă să crezi în Dumnezeu, să treci la catolici! Sau, și mai bine, la protestanți! Ăia nu te îmbrobodesc în halul ăsta. Nu te calcă în picioare, te lasă să te gândești și cu mintea ta. Și, mai ales, nu te obligă să te prosternezi ca ultimul incult!

– Lionel! îi atrase atenția Mașa.

Dar tata, furios:

– Cum *dracu'* să mă fac papistaș? Ar fi o trădare...

– Păi, noi suntem, oricum, evrei! se ambală Lionel, și o luă la pas prin sufragerie (pe cine imita?).

Ce trădare mai mare ca asta? Te tragi din rabini și tu te faci *goi*...

– Și ce? se îmbujoră Islavin. Vrei să spui că jidanii nu beau?

– Lăsați-mă, domnule, cu băutura! făcu Lionel. Ce legătură are cu ce vorbesc?

– Are! tună Islavin. Am convingerea nestrămutată că-l întâlnești pe Dumnezeu la fiecare băută strașnică. Nu contează că ești ortodox, musulman sau jidan. Când ești beat, Dumnezeu ți se pare, oricum, un elefant, piu-piu-piu... Sunt Obi-Wan Kenobi, proclamă el, vorbind pe nas și făcând-o pe nevastă-sa să hohotească.

– Asta-i culmea! exclamă Lionel. Amândoi bunicii mei sunt săriți de pe fix.

– E mai complicat, dragă Lionel, interveni Sidorin. Tu-i găsești vină lui Serghei Emanuelevici că a trecut la ortodoxie, pentru că, zici tu, ar fi avut obligația morală să se ducă la sinagogă... Mai zici că, dacă tot e să renunțe la iudaism, de ce nu trece la papistași sau la protestanți, că ăștia ar fi, vezi doamne, mai raționali... Dar, uite, eu cunosc o mulțime de evrei din Piter trecuți la ortodoxie. La protestantism și la catolicism, nu prea. Dar, ce vrei? Așa-i pământul din jur, el ne duce la o credință sau alta. Dacă Serghei Emanuelevici ar fi trăit la Geneva, s-ar fi făcut calvin, căci așa era firesc...

– Iar, dacă se năștea la New York, îi luă Islavin vorba din gură, se făcea Calvin Klein!

De îndată ce zise asta, tatăl Mașei făcu un lucru uluitor: se ridică în picioare și, clătinându-se ca toate alea, turnă pe beregată un pahar cu votcă, de la înălțime, înghițindu-l fără să verse un strop.

– Nu pot să cred! se holbă Lionel. Maică-mea răsuflă adânc, privind în tavan.

Dar Sidorin, de parcă nu l-ar fi întrerupt nimeni:

– ...pe de altă parte, dragă Lionel, de ce ești atât de vehement? Și tu ai fost botezat ortodox. Până la urmă, e doar un jurământ.

– Ba e slugărnicie! Slugărnicie prostească. Cât despre mine, nu eu am jurat, voi ați jurat în numele meu, eu eram prea mic ca să iau hotărâri.

– Deci nici rus nu ești, punctă Islavin, căci atunci când te-ai născut erai *și* mai mic decât atunci când te-ai botezat, piu-piu-piu! Dacă ne luăm după tine, degeaba ne naștem pe un pământ sau altul.

– Hopaa! se însufleți bunicul, și-l zgâlțâi pe Lionel. Mai zi-i, nu te lăsa!

– Aș bea o bere, făcu mama Mașei.

Era binedispusă și se aplecă peste masă, căutând o sticlă. Scaunul pârâi sub ea. O lua pe fiică-sa la țâțe, iar Islavina, nenorocita, știa! Se vedea din felul în care dădea berea pe gât.

Între timp, Lionel revenise la atac:

– Barem Fawcett al vostru nu făcea sluj nimănui. Teozofia nu-l obliga să se umilească. Noi, rușii, ne umilim mereu, noi iubim umilința.

– Fir-ai al dracului, Dostoievski! dădu Islavin ochii peste cap. Iarăși începem cu chestia asta...

– Ba și Fawcett a fost obligat să se umilească, zise Sidorin. S-a acoperit de ridicol în fața comunității științifice, ce umilință mai mare vrei? Cei ca taică-tău îl admiră, dar alții își râd de el și-l vorbesc pe la spate. Fawcett, nebunul de serviciu de la Royal Geographic Society... Fawcett, fraierul de teozof...

Dar Lionel:

– Ce vă mai pricepeţi să vârâţi gunoiul sub preş... Eu vorbeam despre bunicul şi despre ortodoxie, iar voi v-aţi ascuns după fustele lui Fawcett! Şi, de fapt, chiar aşa, prinse el vânt din pânze deodată, chiar aşa: cu ce e mai prejos teozofia decât creştinismul? De ce e ridicolă o profetesă vie, în timp ce un profet mascul, mort de două mii de ani, merită respect nelimitat?

– Eşti un prost! zbierară tata şi bunicul, concomitent, făcându-ne să izbucnim în hohote. („Nebunule!“ îl ameninţă bunicul cu degetul.)

Ne dăduseră lacrimile de râs, iar mama Maşei – dumnezeule! – tremura din tot trupul atât de explicit, încât degeaba mai purta haine.

– Mai bine am goni ursul în bârlog, piu-piu! propuse Islavin, cu glas răsunător, iar noi am ciocnit şi am băut imediat, aclamându-l din răsputeri.

Lionel se înfurie:

– Vă bateţi joc! Uite de ce n-ajungem noi, ruşii, nicăieri, niciodată!

– Lasă prostiile, nepoate! răcni Islavin precum fiara, votcă şi şampanie, votcă şi şampanie! La luptăăă!

Lionel se albi. Se uită la noi cu silă neţărmurită. Simţindu-l, Islavina dădu să-l împace, dar el se smulse din braţele ei primitoare şi ieşi val–vârtej din sufragerie.

Adevărul e că înainte de a-i fi picat în mână Manuscrisul 512, Fawcett începuse să se îndoiască de existenţa oraşului pierdut. Discutase cu persoane bine informate, dar acestea nu reuşiseră să-l convingă că lucrurile stăteau *exact* aşa cum le visase el. Fiind

englez – deci rațional – Fawcett simțea nevoia unei demonstrații, așa că a decis să efectueze o călătorie pregătitoare, prin care să adune și *alte* dovezi că cetatea Z exista și că se afla acolo, în junglă, așteptându-l.

Prin urmare, a pornit în cea de-a șaptea expediție (expediția *Gongugy*) în luna februarie 1920, la începutul sezonului uscat. A mers cu trenul de la São Paulo la Corumba, de acolo a luat vaporul la Cuiaba, după care a intrat în junglă, îndreptându-se spre nord-est, însoțit de numai doi oameni. Unul dintre aceștia, Butch Reilly, l-a părăsit din primele săptămâni ale călătoriei, iar Fawcett însuși s-a întors la Cuiaba de două ori pe parcursul expediției – o începuse prost. După ce-a reușit, în sfârșit, să se întindă la drum, a luat-o spre nord-est cu singurul însoțitor rămas. Cei doi au umblat prin junglă cinci săptămâni, pișcați de țânțari, mâncați de vii de viermii ce li se vârau sub piele *(C. hominivorax)*, trudindu-se la trecerea râurilor și a bălților întâlnite la tot pasul, ostenind în ultimul hal. Ajunși dincolo de râul Manissaua Misu, în plin teritoriu Suya (temuții *Beiços de Pau)*, însoțitorul lui Fawcett și-a pierdut calul și n-a mai putut să continue drumul. Cei doi s-au întors spre Cuiaba, dar calul lui Fawcett s-a îmbolnăvit după câteva zile. Exploratorul a fost nevoit să-l împuște, dând numele de Deadhorse Camp locului cu pricina și notându-i poziția pe hartă: 11 grade și 43 de minute latitudine sudică și 54 de grade și 35 de minute longitudine vestică.

În ceea ce mă privește, am remarcat că între cifrele cu pricina existau, cum altfel, niște legături speciale ce semnalau că *realitatea se înmănunchea*, fir-ar să fie: 11 plus 43 fac 54, iar 35 nu reprezenta nimic altceva decât numărul zilelor ce-i fuseseră necesare ca să ajungă în

teritoriul Suya, fiind totodată și suma dintre ultima cifră a minutelor de latitudine sudică și prima cifră a gradelor de longitudine vestică. Nu era relația numerologică perfectă, dar era suficientă ca să mă împingă mai departe, căci Fawcett avea talentul de a lăsa indicii în cele mai ciudate locuri posibile (în coordonatele geografice, inclusiv). Ești pe drumul bun, îmi făcea el cu ochiul, ca un *sniper*, tocmai din anul 1920 – ține-o tot așa!

În sfârșit. Fawcett a considerat respectiva incursiune un eșec, iar dubiile sale transpar din scrisoarea trimisă lui Alberto Wilde, pe numele său adevărat Dmitri Petrovici Verighin, un rus alb emigrat în Brazilia, curatorul colecției de artă egipteană a Muzeului din Rio. Problema mea era că în scrisoarea adresată lui Verighin, Fawcett nu vorbea nici despre Suya, nici despre Kalapalo, nici despre alte triburi care, la acea oră, se aflau pe Rio Manissaua Misu. Fawcett vorbea doar despre Nambikwara și Apiaka, popoare situate mult mai la nord, aproape de izvoarele lui Rio São Manoel de los Barbaros, un afluent al râului Tapajos.

Căutându-l pe Wilde, m-am intersectat din nou cu fostul iubit al Mașei. Iată cum s-a întâmplat. Cu chiu, cu vai, am reușit să dau de urmașii lui Verighin la Rio de Janeiro – capul familiei se numea Miguel Wilde și nu mai știa o boabă rusește. Vorbind la telefon cu el, mi-am dat seama că habar n-avea de corespondența strămoșului său cu Fawcett, dar mi-a transmis, în schimb, că de două săptămâni ținea în gazdă o echipă de jurnaliști ruși, gata să plece în Mato Grosso pe urmele exploratorului. Fuseseră trimiși acolo de un post TV care producea documentare.

I-am cerut lui Wilde permisiunea să vorbesc cu şeful echipei.

– Staţi aşa, că vi-l dau imediat! se lăudă el, plin de veselie, semn că nu mai văzuse în viaţa lui ruşi aflaţi în misiune.

Nu înţeleg portugheza, dar m-am prins cât ai bate din palme că şeful echipei îl luă pe Wilde la rost: cine dorea să-i vorbească? Auzindu-mi numele, jurnalistul sări ca ars şi-i zise lui Wilde că refuză să vină la telefon, după care se apucă să-i dea un fel de sfaturi grăbite pe care mai mult le deduceam din context. A fost pentru prima oară când mi-a părut rău că nu înregistrez convorbirile telefonice şi i-am înţeles şi pe nenorociţii de kaghebişti, pentru că sunt sigur că rusul, aţâţat de un membru al echipei (acesta avea o voce gravă, potolită), îl îndemna pe Wilde să mă descoasă, să scoată de la mine cum de aflasem că erau acolo, să mă întrebe de unde sunam, dacă mă pregăteam de o expediţie similară etc. Printre altele, mi s-a părut că aud în conversaţia îndepărtată şi numele fostului iubit al Maşei.

Spre cinstea lui, Wilde n-a intrat în jocul oaspeţilor săi. Mi-a mai vorbit câteva clipe, încurcat, l-a scuzat pe jurnalist, răzbunându-se pe situaţia delicată în care fusese împins („Rusul dumneavoastră vomită prin cur," spusese Wilde, pretinzând că nu-şi aminteşte cuvintele corecte în engleză), după care şi-a luat un la revedere grăbit şi a închis.

L-am sunat pe Sidorin, dar Maşa, care trăsese cu urechea la convorbire din camera cealaltă, nu m-a lăsat să vorbesc:

– Aşa-ţi trebuie, dacă te culci pe-o ureche. Tu eşti aici şi altcineva a plecat în Brazilia, în locul tău... Cine ţi-a copt-o?

– Ce faci? am ridicat eu tonul. Tragi cu urechea?

– Am dreptul ăsta! Suntem împreună pentru că m-ai îmbrobodit cu visurile *tale*. Mi le doream și eu, să știi, și eu mi le doream, dar uite că tu te îngrași în timp ce alții își împlinesc visurile. Cine-a plecat în Mato Grosso?

– Să știi că degeaba a plecat acolo! N-o să găsească nimic, nimic, nimic, măcar de-atâta lucru mi-am dat seama de când umblu după Fawcett! De ce să plec la dracu-n praznic, dacă știu că-mi pierd timpul?

– Pentru că te cheamă Vladimir Sergheevici Perelman! Pentru că ăsta ești tu, pentru că e cel mai frumos lucru ce ți-a trecut prin minte! M-ai agățat cu visurile tale și cu poezia lui Kipling. Ce s-a ales de ele acum?

M-am gândit la Lionel și la François – erau tot efectul secundar al versurilor lui Kipling și-al visurilor mele: fără ele, ar fi avut altă mamă și ar fi fost alții. Oare cum i-aș fi iubit pe aceia? M-am clătinat: cum adică, să *nu* fi existat Lionel și François? Cum adică, să iubesc *alți* copii?

– Ce s-a ales din toate astea? repetă Mașa.

Creierul mi-a luat foc:

– S-au dus de râpă din cauza ta! Numai din cauza ta!

Să știți că i-am spus asta pentru că rușii de la Wilde de acasă pronunțaseră numele fostului ei iubit. Mi-a părut rău pe loc și nu doar pentru ea, ci și pentru Lionel și François, care auzeau tot. Nu-l mai pun la socoteală pe Sidorin, care aștepta în telefon.

– Alo? Alo? Ce se întâmplă, dragă Volodia?

Ce să-i zic? Ultima mea replică o făcuse pe Mașa să înghețe. M-a privit câteva clipe, după care s-a repezit în dormitor, cu brațele pe lângă trup și cu pumnii

strânşi. A trântit uşa. S-a pus pe plâns, François s-a pornit şi el, iar Lionel a ieşit în hol. Nu zicea nimic, doar se uita la mine, în timp ce fiul meu cel mic şi nevastă-mea plângeau, fiecare în câte o cameră.

– Volodia, mă chemă Sidorin din telefon. Bag de seamă că ai aflat. N-am vrut să-ţi spun, căutam un moment mai bun ca să-ţi dau vestea... Omul cu pricina (era clar la cine se referea) a stipendiat un documentar în Mato Grosso. I-a plătit regeşte pe cei de la canalul D...v.

– Mai bine-mi spuneai.

Mi se rupea inima pentru Maşa – plângea cu suspine, nu se prefăcea, of, nu mă pricepeam la scandaluri, doar răneam lumea de moarte ca să scap mai repede de ceartă.

– Am picat prost, constată Sidorin, deşi eu sunasem. Revin mai târziu.

– Acum nu mai contează, am zis. Ştiai demult?

– De două zile. M-am întâlnit cu redactorul-şef de la Prospektor şi mi-a spus că – pronunţă din nou numele fostului iubit al Maşei – a sponsorizat din cap până în picioare o expediţie pe Rio Xingu. Ăsta nu-i om să se lase cu una, cu două, ţi-am mai zis. A trasat sarcini precise echipei de filmare. E interesat, mai ales, de nişte lumini plutitoare din junglă (ai auzit de ele?) şi de o ruină poziţionată clar, pe o hartă. Sunt sigur, însă, că Fawcett e doar un pretext. Tu eşti interesul lui adevărat, tu şi Maşa.

În a doua parte a celei de-a şaptea călătorii, Fawcett a pornit de la Bahia, îndreptându-se spre sud-vest, de-a lungul râului Gongugy, de la care se trage numele

expediției. Pe traseu, a poposit la Jequie, un orășel situat între coline molcome, acoperite cu tufișuri și pomi rari. Aici i s-a relatat despre existența unui oraș părăsit situat în vest – un oraș ale cărui case erau acoperite cu aur. Continuându-și drumul, a ajuns în sătucul Conquista, unde locuitorii i-au povestit despre un oraș miraculos, aflat tot la vest, unde s-ar fi aflat cândva o exploatare de pietre prețioase.

Dându-și seama că apucase pe o cale greșită, Fawcett și-a schimbar traseul și a pornit în cea de-a treia parte a expediției. De astă dată a plecat singur, Felipe, tovarășul său credincios, ducându-se la Rio să se căsătorească.

A luat-o direct spre vest, spre Serra do Assurua, dincolo de localitatea Lençois, urmând indicațiile unei hărți grosiere, schițate de Beare O'Sullivan, consulul britanic din Bahia, care, în treacăt fie spus, era un morfinoman. Timp de trei luni a bântuit jungla de unul singur, fără să mărturisească nimănui unde a fost și ce a văzut și asta, nu pentru că n-ar fi descoperit nimic, ci pentru că nu fusese însoțit de nimeni care să confirme că ceea ce văzuse acolo, în sălbăticie, era real. De altfel, ziarele anunțau că ajunsese aproape de țintă și că luase deja hotărârea să plece în expediția următoare. Cu acea ocazie, a fost publicată și afirmația lui că „singurătatea este suportabilă dacă ai un țel care te mână de la spate" și că, dacă se punea problema, era în stare să petreacă un timp nelimitat în junglă.

Deocamdată, însă, în 1921, Fawcett era îngrijorat. Malaria și lipsa fondurilor îl țineau în loc, în timp ce rivalul său, Alexander Hamilton Rice, se pregătea de

plecare. V-am spus cine era Hamilton Rice – am omis doar să amintesc că urmase, și el, cursul de cartografie al Societății Regale de Geografie, cel pe care-l absolvise și Fawcett, și că fondase Institutului de Explorare Geografică al Universității Harvard. Spre deosebire de Fawcett, Rice era putred de bogat și putea să pompeze bani cu nemiluita în expediții. Gândindu-se la el, lui Fawcett nu-i venea în minte decât tragedia lui Robert Falcon Scott, care ajunsese la Polul Sud numai ca să vadă steagul victorios al Norvegiei, lăsat acolo de Roald Amundsen, rivalul său.

Alexander Hamilton Rice era descendentul unuia dintre primii imigranți englezi în America și păstrase lookul *hautain* și preocupat al strămoșilor săi, originari din East Anglia. Neliniștit, era obsedat de studiu și mereu atent la detalii. Fusese directorul spitalului militar american din Paris, în timpul Primului Război Mondial, în vremea în care Fawcett servise ca locotenent-colonel de artilerie (voluntar) în Flandra. Primise Legiunea de Onoare pentru servicii în timpul războiului, în timp ce Fawcett fusese citat de multe ori prin ordin de zi, în calitatea sa de comandant de brigadă, de parcă nici acolo, pe front, n-aveau pace, și se pândeau unul pe altul, nu care cumva să se desprindă vreunul în câștigător.

Fawcett și Hamilton Rice... ADN-ul le era impregnat de amintirea comitatelor pline de cețuri și doldora de păduri, ascunzând în helixurile sale, ca niște nestemate nemaivăzute, zările privite de strămoșii lor peste Marea Oceanică; spiralele lor genetice păstrau memoria regilor uciși și a ducilor întemnițați, fiind

afundate până la ultimul atom în imaginile, aproape şterse, ce le şopteau că ţărmurile lor erau totuna cu sfârşitul lumii... Străbunii lor trecuseră Atlanticul, porniseră cruciade, spulberaseră Invincibila Armada, ajunseseră în Asia, cuceriseră India, se năpustiseră în Africa, văzuseră (cei dintâi dintre „albi“) cascada Victoria, puseseră piciorul pe Terra Australis, rebotezaseră stânca Uluru în Ayers, se repeziseră peste Antarctica, priviseră spre Kanchenjunga de la Darjeeling şi descoperiseră izvoarele Nilului – ce-şi mai doreau? Ce-i mâna de la spate? Ce masochism îi împingea pe anglo-saxoni să abandoneze confortul urbano-industrial şi să caute încă ceva, şi încă ceva, şi încă ceva?

– Un loc de refugiu, mi-a spus Sidorin, într-o după-amiază, pe când ne plimbam prin Grădinile Taurida. Englezii jinduiesc după un refugiu...

Ne-am aşezat pe marginea canalului. În faţa noastră, pe malul de vizavi, un băietan de 12–13 ani arunca în apă cu ceva. Se apleca într-o parte şi dădea cu schepsis, străduindu-se să facă „scara“, numai că nu azvârlea cu pietre plate, ci cu nişte cutii de CD-uri.

– Refugiu? l-am întrebat pe Sidorin.

Nu-mi răspunse. Se înroşise la faţă, se ridică. Se duse pe malul canalului:

– Ce faci, măi, derbedeule? strigă. Ce-arunci cutiile alea în apă?

Băiatul, nimic! Azvârlea în apă cutie după cutie.

– De ce mă faci derbedeu, băi? rânji el într-un târziu. Ţi s-a făcut de cucui?

Sidorin paraliză. Mă privi cu ochii holbaţi, parcă mă chema în ajutor.

– Nu ţi-e ruşine, golanule? am strigat la puştan.

– De ce să-mi fie rușine? Ce-o să-mi faceți, băi, babalâcilor?

Și, pleoosc, azvârli altă cutie în apă.

Sidorin se clătină.

– O să chem miliția! scrâșni el. Unde dracu-i miliția?

Între timp, pleooosc! Derbedeul aruncă altă cutie, nu în vreun fel anume, ci doar așa, ca să ne dea peste nas. Se sprijinise de un arțar, se uita la noi și tot azvârlea la cutii în canal. Ne uităm în jur – paznici sau milițieni, ioc!

– Sun la miliție! zic și mă apuc să-mi caut mobilul. Răscolesc prin haine, nimic. Unde naiba era? Nu-mi găsesc telefonul, i-am șuierat lui Sidorin, întorcându-mi buzunarele pe dos.

Pleoooosc!

– Dacă vreau, răcni puștanul, mă și piș în apa asta, da' nu-mi vine. Hai, făceți-mi ceva, ce vă uitați?

Sidorin dădu un muget și se repezi spre cel mai apropiat podeț. M-am luat după el, scotocind după telefon.

– Unde naiba fugi? O s-o șteargă!

– Vreau să-l omor, suflă Sidorin. Îl *omor*! Hai odată!

O mamă își săltă copilul în brațe, dispărând din calea noastră.

– Vă mai aștept mult? urlă puștanul după noi.

Sidorin slobozi un răget – podețul era prea departe, iar noi mai mult ne îndepărtam de imbecilul acela, plus că ne luase și oboseala. Ne oprirăm. Derbedeul mai azvârli două-trei cutii și o luă din loc, agale, doar întorcea capul, când și când, ca să fie sigur că nu ne repezim din nou după el.

– Ne-a făcut, suflă Sidorin, înfrânt. Nenorocitul naibii… ne-a făcut!

I se strâmbase fața; spumega și se uita în jur ca un câine zădărât printre țambre.

– Da' unde naiba mi-oi fi pus eu telefonul? simții eu că iau foc.

– Dă-l naibii de telefon! De telefonul tău îmi arde mie?! Al dracu' golan... Ne-a făcut, ne-a făcut... Ai dracu' și englezii ăia, că de ei vorbeam când l-am văzut pe cretin! De la englezi ni se trag toate! Englezii, cu... cu... – nu-și găsea cuvintele și înghițea în sec, ziceai că-i un pește pe uscat. Își slăbi nodul de la cravată cu un gest brusc și se făcu violet în obraji.

– Lionel Maksimovici, Lionel Maksimovici! am dat eu să-l potolesc.

– Engleeezii! șuieră el. Ei ne-au vârât pe gât libertatea asta deșănțată! Ei! Spăimoșii de englezi... De frică, au cucerit o lume întreagă...

– Lionel Maksimovici, dă-i încolo! Ce treabă au englezii cu boul ăsta? Părinții lui sunt ruși, nu englezi!

– Părinții i-or fi ruși, se apucă el să ragă, dar școala? Școala, te întreb? Mai e școala rusească? A mai rămas ceva rusesc în școli, fir-ar ale dracului să fie astăzi și mâine... N-au putut să ne termine în război și-atunci ne-au terminat economic, ne-au terminat educația, asta au făcut căcăcioșii ăia de englezi, cu verii lor americani cu tot, fricoșii ăia, ji-go-di-i-le alea! – zbieră el. Trase adânc aer în piept: 'r-ar al dracului și Fawcett al tău să-ți fie, și Hamilton Rice, și tot neamul lor cel adormit, că n-au avut și ei o Siberie! Aaaah, ce bine le-ar fi prins o Sib-*be*rie, bătu el din picior, măcar una mică, să nu ne mai dea atâtea lecții, că de-aia s-au *și* dus unde-a înțărcat mutu' iapa! De-aia s-au dus de bezmetici în toate colțurile

pământului, nu i-a săturat nici aurul, nici fildeșul, nimic, nimic, nimic! Știi de ce fug englezii de la ei de-acasă? se opri el deodată. Mă luă de rever: Știi? Vrei să știi de ce pornea zăbăucul de Fawcett prin junglă? Pentru că, de generații întregi, le-a intrat frica în oase, de-aia! Pentru că n-au o Siberie la îndemână, im-be-ci-lii! Au o frică sfântă să nu-i azvârle cineva în apă de pe insulița lor de rahat!

În 1923, spre sfârșitul anului, după nenumărate conferințe și pledoarii, Fawcett reușește să facă rost de bani de la o societate financiară londoneză, The Glove, și de la Alianța Ziarelor Nord-americane, căreia trebuia să-i furnizeze corespondențe periodice și, la finele expediției, o relatare completă din care să iasă o carte. În luna mai 1924, cu banii în buzunar, Fawcett prezintă planul călătoriei în fața Societății Regale de Geografie.

Intenționa să părăsească orașul Cuiaba și să se îndrepte spre nord, cu asinii, spre râul Paranatinga. De acolo avea de gând s-o ia pe râu cu pirogile până la aproximativ 10 grade latitudine sudică, de unde avea să pornească pe jos, spre est, să traverseze Rio Xingu, iar după aceea să-și continue drumul până la Rio Araguaia. De acolo avea să se deplaseze spre Fort Imperial, pe Rio Tocantins, de unde urma s-o ia spre coastă, trecând prin Barra do Rio Grande și peste Rio São Francisco. Scopurile expediției erau, în primul rând, geografice, la care se adăugau cercetări arheologice și observații etnografice.

Consiliul Societății Regale de Geografie a aprobat planul și a achiziționat, în contul expediției, materiale

în valoare de o sută de lire: un teodolit, un sextant, câteva busole și două cronometre gravate cu inițialele R.G.S., cu numerele 16, respectiv 24.

După câteva luni, Fawcett îi scria fiului său Brian, aflat pe atunci în Peru: „...vom dispărea în păduri pentru trei ani, dacă nu și mai bine. Sunt sigur că Jack și Rimmel o să fie încântați. În afară de noi trei, din expediție nu vor mai face parte decât doi brazilieni care vor avea grijă de asini, dar ei nu vor merge cu noi decât până la un anumit punct... Dacă eu, cu experiența mea, n-o să reușesc, nu văd cine altcineva ar putea."

În decembrie 1924, Fawcett ajungea la New York împreună cu Jack, unde îl întâlniră pe Rimmel Raleigh. Jack și Rimmel erau prieteni din copilărie, se cunoscuseră de dinainte să fi împlinit șapte ani, se jucaseră, alergând pe cărări, „călărind bicicletele și trăgând cu puștile după ciori", după cum spune Brian, fiul mai mic al colonelului. Părinții lor se știau bine. Tatăl lui Rimmel era chirurg naval și murise de cancer laringian pe când fiul său n-avea decât 15 ani. La momentul plecării în expediție, Rimmel lucra ca fotograf pentru un ziar din California.

Lucru ciudat, niciunul dintre tineri nu mai fusese în sălbăticie și mulți se întreabă de ce i-a preferat Fawcett, refuzându-l, de pildă, pe T.E. Lawrence (faimosul Lawrence of Arabia). Fawcett avea însă o filozofie aparte despre călătorii.

Spre deosebire de cei ce adoptaseră desfășurarea masivă de forțe (în Himalaya sau la Polul Sud, de exemplu), rămăsese un purist care se mulțumea cu puțin. Pentru el, *echipa* era esența succesului, iar dintre echipe, grupurile mici și bine sudate băteau

de departe grupurile numeroase. Iată de ce Jack și Raleigh erau partenerii de drum ideali. Jack era solid și visase mereu să-și însoțească tatăl în explorări. Se pregătise de plecare „cu furie" – alergase, făcuse exerciții cu greutăți, studiase portugheza și învățase să se orienteze după stele. Era înalt și puternic, blond, cu trăsături prelungi, nu fuma, nu consuma alcool și nu pierdea nopțile. Se zice că arăta ca un star de cinema, ceea ce, de altfel, dorea să devină după întoarcerea din expediție.

Asupra acestui aspect vom reveni, însă.

Raleigh, prietenul lui, era diferit – Brian Fawcett îl categorisește drept un clovn înnăscut. Era brunet, ceva mai scund și purta o mustață la modă. L-ar fi urmat pe Jack și în foc, ceea ce pentru Fawcett era primul pas spre acea echipă sudată, în care încrederea reciprocă era fundamentală. După luni de mers prin jungla umedă, plină de insecte care te scot din minți, prin apă până la brâu și cărând poveri grele, fără a vedea chipuri noi, suferind câteodată la fiecare pas, principalele pericole erau certurile, acuzațiile reciproce, ba chiar revolta. Fawcett știa cât se poate de clar că vor „avea nevoie de o rezistență mentală și nervoasă teribilă, dublată de capacitatea de a îndura privațiuni și eforturi cumplite pentru că, în asemenea condiții, mințile oamenilor sucombă înaintea trupurilor[1]."

Opiniile lui erau cunoscute de membrii Societății Regale de Geografie, care îl considerau pe Fawcett „ultimul exemplar al geografului victorian și singurul

[1] David Gran, *The Lost City of Z*.

explorator în viață care putea duce la bun sfârșit o asemenea expediție. Oricare altul i-ar călca pe urme s-ar angaja într-o întreprindere fără speranță". Se mai spunea că Fawcett „este un om cu voință neînduplecată, în stare să meargă mai mult, să călătorească mai mult și să exploreze mai mult decât oricine altcineva"...

Pe 25 ianuarie 1925, cei trei au plecat din New York la bordul navei *Vauban*, cu care au ajuns la São Paulo, unde erau așteptați de faimosul Corto Maltese, călător încercat și bun cunoscător al junglei. Acesta din urmă era însoțit de profesorul Jeremiah Steiner, de la Universitatea din Praga, și de Levi Colombia, un anticar din Maracaibo. Corto și tovarășii săi au însoțit grupul lui Fawcett până la Cuiaba, după care au dispărut fără urmă într-o direcție necunoscută, dar unele voci afirmă că cele două grupuri s-au reîntâlnit în junglă după câteva săptămâni[1]. În ceea ce-l privește pe Fawcett, a rămas la Cuiaba și a făcut ultimele pregătiri de drum, iar în aprilie, cu doar patru luni înainte de a împlini 58 de ani, a părăsit localitatea, punându-și soarta „în poala zeilor", după cum avea să scrie în ultima sa scrisoare către Nina. Cei doi peoni angajați, Gardenia și Simoes (*cabocles*, după anumite surse, indieni Bacairy, după altele), aveau grijă de animale: trei asini înșeuați, patru asini samarizați și o *madrinha*, un cal ce purta o talangă la gât, conducând celelalte animale. Din instrucțiunile lăsate în urmă, o să reținem că Fawcett a solicitat ca, în caz de dispariție, să nu fie trimise niciun fel de expediții de salvare pe

---

[1] Necesită citare.

urmele lor. „Dacă eu, cu experiența mea, nu reușesc să scap cu viață de aici, nimeni altcineva n-o s-o facă. Este și motivul pentru care *n-am spus niciodată cu precizie* încotro mă îndrept.“

A plecat la drum optimist. Era sigur că va descoperi răspunsul „enigmelor vechii Americi de Sud și, odată cu ele, ale Preistoriei omenirii. Totul e ca orașele antice, ascunse, să fie descoperite și oferite cercetării științifice. Știu că acele orașe vechi există.“

Inițial, drumul s-a desfășurat fără incidente. În câteva zile, cei trei au ajuns la satul indienilor Bacairy, în Serra Azul, iar de acolo și-au continuat drumul (ne spune varianta oficială) printre râurile Teles Pires și Ferro. Au mers paralel cu versantul estic al Serrei do Tombador, după care au cotit spre est, ca să atingă râul Paranatinga, respectând planul expus Societății Regale. În scurt timp, la trecerea râului Ranuro, are loc primul incident: expediția pierde calul care transporta cadourile pentru indieni – oale, cratițe, mosoare cu ață, bricege, clopoței, brățări, chibrituri, oglinzi etc...

În mod normal, Fawcett trebuia să se întoarcă din drum – avea de străbătut o regiune neexplorată, cu *indios bravos* recunoscuți pentru agresivitate, iar absența cadourilor îl punea în imposibilitatea de a atrage bunăvoința băștinașilor. Cu toate acestea, își continuă traseul, îndreptându-se spre nord-est. După câteva zile, grupul întâlnește un trib prieten, probabil Anauquas, unde au petrecut câteva zile pentru recuperare, căci Rimmel Raleigh făcuse o infecție la picior și se deplasa cu dificultate.

Cu acea ocazie, Anauquas i-au povestit lui Fawcett despre nişte lumini ciudate ce se ridicau din junglă în dreptul lacului Ipavu, în plin teritoriu Kamayura, şi de-a lungul malului estic al râului Kuliseu, iar Fawcett şi-a afirmat dorinţa de a ajunge la Serra dos Martirios. Auzindu-l, căpetenia l-a sfătuit să nu se aventureze într-acolo pentru că se înmulţiseră raidurile indienilor *Beiços de Pau*, din triburile Suya şi Kreen Akarore, dar englezul a hotărât să-şi continue drumul, neabătut.

A pornit direct spre est, traversând Rio Kuliseu şi ajungând pe râul Kuluene, în plin teritoriu Kalapalo. După ce a ajuns la Deadhorse Camp (o poiană răcoroasă, lipsită de ţânţari şi muşte), cei doi peoni au fost trimişi acasă, iar englezii şi-au continuat drumul de unii singuri.

Din acest moment, nu mai putem face decât speculaţii despre expediţie, bazându-ne pe mărturiile incerte ale indienilor. Din scrisorile trimise Ninei şi fiului mai mic, Brian, aflăm că drumul fusese infernal, că abia reuşiseră să-şi croiască poteca printre liane şi că cei doi tineri, neexperimentaţi, avuseseră dificultăţi indescriptibile. Insectele, ca întotdeauna în Amazonia, erau cumplite.

Ajunşi în satul indienilor Kalapalo, cei trei au fost avertizaţi încă o dată să nu-şi continue traseul, numai că ei au ignorat sfaturile şi s-au afundat în junglă, spre nord-est. Indienii Kalapalo le-au urmărit fumul focurilor de tabără timp de cinci (alţii spun unsprezece) zile, timp în care au observat că Fawcett respecta itinerarul planificat, îndreptându-se spre porţiunea nordică a Serrei do Roncador.

După care, într-o bună zi, fumul nu s-a mai văzut. La ora aceea, ultima scrisoare a lui Fawcett se afla în cala unui transatlantic şi se îndrepta spre Anglia. Era adresată Ninei şi fusese scrisă cu câteva săptămâni înainte, pe 29 mai 1925, la Deadhorse Camp:

„Mă aştept să intru în contact cu vechea civilizaţie într-o lună şi să ating ţinta principală în luna august. Vom mai sta aici (la Deadhorse Camp – n.a.) câteva zile, să aranjăm ca peonii să se întoarcă acasă – s-au săturat de călătoria noastră, iar eu nu-i condamn pentru asta...

...Jack este bine, e din ce în ce mai puternic cu fiece zi, suferă doar din cauza insectelor care mă scot din sărite până şi pe mine...

...Sunt îngrijorat din cauza lui Raleigh, însă. Încă e bandajat la picior, dar nu se lasă. Până aici, am avut mâncare suficientă şi n-a fost nevoie să mergem pe jos, dar nu ştiu cât o s-o mai ducem aşa. S-ar putea să rămânem fără hană pentru animale, cine ştie. Nu pot să sper că voi rezista mai bine decât Jack şi Raleigh, dar n-am de ales. Anii îşi spun cuvântul, în ciuda entuziasmului meu...

...Îţi scriu de la Deadhorse Camp, situat la 11 grade şi 43 de minute latitudine sudică, 54 de grade şi 35 de minute longitudine vestică, chiar din locul în care mi-a murit calul acum cinci ani. N-au mai rămas din el decât ciolanele. Calculele îmi arată că voi întâlni indienii într-o săptămână, cel mult zece zile, după care vom ajunge la cascada despre care se vorbeşte atât de mult.

Să nu te temi sub nicio formă de eşec...“ îşi încheie Fawcett scrisoarea, acestea fiind ultimele-i cuvinte ajunse în lumea civilizată.

Neştiind să scrie, indienii Kalapalo îşi transmit istoria din generaţie în generaţie pe cale orală. În acea înşiruire de păţanii, tribul Kalapalo îi dedică lui Fawcett un episod important, englezul fiind primul alb pe care îl văzuseră. Episodul, însă, se contrazice cu relatările verbale pe care aceiaşi Kalapalo le oferă celor ce întreabă de Fawcett.

Relatările cu pricina aruncă o lumină sumbră asupra expediţiei. Astfel, se pare că echipa lui Fawcett ar fi avut nişte ieşiri brutale care, treptat, i-au înfuriat pe indieni[1].

Într-o seară, de pildă, la focul de tabără, unul dintre englezi (probabil Jack) a bruscat un copil care voia să se joace cu un obiect din raniţa lui. Pentru cine îi cunoaşte pe Kalapalo, calini şi drăgăstoşi cu copiii (nu-i lovesc niciodată), este evident că acesta era un motiv de supărare, mai ales în condiţiile în care Fawcett nici nu adusese cu el obişnuitele cadouri cu care să-i îmbuneze.

Totodată, mai aflăm că albii i-ar fi încărcat pe indieni cu poveri grele, grăbindu-i (mânându-i ca pe vite, spunea un bătrân) să meargă spre nord. În plus, într-o zi, englezii au vânat un animal (o maimuţă), pe care l-au atârnat de creanga unui copac. Unul dintre indieni a dorit să taie o bucată de carne şi să se hrănească (indienii Kalapalo împart între ei vânatul), dar englezii l-au îmbrâncit, interzicându-i să se atingă de maimuţă.

Conflictul nu mai avea nevoie decât de o scânteie. Într-o dimineaţă nefastă, Jack, necunoscător al obiceiurilor Kalapalo, a urinat în râul ce curgea spre sat –

---

[1] Mărturiile celor ce l-au însoţit pe Fawcett în alte expediţii ne spun, însă, că exploratorul era omenos şi respectuos cu băştinaşii.

un afront nemaipomenit, pe care numai sângele putea să-l spele. Atunci, indienii s-au strâns la sfat și au hotărât să-i ucidă pe cei trei karibi.

Din cele scrise de Adrian Cowell în perioada petrecută în junglă alături de frații Villas Boas, indienii Kalapalo au procedat astfel: pe când englezii doreau să traverseze râul în care urinase Jack, indienii s-au prefăcut că nu găsesc vadul, timp în care o parte dintre ei s-au furișat pe țărmul de vizavi. Într-un târziu, i-au trecut apa, dar cei plecați pe furiș le pregătiseră karibilor o ambuscadă, omorându-i cu bâtele de război la ieșirea din râu. Cadavrele tinerilor au fost aruncate în apă fără întârziere, dar trupul lui Fawcett, om bătrân, care merita respect, a fost îngropat.

Legenda lui Fawcett nu se încheie aici, însă: mulți dintre cei ce l-au studiat susțin că, de fapt, exploratorul n-ar fi fost ucis. Biografii cu pricina se bazează pe mărturiile unor călători care l-ar fi întâlnit pe Fawcett, la ani buni după dispariție. Mai mult, unii argumentează că povestea dispariției și a crimei ar fi fost pusă la cale de însuși Fawcett, care dorea, astfel, să-și piardă urma în Amazonia. Tot din același motiv, Fawcett orchestrase și cea de-a șaptea expediție, cu itinerarele ei iraționale: Hamilton Rice nu trebuia să bănuiască sub nicio formă unde se află, cu adevărat, orașul Z. Spre deosebire de Raposo, de conchistadori și de *bandeirantes*, pentru care motivele căutărilor erau comorile și numai comorile, spre deosebire de geografi, geologi și de etnografi, mânați la drum de interese științifice, Fawcett avea alte aspirații. Nu le putea face publice, căci orașul Z era doar al lui și al celor ca el.

– Oare şi „prietenul“ ăsta al tău, mă luă Sidorin într-o zi, o fi având alte aspiraţii din moment ce nu te slăbeşte deloc?

Se referea la fostul iubit al Maşei. Eram în magazinul de antichităţi, iar Sidorin mă privea supărat.

– Nu te înţeleg. Ce s-a mai întâmplat?

– Omul ăla, îi rosti Sidorin numele, nu e decât un amărât de inginer. S-a mai şi îmbogăţit. De ce-o fi sponsorizând el ditamai universitatea americană ca să trimită un cercetător pe Xingu?

Am rămas mască. Odată, am avut impresia că Maşa mă înşală cu un student – ca şi-atunci, o unsoare neagră îmi năpădi ochii şi o sfârşeală îmi coborî în gambe. Câteva clipe n-am mai auzit nimic.

M-am uitat pe geam. Abia vedeam lumea grăbită şi veselă (se apropia Crăciunul) de pe Suvorovski Prospekt. În plus, mi-era ciudă că Sidorin se afla lângă mine şi mă privea.

– Ce-a *făcut?* am îngăimat.

– Îl mai ţii minte pe Hagenbeck?

Cum să nu... Avusesem controverse cu el, la congrese. El se raliase punctului de vedere care pretindea că Amazonia n-avea cum să susţină o civilizaţie – cică resursele junglei nu permiteau, pur şi simplu, dezvoltarea unor structuri urbane, cât despre state, ce să mai vorbim...

– Aşadar, l-a plătit pe Hagenbeck, am şoptit. Păi, Hagenbeck nici nu credea într-o arheologie pe Xingu sau în Amazonia...

– Când n-avea bani, nu credea, mă puse Sidorin la punct. Acum, însă, are bani de nu ştie ce să mai facă cu ei. Uite, îmi arătă el nişte titluri de ziar.

Le-am parcurs. Universitatea din V...t. Cercetări la capătul lumii... Visul neîmplinit al lui Fawcett... Posibile rezultate pozitive...

Iar Sidorin:

– Unii pierd că n-au cu ce, alții pierd pentru că trag pe dreapta.

Mă mâncau palmele. Hagenbeck, văzusem bine, nu știa nici pe sfert din ce știam eu despre Fawcett, habar n-avea cu ce se mânca Amazonia și, cu toate astea, îmi tăiase fața, nenorocitul!

În clipa aia mă apuca din nou cârcelul – mereu mă apuca la nervi. Mă durea de-mi săreau ochii din cap, dar n-am scos o vorbă: fusesem atât de prost, că meritam toți cârceii din lume.

– Mai facem o singură încercare cu tine, mă întărâtă Sidorin, știind bine că invidia e sora de lapte a geloziei. N-o să ne punem cu banii amicului nostru, dar încă mă bazez pe fraierul de Vladimir Sergheevici Perelman, insul promițător pe care l-am cunoscut cândva... Sper să nu-l fi judecat greșit doar pentru că mi-era prieten.

Mă durea de înnnebuneam, nu eram în stare să-l urmăresc. M-am așezat într-un fotoliu și-am început să-mi masez coapsa. Trebuia să beau cât mai repede un pahar de apă cu sare, dar Sidorin nu mă slăbea – voia să afle dacă n-aveam chef să conduc un șantier arheologic pe Rio Xingu. Cică, dintre toți, eram singurul în stare să se pună cu Hagenbeck, cu Universitatea V...t și cu banii iubitului Mașei.

– Încă mai credem în tine, conchise el.

– Serios? Și cine sunteți voi, mă rog?

Mă privi lung. Eu îmi căutam o poziție ca să scap de durere. Într-un târziu, îmi răspunse:

– Mașa și cu mine, cine altcineva?

Mai credea Mașa în mine?! O dezamăgisem în fel și chip, îi făcusem toate mizeriile posibile – trăisem un război rece cu ea și, din lașitate, din spaima de a-i vorbi despre cei care-i fuseseră sau i-ar fi putut fi iubiți, îi administrasem lovituri preemptive cumplite, grotești, peste poate de scabroase și imposibil de recuperat, doar ca să fiu sigur că, orice ar face, n-avea cum să mi-o ia înainte.

– Bine, zisei. Îmi dăduseră lacrimile.

Iar Sidorin:

– Ce naiba ai, de te bâțâi așa? Ia-uite la tine, lăcrimezi... Nu-mi spune că te-ai emoționat!

– Nu. Mă doare piciorul de nu mai pot.

După un an, plecam la Cocraimoro. Nu, nu eram fericit și, în plus, aveam o strângere de inimă. Urmărisem progresele lui Hagenbeck și începusem să înțeleg pe pielea mea ce simțise Fawcett când se pusese cu Hamilton Rice.

CAPITOLUL 9

În care Kiauì face dovada unei nemaipomenite diplomații. Vladimir își ia inima în dinți și-și susține punctul de vedere.

Kiauì se mișcase cu atâta iscusință printre discuțiile și pățaniile din acea noapte de pomină, încât mai bine s-ar fi comparat cu un rabin decât cu un evreu de rând. De îndată ce văzuse că lui Vladimir îi ardea buza să pună radarele la loc sigur, se dusese ață la femeile din sat și le băgase în sperieți: „Karibii cei albi", le îngrozise el, „s-au trezit cu niște lucruri vrăjitorești pe cap și nu știu cum să scape de ele. Vor să le pitească în colibele voastre..." Apoi dăduse fuga la bărbații din casa nö și le spusese că e rost de cadouri de la Tata Karib: „Când o să vă roage să-i puneți radarele la adăpost, voi să vă codiți și să faceți pe speriații", îi sfătuise.

Zis și făcut. După aceea, îi strânsese pe bărbați în casa nö, chemându-i la discuții și pe cei doi indieni școliți la Cuiaba, pe spezele FUNAI. Trăgând cu urechea la karibii care comentau afară, Kiauì le dezvălui vânătorilor, în șoaptă, că nu era vorba de nicio

vrăjitorie. Aparatele nu făceau niciun rău, nu erau decât un fel de telefoane sau radiouri din care indienii văzuseră cu nemiluita. Mai mult, îi puse el pe jar, radarele o să-i ajute să devină un neam vestit, făcând tribul Menkragnotire cunoscut tuturor oamenilor, care erau aşa de mulţi, încât vânătorii din sat n-aveau să-i vadă niciodată pe toţi. El, Kiauì, nu era un Menkragnotire şi ştia bine că cei din sat se puteau întreba: de ce vrea indianul ăsta Miahao să ne facă faimoşi? Dar, nu era cazul ca bărbaţii să-l bănuiască de gânduri necurate sau de cine ştie ce şiretlicuri, căci el nu dorea decât un lucru: să capete trecere în faţa lui Tata Karib, ca să-l roage ceva. De fapt, continuă el, sătenii trebuiau doar să facă pe speriaţii ca să poată cere un preţ bun în schimbul găzduirii radarelor. Cât despre femei, mai bine să nu ştie nimic şi să creadă că radarele erau vrăjite şi că vor aduce numai blesteme. În ce-i privea pe bărbaţi, ei trebuiau să se poarte ca la vânătoare: după ce aveau să se prefacă îngrijoraţi, să facă bine să nu-l piardă din ochi pe Kiauì, căci avea să le facă un semn fără să fie văzut de karibi. Semnul acela le va arăta când să se dea pe brazdă, pasămite, şi să accepte radarele în casa nö.

Singura condiţie pe care o punea Kiauì era ca bărbaţii să-i mărturisească lui Tata Karib (dar nu în gura mare) că acela care-i înduplecase să găzduiască radarele nu fusese altul decât Kiauì, că el îi îndemnase să treacă peste sperietură, numai că-şi doreau o plată onorabilă, pe potriva unui asemenea serviciu înfricoşător.

Indienii se bucurară de planul lui Kiauì, mai ales că Vladimir nu le mai făcuse de multă vreme cadouri.

Stabiliră prețul chiriei: două puști, opt capre, zece găini și un cocoș, dar cocoșul să fie gras și sănătos, adus de la São Paulo, nu de altundeva; mai doreau douăzeci de cratițe de aluminiu și șase lanterne frontale, cum văzuseră la niște karibi mai blonzi și mai solizi decât arheologii de la Cocraimoro. Caprele și păsările le doreau pe loc, dintre animalele karibilor din sat, în timp ce restul darurilor aveau să fie cumpărate de Vladimir de la Cuiaba sau comandate direct la São Paulo (cocoșul, în special!) și aduse peste o săptămână cu avionul.

În ultimul moment, un bătrân își aduse aminte că jinduia de mult după o undiță cu lansetă, cum avea „kariba cea mică de statură“, „adică aia cu țâțe mari“, comentară ceilalți, drept care adăugară pe listă patru undițe, cu gută cu tot. „Mai bine ne-ar da și o karibă din aia mică, pe lângă undițe“, făcu unul mai hâtru. „Mai bine ne-ar da-o chiar pe țâțoasă“, râse un altul, iar altul hotărî: „Pe țâțoasă o putem lua oricând, o punem pe burtă și dă-i!“ Kiauì îi puse la punct, însă: „Băgați-vă mințile-n cap, aia e vrăjitoare și vă înghite cu fulgi cu tot, cât sunteți de mari!“

Se duseră apoi la Vladimir, după cum am văzut, respectând întocmai micul lor complot, și le dădură voie arheologilor să ducă radarele în casa nö. Siriri, șeful de trib, se achită și de ultima sarcină primită de la Kiauì și-i suflă lui Tata Karib, la ureche, că n-ar fi fost în stare să-și convingă vânătorii de unul singur:

– Cum spus voi, karibi? căută el o expresie care-i plăcuse. *Dracu' gol!* Da, da, Kiauì e dracu' gol! El înduplecat Menkragnotire. El spus că radare mult frumos, întărit bărbați, chiar și ăia mai bătrâni, hohoti Siriri.

Vladimir îi mulţumi şi-i promise un cadou de la Cuiaba numai pentru el.

– Ah, Siriri plăcut ochelari negri. Ray-Ban ochelari de soare bun. Siriri vrut plimbat prin junglă cu ochelari ca aceia.

Bătură palma. Şamanul îi strecură, şi el, lui Volodia ceva despre puterea de convingere a lui Kiauì, dar pe el Volodia îl lăsă fără cadou.

Pe partea lui, Kiauì avu răbdare şi nu-l atacă pe Tata Karib imediat, ba chiar împinse vicleşugul până într-acolo încât îi primi mulţumirile făcând pe niznaiul. Dar, după ce puseră radarele la loc sigur, îl luă pe departe:

– Bun prăjitur, bun plăcint făcut Mama Karib.

– Ai apucat şi tu?

– Prea puţin. Trebuit furat. Tata Karib norocos.

Vladimir pufni în râs. Ce ştia Kiauì... Una peste alta, însă, recunoscu că era un bărbat norocos.

– Tata Karib norocos, întinse indianul coarda, şi pentru că avut băiat puternic. François bun vânător. François vânător la fel de bun cum Tata Karib bun la privit în *egete*[1] amazonian, cunoscut şi sub denumirea portugheză de *terra pretta*.) după oameni vechi.

– Hei, *b*e ce mă perii, Kiauì? râse Volodia.

– Perii?! se miră indianul, dar Vladimir făcu un gest plictisit:

– E prea complicat ca să-ţi explic. Voiam să zic că nu-l cred pe François un vânător atât de bun.

– *B*e ce?

---

[1] Numele indian pentru „antrosolul“ (sol modificat de acrivitatea umană, irigaţii, cultivare etc.

– E prea mic. N-a copilărit în pădure. E doar un orășean.

– Hm, se încruntă indianul, dacă Tata Karib nu crezut Kiauì, de ce nu întrebat celălalt fiu al său, războinicul de peste șase[1] mări? Întrebat la el cum făcut François când ia urma vânatului. Cum strecurat François prin tofișuri? Cum floeerat el ca pasăre?

– Of, Kiauì, de unde să știe Lionel toate astea? El nu-i aici.

– Ba este. Kiauì știe. Lionel avut ochi tare buni, ochi de oțel, cu fulgere, el privit la François din cer, nu scăpat din ochi dacă avut chef.

După care plecă și se ascunse în sat, ca un intrigant trecut prin ciur și prin dârmon, lăsând urzelile să prindă avânt, să se umfle și singure după ce le dăduse brânci.

De îndată ce Kiauì dispăru, Vladimir plecă în sat după François, căci Mașa i-l pârâse că nu se dusese la culcare. Oare Kiauì o fi știind să citească? se întrebă, la fel cum făcuse și fiul său mai devreme. Încă îl durea coapsa încercată de cârcel și șchiopăta. Se gândea: Și dacă... dacă François rămâne la Cocraimoro? Cât de periculos poate să fie?

Îl găsi în atelier, reparând bicicletele. Îl întrebă de ce zicea Kiauì că Lionel vede ce se întâmplă în pădure, iar François răspunse că nu-l interesa nici cât negru sub unghie.

– Eu nu vreau decât să rămân aici. Nu vreau la Cuiaba. Am chef să vânez un peccari. E un peccari

---

[1] *Șase,* în limbile indiene din Amazonia, e totuna cu *mult.*

la câteva ore de mers de tabără, i-am luat azi urma cu Kiauì.

– Bine, făcu Vladimir. Lasă bicicletele, că nici tu nu mai știi ce le faci... Hai încoa'.

Ieșiră. Al naibii cârcel! se enervă Volodia, masându-și coapsa de zor. Ajunseră între colibe, în bătătura rotundă din mijlocul satului. Din casa nö se auzeau râsete. Era noapte senină, fără nor, cu lună plină, se vedea ca-n palmă. Vladimir se uită la fiu-său – era atâta lumină, că-i desluși culoarea ochilor. Ochii-i erau umezi, dar François nu se smiorcăia.

– Spune-mi cinstit, Lionel chiar poate să ne vadă? îl întrebă.

– Bineînțeles. Volodia dădu să mai întrebe ceva, dar François i-o reteză: Nu mă întreba cum face, că nu-ți spun. Nu mi-a dat voie.

– Aha, făcu Vladimir. Rămase pe gânduri. Se învârti într-o parte și-n alta. Parcă ar fi zis ceva, dar se lăsă păgubaș. Mormăi, se uită spre cortul doamnei Nicole – era cufundat în beznă. *Aia* unde se dusese?

– Ce ai? întrebă puștiul.

– Ia stai tu nițel aici, se hotărî Vladimir și se duse să dea piept cu Mașa. În fond, ce se putea întâmpla dacă băiatul rămânea la Cocraimoro? Și-așa pleca din tabără de dimineața până seara. El și Mașa nu-l vedeau decât pe înserat, când se întorcea din pădure. Se mai întrebă: și ce-ar fi să-i trimit SMS lui Lionel? Să-mi spună cum dracu' face de vede ce se întâmplă aici, dacă într-adevăr face așa ceva...

O găsi pe nevastă-sa în cortul organizării de șantier. Stătea de vorbă, culmea, cu Nicole. Fumau

amândouă, pe rupte. Astea au pus ceva la cale, își zise Vladimir.

– Kiauì e gură-mare, îl luă Marusia, direct. N-am încredere să-l las pe François cu el.

Iar Vladimir:

– De aproape un an îl lași pe François cu Kiauì cât e ziulica de lungă.

– Da, dar suntem și noi aici, în tabără. Dacă, Doamne ferește, pățește ceva, suntem aproape, avem cum să-i sărim în ajutor.

– Of, clătină Vladimir din cap, *aici*, cum spui tu, înseamnă câteva ore, când François e-n junglă... Noi suntem pe șantier, el e-n inima pădurii. La Cuiaba n-o să fim decât cu patru ore mai departe. În plus, ți-am zis, cred că Lionel ar fi în stare să...

– Hai, lasă-mă, Volodia. Cât de... *naiv* poți să fii ca să-l crezi pe Kiauì? De unde și până unde să-l vadă Lionel pe François din submarinul lui?

– Să vedem ce spune și Lionel, că i-am trimis SMS. Pe de altă parte, schimbă el vorba, tu n-ai băgat de seamă cât de mult s-a schimbat François? E bronzat, a pus carne pe el, mănâncă de toate, și aproape că nu mai deschide nenorocitul ăla de computer. S-a maturizat, chiar tu ai remarcat!

– Hei, interveni Nicole, fii atent, Volodia! *Marussie a raison*, cum să lași copilul aici, de unul singur?

– Nicole! încercă Marusia s-o tempereze.

– Dar ai dreptate, *chèrie*. După părerea mea, n-ai decât două posibilități. Sau rămâi aici, *avec l'enfant*, sau îl iei pe sus, cu noi, la Cuiaba. (Acel „cu noi" o înfurie pe Mașa.) Oare de ce nu vrea François în oraș? Nu s-a săturat de *ce trou*?

– Nicole! ridică Marusia glasul.

– Nu, serios, se întoarse franțuzoaica spre Vladimir. Fiți rezonabili. Ar trebui să...

Vladimir se îmbujorase ca racul, dar tăcea mâlc. Marusia își luă inima în dinți:

– Te rog frumos, Nicole. François e fiul *nostru*. Ți-am mai spus, noi trebuie să hotărâm pentru el, nu tu.

– Draga mea, dar pentru ce sunt făcuți prietenii? Privi la Vladimir, doar-doar ar primi vreun semn de încurajare, dar el tăcea. Sunt alături de voi, reluă ea, cum să nu vă ajut?

Continuă să-l privească până ce, cu chiu, cu vai, primi răspuns:

– Dacă mă gândesc bine, în perspectivă, adică... ca să zic așa... aș fi gata-gata să spun că pentru François ar fi mai bine, poate, să rămână aici.

– Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, unul dintre voi, cel mai bine *sa mère*, să rămână cu el! François n-are decât 13 ani. Nu-l puteți lăsa în sălbăticia asta de capul lui.

– Vladimir, tu n-ai nimic de zi? se enervă Marusia. Hai să discutăm în altă parte, dacă nu ești în stare să vorbești răspicat cu Nicole.

– Eu nu încerc decât să judec corect, draga mea. Recunoaște și tu: noi doi, știi bine, am făcut niște greșeli cu François, încă de când....

– Explică-i ei! i-o tăie Marusia. Eu cunosc povestea familiei Perelman, replică ea și se repezi afară din cort.

– Of, sunt dezolată, Vova, zise Nicole. Am necăjit-o pe Mașa. Dar, crede-mă, cea mai elementară logică îmi arată că...

– Te rog mult, Nicole, şopti Volodia. Vreau să mă gândesc de unul singur, nu te supăra.

Dar se hotărâse deja. Când telefonul intonă *Uvertura 1812*, aducându-i răspunsul lui Lionel, Vladimir îşi spuse, ca de obicei, că gândea atât de raţional încât întâmplările se concretizau la secundă în jurul dorinţelor sale. La ce bun să te certi? De ce să faci tărăboi? Pentru ce să dai replici acide? Cu puţină răbdare, cu tact doar cât trebuie, cei din jur aveau să-şi dea seama că punctul de vedere al lui Vladimir Sergheevici Perelman avea o greutate de netăgăduit. De ce şi-or impune oamenii opiniile cu forţa? se întrebă. Uite, eu n-am nevoie să lupt ca să pun lucrurile la punct.

Dădu să zâmbească, dar nu găsi puterea s-o facă. În faţa cortului se auzeau paşii Maşei.

CAPITOLUL 10

În care Lionel își face apariția într-un fel uluitor.

– Mai avem două minote, spuse Vladimir. Se uită la ceas. În două minote, Lionel o să ne zărească!

Trecuse de miezul nopții, aerul era încins și umed. Vladimir transpirase de-și făcuse bluza leoarcă, dar n-o dădea jos nici mort: în scurt timp, Lionel avea să fie cu ochii pe ei, iar Vladimir zicea că îmbătrânise și că arăta rău: sprâncenele îi creșteau vraiște, făcând streașină ochilor, în urechi îi apăruseră smocuri de păr, cât despre burtă, ce să mai vorbim... parcă era un burduf doldora de apă! Era o chestie cu apa și cu bătrânețea, mda. Băga în el de două ori mai multă apă decât în tinerețe și parcă o scotea din ce în ce mai greu, ca și cum apa i se dosea prin toată carnea și-l înmuia, fără să izbutească să-l scape, cu toate astea, de pielea uscată și de genunchii ce-i scârțâiau...

În fine. Deocamdată era atât de cald, că până și ochelarii îl nădușeau, dar nu-i scoase: n-ar fi fost în stare să citească SMS-ul de la Lionel. Atrase de sudoare, musculițele piumi și albinele de apă îi năpădiră ochii, gâtul, subsuorile, pișcându-l din răsputeri.

Vladimir le alungă cu gesturi rare. Aştepta trecerea satelitului.

– Chestia asta mă lasă mască, şefu', observă un tehnician. Cum de foloseşte băiatul dumneavoastră toate socotelile alea militare, aşa, în folos... ăă... propriu?

– Secret de stat, prietene, îi făcu Vladimir cu ochiul. De douăj' de ani facem aşa. Ne tragem spuza *şi* pe turta noastră.

– Cu rachetele intercontinentale faceţi la fel?

– Dă-o-n mă-sa! Ai văzut tu vreo rachetă scăpată de sub control?

– Păi, câte să văd? Una ajunge...

– Ţţ-ţţ-ţţ, voi, vesticii, nu pricepeţi... Noi, ruşii... – se opri, privi ceasul – hai s-o lăsăm baltă, trece satelitul lui Lionel.

– Trebuie să zâmbim? se strâmbă François.

– Tu zi mersi că mă lupt s-o conving pe maică-ta să rămâi.

– Mersi. Dar n-ai convins-o încă.

Vladimir nu-l băgă în seamă. Se uită iarăşi la ceas, la GPS, la tabelul cu orele la care (ce chestie!) Lionel putea să-l *vadă* din înalt, din sateliţii ce pluteau peste Rio Xingu, în dreptul satului Cocraimoro.

– Ai pornit locatorul? îl întrebă pe François.

– L-ai pornit tu singur când ţi-ai deschis satfonul, îşi dădu puştiul ochii peste cap. Îşi spuse: Of, părinţii *sunt* îngrozitori, nimic nu sunt în stare să înţeleagă! Trecură câteva clipe şi, la ora fixată de Lionel, nu reuşi să se abţină şi lansă un „cheese" McDonald's spre înaltul cerului. Îi părea rău că nu-l adusese şi pe Bolşevic, să i-l arate lui Lionel, dar maică-sa zisese că

bietul câine avea nevoie de odihnă după ce-i zgârmase în rană. Era senin, luna lumina precum argintul, aerul era nemişcat. La câteva mii de kilometri altitudine, pe o orbită geocentrică, plutea un satelit – mătura continentul sud-american cu obiectivele, iscodea orbeşte, fotografia, apoi împacheta toată informaţia în trenuri de date pe care le lansa, fără răgaz, spre observatoarele de pe întinsul Federaţiei Ruse sau de aiurea, ba chiar şi spre alţi sateliţi, îmbrăţişând Pământul într-o menghină informaţională.

Oare unde o fi Lionel acum? În Marea Barents sau în Mediterana? În Golful Persic sau în arhipelagul Antilelor, în apele acelea albastre care...

Pe François îl cuprinse o dogoare ciudată – în burtă i se căscă un gol şi avu senzaţia că trupul i se dizolvă. Parcă-i era şi un pic teamă, dar asta-i făcu bine. Prin minte începură să-i defileze peisaje pe care nu le văzuse niciodată, iar el deveni totuna cu stâncile, câmpiile şi apele alea necunoscute, parcă respira cu grote kilometrice, parcă-i curgeau prin vene toate oceanele lumii: flux-reflux, flux-reflux. În faţa ochilor îi răsări o pădure deasă, colorată auriu-roşiatic – se ridica pe malul unui ocean nemaivăzut şi mirosea a scorţişoară; auzi o muzică lâncedă, la oboi, amintind (imposibil!) de un marş african. Era tot la Cocraimoro, oh, da, era în pădurea Amazoniei, dar trupul i se întindea peste tot, precum un linţoliu pregătit să-şi piardă identitatea – parcă dădea să viseze, deşi vedea şi auzea clar tot ce se petrecea în jur.

Telefonul îi piui. Michel Telo le promitea tuturor femeilor de pe pământ: *Ay, yo ti pegu*... După câteva clipe, telefonul tatălui său intonă cu sobrietate

primele măsuri din *Uvertura 1812*. François pufni în râs. Se uită în ecran:

„bai, da mare te-ai facut, fratzioare! si c te-ai mai bronz*u*t! si c semnal p*o*ternic ai! :)) vezi c bine t vad? noaptea nu se pune pentru takanitii k mine! in fine, la cum arati acum, te *u*nunt că *b*aca vom avea probleme prin partile tale, o sa t poti conzidera in misi*o*ne! deskizi satfonul in medellin, colombia, sa zicem, iar noi, cu raketele.... puuuuuf! adi*u* carteluri!"

Mamă, câte greşeli! se holbă François. A început din nou.

– Ne-a văzut? întrebă Marusia, în şoaptă.

– Poftim, citeşte, făcu Vladimir, zâmbitor, şi-i întinse satfonul.

Cât timp ea citi primiră încă un SMS. Muzica se ridică din telefoane, răsunând între colibele înalte de patru-cinci metri, dispuse într-un cerc *peer-fect*, după cum zicea madame Nicole. Viorile şi violoncelele lui Ceaikovski intonau o temă gravă, pământoasă, remixându-se cu urletele vâscoase ale sălii în care Telo interpreta, icnind, hitul lui de-o zi. Erau într-un sat Menkragnotire, în spatele satului se ridica o pădure de cedri amazonieni, un brazilian se tânguia, invocând feromoni, iar Ceaikovski dirija un tropar ortodox din abisul homosexualităţii sale. Preţ de câteva clipe, muzica şi întâmplările din sat se amestecară fără greş, de parcă François asista la un documentar: indiencele măcinau manioc sub clar de lună şi asudau sistematic, iar vânătorii făceau pe nepăsătorii – unii alimentau focurile, iar alţii se chiorau pe cer, căutându-l pe fratele micului karib.

Cică fratele acela al lui le fura sufletele chiar atunci, de undeva din tării, pitindu-le în nişte poze.

Măcar de n-ar trage şi alţii cu ochii la noi, îşi zise François, măcar de nu m-aş face de râs cu tot circul ăsta prin care cerşesc să rămân în junglă, alături de Kiauì! Of, de ce nu trage Lionel o rachetă peste noi, să spulbere momentul ăsta?

– Mulţumesc, se auzi glasul Marusiei, din senin.

Ochii i se umeziră. Lionel îi scrisese că făcea surf pe sateliţi împreună cu un coleg, iar colegul îl întrebase: „Cine-i tipa aia marfă de lângă ochelarist?"

– Nesimţitul! făcu Vladimir. Ochelarist, auzi! Eh, te-ai liniştit? – se întoarse el spre Maşa. Era un moment bun ca s-o îmbrăţişeze, sau măcar s-o ia de mână, chit că tot satul era cu ochii pe ei. N-o făcu. Ai văzut că Lionel poate să-l vadă pe François?

– Eh, nu sunt eu chiar aşa de împăcată, dar...

– Hai, mami, ai încredere în mine! Măcar o dată! Te rog! (Bleaah!)

Marusia îşi drese glasul. Mda, François crescuse, iar ochii îi căpătaseră un fel de asprime pe care ea, una, ar fi dorit s-o vadă măcar din când în când şi-n ochii lui Vladimir. Întrebă:

– Cât de des putem ză-l vedem pe François?

– De patru-cinci ori pe zi. Lionel zice că e-n foncţie de trecerea sateliţilor, ne-a dat şi un tabel pentru asta. Uite-l aici, îi arătă satfonul. El se mai laudă că are un prieten care, *b*acă s-ar căzni...

– Bine, bine, cedă Maşa şi-l chemă pe François la ea. N-ar trebui să fac asta, ştii, nu? Îmi promiţi c-o să fii atent?

Puştiul încuviinţă, răsuflând uşurat. Telefoanele piuiră din nou. De astă dată sosise un mms arhivat: trei fotografii în care Perelmanii se zăreau de sus, în mijlocul satului, scăldaţi într-o cromatică ciudată, dominată de tonuri verde-închis. Mai bine nu le trimitea, se gândi Marusia după ce privi a doua fotografie: madame Nicole se zgâia la ea dintr-o parte, evaluând-o cu dinţii strânşi, crezând că n-avea s-o vadă nimeni, niciodată. Maşa îl căută, reflex, şi pe Volodia, dar nu descoperi din el decât piciorul stâng, încălţat într-un pantof din ăla de toreador, care o scotea din sărite. Cum de m-am îndrăgostit de un bărbat care a ajuns să poarte pantofi ca ăştia?

Nu mai avea ce face, însă. Zise:

– O să rămâi cu Kiauì, măi, broscoiule, dar dacă văd că nu eşti cuminte... se opri, pufnind-o râsul.

– Dacă vezi că nu-s cuminte, mă strigi de la geam, făcu François. Îl căută din priviri pe Kiauì şi-i lansă, cu ochi lucitori: *I am the Notorious B.I.G!* lansă el un gest de triumf, ca un fotbalist care dăduse gol.

CAPITOLUL 11

Nicole îl pune pe François pe gânduri. Perelmanii pleacă la Cuiaba cu avionul.

Se crăpa de ziuă când părinții lui François se duseră pe pista de lângă sat. Ziceai că-i un drumeag din pământ roșu, ca zgura, din cele ce străbăteau Mato Grosso. Începea de pe malul râului, trecea prin spatele colibelor și se termina în grădina de zarzavat, într-o parcelă plantată cu câteva rânduri de fasole. Capătul de lângă râu (începea chiar din mal) îi scotea din minți pe piloți, dar când dăduseră foc pădurii ca să lungească pista în partea cealaltă, descoperiseră o spinare stâncoasă din bazalt negricios, lată de câțiva metri, care mai rău încurca treaba. Sătenii profitară însă de defrișare și se apucară de grădinărit dincolo de lespezile de piatră, unde dădură peste un pământ mai gras decât în grădina cea veche. După sezonul ploilor aveau de gând să mai dea foc o dată pădurii și să mute toate culturile în capătul pistei.

Nicole era deja la ușa avionului. Tehnicienii, muncitorii și indienii se strânseseră pe margine, lângă un șir de bambuși tineri, în timp ce câinii și porcii

alergau încoace și încolo, ca loviți de streche. Câteva gâște ciuguleau pietriș printre picioarele privitorilor, gâgâind agitat.

– Hai să plecăm, zise Vladimir, uitându-se la ceas. Spectacolul începe în mai puțin de douășpe' ore. Unde-i François?

Se dusese la râu, să se spele. Mereu i se păruse că miroase urât după „chestia aia" și n-avea chef să-l simtă ai lui, mai ales că Mașa intrase la bănuieli. Of, nici azi-noapte nu putuse să se abțină.

– Să-l cheme cineva pe François! se supără Volodia.

Când să-i dea bip, nu-și găsi satfonul. Pufnind, se apucă să scotocească prin buzunare – nimic! Oftând, își scoase carabiniera magică din gaică, apăsă pe butonul care închipuia un telefon și... mda... satfonul era în avion, căzuse între scaunele din față.

– Micul karib șters cu prosop în spate cort, anunță o bătrână. El făcut baie bun. Băiat frumos-frumos, Tata Karib, se bucură ea.

– Bine, da' să-i zică cineva să se grăbească.

Dinspre râu se ridicară strigăte: un grup de turiști coborau cu caiacele pe Xingu și zăriseră avionul gata să decoleze. Erau încântați și se puseseră pe urlat și pe fluturat din mâini.

– Mark, îl luă Vladimir deoparte pe asistentul său. Nu știu câte săptămâni fără ploaie mai avem la dispoziție, așa că apucă-te să jalonezi înspre laguna din spate. Dacă e nevoie, poți să ridici și un mic baraj pe râușor, m-am înțeles cu căpetenia.

– Cu șanțul ăla surpat de cutremur, ce facem?

– Îl refaci, bineînțeles. Împarți echipa în două, dar te concentrezi pe zona dinspre lagună. Și-așa

șanțul ăla nu mai era cine știe ce, ai văzut. Mai mult de-un cuptor nu mai găsim acolo.

– Ar fi bun și-un cuptor, făcu Mark, dus pe gânduri. Vrei să-ți spun ce cred eu? Mai bine m-aș băga direct de-a lungul brazdei ce se afundă în pădure. Aia e făcută de mână omenească, îți dau în scris.

– Crezi că nu știu? îi făcu Volodia cu ochiul. Dar n-am chef să te las să te bucuri de unul singur, pufni el în râs. Deocamdată, ia-o spre lagună. Începi de unde am decopertat palisada de lemn. Încearcă să faci un relevment bun, că sigur mai găsim ceva de scos în jur. Ascultă la mine, în zona aia e rost să dăm peste un drum care o ia de-a dreptul prin junglă, să vezi dacă n-o fi așa! Iar dacă dăm peste drumul ăla... pfuai!... înseamnă că și-aci e un complex de sate, ca al lui Hagenbeck, la Kuhikugu. Ai grijă mâine, vin ăia de la fotografie aeriană... Aprinde reperele la nouă dimineața. Vreau să dăm lovit*o*ra, Mark, lovit*o*ra! – spuse el, dar mintea îi era ocupată cu calcule febrile: erau în 11 septembrie 2012 și sosiseră acolo în 21 septembrie 2011, prin urmare numerele erau faste, căci 21 septembrie, ziua sosirii, pe lângă că era data echinocțiului, era și inversul cifrelor anului în curs. Totodată, cifrele datei de azi erau totuna cu ultimele două cifre ale anului în care sosiseră – simetria asta arăta că lucrurile o să meargă strună: François n-o să pățească nimic dacă rămânea la Cocraimoro, spectacolul de diseară, de la Cuiaba, o să fie superb, iar săpăturile vor avea succes, mai ales că 11 (anul sosirii) adunat cu 9 (luna în care ajunseseră) făceau exact 20, adică primele două cifre ale anului sosirii, și...

În spatele lui Mark, se iviră căpetenia și vraciul:

– Sunt aici, Tata Karib, salută căpetenia.

– Sunt aici, Siriri.

Iar căpetenia:

– Tata Karib promis alte patru puști dacă puneți stăvilar pe apa cu pești mici. Abia așteptăm două puști pentru rodare și cu patru puști pentru stăvilar. (Al dracu' contabil!) Astea multe puști pentru Menkragnotire.

– O să vi le aduc, Siriri, ți-am promis. Dar, crede-mă, puștile n-o să însemne nimic, dacă descopăr lângă sat ce cred eu c-o să descopăr. O să afle o lume întreagă de neamul tău...

– Așa e. Menkragnotire o să fie în televizor. Ai țigară, cumva, Tata Karib? Siriri nu avut chef răsucit una acum.

Îi dădu țigara. I-o și aprinse. Siriri mulțumi cu un gest scurt, aplecând capul și ridicând două degete, iar Volodia se înclină, mormăind un „cu plăcere" – ziceai că-s doi oameni de lume pe Nevski Prospekt, Champs Elysées sau Unter den Linden, așa schimbau politețuri.

– Tu adus puștile, făcu Siriri, preocupat, și dădu mâna cu el. Noi cu ochii pe fecior Tata Karib. Azi-dimineață el fost la Xingu, îmbăiat frumos, săpun mult. Pe urmă dus la cort voi. Noi cu ochii pe el.

– Îți mulțumesc, Siriri. Ești un om tare bun.

– Și tu, Tata Karib. Siriri plăcut karibi ca voi. Menkragnotire iubit la voi. Voi nu mers prin sat cu burta în față și cap dat pe spate.

Între timp, la ușa avionului, apăruseră François și Kiauì. Al naibii puști! – stătea drept, avea privirea

ascuțită, părul îi flutura: dacă-i puneai uniformă, ziceai că-i un cadet scos din cutie. Să vezi că-i dă mustața anul ăsta, gândi Volodia.

– Unde naiba ai fost?

– Am tras o baie în Xingu.

Maică-sa se încruntă. Se uită după indianca tânără cu care François schimba ocheade – o zări la intrarea unei colibe, sprijinită de un perete din nuiele împletite, mesteca alene o crenguță. Nu zâmbi, dar nici nu plecă ochii când se simți iscodită.

– Ai grijă, broscoiule, începu Mașa, să ții satfonul deschis.

– O să-l țin, da' știi că semnalul mai face figuri...

– Și să nu rătăcești tabelul cu orele la care te vede Lionel. Nu-i trebuie decât semnal de la satfonul tău și te vede el, da?

– Știu, mamă, știu! Eu ți-am arătat cum funcționează chestia asta...

– Lasă-l, hai, lasă-l! S-a făcut mare, îl bătu Vladimir pe spate.

– S-o fi făcut el mare, dar noi o să fim la patru ore de Cocraimoro.... Of, și dacă aș rămâne, totuși...?

– Fii serioasă, mami, iar mă iei cu sovietisme? Mă enervezi, zău... Las' că ne vedem pe Skype, pe Fakebook, pe pozele lui Lionel, numai du-te odată, pufni puștiul.

Îi jucau ochii de bucurie.

– Mersi că mă gonești, broscoiule, se îmbună Mașa, cam fără vlagă.

François o iscodi pe madame Nicole – își țuguiase buzele și dădea să zică ceva, voia să pună paie pe foc, a naibii.

Hm, azi-noapte, neputând să adoarmă după „chestia aia“, François intrase pe contul de Fakebook al franţuzoaicei. Îl apucase sila încă de la poza de profil: Nicole, pe o pajişte tunsă mărunt, cu castelul Chambord în fundal. Contul ei era deschis tuturor plimbăreţilor (murea să recolteze cât mai multe *like*-uri) şi se lăuda într-un CV scurt că „are o înclinaţie naturală *(un penchant naturel)* pentru dragostea fără limite“, ceea ce, pentru o cucoană de vârsta ei, era cam mult spus, mai ales după ce proclamase că era doctor *(magna cum laudae)* în antropologie, la iubita ei Sorbonne. Cât despre pozele postate, Nicole arbora doar mine visătoare, în cadre care de care mai fiţoase: Cap Ferrat, pe care François îl ştia bine, un pachebot de croazieră cu nouă etaje, Empire State Building (puaah!), poarta de la Palatul Versailles şi tot aşa – uite la mine, am gusturi şi pot...

„Visez la trecut şi la tot ceea ce acezta a însemnat pentru relaţia ideală dintr*i* bărbat şi femeie“, anunţase ea lumii cu câteva zile în urmă. „Eram mai liberi pe atunci.“ Ce bazaconii! îşi spuse François. Şi-i trimise imediat un mesaj de pe contul său fals de Fakebook:

„Oare visez?“ o ciupea el. „Sper că nu... *B*ar, în zilele noastre cele atât de practice (era vorba bunicului), pare imp*u*sibil ca o femeie frumoasă să vizeze doar la lucruri vechi, *b*e neînţeles pentru cont*i*mporani. Antropologie, spuneţi? Ah, oare aş putea *z*ă emigrez în trecut, ca să vă fiu alături?“

Postă mesajul, trecu pe invizibil şi se apucă să scotocească prin intrările mai vechi ale lui Nicole. Scârba! Era mai plicticoasă decât adultul *basic*, te lua

greața... De ce se tot băga în seamă cu atâtea variațiuni (stupide!) pe tema amorului? „Oare ce-ar putea zemnifica turlele diztincte ale Catedralei din Chartres?“ se întreba ea. „Priviți-le cum se avântă, ascuțite, elansate, perforând văz*b*uhul, vizibile de la kilometri distanță... Priviți-le bine, nu vi se par niște simboluri falice ocultate, asociate ideal cu Sfânta Cămașă a Fecioarei, purtată d*i* Maria la nașterea lui Iisus?

O să mă întrebați: de ce *două* (2!) simboluri falice? Cum, de ce? vă întreb și eu, din moment ce însăși Concepția lui Iisus ezte rodul unui Adulter divin, în care Iosif, soțul încornorat, *b*ispus să renunțe la *jus primae noctis* precum *a most straightforward cuckold*, a fost înșelat prin inefabila Copulație cu Dumnezeu-Tatăl... Aceasta este zemnificația celor două turle, iar străbunii noștri, realiști și pragmatici, au acceptat-o cu fervoare, căci tot aici, la catedrala din Chartres, au idolatrizat Sfânta Cămașă a Fecioarei, purtată la Nașterea lui Iisus. Cămașa aceasta, adevăr vă spun vouă, nu e decât omoloaga vulgarului cearșaf arătat n*o*ntașilor, cel ce probează că proaspăta soție a fost neprihănită. Sfânta Fecioară, curată, imaculată, și-a așteptat sorocul Dumnezeiesc în tăcere, iar Cămașa ei sacră e *b*ovada adevăratei ei Căsătorii – cea cu Tatăl, cu Fiul și cu Sfântul Duh...“

Puah, e nebună de legat. Și nesimțită. E franțuzoaică, vrea să justifice *des liaisons dangereuses* cu orice preț. Și câte litere greșite, mai gândi François. Dădu să închidă laptopul, dar privirea îi căzu pe o postare de-a doamnei Nicole, veche de un an.

Se cutremură:

„Du-te“, îmi spune, *bar* n-o rostește cu vorbe adevărate. Du-te, mă îndeamnă. Mi-a luat mai bine de două luni ca să-mi dau seama de ce răspundeam în minte unui glas pe care nu-l auzeam, *bar* care mi se îngâna în adâncul gândurilor. Nicole arată ca un televizor cu ecranul stricat, îmi ziceam, Nicole bate câmpii, Nicole ar face bine să se ducă la un *shrink*[1]. Iar glasul nu mă slăbea: Du-te, du-te odată, îmi scria el direct în minte, fără să-l aud. Unde ești, unde ești? mormăia el în străfundul sufletului meu, cu vorbe nespuse, iar eu îi tot răspundeam: sunt aici, chiar aici.

Abia azi, însă, i-am auzit cuvintele cu adevărat: Du-te, du-te odată! Ascultă și du-te!

Ce să fac? Până la urmă o să-i spun DA șefului de catedră și o să plec. O să plec în Amazonia. După tot tărăboiul de la Universitate, răspunsul meu o să-i mulțumească pe toți.“

Puștiul privi peste umăr, îngrijorat. Asta mi se întâmplă doar din cauza porcăriei pe care i-am făcut-o lui Grișa, își zise. Nu scap, să vezi că nici de povestea asta nu scap, se căzni el să și-o alunge din minte... Azvârlindu-l pe Grișa undeva departe (o să-l țin în *ficat*, acolo n-o să-i văd fața, se păcălea el de unul singur), își aminti de pățania nebunească de acasă, atât de legată de fostul lui prieten, Grișa-Manechin. „Unde ești, du-te“ – chiar astea erau cuvintele pe care le simțise și François în noaptea în care, alături de Grișa și Iura, dorise să rupă gura târgului: „Unde ești, du-te odată, du-te...“

---

[1] Psihiatru în argoul american.

Mai bine uita de toate astea și se băga la somn. Stinse laptopul. Din încăperea alăturată se auzea respirația Bolșevicului. Bietul de el: când și când, scâncea. De afară, dintre colibe, se ridică un râset. Părea să fie Caura, indianca aceea tânără de care François nu scăpase nici în noaptea asta... O văzuse cum măcina manioc, asudată toată, încordându-se din creștet până-n tălpi. Nu-l privise decât o dată, dar îi fusese de ajuns, parcă era o boală ce-i cuprindea măruntaiele. Mda. De ce se gândea la Caura doar „așa“ și de ce glasul Georginei nu-i topea decât sufletul? De ce se petrecea chestia *asta* în două feluri? Oare nu cumva Georgina și Caura îl amăgeau, fiecare cum se pricepea ma bine, ca să ajungă să aibă nevoie de amândouă?

Se scutură. Dă-o-ncolo pe Caura... Deschise iarăși laptopul și citi postarea doamnei Nicole. „Unde ești, du-te, ascultă...“ Oare și tati a auzit cuvintele astea? Dar mami? De ce-am venit noi toți la Cocraimoro? se întrebă.

În clipa aceea, laptopul îi afișă răspunsul doamnei Nicole la mesajul de mai devreme:

„Ca să emigre*s*i în trecut“, răspundea ea, șăgalnic, „ai nevoie nu numai de curaj, ci și *b*e foarte multe chei. Ai cheile? Iar *b*acă le ai, ești într-atât de puternic, încât să vii *b*e urmele mele? Nu mușc“, încheia ea, băgând emoticonul infect: Smile.

François dădu să tragă un bobârnac în ecran. Era furios că o ființă ca Nicole simțise cuvintele acelea și îndemnul cel vag – le crezuse doar ale lui: „Unde ești, du-te, ascultă.“ Nenorocita... Era ea în stare să simtă asemenea lucruri? Hm, ce-ar fi fost să se ducă cu laptopul în cortul ei și să-i arate că el, François,

le p'tit coq, fusese cel ce o luase peste picior? N-avu tupeu, însă, aşa că-i trimise un nou mesaj:

„O să fac ceea ce trebuie să fac şi n-o să mă mai gândesc că poate să iasă rău (asta tot de la bunicul o învăţase)... Ne v*a*m vedea, cât de curând, în realitate."

Se uită la ceas. Era patru dimineaţa, era sleit. Nu mai aşteptă răspunsul şi se pregăti de somn. Nu-şi dădu seama de ce, dar, înainte să închidă laptopul, îi trimise şi maică-sii un scurt e-mail: „Oare toţi francezii sunt la fel de tâmpiţi ca madame Nicole? Ce naiba ţi-a plăcut la ei?"

Închise laptopul şi dădu să se vâre în cearşafuri. Maică-sa trase la o parte pânza de la intrare.

– Nu prea ţi-e somn, zise ea, şi se aşeză pe marginea patului.

– Ba, mă pregăteam să adorm, se încovrigă François, speriat ca maică-sa să nu simtă mirosul „acela".

– Eh, scuză-mă. Am citit e-mailul şi credeam că mai stai. Se ridică. Să ştii că nu chiar toţi francezii sunt ca Nicole. Cei din cărţi, de pildă, nu sunt aşa. Oricum, nu seamănă cu cei *b*in zilele noastre.

– Păi, ce naiba au păţit?

– Habar n-am. Eu cred că cineva transplantează californieni în Europa, râse Maşa, iar Nicole e unul din ei. Hai, culcă-te! Nu merită să le porţi ură francezilor. Ce păţesc eu acum are legătură cu altceva. Înţelegi?

François nu înţelegea, dar făcu semn că da. Căscă. Somn uşor, somn uşor – maică-sa ieşi, iar el adormi buştean.

– Ce zici? Să rămân cu François, totuşi? se uita Maşa la Vladimir.

Vova oftă, exasperat, iar Nicole deschise gura, gata să intervină.

– Mamă, n-o lăsă puștiul pe franțuzoaică să se bage, ți-am arătat de nu știu câte ori că poți să ai încredere în mine. Du-te la Cuiaba!

– Eu mă gândeam că... începu Nicole.

– Ești sigur c-o să fii atent, broscoiule? o ignoră Marusia.

– O să fiu, mamă, o să fiu, numai că....

Înțepeni, înghiți în sec – să zică? să nu zică? Se uită la maică-sa, la taică-său, la Nicole. Îi era mai puțină teamă în pădure, când pândea jaguari.

– Ce e, François? întrebă Marusia.

Iar puștiul:

– Fă ce trebuie să faci, mami, rosti el grăbit, înroșindu-se ca un rac. Știi, asta învăț eu cel mai bine cu Kiauì, să fac ce trebuie să fac și să nu mă mai gândesc că poate să iasă rău. O să faci și tu așa, mami?

O îmbrățișă scurt, apoi se trase îndărăt. Aruncă o privire spre Nicole, care îl iscodea, nesigură pe ea. Asta, ca să-ți treacă aerele alea odată, îi zise puștiul în minte, după care trimise spre maică-sa câteva bezele ironice.

Se făcuse cald. Soarele se strecura printre trunchiurile subțirele ale copacilor de açai de pe celălalt mal. Se stârnise o boare molcomă, frunzele pădurii licăreau sub razele soarelui, tremurând. Păreau un stroboscop răspândit în clorofila junglei. François dădu mâna cu taică-său.

Iar Vladimir:

– Kiauì, ai viața lui François pe mână, zise el, solemn, făcându-l pe puști să privească în pământ.

– Drum bun, mami! Vizionare plăcută, tati! își luă el la revedere, grăbit să isprăvească odată cu despărțirea asta.

– O clipă! strigă Volodia, scobindu-se în buzunare. Cheile! Ce-am făcut cu cheile?

Dădu să-și scoată carabiniera din gaică, dar François îi zise, plictisit:

– Păi, nu mi le-ai lăsat mie? Eu cum intru în cort?

Volodia rămase cu gura căscată. Toată lumea se uita la el, așa că se grăbi să-i facă lui François cu ochiul și se strecură în avion. Își tot pipăia buzunarele după telefoane, portmoneu și ochelari.

Zdrang, zdrang, zdrang! – ușa avionului se trânti de mai multe ori până se închise. Elicea începu să se rotească, motorul vui asurzitor, colbul roșu de pe pistă începu să se împrăștie.

– Să nu uiți puștile noastre, Tata Karib, răcni Siriri când avionul începu să ruleze pe pistă.

CAPITOLUL 12

În care Bangor își găsește o ascunzătoare.

Du-te odată, Bangor, du-te în Druus...

Și mă duc, mă propag printre spectre. Sunt maree, rătăcesc în vid și-n neant.

Cândva, aveam semnul meu: ba *îi spunea, adică gând ce nume știe să dea. Pe-atunci era vis și erau multe cuvinte. Și noi, neamul Matricei, și neamul Unu, le foloseam, așa era în vremea din vis. Dar, de ții cont de-alcătuirea Matricei, de ce-a fost, ce e și va fi, simți vorbe ce și-acuma se spun, ba chiar ce nu-s încă rostite, nefiind cuvinte născute pe nicăieri.*

Așadar, în maree a fost/este/va fi cuvânt. Du-te, Bangor, caută, caută-n Druus! Tu ești ba, *ești gând ce nume știe să dea, și iată, mareea ta lovește ceva, se reflectă – piu-vuuufff! – Bangor lovește un spectru. Spectrul e mic, se rotește și-emite, numai că undele lui nu au sens și nici mareea n-o soarbe. Pe spectru sunt specii lichide nenumărate, iar suprafața-i e caldă. Nu-i fierbinte, nu, nu – e doar caldă.*

Înseamnă c-am întâlnit un strămoș. Îl caut în gândul Matricei. E al treilea spectru din Druus. E departe

de sursa lui cea fierbinte ce-aleargă prin vid, strâmbând spațiul. Descrie spirala prea bine știută, oho, e plin de asemenea spectre în vid! Le cunosc, iar Matricea și le-amintește: sunt strămoși, da, da, sunt strămoși.

Emiți?

Spectrul nu dă răspuns. Îi simt fiul atunci. Fiul îi e și mai mic – e-atât de nimicnic, încât e alcătuit doar din substanță inertă, solidă.

Emiți?

Spectrul nu dă răspuns. În jurul lui e vacarm. Ca și mareea emisă de spectru, vacarmul nu are sens. Cândva auzisem și eu – acum doar mi-amintesc.

Emiți?

Al treilea spectru din Druus nu dă răspuns, dar e bogat în corpuri și-n specii. Undele mele se năpustesc printre ele, le-nfașă, cu ele vibrează odată. Sunt corpuri diverse, au unghiuri și curbe, sunt dezechilibrate, lungi, scurte, groase, subțiri, mari și mici, grele și-ușoare, plutesc sau au puncte de sprijin, au energii diferite – ce bine!

Mareea mea învăluie spectrul. Spectrul e dens și-aleargă prin vid alături de alți șapte ca el, e bogat în mișcare, are specii solide, lichide, gazoase și mixte, dar, ciudat, speciile sunt rupte în nenumărați indivizi.

Oare de ce?

Sunt Bangor, zis Locuiesc, și-mi aștern mareea pe spectru. E-atâta substanță acolo, sunt atât de mulți indivizi, încât oscilațiile mi se-mblânzesc precum hula după furtună. Cândva văzusem furtuni – acum doar mi le-amintesc. Indivizii aceia mărunți, corpurile acelea nenumărate, toată substanța aceea – iată norocul meu, în ele-mi voi scurge mareea, acolo mă voi încărca.

Emiţi?

Niciun răspuns. Acolo, pe spectru, sunt indivizi zburători: adunaţi laolaltă, migrează dintr-o parte în alta, alcătuind maree solide. Acolo, pe spectru, sunt indivizi care cresc pe suprafeţe întinse, bătuţi de-o specie gazoasă ce se mişcă-n spirale. Mai sunt indivizi mărunţi şi lucioşi ce se-avântă-n specia lichidă, ducându-se încoace şi-ncolo precum nebuloase de stea. Iată-i pe alţii pe suprafaţa solidă: se mişcă dintr-o parte în alta, ridicând nori de praf. Mai sunt nişte plutitori fără formă, se agregă/dezagregă încontinuu, lunecând peste spectru, mai sunt specii incandescente ce ţâşnesc din adâncuri, mai sunt...

De ce sunt speciile-acestea atât de rupte-n bucăţi? Cum de se deplasează deodată? Ce le mână încoace şi-ncolo împreună şi ce le pulverizează în asemenea hal?

Deodată, pricep: mai toţi aceia sunt ucigaşi, le recunosc cheile toate. Nu-ncape îndoială, al treilea spectru din Druus e plin de-ucigaşi ce-adună mareea (o fură) şi nasc substanţă din ea. Sunt milioane de feluri, iar gândul Matricei îşi aminteşte: sunt vii şi sunt haos, sunt vii!

Eu, Bangor, zis Locuiesc, fusesem şi eu viu cândva – acum doar mi-amintesc.

Unde eşti? emite Matricea deodată. Du-te, Bangor... Spectrul acesta, strămoşul, e bun şi-ţi va fi adăpost. Secretă-ţi cheia odată!

Şi iată, Bangor se coboară, pluteşte subtil, diafan, mai surd decât cel dintâi sunet. Aci-l va pândi pe blestematul de Vechi, dosindu-se-n indivizi, plin de mareea cu care-l vor umple toţi ucigaşii celui de-al treilea spectru din Druus. Vechi va obosi căutându-l, dând la

o parte oscilații și unde, căutând iar și iar, disperat să descopere cheia lui Locuiesc.

Să număr! Câte lucruri sunt aicea de toate? Câte sunt vii? Câte mișcă? Cum zboară? Ce gânduri nasc ele? Câte au amintiri? Câte se lasă ucise? Câte se înmulțesc? Simt ele durerea? Câte sunt solide, lichide, gazoase? Ce le ține-ntr-un loc? Câte alcătuiesc o nenăscută Matrice? Câte din ele cheia mi-ar accepta?

Bangor numără. Clasifică tot: câte ce sunt, cum se nasc și cum se aglomerează... Bangor caută (sau terminase de căutat?) – caută ascunzișul cel vast pe care Vechi să-l simtă într-o clipă, osândindu-l, în schimb, să caute iar și iar, până la nimicire.

CAPITOLUL 13

În care se vădește că François și Kiaui au mințit.
François începe să pronunțe cuvintele greșit.

– N-am nevoie decât de un ceas, Kiauì, zise François. După aia, plecăm.

Indianul încremeni. Mințise mai mult ca niciodată doar ca să-l ia pe *i-tonk* în junglă, iar acum puștiul găsise altceva de făcut.

– Mai bine François luat avi*a*n și zburat Cuiaba cu părinți, zise Kiauì.

Puse privirea în pământ și o luă spre marginea satului. Karibii semănau cu femeile. Aveau hachițe, îi apucau tot soiul de dureri și se răzgândeau ușor.

– Kiauì, strigă François, nu te supăra!

– Kiauì nu supărat. Kiauì mințit mult. Kiauì *a*b*a*sit.

– N-am nevoie decât de o oră, ascultă-mă...

– Kiauì nu vrut ascultat. Kiauì așa mult vorbit azi-noapte, că trebuie doborât vultur sau jaguar. Prea mult vorbe, *i-tonk*, prea mult...

– Păi... chiar cu vorbele am puțintică treabă, dacă vrei să știi. Îl luă de mână. Uite... Tu n-ai băgat de seamă că lumea vorbește altfel?

– Karibi v*a*rbesc altfel. Ei au limbile lor.

– Nu, nu, nu, nu-i vorba de limbi, Kiauì! V*a*rbesc despre cuvinte în general, despre orice fel de cuvinte. Nu ți se pare că de la o vreme încoace cuvintele ze aud altfel?

Kiauì se opri. Miji ochii. Se apropie de François, îl adulmecă. Parcă nu era bântuit, dar indianul tot puse o măsură de tutun pe plăcuța de lemn din buză, trăgându-l degrabă pe nări. Apoi îl împroșcă pe puști cu scuipați.

– Hei, ce te-a apucat?

Iar Kiauì:

– O oră vrut *i-tonk?* Adică o învârtire de limbă de ceas?

– Exact, făcu puștiul, ridicând mâna și măsurând un arc de cerc în văzduh, după cum obișnuiau indienii. Doar atât. Vreau să mă uit în ziarele pe care le-au *ab*us piloții. După aia, pr*a*mit că plecăm. Jur!

– Bine. Kiauì stat cu François cât el privit ziare. Stat lângă el și fumat mult.

– Hei, lasă-mă, nu sunt bântuit, râse puștiul.

– Ba, dacă privit ziare, bântuit.

Intrară în cort, iar François se apucă să răsfoiască ziarele. Avea *Diário de Cuiaba*, *O Globo*, *USA Today*, *Times*, *Le Figaro*, *Izvestia*, ba chiar și câteva numere din *The Evening Independent*, din cele ce ar fi trebuit să ajungă (evident!) la șantierul lui Hagenbeck, lângă lacul Ipavu. Le parcurse pe îndelete, fără să fie atent la ce citea, sperând că se înșelase când citise și auzise literele greșite.

Dar, cu fiecare pagină răsfoită, simţea cum un abur îngheţat îi înfaşă stomacul – creştea, creştea, creştea, învelindu-i măruntaiele.

Nu încăpea nicio îndoială: ziarele (toate!) erau pline de litere tipărite greşit, la fel ca SMS-urile, la fel ca site-urile, la fel ca vorbele rostite în conversaţii... Nu se miră cine ştie ce (în fond, se aştepta la aşa ceva), dar când dădu peste un exemplar vechi din *Izvestia*, François se holbă de-a dreptul – ziarul era plin de greşeli, deşi fusese tipărit cu o lună în urmă, într-o vreme în care (François ar fi pus mâna-n foc) lumea încă vorbea şi scria corect. El, unul, constatase apariţia greşelilor abia de vreo săptămână încoace, într-o seară când avusese semnal suficient de bun ca să petreacă o jumătate de oră cu Georgina, pe Skype. Ea se lăudase cu fotografiile postate pe Fakebook, François se uitase peste ele şi, în timp ce Georgina se dădea mare cu machiajul ei (se pregătea să meargă la o *beachparty*, chestie care-l făcuse pe băiat să scrâşnească), chiar atunci, aşadar, François remarcase greşelile. De fapt, mai întâi o auzise pe fată cum pronunţase greşit câteva cuvinte, iar după aceea, când se uitase mai atent pe pagina ei de Fakebook, constatase că era plină de greşeli de tipar. Mirat, dăduse fuga pe paginile prietenilor din Sankt Petersburg şi de oriunde s-ar mai fi aflat – greşelile se repetau şi acolo...

...iar acum constata că până şi *Izvestia* era tipărită greşit. Îl apucă tusea – Kiauì fuma de zor şi umpluse cortul de fum. François îşi drese glasul, îşi puse în căşti Blood Groove & Kikis şi se apucă să răsfoiască ziarul *O Globo*. Mda, nici nu se mai numea *O Globo*,

ci E *Glebe*. Privi literele îndeaproape (reflex, căutase un buton în josul paginii, ca să dea literele mai mari) şi i se păru că zăreşte în textura hârtiei un tremur discret al literelor greşite.

Se repezi în cortul alăturat, în aşa-zisul birou al lui taică-său, şi se întoarse cu o lupă. Examină literele modificate din *O Globo*, apoi se uită şi la cele din numărul vechi al *Izvestiei*. Recunoscu vibraţia delicată a literelor suprapuse, aceeaşi vibraţie care agita imperceptibil literele greşite din ecranele cu cristale lichide. Stăruind, ajunse să deslușească literele iniţiale, aflate dedesubt, litere ce *nu* fuseseră tipărite greşit şi care pândeau, nevăzute, străduindu-se să demonstreze oricui avea ochi să vadă că încă erau la locul lor.

Luă *Le Figaro*. Citi: „Mr. le Prés*e*dent de la République...“

– Ce zici, Kiauì, poţi să repeţi un cuvânt după mine?

– Cum să nu, *i-tonk*.

– Pre-si-den-te, scandă François în portugheză. Presidente.

Indianul se hlizi:

– Pre-s*e*-den-te. Pres*e*dente.

– Nu-i bine. Hai, încă o dată: presidente.

– Păi, nu spus aşa? Pres*e*dente!

– Mersi, Kiauì.

Săltă ziarele şi se repezi în cortul cel mare, unde era organizarea de şantier. Kiauì, după el. Lăsă ziarele la intrare şi se duse în debaraua cu documente, unde, alături de dosarele cu lucrări, se aflau sumedenie de cărţi de istorie, geografie, arheologie, ba

chiar și de literatură. François scotoci prin ele și alese un volum vechi: *The Heart of the Forest*, de Adrian Cowell, publicat la Londra, în 1960, la Editura Victor Gallancz Ltd. Citise cartea cu pricina încă de la Sankt Petersburg, după ce aflase că o să vină aici, în tabăra de pe Xingu. Era o carte pe care o știa bine, o frunzărise de multe ori și nu-i atrăsese atenția nimic, niciodată – era o tipăritură fără cusur.

De astă dată, însă, greșelile apăreau încă din titlu:

Th*u* H*u*art of th*u* For*u*st

Adrian Cow*u*ll

Cum de ne mai înțelegem? se întrebă. De ce nu vede nimeni nimic?

– Termină, Kiauì, mă afumi de tot...

– François nu-ș*e* zărește ch*e*pul, zise indianul. Ch*e*p François prea tulburat, deci trebuie mult fum. Hai în pădure! Lăzat cărți, ziare, cel*a*rlalți...

De îndată ce spuse asta, Kiauì slobozi un strigăt, își acoperi gura cu mâinile și amuți. Nici nu mai respira.

– Ce-ai pățit?

În loc să răspundă, indianul o tuli afară. François ridică din umeri, puse cartea la loc, pe etajeră. Aranjă ziarele în ordine. Se uită la ceas. Trecuse ora pe care i-o ceruse lui Kiauì. Ieși, se duse să-l caute. Se întrebă: Oare greșesc și eu literele? Nu era mai bine să fi mers la Cuiaba, să văd dacă și acolo, în oraș, literele pățesc același lucru? Să sun la ai mei, să le spun? Și dacă totul e în mintea mea? Dacă am făcut vreo boală, ceva? Mama lui Grișa era medic psihiatru și povestea despre tot soiul de boli ciudate – dacă am și eu una?

(Vai, iar m-am gândit la Grișa!)

Îl găsi pe Kiauì la marginea satului, lângă grădina din capătul pistei de aterizare. Stătea ciucit și vorbea cu o fetiță de cinci–șase ani. Ea zâmbea, iar Kiauì ținea o mână ascunsă la spate. Deodată, indianul scoase mâna la iveală, iar fetița începu să țopăie. Ce chestie, pufni François, la fel făceam și eu când primeam cadouri – ce i-o fi dăruit?

Un colier din cochilii, tocmai i-l petrecea pe după gât. Încă fuma din țigara lui lungă, înfășurată în frunză de porumb.

– Am terminat, Kiauì, strigă François. Peste o jumătate de oră pornesc satfonul.

– Vine Lionel uitat la noi?

– Da. O ză fie cu ochii pe mine. Ce-ai avut de-ai șters-o așa?

– Rost*e*t vorbă care nu avut voie. Fugit mult, însă, și uciz spirit rău din ea.

– Ce vorbă era aia?

– Tu crezi Kiauì... – indianul chibzui, căutând cuvântul – crezi Kiauì *imbecil*? Hai, pregătit vânătoare și lăsat vorbe aici. Dacă putut tăcut în junglă, bine, dacă tăcut toată viața, și mai bine!

Era mult spus „pregătit vânătoare“. Kiauì n-avea nevoie decât de arc și săgeți, de bâtă (*kop*), de tubulețe de bambus și de pene scobite în care punea curara, de mult-muuult *karinhoo* (tutun), plus hamacul. Cu totul altfel arătau pregătirile lui François, care își luă tășcălia cu scule pentru biciclete, pompa, lanterne, baterii, un spray de țânțari și un tub cu superglue.

– Asta nu, îi zise Kiauì și azvârli cât colo sprayul. Chibritori luat?

– Păi, luăm chibrituri?! Nu mă înveți să fac focul frecând bețe?

– Nu. Acum doar învățat vânătoari, făcut zuc de cimbo și botezat François cu nume indian. Acum, noi doi merz făcut treabă bun. Și nu mai vorbit, nu mai pomenit nimic de cuvinte! schimbă el vorba.

Dar François:

– De ce nu vrei să vorbim despre cuvinte, *i-tonk*?

Indianul nu-l băgă în seamă. Intră în cortul Perelmanilor și-i făcu semn puștiului să vină după el. Luară chibrituri, încă un satfon, un hamac pentru François, o pânză de cort și o folie termoizolantă. Puștiul își aminti de ceasul primit cadou de la taică-său: îl cărase peste tot, numai că nu-l scosese niciodată din raniță. O să iau și ceasul, ca să economisesc bateria telefonului. Și mai vreau și o busolă. Și un carnețel. Și două-trei pixuri, cum avea și Fawcett, și cu asta mai bine m-aș opri… Fawcett se mulțumea cu puțin.

– Oh, se apropie ora, își dădu el seama și porni satfonul.

Asta o să-i fie cel mai greu, să țină cont de ora la care Lionel își ațintea obiectivele asupra sa, de la mii de kilometri înălțime. La doar câteva clipe după ce Lionel avea să-l zărească, părinții, care se distrau de minune la Cuiaba (sau poate că doar se prefăceau), aveau să se trezească în laptop cu poza lui François.

Mda, uite pentru ce inventaseră fraierii din Silicone Valley atâta tehnologie! La orele din tabel, François și Kiauì trebuiau să se oprească din mers,

să pornească satfonul și să zâmbească frumos, privind în sus ca să dea bine în cadru.

Blitz!

– *I-tonk*, începu deodată Kiauì, Lionel prinz acum la noi în oglin*b*ă din aia?

– Exact! Oglin*b*a aia, ți-am spus, se numește fotografie.

– Bun. Înzeamnă că eu, Kiauì, o să am m*o*lt de fumat. Cât pentru amândoi. Cum vrea Lionel văzut la noi, cum eu aprins țigară mare!

François râse. Se uită la ceas.

– Păi, aprinde țigara. La ora asta, Lionel ne caută deja.

– Aha, făcu indianul și, cuprins de bucurie, începu să strige și să se scălâmbăie ca toate alea.

– Ce mai e acum, Kiauì?

– Și fotografie asta văzut Tata Karib?

– Bineînțeles! De ce crezi că ne pozează Lionel? Ca să vadă ai mei că-s viu și nevătămat.

– Repede, se grăbi Kiauì să scotocească într-un săcotei plin cu sare și cu un fel de grăsime cafenie. Vream să-l mănânci la primul popaz, scoase el triumfător carcasa saguinului, *b*ar acum...

Se apucă să încropească focul chiar în fața cortului, răstigni maimuța, îi tăie un picior, îl jupui...

– Cât mai avut până ne vede Lionel, *i-tonk?* Tata Karib trebuie văzut în fotografie c*o*m François mâncat saguin.

– Termină, Kiauì! Nici n-ai timp să-l frigi. Lionel o să treacă pe deasupra noastră dintr-o clipă în alta.

– Eu merz bicicletă! îl împunse indianul cu degetul. Tu mâncat saguin!

Azvârli piciorul pe foc. Chiar și așa, știind bine că e doar un picior, lui François tot i se părea că seamănă cu o mână... Nu se uita decât la degetul opozabil cum se zgârcea în flăcări, încet-încet, de parcă ar fi apucat un obiect nevăzut. Se cutremură, privi ceasul. Carnea n-avea timp să se prăjească.

– N-am cum *z*-o mănânc așa, Kiauì. Nu vezi că-i crudă?

– Asta fraged mult, merge și cr*o*d. Tata Karib trebuie văzut François mâncat saguin, Tata Karib trebuie să fie mândru de fiu. Tata Karib luptat p*in*tru François cu două femei. Hai!

Mai perpeli piciorul pe o parte, iar când François spuse că gata, că Lionel ajunsese deasupra lor, Kiauì îi îndesă o bucată de carne în gură și apoi ridică piciorul prăjit deasupra capului, zgâindu-se în văzduhul senin. Puștiul închise ochii, mestecă grăbit, se gândi la altceva, doar-doar ar fi uitat că mânca mâna unei rude cu care împărțea 95% din ADN. Pe când se canonea să înghită fâșiile de carne, încercând să nu bage de seamă cât erau de gustoase, își dădu seama că-l putea lua părtaș pe fratele lui la pățania cu cuvintele. Înghițind, făcu un gest ciudat spre cer – gestul secret al lui și-al lui Lionel, de când erau mici. Îi atrăgea atenția că voia să-i zică ceva important, apoi, lingându-se pe bot, se grăbi să-i explice totul într-un SMS.

După ce isprăviră cu Lionel, Kiauì stinse focul, îl sili pe băiat să mănânce piciorul până la capăt, „ca să nu se supere Cel din Pădure“, după care-și săltară bagajele și-și luară la revedere de la lucrători și săteni. François îl lăsă pe bietul Bolșevic în grija șamanului,

câinele schieună trist, dar până la urmă puse coada între picioare şi rămase în sat.

– Voi mult atenţi, făcu Siriri. Mult atenţi şi nu întârziat. Tata Karib certat la noi dacă voi păţit ceva.

– Atenţi-atenţi, nu întârziat, confirmă Kiauì, înghiţind în sec. Minţea încă o dată, fir-ar să fie, că nu aşa fusese învoiala cu Tata Karib, dar după ce se vor fi întors din pădure, cu *i-tonk* botezat, băiat mare, gata să vâneze orice sălbăticiune, era sigur că taică-său o să-i ierte.

Se duseră la laguna în care ascunseseră barca pneumatică. O scoaseră dintre rădăcinile de mangrove, aranjară bagajele în ea, inclusiv cele două biciclete şi, la îndemnul lui François, se aşezară amândoi pe mal, fără să spună nimic şi privind în gol. „Stăm aşa un minut“, zise puştiul, „şi ne gândim la ale noastre. Aşa se face la mine acasă înainte de plecare, ca să ne întoarcem teferi.“

Kiauì se bucură de obiceiul ăsta şi făcu întocmai. Apoi urcară în barcă şi porniră agale pe şenal, vâslind potolit. După câteva minute, ieşeau pe râul Tuitiri, luând-o în amonte, spre nord-vest.

Se apropia botezul, iar François se umfla în pene deja, nerăbdător să afle ce nume îi vor pune indienii din neamul lui Kiauì. Când ajunseră suficient de departe ca să nu-i audă nimeni, porniră motorul şi, chiar atunci, Kiauì trase o înjurătură: uitase să-şi aprindă ţigara când îi fotografiase Lionel din tării. Se grăbise să-l îndoape pe puşti cu carne de saguin şi uitase să alunge spiritele rele ce roiau în jurul oricărei fotografii.

Semn rău, se îmbufnă el.

CAPITOLUL 14

În care cei doi fac un popas de noapte.
Kiauì îi arată lui François că știe mai mult
decât lasă să se înțeleagă.

Trecuseră de mult de luminișul în care Kiauì doborâse saguinul. Poteca era ca vai de lume, dar încă puteau să meargă cu bicicletele – se chinuiau ca dracu', țopăind printre rădăcini, tufe și vreascuri. Curgeau apele pe ei, îi dureau picioarele, iar Kiauì, cu ochii după urme, căzuse de câteva ori. Până la urmă, începuse să se descurce și se șmecherise: nu-l mai striga pe François, doar apăsa ca nebunul pe sonerie.

La fel făcu și când trecură pe lângă resturile unui foc.

– De-ai tăi sau de-ai mei? întrebă François.

– Și, și, răspunse indianul, adulmecând lemnul calcinat. Privi de jur–împrejur. Ei nu periculoz. Foc vechi de două-trei somnuri, ei luat spre apus. Oare unde mers?

Plecară. Pe la șapte seara începură să urce, cățărându-se din greu pe versantul sudic al dealurilor Pantintiro. Nenorocitul de Kiauì pedala haotic, dar

tot era mai priceput decât puștiul când se strecura printre crăci, tufe și liane. François știa sumedenie de figuri cu bicicleta, le învățase pe traseele de noapte din Sankt Petersburg, coborând trepte înalte, mergând pe gheață, sărind balustrade și făcând echilibristică pe grinzile de granit ce mărgineau Neva, dar nimic nu-l ajuta în mareea vegetală din Mato Grosso. După o vreme, îl lăsă pe Kiauì să deschidă calea, iar el nu făcu altceva decât să imite unduirile șerpești ale indianului, care înota prin magma verde a lăstărișului și a frunzelor uriașe ce coborau spre sol.

Urcară cam un sfert de oră și Kiauì se opri. Propti bicicleta de un copac și îi făcu semn lui François să se dea jos. Puse degetul pe buze: niciun sunet, frate! Ieșiră din potecă, o luară pe un povârniș ascuns în desiș și, în scurt timp, nimeriră pe un bolovăniș abrupt, acoperit cu mușchi gros, ud leoarcă, din care picurau zeci de firicele de apă ce se adunau într-un izvor.

– Încet, *i-tonk*.

Se cățărară cu atenție și ieșiră dintre copaci pe coama bolovănișului. Urcară încă puțin, se treziră pe niște stânci chele, după care ajunseră pe o creastă golașă. La vreo sută de metri în față, pe vârful dealului, era o insulă de pădure deasă. Kiauì o luă înainte, iscodind cotloanele din jur, după care slobozi un strigăt și dispăru din fața lui François. Puștiul se repezi după el, dând de o crăpătură largă, între două pietroaie – vârî capul în ea și se trezi într-o grotă. Din întuneric se auzi râsul înfundat al lui Kiauì.

– Nimeni nu știut ascunziș ăsta. Aducem biciclete și făcut tabără. Aici mușchi bun, nu avut nevoie

hamac. Nu muşte, nu ţânţari. Zici că Mavu visat în loc ăsta.

– Mavu ăsta al vostru, comentă François, e un mare hoţ.

– Aşa, aşa, râse Kiauì, dar varbit încet: Mavu auzit tot.

Aduseră bicicletele şi se pregătiră să înnopteze. Era cald şi senin, nu făcură focul. Înghiţiră câţiva pumni de manioc înmuiat în apă şi băură guarana[1] amestecată cu apă, din tărtăcuţe de lemn. Apoi ieşiră din ascunziş şi o luară la pas pe culme. Se duseră sus, în pădurea ce încununa bolovănişul sterp.

Se opriră lângă un kapok[2] care, cât era el de mare, îşi agăţase rădăcinile în stâncăria abruptă. Kiauì se urcă, găsindu-şi loc între două crengi groase ce alcătuiau un fel de canapea suspendată.

– Hai.

Puştiul, după el. Se aşeză lângă indian. Miroseau amândoi a sudoare. Aerul era limpede, vedeai la kilometri depărtare. Un brotac de copac orăcăi lângă ei. Amurgea.

– De mult dorit Kiauì venit cu *i-tonk* aici, arătat apus. Asta loc bun, mult frumos. De aici început pământ neam Tuà. Tuà mai mari ca toţi. Tuà... eh, Tuà...

De jur-împrejur, pădurea nesfârşită. Spre răsărit, dincolo de un şir de coline verzi, se zărea un

---

[1] Fructe bogate în cofeină, din care se face o pulbere care se bea, de regulă, sub forma unei infuzii.

[2] Copac de mari dimensiuni *(Ceiba pentanda)*, specific Americii Centrale şi de Sud. Din seminţele sale se extrag fibre asemănătoare bumbacului.

dreptunghi defrişat, de culoarea zgurei – era un parchet forestier ilegal, exploatat de un întreprinzător cu boaşe din São Felix do Xingu. Dincolo de parchet, o potecă îngustă şerpuia paralel cu meandrele lui Tuitiri; se duceau la vale împreună, spre Xingu – marele şarpe violaceu, adormit în depărtări. Spre apus – pădure. Spre nord – numai pădure. Verde, verde, verde. Liniştea zumzăia. Era bine, ziceai că lumea toată fugise de pe pământ şi că nu mai rămăseseră decât două vietăţi: François şi Kiauì, dar puştiul ştia că n-avea cum să fie aşa şi-i părea rău. Şi îi mai strica ceva momentul, ceva *tare* nelămurit... Nu-i era foame, nu-i era sete, era cu Kiauì în junglă şi avea să înnopteze într-o grotă, pe un pat de muşchi, ceea ce niciun prieten de-al lui nu mai făcuse – ce nu-i convenea?

Îl privi pe indian. Fluierând încetişor, Kiauì se uita la nişte coconi albi, ca de vată, iţindu-se din seminţe plesnite cu luni în urmă. Erau la îndemână. Lenevos, se întinse şi culese doi dintre ei.

– Buni pentru săgeţi sarbacană, zise.

– Şi sarbacana unde ţi-e?

– Poate făcut una. Sau poate Kiauì avut sarbacană acolo, în sat unde botezat François. Se uită la el şi-l văzu că privea în jur prin ecranul satfonului. Te rog, *i-tonk*, nu făcut poze.

– Dar e frumoz, Kiauì! Vreau să le arăt prietenilor.

– Ei n*o* fost aici cu tine. Ei n*o* azudat, n*o* muşcat piumi, n*o* frică de candiru când făcut pipi în râu. Meritat ei aşa lucru frumoz?

– Bi-i-ne... François vârî satfonul în buzunar. Întrebă: Tuà sunt departe?

– Ooo, Tuà peste tot! Ca să-i vezi, trebuit noroc. E frumoz aici, la mine, *i-tonk*, nu-i aşa?

François zise că da. Lăsă să treacă mai multe clipe. Se uită la urmele lăsate de un avion pe cer. Apoi:

– Eşti Tuà, Kiauì?

– Aş putea să fiu. Cred. La tine acasă aşa frumoz?

– La mine acasă nu e niciodată linişte. Nici măcar la bunici, pe malul lacului.

Se uită la ceas. Deschise satfonul. Tuitiri reflecta o lumină aurie, semăna cu şuvoiul de oţel incandescent din topitorii. O maimuţă urlătoare striga la poalele dealului. Un stol de fazani hoatzin[1] ţâşni dintre crengile kapokului, răspândind miasme. Văpaia apusului cuprinsese jungla.

O pală de aer umflă tricoul lui François. Kiauì ridică nasul, adulmecând boarea. Ceva nu-i bine, simţi puştiul din nou, dar tot nu-şi dădu seama ce-l supăra. Poate c-o fi din cauza minciunii, îşi spuse, poate c-o fi din cauză că n-am spus că plec departe de Cocraimoro, ca să mă boteze Kiauì.

– Prea ud, şopti indianul. Aer ăsta nu pentru vreme asta. Zici că venit ploile.

– Păi, nu-i vremea lor?

– Cam devreme, *i-tonk*. Ploi astea...

Nu isprăvi: ca la un semn, din pădure se ridicară strigăte, urlete, şuierături şi tropăituri. Sălbăticiuni de toate felurile, maimuţe, păsări, şerpi, porci, jaguari, pume şi capibara, slobozeau zgomote de peste tot, zbierau şi alergau. Hărmălaia cuprinse pădurea,

---

[1] Păsări care trăiesc în bazinele fluviilor Amazon şi Orinoco. Exhală un miros extrem de urât *(Opisthocomus hoazin)*.

părea că tot ce era viu în jur, ba chiar și în depărtare, pe malul râului Xingu și dincolo de el – părea că fiarele de peste tot se apucaseră să piuie, să fluiere și să ragă. Se stârni un vânticel umed și frunzele kapokului foșniră îndelung.

– Ce-i asta, Kiauì? Zgomotele păleau – în câteva clipe se lăsă liniștea. Ce-a fost asta?

– Poate sălbăticiune mare speriat animale mic.

– Pe toate?! În toată pădurea? Cât de mare să fie animalul ăsta?

– Dacă e *mapinguary*, atunci foarte mare, pufni Kiauì în râs, dar eu nu văzut niciodată unul, doar auzit că ar fi. *Mapinguary* înalt cât trei oameni, el ca maimuță urât și rău, avut gura în burtă și carapace ca țestoasa, dar acoperit de blană, mirosit urât, duhnit... *Mapinguary* ăsta vrut mâncat François, se hlizi el, gâdilându-l pe puști, *mapinguary* plăcut carne karib, fragedă mult, gata sărată... Râse în hohote, răsuci o țigară și o aprinse, dar nu se putea opri din râs, chit că François se apucase să-l îmbrâncească. Asta poveste speriat copii, mai zise Kiauì, ștergându-și lacrimile. Apoi: Uite pe unde coborât pârâu care izvorât din mușchi acela, pe unde urcat noi. Îi arătă lui François un fir precum mercurul, încolăcindu-se printre copacii de la poale. Asta apa cel mai gustos din pădure. Mâine dimineață băut din ea, înainte plecat la drum. Apă așa bun, că ținut de sete până din nou somn. Măcar să n-o bea *mapinguary* pe tot, că el băut și râuri dacă avut poftă, izbucni el din nou în râs. Trase un fum de țigară și schimbă vorba: Ia zi, telef*a*n mai știut vorbit?

François privi în satfon. Avea trei antene.

– Telefonul meu ştiut vorbit oriunde şi oricând, se lăudă el, după care îi făcu cu ochiul lui Kiauì: Ascultă, *i-tonk*, tu ce fată din tabără vrei să iei de nevaztă?

– Kiauì iubit fiica mai mică a lui Nujire, deveni indianul serios.

– Fiica mai mică a lui Nujire? Păi, Nujire n-are decât băieţi.

– Ba avut şi fiică. E aşa, arătă Kiauì cam cât era fata de mare.

François căscă ochii. Fata trebuia să fie tare mică, de cel mult cinci-şase ani. Să fi fost cea care primise colierul de la Kiauì?

Indianul spuse că da.

– Păi, nu-i decât un copil, făcu François. Câţi *o*ni are?

– Kiauì habar n-avut *o*ni.

– Când s-a născut?

– Înainte ca primul Tata Karib fugit de la Cocraimoro.

François se încruntă: când se sistaseră primele lucrări arheologice? Parcă acum patru–cel mult cinci ani.

– Dar e pr*i*a mică ca s-o iei de nevaztă!

– Ea mică, dar m*o*lt frumoasă. O cheamă Hala. Ea nevaztă bună. Kiauì jucat bine cu ea când stăm în sat, Kiauì ca frate iubitor. Hala cea mai frumoasă. Cumint*i*, zâmbeşte m*o*lt.

– Da, dar.... e aşa de mică.... Dacă se schimbă când creşte? Dacă n-o să mai fie aşa de frumoasă?

– C*o*m să se schimbe? Dacă e frumoasă, e frumoasă, gata.

– Kiauì, ia ascultă, făcu François. Ce zici, mama mea e frumoasă?

– Da, răspunse indianul fără ezitare.

– Ce-ți place cel mai mult la ea?

– Nu știu. Ea e frumoasă.

– De acord, *b*ar știi tu că mama a fost și mai frumoasă, cândva? Acum a îmbătrânit și nu mai e c*o*m era odată.

– Asta nu ze poate, clătină Kiauì din cap, c*o*m zis *i-tonk* așa ceva? C*o*m adică, femeie făcut mai urât? Of, Kiauì abia așteptat botez! După aceea, eu spus la tine c*o*m sunt femeile. Voi, karibii, habar n-avut v*a*rbit despre femei.

– S-o crezi tu! Ia fii atent: Nicole e frumoază?

– Păi? făcu Kiauì pe supăratul. Și Nicole frumoază, cum să nu!

– Tu care zici că-i mai frumoază? Fii cinstit: mama sau Nicole?

– Mama ta mai frumoază când merge. Nicole mai frumoază când uitat la om...

– Oh, stai așa, îl întrerupse puștiul, dezamăgit. S-a făcut ora lui Lionel.

Se uitară pe cer. Văzduhul se făcuse albastru – cerneală, bătea în negru, apăruseră stele puzderie. Mirosea a noapte.

– Lionel gata, aici?

– E ora lui, da, făcu François.

– Ești aici, *i-tonk*, ești aici, strigă Kiauì, făcând cu mâna spre cer.

– Nu te aude, Kiauì, n-are c*o*m.

– Ba da, stărui Kiauì. Era *foarte* sigur pe el.

François nu-l contrazise. Făcu din nou spre cer semnul secret prin care obișnuia să-i arate fratelui său că avea să-i spună ceva important, după care

rămase așa, împietrit, în semnul cu pricina, preț de aproape un minut. În tot acest răstimp, Kiauì strigă și flutură din mâini. Hm, oare ce-o să înțeleagă Lionel din gesturile lui? Las' că-mi scrie el într-un SMS, măcar de nu și-ar bate joc de Kiauì, că-i cam rasist câteodată... Și, că tot veni vorba de SMS-uri, de ce nu mi-o fi răspuns la cel de azi-dimineață? De ce nu-mi dă niciun semn acum, când mă vede?

– Foc! zise atunci indianul și aținti mâna spre nord.

Departe, o coloană de fum se ridica, dreaptă, dintre copaci.

– Tuà? făcu François.

– Tuà nu așa pr*a*ști să-i vadă oricine.

– Ooh, sunt sigur, se amuză puștiul, *b*ar focul tot trebuie *z*ă-l facă. Știu Tuà să facă foc fără fum?

– Tuà poft*u*sc la altele, nu la căldură și la mâncare. Se mulțumezc cu puțin. Ei nu pr*a*ști.

– Bine, bine... Ascultă, i-ai spus lui Nujire că vrei s-o iei pe Hala de nevaztă?

– Nu avut nevoie. Nujire văzut și singur.

– Și ce-a zis?

– Nimic. Nujire urât Kiauì. Dar nu avut importanță: Hala o să fie nevazta Kiauì. Prea frumoasă, rămase indianul pe gânduri.

– Și dacă Nujire o să te omoare?

– N-are com. Lui Nujire frică molt. El știut că sunt la al șaselea nume și avut frică.

– Ai șase nume?! exclamă puștiul. Kiauì e cel de-al șaselea nume al tău?

– Nu. Kiauì e primul meu nume. *B*ar indienii nu-mi spun așa. Ei strigă după Kiauì cu ultim nume: *Ba-box*. Asta însemnat în karib așa: *eu mă întorc*.

– Şi *b*e ce i-e frică lui Nujire că ţi-ai luat atâtea nume?

– Pentru că noi, indieni, oricând omorât om, luat nume nou.

– Şi Kiauì ce înseamnă?

– Asta n-am voie spus. Dar tu fratele meu, aşa că zis pe departe: Kiauì e ca şi c*o*m n-aş mai fi eu, ci tu. Dacă tu înţeles, ţine pentru tine şi nu-mi spune ce înţeles. Noi vorbit despre asta doar când Kiauì murit – doar atunci avut voie, bine?

Indianul zâmbi cu toată faţa, numai că privea peste capul băiatului. Nu se uita la nimic anume, nu, nu. François îl strânse de mână şi se prefăcu atent la coloana de fum din depărtare. Ce ochi are! îşi zise. Cum de-o fi ucis şase oameni, când are ochi ca ăştia?

– Kiauì fratele meu, zise François, ca indienii. Din cauza asta, el nu murit niciodată. Sunt fericit că ne-am băut sângele.

Iar Kiauì:

– Şi eu fericit că noi doi fraţi de sânge. Tu prieten tare bun. Oftă. Apoi: Mâine coborâm vale asta, ne ducem într-acolo, arătă el spre coloana de fum. O să faci bucurie mare-mare la Tata Karib. Tu, François, o să vezi primul ce ca*o*tă Tata Karib şi reztul karibilor care *ze* uită în pământ. Chiar vrut mers până acolo cu bicicletele?

– Păi, de ce nu? Te descurci ca un veteran.

– Descurcat-descurcat, dar făcut mai mult *zgo*mot decât piroga cea mare de la Santarem. Tuà deja auzit la noi.

– Ei, şi?

– Păi, ce trebuie tu văzut e pe pământ Tuà. Dacă Tuà vor, lăsat la tine. Dacă nu, păţeşti ca *el coronel*...

– Ca Fawcett? Ad*e*că o să mă uc*e*dă?

Kiauì presără câteva fire de tutun pe plăcuța de lemn. Luă o țevușcă preparată din vârful unei pene și aspiră de două-trei ori. Își drese glasul. Întrebă:

– Știut François că el v*a*rbit greșit? El spus uc*e*dă în loc de ucidă. Și nu-i prima oară.

Puștiul încremeni. Se zgâi la Kiauì. Iar indianul:

– Dacă vrei, îți dau să tragi puțin *karinhoo*. Alungat spirit rău.

François tăcu. De ce nu dorise Kiauì să vorbească despre greșeli atunci când îl întrebase, dedimineață? De cât timp știa de ele?

– Qreșesc de m*o*lt timp cuvintele?

– Prima oară auzit la tin*i* așa când tras cu arc în pirarucu *o*cela mare, pe Rio Azul.

Asta se întâmplase acum o săptămână.

– Și, făcu băiatul, pe alții nu i-ai auzit că *q*reșesc?

– Ba da. *B*e ce crezi că grăbit adus François în ținuturi Tuà?

CAPITOLUL 15

În care Bangor se ascunde în cuvântători.

...și Bangor găsește Cuvântul. Nu drumuri, nu pomi, nu piste, nu râuri, nici antene măcar – Cuvântul! Înghesuit peste tot, izvorând nesfârșit, zici că-i o maree anarhică, lipsită de țel. Cuvântul: specia cea mai întinsă din spectru, ba chiar din întregul Druus.

Până unde ajunge Cuvântul?

De-l iei ca maree, Cuvântul ajunge departe – dar rămășițele lui se pierd până la urmă în gol. Ca semn dacă-l iei, Cuvântul e fără sfârșit, însă asta e o minciună. E drept, Cuvântul va spune cândva cum Bangor a fugit cu blestematul de Vechi pe urmele sale, dar atunci Cuvântul n-o să mai fie, căci strămoșul, spectrul, refugiul de acum, se va fi vărsat în maree. Se știe: când totul va fi maree, Cuvântul n-o să mai aibă niciun folos.

Ce va fi spectrul atunci? Un Krees de-al Matricei sau un fragment emis de Cadranul vrăjmaș?

Emiți?

Niciun răspuns. Să-mi onorez ascunzișul, hotărăște Bangor, lunecând pe cărări îndoite, precum vântul

supernovelor moarte. Coboară în undele ce poartă Cuvântul: zgomot, lumină, micro, maree.

Mă ascund, emite Locuiesc spre Matrice. Pe Vechi îl aştept.

Îi numără pe cei ce-i sunt Cuvântului sursă: sunt mulţi, miliarde, sunt ascunzătoarea perfectă. Bangor schimbă Cuvântul din ei, pe ici, pe colo, cât să-şi secrete chei să se-ascundă. Le lasă ici, le lasă colo, căci are nevoie de nenumărate porţi dacă fuge din nou.

Deodată, Bangor, zis Locuiesc, descoperă o cheie din vis – e o poartă dosită pe spectru. Seamănă cu Cuvântul – dar nimeni nu-l pronunţase pe-acesta vreodată, căci n-ar fi avut cum. E un cuvânt ce le-nmănunchează pe toate, orice s-a rostit vreodată se-ascunde în el. Un Krees, vai, mai fusese pe-aici, pe-al treilea spectru din Druus.

Emit, răspunde fără de vorbe spectrul atunci, iată, emit.

CAPITOLUL 16

François descoperă un desen ciudat. Părinții lui François se întreabă pe unde s-o fi aflând Lionel. Kiaù e din ce în ce mai îngrijorat.

Kiaù n-a binevoit să-i dea lui François nicio explicație despre cuvintele greșite, nici cum de ajunsese să-și dea seama de asta, nici de ce lăsase să se înțeleagă că știe mult mai multe despre întreaga tărășenie – i-a promis doar că va afla totul după ce vor fi ajuns în inima ținutului Tuà. După aceea s-a apucat să fumeze și să tragă *karinhoo* pe nas, iar puștiul n-a mai reușit să scoată nicio vorbă de la el.

Pe la unsprezece noaptea s-au retras în grota de pe culme și și-au pregătit culcușurile în patul de mușchi călduț ce pardosea stâncile. Când să adoarmă, au sunat părinții lui François. Păreau veseli. Cică petreceau pe cinste. „N-a fost *Spărgătorul de nuci* pe care mi l-aș fi dorit“, recunoscuse Vladimir la telefon, „nu prea l-au respectat pe Petipas[1], dar măcar am auzit Ceaikovski

[1] Coregraful care a regizat baletul original *Spărgătorul de nuci*, prezentat în premieră în 1892, la Teatrul Mariinski, în Sankt Petersburg.

direct din *instrumente*, nu dintr-un difuzor, fir-ar să fie..."

Îi plăcuse mai mult montarea de la Teatro Amazonas din Manaus, la care fuseseră cu şase luni în urmă, când se terminase sezonul ploios. „Dar, ce vrei", îi scuza Vladimir pe cei din Cuiaba. „Filarmonica de aici e a unei Universităţi *Tehnice*, sunt la început de drum, săracii. În schimb," se înflăcărase el, „au interpretat Villa-Lobos re-mar-ca-bil! Au cântat *O Trenzinho do Caipira* cu un aplomb nemaipomenit, habar n-ai ce-ai pierdut... Dar unde naiba sunteţi, că n-am recunoscut locurile din poze?"

François trântise o minciună cusută cu aţă albă, iar taică-său, de încântat ce era, uită să-l mai iscodească.

În dimineaţa următoare, François şi Kiauì plecară de cum se crăpă de ziuă. Băură din izvorul lăudat de indian, după care coborâră în potecă.

– Bine că nu băut *mapinguary* apă tot, îl împunse Kiauì pe François. Spus la tine că *mapinguary* n-avut decât un ochi? Cu el uitat la tine azi-noapte, în somn, şi zis aşa: „Ce karib pricăjit! Să se mai îngraşe niţel şi-l mănânc eu, tu avut mult grijă, îngrăşat la el, Kiauì!"

– Ha, ha, ha! se strâmbă puştiul. Ia zi, nu-mi spui nici acum ce e cu vorbele astea greşite?

Dar Kiauì:

– Hai să mergem, *i-tonk*. Tu aflat tot, dat cuvântul meu de onoare.

Şi o luară spre nord. În faţă li se aşternea o potecă largă, croită de animale. Mai mult ca sigur era parcursă şi de indieni, care lăsaseră ici-colo capcane pentru colibri. Colibri, neobişnuit de mulţi în acea parte a pădurii, piuiau fără răgaz. Coloraţi în albastru şi roşu,

se ridicau din toate tufişurile, sondând în florile grele, căţărate pe trunchiurile copacilor. Era pâclă. Uriaşi bulgări de aburi se târau pe sub coronament, făcându-l pe Kiauì să pufnească, supărat.

– Aer prea ud, zicea el mereu.

Spre prânz fură obligaţi să ia bicicletele în cârcă, căci dăduseră de nişte smârcuri doldora de mătasea-broaştei. Din loc în loc se ridicau mameloane de pământ mai uscat, acoperite de ierburi tăioase, cu frunza lată, ca nişte spade cu mânerul înfipt în pământ.

Odată trecuţi de smârcuri, Kiauì zăbovi o bună bucată de vreme înainte să pornească din nou; mormăind în barbă, se învârtea încoace şi-ncolo, îndoit din şale, de parcă pierduse ceva.

– Pădure nebună, strâmbă el din nas. Karibi zis la loc ăsta „Seca“, iar ai noştri ştiut că aici mereu uscat. C*o*nd s-o fi făcut mlaştină?

– C*o*nd ai fost ultima oară pe aici?

– Acum multe-muuulte luni. Voi nu venit încă la Cocraimoro c*o*nd eu fo*z*t aici.

– Ei, păi a avut timp *z*ă *z*e inunde.

– Ba n*o*, asta n*o* apă bătrân! Kiauì îşi făcu palma căuş şi luă apă de jos. Ia mirosit, *i-tonk!*

François o mirosi. Era apă ca toate apele.

– Şi dac-o fi de la cutrem*o*r? întrebă. Ai văzut cum au apărut bălţil*i* alea, la noi în tabără...

Kiauì clătină din cap. Smulse un fir de iarbă din aceea lată, mai-mai să se taie. Îl frecă în palmă până ce zemui gros. Zise:

– Şi i*e*rba e tânăr. N-are mai mult de cinci somnuri.

– Îţi baţi joc de mine? Cum să creazcă aşa în cinci zile?

– Dar bambus *be* la nisipuri albe? L-ai văzut com crescut într-o zingură dimineață.

Mda. Într-o zi, trecuseră în zori pe lângă bambușii de la sud de tabără, iar aceștia abia se ițeau din pământ – după-amiaza, când se întorseseră, nu mai văzuseră nimic îndărătul lor...

– Iarbă de cinci zile, zici, mustăci François. Rupse și el un fir, frământându-l în palme. Iarbă tânără, hm...

– Prea tânăr. Prea mult apă, ascultat la mine.

Dincolo de smârcuri, dădură din nou peste potecă. Urcară pe biciclete și porniră mai departe. După vreo jumătate de oră, François avu senzația că drumul se curba ușor, abia perceptibil, spre nord-vest. Scoase busola, o examină, așa era.

Pe la amiază dădură de un râușor molcom și poposiră. François vorbi cu ai lui – erau îngrijorați din cauza lui Lionel. Se pare că la granița turco-siriană avusese loc un schimb violent de artilerie, drept care Kremlinul lansase (ca de obicei când era vorba despre Orientul Apropiat) declarații amenințătoare. Printre acestea se strecura și ordinul de marș adresat unor unități (nenumite explicit, dar toată lumea știa că era vorba *și* de submarine) care trebuiau să ocupe poziții în Mediterana de Est.

– Sunt sigură că submarinul lui Lionel e acolo, lângă țărmul sirian, se plângea Mașa. Așa simt.

– El e-n submarin, mami, n-are ce să pățească, încercă s-o potolească François. Apare cu satelitul peste noi, fără greș, la orele prevăzute. Nu mai spun că se hlizește ca fraierul când vorbim: n-are nicio treabă, minți el.

– Eu cred, interveni Vladimir, că misiunea submarinului lui Lionel (dacă s-o fi aflând acolo) e să-i evacueze pe tehnicienii noştri de la Damasc, nu altceva.

– Şi dacă începe războiul? nu se lăsă Maşa. Ce se întâmplă cu Lionel dacă începe războiul? Submarinele vor fi atacate, nu?

– Las' că-l întreb eu care-i treaba, promise François.

– Nu, nu! Mai bine nu! N-are voie să zică nimic, ştii care-s regulile...

Isprăviră discuţia fără s-o fi liniştit pe Marusia, iar François şi Kiauì se pregătiră de masă. Găsiră o plajă îngustă pe malul râului, umbrită de frunzişul unor copaci-de-lapte[1], cu tufe rare, peste care adia un aer răcoros. Ţărmul opus era acoperit de o pădure deasă, din care coborau valuri de iederă şi liane împletite, alcătuind o copertină verde pe care te-ai fi putut căţăra ca pe o velatură. Liniştea de prânz era seacă. Râul era limpede-cristal. Peştii se zăreau cu ochiul liber: se unduiau leneş de-a lungul malurilor. Puietul fulgera în bancuri, dintr-o parte în alta, ca nişte artificii.

Kiauì nu stătu pe gânduri. Puse în arc o săgeată lungă, cu cinci vârfuri dispuse în evantai, şi se căţără într-un copac ce spânzura deasupra apei. Abia făcu François focul, că indianul se şi întoarse cu un *pacusi* mărişor care plesnea de gras ce era, rotund ca luna plină, argintiu. Îl săgetase în plin, peştele încă se

---

[1] Copac medicinal sau ornamental din familia *Clusiaceae (Symphonia globulifera)*, de dimensiuni medii, cu frunze dese, asemănător mesteacănului.

zvârcolea. Îndemnat de Kiauì, François izbi peştele în cap cu bâta-*kop*, apoi lansară amândoi o invocaţie, mulţumind râului.

Mă tâmpesc pe zi ce trece, îşi zise François, însă indianul îl privi nu ştiu cum, iar puştiului i se făcu ruşine de gândul lui.

– Maţele lui *pacusi* azvârlit în râu, avut şi piranha bucurie, stabili Kiauì, împletind la repezeală un grătar din nuiele de *taquari*. Curăţară peştele de solzi, îl aruncară pe grătar, îl fripseră şi se puseră pe mâncat.

Era delicios! Gras, cu carnea bătută şi puţin afumat – mâncai din el pe nerăsuflate. Nu trecu mult, însă, şi se petrecu ceva ciudat, agitându-l pe indian din cale afară. La început, se înălţă un cor de ciripituri din spatele unei tufe grase de clidemia; ciripiturile deveniră din ce în ce mai puternice, transformându-se într-un tărăboi enervant.

– Aici ţara Baù, explică Kiauì când izbucni gălăgia. Baù vine de la colibri. Ei ţipă aşa.

Numai că larma creştea din ce în ce. Se lăsă cu o hărmălaie nemaipomenită, atât de puternică, încât restul animalelor, păsări, broaşte şi maimuţe urlătoare, tăcură mâlc. Mânios, Kiauì se repezi îndărătul tufişului şi, odată ajuns acolo, slobozi un strigăt:

– Venit, François, venit!

– Ce-i, făcu puştiul, l-ai văzut pe *mapinguary*?

– Nu glumit, *i-tonk!* Aşa ceva nu mai văzut! Venit iute!

Se strânseseră zeci, sute, mii de colibri care viermuiau printre nenumărate muşuroaie umede. Le acopereau precum un covor colcăitor din care se iţeau pene, ciocuri, gheare şi aripi fluturate cu furie. Ridicau

în aer praf, nisip, bucăți de frunze, de parcă pe sol se stârnise un vârtej nevăzut.

– Ce naiba...

– Furnicile-frunzarițe! Furnicile-frunzarițe! striga Kiauì cu ochii cât cepele, arătând cu degetul de jur–împrejur.

Din zeci de găuri și mușuroaie ieșeau rânduri-rânduri de furnici tăietoare de frunze. Unele duceau, după cum aveau obiceiul, frunze proaspăt tăiate, altele cărau ghemotoace mărunte din ciuperca pe care o cultivau sub pământ, iar altele, în fine, împingeau grămăjoare rotunde din tocătura de frunze cu care hrăneau ciuperca.

De ce părăseau mușuroaiele? Unde se duceau? Și, mai ales, de ce se năpustiseră colibri asupra lor? Le sorbeau, le înghițeau, le sfâșiau și le zdrobeau sub gheare. Își vârau ciocurile după ele în crăpăturile solului și în mușuroaie, în timp ce alți și alți colibri se adunau de peste tot, plonjând asupra șirurilor de furnici ce șerpuiau spre malul râului, de unde forfoteau apoi febril spre amonte, într-o coloană deasă.

Kiauì dădu să alunge păsările, zbieră, le călcă în picioare, își vântură mâinile printre ele, dar nu reuși nimic: colibri reveneau iar și iar asupra furnicilor ce nu conteneau să iasă din galeriile subterane. Ce ciudat! remarcă François. De îndată ce ieșeau de sub pământ, furnicile se îndreptau spre râu, de parcă ar fi vrut să-l traverseze, și abia după ce ajungeau pe țărm se reorientau, luând-o în sus, spre izvor.

Se întoarseră la foc. Kiauì își puse o măsură de tutun pe plăcuța de lemn și se apucă să-l tragă pe nas. Iar François:

– Nu mai mănânci?

Indianul făcu semn că nu. Apoi spuse așa:

– Oici, în loc ăsta, om care merz cu *el coronel* înțepat picior.

– A trecut Fawcett pe *o*ici? N-a mers mai pe la est?

– Nu. Aztea minciuni *b*e karibi. Fawcett trecut pe *o*ici.

– Dar, din câte țin eu minte, Rimmel, cel rănit la picior, șchiopăta încă de c*o*nd ajunsese pe rio Kuliseu...

– François n*o* știut adevăr. Nimeni n*o* știut. Fawcett, ascultă, avut tabără chiar aici, unde mâncat noi. El era vânător dibaci, ascuns – nu lăza pe nimeni aflat locuri și poteci adevărate. *B*ar tu, *i-tonk*, tu aflat tot! Kiauì îi zâmbi. Se uită în sus. Scoase o țigară gata făcută dintr-o tășcălie. Apoi: Nu mai văzut furnici-frunzarițe făcut așa. Și nici c*a*libri omorât la ele în fel ăsta.

Se ridică și se duse îndărătul tufișurilor. Măcelul continua, iar furnicile, atâtea câte scăpau, își schimbaseră traseul: luaseră calea copacilor, numai că păsările le urmăreau și acolo, ca niște elicoptere minuscule, harponându-le în timp ce se strecurau prin crăpăturile scoarței.

Kiauì azvârli țigara și se pregăti de plecare.

– Mai sus avem vad, zise el, încruntat. Pe urmă, *b*in nou potecă pe celălalt mal. O luă înainte, bombănind. Nu bine, deloc nu bine... Azta numai din cauză că nu fumat c*o*nd Lionel făcut prima poză, la Cocraimoro. Nu știu *b*acă obicei de la *i-tonk* de acasă ajutat la ceva, se îmbufnă el.

Îngrijorarea îi trecu până ajunseră la vad. La îndemnul lui François, trecură râul pe biciclete și, când să iasă pe celălalt mal, Kiauì alunecă pe o lespede și

căzu în apă cu tot cu bicicletă. François pufni în râs, dar indianul se ridică din apă solemn, fără să ia parte la veselie. Săltă bicicleta în cârcă și, fără să-l privească pe puști, păși falnic pe mal, șiroind de apă.

– Hei, doar nu te-ai supărat! îl luă François.

– Nu, nu, nu. Dădu să-i mai spună ceva, dar, deodată, ciuli urechile. Se ghemui, îi făcu semn puștiului să stea locului. Apoi, în șoaptă: Un peccari! Este peccari-ul tău, *i-tonk!* Găsește-l!

Proptiră bicicletele de un arbore-de-cauciuc, își luară arcurile, bâtele de război, se strecurară în desiș. Porcul sălbatic fornăia undeva mai departe, iar lui François îi trecu prin minte că tufele și lianele erau atât de dese, că nu-l vor lăsa să ajungă la animal. Își aminti, însă, cum făcea Kiauì ca să atragă în cursă peccarii și tapirii. Se puse pe vine și izbi pământul cu bâta: pum-pum! Așteptă câteva clipe. Pum!

Peccari-ul nu mai scoase niciun sunet. Pum-pum! Făcu o mișcare bruscă: dădea să se apropie. Pentru el, bufniturile nu erau decât niște nuci de cocos coapte ce cădeau din copaci. Pum!

Porcul scoase botul din spatele unui smochin sălbatic. Pum-pum! Ciuli urechile, iscodi cu un ochi, o luă agale spre cei doi. Adulmecă.

Și dacă-l ratez? înțepeni François. Kiauì îi suflă în ureche „Tu putut orice, *i-tonk*. Orice!“, după care îl bătu pe umăr: acum, frate!

François se ridică, întinse arcul și, stuunk! – își doborî primul peccari dintr-o singură lovitură, cu o săgeată cu vârful gros, neînmuiat în curara. Străpuns în beregată, porcul făcu un salt nefiresc de înalt, zvârlind din picioare și chirăind ascuțit.

– Aşa, *i-tonk!* Aşa! chiui indianul. Şi nici măcar nu înţepat la tine multe piumi.

Se repeziră la peccari. Kiauì îi dădu lovitura de graţie cu bâta. Tăiară din el doar o ciozvârtă de picior, pe care o luară cu gând s-o mănânce pe seară.

– Nu zcos telefon, *i-tonk*, te rog, zise Kiauì. Nu făcut poze.

– Doamne, Kiauì, şi com le dovedesc prietenilor că am vânat în pădure?

Dar indianul:

– Tu *b*e ce venit aici? Plăcut sau doar tu dorit arătat ce şmecher fost?

– Hei, nu mă lua ca ai mei... Ce-i aşa de aiurea să mă laud cu ceva ce-am făcut pe bune? Pe de altă parte, niciun prieten de-al meu n-a călcat în junglă. Toţi sunt curioşi să vadă cum e pe aici, cum se vânează...

– După ce primit botez, François văzut, nu mai vrut arătat nimic la nimeni. Dacă prieteni ascultat la tine şi crezut, bine, dacă nu, de ce răcit gura de pomană? Văzut asta la voi, karibi – mai mult pălăvrăgit decât trăit.

După câteva ore de mers, poteca se undui şi mai mult spre nord-vest. Începură să urce din nou, trecând uneori peste nişte plăci de granit lunecos şi traversând pârâiaşe înguste, care îl făcură pe indian să mormăie. Nu catadicsi să răspundă la întrebările puştiului, nu zicea decât: mai repede, hai mai repede!

Se lăsa seara; poteca se lărgise şi era bine bătută (pesemne că era des străbătută de indieni) când, ghinion! Kiauì, care îşi regăsise aplombul şi se apucase de zburdălnicii, urlând, făcând echilibristică pe bicicletă şi ţopăind cu ea (se luase după François), pierdu

controlul ghidonului și nimeri într-un lăstăriș plini de țepi. Culcă lăstărișul la pământ – ștraaf! –, dădu un strigăt de durere, zbură peste ghidon, ateriză pe burtă.

Când François îl ajunse din urmă, indianul se ridicase deja dintre tufe, plin de zgârieturi, dar vesel nevoie mare:

– Ha, ha, r*u*ată stricat! R*u*ată făcut puuf! Lăsăm bicicletă Kiauì aici.

Chiuind, îi arătă lui François roata din spate: se dezumflase de tot.

– *Ză* crezi tu c-o lăsăm aici! izbucni François. Am la mine tot ce-mi trebuie.

În plus, văzuse niște arbori-de-cauciuc prin apropiere, așa că-i veni în minte să-i joace o festă lui Kiauì. O să-i arate el, François, că deși karib și puștan, învățase să se folosească de pădure – las' că-i ia el ochii!

Se duse la cel mai apropiat arbore-de-cauciuc și-l crestă după cum îi văzuse pe *seringueiros*[1] acum o lună, când petrecuse o zi întreagă la tabăra lor de la Laguna Terminos. Apoi, liniștit, îl întrebă pe Kiauì:

– Nu vrei să poposim? Am nevoie de o oră ca ză-ți r*i*par r*u*ata.

– Hm, rămaz aici dacă așa vrut i-*tonk*.

Făcu focul, trăgând cu ochiul la puști. François n-avea nevoie de mult cauciuc (îl folosea doar ca să-l ducă de nas pe indian) așa că, după ce sucul începu să curgă, scoase roata din furca bicicletei, o dădu de-a dura până lângă copac și se apucă să caute trusa de vulcanizare în haosul din raniță. O găsi, luă din ea un petic de cauciuc așa-zis „cald“, pregăti presa de

[1] Culegători de cauciuc în jungla braziliană.

mână, dădu jos camera de pe jantă, în fine, făcu tot ce era de făcut în atari situații.

Din ce în ce mai mirat, indianul puse carnea pe foc. Nu se holba la François de-a dreptul, dar nici nu reușea să *nu* tragă cu ochiul la el. Între timp, puștiul încinse peticul strâns cu presa peste spărtura camerei, se duse agale la arborele-de-cauciuc și, pe vârful briceagului, luă puținul suc de hevea care cursese din scoarța crestată. Desfăcu presa, se asigură că peticul se lipise, după care întinse sucul de cauciuc pe deasupra lui. Puse peste petic o bucățică de hârtie și strânse din nou presa pe cameră.

Fără să-l privească pe Kiauì, atârnă camera de o cracă, așteptă câteva minute, apoi umflă camera cu pompa, scuipă pe marginile peticului: perfect, nu pierdea nicio bulă de aer! Trase cu coada ochiului la Kiauì, care, tot mai uimit, își aprinsese o țigară, și mai luă câteva picături de cauciuc pe vârful briceagului, întinzându-le cu dichis de jur–împrejurul peticului. Oftă, trase pe jos un scuipat ca zugravii de acasă, din Piter, după care, fără o vorbă, se așeză și începu să înfulece, absent, din carnea de peccari. Era cam ațoasă, nenorocita, dar puștiul mestecă la ea fără să se plângă, căci își dădea seama că indianul îl scruta cu ochii căscați.

Termină de mâncat, râgâi năprasnic (îngrozit, un jacubim moțat își luă zborul, cârâind), îi făcu cu ochiul lui Kiauì, se ridică și montă roata la loc.

– Ce zici, merge? îl întrebă pe indian și, fără a-i aștepta răspunsul, încălecă bicicleta, se duse încoace și încolo, țopăi pe roata din spate, acceleră și frână printre rădăcinile largi ale unor lupuna, se lansă

într-un derapaj controlat, ce mai tura-vura, făcu tot ce știa ca să-i arate lui Kiauì că-i reparase roata.

– Poftim, *i-tonk*, îi dădu el bicicleta și-i făcu cu ochiul: Du-te la capătul lumii!

Indianul râgâi fericit și izbucni în râs. Alergă, trase în sus două săgeți șuierătoare, încercă și el bicicleta, după care îl luă pe puști în brațe:

– François, François! Tu și Kiauì adevărat frați de sânge! Kiauì norocoz că î*m*tâlnit karib ca tine! Bicicleta n*o* frumos, bicicleta animal rău, fier *b*e karibi, dar eu mers cu ea, mers din suflet, căci *i-tonk* r*i*parat la ea!

Și se apucă să caute copaci buni de hamace. Ca de obicei, Kiauì făcu mare caz pe tema asta: avea nevoie de patru trunchiuri apropiate, dar trunchiurile nu trebuiau să fie putrede, căci s-ar fi prăbușit peste tine când dormeai; nu trebuia să fie pline de furnici sau de alte gâze, căci ți-ar fi deranjat somnul, și nici să fie din nu știu ce esență care răspândea o duhoare ca rahatul de câine. Era nevoie de copaci tineri, cu trunchiul elastic (dar nu exagerat, căci te cocoșai în somn), cu scoarța plăcut mirositoare, emanând o aromă proaspătă, răcoroasă. Totodată, în coroanele copacilor cu pricina nu trebuia să fie cuiburi de păsări, căci te-ai fi trezit plin de găinaț, și nici fructe grele care, prăbușindu-se, să-ți spargă capul.

– Sau *os bolas*, rânji Kiauì cu schepsis.

Le luă cam jumătate de oră ca să găsească un loc bun (în copaci nu trebuia să fie nici cuiburi de șerpi, mai insistă indianul), după care pregătiră bivuacul. Se vârâră în hamace, cu tot cu bagaje, se înfășară în ele și se luară cu vorba. Kiauì întrebă:

– La voi, la karibii blonzi, fost înjurături de mamă?

– Ce te-a apucat, frate? râse François. Normal că sunt. La voi nu sunt?

– Ba da. Voi cum spus?

François îi zise în rusă, dar nu asta îl interesa pe indian: el dorea să afle ce situație precisă era menționată în înjurătură. Puștiul îi explică în câteva vorbe cum veneau treburile astea pe rusește, dar Kiauì se declară nemulțumit. El, unul, crezuse că măcar karibii albi dădeau dovadă de mai multă imaginație și, când colo, „văzut că voi înjurat la fel ca noi, nici mai bine, nici mai rău".

– Dar cu dos avut voi înjurături? continuă el să se intereseze.

– Cu dosul?! se miră François.

– Da, da! Cu gaura *b*e caca și cu sula cățel...

– Cu sula cățelului? se umplu François de respect. Uau, frate, zău că azta-i tare! Așa înjurați voi?

Kiauì se apucă să explice cum se potriveau socotelile la supărare în Amazonia, dar, până la urmă, nici puștiul nu se declară satisfăcut: în fond, era loc de mai bine cu înjurăturile astea, de oriunde veneau ele, iar de la indieni, fir-ar să fie, nu era nimic nou de învățat: aproape nicio diferență între bărbații (și femeile) din junglă față de cei din marile orașe.

Kiauì se interesă apoi cum înjurau cei din neamul doamnei Nicole, François îi împărtăși puținul pe care îl știa, drept care conchiseră, la unison, că la nervi toți oamenii făceau cam la fel și născoceau înjurături asemănătoare. Nu era vorba de cei dotați de la natură, de cei pricepuți să blesteme și să înjure, inși din care, atât puștiul, cât și indianul aveau destule

exemple printre cunoscuţi: aceştia erau excepţiile fericite, care semnalau că omenirea încă-şi avea steaua ei.

Astfel, Kiauì îşi aminti de un kalapalo crunt, care, când se apuca să înjure, aduna tot satul, fiecare fiind curios (şi mândru!) să audă de ce era în stare consăteanul lor. Se pare că acel kalapalo amesteca sexul cu rasele şi cu religiile, dar şi cu obiectele ce-i cădeau sub ochi sau de care-şi amintea, astfel încât i se întâmpla să-i propună celui pe care-l înjura felaţia karibilor ce treceau cu bărcile pe râu la amiaz', cunilincţia mamelor atârnate de crăci şi regulate (concomitent) de maimuţoii nespălaţi ai tribului vecin; el mai recomanda, cu nesaţ, să se bea emisiile sexuale ale călugărilor bătrâni şi neputincioşi de la misiunea din Oiapagu (sperma lui Hristos, după cum blasfemia el), mai preconiza impregnarea anală cu lapte de curvă karibă circumcisă în latrinele puturoase din aeroport (văzuse aeroportul de la Cuiaba), te trimitea să regulezi veveriţe vorbitoare înţepenite în scorburi, care veveriţe te înjurau şi alea din cauză că erai impotent; mai vorbea de masturbări complexe, în care din onanie erai născut şi azvârlit în nisipul fierbinte din faţa colibei, după care o muscă verde şi grasă trecuse pe acolo, te culesese din ţărână şi te depusese în păsărica împuţită a maică-tii în timp ce ea măcina manioc...

– Dar astea fost înjurături puse la cale, se plânse Kiauì, nu înjurături adevărate. Înjurături adevărate – aceleaşi la toate neamurile, căci oameni la fel peste tot (ce prostie! comentase Kiauì), după cum văzut eu şi la televizor, în sat Xavante: oameni egali, fără 'osebire de rasă, sex, religie, neam, trib – ca

înjurături. La nervi, noi toți avut penis cumplit care trecut prin orice, chiar și femei sau fete; noi toți siluit mame și oameni care supărat pe noi, pe sus, pe jos, prin spate, chemat animale și fiare sălbatice în ajutor, dracu' să-i ia pe toți! Spunând asta, Kiauì răsuflă ușurat, de parcă scăpase de cine știe ce povară. Își răsuci altă țigară, și schimbă vorba: Vreau tu povestit la mine într-o zi com karibi făcut telefon și computer ca voi vorbit între voi, bine?

– Bine, o să-ți spun.

– Și-acum, culcat! Mâine drum lung.

Kiauì mai aruncă două-trei lemne pe foc, după care adormi. În schimb, François se tot foia în hamac. I se părea prea frig. Apoi se trezi că-i dau târcoale țânțarii. După aceea începură să-l enerveze zgomotele pădurii: până și greierii îl înfuriau, căci nu se mai opreau odată din cârâit. Iar când să adoarmă, zări printr-o gaură a hamacului, undeva în desiș, un fel de umbră mai luminoasă (dacă puteai să-i spui așa). Se gândi că-i joacă mintea feste, că e obosit, numai că, ori de câte ori se încingea focul, reflexia aceea (ce să fie altceva?) devenea și ea mai puternică.

– Ce-o fi acolo? îl întrebă pe Kiauì, numai că indianul sforăia deja.

Își luă bâta-*kop*, coborî din hamac și se tupilă spre locul cu pricina, pâș-pâș! După ce se apropie suficient, aprinse lanterna.

Împietri. La câțiva metri se ridica o stâncă netedă, doar cu puțin mai înaltă decât un stat de om, acoperită cu linii negre ce închipuiau un desen complicat – părea un grafitto monocrom. În stânga, desenul era alcătuit din spirale uriașe ce dădeau din una în alta,

metamorfozându-se pe nesimțite în linii frânte; acestea erau dispuse dezordonat și ajungeau să creeze unghiuri ascuțite ce treceau, și ele, din unul în altul, devenind treptat unghiuri obtuze, întrepătrunse după un tipar confuz, până ce se preschimbau în linii drepte; încet-încet, acestea se dezlânau, nu mai erau legate între ele, ci se răspândeau haotic, ca niște bețe de marocco împrăștiate de vânt, transformându-se în final într-un spray de puncte, ca și cum desenul ar fi scuipat confetti prin capătul din dreapta.

François se apropie de stâncă. O atinse. Era o stâncă cenușie, dură, obișnuită prin părțile alea, care semnala că în curând vor ajunge în dreptul unor coline. Desenul (de fapt erau niște caneluri scobite și vopsite relativ proaspăt), desenul, așadar, se întindea pe o suprafață de 2/3 metri și era alcătuit (François ar fi pus mâna în foc) dintr-o linie continuă. O luă de-a lungul imaginilor, luminându-le cu lanterna, se împiedică de o rădăcină ițită din pământ, fu gata să cadă. Încercă să-și dea seama ce reprezintă acea linie nesfârșită. Nu reuși.

Cam kitsch, punctele astea, își spuse, dar realiză că, de fapt, desenul nu avea un scop artistic, ci unul utilitar. Nu știa cum de ajunsese să se gândească așa, dar îi era din ce în ce mai clar că avea în fața ochilor ceva folositor, ceva ce-i servise cuiva la ceva.

Cui și la ce?

Blitz! – fotografie piatra. Deschise satfonul, își stabili poziția pe Google Earth, postă poza pe hărți. Apoi se întoarse fără zgomot în hamac.

– François văzut piatră Tuà, mormăi Kiauì, pe jumătate adormit.

– Tuà?

– Tuà! Data viitoar*i*, nu mai făcut poză. Tuà crăpat capul *b*acă prins François făcut poză. Ză fumăm.

Își răsuci o țigară și o aprinse, oftând. Iar François:

– Am aju*m*s deja pe teritoriul Tuà?

Kiauì pufăi din țigară. Ofta de ți se făcea milă de el.

– Tuà în toată pădurea, zise într-un târziu. Pietre Tuà, însă, î*m*cep doar aici, pe pământ*o*ri neam Baù. Când Fawcett văzut piatră azta, el fericit, spus la prieten Corto: „Noi pe drumul cel bun." Tu primul karib după ei care văzut piatră azta. Hai, dormit acum, *i-tonk*, spus la tine că mâine drum lung.

Dar François nu adormi. Satfonul îi piui scurt – primise, cu mare întârziere, un SMS. Era Georgina, care îl chema pe Skype, iar puștiul își dădu seama că trecuse o zi întreagă și că el uitase cu totul de net. Se gândise de mai multe ori la Georgina, i se făcuse și dor de ea, însă, dracu' știe cum, nici prin minte nu-i dăduse să deschidă netul ca s-o caute. Să-i bată acum în Skype? Mm, nu, era prea târziu.

Cum naiba de-am uitat să intru online? Închise satfonul, ca să economisească bateriile. Se gândi: Prima zi fără chat de... de câtă vreme? Și se apucă să calculeze de câți ani bântuia rețelele.

Puse mâinile sub cap. I se făcu dor de Georgina, ar fi vrut s-o vadă chiar și așa, măruntă de tot, cât îi permitea ecranul satfonului, voia să-i audă glasul emis de difuzorul minuscul, dar nu, tot nu deschise aparatul. Georgina! – nu te-am văzut nicicând în carne și oase, își zise, iar imaginea celeilalte fete, Caura, i se strecură

și ea în minte, șerpește, ca o lighioană dibace furișându-se prin iarbă. După câteva clipe, Caura îi dădu Georginei un *body-check*, ca la hochei, alungând-o din mintea lui François și abătându-se asupra lui, exhalând mirosul ei sărat, cu pielea-i lucioasă, cu tatuajele-i crestate, cu fruntea-i teșită și cu zâmbetul ei de țață chitită să te ducă cu preșul. François se surprinse că-l iscodea pe Kiauì, doar-doar și-ar da seama cât de adânc dormea, pentru că el, unul... el, unul, avea chef să...

Mă rog.

În dimineața următoare trecură peste un nou șir de dealuri. Poteca era din ce în ce mai bună și, după câteva ore de pedalat în forță, ajunseră lângă o porțiune de pădure defrișată prin foc. În luminișul plin de cenușă, indienii puseseră porumb, soia și manioc, în parcele ce alternau cu rânduri de copaci pipernicíți, doldora de fructe precum roșcovele, numai că erau violet. Erau *camu-camu* și Kiauì zicea că fac bine bolnavilor de plămâni. De n-ar fi fost *camu-camu*, bolile aduse de karibi i-ar fi ucis pe toți indienii.

Era o dimineață frumoasă, adia un vânticel dinspre nord, aerul era curat sticlă, dar indianul tot era nemulțumit: una-două, zicea că i se pare că miroase a mortăciune. Îl îndemnă pe puști să adulmece boarea, dar François nu simți nimic.

– O fi trecut vre*o*n hoatzin în zbor pe lângă noi, zise François.

– Ba niciun hoatzin. O să-i î*m*treb p*i* Baù ce î*m*tâmplat. Aici, aproape, sat Baù.

Doar ce trecură de grădină, că din înalt se auzi un fâlfâit nesfârșit. Stoluri-stoluri de păsări se ridicau

din coronament, ca o maree de bulgări negri, clocotitori. În câteva minute, forfota cuprinse pădurea, iar miile de zburătoare care până atunci se rotiseră deasupra copacilor o luară spre nord ca la un semn, atrăgând în siajul lor alte și alte stoluri ce țâșneau din frunziș.

– Rândunele, exclamă Kiauì. Rândunele abia venit la noi, dar uite: plecat la loc!

François puse binoclul la ochi.

– Sunt corbi, nu rândunele, observă el.

– Ba rândunele, da-s mari. Știut la ele de copil. Venit aici înainte de ploi și stat cât țin ploile. De ce plecat acum așa repede? *Mo kam?* De ce?

Mai merseră câteva sute de metri și băiatul simți și el mirosul de mortăciune. Stolurile încă treceau pe deasupra, fără zgomot de-acum, din ce în ce mai multe, tot mai multe, înnegrind văzduhul. Apoi din pădure se ridicară sumedenie de gâze – încet-încet, alcătuiră un uriaș nor cenușiu, dus alene de vânt către sud.

Trecură pe lângă altă grădină. Câteva femei Baù (n-aveau decât o funie în jurul mijlocului, de care atârna o împletitură din frunze) se uitară la ei, încremenind preț de câteva clipe, după care fugiră în pădure. Una dintre ele semăna cu Georgina, iar François simți cum un cerc puternic îi încinge pieptul, lăsându-l fără aer. O urmări cu privirea. Oare Georgina s-o fi prins de greșelile din cuvinte? Diseară îi bat în Skype, își spuse, nepierzând-o din ochi pe indianca Baù. Zări lângă ea, de cealaltă parte a grădinii, o piatră din aceea mare, acoperită cu desenul Tuà și uită de fata din São Paulo. Puse

binoclul la ochi, privi desenul – era aceeași imagine: spirale nenumărate, ce se transformau într-o multitudine de unghiuri, linii drepte și puncte.

Chipul lui Kiauì se ascuți.

– Mai repede, *i-tonk*.

Merseră mai departe, trecură de niște colibe căzute într-o rână, în mijlocul unei mlaștini văzură un câine cocoțat pe un acoperiș (lătra a pustiu), după care, trecând de un cot al drumeagului, se treziră brusc, ca prin minune, în satul Baù. Dincolo de sat, un lac întins, cu apă curată, înconjurat de crânguri tinere.

Încetiniră, pregătindu-se să se dea jos de pe biciclete, căci Kiauì spunea (nu explicase de ce) că era mai bine să intre pe jos în satele din junglă. În clipa aceea se auzi un lătrat voios din spate.

– Bolșevicule, ce dracu' faci? pufni François, privind peste umăr. Ia uite-te la tine... Se grăbi să se dea jos de pe bicicletă, se ghemui și scărpină cățelul între urechi. Ai fugit de-acasă, banditule... Ia să văd, ți-a trecut rana?

Câinele scânci și-i linse mâinile. Dădea din coadă și deschisese botul numai puțin, de ziceai că zâmbea, al naibii.

– Ce chestie! făcu puștiul privindu-i laba. Ți-a trecut aproape de tot. Trebuie doar să te mai curăț... Hm, cum de-ai reușit să ne găsești?

Iar Kiauì, încruntat:

– Până la urmă, mai bine că salvat la el, *i-tonk*. Ăsta cățel hoț. Rana lui trecut în loc să-l omoare, iar el găsit la noi după ce noi mers cu borca pe râu... Cine știe, poate că Mavu trimis la el după noi.

CAPITOLUL 17

O discuție cu căpetenia neamului Baù.
E vorba și despre Percy Fawcett.

În seara aceea le-a fost gazdă însăși căpetenia Baù. Căpetenia, un bătrân frumos și subțire, încă iute, habar n-avea dacă să fie mâhnit sau furios de pățaniile din ultima vreme. Nu-i rămăsese decât o singură soție alături, iar dintre vânători, doar cinci-șase mai împărțeau focul cu el.

Indienii Baù, recunoscuți de toți călătorii pentru ospitalitate, erau cei ce ieșiseră de bunăvoie în calea unor funcționari guvernamentali brazilieni, dar ei, Baù, nu știau cu cine au de-a face: habar n-aveau că există state, în general, și că trăiau pe teritoriul unei țări numite Brazilia. Atunci, la prima întâlnire, le solicitaseră funcționarilor să le ofere și lor, izolaților Baù, binefacerile civilizației. Mergeau la sigur, căci îi văzuseră pe birocrații cu pricina cât de bine erau echipați. Asta se întâmplase acum zece ani.

Dorința le fusese împlinită cu vârf și îndesat, pentru că satul lor părea un avanpost viermuitor al secolului XXI, în care o sumedenie de oameni veneau și

plecau ca dintr-un port rătăcit sau gară de tranzit, fără a arunca nici măcar o privire către cei doi nou-veniți. Între colibe și pe lac era un iureș de nedescris, oamenii se strigau unii pe alții, încărcau în spinare tot ce puteau, unii se afundau în pădure, plecând aiurea, alții veneau de pe apă, lăsând pirogile de izbeliște, toți discutau, se văitau și mai toată lumea era ocupată să distrugă obiectele ce le aminteau de civilizația pe care și-o doriseră atât de mult. Își sfâșiau hainele: tricouri, pantaloni, slipuri, pălării; dădeau de-azvârlita cu șlapii și cu curelele, fărâmau radiourile, oalele și vesela primite în dar de la ONG-uri.

Nu păstrau decât puștile, cuțitele și macetele.

– Noi știut că cerurile sunt pline de drumuri, veni un indian la François, dar nimeni nu mai văzut avi*a*ane de unu-două somnuri! Unde sunt avi*a*ane?

François spuse că habar n-avea, iar indianul cu pricina dădu ochii peste cap și ridică brațele.

– Avi*a*ane trebuit venit la Baù. Noi așteptat avi*a*ane, plecat cu ele departe. Avi*a*anele sunt puterea karibilor, iar noi și karibii frați, scris hârtie. *B*e ce nu venit karibii, scăpat Baù?

– Nu știu, răspunse François, puțin înfricoșat. Bolșevicul se ridică de jos și mârâi, arătându-și colții. Stai cuminte, cățel, îl îndemnă puștiul, după care îl întrebă pe indian: Dar voi *b*e ce anume vreți să scăpați?

– Dacă tu, karib, nu știut atâta lucru, mai bine eu nu răspuns, se pleoști indianul. Vai de noi... Speram tu venit la Baù, adus vorbă că sosit avi*a*ane mult. *B*ar tu, nimic! Acum, noi trebuie pornit cu copii î*m* pădure singuri, fără karibi, fără ajutor.

Și plecă de la foc fără să-și ia rămas–bun.

Avioanele fuseseră cele ce-i îndemnaseră pe Baù să-i caute pe karibi şi să-i roage să-i primească în civilizaţie. Ei văzuseră că avioanele lăsau dâre pe cer, că se strecurau pe deasupra copacilor, văzuseră chiar şi elicoptere – iată forţa karibului, îşi ziseseră, dornici să se plece în faţa celui puternic, atât de puternic, încât înălţa lucruri de fier în văzduh. Acum, însă, mulţi se întrebau dacă Mavutsinim, cel ce-l plămădise pe primul om dintr-o scoică, acolo unde râurile Ranure, Batovi şi Kuluene se uneau ca să-l nască pe Rio Xingu, mulţi se întrebau, aşadar, dacă Mavutsinim nu-i pedepsise pentru că se amestecaseră prosteşte cu albii.

– Nimeni nu mai azcultat, aflat de la mine, Kiauì, se plânse căpetenia, neamul nostru se răsfiră ca fronzele uzcate bătute de vânt.

Între timp, cei ce-i rămăseseră alături aprindeau un foc mare – nici ei nu ştiau de ce-l făceau atât de mare, că nu mai era nevoie de flăcări ca să alunge albinele *tiuba* ce ţi se băgau în ochi, în urechi şi în nas, ori de câte ori stăteai nemişcat. După ce făcură focul, împărţiră cu oaspeţii berea cauim care le rămăsese. Era cam acidulată, căci cele mai multe copile părăsiseră satul şi nu mai avea cine să mestece rădăcinile de manioc ca să pornească fermentarea. Cât despre berea scuipată în piroga de pe malul lacului, se trezise şi răspândea un damf de sulf.

– Vânătorii noştri neb*o*ni. Nimeni nu mai adus poru*n*b şi manioc în casa nö. Toţi luat mâncare, fugit cu ea. Luat poru*n*b şi manioc din grădină, care cum vrut, făcut sac mare şi pornit cu el în spinare încotro văzut cu ochi.

Cică totul începuse cu câteva somnuri în urmă. Într-o dimineață, albinele *tiuba* se adunaseră deasupra lacului dinainte de răsărit, deși la ora aia erau de obicei toropite – alcătuiseră un roi uriaș și se rotiseră deasupra apei fără răgaz, bâzâind steril deasupra undelor clare și răcoroase, fără să se mai întoarcă la stupii din pădure. Pe măsură ce soarele se ridica, tot mai multe *tiuba* se strânseseră deasupra lacului, zburând fără întrerupere, în cercuri tot mai largi, până le răzbise oboseala. Apoi căzuseră în apă și se înecaseră toate – iată: malurile lacului erau pline de albine moarte.

Odată cu *tiuba* înnebuniseră și oamenii și începuseră și ei să plece. Unii dispăruseră în junglă, iar alții se țicniseră de-a dreptul; se duceau în pădure și ucideau tot ce le ieșea în cale, după care se omorau de unii singuri – așa povesteau seara cei rămași întregi la minte. Se mai povestea și de unii (sănătoși până mai deunăzi) care se apucaseră să pună foc caselor, uitându-se după aceea la ele cum ard, fără să le pese de pruncii care se sufocau înăuntru. Nu se trezeau din beția lor blestemată decât dacă vreun sătean se repezea să scoată copiii din flăcări, dar nici atunci nu făceau altceva decât să se ia la bătaie cu cei sănătoși, să-și spargă capetele și să-și rupă mâinile și picioarele.

– Nebuni de legat, Kiauì. Văzut că plecat și rândunele?

– Da, da. Văzut și apă m*o*lt în văzduh.

– Așa, așa! Apă m*o*lt în văzduh, pe *o*rmă fost și *terremoto* acum unu-două somnuri. Dar rândunele înnebunit înainte de *terremoto:* de unu-două-trei

somnuri încoace se strânq deasupra pădurii, nu ciripit, nu cântat, doar plecat, stoluri-stoluri, spre miazănoapte.

Îi invită să mai bea cauim. Zădărî jarul. Se uită în jur, pierit, după care slobozi un geamăt și se luă cu mâinile în cap. Acum, când tot satul trebuia să fie la foc, să-i întrebe pe François și pe Kiauì de unde veneau și unde se duceau, să afle ce era nou prin pădure sau doar să sporovăiască, iată că și mai mulți Baù se smintiseră și alergau ca năuci, se chemau unii pe alții, strigau și plecau vraiște, în mijlocul nopții. Nici Bolșevicul nu scăpase de nebunie – alerga spre câte un grup și se apuca să latre furios, după care se întorcea la picioarele lui François, tremurând ca varga.

– Chiar și pești, începu nevasta căpeteniei, sâsâind din vârful buzelor, după cum era felul femeilor, chiar și pești repezit în susul râului până no mai avut în ce înota. Băltoace mărunte sumt pline cu pești morți, iar bupă ei venit alții, alții, alții. Și oameni făcut ca pești, se văicărea ea. La fel ca pești.

– Și știți be ce ei nebuni? se înăspri căpetenia, privind de la Kiauì la François. Știți? Ei nebuni, fugit din sat din cauză că lor părut că pământ înclinat într-o parte.

– Com adică? se miră François. Com să se încline?

– Așa! Cică pământ lăsat într-o parte, bin ce în ce mai mult, așa că ei vrut plecat îm sus. Noi știut de lacuri mari, pline de vâltori, be la răsărit, iar nebuni spus așa: pământ lăsat spre lacuri mari. Dacă noi alunecat în lacuri cu vâltori? Mai bine fugit.

– Ei amintit ce spus Mavutsinim la începuturi, observă Kiauì.

– Mavu, da, făcu şeful Baù. *B*ar karibi spus nouă că Mavu nu avut potere, se uită căpetenia la puşti. Tu ce zis, aşa să fie?

– Mie nu mi se pare că pămâ*m*tul se apleacă, evită François răspunsul.

– Nici noi, ăştia de aici, nu crezut aşa, îi iscodi căpetenia pe cei strânşi la foc. Dar *b*oate că noi fost nebuni. *B*oate pămâ*m*t aplecat, *b*oate trebuie plecat şi noi, ca ceilalţi.

Kiauì clătină din cap:

– Nu ştiut. Nu ştiut. *B*ar ia spune-mi: Tuà ce făcut?

– Tuà plecat primii. Dus zpre miazănoapte, odată cu rândunele. Trecut munţii Kiya-ù, nu i-a mai văzut nimeni. Nu i-a mai văzut nici dracu', se dădu căpetenia pe lângă François.

– Sigur ei trecut dincolo de Kiya-ù?

– S-a dus Nie după ei, îl arătă căpetenia pe indianul din dreapta sa. Nie ştie coutat urme. Eu crezut Nie.

În clipa aceea sună satfonul lui François. Erau ai lui.

– N-a fost *Spărqătorul de nuci* pe care mi l-aş fi dorit, se plânse Vladimir. Îţi poţi imagina că nici măcar n-au rezpectat c*u*regrafia lui Petipas? Zpectacolul de la Manaus, de la Teatro Amazonas, a fost cu mult mai...

– Tată, îl întrerupse băiatul, mi-ai mai zpus asta o dată. Aseară.

– Păi, râse taică-său, am fost şi î*m* seara azta la balet!

De două ori la rând? La *Spărgătorul de nuci*?! Ai lui se ţicneau pe zi ce trece.

– *B*ar mi-ai zis că nu prea ţi-a plăcut... *B*e ce v-aţi mai dus o dată?

– A inzistat Nicole! Ei i-a plăcut montarea. Ciudate sunt franţuzoaicele...! Ţi-am spus că aici, la Cuiaba, n-au nici măcar o Filarmonică adevărată? Zpectacolul a avut loc, dacă poţi să-ţi imaqinezi, într-un fel de cămin cultural, la...

– Tată, ce face mami?

– E bine! Ştii ce bine ze simte? Chiar bacă în seara asta n-a mai vrut să vină la zpectacol... Vrei să ţi-o dau?

I-a dat-o. Iar Marusia: Ai fost atent? Cine sunt Baù? Sunt departe de Cocraimoro? (Nu, sunt doar la câteva ore de mers.) De ce nu-i spusese că rămâne noaptea în pădure? Slăbise? Avusese diaree? Văzuse şi el că rândunelele porniseră spre nord, deşi abia ajunseseră în Mato Grosso? Se rănise, cumva? Filtrase apa înainte s-o bea? (François nu mai bea de mult apă filtrată.) Ţinuse minte cum se zice în limba Kayapo „Eu sunt fratele vostru"? *El remarcase, cumva, că oamenii începuseră să pronunţe greşit anumite cuvinte?*

– Tu când ai băgat de seamă, mami?

Dar ea sări la altele, parcă nici nu era atentă la el. Nu ştia unde se afla submarinul lui Lionel. Ştirile din Orientul Apropiat erau din ce în ce mai rele. Cât despre Cuiaba, află, François, că e un oraş cam sărăcăcios. Oamenii sunt din topor şi se vorbeşte prea tare. Abia aştept să mă întorc la Sankt Petersburg (of, tare departe e!), dar tati...

Tati fusese cu Nicole la spectacol pentru a doua oară. Şi nu, el nu voia înapoi la Piter, fir-ar să fie! Se visa un Fawcett fără prihană şi fără înfrângeri, dar era şi vina ei că lucrurile ajunseseră aici.

– Să ţii minte câte zile oi avea, François. Dacă ceva ze strică, bun stricat rămâne, oricât be mult încerci să-l ripari.

Şi închise. Oare la ce se referise când vorbise de lucruri stricate? La taică-său? Pe de altă parte, de ce n-o interesau cuvintele pronunţate greşit? Trecuse peste asta ca şi cum ar fi fost un fleac. Te pomeneşti că acolo, în oraş, lumea ştia care era treaba, poate că aflaseră că nu merita să-ţi pierzi timpul cu întrebări aiurea...

François se uită la indienii din jurul focului. După cât cauim băuseră, se bucurau că nu-şi pierduseră şi ei capul şi că aveau cu cine să-i bârfească pe nebunii din sat. Kiauì întreba:

– Şi ce mai văzut Nie în urmele Tuà?

Căpetenia trase cu ochiul în jur. Îi făcu semn lui Kiauì să se apropie şi-i şopti:

– Văzut aşa: şi ei avut teamă. Avut teamă de ceva, chiar dacă toată lumea ştiut că Tuà vicleni şi scăpat mereu.

Apoi, îndemnat de Kiauì, căpetenia îi depănă lui François povestea colonelului Fawcett, care trecuse cândva, demult, prin satul lor. Pe atunci, pe când albii nu tăiau copaci şi nici nu zburau cu avioane, satul se afla mai la miazăzi, pe un râu curat şi frumos, iar Fawcett venise acolo însoţit de cinci bărbaţi. Patru erau înalţi şi puternici, Baù nu mai văzuseră nicicând asemenea voinici. Doi, însă, erau bătrâni şi cocârjaţi. Toţi vorbeau mult, se uitau pe nişte pânze acoperite cu desene, apoi iarăşi vorbeau – cel mai mult vorbeau şi puneau întrebări, dar Baù nu ştiau să răspundă la tot ce voiau karibii. Da, Baù auziseră de nişte case de piatră, undeva spre miazănoapte,

dincolo de munții Kiya-ù, dar cine să se ducă până acolo? Acolo erau Tuà, iar Tuà jupuiau oamenii de vii dacă pofteau.

(Case de piatră? se întrebă François. Adică cetatea Muribecca?)

În fine. Fawcett și ai lui petrecuseră trei zile cu neamul Baù, căci unul dintre bărbați se rănise la picior când să intre în sat. Șchiopăta, iar Fawcett se muncise să-l vindece, ajutat de vraciul Baù. (Deci Fawcett nu fusese la neamul Kalapalo?!) După ce bărbatului îi trecuse rana, Fawcett și cu doi voinici hotărâră să plece spre miazănoapte, deși Baù se rugaseră de ei (plângând) să rămână. Tuà periculoși, gata să chinuie oameni, animale, karibi, orice – așa le spuseseră, dar albii, nimic. Tuà se trăgeau direct din Mavutsinim, mai încercaseră indienii să-i abată din drum, deci aveau orice drept pe pământul ăsta, mai mult chiar decât karibii și puștile lor, pe care Baù le văzuseră în bagajele celor șase...

Odată ajuns aici, căpetenia filozofă:

– Noi abia acum priceput că Mavu mai puternic și decât avi*a*anele, iar karibi nici măcar avi*a*ane nu avut pe atunci.

Kiauì îi dădu dreptate:

– Mavu fost mereu cel mai puternic.

În fine. Cert e că Fawcett și cei doi voinici nu ținuseră cont de sfaturi și plecaseră spre miazănoapte, peste munții Kiya-ù, să caute casele de piatră. Cântau la un fel de fluier lucios – Fawcett, adică, el cânta la fluierul acela, poate că-și chema în ajutor morții cei buni, cine știe. Baù le urmăriseră fumul focurilor de tabără timp de patru zile, după care, nimic, nimic, nimic. Nimeni

nu știa ce se petrecuse cu cei trei karibi acolo, pe pământurile îndepărtate ale copiilor lui Mavutsinim. Nici măcar karibii rămași n-au avut curaj să plece după ei – doar unul parcă înnebunise, cel tânăr, pe care îl chema Corto, dar ceilalți doi, bătrânii adică, îl rugaseră pe vraci să-l îmbete, iar vraciul îl îmbătase pe Corto de nu mai știuse de el, și așa făcuseră cale întoarsă karibii rămași vii, ajutați de indienii Baù, care-l căraseră în hamac pe scandalagiul adormit până la Rio Xingu.

– Și, băgat la cap! Ei avut puști mari la ei și tot n-avut curaj plecat!

După ce căpetenia isprăvi povestea, mai băură cauim. Se înveseliră și făcură haz de necaz, apoi se duseră la culcare, deși în sat era o asemenea forfotă, încât, își dădeau ei seama, doar cu greu aveau să pună geană pe geană.

– Kiya-ù, parcă ar fi numele tău, îl luă François în primire pe indian când se întinseră în hamace.

– Asta doar un nume.

– Și înseamnă ceva?

Kiauì nu răspunse. Iar François:

– Bine... Măcar poți să-mi zici dacă Tuà au legătură cu munții ăștia?

Kiauì, nimic.

– Te mai întreb o dată, frate... Ești Tuà?

Indianul oftă.

– Kiauì iubit mult la tine, *i-tonk*. El nu avut băiat, nu avut niciun copil, așa că vrut măcar un frate, că nici din ăsta nu avut. Eu nu putut spus la tine lucruri care făcut rău. Își răsuci o țigară, o aprinse. Vrei și tu?

François nu voia. Întrebă:

– Să fi ajuns Fawcett pe aici, cu adevărat?

– Dacă Baù zis așa, așa e, răspunse Kiauì după o clipă de ezitare.

– Ce ciudat... Și restul lumii oare de ce spune că Fawcett a fost în est?

– De-aia, că s-au încurcat vorbele. François nu văzut că vorbele nu ajung? Spus adevăr, nu mințit niciun pic, dar adevăr nu ieșit chiar întreg. Așa și cu Fawcett. Lumea încurcat în vorbe. Dar el fost aici, Kiauì știut bine. Schimbă vorba: Știi ceva? Kiauì vrut să afle: fratele tău, fratele *nostru*, sublinie el, cum văzut el la noi?

N-am mai greșit cuvintele, realiză François, n-am mai greșit nicio literă măcar!

Și se apucă să-i povestească despre Lionel. Începu prin a-i spune despre niște niște păsări mari, din fier curat, mai puternice decât avioanele, care zburau așa, se dădu el jos din hamac și desfăcu brațele larg, imitând sateliții care planau somptuos la o înălțime mare-maaare, străbătând cerul în lung și în lat. Iar păsările alea aveau niște ochi foarte puternici, mai puternici decât vulturii-harpie, ba chiar și decât condorii, iar Lionel (care avea, și el, puteri nemăsurate, căci, altfel, cum să ajungă la sateliți?), Lionel se uita după Kiauì și François prin ochii lor.

– Lionel călărește păsări de fier?

– Lionel călărește tot soiul de chestii, pufni François. În ceea ce ne privește, însă, călărește și păsări din fier, e un cowboy al sateliților, al naibii.

– De ce zâmbit? Râs de Kiauì?

– Nu, *i-tonk*, dar nici eu nu vreau să-ți spun lucruri care ți-ar face rău... Așa cum vorbim noi acum, Lionel e, într-adevăr, un călăreț al păsărilor din fier.

– Dar dacă noi vorbit altfel, el tot călăreţ de păsări este?

François se încruntă. Apoi:

– Uite, dacă aş vorbi cu tata, nu i-aş spune că Lionel călăreşte păsări.

– Lui c*o*m?

(Of, iarăşi...)

– Lui i-aş *z*pune că... i-aş *z*pune că... Lionel s-a introdus pri*m* efracţie în reţeaua unor sateliţi, ca *z*ă ne vadă pe noi doi, fraţii lui.

Indianul nu înţelese nimic. Clipi mai des, dar, până la urmă, răsuflă uşurat. Pufăi din ţigară. Se uită pe cer.

– Kiauì bucuros că avut doi fraţi karibi. C*o*nd mai vorbit cu Lionel, călăreţul de păsări, roa*q*ă-l să se uite departe de noi. Zi-i aşa: Kiauì, fratele tău, văzut tare bine, *b*ar nu văzut aşa departe ca tine, căci el, săracul, nu avut ochi de pasăre din fier. Zi-i să *z*e uite bine-bine, să *z*e uite departe şi întreabă-l aşa: venit ploaia mai repede, cumva?

CAPITOLUL 18

În care ne lămurim că Lionel e viu și nevătămat. Mai trece o dimineață fără ca François să intre pe internet.

Lionel telefonă cu noaptea în cap. În ciuda orei, satul era în fierbere, iar trebui să ridice glasul ca să se facă auzit.

– Ce-i forfota aia? Parcă erai într-o junglă, nu într-un aeroport.

Puștiul dădu să-i explice ce se întâmpla în sat, dar se răzgândi și se apucă să vorbească despre ce-l ardea mai tare: literele pronunțate (sau scrise) greșit. Se miră, la un moment dat, că nici el, nici Lionel nu făceau greșeli de pronunție, dar n-apucă să se bucure prea mult, pentru că semnalul se pierdu. Ieși din colibă, se plimbă încoace și-n colo, se ciocni de indienii care se foiau bezmetic și, după câteva clipe, își dădu seama că tot în colibă era semnalul cel mai bun. Așezându-se în hamac, îl auzi din nou pe Lionel, care nu se oprise din turuit:

– ...în ziare am văzut prima dată, dar nu pot să-ți spun mai mult acum. Am pășit pe calea bushido, Frenchie, pricepi? Bushido!

Se țăcănește și ăsta, se gândi François. Se țăcănește, îmbătrânește – ce mai tura-vura, se prostește! Orice tâmpit care ne ascultă își dă seama că Lionel e într-o zonă de front... Între timp, Lionel trecuse la altele, era încântat de fotografiile luate din satelit și-i părea rău că n-avea cum să le pună pe Facebook (el pronunța corect) – și-așa era prea mult că le trimisese părinților prin e-mail.

– Dar i-am rugat să le distrugă de îndată ce le văd.

Și dacă le distrugeau, ce? Așa spera fratele lui să-și piardă urma?

Iar Lionel:

– Frenchie, doar nu mă crezi idiot...

– Nu, nu, se apără puștiul, mă gândeam doar la mami, ce speriată o să fie când o să-mi arunce pozele în *recycle bin*... Știi că-i superstițioasă.

– Mami, da... Am vorbit cu ea... Am prins-o aseară singură la hotel.

François nu-i răspunse. Lionel tăcu și el. În jur, în sat, era un tărăboi infernal, iar conexiunea telefonică deschisă între satelit și coliba din Terra Indigena do Baù zbârnâia de atâta liniște.

S-a făcut dreptate, gândi François, măcar în unde, câteva clipe liniștea asta a făcut dreptate.

– Și cât de mult îi plăcea franceza, încercă Lionel să fie mai explicit.

Undele radio lansară o cascadă de paraziți în difuzorul satfonului.

– Franceza n-are nicio vină, răspunse François. Cu toate astea, zău că nu-mi mai place că mă cheamă François. Ia zi, schimbă el vorba, și-n rusește se vorbește greșit?

Lionel oftă. Apoi:

– Frenchie, ai răbdare. Nu mai e mult şi-o să discutăm despre asta cu cărţile pe faţă. Ha, ha, Frenchie sună mai bine decât François, nu-i aşa?

– Da, cu condiţia să nu apară o Nicole englezoaică... Auzi, se însufleţi el, află că ieri am doborât un peccari mare de tot!

– Un peccari?! Ce cuvinte fiţoase pe tine...

– Un peccari e un porc sălbatic, nu-mi spune că nu ştii atâta lucru!

– Dumnezeule, înnebuneşti de tot! Omori porci... Şi-acum ce faci? Îl cari după tine prin junglă?

– Nu... N-am luat din el decât un picior. L-am şi mâncat. Restul l-am lăsat pe loc. Kiauì are o dambla, să lăsăm mereu în pădure aşa, un fel de ofrande, să aibă şi sălbăticiunile hrană. E o chestie mai încurcată, cu zei de-ai lui, n-am cum să-ţi explic la telefon...

– Cam ecologist, Kiauì ăsta! mormăi Lionel.

– Să ştii că-i un tip ca lumea... François tuşi. Să-i spună lui Lionel că-şi băuseră sângele unul celuilalt? Mai bine nu. Continuă: Acum, mai trebuie să dau jos un vultur-harpie sau o pumă, după cum mi-o fi norocul. Peccari-ul n-a fost decât ceva... cum să zic... ca o introducere. Învăţ se vânez, te-ai prins, nu?

– Aha, făcu Lionel, şi ia zi, încotro vă duceţi? Tati m-a luat cam tare, că să-i dau poziţia voastră, că nu aşa v-aţi înţeles, că unde aţi plecat, eh, îl ştii...

– Păi... vânăm şi noi, mergem de colo-colo...

– Vânaţi, vânaţi, dar unde vă duceţi?

Îl luase prea repede: cum să-i zică François că se ducea în teritoriul Tuà, cum să-i spună de botez, cum să-i povestească de colonelul Fawcett şi de cetatea

pierdută Muribecca? Erau ei frați, dar nu vorbeau despre chestii din astea. Pe Lionel îl durea în cot de cetăți pierdute și de alergat cu bicicletele prin păduri – se făcuse ofițer, la el totul era precis, era în stare să asculte ordinele și să fie disciplinat... Pe de altă parte, el, unul, François adică, nu discutase nici cu Kiauì despre călătoria lor (o expediție în toată puterea cuvântului, dacă se gândea bine) și, cu toate astea, știau amândoi unde se duc și de ce – așa, pe nevorbite. Unul voia să-l boteze pe celălalt și, în plus, voia să-i facă un cadou nemaipomenit, după care ar fi plâns până și Percy Fawcett. Celălalt se prefăcea că nu prea știa ce cadou avea să primească și abia aștepta să se lase botezat, mda, o să-l boteze un indian, un Tuà, căci era deja sigur că numai un Tuà avea să-l boteze – poate chiar Kiauì, după ce-avea să recunoască din ce neam e, lol!

Of, Lionel e fratele meu adevărat, dar el și cu mine... noi doi... eh, el e altundeva, se întristă François, e pe altă lume, pe altă lungime de undă, ar râde de mine nonstop dacă i-aș vorbi despre Fawcett. El pe partea lui, eu pe-a mea, uite că nu mă înțeleg nici cu el...

Ah, ți-ai servit un sovietism, zici că ești mami!

– Nu vrei să-mi răspunzi, frățâne, pufni Lionel în râs. E chiar așa de groasă?

– Ăă... nu... De ce să fie groasă? Mergem și noi așa, prin pădure, habar n-am de ce. Simt că am putea să mergem până la muntele Roraima, în celălalt capăt al Amazoniei, ba chiar mai departe... Dacă cineva ar îngheța Atlanticul și Pacificul, cred că am putea să înconjurăm Pământul pe jos, Kiauì și cu mine.

O să râdă, o să-mi spună că visez la cai verzi pe pereți!

Dar Lionel:

– Kiauì, aha... Lăsaţi mâncare în pădure, vă plimbaţi, ascultaţi păsărele şi vă uitaţi la indience dezbrăcate, bravo vouă!... Ce *copil* eşti, François, schimbă el tonul. Speram că după ce-o să stai pe-acolo mai mult, o să te maturizezi şi tu! Nu ţi-e milă să ucizi animale?

François ştia ce să-i răspundă, însă-i era ruşine s-o facă.

– Ştii că pot să-ţi răspund să te usture, nu? îşi luă el inima în dinţi.

– Mă şi miram să n-ai tu o replică, acolo, se hlizi Lionel. Semnalul era bun, iar râsul ofiţerului de rachete de pe submarinul din clasa Borei, rătăcind prin strâmtoarea Ormuz sau prin Mediterana, răsună zglobiu în satul Baù, pe malul lacului bântuit de albine *tiuba* moarte de oboseală.

Stând în hamac, Kiauì se uita la François cu reproş. Nu înţelegea nimic din discuţie, dar îşi dădea seama că François şi Lionel vorbeau ca toţi karibii, fără să aibă chef să ajungă undeva. Indianul aprinse o ţigară şi zise:

– Decât jucat precum copii, mai bine întrebat fratele nostru dacă venit ploaie spre noi.

Iar puştiul:

– Uite, Kiauì te întreabă dacă se vede vreo ploaie apropiindu-se de noi...

– Vrei să spui că-l interesează un front atmosferic umed, puse Lionel lucrurile la punct. Să mă uit, zise el, dar semnalul căzu. *Do-sol-do! Do-sol-do!* se auzi din satfon sunetul de conexiune întreruptă.

– Ha, ha! făcu indianul, văzându-l pe François cum scutură telefonul. Puştiul ieşi şi se învârti prin faţa colibei după un rest de semnal. Kiauì îi strigă din hamac: Suntem aşa de aproape de Tuà, că până şi telefon mort!

François se strâmbă la el. Tot încercând să recapete legătura, ajunse pe malul lacului. Bolşevicul, după el, lătrând subţirel, sărind în fel şi chip – avea chef de joacă. În clipa aceea, puştiul îşi dădu seama că se lăsase liniştea. Se uită spre colibe – nimic! În sat nu mai rămăseseră decât el, Kiauì şi câinele. Doar dinspre pădure se mai auzeau oarece forfotă şi zvon de glasuri, dar şi acestea se îndepărtau.

– Kiauì! Baù au plecat! Toţi au plecat!

Indianul ieşi. Se uită în jur, buimac, se apropie de François. O luară din colibă în colibă, strigară. Nu răspunse nimeni. Nici măcar căpetenia nu era de găsit. Bolşevicul parcă le simţi nedumerirea şi, aşezându-se în bătătura din mijlocul satului, prinse a chelălăi prelung, lupeşte. Iar Kiauì:

– Hai, plecat şi noi, *i-tonk*. Ce zis Lionel? Venit ploaie sau nu?

– N-a apucat să-mi spună, au întrerupt Tuà legătura, făcu puştiul pe ofuscatul.

– Of, of, păcat! Asta nu bine. Dacă început ploaie, noi avut mare ghinion. Hai, plecat mai repede!

– Ai văzut că n-am mai greşit cuvintele?

Dar Kiauì:

– *I-tonk*, hai odată, plecat!

Îmbucară puţină pâine de manioc găsită într-o colibă. Îşi strânseră lucrurile, încălecară bicicletele şi, urmaţi de Bolşevic, o luară pe potecă, îndreptându-se

spre nord-vest. Erau singuri-singurei, Baù dispăruseră de tot, doar glasurile li se mai auzeau când și când din pădure. După o vreme, cei doi ajunseră într-un luminiș, iar indianul se opri și-i arătă lui François un șir îndepărtat de coline peste care rândunelele zburau, valuri-valuri.

– Acolo munți Kiya-ù. Mers repede-repede. Trebuie ajuns acolo până când soarele urcat în vârf cer. Repede-repede!

– Ia-uite! aținti François degetul către un bolovan.

Era un bolovan mic, pe jumătate îngropat la marginea potecii, dar chiar și așa se ghicea că e acoperit de desenul Tuà, alcătuit din spirale, unghiuri, linii și puncte. Și, aidoma literelor modificate, alte dungi se așterneau chiar atunci peste desen, sub ochii lor, de parcă cineva se străduia din răsputeri să-l preschimbe.

Bolșevicul înnebuni: începu să latre, se repezi la bolovan, râcâi pământul, scheună. Apucă roata din față a bicicletei cu colții și trase de ea bezmetic, ca și cum încerca să-l îndepărteze pe puști, cu bicicletă cu tot, de pietroi.

– Grăbit, *i-tonk*, Kiauì spus la tine că trebuie grăbit!

CAPITOLUL 19

În care vedem cine e François cu adevărat și de ce a ales să meargă cu bicicleta în junglă, de ce îi plăceau computerele și de ce era nesigur în ceea ce o privea pe Georgina.

...cum să nu iau calea PC-urilor și a internetului, din moment ce m-am născut într-o casă plină de cărți despre exploratori? Fereastra mea dădea spre o amărâtă de stradă asfaltată și spre un butic cu țigări, gumă de mestecat și chipsuri, dar cărțile (blestematele!) îmi vârâseră în minte numai imagini cu stepe întinse, cu păduri îngrozitoare și munți înalți, bătuți de vânturi libere. Cum să nu vreau să plec, când peisajul de acasă, vedeți bine, era închis și sărac? Din camera mea nu se auzeau nici cascade, nici cataracte, ci doar vaierul țevilor din bucătărie și gâlgâitul apei trase la WC.

Locuiam pe strada Șamșeva din Vasili Ostrovski Raion, la numărul 8, iar partea cea mai spectaculoasă pe care o zăream pe geam era un maidan de beton. Eram în bătrânul Piter, la numai doi pași de Bolșoi Prospekt, în orașul nopților albe și al asediului de

900 de zile, cântat de însuși Șostakovici (îmi plăcea Șostakovici, dar nu cât Dead can Dance, care mi se păreau mai geografici) – mintea mea, însă, alerga zi de zi și noapte de noapte în teritorii calde, cu nume complicate ce răsunau glorios, în locuri îndepărtate unde nu ningea niciodată. Poate că iernile grele de acasă erau de vină că nu mi-au plăcut nici Roald Amundsen, nici Fritjof Nansen, nici călătoriile spre Poli, ci că am visat numai la Burton și Speke, la izvoarele Nilului, la Vespucci și Vasco da Gama, ba chiar și la Afanasi Nikitin al nostru, care a călătorit, ca un păcătos, dincolo de cele trei mări, ajungând tocmai la kafirii din India.

Cum să nu iau calea PC-urilor, când mama se speria ori de câte ori dispăream din fața blocului și când tata nu mă lăsa în tabere, de teamă să nu intru în cine știe ce belea? Țin minte că odată m-am răsculat și că am dat să fug în lume. Aveam zece ani și dincolo de Malîi Prospekt începea lumea – ajungeai, mai întâi, la o fabrică de cărămidă abandonată, pierdută printre blocuri, după care mergeai pâș-pâș pe stradă, să nu te vadă vreun cunoscut că ajunseseși departe de casă. Dacă scăpai nevăzut, ajungeai la canalul Smolenka, iar de-acolo, dacă o luai spre *răsărit*, ajungeai în cimitirul luteran, unde era mereu puțină lume și unde găseai oricând ceva interesant de făcut.

Dacă o luai spre *apus*, iar după aia spre *miazănoapte*, ajungeai la Malaia Neva și la Insula Sernîi, care avea o limbă de nisip pe malul apei, tufișuri dezordonate, ba chiar și un crâng – acolo nu te găsea nici dracu'! Ai mei, însă, au fost hoți: văzând ei că tot dispar, într-o bună zi m-au pândit și mi-au luat urma, iar de atunci, nici c-am mai avut voie în altă parte

decât pe maidanul din fața blocului. Le-a luat doi ani încheiați ca să mă lase să ies cu bicicleta, iar eu m-am împrietenit cu derbedeii de pe strada alăturată. Seara, mergeam cu ei prin cimitir și pe malurile Nevei, repezind amărâta aia de țoaclă prin toate gropile, tufele și trunchiurile de copac abandonate de serviciul de salubritate – pedalam pe balustrade, pe rampe și pe borduri, săream peste bănci în parcuri, și tot așa.

Ce-mi mai plăcea! Lionel fusese ascultător și nu le ieșise din vorbă alor mei așa că, prin comparație, ceilalți copii mă priveau ca pe un cal breaz. Ajunsesem celebru, și nu doar în Vasili Ostrovski Raion... Odată îi anunțasem pe toți că aveam de gând să fac un salt în groapa de fundație a spălătoriei chimice care se construia pe strada Uralskaia. Groapa avea cam șapte metri adâncime și fusese săpată, cică, de un singur om cu o lopată. Omul ăla era un lipovean de la Gurile Dunării și dăduse gata groapa în trei săptămâni, semn că lipovenii erau dați dracului și că excavatoarele de care făcea atâta caz industria de mașini grele erau doar un moft.

În fine, îmi anunțasem tovarășii de joacă că intenționez să sar în groapa de fundație și, la ora stabilită, se strânseseră toți să mă vadă. Când am ajuns și eu la fața locului, ca un campion în care-și punea nădejdea toată suflarea, băieții stăteau pe marginea gropii și-și bălăngăneau picioarele în gol.

– Bă, nu ești tu-n stare să sări în groapa asta, îmi zisese Grișa-Manechin (îi spuneam așa din cauză că-i curgeau balele când vedea manechinul cu tanga din vitrina magazinului Dior), dar el mă invidiase dintotdeauna.

Acum, ce să zic, apropiindu-mă de groapă, mă luase și pe mine cu un gol în stomac, dar n-aveam încotro: apăruseră și niște fete, iar printre ele erau unele frumoase pe care nu le mai văzusem până atunci. Una era mai frumoasă ca toate – o chema Ana, era blondă și slabă, cu ochii discret bridați, ca asiaticele. Era înaltă, cam tristă și avea un glas grav, parcă puțin mâniat.

Doamne, cât de curios eram s-o văd pe fata aia cum râde sau cum se înveselește! M-am așezat pe vine și-am privit în adâncul gropii. La doișpe' ani, șapte metri par nesfârșiți. Să vezi că mă fac pilaf, mi-am zis, dar nenorociții ăia de prieteni, cunoscuți și necunoscuți, nu se clinteau din loc. Făcuseră liniște, așteptau, iar fata cea frumoasă nu mă slăbea din ochi.

– Hai, bă, că nu sari! mă tot pisa Grișa.

Nu i-am răspuns. Trăgeam cu coada ochiului la Ana și mă tot gândeam cum să aterizez... Nu-mi era, propriu-zis, teamă (nici în jungla Amazoniei nu mi-a fost), dar dacă mă făceam bucăți?

Eh, ce vrei mai mult și mai mult, François Perelman? Să-ți rupi picioarele sau să nu te bage Ana în seamă? Mda, trebuia să sar, căci Ana devenise nerăbdătoare și, totodată, cum să spun, cam îngrijorată. Te pomenești că mă plăcea!

Și mi-am dat drumul în gol. Nu m-am gândit la nimic și am sărit – vuuuf! Voiam să scap de toți ochii ăia care mă scotoceau și de bătăile de inimă ale celorlalți, căci pe cuvânt că le resimțeam în mine (în coșul pieptului!), alături de inima mea ce bubuia cumplit.

Saltul a durat mai puțin decât crezusem. N-am aterizat ca un om binecrescut; după ce-am atins fundul

gropii, m-am prăbuşit într-o parte, ca un sac de cartofi, dar când m-am ridicat şi mi-am aţintit privirea spre Ana, am văzut-o că ţâşnise în picioare şi aplauda. Era fericită, iar eu, fir-ar să fie, văzusem cam ce-ai de făcut ca să bucuri o fată ca ea. Din ziua aia, faima mea a ieşit întărită, depăşind limitele insulei Vasili Ostrovski.

Drept care n-am avut de ales şi am început să fac fiţe cu bicicleta prin oraş. Trebuia să mă ridic la înălţimea aşteptărilor, căci prietenii şi, mai ales, rivalii erau cu ochii pe mine, să vadă cât de mult puteam să întind coarda. Îmi plăcea să mă dau în spectacol, de ce să mint, pentru că, în afara cititului, mă plictisea aproape orice. Acasă, de pildă, aveam colocatari serioşi, trebuia să facem linişte mereu, mama şi tata nu prea vorbeau nici între ei şi nici cu mine, dar mi se explicase că aşa fac oamenii civilizaţi: nu se bagă în seamă unii pe alţii. „Ţi-e frig?“ „Nu. Ţie ţi-e?“ „Nu.“ „Te doare ceva?“ „Vai, nu. Dar pe tine?“

În plus, bunicul mă îndemna mereu să dau câte o raită pe afară: „Să nu te ţăcăneşti dracului, băiete, de atâta citanie!“

– Ei, cândva, o să fac şi eu călătorii ca oamenii ăştia, îi arătam eu cărţile.

– Vezi să nu călătoreşti ca tac-tu, din fotoliu în fotoliu.

– Păi, tati lucrează la catedră. E ocupat. Când să călătorească?

– Chiar aşa, se întristă bunicul. Când să călătorească? Asta-i numai vina lu’ tata, fir-ar să fie!

Nu prea-l ştiam eu pe taică-său, adică pe străbunicul, n-avusesem decât patru ani când murise.

Străbunicul fusese mare revoluționar și trăise 103 ani, dacă vreți să știți, cică Perelmanii sunt longevivi. Nu prea-l știam sau, mai bine zis, nu mi-era clar dacă amintirea mea cu el era adevărată, poate că doar o amestecasem cu chipul zărit în albumele de familie. Dar, dacă mă întrebai care-i treaba fără să mă lași să mă gândesc, ți-aș fi spus că-l țineam minte cum se uitase odată la mine. Mă întrebase „Tu care ești, mă?" Asta mă întrebase și, deși se comporta ca și cum n-ar fi știut cine sunt, mă mângâiase pe creștet și mă pupase, chestie care mă făcuse să mă scutur: avea buze umede și răspândea un miros de mucegai.

Din ce mi-au spus ai mei, îmi punea și mie întrebarea pe care o punea tuturor. Ne amesteca pe toți în aceeași ciorbă, de parcă am fi fost o ființă colectivă, motiv pentru care numele nu mai aveau importanță, mai ales că străbunicul ne punea pe toți unde meritam, într-o linie genealogică anume, singura importantă în ochii lui. Astfel, el avea de-a face cu ființa Perelman, în care intram noi, cu ființa Islavin, în care erau amestecate, de-a valma, rudele mamei, cu ființa revoluționară, în care se regăseau urmașii colegilor lui de scandal din 1917, și tot așa.

Să nu credeți că nu pricepea ce i se întâmplă! Îi zisese tatălui meu c-o să poată muri liniștit doar când n-o să-i mai deosebească între ei pe *tovarășii* din jur, când o să creadă că toți fac parte din aceeași ființă comună, *omenească*, după cum îi spunea el, chicotind. Acesta va fi fost semnul că visul lui de-o viață (comunismul, *what else?*) căpătase o expresie concretă, netulburată de individualitate – iată cuvintele lui exacte.

– Păi, îl luase tata atunci, ce mare scofală? Post-mortem ajungem, oricum, în plin comunism. Așa a fost dintotdeauna.

– Ești rău, replicase străbunicul. Ia zi, nu dai și tu o votcă?

O primise pe loc, dar o azvârlise, cu tot cu pahar, pe fereastră.

– Să fie de sufletul comuniștilor adevărați! se înfuriase el. Păi, noi am omorât milioane de oameni pentru ideea asta, și tu-ți bați joc de ea? Știi tu câți scriitori, ziariști și pictori am ținut numai eu cu mâinile-n zăpadă, iarna, ca să le degere degetele, pentru că erau contrarevoluționari? mai întrebase el, plin de mândrie, și-o ștersese din cameră.

Ăsta fusese el, așa făcuse mereu, drept care bunicul îl acuza că-i vârâse gărgăuni în cap *și* lui tata, dar eu nu cred, pentru că și bunicul era suficient de zănatic ca să aiurească lumea.

Începusem să povestesc despre bicicletă, însă. Piter e un oraș nemaipomenit pentru parkour pe două roți, cu condiția să dai primele ture seara, târziu, după ce scade traficul – dar asta numai până înveți. După ce ajungi să stăpânești țoacla cât de cât, ai voie să pleci pe traseu și ziua, iar în două-trei săptămâni poți să te apuci de concursuri. Eu, unul, concuram cu Grișa (între timp, devenisem tovarăși de nedespărțit) și cu Iura – doi demenți cu care porneam la drum chiar din fața blocului. Ne repezeam pe Bolșoi Prospekt până în capăt, treceam de Maternitate și ajungeam la coloana cu rostre, după care ne repezeam pe podul Dvorțovîi (pe mijlocul străzii, printre mașini), ne vâram pe cheiul din fața Amiralității,

ne băgam apoi pe străduțe, în viteză, pedalând în picioare și chiuind, treceam prin fața magazinului Dior, ca să-l vedem pe Grișa cum dădea ochii peste cap când își zărea manechinul (râdeam de el de nu mai puteam), trăgeam o tură prin Piața Palatului unde, eventual, făceam niște flickuri și șuruburi în jurul coloanei lui Alexandru și, de acolo, ne repezeam ca nălucile pe podul Troliski, spre Fortăreața Petru și Pavel pe care o înconjuram cum puteam, prin nisip, pe pietriș, peste cheiurile situate la niveluri diferite și tot așa.

Polițiștii ne-au luat urma nu o dată, dar cine a avut între picioare o biclă serioasă și nu s-a scăpat pe el știe că poți să sari peste nu-știu-câte trepte, să mergi în echilibru pe balustrade, s-o iei de-a dreptul peste spațiile verzi și prin moloz – bicicleta, mai ales dacă e un BMX cu cadru de *chromoly*, e blazonul libertății finale! Să vă mai spun că învățasem toate traseele din oraș și că eram în stare să fac o răsucire de 360 de grade când săream de pe scările hotelului Park Inn, urmărit de bodyguarzi? Să vă mai povestesc că am mers țopăind pe roata din spate pe toată balustrada de pe cheiul Dvorțovaia, ocolind milimetric trei perechi de îndrăgostiți năuci? (Cred că erau străini.)

Asta făceam toată ziua-bună ziua. Îmi imaginam că traseele pe două roți din oraș sunt tot un fel de explorări, asta când nu mă consolam cu ideea că mă antrenez pentru adevăratele călătorii, cele la care aveam să mă încumet după ce-o să mă fac mare... De fapt, nu! Să fiu cinstit – făceam toate nebuniile alea ca să audă Ana de mine, căci eu, văzând cum se purtau ai mei, nu îndrăzneam să-i zic Anei cuvinte

directe. Îi vorbeam așa, ca din întâmplare, eram impecabil, eram civilizat. „Ți-e frig?“ „Vai, nuu!“ „Te doare ceva?“ „Oh, nu, niciodată!“

Așadar, profitam de ceilalți, iar ei îi spuneau Anei tot, fără ocolișuri, pentru că erau niște bârfitori. În ceea ce mă privea, făceam pe dracu-n patru ca să le ofer subiecte interesante, căci voiam din tot sufletul ca ea să priceapă cine eram.

– Ce blestem! Și tu-i faci pe ăilalți din vorbe, mă citise bunicul. Vorbisem la telefon, iar el trăsese cu urechea. La asta suntem noi, Perelmanii, cei mai buni!

În ziua aia mă dădusem în spectacol lângă Gostini Dvor. Era acolo un restaurant de lux (Malpighi) care expune mâncarea în vitrină. Eu? Umblam într-o salopetă murdară, plină de ulei, purtam un tricou scămoșat, aveam părul vâlvoi și eram plin de transpirație: trăsesem o tură cu bicicleta pe chei. Arătam ca un pui de bogdaproste și țineam o bucată de pâine în mână. Eh, și-mi venise să mă lipesc de vitrina aia și să tot îmbuc din pâinica mea, fără s-o privesc, chiorându-mă cu nesaț la haleala din restaurant. Îmi curgeau ochii de poftă și alta nu, mușcam din pâine și mă făceam că bag în mine toate bunătățurile din vitrină: biftecuri umede, pui flambați cu smântână, clătite cu nuci și icre de Manciuria, cartofi mici și rotunzi frecați cu mărar, trufe în sos cafeniu de Borsini și ce mai vreți voi.

Din restaurant a ieșit un chelner și m-a invitat înăuntru. Mă văzuse o englezoaică, ceva, i se făcuse milă de mine și mă poftise la masă. Am făcut pe prostul, chit că mai gustasem din felurile cu care se lăudau Malpighi, și am comandat un Chateaubriand – nu că mi-ar fi plăcut, dar aveam poftă s-o fac lată.

Am petrecut cu englezoaica o oră încheiată, am mâncat *le Chateaubriand*, am băut tot soiul de sucuri și am încheiat (magistral!) cu un profiterol glazurat. În timp ce mâncam, mă uitam pe geam la fraierii de Iura și Grișa-Manechin, care se învârteau pe trotuar, salivând pe *bune*. Am mințit mult în ora aia – toate minciunile din viața mea, puse cap la cap, nu egalau șirul de minciuni pe care-l turnasem englezoaicei: i-am zis că eram din periferia Tulei, că tata era veteran de război din Afganistan și că înnebunise din cauza talibanilor (care atârnau mațele rușilor la intrarea în trecători), că din pricina asta tata se apucase de băut și că, logic, ajunsese să mă bată de dimineața până seara. I-am mai zis că mama nu mai dădea pe acasă de frica lui tata și că, ce era să fac, îmi luasem și eu lumea în cap. Numai că, ghinion, la Piter nu găsisem unde să locuiesc. Trăiam de pe o zi pe alta și dormeam pe *sub* cheiurile Nevei (am spus asta doar ca să-i amintesc englezoaicei de Paris și de *clochards*), iar niște băieți mai mari mă plăteau ca să duc noaptea niște valize în Finlanda, fără să mă vadă nimeni. Am aburit-o de tot, ea mi-a oferit și bani la despărțire, numai că eu, demn, am refuzat-o și i-am sărutat mâna, *boierește*, zăpăcind-o de tot...

Vă dați seama că povestea asta a făcut înconjurul cartierului? Cel mai important, însă, a făcut-o pe Ana să râdă zglobiu, să-i lucească ochii și să mă sune de câteva ori pe zi.

– Să nu mai faci *niciodată* așa, îmi spunea. O să mă supăr rău de tot, îți dai seama, nu?

Îmi dădeam seama, așa că am trecut la alte șotii. Aproape de casă era un chioșc de ziare micuț, un pic

vintage, pus direct pe trotuar, de te și mirai cum de nu-l fura nimeni. Ei, bine, în chioșcul acela lucra un vânzător din Erevan, un om la vreo 50 de ani. În anul acela avusese loc un cutremur în Armenia – de-aici mi-a venit ideea farsei.

Câțiva băieți mai voinici s-au pitit în spatele chioșcului și, la un semn, s-au apucat să zgâlțâie coșmelia, s-o clatine, să bată în ea cu pumnii, în timp ce noi ceilalți, aflați în fața chioșcului, trepidam, mergeam într-o parte, ca beți, căscam ochii a spaimă și ne trânteam pe asfalt, urlând din răsputeri:

– Cutremur! Murim cu toții! Cutreeeeemur!

Armeanul a țâșnit din chioșc răcnind cât îl ținea gura și alergând de năuc, până s-a prins că trecătorii erau, de fapt, liniștiți, și-l priveau ciudat. Preventiv, noi ne luaserăm picioarele la spinare și ne răspândiserăm ca potârnichile, râzând de ne dureau burțile. Când își dădu seama ce și cum, bietul armean se repezi după noi, înjurând de mamă și căutând pietre să azvârle după noi...

– Nenorociților! Care sunteți, mă?

În sfârșit. Așa mi-am dobândit gloria în cartier, iar întâlnirile cu Ana au devenit inevitabile. N-a trecut mult, însă, și a urmat catastrofa. Într-un februarie prea cald pentru Piter, idila mea cu țoacla s-a isprăvit brusc. Neva se dezghețase înainte de vreme, iar sloiurile o luaseră la vale, împinse de zaiul lânced ce cobora din amonte. Vreau să spun că Neva era acoperită cu ghețuri nesigure, scârțâitoare, de grosimi diferite, care alternau cu petice de apă liberă, cu mormane de zăpadă întărită și cu plăci de gheață subțire, transparentă. Într-o seară, i-am luat pe Grișa și pe Iura și le-am zis așa:

– Uite-te la noi, ce proşti... Ne băgăm cu biclele pe balustrade şi postamente, ţopăim precum caprele pe trepte şi ne întrecem cu maşinile la semafoare, dar ia-uite aici ce-i desparte pe bărbaţi de băieţi! Credeţi c-a mai încercat careva?

Şi le-am arătat sloiurile pârâitoare de pe Neva. Ei n-au zis nimic.

– Ce-aveţi, mă? V-a mâncat pisica limba?

Iar unul din ei, nu mai ştiu care:

– Şi dacă se rupe gheaţa cu noi? Plus c-o să alunecăm ca naiba...

– O să alunecăm pe dracu'! le-am zis şi i-am târât după mine la nea Griboedov, mecanicul. L-am rugat frumos să ne facă nişte anvelope cu cuie, cum aveau motocicliştii de la *dirt-track*, iar Griboedov, nebun şi el, ne-a răcnit din spatele unui polizor, împroşcat de sute de scântei:

– Păi, chiar aşa, de ce nu? Doar n-or fi alţii mai cu moţ ca voi!

Şi ne-a prins un fel de dibluri plate pe anvelope, iar în diblurile alea a fixat cuişoare mărunte, din cele cu care se prindeau pe vremuri geamurile în ramele de fereastră. Pe urmă ne-a garnisit tălpicile anvelopelor cu plăcuţe metalice găurite, iar între plăcuţele cu pricina a tras şi nişte fâşii de glaspapir, aşa, pentru mai multă siguranţă.

– Ce ziceţi, băieţi? E nea Griboedov dat dracului?

Era, căci nu mai aveam nişte anvelope în faţa ochilor, ci nişte hibrizi între şenile şi colţari. Anvelopele alea i-au convins pe Grişa şi pe Iura să spună că da, puteam să ducem la bun sfârşit încercarea: *Neva on the rocks, by night*. Dacă eram deştepţi, aveam să

punem și de-un cocktail nemaiauzit după aia, ca să rămânem în anale.

Ehei, și să-i fi văzut pe Grișa și pe Iura după ce-am plecat de la Griboedov! Cum se mai dădeau mari în fața prietenilor, cum le mai arătau roțile noastre care, încărcate de metal, cuie și șmirghel, căpătaseră un aspect ucigător, asortându-se la fix cu piesele celor de la Rammstein, pe care-i ascultam nonstop pe atunci. Iura chiar s-a lăudat (ce ciudă am avut pe el!) că după ce-o să trecem gheața de pe Neva cu bicicletele, o să-și facă un tatuaj pe antebraț, înfățișându-l pe Aleksandr Nevski în armură, sprijinit în paloșul lui uriaș, stând falnic lângă o țoaclă Mongoose (știți cum dă Nevski, oriunde l-ai pune!) și privind tăios peste apele unui râu învolburat. De furie că-i trăsnise prin minte ceva atât de deștept, n-am găsit nimic mai bun decât să zic:

– Eu n-o să-mi fac niciun tatuaj, băi, Iura. În schimb, m-am întors către Ana, în schimb o să-ți aduc ție cel mai curat bulgăraș de gheață din mijlocul Nevei.

Nimeni n-a îndrăznit să râdă de declarația asta fără înconjur, doar Ana ce s-a fâstâcit nițel. Dar era de-a noastră, așa că a parat corect:

– Asta chiar că-i o superchestie, dar vezi că bulgărașul o să-mi facă în necaz și-o să se topească. Spune-mi tu unde să-l țin!

I-am oferit două-trei soluții, ce să fac, iar apoi am plecat cu băieții să punem raidul la cale. Am stabilit planul cât ai zice pește și peste câteva seri ne-am dus cu toții pe mal, lângă coloana cu rostre. V-ați dat seama: ne puseserăm în cap să traversăm Neva semiînghețată spre Fortăreața Petru și Pavel! Aveam să

ieşim lângă zidurile Fortăreţei, chiar pe plaja de la zidul sudic, ştiţi voi care, plaja aia unde stă lumea întinsă la soare când se încălzeşte. Era frig, se lăsase ceaţa, râul era cufundat în beznă. Când şi când, gheaţa pârâia. Cu atât mai bine, o să fie o aventură pe cinste, bikerii din oraş o să-şi bage gheara-n gât! Gaşca mai stătu cu noi o vreme şi după aia o luară pe bicle spre Fortăreaţă, cu gând să ne aştepte acolo. Aveau telefoanele pregătite: voiau să ne filmeze ca să dovedească pe Youtube cât de bazaţi eram.

Coborârăm pe mal. Iată, însă, că-n timp ce ne străduiam să ghicim prin pâclă luminile Fortăreţei, Grişa ne anunţă că se lasă păgubaş:

– Dacă vreţi să daţi colţu', treaba voastră, ne zise el cu juma' de gură. Eu n-am chef de chestia asta. O să iasă urât, ascultaţi-mă pe mine. Te-o fi chemând pe tine Perelman, încheie el, dar eu nu-s obligat să te ascult!

I-am urat de bine pe când se căra, l-am făcut laş, ne-am legat de maică-sa, i-am zis şi de manechinul de la Dior, dar el n-a răspuns. Ei, şi? Ce ne păsa? Ne pregăteam de traversadă – aşa o botezasem, „traversadă", după ce citisem toate nenorocitele alea de cărţi de geografie de acasă, iar prietenii mei se bucuraseră că găsisem un nume atât de deştept.

La 21.30 am pus biclele pe gheaţă. (Mereu mă uitam la ceas înainte să pornesc într-un *exploit*.) Am pornit camerele de luat vederi de pe căşti şi am luat-o de-a lungul malului, ca să vedem cum ţineau diblurile, şmirghelul şi cuiele lui Griboedov. Eram profesionişti şi ne-am dat seama că nu era cine ştie ce

dibăcie să controlăm ţoaclele pe gheaţă, aşa că ne-am lansat pe Neva, prin ceaţă, spre malul de vizavi.

Am făcut două lucruri atunci. În primul rând, m-am străduit să stabilesc un azimut corect, pentru că luminile Fortăreţei se cam pierdeau din cauza pâclei. În al doilea rând, *fără nicio legătură cu ce făceam*, m-am trezit că-mi spuneam aşa: „Sunt aici. Mă auzi? Mă vezi?"

Habar n-aveam de ce gândisem aşa. Habar n-aveam cui aş fi putut să mă adresez, deşi mi-era clar că *răspunsesem* cuiva. Cine şi ce mă întrebase? De ce nu auzisem întrebarea? Cum de răspunsesem atât de precis, când habar n-aveam la ce răspundeam? Ce naiba se întâmpla?

Mi-am zis că totul se datora încercării care *ne* aştepta şi m-am concentrat să nu pierd direcţia spre Fortăreaţă.

Până la jumătatea Nevei, totul a mers şnur. Mai derapam noi când şi când, dar reuşeam să ocolim zăpoarele mai înalte, săream peste sloiurile pe care le săltase curentul, ce mai tura-vura, ne descurcam. Între timp, ne zăresc nişte tipi dintr-un camion care traversa podul Birjevoi; cred că erau pe trei sferturi beţi, pentru că au tras pe dreapta, încurcând circulaţia, şi au început să strige la noi.

– Ce tot zbiară ăia? mă luă Iura, din spate.

– Ce-ţi pasă? Măcar de ne-ar filma!

Problema era că dădeam tot mai des peste sloiuri fărâmate care alternau cu ochiuri de apă liberă. Era întuneric şi farurile biclelor nu luminau unde trebuie, din moment ce săltam pe gheţuri ca nişte bărcuţe de hârtie pe o mare agitată. La un moment dat,

zăresc un ochi de apă în ultima clipă – îl evit, dar, imediat, mă trezesc pe o placă de gheaţă subţire care trosnea şi pârâia.

– Fii atent, Iura, băga-mi-aş, fii atent!

– În mă-sa! Dă-i tare, se rupe gheaţa cu noi!

I-am dat tare şi am ajuns din nou pe gheaţă solidă, numai că era atât de vălurită, că am căzut de două-trei ori. Căderile nu se puneau, însă.

– Merge banda, am chiuit spre Iura.

– La căcaaat! urlă el din străfundul rărunchilor, bagă, *fratello*, bagă!

Şi am băgat! La a nu-ştiu-câta cădere, însă, am simţit cum mâna mi se afundă printr-o gheaţă ca filigranul – aşa mi-am spus, dar mi-am dat seama pe loc că nu era vorba de gheaţă, ci de un zai care dădea să se întărească. Ţoacla se afunda în magma cenuşie şi rece, iar eu, la rândul meu, mă simţeam tras în adânc de hainele-mi groase, umplute cu apă.

– Futu-i, Iura, nu veni după mine! am strigat, dar Iura nu răspunse.

Dau să mă uit după el, dar nu mai văd şi nu mai aud nimic – vreau să spun că gheaţa din spate se vedea perfect sub un bloc compact de ceaţă, dar nici urmă de Iura.

– Iura! am strigat, şi m-am trezit cu o tonă de apă îngheţată în gură.

Dau drumul biclei, încep să mă zbat – abia mă mişcam cu ţoalele mustind de apă. Încercam să mă apuc de ceva, dar zaiul şi gheaţa se fărâmau imediat. Mi-am zis: bine că-i ceaţă, nu mă vede Ana cum mă zvârcolesc ca un netrebnic!

– Iura!

Nimic. Simţeam că mă duc la fund. Eram furios: pur şi simplu nu pricepeam de ce nu eram în stare să plutesc. Mă tot cufundam, mă zbăteam şi încercam să găsesc un punct de sprijin, dar nu-mi ieşea nimic.

– 'te-n cur, Grişa! am zbierat, şi am mai luat o gură de apă.

După o vreme, mi-am dat seama că trebuie să înţepenesc. Îmi ziceam aşa: dacă înecaţii plutesc, deşi nu mişcă, ar trebui ca şi unul viu să rămână la suprafaţă dacă încremeneşte. Manevra a dat roade, dar mă cuprinsese frigul şi am început să dârdâi. M-am afundat din nou în Neva îngheţată.

Să vezi că mor, Doamne, mor! Mă gândeam la un Dumnezeu cu „D“ mare, şi nu la vorba aia aruncată în discuţii aşa, ca să te afli în treabă. Mor, mor înecat în Neva, ca fraierul. De-acum, îmi părea rău de ceaţa aia deasă: nimeni nu putea să mă vadă, n-avea cine să-mi sară în ajutor.

Nu ştiu cât a trecut şi ce s-a mai întâmplat, dar la un moment dat am auzit strigăte. Pe urmă aveam să aflu că pe lângă inşii ăia de pe podul Birjevoi, ne văzuseră şi militarii de gardă de la Fortăreaţă, şi dăduseră alarma. Miliţienii noştri, nişte împotmoliţi, veniseră pe mal şi se holbau la noi, urlând în staţii, dar nu făceau nimic. Norocul nostru a fost că în blocul cel mic de pe Dvorţovaia colţ cu Zaporojie stătea un obsedat de pescar, care avea o barcă pneumatică. Îl chema Ustiujanin şi a venit după proştii de noi.

Pe Iura l-a găsit pe trei sferturi în apă, că reuşise, amărâtul, să-şi înfigă degetele într-un sloi şi rămăsese aşa, tremurând ca şobolanul. Cu mine i-a fost mai

greu şi până n-a umflat nenorocita aia de barcă, n-a putut să mă tragă din apă.

– Respiră, bă, şi tu mai rar, în p..a mea! scrâşnea Ustiujanin, din două în două.

– N-am aer, nene, n-am aer!

– 'te-n cur de copil!

Şi m-am mai trezit la spital. Nu ştiu de ce mă duseseră acolo, că nici măcar frig nu-mi era. Am vrut să plec şi m-am ridicat din pat, dar doctorii şi asistentele au tăbărât pe mine. În câteva secunde a apărut şi tata.

– Pune mâna pe el, a răcnit un pacient bătrân. Nu-l ierta! Pune mâna pe el!

S-au aprins toate luminile, s-a strâns lume ciopor din toate saloanele, s-a iscat îmbulzeală. Eu, nimic: dădeam să cobor din pat.

– Ce snagă pe el! urla bătrânul. Pe el, că n-are gloanţe! Pune mâna pe el!

O asistentă grasă s-a trântit peste mine, m-a placat ca la rugby. Mă zbăteam, spuneam că n-am nimic, dar fără şanse. Tata se tot vâra, şi el, printre doctori şi asistente – după barba care-i crescuse, m-am prins că zăceam de mult în patul ăla, dar tot nu mă lăsam:

– Daţi-mi drumul, nu vedeţi că sunt întreg?

– Pune mâna pe el! nu se lăsa moşul, de-mi venea să-i crăp capul. Arde-l! Arde-l!

– Domnule Perelman, faceţi ceva, nu vedeţi că vrea să plece? striga, de deasupra mea, grăsana de asistentă.

– N-am nimic, sunt sănătos tun! zbieram eu.

Şi tata m-a pocnit. Era prima oară când mă plesnea: mi-a tras o palmă plictisită cumva, luându-şi doar puţin avânt.

– Sănătos tun, ’ai? Moaş-ta pe gheaţă, şi pleooosc! – îmi mai arse o scatoalcă.

– Domnule Perelman, domnule Perelman, făcu medicul de gardă. E ilegal, nu mai daţi în copil.

– Ileg-a-a-a-l? se înfurie tata, şi jaap! – îmi mai propti o palmă. Descreieratul de fi-miu e ilegal!

Până şi acum era potolit. Mă bătea cu un aer distins, lipsit de patimă, cordial. Era la fel de concentrat ca atunci când studia la birou.

– E fi-miu, da? – jaaap!

– Gata, domnule Perelman! dădu să-l apuce de braţ grăsana care mă ţintuise în pat. E bolnav, uitaţi-vă la el!

Dar tata:

– Boln-a-a-a-v?! El?!... Las’ c-am mai văzut cazuri din astea! – pleooosc, îmi mai trase una, după care se întoarse pe călcâie şi ieşi din salon. Auzi la ei, bolnav. Pe noi ne-a îmbolnăvit, pe noi!

– De unde eşti, pui de năpârcă? mă luă moşul în primire. Aaah, ce-mi place! URSS nu moaaarree, nu moaaarrreee! se apucă elsă răcnească, cu ochii ieşindu-i din cap.

Şi i-au făcut imediat un calmant: au turnat spirt în barbotorul de oxigen, grăsana i-a pus masca pe figură şi i-a şoptit ceva, iar moşul s-a apucat să plescăie. Ne privea fericit.

– Dinamo Kieeeev, Dinamo Kieeeeeev, a mai zbierat el o dată, ca din peşteră, din cauza măştii de oxigen, după care s-a liniştit.

A ieşit un scandal monstru, cu tărăboi în ziare şi la cretinii de la televizor. Tâmpitul de Grişa-Manechin a povestit absolut tot, l-a dat în gât şi pe Griboedov,

care a plătit oalele sparte după ce miliția s-a dus peste el și l-a percheziționat la pielea goală. La școală m-au dat exemplu negativ, iar tata și bunicul s-au întrebuințat din răsputeri ca să nu mi se dreseze dosar pentru școala de corecție.

În fine. Primul lucru care m-a interesat, odată ajuns acasă, a fost dacă Ustiujanin nu reușise, cumva, să-mi scoată țoacla din Neva.

– Nici să nu te gândești! mi-a suflat tata printre dinți. E pe fundu' bălții, băiețică. Nu mai ai ce face cu ea, adio! Adio, Iura, adio și Grișa – e clar, da? Și să-ți mai zic ceva: ai un dosar beton la miliție. (Niciodată n-a învățat să spună „poliție“.) Dacă te pune *dracu'* să mai faci vreo tâmpenie, îți jur că nu mă mai bag nici eu, nici bunică-tu. Ca popa te paște un an de școală de corecție!

Era un argument infect, dar nu se compara nici pe departe cu felul în care avea să se poarte tata – nici duminica nu-mi vorbea. Nu-mi spunea decât strictul necesar, nu-mi zâmbea și nici în seamă nu mă băga. Comunicam în scris, o pusesem de-un chat unilateral pe hârtie, îmi lăsa bilețele peste tot, dirijându-mă să fac una sau alta. Azi ai de rezolvat atâtea probleme la mate. Vreau să văd ordine în bibliotecă. (Bleaah!) Mai faci o dată tema la literatură. De mâine te apuci de gimnastică la prima oră. De citit: Cehov. (La ce-o fi bun Cehov?) N-o să fii în stare de nimic în viață. (Asta durea cel mai tare, mai ales că i-o împărtășea și lui mami, noaptea, înainte de culcare.) Mănâncă zacusca făcută de maică-ta, că a costat nu-știu-câte ruble. (Tati ținea cheltuielile mai abitir decât un plutonier de companie.)

Maică-mea era, și ea, amărâtă. Se purta mai omenește, dar avea cearcăne atât de negre, că-mi era clar că stătea nonstop cu mintea la mine. La vreo săptămână de la externare, Lionel mi-a mărturisit că ai mei trecuseră prin clipe tare grele – părinții lui Grișa mai-mai că-i bătuseră, iar taică-său, care era jurnalist, făcuse un reportaj catastrofal despre ai mei, pe care-i numise „universitari de cafenea", „impostori de viță-veche", „parveniți academici", și învinuindu-i de toate relele din învățământul din Piter, de parcă erau singurii profesori din oraș. Pe de altă parte, părinții lui Iura îi amenințau cu tribunalul (bietul Iura făcuse pneumonie și doctorii l-au scăpat ca prin minune), acuzându-i că nu se preocupaseră de educația mea, că eram un delincvent în fașă, că-i atrăgeam pe toți copiii la rele, că-l târâsem pe Iura cu bicla prin Piter pe unde era mai periculos, că fusesem cât pe ce să-l bag în spital de câteva ori, că uite ce deștept fusese Grișa că nu se luase după mine, și că (atenție!) totul se trăgea de la numele meu: mă chema Perelman (ați înțeles?) și-mi imaginam că totul mi-e permis – cică așa fuseseră toți ai mei: trăiam cu impresia că ni se cuvine orice.

Așa că am fost consemnat în casă. Eram încartiruit la bloc, Piterul mi-era închisoare și aveam program fix: casă – școală – o plimbare pe jos (supravegheată) când veneam de la ore și asta era tot.

După ce fusesem gata-gata să mor înecat, să mă calce mașinile, să mă bată șoferii nervoși și bodyguarzii beți, după ce fusesem cât pe ce să-mi rup gâtul lângă zidurile Fortăreței Petru și Pavel, după ce mă aruncasem în gropi de fundație și după ce

citisem despre toţi omenii ăia care călătoriseră până la capătul Pământului, după ce aflasem de Hernan Cortez şi de James Cook, de Francisco Pizarro şi de Mike Fay, iată că putrezeam de viu într-un apartament, pe strada Şamşeva, la numărul 8. Fereastra care dădea spre maidan nu-mi fusese niciodată de ajuns. Acum doar ea îmi rămăsese.

Drept care am deschis alte ferestre: ferestrele lui Bill Gates, Windows, cum s-ar zice. Ferestrele alea erau *îngrozitoare*, dădeau în lumea nimănui, în lumea cea fără de aer respirabil, fără de miros şi fără de pământ; dădeau în lumea viermănoasă în care-i puteam întâlni pe cei ca mine – se deschideau (nenorocitele!) în nemaipomenitul nostru www de toate zilele.

Şi din ferestrele alea nici c-am mai ieşit! După ce-mi făceam temele şi parcurgeam ora de lectură obligatorie (tata continua să-mi lase bilete prin casă), deschideam computerul: Enter! Eram rezistent, ochii nu mă dureau, nu mă lua cu ameţeală, puteam să mă abţin de la pipi ore în şir şi-mi ajungea o pungă de chipsuri pe zi – slăbisem, mă constipasem şi mă făcusem străveziu, iar bunicul îmi spunea că mi se subţiase şi părul. Când ieşeam la aer, între şcoală şi casă, supravegheat îndeaproape, mă plimbam pe trotuar cu un ochelarist, unul, Serj, care îmi povestea verzi şi uscate de la şcoala lui de fiţe care-l costa pe taică-său 1 500 de dolari pe lună. Serj ăsta era atât de dobitoc, încât din cauza lui am furat odată nişte rodii din piaţă, doar ca să mă liniştesc – dar n-am furat decât o dată, deci nu se pune. Aveam o viaţă de rahat: dacă cineva dezumfla vreun cauciuc în cealaltă parte a oraşului sau dacă se spărgea

vreun geam într-o școală, primii sunați erau ai mei, așa că n-a trecut mult și singurul loc în care mai îndrăzneam să mă mișc era nenorocitul de PC. Da, tată, nu, mamă, sigur că da, domnule profesor, mai lasă-mă-n pace, bunicule – asta era tot ce ziceam în viața de zi cu zi. În ferestrele PC-ului, însă, aveam voie să spun orice, omoram oameni, puneam foc, dădeam cu bomba atomică, unde mai pui că-mi era permis să împing națiuni întregi spre Holocaust... Nimeni nu se supăra, ba, mai mult, unii mă punctau, mă treceau în clasamente *sui generis* și, pe deasupra, mă lăudau pentru cât de tare fusesem.

Și așa se face că, în vreo două luni, ajunsesem să nu mai pun geană pe geană. Făcusem cearcăne până la genunchi. Stăteam cu ochii în ecrane de toate dimensiunile, jucând orice, de la jocuri de strategie (aah, Starcraft!) și RPG-uri, trecând prin *questuri* și shootere (Half-Life, Half-Life!) și ajungând la șah, pentru ca în rest să navighez pe Fakebook, pe forumuri și pe bloguri, unde puteam să mă dau mare în fața oricui. Ce să spun – internetul e meritocratic: dacă te ascunzi bine, nu te știe nici dracu': îți dă vârsta și trăsăturile vorbelor pe care le împrăștii acolo, pe net, iar eu eram expert în vorbe ca nimeni altul... Zău dacă mai aveam nevoie să văd pe careva în carne și oase (cu excepția Anei) – doar amintirea țoaclei mele de om liber îmi mai încingea sângele, dar nu cine știe ce.

Și, ca să simt din nou că trăiesc, m-am apucat de Grișa! Nu mai vorbeam eu cu ai mei, eram supărat pe ei din cale afară, dar cum aș fi putut să trăiesc cu gândul că părinții lui săriseră să-i bată pe ai mei și că, mai mult, taică-său ne târâse numele în noroi? M-am

apucat de Grișa, așadar, aliați mi-au fost internetul și credulitatea cetățenilor care se dau pe forumuri... Aveam să mă căiesc pentru asta, dar, pe moment, simțeam că fac ceva pentru binele familiei, plus că eram *civilizat*, eu nu-l dădeam pe Grișa în gât la modul direct, doar îl săpam definitiv, cu părinții lui cu tot. N-am avut nevoie decât de zece identități online și de patru-cinci luni de umblat pe forumuri și în rețelele de socializare pentru a sădi, încet-încet, ideea că Grișa avusese ideea (de fapt) să traversăm Neva, după care ne abandonase ca un laș și ne mai și pârâse, pe deasupra.

Pe scurt, mințeam de înghețau apele.

Pe atunci, oamenii erau slabi și aveau fixații, iar eu, deși copil, îi citisem imediat. În fond, le auzeam obsesiile și frustrările zi de zi, așa că nu mi-a fost greu să demonizez un jurnalist înjurat de o grămadă de lume pentru că-i făcuse campanie electorală antipaticului de Filatov. Am început prin a mă vârî în grupurile de discuții, m-am apucat să comentez cu aplomb, copiind din ziare opinii pe care abia le pricepeam, dar userii primeau de la mine numai ceea ce doreau să afle. Profitam din plin de falia dintre adulți și cei de vârsta mea, căci pe copii știam clar că n-aveam cum să-i păcălesc. De altfel, nici nu-mi propusesem asta.

Am devenit un ins ascultat și mi-am făcut propriii dușmani, unii fiind chiar avatarurile mele, care, ca din nebăgare de seamă, îmi ridicau argumente la fileu... Simțind eu că lumea începuse să mă urmărească atent, am început să picur online ideile care mă interesau. Azi pe Twitter, mâine pe Fakebook, poimâine pe forumuri – apăreau mărturii ale unor

părinți care auziseră de la copiii lor, vezi Doamne, cine fusese de vină pentru *Neva on the rocks, by night*. N-am vândut toată povestea deodată și am păstrat pentru sfârșit o chestie năucitoare, din care reieșea că tatăl lui Grișa făcuse reportajul despre părinții mei nu pentru că ar fi fost furios, ci pentru că ar fi avut de rezolvat o problemă personală cu tata, care nu-l înghițise niciodată pe Filatov (ceea ce era adevărat) și care, pasămite, ținuse partea lui Baștovoi, rivalul politic al celui dintâi.

De fapt, conchideam „eu" după cinci luni și după ce ajunsesem să fiu zece persoane distincte, care scriau diferit, cu greșeli, ticuri și întorsături de frază deosebite, de fapt, părinții lui Grișa fuseseră niște mincinoși interesați de succesul politic, iar fiul lor un turnător ordinar care, culmea, ne pârâse pentru ceea ce el însuși ne băgase în cap.

Știam că fac o *mare* mizerie – tatăl lui Grișa se trezea cu atacuri din toate părțile, iar părinții celorlalți copii, auzeam, începuseră să-l evite pe Grișa. Ai mei se comportau cu demnitate și nu se băgau când cineva deschidea subiectul („Lăsați, lăsați..."), iar dacă vreun copil le spunea alor săi că nu Grișa era de vină, părinții îi explicau, cu tact pedagogic:

– Lumea e rea, puiule, ce știi tu...

Lionel s-a prins, însă.

– Mai bine las-o baltă, îmi zisese. Ce tot scurmi în rahat? Abia acum îmi demonstrezi cât de rău ești.

Dar cum să dau înapoi? Calomniam, calomniam – ceva tot rămânea. Îmi descoperisem o putere nebănuită și învățasem s-o folosesc. Jucam un *game* suprem, cu oameni în carne și oase, trebuia doar să fiu

deștept și să nu-mi pese, iar eu n-am lăsat-o mai moale decât atunci când profesorii de la școala lui Grișa s-au decis să reia ancheta, obligându-l pe acesta să se justifice și să se scuze, ceea ce el, din cauza nervilor, n-a reușit decât în prea mică măsură. Colac peste pupăză, tatăl lui a fost atacat în mod mârșav de presa de opoziție, iar unul dintre argumente a fost chiar cel pe care-l plămădisem cu migală, în atâtea luni.

Mi s-a făcut frică și am dat să-mi retrag, pe nesimțite, armata de avataruri trimise la luptă online.

– Ai văzut ce-a ieșit cu bietul Grișa? m-a întrebat Ana într-o bună zi pe Skype. Câtă mizerie! Și când te gândești că totul i se trage de la articolele lui taică-său, săracul!

N-aveam cum să fac pe niznaiul și am încercat să schimb subiectul, dar ea nu s-a lăsat:

– Cel mai bine ar fi ca tu să te duci frumos și să le reamintești tuturor ce și cum s-a întâmplat. Îți dai seama? Nici mami nu mă mai crede când îi spun cum stau lucrurile cu adevărat! Cine-a răspândit minciuna asta e un... un...

Simțeam că mă topesc cu totul, mă lichefiam pe tastatură, și alta nu. A doua zi m-am dus la ai mei și le-am zis, nu foarte convins, că auzisem ce se întâmpla cu Grișa și că, nu știu de ce, vina începea să cadă asupra lui, deși nu merita. Nu cumva trebuia să pun lucrurile la punct? Ei puteau să mă ajute?

– Las-o cum a căzut, François, îmi zisese mama, căci tata încă nu-mi vorbea. Astea nu-s treburi pentru copii. Totul se întâmplă din cauză că cine știe ce porc de politician îi plătește o poliță tatălui lui Grișa. N-ai tu ce să cauți în mârșăvia asta.

Şi-am rămas să trăiesc cu ce făcusem. Nu mai era nevoie de mine online, de fapt, nicăieri nu mai era nevoie de mine şi de indentităţile mele – lansasem zvonuri care se discutau la şedinţele cu părinţii, în redacţii şi în parc, minciunile-mi zburau singure deja, prin aerul oraşului, iar eu nu puteam decât să le urmăresc şi să sper că niciodată, nimeni, n-o să ia calea IP-urilor ca să mă scoată din vizuina urzelilor mele, din *cloudul* de informaţii false care plutea, liber şi pofticios, peste Piter.

Nu mai trebuia decât să uit de Grişa. Aşa că am închis uşa fără s-o trântesc (Exit!) şi m-am retras cu totul şi cu totul pe celălalt tărâm, dincolo de Windows, dincolo de aerul respirabil, într-un loc în care n-aveam datorii şi unde mi se oferea *absolut* tot ce pofteam. Cine spune că revoluţiile trec prin stomac e un tâmpit, pentru că poftele stomacului erau ultimele de care ţineam cont; pentru cine intră online, mâncarea şi apa sunt doar nişte proteze care-ţi semnalează eşecul – eşecul de-a avea încă trup. Oare când o să emigrăm pe siliciu? Când o să renunţăm la carbon, la carnea noastră cea de toate zilele? Obligaţiile doar de la ea ni se trag.

Până una-alta, măcar de-am rezista acolo, online, fără răgaz, fără pauză, fără armistiţiu; visam la perfuzii care să-mi permită să rămân ţintuit în faţa ecranelor – asta visam, când, trist din cale afară, apăsam pe SHUT DOWN, de parcă închiderea computerului era totuna cu moartea, cu exilul înapoi în oase, cu recursul la fiziologia care mă făcea perisabil şi care-mi amintea de Grişa-Manechin. Ieşeam la loc, în lumea celorlalţi, ca un zombie mahmur – imaginile restante din www

dansau peste clădiri şi parcuri, peste trupurile de pe trotuar, grase sau slabe, cu ochi nerozi ce priveau vraişte. Mergeam spre şcoală, iar eu încă jucam nu ştiu câte jocuri deodată, îmi pregăteam conversaţiile amânate temporar cu avataruri din toată lumea; auzeam claxoanele oraşului, dar nu făceam altceva decât să plănuiesc pe ce site-uri anarhiste să mă înscriu, pe ce forumuri sociale să mă lansez în *debates* înţelese pe sfert, care nu-i interesau decât pe libertarienii de dreapta şi de stânga (asta aveam s-o aflu mai târziu), inşii ăia care n-aveau nimic comun cu lumea de dincoace de ecranele cu cristale lichide; traversam pe zebră, dar puneam la cale strategii ca să-i înfrâng pe unii şi pe alţii, sau ca să depăşesc opreliştile *questurilor* jucate: Day of the Tentacle, Grim Fandango, The Pandora Directive...

Şi toate astea, doar ca să uit de Grişa. Şi de biclă.

Nu-mi acordam circumstanţe atenuante că reveneam în lumea reală decât pentru un singur lucru – singurul pe care nu mi-l ofereau blestematele de Windows – drogul meu şi al tuturor oamenilor, de când s-au ivit din hăţişuri genetice, de când s-au înmulţit şi-au umplut pământul. Îmi ofeream extaz trupesc, vai, iar asta mă extenua şi mai şi, mă trezea din morţi, nu-mi mai dădea voie să adorm (cică din cauza testosteronului), mă lăsa lac de sudoare în aşternuturi şi-mi dădea apă la moară, căci muza ce-mi dirijase emisiile dispărea instantaneu, se transforma într-o fiinţă detestabilă, lipsită de saţ, mă lăsa de capul meu până la o nouă reîncărcare a bateriilor când alegeam altă muză, altă situaţie, altă mizanscenă.

Mda. Din *post-coitum* nu-mi reveneam decât rătăcind pe net, iar de pe net nu-mi reveneam decât cu

o nouă muză. Eram al lor și numai al lor, amin! Bunicul zicea:

– Băi, băiatule, vezi să nu mori împăiat.

Dar eu trebuia să uit de Grișa. Și de libertatea pe două roți.

Iată de ce, când tata mi-a vorbit pentru prima oară, după multe luni, spunându-mi că plecăm în Amazonia, pe râul Xingu, i-am răspuns, comentând sfruntat: „Ia-uite, scap de școală."

– Fii atent că pe lumea asta există și internate, m-a avertizat tata, după care a dispărut la el în birou.

Nu știam mare lucru despre râul Xingu, iar despre Fawcett auzisem doar în treacăt. Înainte să cad în Neva, citisem despre un francez, unul Raymond Maufrais, care plecase în Guyana și care pierise acolo, nefiind găsit nici măcar de bietul său tată care scotocise jungla doisprezece ani încheiați. Maufrais împlinise circuitul carbonului, cum altfel, numai că n-avusese șansa vitelor din marile abatoare – nimeni nu-i ștampilase carcasa. Ce mă impresionase la el era că, la un moment dat, după ce căldura, gângăniile și foamea îl buimăciseră, își ucisese câinele mult iubit, Bobby pre numele său, ca să-l mănânce. Și eu aveam un câine. Îl chema Șosetă, și nu-mi dădeam seama cât de înfometat trebuia să fiu ca să-l ucid și să-l gătesc, știind că aveam să practic un canibalism *intergender*, mâncându-i și cel din urmă oscior.

În fine. Pregătindu-mă de plecare, mi-am reamintit de toți exploratorii și conchistadorii – printre ei, și de Fawcett, pentru că făcuse expediții în zona în care avea să lucreze tata. Mi-l mai aminteam și pentru că, deși trăise în plin secol XX, ținuse cont de povestea

mirobolantă care-i mânase la drum pe toți exploratorii Americii de Sud: cică undeva, în sălbăticie, exista un oraș pierdut, abandonat, dar plin de bogății.

Cavaler vestit
Și vesel gătit,
Pe drum a apucat-o,
Prin umbră și prin soare,
Cântând cântări ușoare,
Să caute-Eldorado.[1]

Ce a urmat se știe – colonelul Fawcett a dispărut fără urmă și cei mai mulți au pretins că a fost ucis de indieni. Până aici, nimic neobișnuit pentru un explorator, dar mă puseseră pe gânduri cele petrecute *după* dispariția sa: omul nostru atrăsese în siajul său o sumedenie de epigoni, inclusiv pe tata, porniți atât după Fawcett, cât și după cetatea lui necunoscută. De ce-o făcuseră? Ce-i mânase în Golgota din *Inferno Verde*? Ce fel de om era oare Fawcett, de stârnise asemenea nebunie?

Fawcett era un Forrest Gump al vremurilor sale, după cum scria cineva, și se intersectase cu Winston Churchill, Mark Twain, George Bernard Shaw, Elena Blavatsky, Arthur Conan Doyle, Lawrence of Arabia, Rudyard Kipling, Ian Fleming, Leonard Darwin (fiul lui Charles și președinte al Societății Regale de Geografie), Mary Pickford, Aleister Crowley... De ce mai pleca el la naiba, la capătul pământului, când îl știa atâta lume bună? La noi, dacă cineva ar

[1] Edgar Allan Poe, *Eldorado*, trad. Dan Botta.

cunoaşte măcar pe jumătate câte personalităţi cunoştea Fawcett, nu s-ar mai duce nici să cumpere pâine, darămite să rătăcească prin jungle fierbinţi, pline de ţânţari. Pe de altă parte, de ce-l respectau toate acele personalităţi? Se spune că povestea frumos şi trezea pe loc interesul auditoriului, dar era acesta un motiv suficient ca să-l admiri? Oare îl respectau pentru că ştia să găsească aur şi nestemate sau el ocupa nişa specială a aventurierului, aceea care nutrea instinctele imperiale britanice? (Asta mă întreb acum, la bătrâneţe.)

Nu mai spun că în cartea pe care Fawcett a scris-o despre expediţiile sale exploratorul şarjează, vorbind despre o serie de ciudăţenii, care, în mod normal, *nu* fac deliciul oamenilor cu scaun la cap – în niciun caz al unora ca tata, care învăţase meserie în perioada sovietică şi care nu concepea să umble după „potcoave de cai morţi“. Nici colegii lui de peste ocean n-ar fi făcut-o, ei fiind mânaţi de la spate de demonul profitului cu mânecuţe scurte şi negre, care, pe vremea copilăriei mele, avea formă de Maserati.

Americanii nu mă interesează, însă: eu n-o să vă explic decât ce fel de cercetător era tata.

La vreo patru luni după ce am căzut în Neva, când lumea începuse deja să se uite strâmb la Grişa, se întoarce tata acasă într-o seară, neobişnuit de vesel:

– Am făcut rost de un grant gras de tot, se lăudă el.

Era atât de satisfăcut, încât ne-a invitat pe toţi în oraş. Rezervase o masă la restaurantul franţuzesc de pe strada Dekabristov, la doi paşi de Teatrul Mariinski.

Invitaţia a căzut prost – în seara aia aveam întâlnire online cu nişte băieţi şi fete de la Moscova şi Odessa, ca să declanşăm o campanie de tancuri

împotriva unor nemţălăi din Dresda şi Trier. Nu ştiu cum de ne prinsese jocul acela, că era plin de buguri şi de loop-uri imbecile; de fapt, cred că una dintre fetele noastre căzuse în limbă după şeful *gamerilor* nemţi şi nu găsise nimic mai bun de făcut decât să-l provoace la reluarea celui de-Al Doilea Război Mondial. Tancurile noastre ajunseseră de două zile pe aliniamentul Ostrava–Wroclaw–Poznan–Szczecin şi-i băteam pe germani de le mergeau fulgii, dar asta nu-i împiedica pe cei doi porumbei să-şi trimită mesaje scabroase în focul bătăliilor, ceea ce-i scotea din minţi pe colegii neamţului, în timp ce noi, rusofonii, ca să zic aşa, ne tăvăleam de râs.

– Dracu' ne-a pus să ne omorâm cu fraierii ăştia în război? comenta unul din Odessa. Votca şi fetele noastre îi puneau jos oricum.

– Pe bune... Eram stăpânii lumii dacă Eva Braun se năştea la Sverdlovsk!

În fine. Am trimis un mesaj de scuze tovarăşilor de luptă şi am plecat cu părinţii (bleaah!) la restaurantul Grande Provence. Ce seară nimicitoare! În primul rând că bunicul n-avea chef de nimic. Eu, nici atât. Tata şi mama, în schimb, făceau pe voioşii (din cauza banilor, probabil), dar pe bunicul nu-l duceai cu preşul. S-a enervat îngrozitor când a aflat pe *ce fel* de grant pusese tata mâna:

– Dragii mei, ne luase tata, închinând un pahar de *rouge*, o să mă lansez într-o cercetare ex-trem de interesantă: e vorba despre un proiect de arheologie experimentală. Încercăm să reconstituim gastronomia din timpul lui Petru cel Mare. Discutăm despre 1 500 de euro pe lună, să ştiţi!

Mama i-a zâmbit cam strâmb. Pe mine mă durea în cot de banii lui și, oricum, nu mie mi se adresase – mă invitase în oraș doar pentru că n-avea tupeu să mă lase singur acasă. Bunicul, în schimb, a pufnit plictisit:

– Mare scofală!

– Ce, nu te bucuri? îl întrebă tata.

– Dragă Vladimir Sergheevici, îl luă bunicul cam tare, îmi amintesc cum te certai în anul întâi cu profesorii din facultate. Nu-mi imaginam atunci că-i pun pile unuia care o să cerceteze foietaje și sosuri.

– De ce vorbești așa? E vorba de niște aspecte puțin cunoscute ale istoriei noastre...

– Mai lasă-mă, Volodia... Bunicul se posomorî, își aprinse o papiroasă – cică nimeni nu făcuse țigări mai bune decât papiroasele. Asta-i treabă de om serios? Auzi tu: gastronomia din vremea lui Petru cel Mare...

– E muncă cinstită, ce te șifonezi așa?

– Nu mă șifonez, Volodia, cum să mă șifonez? Doar mă gândesc și eu... Ești fiul meu, fir-ar să fie, iar eu am construit cuirasate de zeci de mii de tone și spărgătoare de gheață atomice... Tu te-ai făcut arheolog: foarte frumos! Începuseși ca leul, ca leul începuseși, iar acum mă uit la tine și nu-mi vine să cred... Auzi tu: meniurile de la Palatul de Iarnă!

– Pe vremea lui Petru, Palatul de Iarnă pe care-l știi dumneata nici nu exista, îl puse tata pe bunicul la punct.

Dar bunicul:

– Știu care-i treaba cu Palatul de Iarnă! Ce? Crezi că, dacă-s inginer, sunt, automat, un cretin? Ha!

– Mai încet! făcu mama. Se uită lumea la noi.

Bunicul coborî glasul:

– Ție ți se pare normal, o luă el pe mama, ca bărbată-tău să pornească la drum ca un... ca un *crucișător*, luându-se-n piept cu toți *boii* din Universitate, și-acum să culeagă firimituri de la masa țarilor, ca un șoricel?

– Mai bine nu-ți spuneam nimic! se bosumflă tata. Nimeni nu-ți mai intră în voie de la o vreme încoace. De-aia nu mai dă nici mama pe la noi...

– Poftim?! se înfoie bunicul.

–Eh, e și asta o activitate științifică, Serghei Emanuelevici, interveni mama, netezind colțurile. În fond, aflăm lucruri noi, iar Petru cel Mare e o marfă de export, mă înțelegeți... E prima noastră poartă spre Europa.

– Ce marfă, ce Europa? Credeți că ăștia, arătă bunicul spre bucătărie, credeți că o să schimbe meniul după ce-o să-și prezinte Vova – ras, tuns, frezat – rezultatele cercetării? Crezi c-o să se gătească la Buckingham blinele descoperite de bărbată-tău?

– Exagerezi, făcu tata. Aici e vorba de cunoaștere pură. Fără scop. Pe de altă parte, Occidentul e cu ochii pe noi, străinii sunt curioși, vor să afle lucruri inedite...

– Despre fripturi în sânge și cartofi natur?! tună bunicul. Doi tineri de la masa alăturată tresăriră. Mă scuzați, se înclină bunicul spre ei. Continuă: Păi, omul ăla pentru care te-ai certat cu partidul, îi zise lui taică-meu (se referea la însuși Fawcett), omul ăla a crăpat de unul singur, Vova, a crăpat departe de ai lui, înfometat și însetat, că din cauza ta am ajuns să-l învăț și eu pe de rost... Tu după unul ca el

te luaseşi, după unul ca el! Ăla om adevărat, fir-ar să fie! Iar tu? Tu te bucuri de 1 500 de euro pe lună şi de nişte pâine prăjită cu unt, ai mai pomenit aşa ceva...? Of, zău de nu-mi pare rău de tine, Maşenka, bou am fost, cât de rău te-am judecat atunci, la început... Asta e... Asta e... Şi cu asta, cred că am spus tot, se potoli el ca prin farmec. Mă rog, ce ştiu eu, ridică el paharul, râzând ca un prost, un proiect e un proiect! Felicitări, Vladimir Sergheevici, banii, ca să zic aşa, sunt oricând bine veniţi. Chiar şi ăia furaţi!

Dacă ăsta ar fi fost singurul necaz din seara aceea, încă ar mai fi fost cum ar fi fost. La Mariinski, însă, fusese reprezentaţie mare cu *Sărbătoarea Primăverii*, de Stravinski, iar familia Anei fusese la spectacol. Pe Ana n-o mai văzusem de când cu păţania nenorocită din februarie şi, din câte aflasem, ai ei îi interziseseră să mă mai caute. Mai vorbiserăm noi pe Skype (of, Grişa, Grişa...), dar nu ne mai văzuserăm *face 2 face*.

Iată, însă, că întâmplarea potrivise lucrurile într-un fel îngrijorător: aveam să ne revedem în carne şi oase, căci părinţii Anei reţinuseră locuri la Grande Provence, la numai două mese depărtare de noi. Când au intrat, ea m-a văzut pe mine, eu am văzut-o pe ea, părinţii noştri s-au văzut unii pe alţii. Părinţii Anei au înţepenit în uşă, oberul n-a ştiut de ce s-au oprit, le-a zis ceva, până la urmă ei s-au hotărât să intre. „Ce ghinion!“, mi s-a părut c-o aud pe mama Anei, dar bietul tata i-a privit îndelung, gata-gata să-i salute primul, deşi *ei* intrau în încăpere. Mă mir până în ziua de azi că a fost în stare să se abţină, el, „fetiţa“ mereu atentă să se împace cu toată lumea,

dar părinții Anei nu i-au dat nicio șansă: au făcut așa, un gest ca-n westernuri, privind sfidător într-o parte, doar că n-au scuipat pe podea.

Eu, însă, n-aveam reținerile tatălui meu și am dat să mă ridic cu tupeu. În fond, trecea iubita mea, cea care mă lansase cu bicla peste gheața Nevei. Mă așteptase cu un bulgăraș de gheață curată, iar eu n-apucasem să i-l dăruiesc.

Dar nu m-am mai ridicat. În ultimul moment, pe două roți, ca să zic așa, mi-am dat seama că Ana crescuse *foarte* mult – era mai înaltă decât mine! Cred că s-a prins și ea, pentru că mi-a aruncat o privire încurcată; nu-i venea să-și creadă ochilor: pe tine te-am admirat? cu tine stăteam de vorbă? – Dumnezeule mare! părea ea a-și spune.

Se făcuse pe trei sferturi femeie, ce mai tura-vura. Sânii îi crescuseră, posteriorul i se arcuise, până și mersul îi era altfel, cât despre privire, ce să mai spun! Când a trecut pe lângă mine, a lăsat un *altfel* de miros, în care nu parfumul cântărea cel mai greu – dacă vreți să știți, lăsa o dâră de aer puțin mai cald, catifelat, dulceag-verzui (sic!) și crud, iar carnea i se legăna după un tipar cum nu mai văzusem nicicând.

– Închide gura, François, îmi zise bunicul.

Mă prefăceam că nu-mi pasă de nimic, dar numai eu știam ce era în sufletul meu. Ce soartă! Rămăsesem îndrăgostit de o fată care crescuse mai înaltă decât mine. Și dacă traversada Nevei s-ar fi încheiat cu bine? (Ah, Grișa, Grișa...) Ce-aș fi făcut dacă, rămânând cu Ana, aș fi văzut-o cum crește pe zi ce trece, prinzându-mă din urmă și depășindu-mă?

Bunicul mă simţi şi se înmuie – nu ştiţi ce sagace era! Deveni mai permisiv cu tata, doar-doar ar destinde atmosfera, şi, în scurt timp, ajunseră să se îndemne unul pe altul să bea. Până la urmă, bunicul făcu ce făcu şi descoperi beneficii într-o cercetare gastronomică, care făcea din Petru un ţar şi mai mare decât fusese. Ai mei răsuflară uşuraţi şi-o dădură pe panta patriotică, argumentând că ruşii aveau *şi ei* bucătăria lor, care, ca multe alte lucruri bune, nu era bine promovată pe plan extern. Ne-o luau veneticii înainte! Tata se scobi prin buzunare după ţidula care dovedea de ce chestie serioasă se apucase (nu găsea nimic, ca de obicei), dorind să ne arate şi cu *cât* se vor majora veniturile familiei. Mama îi atrăgea atenţia să stea locului, să nu ne facem de râs, dar tata, nimic! Întoarse buzunarele pe dos, se înroşi, scrâşni. Bunicul îi spuse şi el să stea potolit, că-l crede pe cuvânt, dar îi luceau ochii de curiozitate. Să-ţi dea, mă, bani, că meriţi, zise el la un moment dat, ei au mulţi bani de dat. (N-am aflat nici până acum cine erau acei *ei* de la „au mulţi bani de dat“.) Liniştiţi-vă, hai, liniştiţi-vă, îi îndemna mama, privind în jur, vorbiţi mai încet.

– Ba o să vorbim cum vrem! zise tata, luându-şi iar buzunarele la puricat.

Tot ţinând-o aşa, din pahar în pahar (comandaseră un Coteaux Pierrevert), bunicul şi tati se înfuriară că veniserăm acolo, la Grande Provence, în loc să fi mers la o bombă de cartier, unde sigur am fi găsit mâncare mai ieftină şi mai gustoasă.

– Şi unde nu apăreau fiţoase ca asta (adică Ana), să ne înveţe cum se *păşeşte* pe parchet, se enervă bunicul. Ia hai să plecăm!

– Hei, încercă să-i potolească mama, încă n-am terminat. Mai aşteptăm un fel.

– Şi ce? se ambală bunicul, n-ai auzit că Volodia a pus mâna pe un purcoi de bani? N-ai găsit, dom'ne, hârtia?

– Habar n-am unde am pus-o, se înverzi tata.

Transpirase de când o tot căuta.

– Eh, dacă n-o găseşti, n-o găseşti, dă-o-ncolo, n-ai acu' nevoie de ea! Oricum, noi plecăm de-aici, anunţă bunicul, bătând cu palma în masă. Plecăm şi plătim toată comanda, chiar dacă sărim peste felul doi! Nu dau o ceapă degerată pe arginţii lor, dar acum, uite, din suflet mă bucur că ai pus mâna pe o găleată de dolari.

– E vorba de euro, îl lămuri tata. Euro sunt mai tari ca dolarii, să ştii.

– Ei, şi? Dolari, euro, ruble, piaştri – fac ceva pe ei! Plata! Plata! ridică bunicul glasul.

– Vă rog, Serghei Emanuelevici, vă rog! încercă să-l potolească mama.

– Lasă-l în pace, Maşenka! zise tata. Ce, n-are dreptate? Banii ne-au făcut pe noi?

Nu-l mai recunoşteam. N-avea el curaj să vorbească tare, dar, altminteri, îl apucase o mânie fioroasă, care ne lua pe sus. Începea să mi se facă ruşine, mai ales că Ana se uita, cu ochi mari, spre masa noastră.

Iar tata:

– Plătesc imediat și-o ștergem de-aici! Ce-am ajuns? Cerșetori la noi acasă? Mâncăm mâncare străină, ne îmbrăcăm cu costume străine, mergem în automobile străine... M-am săturat!

– Corect, Vovicika, corect! se ambală și bunicul. Mai trase o palmă în masă. Cere-le nota, dă-i dracu' de nesimțiți!

– Nota de plată, făcu tata, dar nu suficient de tare. Prost am fost că v-am adus aici! *Quelle saloperie!* Îmi cer scuze, Mașa, Mașenka, îmi cer mii de scuze, iartă-mă!

Pe mine nu mă punea la socoteală. Dar mama:

– Ba ne-ai invitat aici, știu bine, din cauza mea. De mult doream să mâncăm *à la française*. N-am fost de cinci ani la un restaurant franțuzesc...

– Domnilor? apăru chelnerul. Vă nemulțumește ceva?

Zâmbea ca un bou, și el.

– O clipă, făcu mama. Nu ne înțelegem asupra desertului. Ne scuzați.

– Am găsit-o! izbucni tata, scoțând la iveală nenorocita de țidulă. Dacă vreau, o rup! se lăudă el în fața bunicului.

Bunicul privi hârtia, se asigură că-i doar o copie xerox și zbieră:

– Rupe-o, paștele mă-sii de hârtie, rupe-o!

Șraaaf! – tata zâmbi malefic, frichinindu-se, și făcu hârtia bucăți.

– V-ați potolit? ridică mama tonul. Mi-e foame!

Până la urmă, am rămas. Am mâncat tot ce ne-au pus ăia pe masă. Ne-a scos la liman și faptul că tata a văzut în meniu că *le chef* avea un nume rusesc neaoș.

Mie îmi era indiferent dacă stăteam sau plecam. Dacă rămâneam, o aveam pe Ana sub ochi și, odată cu ea, și imposibilitatea de a mai fi împreună, ea fiind cu patru-cinci centimetri mai înaltă decât mine. Dacă plecam, știam că lăsam pentru totdeauna la Grande Provence, tot ce însemnase Ana pentru mine.

La desert, tata și bunicul se liniștiră, iar mama începu să zâmbească sincer – adevărul e că tata și tatăl lui tata (sic!) deveneau hazlii după ce se ciuguleau. Până și pe mine m-au făcut să râd după ce bunicul a zis bancul cu rusul care l-a rugat pe spiridușul fermecat să-l facă să urineze votcă, nu pipi, chit că n-am înțeles mare lucru. Bancul se încheia așa: „În noaptea asta o să te rog să bei direct din sticlă“, îi recomanda soțul soției, iar eu am hohotit prostește doar pentru că văzut-o pe mami că se îmbujorează, privind în jur cu teamă, să nu ne audă cineva.

Am ieșit din restaurant după 12 noaptea. „Noi fugim în crucea nopții“, intona bunicul un cântecel, în șoaptă. Afară era încă lumină – doar eram în iunie. Pe când așteptam taxiul, vedeam cum tata uită, încet-încet, de veselia din ultimele ore. Bunicul, la fel – se opri din cântat. Curând, stăteau amândoi pe trotuar, posaci, nici nu se uitau unul la altul.

– De ce-ai comandat două taxiuri? întrebă mama când ne trezirăm cu două mașini care trăgeau la bordură. Nu încăpeam într-unul singur?

– Tu nu vezi că părinții Anei se uită după noi? zise tata, iar mama dădu din cap: „Ahaa... tâmpiții!“

Tata și bunicul se urcară în primul taxi, iar eu și mama în al doilea. Când am ajuns acasă, tata era

supărat, iar bunicul tăcea mâlc. În fine, tata a plătit taxiurile, lăsând bacșișuri grase, și ne-am dus sus.

M-am băgat în camera mea (de-acum aveam la dispoziție tot dormitorul, Lionel fiind detașat de câteva luni la Marea Barents) și, în timp ce-mi puneam pijamaua, am simțit în sunetele din încăpere sau poate doar în aerul ei ceva ce mi-a adus aminte de traversada Nevei. „Să vezi", mi-am zis, „că iar o să răspund unei replici neauzite."

N-au trecut decât două-trei clipe și m-am trezit cum rostesc în gând, fără să mă pot controla: „Sunt aici. Nici acum nu mă auzi?"

M-am prăbușit pe marginea patului. Aveam senzația că o parte din mine o luase înaintea mea, lăsându-mă de izbeliște, preocupată să facă față... să facă față cui?

Am dat *undo*, doar-doar aș reparcurge tot ce se petrecuse în ultimele minute. Avusesem impresia că sunetele camerei se atenuaseră; parcă se modificase și textura aerului, ca și cum ar fi fost alterată de niște impurități greu de definit, sau ca și cum ar fi fost un aer care mai fusese respirat o dată, nu sunt sigur – cert este că ceva se transformase în jurul meu, iar acel ceva mă anunțase, fără drept de apel, că urma să dau răspuns replicii neauzite, așa cum făcusem și în noaptea în care o luasem cu bicicleta peste Neva.

Oare la fel simțisem și *atunci?* Parcă nu... Atunci, în februarie, răspunsul meu nu fusese anticipat de nimic, acum se întâmplase chestia asta cu mirosul și cu sunetele... Atunci fusese frig, acum era o noapte călduță. Atunci fusese beznă și ceață deasă, *nacht und nebel*, cum s-ar zice, acum era penumbra iscoditoare

a nopților albe. Atunci mă pregăteam de o ispravă (of, Ana...), acum eram acasă și nu voiam decât să intru pe net.

Nimic nu mai era la fel, nimic, nimic, nimic.

După aceea, însă, mi-a ieșit totul din minte: din camera alor mei se auzea un fel de scâncet. Câteva secunde nici n-am mai respirat. M-am apropiat tiptil de ușă. Scâncetul s-a repetat.

– Nu te mai gândi, Volodia, zicea mama. Ați greșit amândoi. De ce-ați băut atât?

– N-aveam de ales. Ai recunoscut și tu că n-aveam de ales.

– N-aveai de ales, dar uite unde s-a ajuns... Nu mai pune la suflet, gândește-te că-i bătrân, nu mai e obișnuit cu băutura, cine știe ce-o fi fost în capul lui...

– Tata?! Neobișnuit cu băutura?! Fii serioasă... Era perfect... lucid, da, era lucid... Of, să vezi că iar mă ia cârcelul... Au!

– Ziceai că te duci la doctor, n-ai fost? E cam ciudat, cârcelul ăsta. Se fac câteva luni de când te încearcă...

– O fi de la cap, mă ia de fiecare dată când mă enervez... Al naibii, ce doare!

Dar mama:

– Ia, întinde-te, să te frec pe picior.

Trecură câteva clipe. Se auzi un mormăit.

– M-a enervat discuția cu el, zise tata, asta s-a întâmplat. Mi-a căzut ceru-n cap, e prima oară când vorbește despre moarte. Auzi la el: „Să mă arzi, Vovicika, după ce-o să mor, te rog să mă duci la crematoriu și să mă arzi.“ Ziceai că vorbește despre garnitura de la chiuvetă: unde-o aruncăm, acum, că

s-a stricat? Cum de-a putut să-mi spună aşa ceva tocmai mie?

– Păi, cui să-i spună? E mai... el a fost mereu mai pragmatic.

– Pragmatic?!... Vorbea de înmormântare, ce pragmatism?

– E bătrân, ce vrei? Se gândeşte, şi el, la moarte.

– Mă rog... aş fi fost dispus să accept discuţia dacă era bolnav, dar uite-l ce bine se ţine!... Nu-i bolnav, ţie ţi se pare că-i bolnav?

Mama nu răspunse imediat.

– E doar bătrân, zise ea într-un târziu. Mă mir, însă, că s-a schimbat la 180 de grade... Mergea la biserică, aducea popi în casă, se abonase la reviste ortodoxe, o târa pe maică-ta la mănăstiri, lua apă sfinţită de la toate bisericile şi-i ducea pe-ăştia mici la împărtăşanie – mai ţii minte când a umplut debaraua cu agheasmă? Şi-acum, uite, vrea să se ardă...

– Vezi? I-am şi spus: ce te-a apucat, tată? Iar tata: „Am început să cam uit, Volodia. Mi-e frică să nu uit să-ţi zix că vreau să fiu ars. Nu vreau să mă trezesc în ultima clipă că mă îngropi în vreun cimitir. Nu suport popii, înţelegi?“ – uite-aşa mi-a răspuns. Şi eu l-am întrebat: „Tu?! Nu mai suporţi popii!?“ Iar tata: „Nu i-am înghiţit niciodată...“ „Aha... Păi, dacă nu i-ai înghiţit niciodată, de ce-ai aranjat ca Lionel şi François să fie botezaţi?“ Şi el: „Iac-aşa! Băieţii trebuie să aibă mereu în minte că sunt la fel ca toţi ceilalţi. N-am vrut să se simtă şi ei, ca mine şi ca tine, diferiţi, chit că acum, toţi idioţii se botează...“ „Eh, toţi idioţii“, i-am zis, „copiii nu-s idioţi, doar părinţii. Eu şi cu tine, de pildă“, am râs

eu. Dar tata: „Cum spui tu, Vova, cum spui tu, noi doi suntem nişte idioţi, nişte idioţi şi nişte farisei. Dar băieţii tăi, băieţii *noştri*“, a subliniat el, „ei trebuiau să capete din start convingerea că între ei şi ceilalţi copii nu sunt niciun fel de diferenţe, pricepi? – nici-un-fel! Poate că mâine, peste un an, sau peste zece, Lionel şi François o să creadă, şi ei, că botezul nu-i bun de nimic. Până atunci şi după, însă, ei trebuie să fie convinşi că-s ruşi ca toţi ruşii. La asta e bun botezul, să ştii de la mine, ai văzut ce preţ se pune pe diferenţe în zilele noastre... Mai ţii minte ce scandal a ieşit la botezul lui Lionel?“

– Atunci, îl întrerupse mama pe tata, înţelege-l *şi* de ce-a poftit să discute cu tine despre cremaţie. Şi-o fi revenit, s-o fi făcut din nou ateu, şi vrea ca măcar după moarte să le dea popilor peste nas... Auzi, tu... Nu i-a înghiţit pe popi niciodată... Mă ia cu frig când mă gândesc că eşti fiu-său şi c-o să îmbătrâneşti... Tu ce-o să faci? O s-aduci şi tu popi în casă ca să le dai şuturi în fund după aia?

– Dracu' ştie! Acum, mi-e doar dor de tata, săracul... Măcar de-ar fi crezut în Dumnezeu, dacă tot simte că i se apropie ceasul!

Nu mai aveam chef de niciun net. M-am băgat în pat. M-am gândit la o lume fără bunicul şi mi-au dat lacrimile, oricum trebuia să dau apă la şoareci în noaptea aia, prea îmi ieşiseră toate pe dos... M-am gândit atunci la Ana. Ea nu mai semăna cu cea de acum patru luni şi puteam să spun, cu mâna pe inimă, că n-aveam chef să rămân îndrăgostit de fiinţa înaltă de la Grande Provence. În schimb, ea se transformase în asemenea hal, încât, de-acum, îmi dădea ghes şi în

felul *acela*, încercat spre dimineață, pe care nu-l asociam, nici mort, cu dragostea adevărată.

Mi-am zis: să vezi că n-o să scap niciodată – nici de net, nici de chestia „asta“. De ce naiba îmi făcea *și* Ana așa ceva? Nu-i ajungea că mă năucise, crescând prea înaltă? Ah, cum pândesc toate, degeaba mă abțin o zi, două, trei – se întâmplă după aia ceva, orice: sau îmi place prea tare, sau mă supără din cale afară, și praful se alege de promisiunile mele. Degeaba-mi spun că nici netul, nici chestia „ailaltă“ nu sunt adevărate, că mă fură pe bucăți și că-mi usucă creierul, eu tot le doresc, tot jinduiesc după ele, tot abia aștept să le fac...

Așa că am dat drumul televiziunii omului deștept, iar Ana cea nouă a aterizat cu blândețe la mine în cearșafuri, alcătuită din fuioare de aer, cu picioarele conturate de frânturi de gând, cu sânii precum două volume ideale de consistență nicicând verificată. Chiar așa, am reflectat, oare cum or fi sânii femeilor? Or fi tari, ca mușchii? Or fi ca niște pernițe de grăsime? Sau doar ca aerul?

În fine. Am iubit-o *și* pe Ana în felul acela, ce să fac? Am iubit-o rău, rău de tot (abia m-am abținut să nu fac zgomot, căci patul scârțâia) și, ca de obicei, după ce-am scăpat de spectrul trupului ei absent, m-a cuprins greața, sila, ba chiar sămânța de ură ce-o purtam oricărei femei după ce totul se dizolva (ca după o bătaie de palme) în amintire recentă.

Cum de-a ajuns Fawcett să-l pasioneze pe unul ca tata? Englezul nu s-a lăsat delimitat de formule, în timp ce tata tocmai asta a moștenit cel mai mult

de la bunicul: unu și cu unu fac doi, ca să plutească, un vapor trebuie să disloce o masă de apă de atâtea mii de tone, impulsul e egal cu masa ori viteza la pătrat și tot așa. V-am mai spus: tata e un cercetător tipic și are o frică sfântă de ridicol, o știu bine, căci am moștenit-o și eu. Tata n-ar fi acordat atenție relatărilor lui Fawcett (cu rândurile acestea s-a delectat Hemingway înainte să-și potrivească pușca în gură) care spuneau, citându-i pe indienii Nambikwara, că „lumina acelor case din piatră nu se stinge niciodată". El n-ar fi luat nicicând în considerare că „acea ciudată sursă de iluminare dovedește că băștinașii din junglă sunt rămășițele unei civilizații trecute ce și-a păstrat cunoștințele străvechi", asta, ca să nu mai zic că n-ar fi acceptat niciodată că „indienii cu pricina stăpânesc forțe necunoscute, pe care oamenii de știință contemporani au datoria să le redescopere".

Fawcett avea coaie, fir-ar să fie, și încă unele dolofane, dacă era în stare să scrie așa ceva! Bietul tata n-ar fi avut nicicând tupeul să profereze asemenea argumente. Poate că din cauza asta abandonase studiul lui Fawcett și-și lăsase baltă visurile din tinerețe: cum să formulezi astfel de idei în fața unui corp științific care probează până și rețetele de bucătărie și (să zicem) managementul timpului în atelierele de tâmplărie norvegiene?

Pe de altă parte, însă, era vorba la Fawcett doar de coaie, sau și de nebunie, de dispreț pentru viața celor din jur, inclusiv a celor dragi? Mă întreb asta pentru că, deși îl acuzam pe tata că n-are sânge-n instalație, nu era el omul care să mă târască într-o junglă necunoscută, plină de indieni nepacificați, de

animale de pradă, de şerpi şi de gâze capabile să te ucidă în cele mai felurite moduri. Pe vremea lui Fawcett, în Mato Grosso te îmbolnăveai de dizenterie, de friguri galbene şi de malarie; nu existau nici vaccinuri, nici antibiotice, şi orice rană, cât de mică, se infecta, în timp ce sub piele puteai să te alegi cu viermi ce-ţi săpau tuneluri prin carne, şi care, într-un final, se urcau la ochi şi te orbeau. Mai puteai să încasezi altă naţie de viermi, în vasele limfatice, iar ăştia-ţi umflau picioarele şi te îmbolnăveau de elefantiazis; în jungla anilor lui Fawcett erai înţepat, muşcat, zgâriat, turbai de sete şi de foame, dacă făceai pipi în apă te puteai alege cu un *candiru*, care o lua pe urma caldă a jetului de urină, urcând în contracurent până în vezică, unde-ţi sugea sângele, singura scăpare fiind ca nenorocitul de peşte să se sature şi să iasă repede-repede (dacă înţepenea în uretră, aveai noroc: amputarea penisului îţi salva viaţa); mai erau piranha şi ţipari electrici, *purake* – cum naiba de-l luase Fawcett în expediţie pe Jack, fiul cel mare, copilul la care ţinea (ca să-l citez) ca la ochii din cap?

În timp, am aflat ce fusese în mintea lui... Am aflat de la tata, care, pregătind plecarea la Cocraimoro, se apucase din nou de citit. O antrenase şi pe mama în nebunia lui, aşa că toată ziua bună ziua făceau fişe, scoteau hărţi la imprimantă, citeau mărturii, adunau reviste de specialitate etc. Într-o seară, în timpul unei discuţii, tata i-a zis mamei că participarea lui Jack la expediţie făcea parte dintr-un plan mult mai vast, care n-avea legătură nici cu comorile din Eldorado, nici cu gloria ştiinţifică.

Cea care i-a atras atenția tatei asupra acestui fapt a fost, ca să zic așa, însăși Nina, soția lui Fawcett și mama lui Jack. Pe 1 noiembrie 1926, deci la un an și jumătate de când nu mai avea vești de la cei doi, Nina Fawcett îi scria unui oarecare maior Mein: „...nu cred că va mai trece multă vreme înainte ca noi – soțul meu și cu mine – să vă solicităm ajutorul în dezvoltarea teritoriului cel nou, fapt ce va necesita o mulțime de oameni valoroși, de toate meseriile. De îndată ce voi primi mesajul mult-așteptat de la soțul meu, am să vă contactez atât pe dumneavoastră, cât și pe toți ceilalți implicați în proiect. Îmi exprim speranța că în curând veți cunoaște în carne și oase întreaga familie Fawcett."

Tonul scrisorii era potolit și lipsit de îngrijorare, ceea ce te punea din prima pe gânduri. Pe lângă asta, tata se întreba: La ce teritoriu se referea Nina Fawcett? Cine erau oamenii care trebuiau să-l populeze? Despre ce proiect era vorba?

N-avea răspunsuri, iar întrebările cu pricina îmi stârniseră (cum altfel?) curiozitatea, așa că m-am apucat să citesc și eu. A sosit momentul să mărturisesc că n-aș fi fost atât de decis să parcurg legenda englezului, dacă n-aș fi trecut printr-o întâmplare mai degrabă stranie.

Pe vremea aceea dădusem cărțile deoparte – citeam doar de pe net și, ca să fiu cinstit, mai mult mă *jucam* pe net. Ei, bine, exista un joc, The Lost City of Z, scos de National Geographic, care se referea la omul care bântuise tinerețile tatălui meu. Era un joc simpluț, de metrou, un *quest* cu grafică marfă, un

HOG[1] americănesc de şcoală, în sensul că învăţai subiectul amuzându-te din cale afară – edutainment pentru candidaţii la culturalizare, ce să mai vorbim. Pentru un *gamer*, jocul era ideal ca să intri în subiect, chiar dacă era cam lent şi avea nişte buguri idioate, ca orice proces educativ.

La un moment dat, într-o seară, eram cufundat în joc. Tocmai aflasem pe ce hartă a exploratorului era ascuns un indiciu capital, când mă trezesc cu un *cliing:* primisem un mesaj pe contul avatarului meu. The Lost City of Z nu e genul de joc care să genereze conflicte sau tovărăşii online, aşa că m-am mirat. Intru în cont, deschid mesajul şi...

...şi fac ochii mari.

„Eşti fiul lui Vladimir Perelman, iar eu sunt prietenul tău. Ştii ce mă întreb? De ce pleacă tatăl tău în Mato Grosso? Vrea să ia urma oraşului Z sau şi-a propus, de fapt, să te ia cu el în junglă ca să te maturizezi? Indiciu: Vladimir Perelman ar fi încântat ca fiul lui să nu mai piardă vremea jucându-se pe computer."

Mesajul era semnat: Schliemann, călătorul.

Să-i răspund? Să nu-i răspund? Sintagma „a te maturiza" îmi ridică şi acum suspiciuni: nu face decât să-mi aducă aminte că, după ce voi muri, voi deveni teribil de plicticos, după cum urlă Viktor, vocalistul de la Sonda lui Molodkin, imediat după soloul de chitară: mai bine viu decât mort, rap-rap, mai bine scandalagiu decât plicticos, rap-rap-rap, ah, ce-o să mai taci sub pământ, rap-rap, căci morţii-s mereu, dar mereu, altruişti, rap! Din cauza aluziei la

---

[1] Acronim pentru Hidden Object Game.

maturizare, m-am gândit că Schliemann, călătorul, era un cunoscut – poate chiar Lionel, care mă lua peste picior pentru că se plictisea de moarte pe submarinul lui din Marea Barents.

Am citit mesajul cu pricina în fel și chip, am făcut verificări de IP, am dat sfoară printre cunoscuți – am făcut tot ce era de făcut ca să aflu cine mi-l trimisese. M-am uitat la cuvinte, la pauzele dintre ele, la caracterele cu care fusese scris mesajul, la sintaxă, căci orice mesaj de chat își are semnătura sa particulară, așa cum aveau și telegrafiștii în timpul războiului.

Mda... Parcă nu era Lionel și nici vreun alt cunoscut. Nu-mi plăcea să bâjbâi, însă, așa că am ieșit la atac.

Și am răspuns. Am mers pe 90% sinceritate, căci de la Grișa încoace, vai, învățasem care e treaba cu comunicarea pe net, iar eu aveam chef să-l trag de limbă pe Schliemann, călătorul. Așadar, i-am spus că tata era un bun cunoscător al subiectului și că, din câte știam, îi contaminase pe mulți cu pasiunea lui. Mai mult, am recunoscut că, în ce mă privea, abia așteptam să petrec un an sabatic. Îmi plăcea cum suna chestia asta, mai ales de când aflasem că așa se numea chiulul cu alibi.

Am încheiat, băgând minciuna strict necesară unui mesaj de tatonare. Absența pe net a contactului *face 2 face* transformă orice dialog într-un joc, așa că minciuna (s-o știți de la mine) vine la pachet cu distracția.

Prin urmare, i-am băgat un mort în casă lui Schliemann, călătorul: „Tatăl meu a efectuat cercetări recente asupra subiectului. Datele lui indică fără dubiu

că majoritatea celor plecați pe urmele lui Fawcett s-au lăsat păcăliți de coordonatele false pe care exploratorul le-a oferit publicului larg. Până și Societatea Regală de Geografie a fost indusă în eroare de acest *trick* al lui Percy Fawcett."

Minciuna *mea* se referea la pretinsele descoperiri ale tatălui meu: el nu făcuse nicicând asemenea cercetări. Dar bănuiala că Fawcett ne dusese cu preșul exista de multă vreme, iar ea avea în vedere tocmai coordonatele cetății Z. Iată, deci, cât de simplu e să clatini încrederea cuiva! Dacă nu sunteți experți în minciuni, însă, vă sfătuiesc să procedați așa doar online, căci altminteri vă dă chipul de gol. Eu așa pățesc, totdeauna, iată de ce mă rog pentru sănătatea lui Bill Gates.

În fine. I-am răspuns lui Schliemann, călătorul, și am semnat, ca să nu mă creadă vreun prost, ceva: Muribecca, Marchiz al Minelor.

Necazul cu minciunile e că, odată lansate, trebuie cultivate (ah, Grișa...), iar eu nu știam mare lucru despre acest Muribecca. Și, iată-mă și pe mine lansat în lecturi masive despre pasiunea de tinerețe a tatălui meu – portretul arheologului ca tânăr, aha! Văzându-mă, bunicul mi-a spus că noi, copiii, nu moștenim doar trăsăturile părinților, ci și problemele lor, de parcă aspirațiile s-ar transmite din generație în generație la fel ca blestemele biblice. Ce să-i răspund? Că subiectul mă prinsese în asemenea hal, încât nu mai făceam decât să joc The Lost City of Z și să citesc tot ce îmi oferea Google referitor la subiect? Că urmăream orice frântură de biografie a englezului? Că citisem despre spiritism și teozofie până când

înțelesesem cum a apărut Biserica Scientologică și cum de-a fost posibil ca un actor scundac să spargă box-officeul?

Și așa se face că, așteptând replica lui Schliemann, călătorul, am aflat că în căutarea lui Fawcett au plecat paisprezece (14!) echipe de exploratori și că au pierit peste o sută de oameni, fără ca nimeni să fi deslușit misterul dispariției sale, chiar dacă unii au pretins că l-au întâlnit pe colonel în junglă. Primul care a susținut că l-a văzut a fost un inginer francez, Roger Courteville. Acesta plecase din Cuiaba la vânătoare de aligatori și ajunsese la o sută șaizeci de kilometri nord de Diamantino, când dăduse ochi cu un bătrân bărbos care stătea pe marginea drumului, nepăsător la țânțarii care îl înțepau. Episodul a avut loc în 1927, la doi ani de la dispariția lui Fawcett.

Pe vremea aceea, fiul mai mic al lui Fawcett, Brian, era inginer de căi ferate în Peru, iar Courteville, care o ținea una și bună că stătuse de vorbă cu tatăl său, venise la Lima. Brian dăduse fuga din Anzi, de unde lucra, ca să discute cu Courteville, iar acesta din urmă îi relatase întâlnirea: Fawcett îi spusese că ultima sa expediție fusese un eșec, că Jack se îmbolnăvise de friguri și că ei doi n-aveau de gând să dea niciun anunț oficial, pentru că nu pofteau să se întoarcă în lumea civilizată. (Nu suflase o vorbă despre nevastă, despre Brian și despre Rimmel, de parcă n-ar fi contat.)

Fawcett îi mai explicase lui Courteville că alesese o viață liniștită de fermier (?!) și că avea să rămână cu Jack în zona situată la nord-vest de Diamantino, fără să precizeze mai mult despre amplasamentul „fermei“.

Un articol publicat în *O Jornal*, din Rio de Janeiro, descrie întâlnirea pe larg:

„Mergeam pe lângă Chapada, către Burity“, povesteşte Courteville, „când am zărit pe marginea drumului un om de 50–60 de ani. Părea foarte obosit. Îşi ţinea mâinile pe genunchi şi avea părul şi barba albe-cenuşii. Purta pantaloni scurţi, kaki, aşa cum poartă cercetaşii, şi o pălărie cu boruri largi (...) .

(...) ca să intru în vorbă cu el, l-am întrebat dacă eram departe de Cuiaba, însă omul nu m-a băgat în seamă. Era încălţat cu nişte ghete uriaşe, iar gambele şi coapsele sale, dezgolite, erau acoperite de nenumăraţi ţânţari. Stoicismul lui era atât de bizar, încât i-am zis:

– Ţânţarii ăştia te-au luat în primire, omule...

Remarca mea şi-a produs efectul, iar bărbatul a ridicat privirea spre mine. Chipul îi era obosit, consumat de febră, dar ochii săi aveau o căutătură puternică, neînduplecată – m-am gândit atunci că omul din faţa mea fusese militar. Într-un târziu, mi-a răspuns:

– Bietele animale... sunt şi ele înfometate...“

În documentele de familie ale lui Fawcett (aşa-numitele Însemnări Secrete), Brian afirmă că varianta lui Courteville e foarte probabilă, lucru pe care acelaşi Brian, însă, îl contrazice în prefaţa volumului *Exploration Fawcett*, pe care l-a editat. De ce această contradicţie? De ce soţia lui Fawcett era liniştită, de ce fiul său mai mic dădea crezare unui basm de adormit copiii, de ce fusese necesară redactarea unor Însemnări Secrete, care contraziceau cartea ce-l dezvăluise pe colonel publicului larg?

„Banii și gloria“, mi-a răspuns Schliemann, călătorul. Terminasem questul The Lost City of Z și nu mai intram în joc decât ca să corespondez cu el. „Banii și gloria, ce altceva să dorească urmașii lui Fawcett?“

Hm, dacă fusese vorba de bani, nu fuseseră prea mulți, cel puțin așa pretindea tata: cică familia Fawcett fusese (și încă era) cam scăpătată. I-am scris asta lui Schliemann, dar el mi-a replicat:

„Atunci înseamnă că i-a mânat de la spate doar dorința de glorie. Dorul de reclamă. Ce, tu nu te gândești la ce va spune Ana când va afla că pleci în junglă, pe Rio Xingu? Ana... amazoana din cearșafurile tale...“

Degetele mi-au înghețat pe tastatură. Schliemann știa prea multe, mă făcea să mă simt ca un prost. Nu reușisem să aflu cine e – știam doar că nu făcea parte dintre cunoscuți. Era dibaci și-mi picura în minte, încet-încet, ideea că cercetările tatălui meu se vor împotmoli. De la el am aflat că mai exista un șantier arheologic pe Rio Xingu, îl conducea un american, unul, Hagenbeck, care beneficia de sponsorizări grase și care, spre deosebire de tata (sublinia Schliemann), nu lăsase cercetarea de izbeliște ca să taie frunză la câini pe granturi meschine.

N-ar fi trebuit să scrie asta: doar eu aveam *voie* să-l critic pe tata, iar dacă pofteam, puteam să ajung și la cuțite cu el. Voi, însă, n-aveți acest drept, iar Schliemann, călătorul, nici atât – democrația nu încape în problema asta. Mi-era din ce în ce mai clar că manevrele lui Schliemann nu urmăreau decât să mă determine să *nu* plec la Cocraimoro; știa că, dacă aș fi

refuzat să plec în junglă, nici tata n-ar mai fi făcut-o. N-aş putea să spun cum am ajuns la concluzia asta, cred că reieşea din subtextul conversaţiei pe care o purtasem cu Schliemann preţ de câteva săptămâni, ca şi cum îndărătul mesajelor noastre s-ar fi strecurat, nebănuit, abia pulsând, un *body language* inefabil, exprimat prin întorsături de frază şi întârzieri sau precipitări ale răspunsurilor electronice.

Răsuflarea reţelei, pricepeţi?

În fine. Ca să-şi atingă scopul netrebnic, nemernicul de Schliemann mai pedala când şi când pe argumentul romantic şi mă ţinea la curent cu ce făcea Ana. Din ce-mi scria, se părea că fusese la fel de uluită ca şi mine când mă văzuse în restaurant, la Grande Provence. Fiziologia noastră distinctă o luase şi pe ea prin surprindere, aşa că nu îndrăznise să mă caute, doar comentase păţania cu nişte colege şi spera, cumva, s-o prind din urmă, dacă aşa ceva mai era posibil.

Tocmai schimbam cu Schliemann nişte mesaje pe tema asta. El îmi mărturisea că n-avea cum s-o înţeleagă pe Ana – cică era o întreprindere sortită pierzaniei când venea vorba despre fetele de vârsta ei: ele aveau ţeluri neclare, parazitate de imagini masculine neprecizate ce le chemau noaptea în vis, arătându-le un paradis confuz, iar ele, fetele prea tinere, nu ştiau dacă să aibă încredere în ce râvneau. Creierul, inima şi hormonii li se contraziceau bezmetic, iar ele deodată se trezeau că iau te miri ce hotărâre: Ana, de pildă, îşi tatuase un bulgăre de gheaţă minuscul pe omoplat, acolo unde părinţii ei n-aveau cum să-l vadă.

Gândul la bulgărașul de gheață tatuat pe omoplatul Anei (cel stâng, după cum pretindea Schliemann) m-a făcut să las computerul și să dau dracului răspunsul pe care-l aștepta maleficul meu interlocutor. M-am cufundat în scaun. În casă era liniște. Bunicul sforăia, potolit, în camera lui. În minte mi se perindau pățaniile de pe malul Nevei. Oare dacă aș fi ales alt traseu, mai arcuat, mai aproape de podul Birjevoi, aș fi reușit să ajung la Fortăreață? Ce s-ar fi întâmplat, dacă aș fi avut răbdare și aș fi așteptat o noapte fără ceață?... Revedeam luminile Fortăreței, încercam să văd unde greșisem și eram atât de cufundat în gânduri, încât simțeam până și gerul nopții de februarie, auzind, totodată, cum anvelopele preparate de Griboedov scârțâiau pe gheața râului.

Și atunci, în camera mea fiind, cu chipul izbit de lumina violacee a screensaverului, am auzit: „Te caut de-atâta vreme. Unde ești?“

Glasul a răsunat clar. În minte mi-au pulsat imaginile văzute la pornirea în traversadă. Cuvintele pe care le auzisem nu puteau să fie decât cele cărora le răspunsesem deja, în noaptea de februarie, neștiind de ce și cui răspund. Între vocea ce-mi vorbise acum și răspunsul pe care-l dădusem atunci era o asemenea continuitate, o legătură atât de naturală, încât am înțeles că cele două replici aparțineau unuia și aceluiași dialog.

În noaptea aia l-am dat naibii pe Schliemann și am redeschis cărțile pe hârtie. Nu de teamă – nu, nu –, nu resimțeam decât un fel de mirare căreia nu-i găseam leac și cel mai comod mi-a fost să dau vina pe ecranul computerului: cică genera halucinații când îl consumai în exces.

Așadar, cărți pe hârtie, cărți despre urmașii lui Fawcett – îmi spuneau același lucru ca Schliemann, călătorul. Nu te duce, nu pleca, păreau ele a-mi zice; acolo, în Mato Grosso, totul devine nimic, nimic, nimic. După cum scria peste tot, chit că rapoartele despre întâlnirile cu Fawcett se înmulțeau, anii treceau, dar exploratorul nu dădea niciun semn de viață. Lumea se obișnuia cu ideea că Fawcett dispăruse și că trebuia să fie mort – cu desăvârșire mort.

Prin urmare, sponsorii americani ai ultimei expediții, The North American Newspapers Alliance, au hotărât să afle ce anume le dăduse o asemenea gaură în buget și, dacă mai era posibil, să scoată oarece profit. În 1928 l-au angajat pe exploratorul George Miller Dyott, trimițându-l în căutarea lui *el coronel*. Dyott a pornit la drum din Cuiaba în luna mai, cu 64 de boi, 10 măgari și 26 de oameni. De la Deadhorse Camp, Dyott s-a deplasat spre est (în direcția greșită! – după cum avea să exclame Brian în Însemnările Secrete) până pe Rio Kuliseu, ajungând într-un sat al tribului Anauqua (o ramură a neamului Kalapalo), sat prin care trecuse și Fawcett. În coliba șefului de trib, Dyott a remarcat un cufăr pentru uniforme militare, model britanic. Totodată, fiul șefului de trib, Aloique, purta la gât o curea din piele, de care atârna o plăcuță metalică gravată cu inscripția *Silver & Co. of London* – numele fabricantului cufărului pentru uniforme. Din cele spuse de indieni, cufărul aparținea unui karib (Fawcett, cine altul?) care trecuse prin satul lor demult, însoțit de doi tineri. Deși tinerii erau extenuați, bătrânul lor șef nu le acordase decât o zi de odihnă, după care

porniseră spre est, conduşi de însuşi Aloique. Acesta i-a dus în alt sat Kalapalo, pe malul râului Kuluene. De acolo, echipa îşi continuase drumul spre est, dar, înainte de a pleca, englezii se purtaseră neomenos şi încălcaseră o serie de tabuuri, astfel încât indienii nu îi mai însoţiseră. După ce Fawcett şi cei doi tineri părăsiseră satul, indienii le urmăriseră fumul focurilor de tabără timp de cinci zile, după care fumul dispăruse.

Fiul şefului de trib, Aloique, i-a spus lui Dyott că oasele celor trei încă se aflau în zona în care dispăruseră şi s-a oferit să conducă echipa într-acolo şi să le dezgroape. Dyott nu avea încredere în indian, însă, aşa că a părăsit satul în grabă, ducându-se pe râu, în aval, unde grosul echipei sale stabilise o tabără la confluenţa cu râul Şapte Septembrie. Odată ajuns acolo, a găsit tabăra înconjurată de indieni agresivi, ceea ce i-a confirmat suspiciunile legate de Aloique: Dyott bănuia că voia să-i jefuiască. A mai tras concluzia (mai ales după ce văzuse cufărul pentru uniforme) că membrii echipei Fawcett fuseseră ucişi de indieni pentru că încălcaseră cutumele tribului, cu toate că între timp se stabilise că Fawcett abandonase cu bună ştiinţă respectivul cufăr, în 1920, în cea de-a şaptea expediţie.

Şi aşa se face că The North American Newspapers Alliance a rămas şi fără bani, şi fără dovada deznodământului poveştii lui Fawcett.

Probabil că cea mai solidă relatare despre dispariţia lui Fawcett a fost oferită de fraţii Villas Boas, antropologi plătiţi de guvernul Braziliei. Relatarea lor se aseamănă cu a lui Dyott, dar mulţi autori o contrazic,

frații Boas având motive personale de a furniza – cu orice preț! – dovezi referitoare la dispariția lui Fawcett. În opinia acestor autori, nenumăratele echipe care îl căutau pe explorator în Mato Grosso interferau cu cercetările antropologilor și cu politica lor de contact cu indienii. Pe de altă parte, autoritățile erau excedate de exploratorii *sui generis*, bănuind că erau spioni care prospectau în Mato Grosso (teritoriu bogat în resurse) în slujba unor guverne străine.

În 1952, frații Boas au anunțat lumii întregi că aveau dovada că indienii Kalapalo îi uciseseră pe Fawcett și pe însoțitorii săi. Frații Boas, apropiați tribului, intraseră în posesia scheletului lui Fawcett și supuseseră oasele unor analize antropologice, stabilind că rămășițele aparțineau, indiscutabil, colonelului. Cu acea ocazie, fiul colonelului, Brian, a fost plătit de un magnat de presă, Assis Chateaubriand, să se deplaseze în Brazilia ca să vadă scheletul cu pricina, ba, mai mult, să viziteze și tribul Kalapalo. În opinia lui Chateaubriand, călătoria trebuia să devină un boom mediatic, mai ales după ce Brian se va fi fotografiat dând mâna (!) cu ucigașii părintelui său, ceea ce ne dovedește că de 120 de ani încoace presa nu s-a schimbat.

Ceea ce nici Chateaubriand și nici frații Boas nu știau însă era că Brian avea asupra lui amprenta unei lucrări dentare a colonelului. În liceu, Fawcett fusese un jucător de rugby redutabil și își pierduse doi incisivi în timpul unei partide de antrenament, motiv pentru care i se practicase respectiva lucrare stomatologică.

Când lui Brian i-a fost prezentat craniul prezumtiv al tatălui său – stupoare! Craniul avea dantura

intactă. Ulterior, scheletul a fost examinat la Londra, iar specialiştii de acolo au conchis că nu se aflau *sub nicio formă* în faţa rămăşiţelor lui Fawcett, fie doar şi pentru simplul motiv că exploratorul avea peste un metru optzeci (lucru valabil şi pentru însoţitorii săi), în timp ce scheletul produs de fraţii Boas depăşea cu greu un metru şaizeci. Colac peste pupăză, după mulţi ani, un tânăr membru al tribului Kalapalo a recunoscut că povestea cu scheletul era aranjamentul fraţilor Boas, că aceştia puseseră la cale întreaga mistificare, dezgropând oasele unui indian anonim pe care acum, însă, tribul le dorea înapoi, în sat, în mormântul strămoşesc. În consecinţă, indienii solicitau returnarea scheletului printr-o adresă oficială adresată Universităţii de Medicină din São Paulo, depozitara respectivului schelet. O altă variantă ne spune că în 1965 rămăşiţele lui Fawcett s-ar fi aflat în altă parte, şi anume în apartamentul din São Paulo al unuia dintre fraţii Boas.

Fraţii Boas, o emblemă culturală braziliană, au pretins mereu că aceste speculaţii au fost întreţinute de însuşi Brian, interesat să câştige bani din cărţile şi articolele pe care le scotea despre tatăl său (ah, Schliemann...). Până în 1998 adevărul părea să fie de partea antropologilor brazilieni, dar în acel an un reporter britanic a ajuns în satul Kalapalo, unde un bătrân pe nume Vajuvi a susţinut sus şi tare că oasele scoase din junglă de fraţii Boas nu erau ale lui Fawcett. Mai mult, el s-a jurat că tribul său n-avea nicio legătură cu dispariţia exploratorului, variantă susţinută şi de David Grann în cartea sa despre oraşul Z.

Schliemann, însă, susţinea că lucrurile stăteau aşa cum pretinseseră, în mod repetat, fraţii Boas.

„Fawcett a fost ucis de tribul Kalapalo“, mi-a scris el o dată, „pentru că ajunsese la numai câteva zile de ruinele cetăţii Muribecca, iar indienii nu doreau ca vreun karib să afle de ea.“

„De unde ştii tu unde e cetatea Muribecca? N-a descoperit-o nimeni...“

„Serios? Şi atunci, ce dezgroapă Hagenbeck la Kuhikugu, pe râul Kuluene? Acolo e Muribecca, acolo e cetatea Z, iar Fawcett a fost la doi paşi de ea. Tu crezi că Hagenbeck, un cercetător adevărat, între noi fie vorba, ar mai obţine bani, dacă n-ar dovedi Universităţii că descoperă lucruri palpabile?“

„Nu spun că Hagenbeck n-a descoperit nimic, spun doar că a descoperit *altceva* şi că Muribecca nu e acolo unde caută el. Tata ştie mai bine decât Hagenbeck lucrurile astea. Cetatea Z nu e pe râul Kuluene.“

Vreo două zile după acest schimb de mesaje Schliemann nu s-a mai manifestat. Ţin minte că pe atunci am zărit-o pe Ana, pe malul lăcuşorului din grădinile Mihailovski. Era o zi însorită de început de octombrie, iar ea, Dumnezeule, crescuse şi mai înaltă! Avea peste un metru optzeci şi se plimba cu un papiţoi *mai* înalt decât ea, un ins la vreo 16–17 ani, tuns periuţă, cu o pălărie cu boruri scurte, dată pe spate, cu piercinguri din plastic colorat şi cu un tricou cu Scooby Doo rânjind în timp ce regula o cămilă. Sub cămilă scria „Get your Weed, Be Simple, Be Natural!“. Era un *pedik*[1] care cerea palme, mergea

---

[1] *Poponar*, în argou.

clătinându-se, de parcă îl trăgeau mușchii în jos – în fine, ieșiseră și ei de la ore.

Eu veneam de la școală pe strada Sadovaia, cu bunicul, care mergea din ce în ce mai greu, dar nu se lăsa. Mă însoțea zi de zi, trimis atât de ai mei (ca să nu mă scape din ochi), cât și de doctorul Nachtigall, care spunea că mersul pe jos face bine la inimă – cică șase kilometri pe zi țin stentul departe de om.

De îndată ce-am văzut-o pe Ana, i-am zis bunicului, fără milă:

– Hai și noi în parc!

– Nu ne lasă taică-tău, încercă el să scape.

– Păi, ce, trebuie să-i spunem?

Trecusem de intrarea în parc, cea din spatele Castelului Mihailovski, iar bietul meu bunic se strâmbă, supărat:

– Ce te-a apucat? Doar nu vrei să mă întorc din drum...

– Uite, am negociat, eu o să sar gardul pe aici, iar tu o să vezi tot ce fac. Nu mă duc departe, promit!

– O să pună milițienii mâna pe tine.

– Fii serios, sunt niște grăsani.

Și am sărit gardul. M-am repezit printre copaci (începuseră să-și piardă frunzele) și am ieșit la cincizeci de metri în fața Anei. În primele clipe, ea nu și-a dat seama că eram și eu pe acolo și-l tot sorbea din ochi pe hăndrălău; insul dădea din gură cu îndrăzneală, povestea cu gesturi largi, mergea în felul acela de pseudo – malac înotând în haine. Atârna de el și-un lanț lucios (puaaah!) și purta blugi din ăia, căzuți în vine, de ziceai că se scăpase pe el. I-am urmărit cam zece-cinșpe' secunde, până ce ei i-a căzut fisa c-o iscodesc.

A naibii... Nu era doar mai înaltă, se și împlinise... M-a privit îndelung, uitând de lunganul ei, care nu se oprea din fluturat de mâini. Povestea ceva despre niște bărci cu motor. Costau peste 300 000 de euro.

– ...trei sute de mii, îți dai seama? Trei sute de mii, și ăsta e un model depășit, nu se mai construiește de...

După ce-am trecut de ei, m-am chiorât prin tricoul ei – speram să ghicesc tatuajul cu bulgărașul de gheață de pe omoplat, dar nu i-am zărit decât breteaua sutienului. M-am întors la bunicul, spășit. Nu-mi ieșea din minte barcagiul ăla al Anei care valora trei sute de mii de euro – dacă Ana îl plăcea mai mult decât mă plăcuse pe mine?

– Ei? făcu bunicul. Ți-ai făcut damblaua?

Mi-o făcusem, dar el avea un glas nu-știu-cum. Mă așteptam la ironiile lui, căci bunicul se prindea de orice și nu lăsa nicio slăbiciune nepedepsită, numai că el era dezorientat: vorbea în dodii, se bâlbâia, pur și simplu nu pricepea de ce făcusem tura aia atât de rapidă prin parc. Și, uite-așa, din vorbă în vorbă, mi-am dat seama că Ana se ștersese cu totul din mintea lui. Nu se punea problema să n-o fi remarcat sau să nu fi fost în stare s-o recunoască – nu-l știți pe bunicul cât de ochios era, că el găsea și acul în carul cu fân! Nu: era altceva, era ceva ce avea legătură cu plânsetul tatei din seara aceea, când fuseserăm la restaurant, la Grande Provence – bunicul simțea cum zilele se pregăteau să-i dea *delete*[1], asta era.

---

[1] Nu este adevărat. Bunicul lui François asistase la o scenă care-l dăduse peste cap. Cât timp puștiul alergase după Ana, Serghei Emanuelevici o văzuse pe Marusia Perelman, noră-sa, pe bancheta

Se întâmplaseră prea multe în cinci minute, iar Ana, n-o să credeți, nu mai reprezenta nimic pentru mine – așa cum o uitase bunicul, uitasem și eu cum era să fii îndrăgostit de ea. Chestia mă înfuria, mă scotea din minți: cum adică, să *nu* mai fiu îndrăgostit de Ana? Deși era o dragoste lipsită de noroc, de ce să n-o mai iubesc? Ce prostie mai era și asta?

Mergând spre casă, îmi porunceam s-o iubesc – dar nimic! Ana îmi mobila mintea precum o stafie. Era o cadră de zi, un decor cu aspect omenesc ce-mi popula memoria, atât rămăsese din ea, nu-mi venea să cred că nu mai aveam de ce să simt noduri în gât.

Ce tâmpit ești, François Perelman! mi-am spus când mi-am aruncat ghiozdanul în dormitor.

Seara, după ce toți ai casei au adormit, am intrat iarăși în The Lost City of Z. Schliemann nu-mi lăsase niciun mesaj și, ca să fiu cinstit, nici n-aveam poftă de el. Nu-mi ieșea din minte bunicul, nu-mi ieșea din minte Ana – pe ea, parcă-parcă începusem s-o iubesc din nou, dar nu cine știe ce...

„Te tot caut, iar tu nu-mi răspunzi, unde ești?" îmi răsună deodată în minte glasul căruia îi răspunsesem de două ori fără a-l fi auzit.

Nu era nevoie să-i răspund. În gând îmi defilau cuvintele rostite în minte cu câteva luni în urmă,

---

din spate a unui taxi, în compania unui bărbat mai tânăr decât ea. Taxiul oprise pe Zamkovaia, să dea prioritate mașinilor ce treceau pe Sadovaia, iar bietul Serghei Emanuelevici avusese suficient timp să-i vadă pe cei doi cum râdeau. Tânărul o apucase pe Mașa de mână și i-o sărutase, italienește. Când taxiul făcuse stânga, spre Gostini Dvor, bunicul lui François apucase să înregistreze zâmbetul remanent al nurorii sale și licărul ce-i juca în ochi.

când îl simțisem a doua oară, după cina de la Grande Provence. Vorbele mele de atunci s-au epuizat, iar vocea a replicat:

„Ba, te aud... Și parcă-mi amintesc unde ești." Nu respira, nu se mișca – n-avea *nevoie* să respire și mișcările lui n-aveau cum să provoace niciun zgomot, nicăieri. Apoi: „O să vii și de data asta?"

– Unde să vin? am întrebat cu glas tare.

Se auzi un *cliing* din computer – era Schliemann, văzuse că sunt online. Nu i-am răspuns, căci glasul acela (nu știu să-l etichetez altfel) încă îmi umbla în minte.

– Unde anume să vin? am mai întrebat o dată, dar glasul, nimic.

Treptat, zgomotele camerei dislocuiră sonorul ciudat care mă înconjurase câteva clipe: mi-am dat seama că, de fiecare dată când simțisem glasul cu pricina, avusesem aceeași senzație, de parcă cineva m-ar fi cufundat într-o cameră de deprivare senzorială. În sfârșit, sunetele Piterului acoperiră zgomotul camerei mele, luând definitiv locul liniștii.

Am deschis mesajul lui Schliemann.

„Câtă încredere să ai în tac-to, din moment ce nici măcar rușii bogați nu-l sponsorizează, oferindu-i bani, în schimb, lui Hagenbeck?"

„Câtă încredere să am în Hagenbeck, din moment ce tata primește fonduri pentru expediția de pe Rio Xingu din partea unor universități americane?" am replicat, furios.

„Cum vrei tu, băiatu'. Vezi să n-o isprăvești și tu ca fiul ilustrului Fawcett. O plimbare prin Mato

Grosso e mai nemiloasă decât traversada Nevei pe gheață. Dar, ce vrei, tac-to e dispus să-ți joace viața."

„Nimeni nu știe ce-a pățit echipa lui Fawcett!" am tastat cu putere, gata să spulber tastele în lăcașurile lor. „Nimeni nu știe, nici măcar tu!"

Și am închis computerul. Cine dracu' era Schliemann? Ce naiba voia? I-am bătut în Skype, la ora aceea târzie, unui coleg de școală, un *computer wizzard* cu grad de Master of Disaster. Cică era în stare să transforme întregul Piter într-un computer uriaș și să se joace la el precum un hacker Savaot.

– Bine, îmi zise colegul, chicotind. Ia deschide râșnița. Vezi c-o să mă dau pe la tine prin mățăraie, nu te speria.

În câteva clipe, screenurile din PC începură să se schimbe singure. La un moment dat, pe display apăru un mesaj: DAK AI KEF, ÎTZI PUN C FILM VREI, KT TIMP FAK TRB.

N-aveam chef. L-am întrebat dacă pot să mă culc. El mi-a scris: ești la tine acasă, fă ce vrei, dar n-am putut să adorm decât foarte târziu, trăgând când și când cu ochiul la PC.

M-am trezit cu noaptea în cap. Master of Disaster încă meșterea prin computer. I-am bătut în Skype și am stat un pic de vorbă. Am convenit să lase treaba baltă și să ne vedem la școală.

– O să ne vedem noi și la școală, da' află că golanu' ăsta e-un tip bazat, îmi mărturisi amicul. Habar n-am de unde trimite mesajele, dar ceva-ceva urme tot a lăsat el pe lumea asta, hi, hi... O s-alerg după el din server în sever, de la Poli, la Ecuator, și înapoi, da' uite-te la mine, își trase el pleoapa în jos,

invitându-mă să-l privesc în adâncul ochiului, nu promit nimic! Omul s-a băgat și prin documentele lu' tac-tu. Acolo a făcut bairam, s-a servit cu o grămadă de bunătăți. Vezi că ți-am trimis prin e-mail o protecție. Pune-i-o lui tac-tu în râșniță, dacă nu vrea să-l facă orice puști găozar. În rest, lasă-mă să-mi văd de treabă. Te țin eu la curent.

Dar lucrurile scăpaseră deja de sub control. Cu câteva zile în urmă, mama primise vreo două kilograme de documente xerografiate de la o colegă de facultate care preda franceza la Dnepropetrovsk – prietena cu pricina le obținuse de la o insă care conducea un club de studii teozofice, fiind o urmașă de-a șaptea spiță a Elenei Petrovna Blavatsky. De când primise hârtiile cu pricina, maică-mea nu mai ieșea din birou și, ori de câte ori o întrebam ce citește, îmi spunea doar atât, „Ai răbdare, François!“

În aceeași perioadă, tata se apucase de chestii practice: se întâlnea cu unul de la Spețnaz și studia pe teren, adică pe malul lacului Ladoga, managementul (zău că așa se numea!) general al unei tabere în sălbăticie. Tot pe atunci, pe mine mă trimiseseră să fac înot, mai mult de gura bunicului; făcuse un circ nemaipomenit, le spusese alor mei că trebuie să mă întăresc cumva, pentru că, la cât de slăbănog și de palid eram, sigur aveam să mă duc pe copcă la Cocraimoro.

Într-o seară, pe când eram cu toții în sufragerie, aflarăm ce-o ținuse pe mama cu sufletul la gură: printre documentele descendentei doamnei Blavatsky figurau mai multe scrisori și adnotări despre și de-ale lui Fawcett. Clubul teozofic din Dnepropetrovsk se ocupase de studii oculte încă din 1894, iar comuniștii

(lucru ciudat) nu se băgaseră peste ei – se pare că se folosiseră de contactele peste hotare ale membrilor clubului, pentru aranjamentele Cekăi.

În fine. Mama ne citi pentru început o scrisoare de-a lui Fawcett. Iată ce-i scria soției sale pe 23 mai 1925: „În ceea ce privește latura Ocultă a cercetării – iar restul este de interes periferic –, cu greu îmi pot da seama dacă altcineva ar fi în stare să ducă la bun sfârșit o asemenea expediție. Pur și simplu, contemporanii noștri nu au acea gândire liberă, lipsită de prejudecăți, care să le permită să întrezărească ceea ce ani întregi de cercetare mi-au arătat mie și prietenilor mei."

Apoi mama ne citi altă scrisoare – era redactată pe același ton. După care ne mai citi una. Și încă una. După a cincea misivă (toate se refereau la „latura Ocultă"), ai mei conchiseră că expediția proiectată de Fawcett către cetatea Z era mai degrabă o alegorie, nu o călătorie științifică.

Vax, le-am spus, dar ei nu s-au lăsat. În afara scrisorilor, printre documentele xerografiate se mai aflau și Însemnările Secrete ale lui Fawcett, pe care naiba știe cum de puseseră mâna cei din Dnepropetrovsk. Notițele cu pricina erau inedite chiar și pentru tata, deși el mai văzuse documente asemănătoare la sediul Societății Regale de Geografie. Ei, bine, problema acestor însemnări era că se refereau la un itinerar absurd. Practic, ultima expediție a lui Fawcett trebuia să străbată niște zone de neîntâlnit în jungla din Mato Grosso – „un deșert, înălțimi acoperite de zăpezi veșnice și tuneluri prin munte" –, ceea ce le întări alor mei ideea că englezul intenționa să efectueze o călătorie

inițiatică.[1] Brian însuși, fiul exploratorului, comenta și el într-un document aflat în colecția clubului: „Oare nu cumva orașul Z, obiectivul central al tatei, era doar un obiectiv spiritual, iar maniera de a-l atinge, o simplă metaforă? În fond, tata a fost mereu un admirator al ezoterismului egiptean (sic!), iar acesta, știm bine, privea călătoria în sine ca pe un mijloc de comuniune cu zeii. Isis însăși, căutându-și soțul ucis, pe Osiris, face o asemenea călătorie inițiatică, din care înțelege rosturile lumii..."

Ce să mai spun? Documentele clubului teozofic de la Dnepropetrovsk afirmau fără înconjur că în anii 1920–1924 Fawcett transformase cetatea Z într-un obiectiv secundar, în ciuda afirmațiilor sale publice prin care solicita fonduri și care se refereau în exclusivitate la cercetări arheologice, antropologice și geografice. Adevăratul său țel, o vedeam negru pe alb, era altul, și anume acela de a-i descoperi pe așa-numiții Gardieni ai Pământului, un trib amazonian care obișnuia să se îmbrace în haine imaculate. Aceștia mai erau cunoscuți (în sfera ocultă) și sub numele de Observatori sau de Cei Strălucitori și aveau un rol de mentenanță a omenirii.

– Mamă, ce țeapă le-a tras Fawcett sponsorilor! m-am bucurat.

– Nu întru totul, s-a încruntat tata.

Era încurcat, mai ales că mama îl privea cu scepticism: abia acum se prindea și ea cam ce fel de om adulase tata.

---

[1] Aceeași observație o face și Misha Williams, un dramaturg englez, prieten de familie cu urmașii lui Fawcett.

Încă din 1920, ne-a explicat tata, circula zvonul că adevărata intenție a lui Fawcett era să întemeieze în Amazonia o colonie spirituală. Orașele pierdute din junglă și bogățiile lor, dacă existau, trebuia să ofere doar fondurile necesare acestei întreprinderi grandioase, al cărei scop era să creeze un falanster pentru elita omenească, o colonie din care să izvorască o nouă rasă umană (pam, pam!). Această nebunie figura în Însemnările Secrete sub numele pompos de Marele Plan, iar clubul de la Dnepropetrovsk nu era cu totul străin de el.

Astfel, se vădi că un membru marcant al clubului, pe nume Fiodorov, întreținuse o corespondență asiduă cu un oarecare Harold Large, unul dintre cei mai buni prieteni ai colonelului. Fiodorov făcea dese trimiteri la Marele Plan, pretinzând că la Dnepropetrovsk (Ekaterinoslav, pe vremea aceea) așteptau 50 de oameni, bărbați și femei, gata de plecare (te cred și eu, se terminase războiul civil și începuse foametea), cu condiția ca Fawcett să le ofere o colonie în inima Amazoniei. Mama găsise o scrisoare expediată de Harold Large pe adresa Ninei Fawcett, pe 4 decembrie 1926, la opt luni de când exploratorul dăduse ultimul semn de viață: „S-ar putea să fie mai multe grupuri gata de organizare acum..." scria Large. „Putem noi să facem orice, dar Marele Plan este colosal și întreaga civilizație este învăluită (!) în lucrarea dusă în spinare de soțul tău, de Jack și de Raleigh. Ei vor primi, la timpul potrivit, ajutorul de care e nevoie. Întârzierea nu e decât o speranță amânată, ea ne arată clar că Planificatorii Divini țin toate detaliile în mână."

Odată ajuns aici, am izbucnit în râs și i-am lăsat pe ai mei să dezbată, ca niște oameni mari ce erau, informația pe care puseseră mâna.

– Sunteți pa, le-am zis din ușă, vă face Fawcett și pe voi.

Istoria asta era prea gogonată. Poate că în 1926 mai existau oameni gata să percuteze la asemenea aiureli, dar cum să mai crezi în așa ceva în 2011, când niște tipi din Geneva căutau hadroni prin buncărele CERN? În fine, orice motiv e binevenit pentru o călătorie.

După ce i-am lăsat pe ai mei de izbeliște, am petrecut cu Ana zece minute năprasnice în întunericul dormitorului (la așa ceva, ea încă se ridica la înălțime) și apoi mi-am spus așa: băi, François Perelman, bagă-i ardei în cur lui tac-tu! Fă-l să ia *adevărata* cale a englezului și obligă-l să dea peste cetatea pierdută, dacă așa ceva o fi existând. E damblaua lui, ce dracu', și dacă el își imaginează din toate puterile c-o să găsească Z, sau Muribecca, sau cum i-o mai spune, o să-l mulțumească orice sat prăpădit! Măcar să descopere ceva, că altfel înnebunim cu toții în casa asta. Până și tâmpiții spun că cele mai sfruntate visuri devin realitate, cu condiția să te dai peste cap ca să crezi în ele.

Am pornit computerul. Trecuseră două săptămâni de când Schliemann nu-mi mai scrisese, dar în seara aceea o făcu:

„Și mai spune-mi, te rog, dragă François Muribecca (Ce ironie ieftină!), ce suflet au ai tăi să plece la capătul lumii și să-l lase singur pe bătrânul tău bunic? L-am urmărit, săracul de el se împuținează pe zi ce trece. Măcar tu de-ai rămâne acasă, să ai grijă de

el. Observi, sper, că despre bunică-ta, care nu mai părăsește *dacea* de la Schlisselburg, nu zic nimic!"

Argumentul lui Schliemann cerea un răspuns care să nu dea loc la interpretări: „Marș în p...a mă-tii!", i-am scris, adăugând un emoticon special, pus la cale de Master of Disaster: faimosul deget mijlociu împungând aerul în *real time*, ejaculând o textură colorată ce-ți dădea senzația că display-ul ți-a crăpat de căldură.

N-a fost varianta bună. După trei zile, hackerul Savaot m-a căutat și mi-a zis că n-o mai ia nici mort pe urmele lui Schliemann, călătorul.

– Câtă vreme mi-a prăjit hardul de două ori, a fost o chestie de ambiție să dau peste el. Acum, însă, uite ce mi-a trimis! dădu el la iveală un bilețel scris de mână, ca pe vremuri.

Un hard prăjit mai poți să repari. Dacă nu poți să-l repari, cumperi altul. Ce te faci cu creierul, însă?

– Hopa, Schliemann ăsta vrea să te sperie.

– Nu, făcu amicul meu, mă fute de-a dreptul.

Scoase din buzunar un plic negru-tăciune, mi-l scutură în palmă. Din plic căzu o fotografie mărunță: o tastatură pe marginea unui birou.

– Asta e tastatura mea, zise Master of Disaster, lucrez pe ea de doi ani. Iar aici, lângă tastatură – vezi? – am o mascotă, Bongo. (Bongo era un ursuleț din pluș, cafeniu.) De două zile, nu-l mai găsesc pe Bongo, iar maică-mea se jură că n-a pus mâna pe el. Poza asta, încheie el, mi-a sosit în același plic cu bilețelul pe care l-ai citit.

Eram în grădina școlii, era pauza mare. Afară era cald, era luminos, colegii se jucau și zbierau. De pe stradă se auzeau claxoane, motoare ambalate și

mobile țârâind. Câțiva muncitori de la gaze bubuiau cu un picamăr pe trotuar și două tinere treceau pe lângă ei, mâncând înghețată. Pe clădirea de vizavi era un afiș cu fiica lui Putin – cine-l lipise acolo?

– Hei, doar nu crezi c-am inventat povestea asta, făcu amicul, văzând că întârziam să-i dau replica.

Dar nu mai eram atent la el. Se făcuse din nou liniștea aceea pe care o știam atât de bine; se adăuga peste zgomotele orașului, anulându-le. Până și pe coleg abia l-am auzit – mai mult i-am citit pe buze.

Glasul pe care învățasem să-l aștept nu s-a auzit. În schimb, i-am simțit cuvintele: mi se înșurubau, pe rând, în neuroni, axoni și dendrite, ca și cum mi-ar fi impresionat direct cortexul, fără mijlocirea sunetelor. Deși nu se auzea, glasul (că nu știu să-i spun altfel) avea același ton obosit. Îmi răspundea întrebării pe care i-o pusesem ultima oară când îl simțisem.

Ce era să fac? Am continuat conversația cu el (o purtam de câteva luni), asta am făcut, și i-am replicat cu o întrebare care, prin cine știe ce mecanism, prelungea și discuția cu Master of Disaster:

– Să înțeleg că orice-și imaginează cineva devine realitate?

Savaot s-a înfuriat: credea că vorbisem cu el. S-a înfuriat, nu mi-a mai răspuns la salut câteva zile, dar zău că n-avusesem nimic cu el. Nenorocirea era alta, însă: glasul cu pricina nu mi-a confirmat niciodată dacă înțelesesem cu adevărat ceea ce-mi transmisese.

CAPITOLUL 20

În care descoperim un Kiaùì din ce în ce mai îngrijorat. Lionel este laconic. François și Kiaùì sunt cât pe-aci să moară.

Drumeagul ieșea pe nesimțite dintre copaci, mai urca nițeluș și se termina pe o creastă îngustă, întinsă de la răsărit la apus precum un arc uriaș, ațintit către nord. În dreapta se ridica un deal singuratic (i se spunea Țâța Mare) din care izvora un râușor, iar departe, în față, se zărea un lanț de culmi molcome, acoperite de pădure. În rest, de jur–împrejur, jungla Amazoniei – parcă o înmuiase cineva în tuș verde. Văzduhul era limpede. Soarele bătea dintr-o parte. Din vale se auzea chemarea unui cuc.

Ajunseseră pe colinele Kiya-ù – munții, după cum le spuneau neamul Baù. Dincolo de creastă începeau ținuturile Tuà, necălcate de alți indieni sau de albi. Pe Google Earth ți-era suficient un singur click ca să ajungi în miezul acelor pământuri, dar nici așa n-o făcuse nimeni.

– Gata cu biciclete, se bucură Kiaùì, scuipând peste umăr.

– Norocul tău. Mi-a dat mesaj și Lionel: cică nu se mai vede niciun fir de potecă de-aci încolo.

– Kiauì spus *i-tonk:* nu putut mers cu biciclete peste tot.

François se apropie de capătul drumeagului, urmat de Bolșevic, care se tot zbenguia și dădea din coadă. Dincolo de creastă începea o vale abruptă, înțesată cu jacarande pline de flori violet, rătăcite printre liane și ferigi înalte cât omul. Pădurea răspândea o mireasmă acrișoară și proaspătă.

– Nu scapi tu așa de ușor, frate, îi făcu François cu ochiul. Ne dăm drumul pe țoacle la vale, cât de mult putem. Las' că o să vezi tu de ce e-n stare un pui de karib neînfricat! Te bagi?

Ochii lui Kiauì luciră. Fornăi precum un cal. Deodată, încălecă bicicleta și-și dădu drumul la vale, printre copaci.

– Cine ajuns ultimul duhnit mai rău ca hoatzin puturos! zbieră el.

Puștiul – după el. Bolșevicul se azvârli pe urmele lor, lătrând vesel. Țopăiră prin glod, jucară peste rădăcini, stârniră frunzișul, zburătăciră niște jacubimi, îngroziră o pumă care se năpusti în tufișuri, apăsară ca nebunii pe sonerii, răcniră din rărunchi, ocoliră un manghier gros, smulseră niște liane putrezite din copaci, săriră peste un șanț, zburară peste un prag de piatră – după care se duseră de-a berbeleacul într-o râpă.

Se ridicară din frunzișul umed, râzând, plini de noroi, juliți ca dracu'.

– Așa făcut voi în cuiabele voastre? întrebă Kiauì, ținându-se cu mâinile de spinare. Voi cam nebuni!

François își puse pumnii în șold:

– Nu ştiu dac-o să fiu vreodată mare vânător, dar tu, frate, n-ai avea treabă la un *parkour* cu bicicletele prin parc. Abia atunci îşi dădu seama că-şi sfâşiase tricoul. Of, cadoul de la Georgina, îşi zise.

Dar Kiauì:

– Parc?! Cum adică, parc?

– O pădure ca asta, dar îmblânzită. Cu poteci cenuşii şi tari, din asfalt. Cu oameni mulţi, bine îmbrăcaţi, care se plimbă liniştiţi, fără să se ascundă, fără să pândească şi fără să vâneze.

Indianul îşi ţuguie buzele. *I-tonk* îl lua peste picior – cum adică, oameni care *nu* pândeau? Între timp, îi ajunsese şi Bolşevicul din urmă: sărea de la unul la altul, lătrând subţirel şi rostogolindu-se prin frunziş, de parcă mai avea chef de o coborâre. Iar Kiauì:

– Până şi căţel înnebunit! Noi făcut mult zgomot. Auzit la noi nu doar Tuà, dar şi karibi din Cuiaba. Spus sincer, *i-tonk*, mai vrut mers biciclete?

– Nu. Las' că le legăm de-un copac, să le găsim la întoarcere.

– Văzut François că vorbit frumos acum? Fără greşeli, fără nimic?

– Am văzut, am văzut... O fi bine? O fi rău?

– Nu ştiut. Lui Kiauì frică mai mult de ploaie. Zis Lionel ceva?

Nu, Lionel nu zisese şi nu scrisese nimic despre ploaie. Legară bicicletele de un copac, le petrecură cu lanţuri prinse cu lacăt, şi o luară mai departe pe jos. Nu merseră mult şi dădură din nou peste un bolovan înalt, acoperit cu desenul Tuà, dar Kiauì nu-l lăsă pe François să piardă vremea şi-l zori s-o ia înainte. Drumul era din ce în ce mai anevoios, îl

îneca vegetația, nu mai vedeai niciun punct de reper. Cu toate astea, indianul mergea neabătut, croind calea cu maceta când și când. Se opri doar de două-trei ori, uitându-se într-o parte și-n alta după semne numai de el știute: ba o ridicătură de pământ, ba un lupuna uriaș, ba un izvor strecurându-se prin tufe.

În câteva ore ajunseră în fața unui râu ieșit din matcă. Nori de țânțari foiau peste băltoace, ca niște viscole mărunte. Undeva în amonte orăcăia un cârd de broaște. Un șarpe se răsuci în noroi, fluff-fluff-fluff.

Kiauì se opri, gustă apa, se uită la cer.

– Dacă Tata Karib fost cu noi aici, el spus acum: ce naiba!

– Ce s-a mai întâmplat?

– Prea devreme ca râu dat pe afară. Prea devreme.

Adulmecă. Smulse o bucată de scoarță dintr-un castan și-o fărâmă între degete. O mirosi. O mestecă.

– Ce faci?

– Nu știut de ce apă asta dat așa pe afară. Vrut înțeles.

– Păi, nu se revarsă apa mereu în pădure?

– Nu apă asta. Undeva la munții mari o fi început ploaie mai devreme. Asta nu bine.

– Eu zic că-i de la cutremur.

Indianul clătină din cap:

– Asta apă ieșit pentru că râu venit prea mult. Văzut tu alt bălți aici?

Puștiul se dădu bătut. Întrebă:

– Mai e mult până la Tuà?

– Nu. Până la noapte ajuns în sat.

– Atunci, hai să mergem. Îmi dai cimbo diseară?

– Nu, *i-tonk*. Pentru botez trebuie mers dincolo de sat. Numai ploaie nu venit peste noi...

– Las-o baltă, mai e o lună până vin ploile....

Dar Kiauì:

– Numai ploaie nu venit peste noi, întări el. De ce nu scris fratele nostru la telefon ce făcut ploaie? Unde fost ploaie acum?

François ridică din umeri și promise să-l roage din nou pe Lionel să se uite pe hărțile meteo. Deodată, se auzi un bubuit surd, de parcă un fruct colosal se prăbușise pe jos.

– Asta ce-a fost?

– Kiauì nu auzit nimic, se grăbi să zică indianul, semn că auzise și el, prea bine chiar.

Își strânse teaca peniană, îl învăță pe puști să-și lege niște sfori în jurul cracilor pantalonilor („Candiru!“ – îl avertiză), îl puse să-l ia pe Bolșevic în brațe și intrară în râul revărsat. Se vârâră printre copăcei și tufișuri, se înnămoliră, merseră în paralel cu o colonie de capibara ce înotau grăbit spre celălalt mal (Bolșevicul îi lătră, disperat), zăriră zeci de șerpi viermuind prin apă, îndreptându-se în amonte, amestecându-se cu pești de toate mărimile ce înotau, bezmetici, tot în sus, strecurându-li-se printre picioare sau sărind din apă. Cu chiu, cu vai, ajunseră să simtă pământul tare sub tălpi. Găsiră un mal înalt și solid care nu se surpă când ieșiră din apă. Mda, pădurea era mai întunecoasă, lianele mai dese. Solul, umed și lipicios, sorbecăia sub fiecare pas.

– Zici că s-a lăsat seara, făcu François, privind la ceas.

– Asta pădure Tuà. Așa aici mereu. Ia stat puțin, zise Kiauì, adulmecând. Merse de-o parte și de alta, uitându-se după urme. Intră la loc în apă, coborî vreo sută de metri pe râu. Dispăru după un copac. După cinci minute se întoarse.

– Animale alea fugit de ceva şi eu nu ştiut de ce. Stat puţin amândoi, văzut ce şi cum.

Se aşezară pe vine. Traseră cu urechea, dar nu auziră decât sunetele obişnuite ale pădurii.

– Fawcett a fost şi el pe aici? întrebă François.

– Tu aflat, *i-tonk*, n-avut grijă! Tu aflat şi despre cuvinte, şi despre Fawcett, tu aflat tot, iar Tata Karib mândru de tine, răspunse Kiauì şi-i făcu semn să pornească.

Când s-o ia din loc, iarăşi se auzi bubuitul surd. François tresări, dădu să întrebe ce şi cum, dar Kiauì zise:

– Mai bine tăcut, *i-tonk!* Acum nu timp de vorbe.

Nu merseră mult şi dădură peste nenumărate poteci ce şerpuiau printre copaci: peste tot, ierburile erau date jos, lăstarii erau rupţi şi tufele ciufulite. Bolşevicul se apucă să latre, repezindu-se de la o potecă la alta, adulmecând şi sărind, ciulind urechile şi schieunând. Alerga pe o potecă, se întorcea, lua altă urmă, fugea pe altă potecă, iarăşi se întorcea, şi tot aşa.

– Chemat Bolşevic nebun, se înfurie Kiauì. El tăcut mâlc!

Din nou, bubuitul. Indianul mormăi şi-o luă, la rândul lui, de pe o potecă pe alta. Aici, peccari, aici, puma, aici, şerpi – spunea el pe fiecare cărare. Se opri la copacii mai mari, se uită la scoarţa ruptă. Aici, tapiri, aici furnicari...

Până la urmă, alese o cărare şi, fără un cuvânt, îi făcu semn puştiului să-l urmeze. Curând, ajunseră la o stâncă solitară, înfăşată în liane. Câţiva copaci îşi înfipseseră rădăcinile printre crăpăturile ei. Făcură popas.

– Mult animale fugit spre miazănoapte, observă indianul. Mult-mult, mari, mici, bune, rele – toate fugit. Spus fratele noastru ceva de ploaie?

François deschise satfonul: nu avea semnal. Se urcă într-un copac, o luă de-a lungul potecilor: nimic.

– Semnalul e mort de tot. Ce ne facem?

– Sat Tuà aproape, zise indianul. Stat cuminte acum. Mâncat ceva și văzut după aia ce făcut.

Bubuitul se auzi mai puternic. Pământul vibră. Kiauì făcu pe nepăsătorul, își luă arcul și se afundă printre copaci. Doborî o veveriță și, pentru prima oară, îi păru și Bolșevicul bun la ceva: amărâtul de cățel se repezi în desiș ca năluca și se întoarse cu animalul în dinți.

– Câine ăsta cam deștept, pufni indianul în râs.

Aprinseră focul, jupuiră veverița și-o mâncară friptă, cu făină de manioc. Bolșevicului îi azvârliră oscioarele și zgârciurile, iar câinele se scăpă pe el de bucurie.

Și iarăși o luară la drum. Pe la patru după-amiaza, François deschise satfonul – de astă dată avea semnal. Primi obișnuitul mesaj de la ai săi (cică la Cuiaba era o căldură infernală), le răspunse, apoi se puse pe așteptat. Se trezi cu un SMS de la Lionel, urmat de o fotografie ce se revărsă pe ecran: Kiauì, Bolșevicul și el însuși se ghiceau ca niște stafii roșcate sub coronamentul copacilor.

Dădu să-l sune pe Lionel, dar piuitul satfonului îl avertiză că primise alt SMS. „n-am tmp d vorbă, iertare, fratzane! kam inghesuiala / aici. c mai kaine brunet tzi-ai tras, looool!“

– Zis ceva de ploaie? făcu Kiauì.

François spuse un nu îmbufnat. Apoi:

– Ți-am zis că Lionel e la război, *i-tonk*. E prins cu altele.

– Of, păcat. Păcat-păcat!

Își continuară drumul. Era umezeală, aerul nu le mai ajungea. Sudoarea le cobora pe spinare, li se făcuse sete, iar Bolșevicul se arunca în toate băltoacele ca să scape de căldură. Se treziră în alte smârcuri și Kiauì începu să bombăne pe limba lui. Era tot mai îngrijorat și-l grăbea pe François de la spate. Bubuitul se auzi iarăși, de parcă se crăpa pământul.

Kiauì se opri. Așteptă puțin, se întoarse spre François și-l făcu atent la zgomotele pădurii. Puștiul ciuli urechile: nu auzi nimic. Atunci deschise gura și respiră rar, nemișcat, așa cum învățase de la Kiauì.

Tot nimic. Pădurea era doar o umbră încremenită. Când s-o ia din loc, indianul îi făcu iarăși semn să tragă cu urechea.

Nimic-nimic. Bolșevicul se pregăti să latre, dar Kiauì îi acoperi botul cu palma. Se uita de jur-împrejur, fără să respire.

Până la urmă, o luară din loc. Mergeau tot mai greu prin vegetația deasă, iar Kiauì scoase din nou maceta ca să dea jos lianele. Ciulea urechile, se zgâia printre tufe și crengi, își continua drumul, clătina din cap. Câinele era din ce în ce mai agitat și se tot vâra printre picioarele lui François.

– Stai cuminte, Bolșevicule, nu-l vezi pe Kiauì că-i supărat?

Până la urmă, *mirosul* îi dădu de gol pe Tuà – ceea ce la început păruse mirosul unui pui de jaguar abia ieșit din apă se preschimbă treptat într-o odoare dulceagă, se înăspri, căpătă o undă ca de apă sărată. Brusc, o siluetă neguroasă tresări îndărătul unei tufe. Bolșevicul scânci și-și culcă urechile pe ceafă, iar Kiauì sâsâi încetișor, potolindu-l. Din stânga se rostogoli corul metalic al unor greieri. O umbră apăru și dispăru, apoi

încă una, și încă una. Tuà îi însoțeau, lunecând printre copaci.

– Ce facem? șopti puștiul.

– Mers înainte. Luat Bolșevic în brațe, mai bine.

Își continuară drumul, prefăcându-se a nu-i băga de seamă pe Tuà. Umbrele lor ieșeau din ce în ce mai des la iveală, iar lui François i se făcu inima cât un purice. Oare ce-ar fi făcut Fawcett acum? Odată, când întâlnise un trib ostil, pusese pe cineva să cânte la acordeon. Indienii se liniștiseră, după care deveniseră curioși și se apropiaseră de karibi. Să pun și eu muzică la telefon? se întrebă François, dar se răzgândi imediat – un acordeon era *altceva!*

Dădură peste alt râu. Era puțin adânc și îngust, îl traversară cu piciorul. Când să iasă, François desluși o șerpuire leneșă printre rădăcinile unei mangrove. Dădu să-l avertizeze pe Kiauì, dar nu mai avu timp: strângându-l la piept pe Bolșevic, îl apucă pe indian de cot și-l trase cu putere. Fu cât pe ce să se năpustească într-o liană otrăvitoare, se azvârli într-o parte, puse piciorul pe pământ și, deodată, trupul îi fu străbătut de trăsnet. Cățelul îi zbură din brațe și, preț de o clipă, trupul lui François luă foc. Tot ce era în jur se albi, iar puștiul se prăbuși, zvâcnind. Kiauì îl luă de subsuori și-l azvârli pe mal, după care se prăvăli peste el. Horcăia îngrozit.

– *Puraké!* Țiparul! Tu scăpat Kiauì de la moarte, *i-tonk!* Kiauì cât pe ce vărsat la loc în Mavu... Au, au, vrut fumat cea mai mare țigară din toată pădurea!

François dădu să se salte de jos și, atunci, dădu ochi cu Tuà. Se uitau la ei fără o vorbă, aliniați îndărătul unor arbori-de-cauciuc.

CAPITOLUL 21

Cum e alcătuit satul Tuà. Obiceiurile lor.
Kiauì și François au o dispută.

Tuà erau înalți, slabi, tăcuți. Aidoma lui Kiauì, purtau plăcuțe rotunde în buze. Bărbații aveau teci peniene din frunze împletite de palmier, iar femeile erau petrecute cu brâuri de piele de care atârnau șuvițe lungi de păr omenesc.

N-aveau veșminte, dar *păreau* îmbrăcați, din cauza desenelor colorate ce-i acopereau din cap până în picioare. Foloseau roșu din urucu[1], negru din jenipapo[2] și albastru-închis din ipep, dar mai aveau și verde, galben, alb, ba chiar și niște dungi în nuanțe ciclam. Desenele îi „îmbrăcau" în întregime, închipuind (ciudat!) uniforme și costume europene de modă veche, pictate meticulos. Cel ce părea șeful grupului avea pielea acoperită cu o uniformă colonială de ofițer, căreia nu-i lipseau epoleții, nasturii, fireturile și brandenburgurile ce petreceau redingota. Picioarele îi erau vopsite astfel

---

[1] Colorant din semințe de *Bixa Orellana*.

[2] Colorant din fructe de *Genipa Americana* (lb. tupi).

încât înfățișau o pereche de pantaloni albaștri cu lampasuri roșii, strânși pe pulpă, vârâți în cizme lucioase, cu carâmbi de călărie – cizmele erau realizate cu atâta meșteșug, încât până și degetele căpeteniei (care, altminteri, umbla desculț) trebuiau privite cu multă atenție pentru a le distinge. Un altul părea să poarte o uniformă de poliție braziliană, așa cum văzuse François la Cuiaba și la Rio, având desenat pe șale chiar și un pistol negru-strălucitor, iar două femei lăsau impresia că poartă fuste lungi, cenușii (șuvițele ce le atârnau de brâu erau cărunte), și cămăși albe, sobre, cu bumbi negri, după cum fusese moda la Bahia, la începutul anilor 1900. Se înțelege că tecile peniene ale bărbaților și părțile rușinoase ale femeilor, vizibile în ciuda acoperământului închipuit de șuvițele de păr, alcătuiau un contrast cel puțin straniu cu acea aparență de vestimentație.

Chipurile, însă – chipurile le erau *tatuate* identic. Modelul era chiar desenul văzut de François pe stânci și bolovani: spirale, unghiuri, linii și puncte, toate respectând același tipar. Așa cum stăteau în penumbra copacilor, unii lângă alții, aliniați, tatuajele lor asemănătoare nășteau îngrijorare, ca și cum brusc te-ai fi trezit față în față cu o grămadă de gemeni.

Nu erau mulți. Când pătrunsese în așezarea lor (circulară, ca și a celorlalte triburi de pe Xingu), François nu reușise să numere mai mult de 30 de membri. După ce avea să se lase noaptea, însă, avea să afle că Tuà erau 90 și că acest număr fusese relativ constant de multă vreme, chiar dacă ei, Tuà, pretindeau că nu știau să numere și că, prin urmare, n-aveau de unde să știe câți sunt.

Tuà nu reacționaseră zgomotos la întâlnirea de pe țărmul râului. Îi așteptaseră pe François și Kiauì să se ridice de pe pământul reavăn, după care făcuseră stânga împrejur. Tăcuți, se afundaseră în bezna pădurii, de parcă ar fi spus „N-aveți încotro, veniți după noi".

Ajunseseră în sat fără să schimbe o vorbă. Aici, numai ciudățenii. Colibele nu delimitau un spațiu de locuit bine definit, ca în sud. Terenul nu era defrișat, nu era curățat de tufișuri, nu era marcat nicicum: nu exista obișnuita bătătură din mijlocul așezării, iar colibele păreau a fi fost ridicate într-o doară. Frunzele de bananier și nuielele de stuf arătau de parcă ar fi fost fost azvârlite la întâmplare peste trunchiurile de bambus și de kapok ce închipuiau grinzile și stâlpii de susținere. În scurt timp, însă, François avea să-și dea seama că locuințele erau mult mai solide decât ale celorlalte neamuri și asta, în ciuda concepției stranii pe care Tuà o aveau despre construcții. O altă ciudățenie era că, deși se înserase, nimeni nu aprinsese focul.

În plus, în sat era o liniște deplină. Deși cel pictat în uniformă de ofițer era căpetenia, iar cel cu uniformă de polițist federal era șamanul (oare Tuà ajunseseră și în orașe?), nimeni nu-i aclamă și nu le ură bun venit – de fapt, nimeni nu dădea vreun semn că-i băga în seamă. Mai mult, sătenii nu le acordau atenție nici nou-veniților, de parcă François și Kiauì s-ar fi aflat printre ei de când lumea. Toți membrii tribului, inclusiv copiii, erau ocupați și păreau absorbiți de câte ceva: niște femei pisau manioc în oale largi, din lemn, altele împleteau coșuri, câțiva bărbați jupuiau o anaconda, doar bătrânii stăteau – priveau în gol sau fumau.

În scurt timp, François avea să afle că Tuà nu vorbeau mai deloc. Se deprinseseră așa cu mult înainte de a-i fi întâlnit pe karibi, iar Kiauì respecta, și el, această ciudată omertà.

Odată pătrunși în sat, căpetenia îi invită pe cei doi, din gesturi, să se așeze pe bulumacii trântiți în fața colibei din mijloc. Aceasta nu era casa nö, coliba bărbaților, ca la celelalte triburi – era locuința căpeteniei și a șamanului. Se așezară. O femeie cu torsul pictat sub forma unei bluze cu guler înalt, ca de secol XVI, le aduse pește uscat și fasole fiartă pe o frunză lată de bananier. Nici ea nu zise nimic. Trecură câteva clipe și altă femeie ieși din colibă, servindu-i pe șef și pe șaman în aceeași liniște deplină.

Lui François îi era foame, dar, pentru că nimeni nu se apucase de mâncat, rămase nemișcat, salivând din greu. Se uită la Kiauì, întrebător, iar acesta parcă atât aștepta: îi făcu un semn grăbit să mănânce. De îndată, ceilalți se apucară și ei de masă – nu-și urară nimic, nici nu se uitară unii la alții, doar începură să înfulece pe nerăsuflate. Nici măcar Bolșevicul nu crâcni – primise o porție de terci și se apucase s-o hăpăie de pe jos, potolit.

Tuà trăiau în cea mai mare parte a zilei într-o muțenie desăvârșită. De câtă vreme o duceau așa? Kiauì nu știa. Pe de altă parte, ce nevoie aveau de vorbe? Ce aveau ei de făcut, zi de zi, ca să necesite vorbăria celorlalte neamuri?

După ce se trezeau, bărbații plecau la vânătoare sau la pescuit, iar femeile se duceau pe plantațiile de lângă sat. Luatul urmelor, vânătoarea, cultivatul,

culesul aveau loc dintotdeauna la fel, cu aceleași gesturi, de când erau oamenii-oameni și Tuà-Tuà. Vânătoarea se desfășura în liniște, iar cuvintele trebuincioase din timpul pândei sau al urmăririi vânatului erau înlocuite cu gesturi pe care le-ar fi înțeles oricine, oriunde, în timp ce treaba în grădină se împlinea articulând mișcări dintotdeauna, aceleași de când fusese înfiptă prima sămânță în pământul negru – *egete* – al grădinilor defrișate prin foc. Copiii îi însoțeau pe adulți la toate treburile și deprindeau rânduielile de la o vârstă fragedă, văzându-le zi de zi; cât despre explicații, ei bine, aveau să le capete după un obicei care era al neamului Tuà și numai al neamului Tuà, după cum vom vedea.

La fel se petreceau și celelalte: gătitul, mâncatul, construitul colibelor, înjghebarea uneltelor, orice – erau alcătuite din gesturi vechi de când lumea, care se chemau unele pe altele, fără vorbe. Dacă făceai un hamac, tot din fibre bătute și curpeni îl croiai, iar fibrele cu pricina erau împletite, de fiecare dată, la fel. Când pictai sau tatuai, extrăgeai pigmenți din aceleași fructe și semințe, pe care le găseai în aceleași locuri în pădure; pigmenții îi preparai după aceeași rețetă străveche, iar pictatul în sine urmărea aceleași modele îndelung exersate și, dacă modelele erau noi, erau copiate după imagini văzute nemijlocit, asta când nu erau schițate direct pe frunze sau trasate pe jos, în colbul din fața casei. Dacă ridicai o colibă, înfigeai aceiași pari în pământ, cu aceleași mișcări, după care îi legai cu aceleași nojițe din scoarță de copac și le acopereai cu aceleași frunze, cu gesturi dintotdeauna.

Zilele se scurgeau la fel, anotimpurile se succedau fără greș, ploaie-uscăciune, ploaie-uscăciune, până și războaiele se desfășurau după tipic, cu aceleași ambuscade și raiduri, cu aceleași răpiri de femei și copii, cu aceleași distrugeri, cu aceleași capete sparte și oase rupte, cu aceiași morți și același sânge ce se scurgea în pământ, cu incendii, colibe spulberate și bejenii.

Ai fi putut să spui că singurul lucru care n-avea cum să scape de cuvinte era întemeierea unei familii, dar Tuà avuseseră leac și pentru asta: căsătoriile decurgeau din însuși felul în care-și ridicau satele.

Iată cum făceau.

În casa din mijlocul satului locuiau căpetenia și șamanul, împreună cu nevestele lor. Prin casa lor (uriașă, adăpostind în fiecare noapte întregul trib, preț de câteva ore), prin casa lor, așadar, trecea o linie dreaptă care împărțea atât casa, cât și întregul sat în două părți egale. Linia era reînnoită cu un par în fiecare dimineață, despărțind spațiul de locuit al căpeteniei de cel al șamanului. Linia cu pricina se prelungea în afara casei sub forma unui șanț adânc de vreo 20 de centimetri, întreținut zi de zi, care se întindea pe direcția nord-sud până la marginea satului, adică până la perimetrul pe care fuseseră ridicate colibele membrilor de rând. Linia din casa mare împreună cu șanțul care o prelungea în sat purtau numele de *kiiturepe*. *Kiiturepe* era astfel trasat încât, pe cât posibil, să nu intersecteze trunchiurile copacilor sau tufișurile, ceea ce era destul de complicat în jungla deasă în care sălășluiau Tuà, plină de arbori și bălării. Din acest motiv, ori de câte ori mutau satul, Tuà îl trimiteau înainte pe șaman, care căuta cel mai bun loc în care să traseze un *kiiturepe*

corect, unul care să aibă de-a face cu cât mai puţine trunchiuri de copac, mai ales că, după cum am spus, Tuà nu-şi făceau loc cu forţa în pădure. Lungimea şanţului avea o dimensiune standard: de cinci ori câte cinci lungimi dintr-o frânghie anume, pe care şamanii şi-o lăsau din generaţie în generaţie, de când se aciuiaseră în pădure. Frânghia aceea, ziceau bătrânii, le fusese oferită de însuşi Mavu, când îi învăţase să se ascundă în infernul verde.

Iată acum legătura dintre *kiiturepe* (care se referea, totodată, şi la numărul fix al membrilor tribului) şi familie.

Jumătatea satului aflată la vest de *kiiturepe* corespundea porţiunii de casă în care locuia şamanul şi purta numele de *iture*. I se mai spunea şi jumătatea bărbătească, în timp ce jumătatea estică, femeiască, se numea *kipe* şi corespundea jumătăţii de casă în care trăia căpetenia. În casa centrală, însă, lucrurile stăteau pe dos, adică, jumătatea căpeteniei era cea bărbătească, deci *iture*, iar jumătatea şamanului era *kipe*, prin urmare, femeiască. Cu alte cuvinte, în jumătatea femeiască a satului se proiecta spaţiul de locuit bărbătesc, al căpeteniei, în timp ce jumătatea bărbătească a satului găzduia spaţiul casnic feminin, adică al şamanului.

În afara casei centrale, satul era alcătuit din 14 colibe în care locuiau cei 84 de membri obişnuiţi ai tribului. Colibele erau dispuse circular şi puteau fi construite şi în jurul unui copac sau al unui tufiş, lucru care nu era valabil, însă, şi pentru casa centrală – aceasta necesita, obligatoriu, un luminiş. Şapte colibe se aflau în partea *iture* şi şapte în partea *kipe*,

găzduind, fiecare (în mod ideal), câte şase persoane: doi bunici, doi părinţi şi doi copii. Casele aparţineau femeilor (stăpâna casei era femeia cea mai bătrână), iar bărbatul era cel care pleca de acasă prin căsătorie, ducându-se totdeauna într-o casă situată de cealaltă parte a liniei *kiiturepe*. Astfel, un bărbat *kipe* se căsătorea mereu cu o femeie *iture* şi viceversa. E momentul să amintim că Tuà îşi împodobeau trupul cu tatuaje şi desene numai după ce se căsătoreau; totodată, momentul căsătoriei nu putea fi ales decât de şaman şi de căpetenie, din motive ce vor deveni evidente în continuare.

La momentul căsătoriei, bărbatul şi femeia se întâlneau în casa mare, avea loc o scurtă ceremonie pe linia *kiiturepe* (pe care femeia n-avea voie s-o treacă), după care bărbatul traversa linia de demarcaţie şi casa, trecând în partea cealaltă a satului. Femeilor nu le era permis, sub nicio formă, să traverseze casa căpeteniei şi a şamanului – de fapt, le era interzis pe toată durata vieţii să-şi părăsească zona în care se născuseră şi să ajungă, fie şi doar din greşeală, în cealaltă.

Dacă la un moment dat, fie jumătatea *kipe*, fie cea *iture* aveau prea mulţi copii, căpetenia şi şamanul anunţau *masi* – adică situaţia specială în care grupul *kipe*, să zicem, era supus unei „politici“ de control al naşterilor, prin contracepţie, avort sau, pur şi simplu, prin infanticid (acesta se practica şi spontan, în cazul naşterilor de feţi malformaţi), scopul fiind de a păstra „echilibrul demografic“ între cele două jumătăţi de sat. Din acelaşi motiv, un cuplu se putea căsători doar atunci când una dintre jumătăţile satului avea nevoie de membri, adică atunci când un bătrân murea sau

i se apropia sfârşitul. În acest caz, o femeie din jumătatea respectivă primea permisiunea de a se mărita. Tot *masi* era anunţat şi dacă, la un moment dat, apărea o disproporţie între numărul băieţeilor şi al fetiţelor din cele două jumătăţi, situaţie care obliga la un schimb de copii, restabilindu-se, astfel, echilibrul pe sexe. În atari împrejurări, şamanul căpăta o importanţă deosebită, el fiind cel care ştia ce plante să dea femeilor ca să stimuleze naşterile de un anumit sex; tot el alegea copiii ce trebuiau să-şi părăsească părinţii naturali şi să treacă dintr-o jumătate în alta, astfel încât să se evite, pe cât posibil, apariţia unor cupluri endogame.

Pe de altă parte, dacă una dintre jumătăţi avea prea puţini copii, Tuà plecau în raid, răpind de la triburile din jur (sau de la karibi) băieţeii sau fetiţele de care aveau nevoie. Doar căpetenia şi şamanul erau imuni la problema copiilor – niciunul neavând voie să aibă copii, în ciuda faptului că aveau, fiecare, câte două neveste.

Acestea erau obiceiurile din moşi-strămoşi la Tuà, iar cel care le păstra şi le transmitea mai departe era şeful tribului, ajutat de câte doi bătrâni *iture*, respectiv *kipe*, aleşi pe sprânceană. Şamanul nu avea rol în păstrarea şi transmiterea obiceiurilor, el având grijă de evenimentele excepţionale, cum ar fi bolile, divinaţia, atragerea spiritelor bune şi alungarea celor rele, *masi*, trasarea liniei *kiiturepe* etc. Căsătoria, naşterea şi botezul cădeau atât în sarcina căpeteniei, cât şi a şamanului.

Revenind la obiceiuri şi, mai ales, la transmiterea orală a memoriei colective, căpetenia primea copiii în casa mare unde, împreună cu cele patru ajutoare, le recita şi le cânta regulile Tuà, încă dinainte ca

progeniturile să fie în stare să înțeleagă ceva – era ceea ce se numea „dezlegarea la vorbă“ și doar cu această ocazie se aprindea focul. Odată strânși în casa centrală (era singurul loc în care Tuà aveau voie să vorbească), copiii erau expuși, noapte de noapte, povestirilor, odelor și melopeelor care îi învățau să vâneze, să pescuiască, să ridice o colibă, să cultive pământul, să poarte război, să aibă grijă de cei mici, să păstreze echilibrul *kipe/iture* etc. După ce copiii treceau de pubertate (prima menstruație, la fetițe, botezul cu cimbo, la băieței), șeful de trib, șamanul și cei patru bătrâni începeau să le povestească de-a fir a păr istoria neamului Tuà, de la prima geană de lumină a lumii până în zilele noastre.

Dezlegarea la vorbă avea loc doar după lăsarea deplină a întunericului și, de îndată ce căpetenia și ajutoarele sale se apucau de povestit, adulții începeau și ei să sporovăiască, cu condiția ca acest lucru să aibă loc *doar* în casa centrală, de față cu căpetenia, cu șamanul și cu cei patru bătrâni care-i ajutau. Nu era obligatoriu ca aceștia din urmă să fie atenți la ce-și spuneau membrii de rând, dar de cele mai multe ori o făceau, astfel încât să pună lucrurile la punct imediat ce cineva se abătea de la regulile stricte ale tribului. Mai e de spus că dacă vorbeai în propria-ți colibă, puteai fi oricând pârât de vecini (poate că de aceea aveau Tuà colibele atât de apropiate).

După cum am spus, focul se aprindea numai după dezlegarea la vorbă, iar gătitul, afumatul, călirea vârfurilor de săgeată, preparatul vopselurilor etc. aveau loc numai în casa mare sau în jurul ei, în timp ce căpetenia și bătrânii îi învățau pe copii treburile tribului.

Toate acestea se petreceau pe când cei ce n-aveau treabă flecăreau și glumeau la foc, astfel încât adunările de noapte ale neamului Tuà aduceau cu niște șezători.

– Ești Tuà, Kiauì, se repezi François de cum se dădu dezlegarea la vorbă. Ești Tuà, de ce nu mi-ai spus niciodată? De ce-ai pretins că ești Miahao, Xavante, sau mai știu eu ce?

Indianul întârzie cu răspunsul. Simțea reproșul din glasul micului karib și nu-i înțelegea supărarea.

– Poate că fost Tuà, zise. Poate mama nu vrut ucis Kiauì când văzut mulți-mulți băieți în familie. Sau poate mama nevastă căpetenie și nu vrut omorât Kiauì, lăsat băiat plutit în coș pe râu, cum auzit la karibi vechi, îi făcu el cu ochiul, șmecherește. François nu se îmbună, însă. Indianul continuă: De ce tu supărat? Peste un somn, două, trei, și tu fost Tuà.

– Și asta mă miră: de ce trebuie să devin Tuà? De ce, Kiauì?

– Pentru că François vede-aude ce Tuà așteptat de mult, de-aia!

Căpetenia cânta în jurul vetrei, scălâmbăindu-se și făcându-i pe copii să râdă ținându-se cu mâinile de burtă. Imita ba gâgâitul rațelor, ba piuitul vrăbiilor, ba răcnetul jaguarului, ba grohăitul purceilor și chelălăitul câinilor. Cum termina cu un animal și începea să vorbească, puștii adunați la foc izbucneau iarăși în hohote.

– Vasăzică, văd și aud ceea ce Tuà așteaptă de mult... Cum vine asta?

– Tu văzut cum cineva furat vorbe. Tuà știut demult că asta trebuie întâmplat.

– Şi uite-aşa, ca din întâmplare, am ajuns noi doi să ne împrietenim... De-aia ai vrut să ne facem fraţi de sânge? Pentru că văd şi aud ceea ce Tuà aşteptau demult?

Kiauì se întristă.

– *I-tonk* judecat urât pe Kiauì... Kiauì nu mincinos, nu avut niciun interes la tine. Habar n-avut la început că tu văzut-auzit ceea ce aşteptat Tuà. Aminteşte-ţi, *i-tonk*, când noi doi vorbit prima oară despre vorbe greşite. Pe atunci, Kiauì spus deja că vrut adus la tine aici, dat cimbo, botezat – nici nu ştiut că tu văzut-auzit cum furat vorbe. Pe atunci, Kiauì învăţat deja la tine cum luat urma vânatului, cum tras cu arc, cum pândit sălbăticiuni... Noi prieteni, François... Dar ce spus eu prieteni – noi fraţi!

– Prea s-au brodit toate, nu se lăsă puştiul. Îşi aminti cum căpetenia şi şamanul, dar şi Kiauì, îl aşteptaseră să guste cel dintâi, ca să înceapă şi ei să îmbuce, chit că el, François, era doar un străin şi-un puşti – asta ce mai însemna? Avea el un *rol* pentru Tuà? se tot întreba François, dar nu zise decât: Şi dacă voi, Tuà, aşteptaţi şi alte necazuri, nu doar beleaua asta cu vorbele greşite? Dacă şamanul sau căpetenia avea nevoie de un pui de karib pentru naiba ştie ce trăsnaie, iar tu n-ai făcut altceva decât să mă aduci aici pentru că aşa ţi-au cerut ei...

– *I-tonk!* i-o reteză Kiauì. Era supărat, plăcuţa de lemn îi tremura în buză. Cum spus mie aşa ceva? Dacă asta crezut, dacă tu zis că eu, Kiauì, mincinos aşa mare, atunci eu făcut ţie pe plac şi spus: da, da, Tuà vrut demult unul ca tine! Dar tu doar fratele meu, aşa că eu spus ţie drept: nu te aştepta nici dracu', François!

(Pe-asta din urmă o zisese aproape scuipând, ca un miner furios.) Noi doi nimerit unul lângă altul ca două frunze adus de vânt. Ca tine mulți, dar eu plăcut la tine, băut sânge, făcut tot ce trebuit pentru prietenie. Ca tine mulți, dar eu doar ție arătat pădure! Ce minte întortocheată de karib avut tu, *i-tonk*?

– Or fi mulți ca mine, se înmuie puștiul, dar dintre toți, cum naiba se face că tocmai eu am ajuns să te cunosc? Poate că nici nu conta ce karib aduceai aici, la Tuà.

– Tu, *i-tonk*, pufni indianul într-un râs amar, tu mare nebun, dar eu iertat la tine: toți karibi așa! Of, văzut, acum, de ce Tuà nu plăcut vorbe? Vorbe alungat prietenie, dar noi doi frați de sânge, nu uitat niciodată! De ce noi doi făcut frați de sânge? – doar Mavu din cer știut! Mavu puternic, prea puternic, el avut grijă de tot, și de mari, și de mici... El avut grijă de căpetenie Tuà, de karibi care zburat sus, în avion, dar și de cățel Bolșevic. Mavu ținut în mână urzeală nemaivăzut. Urzeală asta vrut arătat Kiauì lui François, urzeală asta și vânătoare în pădure, nimic altceva, of. Vrut făcut ție daruri, atât!

Puștiul se arătă neîncrezător. Parcă i se făcuse jenă și, ca să scape de ochii indianului, se uită la ceas și scoase satfonul din buzunar. Încercă să trimită un SMS la ai lui, dar n-avea semnal. Se prefăcu, totuși, că scrie un mesaj pe care n-avea cum să-l trimită, și i se făcu și mai rușine: până la urmă, de la Kiauì învățase să se furișeze și să cheme vânatul, să pescuiască și să țină o urmă abia văzută în junglă – cum să-l înșele ca pe cel din urmă fraier? Se înroși și, ca să nu-l vadă ceilalți, porni GPS-ul, ieși din casa mare, umblă încoace și-ncolo.

Degeaba. N-avea semnal.

– O să se sperie mama, făcu el pe niznaiul după ce se întoarse. Tâmpit ăsta de telefon mort de tot, imită el vorba indianului.

– Of, of, pufni Kiauì. Parcă se mai liniştise. Măcar fratele nostru scris dacă ploaie venit?

– Fratele nostru nu scris nimic. De când vorbit cu el azi-dimineaţă, telefon parcă murit.

– Asta nu bine.

Kiauì se ridică. Încă era încruntat. Se învârti prin colibă, se duse de la unul la altul, începu să flecărească. Una dintre nevestele şamanului (cea mai în vârstă) îi zâmbi larg şi-i făcu semn să se apropie. Kiauì se duse lângă ea, ea îi şopti ceva. Avea dinţii daţi cu negru şi zâmbea din ce în ce mai tare – părea un zâmbet bun. Avea trupul vopsit sub forma unei jiletci albastre, cu nenumăraţi bumbi mărunţi, galbeni, dar sânii i se lăsaseră, aşa că liniile desenului iniţial – atât de frumos – parcă se topiseră. Ei nu-i păsa, însă: îl luă pe Kiauì de braţ şi-i vorbi, privind când şi când la François, cu ochi lucitori. Puştiul simţi că ceva e-n neregulă, abia aştepta să-i spună Kiauì despre ce era vorba. Şamanul se apropie de nevastă-sa, îi zâmbi şi el lui Kiauì, zise ceva. Kiauì îi ascultă cu multă atenţie după care, deodată, îşi trase o palmă peste frunte şi se grăbi să se întoarcă la François:

– Vreau spus ceva, dar *i-tonk* nu supără, bine? Spus la tine ceva cum şi tu spus la mine, bine? Dă-i drumul, îi făcu semn François. Dacă tu vrut vorbit prietenie, uite că şi eu vrut. Aşa. Tu nu vrut făcut vânător din cauză că iubit Kiauì, nu, nu! Şi nici nu venit pădure pentru că vrut făcut vânător.

– Păi, încă nu sunt vânător, răspunse François cam fără legătură. Zâmbea mânzeşte. N-am doborât nici condori, nici pume, nici jaguari.

Kiauì se scărpină după ceafă, dar nu se lăsă:

– Eu spus că François nu venit pădure pentru că iubit Kiauì. Nici pentru că plăcut pădure.

– Eh, cel mai mult am vrut să fiu şi eu ca Fawcett, puse François capul în pământ. Lui tati… Tati vorbea mereu de Fawcett când eram acasă, iar eu voiam să-i arăt că… of, e încurcat, Kiauì. O să dobor şi eu condori şi jaguari, nu?

– Doborât, doborât. Acum, însă, eu arătat la tine de ce venit cu Kiauì: tu doar nu vrut mers la Cuiaba cu părinţi! Tu mult supărat pe ei, de-aia venit cu mine în pădure. Nu vrut botez, nu vrut nimic, vrut doar ca părinţi plătit pentru supărare François… *Mo kam*, François? De ce făcut aşa, şi după aia certat Kiauì?

Băiatul se uită într-o parte. De ce naiba nu-i suna satfonul odată?

– N-am c*o*m să-ţi zic totul, Kiauì.

– Aha, n-avut c*o*m… Kiauì făcu o pauză şi îşi aprinse o ţigară. *I-tonk* văzut că spus cuvânt *q*reşit?

– N*o*… n*o* mi-am dat s*i*ama…

Bolşevicul mârâi. I se ridică părul de pe spinare.

– Până şi Bo*r*şevic simţit vorbe astea *q*reşit, făcu indianul, în şoaptă. Bin*i* că venit aici, *i-tonk*, măcar de nu fost prea târziu… Poate că Mavu de-aia făcut la noi fraţi d*i* sân*q*e. Trase un fum adânc, îl dădu afară pe îndelete. Se uită la nevasta şamanului: Da. Acum, altceva imp*u*rtant. Ştiut tu că asta ne*b*astă şaman plăcut la tine? Ea plăcut la tine, iar şaman n*o* zupărat.

François simți că-l ia cu amețeală. Se uită cu coada ochiului la nevasta șamanului. Ea câți ani avea? Poate 35, poate mai mult, dar trăsăturile neamului ei o întinereau. Ca orice indiancă de vârsta ei, era obosită și avea un început de burtă care îi făcea colăcei. Era mai scundă decât François și acum se înfoia, mândră, neluându-și ochii de la el. Zâmbi, arătându-și gingiile: cu ce-și colorase dinții, de-i erau atât de negri?

Șamanul îi făcu semn lui François, încurajator, iar băiatului i se făcu pielea de găină. Femeia nu era urâtă, avea privire zglobie, picioare lungi, musculoase, iar sânii îi jucau într-o parte și-n alta, bogați – nu arăta ca scoabele pe care creatorii de modă le urcau pe catwalk. Aducea cu Caura: avea ochii închiși la culoare, sprâncenele groase, și se mișca la fel de... îndemânatic și de curgător. Și, la fel ca ea, avea tălpi bătătorite, călcâiele îi erau mari, iar degetele de la picioare păreau niște padele mărunte, lătărețe. Palmele îi erau uscate, late, rugoase, cu urme de pământ, ca ale proletarelor de la periferia Piterului, cele despre care bunicul povestea cu năduf. Femeia îi strecură ceva la ureche șamanului. El o bătu pe spinare, ea chicoti. François se abținu cu greu să nu tremure: pe femeia asta, ca și pe Caura, o putea *mirosi*. O putea mirosi, chit că era la șapte-opt metri de el, așa cum și pe Caura o simțea chiar dacă era în celălalt capăt al satului.

Chestia asta îl luase mereu pe nepregătite – mirosul, adică. Nu se așteptase ca mirosurile să aibă legătură cu fetele și femeile. Poate că din cauza mirosurilor ajunsese să asculte *Eu ti pegu*, poate că din cauza lor uitase de Ana și o abandona aproape noapte de noapte

pe frumoasa Georgina... Chiar așa: Georgina cum mirosea? De unde naiba să știe: fata din São Paulo se aflase mereu de cealaltă parte a webcamului. Idioții ăștia cu internetul trebuia să facă bine să găsească un *device* care să răspândească mirosuri, un teleparfum, un websmeller, ceva... Cu toate astea, cu toate că n-o mirosise niciodată, François ar fi pus mâna-n foc că o iubea pe Georgina, da, da, o iubea într-un fel anume, plutitor și prostesc, simțea că-i curge o miere călduță prin inimă când se gândea la ea, în timp ce femeia asta din colibă, cu toate că-l ațâța, nu-i spunea mai nimic. Oare la ce se gândea nevasta șamanului? Ce-și dorea? Ce visuri avea? Glumea? Sărea ușor la ceartă? Făcea, și ea, fițe? Despre ce-i plăcea să vorbească după ce se dădea dezlegarea la vorbă?

Încet-încet, femeia îl năpădi pe François, în felul acela de care el dorea să scape. Nevasta șamanului mirosea sărat, acrișor, carnea i se mișca precum o undă neclară, orice gest îi propaga ecouri în trup. Mirosul și gustul indiencei Tuà... Iar n-o să scap, iar n-o să scap, își zise François, și se întrebă: oare Georgina s-o fi gândind la fel ca mine, oare și ei i-or fi lipsind mirosul și gustul meu? Oare se cufundă și ea în brațele unei năluci după ce vorbește cu mine pe Skype sau la telefon?

– Ce vrut făcut, *i-tonk*? Șaman și ne*b*astă așteptat.

– De fapt, ce vor de la mine?

– După com întrebat François, știut și zingur, făcu indianul cu ochiul.

– Dar el, șamanul vreau să zpun, com de... nu înțele*q*!

Kiauì își pierdu răbdarea:

– Zpus drept, *i-tonk*, vrut femeie-şaman? Ea vânjoasă, ze pricepe chemat vânt răcoros de pe coline, făcut mult-muuult manioc, ştiut fluierat şi chemat afară viermi de sub piele, pricepută chiar şi la luptă c*o* bâta-*kop*. Vrut tu pe ea? Una ca ea numai bună înainte băut cimbo – ea făcut mult bărbaţi din băieţi.

Lui François i se încinseră urechile şi numai sunetul satfonului (în sfârşit!) îl scoase din încurcătură. Se grăbi să deschidă, căci văicăreala lui Michael Telo îi făcu pe cei adunaţi în casa mare să întoarcă ochii spre el.

Ce chestie! Era Georgina. Îi bătea în Skype.

– Alo?

– Bună, p*r*imbăreţule, te tot sun şi tu n*o* vrei să răspunzi. Georgina vorbea năvalnic, ca de obicei, şi făcea pe supărata. Voiam să n*i* mai vedem... M-am vopsit de două zile, se răsuci ea în faţa webcamului, mă vezi?

– Te văd, Georgina, şopti François, te văd, ce bine-mi pare! Ce faci?

– Eu fac bin*i*, dar tu *b*e ce vorbeşti în şoaptă? Parc-ai fi un gândac.

– O căpetenie spune o poveste unor copii, nu vr*i*au să-i deranjez... Fạci bin*i*-bin*i*?

– Cum *z*ă nu? chicoti ea. M-am vopsit roşcat deschis şi m-am cârlionţat mai tare. C*o*m ţi se pare? Manoel zice că-mi stă ex-ce-lent.

Zâmbea din colţul gurii, otrava! (lol) Iar François:

– Zău că-mi plac*i* şi mie. Cine-i Manoel?

– Un prieten. Şi dacă-mi torni mi*m*ciuni? *B*acă m-ai fi plăcut cu adevărat, m-ai fi *z*unat mai des, şi nu m-ai fi lă*z*at aşa, a nimănui, *z*ă nu ştiu nimic, pe unde umbli, ce faci...

– N-am avut zemnal, Georgina, pe cuvânt. Tu știi... tu știi ce dor mi-e de tine?

– Știu doar că ești un mare șmecher, François P*i*relman. Dacă nu te zunam eu, cine știe c*o*nd îți ami*m*teai de mine... Micuța brazi*r*iancă din São Paulo și frumosul blond de la Zankt Petersburg – t*i* joci cu mine, François, știu, știu, știu.

– Zău că nu, nu mă joc, chiar și-acum câteva c*r*ipe m-am *q*ândit la tine, pe cuvânt!

Georgina deveni serioasă.

– Acum câteva c*r*ipe, aha, zise ea, dusă pe gânduri. Ca să vezi... Și eu m-am *q*ândit la tine acum câteva c*r*ipe. De-aia te-am și zunat. Tu, însă... Serios? Chiar te-ai *q*ândit la mine?

– Bineînțeles. François ar fi vrut să iasă din casa mare, dar îi era teamă să nu piardă semnalul. Înțele*q*e-mă, Georgina, sunt la capătul pământului, am probleme cu zemnalul...

– Te înțele*q*, se întristă ea. Știu *o*nde ești. Tu crezi că mi-e ușor să te știu în sălbăticia aia și să... Deci te-ai *q*ândit la mine pe când mă *q*ândeam și eu la tine! Oare cine ne trimite gândurile de la unul la altul? Schimbă vorba imediat, nu-l lăsă să răspundă: Ia zi, ce faci tu pe acolo?

– Știi că am ucis un pecc*o*ri? Dar n*o* l-am fotografiat.

– Mare scofală ză omori un porc! se amuză fata. Eu am fost mai practică, m-am dus la stilist, la Luciana Rosa, o știi? (N-o știa.) M-a c*aa*fat cu mâna ei! M-a costat 130 de reali! Zpune sincer: Îți place c*o*m arăt?

Satfonul muri brusc: imaginea Georginei se șterse cât ai bate din palme, iar difuzorul își lansă

sunetul de detresă peste capetele copiilor din casa mare: *do-sol-do*, *do-sol-do!*

– Am pierdut zemnalul, fir-ar să fie, se supără François.

Iar indianul:

– Kiauì văzut cu cine vorbit François. Părea dezamăgit. Tu nu vrut ne*b*astă şaman. Bine-e-e...

– Cum să zic, se apără puştiul, înţele*q*i... la noi, la karibi... o sing*o*ră femeie, ştii, şi...

– Dacă tu n*o* vrut, Kiauì zpus la femeia-şaman că François n-avut chef de femeie. Ea înţele*q*e, mai ales că tu frate Kiauì. Acum, tăcem însă! Căpetenia zpus povezte foc.

Kiauì dădu să adauge ceva, dar se apucă să adulmece, cu respiraţii scurte, câineşti. François se luă după el, iar şamanul (ciudat!) îl imită şi el – după câteva clipe, şamanul strângea din dinţi şi-i strecura neveste-sii ceva la ureche.

– Ia văzut, François, nu zcris frate*r*e nostru? zise Kiauì. Parcă mult miroz de ploaie.

Puştiul clătină din cap – Lionel nu-i scrisese. Între timp, căpetenia se apucase să recite povestea neamului Tuà despre foc, cea care începea astfel: pe vremuri, când nimeni nu ştia să facă focul, un jaguar, un şarpe şi un condor s-au urcat în vârful unui lupuna uriaş. Se gândeau aşa: dacă ne apropiem de soare, poate c-o să izbutim să furăm o bucată din el şi s-o aducem pe pământ. Condorul porni cel dintâi spre soare, în zbor, bătând din aripile lui mari, iar şarpele şi jaguarul rămaseră de pază în copac...

François zâmbi, ascultând povestea aşa cum i-o traducea Kiauì, dar îşi dădu curând seama că-i

era din ce în ce mai greu să-l urmărească. Abia-l auzea.

– Vorbeşte mai tare, frate, îi zise, dar vocea îi sună înfundat, gata-gata să se şteargă.

Bolşevicul schiaună şi se lipi de picioarele lui. Buzele indianului şerpuiră grăbit, însă nu declanşară decât un freamăt, o adiere călduţă. Sunetele şi vorbăria din casa mare se stinseră, treptat, iar urechile lui François începură să ţiuie. Încremeni. Chiar şi aici? se întrebă, ridicându-se. Te-ai întors?

„Du-te, du-te odată“, simţi el glasul în minte. Neva îngheţată îi reapăru în faţa ochilor – Neva şi luminile tremurate ale Fortăreţei Petru şi Pavel. Îl luă cu frig. „Du-te.“

– Unde ză mă mai duc? Am plecat deja!

Nu-şi auzi vocea. În schimb, auzea gheaţa de pe Neva cum pârâia la peste 11 000 de kilometri depărtare, cu mai bine de doi ani în urmă, ceea ce însemna, mai degrabă, 357 de miliarde de kilometri depărtare, dacă puneai la socoteală deplasarea noastră, a tuturor, către constelaţia Libra.

C*i* zpus tu, *i-tonk?* înscriseră buzele lui Kiauì în aer.

Nimic, frate*r*. Nimic. Zău.

Îi era tot mai frig. Aerul căpătă o textură aspră, ziceai că-i ceaţă, dar oamenii din colibă încă se desluşeau fără greş. Bolşevicul se trăsese îndărăt şi se uita ţintă la François.

Iar în creierul puştiului:

„Du-te, pleacă odată!“

CAPITOLUL 22

Despre Vechi, din neamul Unu. Ura ce i-o poartă lui Bangor.

Du-te, emit, pleacă odată...

Nu-mi/ne răspunde, nici acum nu răspunde.

Sunt Vechi, sunt din neamul Unu și sunt neamul Unu întreg – mi se spune Vechi doar când mă adun în ființa anume pe care Cadranul o naște atunci când poftește. Mă propag printre gigante fierbinți și spectre mărunte, spre Druus mă îndrept, emițând spre cel ce nu-l știu: Du-te odată, nu sta.

Mă simte? Oare mă/ne înțelege? Vorbe demult n-am mai spus...

Du-te, emit, du-te, îi spun, du-te, comunic din răsputeri, doar-doar l-aș trimite la țintă înainte s-o facă Bangor. Nu știu ce fel de ființă e-aceasta. E singură, e multiplă? E maree sau haos? Nu știu nimic... Știu doar că-n Druus e o țintă, spre ea cată și Bangor, zis Locuiesc.

Bangor este Krees și, ca oricare Krees, el visează că-i din neamul Matricei. Cu toate acestea, eu/noi, neamul Unu adică, știm că Bangor (fiind o ființă) e emis de

Cadran. Prin urmare, el și întregul neam al Matricei sunt tot eu/noi – căci noi suntem mareea întreagă. Bangor, însă, e-un îngâmfat nesătul: el propovăduiește risipirea neamului Unu în ființe nenumărate.

Cum de-a ajuns ea, Matricea, să se considere neam? Cum de i-a dat țel lui Bangor să ne infesteze? Cum de s-au zămislit, cum de-au propășit trufașii aceștia în mareea undelor noastre? Sunt niște nemernici ce nu cred în maree, sunt infami și se laudă că mareea n-ajunge; mareea trebuie să aibă un sens, zic ei, chiar dacă-s totuna cu noi. Cândva, când nimeni nu devenise maree, sensul era denumit c-un cuvânt, iar cuvântul acela era morala *– ea perturba mareea și azvârlea spectre de pe spirale, ea seca gigante incandescente și reducea timpul la clipă.*

Eu de cuvintele toate doresc să scap. Vorba-i nimic: nu-mi e de folos decât ca să dau peste ființa aceea necunoscută înainte s-o facă Bangor. Pentru noi, neamul Unu, Cadranul e tot – el adună mareea. Tot el se umflă și face timpul să curgă, așa că întreb: unde, ce sens vrei să cauți, Bangor? Krees blestemați! Voi doriți nenumărate Cadrane, voi vreți să fim mulți, să fim diferiți.

Cadranul gândește deodată: Așteaptă, îl simt pe Bangor...

Aștept. Sunt coerent și aștept. Îl pândesc pe Bangor, dar, vai, îi percep undele tot mai greu.

Cadranul gândește: Bangor se ascunde. Îl găzduiește o specie haotică, îl încarcă cu energie, iar el, cel căruia-i spui Locuiesc, își creează armuri și secretă chei... Îl ajută – blestemată fie! – varietatea speciilor din Druus, acolo unde ne-am mai luptat cu Matricea.

O, nu, nu aici, nu din nou, mă cutremur. Du-te, emit spre-acea ființă din Druus. Du-te odată, du-te acolo unde-ai mai fost, căci iarăși pornim la război. Măcar de-ai ajunge la țintă înainte de-a fi luată-n primire de Locuiesc. Cum arăți? Minusculă, dezordonată, confuză, spulberând energii și vibrații – așa trebuie să fii, ești semn al varietății nelegiuite și tu!

Varietatea e moarte, cândva ea nu va mai fi, doar mareea-i perenă. Când va fi doar mareea, eu/noi n-o să mai gândim decât la ce-a fost, pretinzând că suntem în urmă, mimând c-am aștepta ce va fi. Și totuși – dacă suntem deja acolo, atunci când va fi? Dacă doar visez războiul acesta, dacă doar îmi/ne amintim lupta, dacă fac/facem așa doar ca să dăm viață mareei?

Ei, și? De-l visez sau îl fac, războiu-i totuna! Cobor pe-al treilea spectru din Druus, căci n-am de ales: îl iscodesc pe Bangor în fiece ființă măruntă, în orice grăunte. Vreau să îl spulber, să-l pierd, căci el e doar parte din mine, din noi.

Și tocmai de-aceea ne/te poate ghici, gândește Cadranul. Războiul nostru e vechi, din vremea visului vine, iar Bangor te pândește... Închide-l într-o specie unică, sigilează-l, ucide-l!

Acest război ce-a mai fost, le/îmi răspund, de ce nu se termină odată, de ce începe din nou? Și de ce-i aici numai, în Druus? Ce specie de pe spectru e cea ce-i dă puteri lui Bangor? E una lipsită de formă? Una generatoare de haos? Una cu intelect? E o specie continuă sau una multiplă? Bangor se pitește în specii care se reproduc sau în specii care creează?

Există specii care creează? se-nfoaie Cadranul. Tu, Vechi, definește!

Nu doresc – de ce să dau cuvântului sens? Sensul e numai urgie și de aceea fie Krees blestemați!

Acum e război, deci tu, Vechi, definește! Ce-i specia care creează?

Neamul Unu e unicul creator. Așadar, a crea înseamnă a aduna totul în tine, a naște mareea și asta-și dorește Bangor! El locul vrea să ni-l ia!

Mareea se clatină toată. O s-aflăm unde e, îl scoatem de oriunde-ar fi!

Găsiți-l odată, căci vreau să-i simt unda. O să-mi suprapun fiece câmp și fiece oscilație, peste fiece câmp și fiece oscilație a lui Bangor, zis Locuiesc. Cadranul să-mi dea energie, iar eu îl reduc la calm plat, să nu mai genereze maree. Doresc pentru mine atâta putere, încât să persist printre spectre ce aspiră lumina și gigante fierbinți!

Tu ești eu, Vechi, iar puterea mea a ta este toată! Bangor e pe Druus, iar eu/noi la iveală am să-l scot. Trimit o călăuză prin amintiri, să caute războiul de mult terminat, cel ce încă nu a-nceput și care acum are loc.

CAPITOLUL 23

Șeful tribului Tuà este nemulțumit.
Un fenomen rar. François și Kiauì sunt la numai
o zi depărtare de Muribecca.

– Noi știut vorbe Fo-set, se împăuna căpetenia. Noi aflat vorbe astea de la căpetenie dinainte, el aflat de la căpetenie și mai bătrân, iar căpetenie și mai bătrân aflat de la alt căpetenie. Fo-set zis pe limba lui: *piercing the veil*, iar asta însemnat străpuns haine adevărat, cum au karibi. Toți Tuà știut asta. Până și copiii.

Era mândru de el și-l iscodi pe François. Deci continuă:

– Acum Fo-set în poveste Tuà pentru totdeauna. Copiii aflat despre el, copiii copiilor aflat și ei, toți nenăscuții Tuà aflat cândva poveste cu Fo-set, căci el fost aici și stat cu noi, vorbit, mâncat și glumit... Eh? Ce spus acum, micuț karib? Dat ție dovada că *el coronel* fost la Tuà?

– *Piercing the veil*, da, da, exact așa scria pe harta lui Fawcett, am văzut-o la tati, zise François, privind

de la unul la altul. Şi, ia spuneţi, au mai trecut pe-aici karibi care l-au căutat pe Fawcett?

Dar Kiauì:

– Karibi nu ştiut venit pe pământuri Tuà. *El coronel* şmecher, hoţ, nu vrut aflat mulţi unde mers el. Dar, chiar dacă venit karibi, Tuà tăcut ca peşti. Nimeni nu avut voie mers ca Fawcett, la cuiaba de piatră. *I-tonk*, însă, băut sânge Kiauì, deci el avut voie. Indianul făcu o pauză, privi la căpetenie, după care reluă: Peste numai un somn, *I-tonk* văzut adevăr-adevărat, cu ochii lui.

François simţi cum carnea îi forfoteşte de parcă i-ar fi râs tot trupul, iar în gât i se urcă un nod care mai-mai că-l făcu să sară în sus de bucurie. Câte expediţii plecaseră pe urmele lui Fawcett? Câţi oameni pieriseră ca să găsească drumul spre Muribecca? O sută? Două sute? Mai mulţi? Ei, bine, uite că dintre toţi, François Vladimirovici Perelman, un biker fundamentalist, un *gamer* şi-un intrigant de care-i era scârbă până şi lui însuşi (vai, Grişa...), iată-l că tocmai el ajunsese la numai doi paşi de cetatea ascunsă.

Dar dacă Tuà îl minţeau? se înnegură. Dacă aflaseră, de la te miri cine, legenda lui Fawcett, şi-acum o înfloreau pentru că doreau să facă parte din ea? Întrebă:

– Voi chiar nu ştiţi să citiţi, Kiauì?

– Eu spus la tine deja. Tuà putut citit, dar nu poftit.

– Nu înţeleg, cum adică, puteţi să citiţi, dar nu poftiţi?

– Păi, de ce poftit citit? se băgă căpetenia. Noi nu avut voie, căci Mavu spus nu, niciodată! Noi aflat

de la Mavu că venit zile în care vorbe nu mai folosit la nimic. Atunci murit tot şi doar cei cu vorba legată, ca Tuà, scăpat. Noi avut tot ce ne trebuie aici, în ţinuturi Tuà.

– Mda, aveţi până şi cetatea Muribecca, zise François, gânditor. Voi cum îi spuneţi, tot Muribecca?

– Asta aflat doar *el coronel*, răspunse căpetenia, aruncând o privire plină de reproş spre Kiauì. Unele vorbe nu trebuie spus niciodată, micuţ karib, Kiauì ştiut asta, nu învăţat la tine?

– Ba François ştiut, se apără Kiauì.

Îl privi pe puşti, îi trase un ghiont. Iar François:

– Adică... numele cetăţii e aşa, ca numele tău, pe care n-ai îndrăznit să mi-l traduci?

– Văzut că *i-tonk* ştiut? se bucură Kiauì, privind la căpetenie.

– Văzut, mda, văzut, scrâşni el.

François îi aruncă o privire lui Kiauì – indianul era îngrijorat, parcă-i era teamă de căpetenie. N-avea curaj să-l privească în ochi, iar puştiului i se strânse inima de ciudă. Of, până şi tu te sperii, *i-tonk*... Întrebă:

– Şi Mavu ce-a mai spus? Cine-i de vină pentru pacostea de acum? Cine... strică vorbele? Oamenii din Muribecca?

Căpetenia se cutremură. Se răsti la Kiauì, îl tot arăta pe puşti, iarăşi se întorcea la Kiauì şi-l certa, pufnea şi făcea ca toate alea. Se înfuria din ce în ce, de ziceai că din clipă în clipă o să-i ia la bătaie pe amândoi. E numai vina mea, îşi zise François. Numai din cauza mea o încasează *i-tonk*, fir-ar să fie!

– Poate că cei din Muribecca stricat vorbe, dar poate că nu, spuse Kiauì, în doi peri, după ce șeful încetă. Ce știm noi ce întâmplat acolo, la cuiaba din piatră? Noi doar păzit! Dar tu nu văzut, *i-tonk*, schimbă el vorba, că de când vorbit cu căpetenie și șaman, nu mai greșit cuvinte?

Șeful ăsta e ca toți șefii, se gândi François, vrea să-mi ascundă ceva. Dădu să dea glas supărării, dar n-apucă: căpetenia se rățoi din nou la Kiauì, gesticulând aprins, arătându-l când și când pe băiat. Kiauì îi ținu piept, ridică glasul, apoi se băgă și șamanul în vorbă. Puștiului i se păru că cei doi se rugau de căpetenie să-l ia părtaș și pe el, pe François adică, la cine știe ce secret, iar căpetenia se enervă așa de tare, încât, rostogolindu-și ochii, o șterse degrabă în partea sa de casă. Pufnind și mormăind, scoase un bolovan de râu dintr-un cufăr împletit, îl aduse în fața lui François și-i arătă prin semne că era gravat cu același desen pe care ei, Tuà, îl aveau tatuat pe față. Scuipând din belșug, trânti bolovanul (fără pic de considerație) la picioarele lui François, iar acesta, privindu-l atent, desluși pe el imaginile tremurate ce acopereau orice fel de literă de două săptămâni încoace.

N-aveau niciun efect asupra desenului de pe bolovan.

– Piatra asta puternic, ea de la Muribecca, o lăudă căpetenia.

– Vrei să spui că cei din Muribecca pot să ne scape de beleaua asta cu vorbele? întrebă puștiul.

– Scăpat la noi? se miră căpetenia. De vorbe greșit?! Și de ce trebuie ei scăpat la noi? Noi, Tuà, scăpat.

Oameni de la Muribecca scăpat. Kiauì și François scăpat. Ajunge, ce vrut mai mult?

Începu iarăși să se învârtească prin colibă. Era pradă unei agitații nemaipomenite, parcă se simțea vinovat pentru că vorbise prea mult. Iar puștiul:

– Nici cei din Muribecca nu obișnuiesc să vorbească? Sunt la fel ca voi?

Căpetenia se schimbă la față. Fornăi, iarăși sări cu reproșurile pe Kiauì (îl tot arăta pe François, de parcă aducerea lui în sat fusese o mare greșeală), dar Kiauì se apăra, vorbind apăsat. Șamanul îi sări în ajutor, încercând să-l liniștească pe șef, dar acesta ridica din umeri, ca și cum nu era în stare să ia nicio hotărâre. Până la urmă, șmecherul de Kiauì răsuci o țigară și i-o oferi căpeteniei, întrebându-l ceva, din nou și din nou, până ce acesta încuviință – mai mult forțat parcă.

– Să știi că nu mi se pare corect ce faceți, îi zise François lui Kiauì.

– Liniștit, *i-tonk*, nu trebuit supărat.

– Dacă știam c-o să ai atâtea probleme, mai bine nu veneam. De ce te ceartă căpetenia?

– Pentru că eu spus ție prea mult lucruri.

– Dă vina pe mine, atunci, căci eu te pisez cu întrebările! Pe toți îi pisez așa, și pe ai mei, acasă... Dacă e o problemă că m-ai luat cu tine, să știi că pot să plec oricând.

Dar căpetenia:

– Tu neînduplecat, micuț karib! Eu văzut că tu n-avut nicio vină, doar Kiauì prea grăbit, vorbit gura fără el. Ia zi, se întoarse spre Kiauì, când botezat băiat?

– Doar *după* ce văzut Muribecca. Doar atunci! Mavu e sus, auzit la Kiauì și văzut că el nu mințit. Iar șaman venit cu noi, nu?

Căpetenia se încruntă. Se uită la Kiauì cu coada ochiului. Pufni, neîncrezător.

– Mda, zise el într-un târziu, șaman mers cu voi, eu dat voie la voi plecat la Muribecca... Și-acolo, se înfurie el, acolo văzut și tu, micuț karib, dacă cei din Muribecca dorit spus vorbe vreodată! Ei mai răi ca toți. Ei, cei din Muribecca, nu alungat doar vorbe, ei nici măcar nu construit, ei zis că orice construit înseamnă moarte om, darămite vorbit... Ei umblat mult-mult. Fost la miazănoapte, construit și plecat, căci construit adus ghinion. Fost la răsărit, construit și plecat, căci construit adus ghinion. Fost la miazăzi, la apus, fost peste tot, dar degeaba, mereu venit ghinion peste ei. La sfârșit, după ce părăsit tot ce construit, ei venit în pădure, întâlnit Mavu, vorbit cu el și ridicat Muribecca, dar numai puțin, știi? Ridicat doar puțin, căci nu vrut uitat cum cuiaba de piatră omoară om. Cuiaba omoară om, făcut din el animal, sclav de animal, pișat de pește, asta făcut cuiaba din om. Știi?

François se îmbufnă. Tuà ăștia îl luau de prost, umblau cu cioara vopsită.

– Ce-i, *i-tonk?* îl simți Kiauì. Ia spus, ce frământat?

– Câteodată... câteodată simt că mă minți. Ori de câte ori îi prind pe-ai mei cu minciuna, ei zic că au motivele lor, de oameni mari – poate că ai și tu motivele tale de om mare, dar tot se cheamă că mă minți. Din cauza asta, mi-e și teamă să te mai întreb ceva. Nu vreau să aflu după aia că m-ai mințit și tu.

– Of, *i-tonk*, când mințit eu la tine?

– Când te-am întrebat dacă ești Tuà.

– Da, dar nici nu spus că nu-s Tuà.

– Păi, nu-i tot o minciună? Mami îi zice minciună prin omisiune...

– Of, François... Mâine tu băut cimbo și botezat. Te rog, iartă-l pe Kiauì. Iartă-l. Kiauì ascuns una-alta pentru că... pentru că... of, nu știut bine nici pe limba mea... Vorbe și întâmplări sunt așa, ca un singur lucru, maaare de tot. Câteodată, vorbe, nu știu cum făcut, dar stricat întâmplări, pentru că oameni supărați, proști din cale afară, speriați, sau prea mici, neputincioși, copii, așa cum zis părinți François... De aceea, nu bine spus mereu adevăr. Uneori adevăr stricat lucruri – și la karibi așa, nu? – stricat de tot... Tu trebuie avut încredere în fratele tău. Ia zi, *i-tonk*, iertat Kiauì?

– Poate c-o să te iert. Trase cu coada ochiului la căpetenie: urmărea discuția, comentând când și când cu șamanul. Poate c-o să te iert, de fapt, sigur o să te iert, pentru că ești cel mai bun prieten pe care l-am avut vreodată. Dar tot vreau să te întreb ceva, chiar dacă o să-mi spui încă o minciună.

– Întrebat, numai iertat Kiauì. Iertat?

– Te iert, te iert, fir-ar să fie... Și-acum, ia spune-mi: ai evitat să-mi zici că ești Tuà, deși ești Tuà, iar acum, simt în glasul tău, bag de seamă și în glasul căpeteniei... cum să zic... mă întreb dacă nu sunteți... – se uită la Kiauì, la căpetenie, la șaman – ...nu sunteți, cumva, totuna cu cei din Muribecca?

Șeful trase aer adânc în piept, gata să strige, dar Kiauì se grăbi să i-o ia înainte:

– Şi ce importanţă avut? De ce nu înţeles că, până la urmă, *i-tonk* aflat tot, tot, tot? Asta important. Noi poate totuna cu Muribecca, sau poate Tuà fost doar karibi alungaţi, sau poate păsări cu trup de om, sau doar nişte morţi pe picioare – dar tu aflat tot, tot, tot, peste numai un somn. Acum important ştiut că aici sat Tuà, că Tuà mari păzitori şi că ei păzit Muribecca. François gata-gata să se facă, şi el, Tuà – asta important. Te rog, iartă frate de sânge!

– Te iert, i-o cam reteză François. Uite, ca semn că te iert, nici nu te mai întreb ce voiam să te întreb, e bine aşa?

– Ba, putut întrebat, căci Kiauì şi el om mare, ca părinţii tăi, deci nu putut recunoscut chiar tot, nu? pufni indianul în râs.

Râseră toţi. Căpetenia scuipă de mai multe ori, după care şamanul scuipă şi el, oftând la greu. Îi zise căpeteniei ceva, râzând, acesta râse din nou, de parcă i se luase o piatră de pe inimă, iar Kiauì se băgă şi el în vorbă.

Căpetenia nu-l băgă în seamă, însă. Kiauì repetă ce spusese – căpetenia, nimic. De fapt, nu-l mai urmărea: ceva îl îndemnase să privească afară din casa mare. Le făcu semn celorlalţi să tacă, aţinti un deget spre intrare, icni, îl îmbrânci pe şaman şi se repezi afară.

Se luminează, îşi spuse François. Se uită la ceas. Îl scutură – era abia trei dimineaţa... Ieşi şi el, însoţit de Kiauì.

Căpetenia icni din nou. Îşi pusese mâinile în şolduri şi-şi aţintise privirea în văzduh. Lansă un strigăt răguşit, iar cei ce sporovăiau în colibă tăcură mâlc. François dădu să comenteze, dar Kiauì îi făcu semn

să nu scoată o vorbă: căpetenia poruncise legarea gurilor. Deşi se înnora văzând cu ochii, lumina de afară era tot mai puternică, ziceai că se crapă de ziuă.

Ceilalţi Tuà ieşiră şi ei, înghiontindu-se şi îmbrâncindu-se, zgâindu-se la cer. Câinii începuseră să urle, iar Bolşevicul se amestecă printre ei, hăulind. Deodată, Kiauì ridică mâna spre norii grei ce răspândeau miros de ploaie: ici-colo îi străpungeau perdele de raze lucitoare verzi, portocalii şi violete. Bumbii aurii desenaţi pe pieptul căpeteniei prinseră să strălucească, bătuţi de lumina umbroasă şi umedă.

– Astea nu-s... – începu François, numai că se trezi cu mâna lui Kiauì acoperindu-i gura – ...astea nu-s zorile, încheie puştiul în minte. E doar aurora australă, cum naiba de-a ajuns atât de... *sus*? Suntem la 6–7 grade latitudine sudică, ce dracu'...

Dădu să se desfacă din strânsoarea lui Kiauì, să strige că nu era cazul să se dea legarea la vorbă, dar indianul îl ţinu bine. „Tăcut, François," îi şopti. „Tăcut."

Între timp, căpetenia trimisese un războinic în capătul satului, după care le arătă lui Kiauì şi şamanului că era timpul să plece la drum. Tot ridica din umeri şi strângea din buze de parcă i-ar fi luat drept martori: v-am spus eu? Aţi văzut că am avut dreptate? Tuà erau speriaţi, năuciţi, dar începuseră să se mişte printre colibe aşa cum o făceau de obicei, iute şi fără vorbă. Câteva femei se repeziseră pe malul râului din apropiere şi se apucaseră să bată crengile de timbo, pregătindu-se de pescuitul de dimineaţă. Peste o oră aveau să arunce zeama de timbo în apă, peştii aveau să paralizeze şi să iasă la

suprafață, iar Tuà se vor arunca asupra lor cu bâtele, înghesuindu-i în stăvilarul din nuiele de lângă sat.

Acolo aveau să-i prindă. Și-apoi o să-i pună la uscat.

Începea o nouă zi. Războinicul trimis la marginea satului se întoarse cu două țestoase vii și le oferi șamanului și lui Kiauì. Un potop de raze perforă norii de ploaie, iar satul se lumină ca ziua.

„Du-te“, simți deodată François. „Du-te.“

Dădu să răspundă, dar Kiauì îl strânse de braț. Își înghiți vorbele, deschise satfonul – trebuia să vorbească cu cineva, cu oricine! Măcar de-ar împărtăși clipele astea buimăcitoare: aurora australă se lăsa peste junglă!

Privi în satfon. Mai avea baterie pe trei sferturi, dar semnal, ioc! Aurora se unduia, se lățea, părea că se retrage, pentru ca până la urmă să se etaleze cu și mai multă putere, împroșcând satul cu lumina ei răcoroasă. François se învârti încoace și încolo, se zgâia la cer, se uita de la unul la altul și înnebunea de ciudă că n-avea cu cine schimba o vorbă. Cum să țin asta doar pentru mine? își spuse și o zbughi spre primul copac, cățărându-se în el precum o maimuță fugărită de vânători (Mersi, Kiauì!). „Du-te“, simți el, iarăși. Urcă mai mult, și mai mult. Indienii slobozîră un oftat în cor: pânzele de particule ionizate, verzi, roșii și albastre, se revărsară și mai abitir, sfârtecând norii, îmbrăcând satul într-o spuzeală nefirească, de parcă pământul însuși ar fi strălucit.

Măcar de-aș face cât mai multe poze, își zise François. Puse satfonul la ochi – click! „Du-te“, i se agregară cuvintele în minte, iar puștiul se enervă:

Ah, de-aş putea să înregistrez şi îndemnul ăsta nenorocit. Sau măcar de-aş vorbi cu Lionel, cu mami, cu Georgina – cu oricine! Se urcă în vârful copacului, dar nici acolo nu avu noroc de semnal: abia dacă avea o antenă. Of, bine-ar fi fost să vadă şi alţii aurora asta: tati, Ana, ba chiar şi Grişa, că poate aşa m-aş răscumpăra... Cum să-i anunţ, cum să le-o arăt...?

Click! Click! Click!

După câteva fotografii, auzi piuitul stins al unui SMS, urmat de cântecul lui Telo. Deschise mesajul, dar nu înţelese nimic: era o înşiruire de litere şi cifre lipsite de sens. Privi în jos, spre sat. Îl zări pe Kiauì. Era lângă casa mare şi-i făcea semn să coboare.

Un tunet grozav se rostogoli dinspre vest. Era într-atât de puternic, încât cuprinse zările dintr-o parte în alta şi scutură pădurea. Vântul prinse a şuiera. Frunzele foşniră zgomotos.

Click!

Între timp, Kiauì legase ţestoasele burtă în burtă, le prinsese în chingi şi le săltase în spinare. Fluieră ascuţit, îi făcu semn lui François să-l urmeze. Şamanul li se alătură şi o luară din loc, petrecuţi de câţiva vânători care se mişcau la fel de tăcuţi ca atunci când îi întâmpinaseră. Ciudat, unul dintre ei târa un porc uriaş, pe jumătate sălbatic, acoperit de o blană cafenie, ţepoasă – animalul sălta şi juca în sfoara petrecută pe după gâtlej, hârâia şi guiţa din răsputeri. Li se alăturară şi alţi bărbaţi, cărând în spinare hârleţele lor scurte cu dinţi de capibara. Câinii din sat îi însoţeau şi ei, iar Bolşevicul se ivi dintr-o colibă (ţinea un peşte în bot), luând-o înaintea tuturor. Încet-încet, se formă o procesiune tăcută. Vântul stârni praful şi frunzele

uscate. Copiii se apropiară. Zâmbeau, dar nu scoteau un sunet.

Parc-am fi într-un *Petrușka* dat pe *silențios*, la Maslenița[1], numai că nu se bucură nici dracu', își zise François. Uite la ei: parcă-i mână un mut de la spate... Nu zice nimeni nimic, nu le poruncește nimeni nimic, iar ei, tot înainte, ca pionierii... Or auzi și ei vreun îndemn? Of, Petrușka, Petrușka! Măcar să n-o isprăvesc ca tine – o fantomă care dă cu tifla! Iar de-o fi așa, măcar s-ajung să fac parte din povestea spusă de Tuà în casa mare.

Ajunseră pe malul râului mocirlos, care dădea să se reverse. Tuà se opriră pe țărm, mai puțin doi bărbați care se repeziră să tragă o pirogă de sub un tufiș. Grăbiți, îi îmbarcară pe François, pe Kiauì și pe șaman, și-i trecură apa.

De îndată ce debarcară pe celălalt mal, tună încă o dată, iar potopul se scutură ca la un semn, revărsându-se din nori. Rafalele de stropi plesniră frunzele, pocnind ca mitraliile. Se porni vijelia. Stropii erau reci, sfârâiau, iar pământul se acoperea cu fire de apă tot mai năvalnice ce se transformau în șuvoaie. François și Kiauì ridicară mâinile în semn de rămas-bun și se repeziră așa la adăpostul unui crâng de bambuși. Nebunul de Bolșevic o luase înainte, zgribulit, de parcă știa drumul.

Căpetenia îi urmări până ce dispărură în spatele bambușilor răscoliți de vânt. Lumina aurorei australe

---

[1] La ruși, Sărbătoarea de Lăsata Secului, prilej de carnaval și de petreceri, mai ales câmpenești. Acțiunea baletului *Petrușka* de Igor Stravinski se petrece în timpul sărbătorii de Maslenița.

era tot mai puternică, ziceai c-o să dea foc copacilor, chit că erau doldora de apă. Deodată, Tuà oftară în cor – copacii din jur începuseră să zbârnâie, încărcați de electricitate.

Căpetenia pufni, înciudat. Mai întâi zorile venite prea devreme, apoi ploaia care începuse atât de timpuriu, iar acum copacii care sfârâiau ca nişte arcuri din care tocmai țâşniseră săgeți. Şi nu era tot, nu, nu, nu era tot, îşi dădu el seama fără să înțeleagă cum de-o face (oare-i vorbea Mavu, pe muteşte?), fiindcă dincolo de toate pocinogurile astea pândea ceva mai rău decât năpasta cu furatul cuvintelor, mai nemilos decât luminile ce străpungeau norii, mai cumplit decât potopul venit ca o pumă vicleană, da, da.... Pândea ceva năprasnic, ceva legat de venirea lui Kiauì şi a micului karib... Țâncul ăsta blond, un karib din cei ce construiau şi vorbeau fără noimă – cu el era ceva pe dos, din el pândea ce pândea! Se ascundea în el ceva ce-l făcea să nu fie *doar* un puştan venit de peste lacul cu vâltori, ceva ce-l făcea mai primejdios decât un pui de vrăjitor fără minte – în el *era* pierzania! Poate doar Mavu, drăguțul, să fi fost în stare să țină în frâu sufletele nenumărate pe care, mai mult ca sigur, François le căra în cârca-i ticăloasă...

O, copil blestemat, ştiu ce voiai să ne-ntrebi, pricepu căpetenia. Ştiu ce voiai să ne-ntrebi, câine, cum de nu mi-am dat seama pe loc... Să-l fi prins şi pe Kiauì al nostru în mrejele lui? Aşa să fi făcut, nenorocitul? Să vezi că trebuie s-o luăm pe urmele lui, căci altminteri e-n stare să-i îmbrobodească şi pe Kiauì, şi pe şaman.

CAPITOLUL 24

Marusia Andreevna Perelman își sacrifică cea mai mare parte a visurilor. Complotul ei cu Sidorin. Aflăm (pentru a câta oară?) cât de periculos e să te pui cu o femeie.

...eu abia-l așteptam să mă sărute, iar el îi dădea înainte cu Fawcett al lui! Îl văzusem pentru prima oară la o conferință, la Casa de Cultură a Studenților, și schimbaserăm primele vorbe pe Suvorovski Prospekt, într-o după-amiază neașteptat de caldă de februarie, dar de cunoscut cu adevărat, nu-l cunoscusem decât în cursul unei lungi plimbări în Grădina Botanică de la Universitate. O să fiu directă: Volodia nu aducea, nici pe departe, cu ce-mi doream eu ca soț. Era potrivit de înălțime, iar mie-mi plăceau bărbații înalți, era brunet și creț, iar mie-mi plăceau blonzii cu părul lins (eventual, strâns în coadă de cal), nu prea deschidea gura, iar mie-mi plăceau vorbăreții, se îmbrăca fără pic de atenție, iar mie-mi plăceau băieții scoși din cutie, care miroseau franțuzește. Nici de dansat nu prea dansa, asta ca să nu mai vorbim că nu-i plăcea decât muzica grea, indiferent de gen – dintre

chestiile mai uşurele nu accepta decât Ceaikovski, nu ştiu de ce. Ba, de fapt, ştiu! Când unuia care dă ochii peste cap la *Pasărea de foc* şi la *Simfonia a VII*-a, zisă a Leningradului, i se face de ascultat *Spărgătorul de nuci*, trebuie să te gândeşti, automat, că are o dorinţă ascunsă, nu neapărat perversă, dar că şi-a pus în minte să obţină ceva pe căi ocolite.

În cazul nostru, Volodia îşi propusese să-i dedulcească pe fiii noştri la muzica simfonică, ceea ce era o tâmpenie (manevra, nu intenţia); mai bine ar fi încercat cu piesele de rock progresiv ce-l făceau să trepideze (asculta Yes şi Genesis), căci băieţii le-ar fi mistuit mai uşor. Până la urmă, ce-i drept, băieţii s-au dat pe brazdă, iar cel mare, Lionel, chiar a pus pe picioare un post de radio semiclandestin, pe nume Rockweiller. Postul încă emite în Piter şi are vreo două mii de abonaţi online, dar Lionel pretinde că el, unul, nu mai are de-a face cu muzica – şi cum s-o recunoască, din moment ce ne-am trezit cu el ofiţer, pe un submarin atomic? În fine, acesta fusese planul muzical al lui Volodia cu fiii noştri: nu se dusese dracului de tot, dar nici nu ieşise ca la carte.

Ăsta-i Volodia! Întortocheat până peste poate, se pricepe cel mai bine să bată şaua ca să priceapă iapa şi, din cauza asta, adeseori se încurcă în propriile-i urzeli. La început, tocmai ezitările şi senzaţia că merge pe sârmă nonstop m-au făcut să-l plac – îmi imaginam că bâlbâielile lui erau semn de bun-simţ şi de diplomaţie subtilă, fiind totodată motive suficiente ca să ajung să-l iubesc, iar de iubit, zău că-l iubeam, fără rezerve, *against all odds*. La îndrăgostirea mea inexorabilă, că nu ştiu cum să-i spun altfel, a contribuit (de-acum,

sunt sigură) și pasiunea lui nenorocită pentru individul despre care am amintit la început.

Fawcett.

Dați-vă seama că pe când ne-am cunoscut, Volodia nu era-n stare să vorbească mai mult de cinci minute fără să n-aducă vorba despre personajul cu pricina – vorbea atât de mult despre el, încât colegii lui de la facultate chiar așa îl porecliseră: Fawcett. Se putea trăi cu asta bine mersi; problema e că după ce m-am apucat să citesc despre englezul cu pricina, s-a întâmplat ireparabilul: nu m-am mai putut despărți de Volodia, de parcă evocarea de orice fel a exploratorului acționa între noi ca un liant nedefinit, prevestitor al unei aventuri de care n-avea să aibă parte nicicând, nicio altă femeie, cu excepția celei ce-avea norocul să-l iubească pe Volodia. Îmi imaginam că micuțul meu Volodia avea ceva din caracterul dement al exploratorului (ochii îi erau la fel de arzători ca al lui Fawcett, după cum îi văzusem într-o poză, în cartea lui Maghidovici) și, cinstită să fiu, cred că mă îndrăgostisem, de fapt, de căutătura lui Volodia – de căutătura lui febrilă sau visătoare, la care se adăuga glasul lui potolit, ce rezona adânc. Și privirea, și vocea, bag mâna în foc, sunt un fel de intromisiuni avortate și, din acest punct de vedere, Volodia părea extrem de promițător – la toate astea se adăuga un anume fel, ponderat aș zice, de a răsuci palma în timp ce susținea orice fel de discurs. Afirm sus și tare că până și cererea în căsătorie mi-a făcut-o astfel, răsucind mâna dreaptă cu eleganță, de parcă ar fi dirijat circulația la o oră de vârf într-o piață aglomerată. Ei, și-acum întreb: putea o tânără a anilor '80, din

Piter, să-și dorească ceva mai teribil decât un explorator potențial, adică un bărbat pe care să-l doară în cot (plenar!) de indicatorii industriali ai URSS și de politica făr' de greș a PCUS?

Răspunsul este: putea! Dar a fost cam fraieră.

Ar mai fi de adăugat ceva, ceva nu tocmai cușer: de Fawcett m-aș fi îndrăgostit fără greș, fără dubii, de ce să n-o recunosc? Fawcett fusese un bărbat înalt, cum îmi plăceau mie, și i-aș fi trecut multe cu vederea (cică nici el nu era prea vorbăreț) doar pentru cum arăta, unde mai pui că nu se lăsa cu una, cu două, el chiar își urmărea țelurile fără greș, fără să-i pese de nimic și fără să dea înapoi – era un amestec echilibrat de visare și voință, asta ca să nu mai spunem că făcuse rugby de performanță. Ei, bine, printr-o translație ciudată, îmi imaginam că ambiția cumplită a lui Fawcett se revărsa, prin preaplin, și asupra celui ce făcuse din el o obsesie.

Într-un cuvânt, așa mi l-aș fi dorit pe Volodia – necruțător. De fapt, chiar așa *fusese* Volodia în primii ani, mai puțin povestea cu sportul de performanță (am un defect, care mă face să mă dau în vânt după sportivi...).

Adevărul e că pe atunci nu-mi dădeam seama de un lucru clar pentru orice femeie cu experiență: bărbații pot să dea dovadă de temeritate absolută odată ajunși în cea mai amarnică sălbăticie, dar nu-i obligatoriu ca temeritatea cu pricina să se prelungească în relațiile conjugale, în raporturile cu cei din jur, sau *măcar* în dormitor... Eu îmi doream pe atunci (ca și acum) ca Fawcett al meu, un rus în fond, chiar dacă are sânge amestecat, să se manifeste cu cutezanță în viața de zi cu

zi, să se ia în piept cu rudele netrebnice, cu instalatorii șmecheri și bogătașii plini de fițe, cu chelnerii sictiriți și cu gunoierii obraznici, ba chiar și cu șoferii ce-ți taie fața și cu măgarii de politicieni, ca să nu mai vorbim de ipocriții din mediul academic, dar în timp am ajuns să cred că așa ceva *nici* nu s-a inventat vreodată.

Și, în fond, la ce bun să se fi inventat asemenea bărbați? La ce ne-ar fi ei de folos? Când sar la bătaie, o fac mai mult ca să nu se facă *ei* de râs, nu ca să ne spele nouă, femeilor, rușinea... Maică-mea chiar îmi spunea: „Draga mea, ca să primești de la fiecare mascul *măcar* după puteri (mama era foaaarte libertină), trebuie să n-ai stare o clipă, să nu le dai timp să se dezmeticească. Bărbații, află de la mine, se laudă că-s o specie visătoare și de-aceea, cum îi scapi din mână, cum le zboară mintea la cai verzi pe pereți. Când ai să-l vezi pe-al tău că stă pe canapea fără o vorbă, privind în zare gânditor, fii sigură că nu-și spune decât: ah, ce bline cu smântână aș mai băga azi pe gât, poate și c-o votculiță înainte, ce naiba face *asta* de se uită la mine? Niciunul n-o să-ți dea după nevoi“, încheia mama. „Nu te mai chinui să-i cauți, lasă-i să vină și singuri!“

De-aș fi ținut cont de mama, n-aș fi aflat pe pielea mea că temeritatea din sălbăticie (cu care-l creditam pe Volodia) exclude curajul urban (după care tânjeam). În fond, după cum aveam să aflu, până și colonelul Percy își lăsase familia de izbeliște, doar ca să agite lumea din jur (rude, prieteni, cunoscuți, necunoscuți) într-un mod nepermis și iresponsabil. Ce om! Lăsase în urmă o dâră de nebunie care se lăbărțase pe mapamond precum o halucinație – nu i te puteai sustrage nici când te târa de-a dreptul spre moarte. Exploratorii ăștia au ceva

din stofa dictatorilor, aflați de la mine, numai că au un public-țintă redus: frustrații marilor orașe.

Asta am învățat-o direct de la sursă, căci dragul de Volodia la fel a procedat cu mine, o frustrată a nemaipomenitului Piter: m-a învăluit, m-a creierit de cap și m-a cules ca pe-un măr copt – haț! Păi, fiți atenți! Mama era desenatoare la Șantierele Navale din capătul insulei Vasilievski și închipuiți-vă că acolo mă ducea Volodia când voia să fim singuri. Eu, după cum v-am spus, așteptam măcar un sărut printre dane, cheiuri și macarale, dar el scruta spre apus și-mi vorbea despre expedițiile lui Fawcett și despre orașele pierdute care ar fi zăcut, vezi doamne, departe de ochii lumii, în jungla amazoniană. Era la finele anilor '80 și, pe vremea aceea, imaginea Amazoniei îi trezea, chiar și unei rusoaice, un anume fior al depărtărilor, al unor comori neclare, al unui gen de faimă specială, legată de călătoriile la mare distanță de casă. Se spune că rușii n-ar fi mari călători, așa că m-am întrebat de multe ori cum de m-a agățat Volodia cu asemenea texte. Îmi ziceam că nu călătoriile extraordinare de care-mi vorbea mă făceau să mă dau în vânt după el, ci pașaportul potențial pe care-l presupuneau călătoriile cu pricina: într-o țară în care era nevoie de pașaport doar ca să mergi de la Leningrad la Kiev, să zicem, un bărbat care prin esența meseriei se trezește pe lista scurtă a pașaportabililor externi era o partidă valabilă. Întrebați orice rusoaică serioasă care a prins anii aceia, și-o să vedeți că nu mint.

În ce ceea privește legătura dintre ruși și călătorii, însă, plecasem de la premise greșite – cum adică să

nu fie ruşii călători? Cazacii care galopau cu flamurile desfăşurate pe Champs Elysées la 1815, şarjele de la Plevna din 1877, magnificul *Drang nach Westen* dintre 1914 şi 1917, în Austro-Ungaria şi Germania, nemaipomenita călătorie din Mongolia Exterioară, efectuată de generalul Jukov în anii '30, culminând cu explorarea Halhân-Golului, marele jogging către Berlin, Praga şi Viena, din 1945, ca să nu mai punem la socoteală prospectarea amănunţită a întregii Europe de Est din anii următori; să nu uităm nici de redescoperirea maritimă a Cubei din 1962 şi nici de expediţia de zece ani din Afganistan, la bordul tancurilor şi al elicopterelor – eheei, ruşii au văzut lumea de când sunt ei ruşi!

Volodia era paşnic, însă – el nu se pricepea defel la asemenea călătorii. În schimb, în el simţeai mereu ceva-ceva din febra plecării, una care începea cu uşi trântite violent şi cu promisiunea de a nu mai da pe-acasă dacă nu-şi atingea ţinta, ceea ce se potrivea de minune cu felul de a fi al unei studente care îndrăgea literatura franceză medievală:

Baissatz vos montanhas
Planas, levatz vos
Per que pòsque veire
Mas amors ont son.[1]

Ce să mai spun? Volodia nu era altceva decât prevestirea unui viitor în care-l vedeam lac de sudoare, în

[1] Coborâţi-vă, munţilor / Câmpii, ridicaţi-vă, / Vreau să pot vedea / Unde-mi e dragostea (Gaston Fébus, secolul al XIV-lea).

costum de colonist, cu eşarfă de mătase albă şi pălărie de plută, model britanic, nebărbierit şi extenuat, dar cu ochii la fel de jucăuşi şi de lucitori, având *viziuni* pe care mi le împărtăşea doar mie. Îl vedeam cum îşi făcea apariţia din junglă într-un avanpost al civilizaţiei, într-un sat rătăcit, dar cuplat la curent electric, şi care beneficia, obligatoriu, de un aeroport unde o droaie de ziarişti băgăcioşi săreau cu reportofoanele pe el, întrebându-l despre cetăţile şi comorile descoperite în îndepărtatul *inferno verde*. Apoi, după interviuri pe toate canalele şi în toate ziarele, Volodia ajungea înapoi acasă, în Piter, unde, proaspăt spălat, bărbierit impecabil (dar încă bronzat) şi îmbrăcat în frac, urca la catedra din amfiteatrul cel mare al Universităţii, ca să susţină o conferinţă despre descoperirile lui. (În sală s-ar fi auzit doar oh-uri şi ah-uri, iar soţiile celorlalţi profesori m-ar fi bârfit cum ştiau ele mai bine.) Într-un final apoteotic, ambiţia lui nemăsurată ar fi fost răsplătită: guvernul îi conferea o medalie, un ONG sau mai multe se rugau de el să le fie preşedinte onorific, iar o universitate americană (preferabil Harvard) îi oferea, automat, o poziţie de *visiting professor* pe viaţă.

Sunt sigură că asta visa şi el când privea seară de seară spre apus, de pe danele şantierului naval unde era mama desenatoare, chiar dacă imaginile ce-i alergau în minte erau sabotate de panorama seacă şi huruitoare a insulei Krohnstadt, unde taică-său făcea cuirasate. Mie-mi pierise gândul că Volodia ar dori vreodată să mă sărute, chestie care mă deruta din cale afară, căci sunt însemnată cu pofte păcătoase. *Mais je l'aimais* şi stăteam alături de el pe dalele reci de beton, ascultându-l cum povesteşte.

Nu-mi venea să cred. La mai puțin de 150 de metri de noi, în linie dreaptă, se afla apartamentul părinților mei. În timp ce pe șantier era un ger de crăpau pietrele, în apartamentul nostru era cald, iar ai mei erau liberali. Ce căutam afară, în frig? Volodia doar vorbea, vorbea, vorbea, iar eu aveam impresia că e ceva în neregulă cu mine – mă îngrășasem? Spuneam lucruri nepotrivite? Mi se micșoraseră sânii, mi se strâmbaseră picioarele, îmi ieșiseră coșuri, ce naiba pățisem?

Habar n-aveam, dar nu mă lăsam – continuam să clănțăn de frig, ascultându-l. În mod normal, ar fi trebuit să-i fac vânt, dar apucasem să-i scriu acrostihuri în franceză (poezia îmi plăcuse mereu), mâncam din ce în ce mai puțin și mă întrebam (fără să am curaj să cer ajutor) dacă nu interpretasem greșit intențiile lui. Poate că Volodia avea nevoie doar de o parteneră de *chat* și nimic altceva. Între timp, colegele mele chefuiau ca bezmeticele și se lăudau cu prietenii lor care le făceau și dregeau ceva de speriat... Eu? Eu stăteam cu Volodia pe chei, seară de seară, fără să știu ce-o să iasă din asta.

– Ce-i cu tine, Mașa? mă luase mama în primire. Nu te-am mai auzit vorbind despre niciun băiat.

Bâiguisem un fel de răspuns, iar mama se enervase: Te fâțâi în pat noapte de noapte, și n-adormi... Tu nu cumva...?

– Nu, nu, m-am apărat, crezând că se referea la un eșec contraceptiv (mama mă dăscălise îndelung pe tema asta), stai liniștită.

Marele meu noroc a fost că într-o seară petrecută pe șantier, printre macarale ce scârțâiau și bubuituri

în coca navelor, ascultând un acordeon îndepărtat care acompania un cântec porcos, marele meu noroc, aşadar, a fost să-i împărtăşesc lui Volodia părerea mea despre numele lui Fawcett. Pe atunci credeam, nici mai mult, nici mai puţin, că numele exploratorului se trăgea dintr-un cuvânt franţuzesc, căci aveam şi eu dreptul la momentul meu de delir în gerul ce adia dinspre Baltica... În sfârşit. Era greu să-ţi imaginezi că numele unuia ca Fawcett înseamnă „deal acoperit cu flori“ sau „pui de vulpe“, după cum citisem prin tot soiul de cărţi şi dicţionare. În schimb, vedeam o filiaţie clară între insul cu ochii lui Fawcett şi năprasnicul cuvânt franţuzesc *faux*, în sensul lui cel vechi, de „seceră de luptă“ – *faux de guerre*, cu alte cuvinte.

În Evul Mediu, acestei arme i se spunea *fauchard* – cuvântul avea o rezonanţă testosteronică, belicoasă, amintind de tonele de sânge scurs din milioanele de gâturi retezate în toate războaiele lumii, iar Fawcett, m-am gândit eu, se trage de aici şi numai de-aici, putând să fie un diminutiv pentru franţuzescul (şi totodată, cavalerescul) „seceră“ (de luptă, nu uitaţi). Odată cu trecerea anilor, supărările şi dezamăgirile m-au făcut să găsesc şi o altă etimologie posibilă: *fausser*, de la franţuzescul „a falsifica“, dar nu i-am împărtăşit-o lui Volodia decât în cursul unui scandal de pomină, după ce-l citisem cum e cu adevărat şi pe dinafară, şi pe dinăuntru.

Voiam să-i crape creierul de furie, pricepeţi?

În seara despre care începusem să povestesc însă, acolo unde şantierul se îngemăna cu marea, ca să zic aşa, nu eram supărată încă, aşa că am dezvoltat printre

fierătanii ruginite și vagoane înțepenite pe șine ipoteza mea înălțătoare despre legătura Fawcett–*fauchard*. Nu mică mi-a fost mirarea când, de îndată ce-am dat glas speculației, Volodia s-a năpustit asupra mea mai înfocat decât orice bărbat cu care ieșisem, strângându-mă în brațe și sărutându-mă cu nesaț, de până și muncitorii care cântau la acordeon (nu știu cum de ne vedeau) au strigat la noi:

– Huooo, pensionarii cu fața la perete, huoooo!

– F..e-o, băăh!

La nici o oră după sărutul proletar, pe întunericul de acasă (era o sâmbătă), mi-a trecut toată sperietura: nu eram nici strâmbă, nici proastă, nici grasă. Volodia, în schimb, era virgin, fir-ar să fie! Avea 18 ani și era flăcău, era împotmolit ca naiba, se înroșea ca dracu', trăgea cu urechea, speriat să nu ne audă ai mei din camera celalată, doamne, ce calvar!

– Măi, Volodia, n-ai făcut și tu premilitară, armată, ceva? l-am întrebat eu, înciudată, căci, se știe, armata scoate bărbați din toți băieții.

– Nu. Mi-a pus tata pile, mi-a răspuns el, abia trăgându-și sufletul.

Era tânăr, însă, și mă iubea la fel de mult pe cât îl iubeam și eu, așa că s-a dat pe brazdă în mai puțin de-o lună. În fiecare sâmbătă noapte rămânea la mine și progresa de la o întâlnire la alta, eu mă simțeam împlinită, iar mama se liniștea, văzând cu ochii ei că nu pățisem nicio rușine. De-atunci mă urăsc ai lui – maică-sa, mai ales. Vă dați seama că doamna Perelman n-a acceptat nicicând ideea de-a locui în aceeași casă cu mine? Nici măcar după împăcarea noastră oficială n-a fost în stare să treacă peste ura ce mi-o

purta și, după ce m-am mutat definitiv la Volodia, ea a găsit un pretext ca să plece la Schlisselburg, pasămite ca să nu li se facă praf *dacea* cea frumoasă peste care-i înstăpâniseră comuniștii de viță veche.

În sfârșit, plecarea doamnei Perelman avea să se întâmple mult mai târziu și se datora și altor probleme – voi stărui mai departe asupra lor. Cert e că la câțiva ani după ce Volodia m-a cunoscut (în sens biblic), ne căsătoream. Sexul – of, ce mizerie banală –, sexul mi-a fost armă, nu mi-e rușine s-o zic. Era singurul lucru pe care ai lui nu i-l puteau oferi, cu alte cuvinte era singurul meu atu și m-am folosit de el cu ardoare: nu voiam să-l pierd pe Vova pentru nimic în lume. Pe vremea aceea, Vladimir Perelman avea aura lui în Piter, iar eu mă topeam după el și când îl vedeam, și când nu-l vedeam, și când întârzia, și când mă aștepta; nu știu să descriu ce simțeam ori de câte ori mă gândeam la el, pentru că între timp am uitat, de parcă tinerețea mi-ar rula într-un film alb-negru și mut, văzut de mult... Habar n-aveam ce însemna să ai copii, dar îmi imaginam că, pe lângă bărbatul din el, îl iubeam și pe copilul aiurit care era, îi dedicam poeme în occitană pe care n-aveam curaj să i le recit (și-acum o fac, în amintirea celui ce-a fost), mă înfuriam când îl privea vreo colegă mai insistent, iar maică-sii i-aș fi sfâșiat beregata fără s-o visez noaptea.

Începusem cu sexul, însă – se deprinde atât de ușor, încât se poate întoarce, oricând, împotriva ta. Pe atunci nu știam axioma asta și, în plus, ce voiați să fac? Să mă prefac c-aș fi vreo virtuoasă, vreo amorțită, să nu mă bucur de el? N-aveam cum: eram însemnată de lăcomie. Prin urmare l-am atras în

mrejele mele cum știam mai bine, la fel cum făcuse și el cu mine când îmi povestise despre ținuturi nemaivăzute – de aceea aveam să plătesc cu vârf și îndesat și acasă, la Piter (în cel mai neașteptat mod cu putință), dar și mult după aceea, de pildă aici, în inima Braziliei, unde și-a înțărcat dracul copiii.

În fine. La câțiva ani după căsătorie ni se năștea primul băiat (fă-i odată un copil, fă-i copil, mă îndemna mama), dar primele semne că lucrurile lunecau pe o pantă periculoasă aveau să apară dinainte de nașterea lui.

Fraierul ăsta de bărbat al meu nu era în stare să se certe cu ai lui. Într-o seară de vară, am luat taurul de coarne și am provocat *eu* un scandal, în apartamentul lor de pe strada Șamșeva. Se ajunsese la o situație ridicolă: ai lui nu mă înghițeau, dar n-aveau ce face, căci eram căsătoriți, așa că ne-au cerut să locuim la ei doar pentru ca mama lui Vova să nu piardă controlul situației. Bag mâna-n foc că-și propusese să găsească o falie cât de mică între mine și Vova, ca să se apuce de o lucrătură aleasă (o artă de tradiție în Piter) și să ne despartă o dată pentru totdeauna.

A locui în casa Perelmanilor era un dezastru, chiar dacă apartamentul lor era uriaș după standardele sovietice. Aveam camera noastră, aveam acces la un WC separat, încăperile erau înalte, iar mobila și decorațiunile (Art Nouveau, *bien sûr*) erau alese cu gust. În holul de la intrare se aflau un tablou de Kazimir Malevici și o vioară cu goarnă, iluminate indirect de o lampă Chipăruș, înfățișând o balerină îmbrăcată în combinezon auriu, ținând în mâini două sfere de sticlă mată – surse discrete de lumină. Dar ce importanță aveau

toate astea, când la masă nu se vorbea și nu se glumea, când nu se asculta decât un anumit fel de muzică (extreeem de serioasă), când ne uitam la televizor conform unui program strict, când la video nu vedeai decât tragedii (madam Perelman suspina când eroinele o încasau), când prin camere nu puteai să umbli nici mort în chiloți și nu se lăsa decât prea rar cu chefuri... Simțeam că mă usuc. După vreo două luni de recluziune la Perelmani, am pus-o pe maică-mea să facă pe îndurerata și să ne mai cheme *și* la mine acasă, unde ne trăgeam sufletul: râdeam, puneam ce muzică doream și vorbeam cât de tare pofteam, chiar dacă apartamentul era minuscul și n-avea decât o singură baie.

Acolo, însă, la mine acasă adică, s-a împlinit blestemul meu.

Așadar, era o seară de vară, iar eu avusesem scandal cu madam Perelman. S-au spus vorbe atât de grele (ea își dădea seama că-și tăia craca, dar ura îi era prea mare), încât n-am avut de ales și am plecat la ai mei fără să stau pe gânduri. Nu prea mă pricepeam la figuri de stil, așa că, înainte să ies din apartament, l-am întrebat pe Volodia doar atât:

– Vii?

El mi-a simțit nuanța definitivă din glas și a răspuns așa (doamne, cât m-am bucurat!):

– Dacă nu mai suporți, ia-o înainte. Îmi salt lucrurile și vin și eu.

Și a venit. Eram în al nouălea cer – parcă abia atunci ne-am fi căsătorit cu adevărat, parcă doar atunci și-ar fi tăiat Volodia nenorocitul de cordon ombilical ce-l adăpa cu sângele mă-sii (hoașca!). Hoașca, însă, și-a dat seama că, dacă pierdea momentul, Volodia n-ar mai fi

dat nicicând pe acasă, așa că l-a luat frumușel pe Serghei Emanuelevici de-o mână și l-a târât prin tot orașul (exagerez, nu locuiam chiar atât de departe), înfățișându-se la ai mei în mai puțin de-o oră.

Tot episodul s-a consumat în holișorul de la intrare. Acolo, în doar douăzeci de minute, s-a lăsat cu scuze, cu regrete, justificări și promisiuni enunțate cu mult *savoir faire* de mama lui Vova. Tata nu participa la discuție, căci era beat mort și, colac peste pupăză, zicea că-l chinuie cumplit o hernie veche. Scosese din țâțâni ușa din sufragerie și-o trântise pe covor, iar el, îmbrăcat doar în chiloți, se culcase pe ușă cu fața în sus.

– Ah, coiul, coiul, horcăi el când mă auzi. Îi spusese lui cineva că în caz de hernie trebuie să stai pe ceva tare, așa că asta făcea, de-mi venea să-l calc în picioare:

– Se stă pe tare, i-am atras atenția, doar la hernia de disc!

Dar el, nimic:

– Coiul, ah, coiul, se tot plângea de pe ușă, privind în tavan.

În condițiile astea, după ce-au apărut Perelmanii (tata salutase, civilizat, deși era răstignit pe ușă), tot greul a picat pe maică-mea, care repeta mereu:

– Eh, s-au întâlnit două pietre tari (adică eu și soacră-mea), să nu facem un capăt de țară. Mai liniștiți-vă și voi, se uita ea la mine. Faceți pace, suntem o familie de-acum...

Până și eu eram de acord – în fond, nu-mi doream să-i retez lui Vova legăturile cu ai lui –, dar când a venit vorba despre unde aveam să locuim, soacră-mea nu s-a lăsat: avea pretenția, nici mai mult, nici mai puțin, să stăm *doar* la ea, să nu mai călcăm

niciodată pe la ai mei, cu excepția vizitelor cuvenite de Anul Nou, de zilele de naștere etc. Spunând asta, se uita cu înțeles la tata, care sforăia de zăngăneau ferestrele.

Nici eu nu m-am lăsat și, încet-încet, discuția a ajuns să se poarte doar între mine și Perelmani, pentru că nici mama, nici Vova (de tata nu mai vorbesc) nu se băgau în scandal, de parcă nu le păsa ce și cum.

Nu prea pricepeam ce se întâmplă și-am început să mă îngrijorez. Tot explicam că n-am cum să stau cu soacră-mea în casă (mă făcuse curvă și maimuță ordinară) și mă uitam când la Volodia, când la mama, cerșind ajutor, căci, pe lângă vipera de soacră-mea, se mai băga și Serghei Emanuelevici peste mine, culegând argumente din zbor. Aveam nevoie de sprijin (știți cum e într-o ceartă cu vrăjmași pricepuți), mă simțeam din ce în ce mai încolțită.

M-au lăsat singură, însă. Încet-încet, m-am prins că nici Volodia, *nici mama* n-aveau chef să stăm doar la mine acasă. Că Volodia nu era în stare să ia o asemenea hotărâre, înțelegeam – dar pe mama n-o pricepeam. Tăcea mâlc, degeaba mă dădeam pe lângă ea. Mda... Tata sforăia pe ușă, cearta continua în holișor, iar eu vedeam că n-am cum să rezist în fața bătrânilor Perelman.

Urmează să povestesc o mare mizerie, o porcărie nemaipomenită, din care am tras concluzii pentru care n-am avut niciodată dovezi – dar lucrurile au stat exact așa cum vi le relatez. N-o să adaug nicio iotă la cele petrecute – nu vreau să influențez pe nimeni.

La un moment dat, madam Perelman l-a întrebat pe Vova direct:

– Dar tu ce părere ai? Veniţi să staţi la noi, unde avem spaţiu (asta era adevărat), sau vrei *şi tu* să rămâi în chichineaţa asta de apartament? Nici nu-s sigură că-i mereu apă caldă la etajul ăsta, se uită madam Perelman la mama, interogativ.

Mama nu scoase o vorbă, de-mi venea s-o plesnesc, dar curând îmi trecu furia, căci nu cu ea mă căsătorisem. Ne uitarăm cu toţii la Volodia, aşteptându-i răspunsul:

– Ce părere ai? îl luă şi taică-său. Veniţi frumos, la noi, unde aveţi dormitorul vostru şi numai al vostru, başca biroul, sau...?

M-am chiorât la Vova – niciun răspuns. Fawcett, 'ai? am scrâşnit din dinţi. Expediţii la capătul lumii, da?... *Tu*, mă? Asta mă gândeam, dar nu scoteam o vorbă, nu mi se clintea niciun muşchi, căci voiam să-l văd pe Vova ce decizie avea să ia de capul lui.

Chiar aşa: tu ce mama dracului pofteşti, Vladimir Perelman?

Preţ de prea multe clipe, s-a vădit că Vladimir Perelman n-avea chef de nimic. Tăcea. Nu voia nimic, al naibii! Asta era deja suficient ca să-mi trântească cerul în cap, mai ales că madam Perelman zâmbea din colţul gurii, când, brusc, am simţit o mişcare lângă mine. Ca să înţelegeţi ce va urma, trebuie să vă redau felul în care eram aşezaţi în hol. Eu şi mama eram lângă uşă – mă plasasem instinctiv spre ieşire, crezând că poziţia mea de paznic avea să-l facă pe Volodia să ia o hotărâre de gen masculin. Mama ajunsese, nu ştiu cum, în spatele meu, iar Perelmanii, cu Vova cu tot, erau în faţa mea. Câtă vreme discutaserăm în contradictoriu, Perelmanii

stătuseră cu fața la mine, dar acum întorseseră capul, așteptând reacția lui Volodia care, nu-mi dau seama de ce, ajunsese pe jumătate în sufragerie. Dacă-mi amintesc bine, rămăseserăm în hol din cauza tatălui meu – nu puteam să ne certăm din răsputeri lângă un ins care sforăia pe o ușă.

Așadar, ne uitam cu toții la Vladimir și-i așteptam răspunsul. El se uita cam prea lung la mama, care (o simțeam!), se mișca într-un fel neclar în spatele meu. Am făcut încet un pas la dreapta, ca să am unghi bun și să mă uit dincolo de sufragerie, în ușa cu geam de la dormitor, și așa am văzut că mama îi făcea semne disperate lui Volodia: *nici* ea nu voia să stăm la mine acasă și le ținea partea Perelmanilor, gesticulând frenetic.

M-a luat cu leșin. Am întrebat:

– Ce facem, Volodia? Nu rămânem? Aici suntem liberi și nu mă face nimeni cum îi vine la gură, ce zici?

El – iar cu ochii la mama. Ea – iar îi face semn să plecăm (o ghiceam în geam), să plecăm cu ai lui, în Șamșeva.

– Eu zic, începu Volodia, tacticos (deși nu mai răsucea din mână), eu zic să facem ca și până acum. Câteva zile la ai tăi, câteva zile la ai mei...

– Nici moartă! i-am retezat-o, mai ales că mama (am văzut-o în geam) răsuflase ușurată când auzise sugestia lui Volodia, făcând spre el semnul OK cu degetele. Eu rămân aici, am zis, după care am făcut o mare greșeală: Când ai chef să vii, Vova, știi unde mă găsești. Eu nu vin după tine la ai tăi. (Între timp, mama pusese capul în piept, răpusă de vorbele mele.)

– Mașa... Mașenka, începu mama, gândește-te bine, fetiță, ce familie mai sunteți și voi dacă... unu-aici... alălalt dincolo... De ce nu te duci la ei?

– Tu m-ai învățat să cer tot ce pot, m-am înfuriat și m-am repezit în dormitor, pășind peste tata.

Am trântit ușa, tata a început să se plângă: „Coiul, ah, coiul!“, iar eu m-am vârât în pat și mi-am pus perna în cap.

– O să-i treacă, o auzeam pe mama cum șoptește. Vorbesc eu cu ea și-i trece. Nu-i așa, Vova?

El nu scoase o vorbă.

– Nu știu ce-o să faceți, doamnă, zise madam Perelman, înțepată, dar la asemenea ieșiri, vă dați seama... Ați auzit-o cu urechile dumneavoastră... Prea multă libertate, ascultați-mă, strică!

Mi-am mai pus o pernă în cap, căci nu mai voiam să aud nimic. (O regăsesc pe mama, după mulți-mulți ani, în felul de a fi al „doamnei“ Nicole – nenorocita cu care a ieșit Volodia ca să mai vadă o dată, vezi doamne, un spectacol care nu face doi bani.)

Ce naiba o apucase pe mama? De ce mă împingea în casa Perelmanilor? Și, mai ales, de ce complotase tocmai cu Volodia, de ce-i făcuse semnele alea disperate?

Mi-au venit în minte tot soiul de năzbâtii cărora nu le acordasem importanță. Într-o noapte de Paști, de pildă, maică-mea se apucase să-i arate lui Volodia cum dansează ea cu un pahar de vin pe creștet, fără să-l verse. Nu mai făcuse așa ceva niciodată și, în plus, îl iscodea pe Volodia într-un fel tare ciudat, de parcă i-ar fi dat ghes: tu vezi ce știu să fac? Te prinzi de ce chestii sunt în stare?

– Mamă, ce te-a apucat?

– Ne distrăm şi noi, Maşa, ce vrei? îmi făcuse ea cu ochiul.

Altă dată mă provocase la o întrecere în faţa lui Vova: care din noi două face şpagatul mai uşor şi, nu ştiu cum naiba, mama m-a luat, adică a fost mai tare decât mine, deşi avea aproape cincizeci de ani, chestie care l-a făcut pe iubitul meu să caşte ochii, înfiorat – după ce ridica piciorul mult de tot, mama cădea direct în şpagat, ca la *french cancan*, depărtând braţele larg, maiestuos, precum La Goulue. În cădere, rochia de pânză topită i se ridica mult de tot, expunând-o până la brâu, pentru ca în final, faldurile *frou-frou* să i se aştearnă în jur, delicat, ca o paraşută catifelată. Ce părere ai? îl privea.

În fine, într-o noapte de beţie cruntă, Volodia o tot strigase pe maică-mea, franţuzindu-i numele: Verette în sus, Verette în jos, chestie care pe mama o încântase peste măsură, făcând-o să-i toarne pahar după pahar, până ce amărâtul se prăbuşise sub masă, târând vesela după el. Mama se repezise să-l ajute, dar el cârâise din răsputeri:

– Stai jos, Verette... E cald, facem plajă la bec, ce dracu'!

Până la urmă îl ridicasem eu şi-l dusesem în dormitor, făcându-i semn maică-mii să dispară.

– Ce naiba ai? l-am întrebat, trântindu-l în pat. Parc-ai fi înnebunit.

– Îmi plac familiile endogame, hohotise el.

– Eşti tâmpit?! Ce-ţi trece prin minte?

Pe vremea aceea, însă, el mă învăţase bine de tot, îmi ştia butoanele de tot felul răspândite pe trup,

ştia să-mi vorbească să mi se încrânceneze pielea, al naibii, ştia de toate – fusese silitor şi mă lua pe sus cu găselniţele lui de alcov. Îmi ştia slăbiciunile şi fanteziile, iar vina (vai!) era doar a mea: eu, ca proasta, îl dedulcisem la rafinamente.

Nu pot să spun ce mi-a zis atunci. Nici ce m-a îndemnat să fac şi nici cum l-am ascultat, de teamă să nu-l pierd – îi pierise orice urmă de inhibiţie, ziceai că-l lovise o formă de exhibiţionism auditiv, peste poate de incitant, care m-a făcut şi mă face şi-acum să înghit în sec... Eram însemnată, v-am zis.

Ştiu că nimic din toate astea nu constituie vreo dovadă, dar nici n-am cum să-mi împiedic mintea să zburde. Cum-necum, însă, după acel scandal în care maică-mea jucase o piesă bizară, am încasat-o din plin. Rolul ei ambiguu mă umple şi azi de o gelozie incestuoasă.

Şi au urmat compromisurile. După scandal, m-am întors cu Volodia la situaţia de dinainte de căsătorie: nu stătea cu mine decât sâmbăta. Eram o cârpă de şters pe jos, îmi venea să-mi smulg carnea de pe mine, dar, de cum mă gândeam la despărţire, mă lua cu o sfârşeală cumplită. Mă topeam pe picioare, iar maică-mea punea paie pe foc: „Vezi unde-ai ajuns? Tu şi mândria ta nemaipomenită!“ Nu-mi luam inima în dinţi şi nu îndrăzneam să acţionez (iată, evit cuvântul „divorţ“ şi acum), şi nici maică-mii nu-i şuieram: „Dar tu de ce-ai ajuns să-i faci semne în ascuns lui bărbată-miu?“

Începusem cu compromisurile, însă. Am mai făcut unul şi cu bătrânii Perelman, mutându-mă înapoi la ei, dar se născuse Lionel. Am mai făcut unul şi

cu mama, tot timpul l-am făcut, și n-am întrebat-o niciodată de ce se fâțâia prin fața lui Volodia, îmbrăcată sumar, la fel cum și cu Volodia am făcut un compromis, evitând să-i spun că-l prinsesem cum se chiora la mama atunci când credea că nu-l vede nimeni... Și am făcut și compromisul cu mine însămi, prefăcându-mă că totul era în regulă și că n-aveam de reproșat nimic nimănui.

Așa a început căsătoria mea, dar cum altfel să intru în rândul lumii? Plăteam și eu, ca orice rus sau rusoaică, după cum ne bârfeau francezii: „...*ces russes sont damnés:* sunt dispuși să plătească din greu pentru *la merde* în care intră prin efort propriu și savurează clipele în care au cui cere iertare. Rolul de țapi ispășitori le vine mănușă...“ – așa am găsit scris într-o carte străveche la Sorbona.

Iată că n-am mai vorbit despre Fawcett, dar fiți liniștiți: umbra lui plana, atotstăpânitoare, pe deasupra acestor peripeții. Ca să vedeți că așa era, fiți atenți ce ni s-a întâmplat când cu botezul lui Lionel.

Serghei Emanuelevici și Sidorin, prietenul lui Volodia, aranjaseră botezul la Catedrala Isaakievski, chestie care, mie uneia, îmi dădea fiori de plăcere. Slujba era programată la prânz, într-o sâmbătă călduroasă, iar noi, personajele principale ale ceremoniei, o luaserăm pe jos spre catedrală, mândri nevoie mare – invitații veneau cu mașinile. Am trecut prin Piața Palatului, unde un puști imberb interpreta la pian, *in the wide open*, un concert de Brahms, acompaniat (bizar) numai de un oboi și de un clarinet. Vova a fost încântat de potriveala asta; cică ne făcea soarta cu ochiul, că

botezul lui Lionel se împlinea sub o stea norocoasă, eh, chestii d-astea...

Are loc ceremonia, Lionel se trezește creștin, botezul mersese ca pe roate, preoții se declaraseră mulțumiți de danii – pe scurt, era minunat. Când s-o pornim spre restaurant, se repede asupra noastră o echipă de filmare de la nu-știu-ce post de televiziune. Ne-au luat direct:

– V-ați botezat copilul, să fie într-un ceas bun!

Și dă-i: blițuri, camere de filmat, reporteri care se vârau printre invitați în mijlocul străzii, întrebări – jurnaliștii erau insistenți. Situația era cam fără ieșire, căci am fi blocat circulația dacă ne luam la ceartă cu ei. Ajungem noi în grădinile Alexandrovski, ăia tot în coasta noastră:

– De ce-ați ales un botez pravoslavnic, căci, din câte *suntem informați* (aha!), vă trageți dintr-o familie evreiască?

Întrebarea îl scoase din minți pe Serghei Emanuelevici. Volodia se înfurie și el, la fel și Sidorin (chit că el e rus sută la sută), astfel încât, în scurt timp, s-a lăsat cu tărăboi. În jur, turiști și oameni ieșiți la plimbare: toți cu ochii pe noi. Dinspre Piața Palatului se auzea, ca un îndepărtat fundal muzical al pățaniei noastre, puștiul cel imberb care interpreta de-acum Rahmaninov. Era zăpușeală, fleșa Amiralității strălucea în soarele amiezii, și, deși era luna mai, adia o boare fierbinte și umedă.

– Ia copilul și șterge-o la restaurant, îmi suflă Volodia.

– Ce vrei să faci? am întrebat, cam speriată, dar el, nimic.

Cu o viteză pe care nu i-aş fi bănuit-o, a dat câteva porunci în dreapta şi-n stânga şi ne-a trimis pe noi, femeile şi copiii, dimpreună cu bătrânii, la maşini. Între timp, bunicul lui Vova, chit că era centenar, începuse să se îmbrâncească cu echipa de filmare, la fel şi Sidorin şi alţi doi-trei invitaţi. Jurnaliştii cârâiau din răsputeri, că libertatea presei, că dreptul la liberă informare, ai noştri urlau că dreptul la intimitate şi la viaţă privată, lumea de pe margine se apucase să comenteze şi ea – mă refer la ruşi numai, pentru că turiştii se holbau la noi în linişte, încercând să priceapă de ce ne certam.

– E doar un reportaj, făcea şeful jurnaliştilor, ce vă supăraţi aşa?

– De-aia ne-aţi întrebat dacă suntem evrei? se îmbăţoşa Emanuel Lvovici, bunicul lui Volodia. Marş de-aici, eseri[1] împuţiţi!

– Aha, dumneavoastră mai sunteţi şi comunist pe deasupra? remarcă alt jurnalist, că veniseră în haită, ai naibii. Ia spuneţi-mi, atunci, cum de-aţi fost de acord să vă botezaţi strănepotul?

– Ai dracu' hoitari, cine v-a trimis? se înverzi Vova, gata-gata să-i dea o palmă celui mai apropiat cameraman, numai că Sidorin îl trase îndărăt, împiedicându-l să facă o prostie.

– Chemaţi miliţia, unde-i miliţia? răcni Emanuel Lvovici, cât era el de bătrân. Pe ei! Pe ei, mă! îi îndemna pe trecători, nepricepând cum de nimeni nu

---

[1] Membri ai Partidului Social Revoluţionar, duşmani de moarte ai bolşevicilor în timpul războiului civil ce a urmat revoluţiei socialiste din octombrie.

sărea la bătaie. Paştele mă-sii de democraţie, zbieră el, generic, unul n-are curaj să dea un pumn sănătos!

În fine, ajungem noi la restaurant, jurnaliştii după noi. N-am scăpat decât cu chiu, cu vai, după nişte telefoane date de Volodia şi de taică-său (de fapt, din câte-am înţeles, Sidorin fusese cel care sunase undeva la vârf), telefoane care s-au concretizat într-o bulucеală nemaipomenită în faţa restaurantului, cu băieţi vânjoşi care-i uşuiau pe ziarişti ca pe nişte găini, cu camere video date de pământ, cu şuturi în portiere şi alte asemenea.

După numai două zile, am văzut reportajul. Părţi din el fuseseră preluate şi de Euronews, pentru că tema era, cum altfel, de actualitate: instituţia năşiei din fostele ţări socialiste. În opinia analiştilor din mass-media, năşia n-avea legătură cu tradiţiile şi cu obiceiurile pământului – era doar o manieră perversă de a face politică financiară, încuscrindu-i pe toţi cei ce reprezentau ceva în structurile de putere locală.

Văzuseră *Naşul* de Francis Ford Coppola şi ni-l vârau cu forţa pe gât, îl lansau pe străzile şi-n casele noastre. Eram nişte mafioţi, ce mai tura-vura, iar lumea întreagă trebuia să afle asta, unde mai pui că noi nici n-aveam dreptul să-l botezăm pe Lionel – în fond, familia noastră era alcătuită din evrei şi din comunişti, motive întemeiate, vezi doamne, de a nu boteza pe nimeni. Cu toate acestea, noi îl botezaserăm pe Lionel, dar numai pentru că făceam parte (asta era retorica reportajului) dintr-o oligarhie postsovietică de nişă, doritoare să-şi consolideze legăturile politice şi de afaceri.

Sidorin şi Volodia o încasau cel mai rău. De fapt, reportajul începea aşa: „Ai crede că aceşti doi oameni

(Volodia și Sidorin, adică) sunt interesați doar de cercetare. În viața de zi cu zi, ei se ocupă de istoria lui Percy Harisson Fawcett, un faimos explorator britanic de la începutul secolului. Vladimir Perelman este arheolog, iar Lionel Sidorin, anticar și, pe oricare dintre cunoscuții lor i-ai întreba, ți-ar spune că ai de-a face cu doi oameni serioși, preocupați de studiul unei enigme istorice nerezolvate. Iată, însă, că pe cei doi îi mai leagă ceva: un botez! Botezul cu pricina...“ – și de-aici urma carnea reportajului, care ne înfiera cu mânie capitalistă.

Mă rog. Sidorin și Volodia aveau ceva bănuieli legat de cine pusese tărășenia asta la cale (și eu aveam), dar nu vreau să stărui asupra subiectului. Eu vorbeam despre căsătoria mea cu Volodia și despre Fawcett.

Așadar, Fawcett. Pândea de unde te așteptai mai puțin și condimenta fără răgaz nebunia lui Volodia, care, stând cu ochii non-stop în hărțile Braziliei, nu lăsa să treacă mai mult de o săptămână fără să găsească un document inedit, o anecdotă exemplară, un fir de cercetare abandonat la jumătate. Din păcate, totul avea loc *doar* în birouri, pentru că Vova nu mai vorbea despre reluarea expediției lui Fawcett și nu mai pronunța nume ca „cetatea Z“ sau „Muribecca“ și nici mintea nu-i mai stătea la săpături și explorări.

Iar mie nici că-mi păsa!

Se dăduse liber la plecări în străinătate, nu mai aveam nevoie de subterfugii științifice. În plus, la doisprezece ani după ce-l născusem pe Lionel, când toate compromisurile mele deveniseră un *acquis*, l-am avut și pe François (un botez fără încurcături, de astă dată) și asta-mi era suficient. Aveam *deux p'tits Français chez*

moi, puteam să spun că sunt împlinită, mă metamorfozasem în ființa contemporană plenară: perpetuasem specia și aveam un job care nu-mi mânjea mâinile cu vaselină. Habar n-aveam, însă, că și noi (când spun noi, mă refer la *toți* Perelmanii, bașca doi-trei prieteni apropiați, mai ales Sidorin), habar n-aveam că și noi, așadar, intraserăm în siajul exploratorului cu ochi lucitori și că, aidoma altora, aveam să ne trezim cu viața secerată *(parbleu!)* de obsesiile pe care le genera Fawcett.

Nenorocitul! Vreme de un deceniu îmi iscodise familia în liniște, ne dăduse ghes doar când și când, pentru că, altminteri, părea să zacă mumificat în cărțile și articolele pe care Volodia le studia cu un aer rece, distant, împărtășindu-mi din ele în treacăt.

Că lucrurile riscau să derapeze o bănuisem de mult. De fapt, pe vremuri, pe când mă pregăteam să cad în plasa lui Volodia, fostul meu tovarăș de așternut, Stas, mă avertizase:

– Îți place de limbricul ăsta, foarte bine! L-ai văzut ce jidan e? La așa ceva n-am catadiscit să-i răspund. Dar el continuase: Tu chiar nu te plictisești când vorbește numai despre canibali și țânțari? Ce-i cu tine, Mașenka?

Stas aducea mult cu ceea ce visasem eu ca soț: era student la inginerie și campion la box, iar el chiar *trăise* în sălbăticie, în Urali. În plus, era cu picioarele pe pământ. În consecință, i-am dat un răspuns infect:

– Îmi vâjâie capul ori de câte ori Vova îmi povestește ceva... Și-mi vâjâie plăcut, mă amețește, da? Mă uluiește... Povestește ca nimeni altul.

– Așa, deci. Vorbește frumos. Sunt curios dacă poveștile lui o să-ți bage mâncare în frigider sau dac-o să-ți aducă vreun apartament nou-nouț.

Era criza din ultimi ani ai Perestroikăi, iar Stas, băiat orientat indiferent de vremuri, era mâhnit. Îl înțelegeam, zău, dar *muream* de plăcere să-l văd cum se dă de ceasul morții că mă pierde: fiind bărbat, avea obligația să mă iubească.

Cu Stas, însă, nu mi-a mers. Între timp, el a devenit bogat și sentimentalismele nu-și mai aveau locul. Are nu-știu-câte mine prin Siberia și, deși s-a îngrășat și nu mai e la fel de frumos ca pe vremuri, s-a mutat în Fontanka, în casa fostului prinț Zveriev, cel ce se căsătorise cu o englezoaică în timpul Revoluției din Octombrie, la fix un an după ce același Zveriev îl fugărise pe Rasputin pe Neva înghețată într-o noapte care a început cu otrăvuri în prăjituri, a continuat cu gloanțe trase pe scări și s-a încheiat cu un înec magistral regizat.

Stas a dat primele lovituri financiare încă din studenție, chestie care, cinstită să fiu, mă lăsa rece. Deși avea funcție mare în Komsomol, nu se dădea în lături de la munca de jos: voiai ciorapi de damă, îți făcea rost de ciorapi de damă; voiai înghețată grecească (și ce-mi mai plăcea!), îți făcea rost de înghețată grecească; voiai rățuște de plastic, îți oferea rățuște de plastic; aveai chef de nu-știu-ce muzică, el te trimitea să-i faci rost de „coaste“[1] și-n două zile aveai câte discuri voiai...

Așa a început Stas și, firește, nu s-a rezumat doar la „coaste“ și rățuște... A crescut și a tot crescut, iar cel

---

[1] „Coastele“ erau banalele radiografii pulmonare. Cei ce se ocupau cu comerțul muzical le „imprimau“ la domiciliu cu ajutorul unui sistem *homemade*. Radiografiile cu pricina deveneau, astfel, discuri de pick-up pe care puteai să le și pliezi.

ce i-a fost profesor de prospecţiuni în facultate i-a devenit consilier principal în afaceri: eu, Volodia şi tatăl lui Volodia, puşi unii peste alţii, nu câştigam decât a cincisprezecea parte din banii pe care acest om îi scotea de la Stas. Pe mama lui Volodia, vedeţi, nici n-o pun la socoteală. Devenise bigotă, aduna sticle cu agheasmă în debara şi, oricum, plecase de la noi. Într-o dimineaţă, dorise să-i meargă bine şi dăduse să soarbă o gură de apă sfinţită înainte să iasă din casă, numai că greşise sticla şi luase un gât de apă oxigenată (de atunci, ţinem apa oxigenată separat, în dulapul din baie). Apa oxigenată îi sfârâise în gură şi dăduse pe afară, iar ea se speriase îngrozitor: „Diavolul! S-a vârât în agheasmă!“ urlase ea, sculând în picioare toată casa, „Satana e-n agheasmă, Iisuse, Doamne, păzeşte-ne pre noi, ci iartă-ne Tu nouă...“ Dar n-apucase să isprăvească rugăciunea, pentru că apa oxigenată i se dusese pe partea ailaltă şi-o apucase tusea.

După două ore, lua hotărârea definitivă de-a se retrage la Schlisselburg. Cândva ea o să fie neputincioasă şi-o să-şi soarbă supa din mâna mea (o să am grijă să fie o supă gustoasă) – am să i-o ofer negreşit, la ore exacte, fără nazuri şi fără să mă grăbesc, dar privind-o drept în ochi!

Spuneam că Stas s-a mutat în Fontanka – o făcuse la scurtă vreme după ce-şi luase examenul de stat. De fapt, el îşi mobilase, iniţial, ditamai apartamentul în căminul studenţesc. Ocupase ultimul etaj, îl cumpărase cu totul – cică era un lux îngrozitor acolo la el, cu scară exterioară acoperită în cilindru de sticlă, cu un lift *vintage* care oprea doar la parter şi la el acasă, cu o terasă transformată în grădină, cu un bar uriaş din care

mai scotea ceva mărunțiș, dar și cu un club cu circuit închis, numai piscină nu reușise să-și urce acolo, sus, pe cămin. N-a catadicsit să se mute decât după ce-a devenit atât de bogat, încât partenerii de afaceri i-au atras atenția că gata, nu mai făcea să negocieze contracte de milioane de dolari în mediul scandalos din campus. Așa că le-a lăsat studenților un club de fițe și un bar pentru care n-a cerut decât o rublă (studenții i-au dat una din aur masiv, bătută cu rubine), iar el s-a mutat în Palatul Zveriev, unde locuiește și azi.

În schimb, după toți acești ani, noi stăm tot în Șamșeva, colț cu Bolșoi Prospekt, într-un bloc, la etajul doi (apartament făcut rost prin relații de tatăl lui Volodia), iar acum ne prefacem că ne-a încântat o reprezentație cu *Spărgătorul de nuci* tocmai la Cuiaba, capitala prefecturii Matto Grosso. Spectacolul s-a desfășurat la dracu' cu cărți, într-o sală cu pereți scorojiți, în mansarda unui bar de pe o stradă secundară – și ce mai spectacol! Trei balerine s-au prăvălit printre decoruri (una *sigur* avea varice!), iar prim-balerinul a scăpat-o din brațe pe Clara (trosc!) la momentul culminant, în timpul valsului care încheie actul I.

Mă mir că lui Volodia nu i-a păsat de stângăciile spectacolului și că a aplaudat din răsputeri – dar, ce să-i faci, madame Nicole, franțuzoaica familiei, grabnic ridicătoare de picior, fiica de spirit a dragei mele măicuțe, franțuzoaica făcea și ea același lucru și, pe deasupra, trăgea cu ochiul la Volodia ca să fie sigură că aplaudă și el cu sârg. Se montau unul pe celălalt la bătutul din palme, până ce n-am mai rezistat și i-am strecurat lui Volodia:

– Parc-aţi fi două foci care şi-au primit cubul de zahăr. Se uită lumea la voi, *băi*, Fawcett!

Chestia asta l-a mai potolit pe el, dar nu şi pe ea. Nu mă mira că madame Nicole era încântată de montajul care transplanta libretul lui Petipa-Dumas-tatăl într-o junglă. În fond, era franţuzoaică sută la sută, deci avea echipamentul necesar ca să deguste un Vals al Fulgilor de Zăpadă tratat ca o alegorie sud-americană (atunci a dat Prinţul cu Clara de podea, de i-au zburat balerinii din picioare), printre papagali multicolori şi colibe indiene din frunze plastifiate.

Volodia, însă, n-avea voie să înghită asemenea licenţe. Mă mir că le înghiţea şi pe celelalte, pe cele femeieşti, ale doamnei Nicole, dar parcă poţi să controlezi tot ce-i trece prin cap unui emancipat? Şi, cine era de vină pentru emanciparea lui? Eu, eu, şi iarăşi eu – eu îi vârâsem sexul pe gât *(ad litteram!)*, când dorisem să-l păstrez pentru mine, numai pentru mine, cu totul pentru mine, dedulcindu-l la ce avea mai scump senzualitatea *flower power:* libertate maximă, simţuri biciuite peste măsură, ochi daţi peste cap şi fraternitate din categoria *Je sème à tout vent...*

În sfârşit, licenţe sau nu, sexualitate neţărmurită sau nu, Volodia dădea pe afară de plăcere la spectacolul ăla infect (Doamne! Fă să i se întâmple şi-n pat ce li se întâmplase ălora pe scenă!) şi sunt sigură că se simţea aşa numai şi numai *à cause de madame* Nicole... Păi, de-asta bătusem eu atâta drum până în emisfera sudică? De-asta culegeam eu poveşti şi cimilituri pe râul Xingu, uitând de Gaucelm Faidit, truverul meu preferat din Limousin, cel cu versuri

atât de limpezi și cu rime atât de răsunătoare, aproape perfecte?

Ai valens reis seigner, e que faran
Oimais armas ni fort tornei espes,
Ni richas cortz ni beill don aut e gran.[1]

Iată ce *planh*, ce lamentație îi compusese Faidit patronului său, Richard Inimă-de-Leu, deplângându-i moartea. Of, grăsanul meu Faidit, în stare să înghiți douăzeci de ani de dispreț, capabil să te îndrăgostești pe față de o prostituată – ce mult mi-aș dori ca Volodia să aibă puterea și nepăsarea ta de a se mișca printre semeni! Oare tu, Faidit, i-ai scuipat în ochi pe-ai tăi când te-au luat la refec, reproșându-ți că-ți ratezi viața în compania unei femei ușoare, a unei *ribaude*? Cum de-ai rămas îndrăgostit de curva ta, frumoasa Guilhelma Monja, deși a îmbătrânit cot la cot cu tine, și, luându-ți pilda, s-a îndopat cu balerci de *foie gras* și cu oale întregi de *tripes*, udate din plin cu vin roșu, devenind, la rându-i, obeză?

Dar să nu mă ambalez: n-am dreptul să-mi doresc nimic, căci n-am scăpare din trena pățaniilor provocate de Fawcett, iar prietenii, logodnicii și amanții din tinerețe nu-mi sunt decât un far îndepărtat, o baliză pe-o mare în care (ah...) n-am cum să mă întorc. Estrogenii, aflați de la mine, nurii, ca să fiu mai concretă, trebuie

---

[1] „Ah! nobile lord, ce-o să se-ntâmple acu'/ Cu armele, sau cu turnirurile-ncinse,/Cu bogatele curți, sau splendidele, magnificele daruri..."– Versuri în occitană, de Gaucelm Faidit, din poemul *Fortz Chausa es* – martie, 1199.

speculați la timp – ei te pun pe un anumit drum, îți deschid și ușile la o adică, dar nu-ți bagă-n sac.

Vorbeam de trena pățaniilor provocate de Fawcett. Nu știu dacă nu cumva și întâmplările astea cu literele greșite, cele despre care i-am atras atenția lui Volodia fără ca el să priceapă ce-i zic, nu știu dacă n-au legătură tot cu dementul de Fawcett. Nu m-ar mira să aflu că sunt consecința călătoriilor lui, căci o asemenea ambiție, un asemenea vis nebunesc lasă urme în toate cotloanele firii.

Dar, cu litere greșite sau fără, eu tot singură în cameră sunt. Fac zapping pe sute de programe și trag cu urechea la picăturile grele de ploaie care izbesc pervazul. Telefonul și laptopul sunt deschise. Sunt cuplată la realitate dintr-un pat de hotel, pot să rătăcesc pe oriunde. Nu mă uimesc decât așternuturile: sunt același model ca la hotelul din Cap Ferrat sau ca la casa de oaspeți de la Manaus, ultimele în care am tras, de-mi vine să cred că în curând o să ne regulăm, cu toții, într-o ambianță unică, asigurată de aceeași transnațională.

Așadar, plouă. Privesc țintă la portofelul lui Volodia. Cică a plecat în oraș, auzi la el. S-a dus din nou la spectacolul ăla infect, dar uite că și-a uitat banii în cameră. Cum naiba să ieși într-un oraș necunoscut fără bani la tine? Unde mai pui că și plouă, deci n-ai cum să te plimbi, să admiri clădirile, monumentele sau mai știu eu ce. Mda... Ploaia asta i-a luat pe toți pe nepregătite. Cică nu era momentul să vină – zice un deștept la televizor. Dă vina pe încălzirea globală. De literele greșite nu comentează nimeni nimic, te pomenești că nici nu sunt greșite și că, de fapt, o iau razna...

Închid televizorul. Mă uit în tavan, ascult iarăşi ploaia. De câte ore a plecat Volodia? Până acum se termina şi mama spectacolului, trebuia să se întoarcă. Of, n-am putere decât să-l aştept – nu mai am vârsta să plâng sau să-mi pun perne în cap. Pe de altă parte, am supapele mele. Când şi când, e-mailul îmi scoate la iveală un clip porno trimis de un expeditor tainic, chestie care mă macină din mai multe puncte de vedere. Şi uite-aşa, literele, ploaia prea timpurie, singurătatea din seara asta, excitaţia întreţinută atent de un necunoscut, supărările de familie, gelozia, anii mei prea mulţi chiar – iată că toate se trag de la Fawcett.

Şi, cum să nu fie aşa, din moment ce l-am ascultat orbeşte pe soţul meu care, în studenţie (vă daţi seama?!), a luat de bun tot ceea ce unul ca Martin del Barco Centenera, arhidiaconul bisericii din Paraguay, explorator al lui Rio de la Plata şi al drumurilor până la minele de argint din Peru, a scris în poemul său, *Argentina*... Acest popă descreierat descrisese cu lux de amănunte oraşul Gran Moxo, situat în Mato Grosso, la nord de Serra do Tombador. (Să nu uitaţi acest element de topografie, căci e important.) Auziţi, voi! Aşa se purcede acum în cercetări şi în expediţii, bazându-te pe câteva versuri care sună ciudat, exotic... Citind despre Fawcett pe unde apuca, Volodia aflase *şi* de Centenera, iar când parcursese opera părintelui (o plictiseală eroică incredibilă), aflase de oraşul Gran Moxo, în care indigenii ridicaseră un stâlp înalt de patru stânjeni, pe care trona o sursă de lumină stranie, de formă sferică, care ilumina oraşul şi lacul din apropiere. Lumina cu pricina, pretindea Centenera, funcţiona fără întrerupere, fără să fie

provocată de vreun foc aprins, iar Fawcett înghițise povestea pe nemestecate din cauză că același Centenera descrisese raidurile piraterești ale lui Raleigh și Cavendish, precum și o serie de trăsnăi sud-americane (cutremure, descoperiri, războaie etc.) certificate istoric.

Halal, metodă... Păi, în primul rând, însăși fișa de cadre a lui Centenera trebuia să le ridice suspiciuni – și lui Fawcett, și lui Vova. Aflați că pe când se afla la Cochabamba, în Peru, poetul nostru, sursa noastră, *preotul* nostru, se purtase urât cu toată lumea. Își acuza vecinii că sunt jidani sau mauri, doar ca să aibă un motiv să se ia de ei pe filieră inchizitorială și să le confiște averile. Regulase cucoane măritate și le atrăsese în casa parohială, unde trăia cu ele în concubinaj. Se îmbăta ca hoții de cai, făcea trafic cu argint și cu pietre prețioase (făcea atâtea, că-mi părea rău că nu e *și* gay pasiv), dar, mai ales, publica versuri insalubre care sunau așa:

La Inquisicion le hizo comisario,
Y el Obispo de Charcas su vicario.[1]

După ce aflasem că Fawcett își bazase raționamentele pe poemul acestui popă bezmetic și pe scrierile hipertiroidienei de Elena Blavatsky (Ochi-de-broască, *pour les connaisseurs*), mi-am luat inima-n dinți și l-am întrebat pe Volodia ce părere avea despre sursele folosite de englez în cercetările sale.

---

[1] „Inchiziția l-a făcut Comisar,/ Iar episcopul de Obispo al său vicar.“ (Martin del Barco Centenera, *Argentina*)

Iată ce răspuns am primit:

– Of, Maşa, ce importanţă au sursele? Ce importanţă are ce cauţi sau ce găseşti? Fawcett a căutat un El Dorado care intrase în derivă cu 20 de grade spre sud şi a ajuns să umble după cetatea Z... Eu am plecat pe urmele cetăţii Z şi am ajuns să-l caut pe Fawcett însuşi. Singurul lucru pe care-l ştiu acum (m-ai auzit că mai vorbesc de cetatea lui Muribecca?) e că sunt un arheolog care caută un alt arheolog – nu ţi se pare suficient?

Ba, ca profesor universitar de literatură, mi se părea mai mult decât suficient, dar dacă mă înşelam? În fond, eram expertă în literatură medievală, nu în postmodernism, cu atât mai puţin în însămânţările postmoderne din ograda cercetării ştiinţifice.

– Ce baliverne spui! îl zădărâsem. Lucrurile sunt clare, mă mir că nu le înţelegi... Un El Dorado intrat în derivă cu 20 de grade spre sud nu putea să fie decât Paititi, oraşul incaşilor putred de bogaţi. Până şi imbecilul de Centenera a ajuns acolo. Asta e una la mână. A doua la mână e că Paititi, intrat în derivă spre est, trebuie să fi fost cetatea lui Muribecca, unde nu ştim dacă a ajuns Fawcett cel Cumplit. Iar a treia la mână sună aşa: tu de ce te tot ţii după Fawcett, Volodia? Nu cumva ai uitat de ce-ai plecat la drum? Nu cumva ai uitat că *cetatea* e ţinta ta, oricum s-ar numi ea?

Speram ca erudiţia mea recent dobândită să-l facă pe Vova să dea un *back* sănătos şi să retrăim clipele din şantierul naval, când mă sărutase fără să-i pese de muncitorii care ne voyeurizau cu nesaţ. Pe vremea aceea, Vova era reîncarnarea lui Fawcett,

era viu și avea sânge de conchistador, dorea lucruri, visa, era ambițios și certăreț (mai puțin cu ai lui).

Anii trecuseră, însă, iar Volodia n-a făcut altceva decât să mă privească mirat. Rahat, *shit*, *merde*, *Scheiße!* Soțul meu era doar un *arheolog* postmodern, pentru că în rest, habar n-avea de trimiterile blestemate care-i minau viața de atâta amar de ani.

În schimb, eu le pricepeam. Pricepeam, fără drept de apel, că ultimii mei douăzeci de ani, inclusiv copiii pe care-i adusesem pe lume, erau efectul secundar al lui Percy Harrison Fawcett. Dacă n-aș fi imaginat în 1992 o etimologie pentru numele acestui zănatic, poate că acum aș fi împărțit cu Stas palatul lui neoclasic de pe Fontanka, luându-mi ceaiul în fiecare dimineață într-o seră climatizată *ad majorem Dei gloriam*, printre eucalipți, orhidee și cactuși, lângă o țestoasă de Galapagos care se bălăcea în piscina noastră cu apă termală. Și nici n-aș fi auzit vreodată de un poet cretin ca Barco Centenera.

Pe de altă parte, nici n-aș fi învățat toate aceste nume bizare care, de ce să n-o spun, alcătuiesc o geografie mentală exotică pentru o rusoaică get-beget: Bacairi, Serra do Tombador, Rio Teles Pires, indieni Suia, Floresta dos Teotonicos, cachoeira von Martius, Terra Indigena Gorotire... Acestea sunt niște nume metalice, bat precum gongurile, răsună melodios, zici că-s emise de clopote și că au o sonoritate aeriană, spre deosebire de numele și cuvintele noastre de-acasă, catifelate, lichide, lâncede și dulcege, ieșite direct din clefăiala pământului proaspăt plouat. Totodată, dacă aș fi locuit în Fontanka, aș fi ratat sumedenie de gânduri asupra cărora stărui acum:

nu m-aş fi întrebat niciodată dacă nu cumva cataractele lângă care sapă Volodia n-or fi cascadele spre care se îndrepta Fawcett în ultimele zile ale vieţii (apă = sfârşit), şi nici nu mi-aş fi pus problema de ce a trebuit el, Fawcett, să ne mintă pe toţi în asemenea hal.

De ce i-a fost ruşine să spună limpede, în gura mare, că nu-l interesau nici aurul, nici comorile, nici adevărul ştiinţific, ci că doar jinduia după o cale de salvare pentru el, ba chiar (ce zic eu aici?) pentru întreaga lume? De ce n-a recunoscut niciodată că Douglas, fratele lui, şi teozofii Elenei Petrovna Ochi-de-broască au fost cei ce i-au dat ghes în expediţii?

Spune cinstit, Percy, ce e acolo, în jungla peruviană? trebuie că-l întrebau ei. Ai descoperit cumva ruine ascunse, Percy? Indienii cum arată? Au cumva trăsături semite sau caucaziene?

El le-o fi răspuns, le-o fi povestit ce auzise în pădure, toate legendele alea care, în timp, se împletiseră între ele. Iar prietenii lui: Caută Eldorado, caută Paititi, caută Muribecca, acolo trebuie să fie cetatea ascunsă, acolo e salvarea noastră, doar tu, Percy, doar tu poţi s-o scoţi la iveală şi să ne duci pe toţi la liman! Trasează tu, acolo, graniţele unei colonii pentru aleşii speciei noastre, Percy, ce dracu'...

Bine-ar fi fost să admită public toate astea, dar i-a fost groază să înfrunte sprâncenele ridicate a mirare şi râsetele condescendente ale scrobiţilor din comunitatea ştiinţifică. Asta nu-i o gândire sănătoasă, nu eşti deloc pozitivist, *Percival*, noi ne bazăm pe dovezi, ce paştele mă-sii... Eşti completamente sărit de pe fix, mai vrei şi bani pentru călătorii?

În consecință, Fawcett s-a rezumat să publice câteva articole într-o revistă ocultă din Marea Britanie, făcând doar acolo trimiterile subliminale la adevăratul său crez. Era mai comod pentru toată lumea și, în felul acesta, își asigura și un alibi care să-i justifice, pe viitor, adevăratele scopuri, căci în 1925 oamenii n-aveau timp de fanteziile lui: America năștea averi cumplite, Germania se prăbușea sub inflație, URSS se pregătea de primul cincinal, Hitler publica *Mein Kampf*, se năștea Oscar Peterson, apărea primul număr din *The New Yorker*, rușii scoteau *Pionierskaia Pravda*, era lansat *Marele Gatsby*, un inginer crea primul emițător TV, la Paris avea loc prima expoziție suprarealistă, Bauhaus se muta la Dessau cu cățel, cu purcel...

Se compara visul unui bărbat înalt de 184 centimetri, de a întemeia un falanster în pădurile virgine ale Americii de Sud, cu oricare dintre evenimentele enumerate? Nicidecum. Prin urmare, hai să transformăm călătoria lui Fawcett în ceva inteligibil, hai să ne ocupăm de un PR competitiv, hai să-ți facem rost de bani, Percy, căci altfel n-ajungi nici până-n Trafalgar Square, hai să-ți transformăm expediția într-un film hollywoodian, ce zici?

Iar el a zis da, căci fără bani – nu-i așa? – n-ar fi ajuns nicăieri. Și s-a dat liber la legenda intitulată: „Undeva în pădurea Amazoniei e cetatea Z, fostă Muribecca, plină de bogății și secrete“, căci legendele din 1925 nu se mai transmiteau prin viu grai, ci prin mass-media. Ca orice poveste de succes, avea nevoie de două-trei cârlige pentru public: 1) bogății nemăsurate, 2) un personaj excepțional și 3) un secret ce-și

aştepta dezvăluirea. Iar tu să taci, Percy, nicio vorbă despre atlanţi, nicio vorbă despre teozofie, nicio vorbă despre Înţelepciunea Originară a Primilor Oameni, că o să spună cu toţii că eşti nebun de legat (ceea ce şi eşti).

Şi s-a pornit avalanşa. Cu alte cuvinte, dacă Fawcett şi-ar fi asumat opiniile până la capăt, n-ar fi murit atâta lume plecată orbeşte pe urmele lui, şi nici eu n-aş fi părăsit Piterul ca să ajung la Cocraimoro: aş fi rămas să studiez *Chansons de Geste* la facultate, alături de puţinii studenţi interesaţi de literatura medievală. Iarna m-aş fi plimbat pe malurile îngheţate ale Nevei, cerşind lumina zilei, atâta câtă se putea, iar vara m-aş fi uitat la turiştii din Piaţa Palatului, cufundată în gândurile mele, căci mulţimile îmi sunt un fundal impecabil pentru reflecţii.

Şi, bineînţeles, n-aş mai fi stat acum într-o cameră la Cuiaba, în hotelul Taiamã, pe avenida Rubens Mendonça, undeva între o benzinărie Texaco şi un McDonald's, gândindu-mă la dâra de morţi şi maniaco-depresivi lăsată în urmă de colonelul Fawcett. Mă simt ca Molly Bloom din *Ulysses*, ceea ce mă face să strâmb din nas pentru întregul neam femeiesc: nu ne-am schimbat prea mult în ultimii nouăzeci de ani – nici noi, nici cei ce scriu despre noi. Mai mult, sunt singură-singurică în cameră, căci soţul meu, care „vorbeşte numai despre canibali şi ţânţari", s-a dus să vadă din nou un spectacol infect de balet. E cu madame Nicole, iar portofelul lui zace pe măsuţa de cafea. Eu ştiu că nu există un aiurit mai mare decât Vova, dar mă întreb: Cu ce bani o fi luat bilet la spectacol? S-a dus într-adevăr

acolo? Mă ridic, scotocesc prin portofel, banii sunt toţi înăuntru. Pe unde naiba pierde el timpul? La un restaurant? Îi oferă doamnei o cină romantică?

Cu ce bani? Nu era mai bine să mă fi luat după ei, să văd cu ochii mei unde, doamne, iartă-mă, se duc? Sau, mai bine, să fi coborât la recepţia hotelului? Poate-l reîntâlneam pe tânărul acela masiv, cel ce mi-a făcut ieri ochi dulci, pe când coboram din maşină, transpirată şi plină de praf.

Maşa, Maşa – nu te mai da de ceasul morţii: i-o coci lui Vova oricând, dacă vrei...

Sunt puţin încinsă, recunosc, căci e-mailul mi-a descărcat şi acum cinci minute un clip din *acela*, iar Volodia ar merita-o cu vârf şi îndesat... Am mai făcut-o, doar ca să-l testez dacă se prinde, că mereu a fost cu capul în nori şi nu i-a păsat dacă ajung târziu acasă. Din păcate, când l-am înşelat, tot eu m-am simţit penibil, fir-ar să fie! Am pofte femeieşti nemăsurate, recunosc, dar ele se împlinesc după un tipic blestemat şi restrictiv – fac orice, mă înţelegeţi, fac orice şi oricât, dar numai cu un singur mascul, cel repartizat prin soartă, pentru că, altminteri, ideea de păcat e adânc înşurubată în mine, chit că nu cred în niciun fel de dumnezeu, mort sau viu, cu dorinţe sau fără, răzbunător sau nu. Ideea de păcat mă urmăreşte şi-mi pune beţe-n roate, căci pentru ce alt motiv să fi păţit toate nenorocirile astea? De ce-a trebuit să mă combin tocmai eu cu un bărbat obsedat de Fawcett? Ce echilibru a perturbat vreun strămoş de-al meu, sau chiar eu, părăsindu-l pe Stas, de pildă, de trebuie acum să stau singură în hotel,

plănuind cum să-l pândesc mai eficient pe Volodia, cel pe care eu însămi l-am creat așa?

Mă rog. L-am înșelat cu unul dintre studenții mei, unul care declama poezie cu patos, un băiat cu ochii la fel de fierbinți ca ai lui Volodia, numai că era înalt și blond, așa cum îmi visasem soțul la pubertate. N-avusesem tupeu să bat la ușa lui Stas – el sigur mi-ar fi tras-o cu aplomb, așa făcuse mereu –, numai că Stas venea la pachet cu necazuri, căci a mă fi dus în așternuturile lui ar fi echivalat, pentru el, cu o întoarcere definitivă și, în consecință, ar fi făcut un circ tipic rusesc văzând că doar îl viclenisem ca să-i dau peste nas lui Vova.

Prin urmare, eșuasem în pat cu un puști, era cu douăzeci de ani mai tânăr. Zău că eram emoționată, dar aveam discernământ, fiind mirată de propria-mi emoție, pentru că înainte de Volodia fusese Stas, înainte de Stas fusese Miky (bărbat însurat, priceput, de bonton: un pic impotent, un pic homosexual), înainte de Miky fusese Sașa (un țărănel năprasnic și vesel), înainte de Sașa fusese Arkadi (șmecher, fițos, foarte puternic), iar înainte de Arkadi mai fuseseră câțiva și, în paralel cu ei toți, dar și înaintea lor, fusesem eu însămi (încă visez la autarhia sexuală), cea mai pricepută dacă mă gândesc bine, dar, din păcate, nu și autosuficientă – tânjeam după un băiat care să... În fine, eșuasem în pat cu un puștan care avea ceva din Volodia remixat cu bucăți masive din Stas – ar fi trebuit să zăngăne geamurile în timpul întâlnirilor noastre, numai că puștiul acela, un culturist care jongla cu 200 de kile la împins-culcat și care, altminteri, își dădea ochii peste cap când recita din

Faidit, nu făcea dragoste, nu făcea nici sex măcar – el se ocupa cu un fel de futut-viteză, mi-o punea ca la probele de triatlon. Nemernicul își propusese să mă bulverseze prin coit-extrem. Era dotat și metodic, era un tânăr al zilelor noastre, transformase intromisiunea în management și pipăitul în fitness. Mi-a tras-o până și pe bibliotecă, în asemenea hal încât la sfârșit, răpuși de proba de impuse la sol, în aer și pe unde mai nimerisem, ne-am prăbușit amândoi printre rafturi și cărți doborâte. Nu nimerisem patul nici măcar pentru două minute consecutive și bine că n-avusesem niște ventuze puternice, căci puștiul mi-ar fi pus-o și atârnată de tavan. Cu acea ocazie, mi-am dat seama că orgasmele mele (avusesem câteva, recunosc) se rătăciseră în efortul de a sta suspendată, în echilibru, sau prea crăcănată, după cum mă ghidonase prin cameră studentul meu. Aveam să-l mai caut, nu de alta, dar fraierul de Volodia nu băga de seamă nimic, unde mai pui că eu nu dragostea o cerșeam, nici măcar orgasmele sau bucuria fructului oprit, ci doar senzația că am din nou douăzeci de ani și că totul mi-e permis.

Așadar, de ce să risc și cu un tânăr brazilian? Ce-ar ști el să-mi ofere? Mă gândesc la pigmentația lui, net mai închisă – ar da un contrast minunat cu pielea mea fundamental albă... Ei, și? N-am să mă fâțâi prin fața recepției. N-am chef și, ca să fiu cinstită, n-aș face-o nici singură, în niciun caz nu acum, chiar dacă e-mailul tocmai îmi descarcă alt clip porno. Nu mă cheamă niciun fel de orgasm, pentru că, mai mult decât criza de andropauză a lui Volodia, mai mult decât ploaia de afară, mai mult decât

pățaniile cu literele greșite, mă preocupă, mă îngrozește și mă bântuie fiul meu cel mic. François. El ne-a mințit prin omisiune, a procedat la fel ca Fawcett, pentru că toți visătorii ăștia se simt cu musca pe căciulă – a mințit porcește, ce mai tura-vura, nemărturisind că pleacă să ia jungla în picioare alături de Kiauì. Și așa se face că, deși vorbim la telefon de câteva ori pe zi, deși Lionel îmi trimite câte o poză de-a lui François la cel mult opt ore, în pauze mă gândesc doar la nenorocitul de *inferno verde*, la călătoriile neterminate din el, la sălbăticiuni, la zgârieturile care se suprainfectează cât ai bate din palme, la vânătorii de capete, la...

Mai bine mă opresc! Dacă gândurile astea negre cheamă ghinionul? Mi-e și frică să mă gândesc prea mult la François, căci îl și văd rănit, sufocat, străpuns de săgeți, sângerând fără scăpare, prins în mlaștini sau alergând înspăimântat prin pădurea blestemată. Mă întind pe pat și înghit în sec: Doamne, nu! Ajută-l să vină sănătos! Cu puțin efort, îl alung pe François din minte, scap de teamă, scap de îngrijorare, dar nu mă îndepărtez prea mult de Amazonia, căci în fața ochilor îmi apare Hugh McCarthy, profesor ca și mine, care a părăsit Noua Zeelandă în 1947, la vârsta de 32 de ani, ca să ia (și el!) calea lui Fawcett. După ce l-a studiat pe colonel vreme de mai multe luni, la fel cum a făcut și Volodia, cum am făcut și eu și, mai nou, chiar și bietul meu François, care bântuie Mato Grosso alături de un indian prea alb pentru cât de indian se laudă că este, ei bine, după ce a parcurs toate preparativele de călătorie ale omului modern într-o cămăruță sordidă

din Rio, Hugh McCarthy a plecat în junglă ca să-şi finalizeze obsesia. A ajuns în sătucul Peixoto de Azevedo, situat la o sută cincizeci de kilometri sud-vest de tabăra noastră de pe Rio Xingu. În Peixoto, Hugh l-a întâlnit pe misionarul Jonathan Wells, care l-a sfătuit să nu-şi continue drumul, căci pădurea era infestată de indieni *beiços de pau*, care sfârtecau pe oricine se aventura pe teritoriul lor.

Dar cum să nu plece McCarthy mai departe? Volodia a aşteptat 25 de ani ocazia de a părăsi Piterul, când visând cu ochii deschişi, când codindu-se speriat, când uitând de toate, însă, de îndată ce situaţia s-a copt, n-a mai stat o clipă pe gânduri. Înţelegeţi odată: aceste plecări au ceva dintr-o boală, sunt ca şi cum uşor-uşor te-ar cuprinde frigurile, lâncede, fără să te ucidă, dar dându-ţi ghes fără încetare, iscodindu-te cam în acelaşi fel abia văzut şi abia bănuit, în care-l iscodesc eu acum pe Vova.

Aşadar, dându-şi seama că nu-l poate îndupleca pe McCarthy, misionarul i-a oferit şapte porumbei călători (aha!) ca să-i dea de ştire despre mersul călătoriei, iar profesorul a plecat spre nord, afundându-se în junglă.

Prima scrisoare a sosit cu cel de-al treilea porumbel călător (primii doi n-au ajuns niciodată) şi în ea scria aşa:

„Încă nu mi-am revenit după accident, dar umflătura piciorului începe să mă mai lase. Dacă n-aş fi avut noroc cu indienii şi, mai ales, cu fata despre care ţi-am scris, Tana, trupul meu ar fi zăcut acum într-un mormânt lipsit de nume. Indienii m-au

luat de suflet și aș putea să trăiesc fericit printre ei până la sfârșitul vieții...

(...) Când mi-am revenit din accident, ochii mi s-au deschis asupra acestei fete cu chip minunat. Ochii ei de culoare albastru-deschis (hopa!) m-au făcut să cred că eram deja mort și că ajunsesem în rai. Am botezat-o Heather și acum o învăț engleza. Mâine pornesc din nou, căci doresc din răsputeri să-mi continui misiunea. Mi se spune că munții pe care îi caut sunt la numai cinci zile depărtare.

Dumnezeu să te aibă în grijă,
Hugh“

Nici cel de-al patrulea porumbel nu a ajuns la misionar, dar, după câteva săptămâni, cel de-al cincilea a adus o nouă scrisoare:

„Iată-mă la poalele munților acoperiți de zăpadă, însă situația mea e extrem de dificilă. De multă vreme mi-am abandonat piroga și pușca, acestea nefiindu-mi de folos în junglă (hm!). Am rămas fără provizii și acum mănânc doar fructe de pădure. Vremea s-a stricat și noaptea nu reușesc deloc să adorm, oricât de obosit aș fi. Aș putea să mă întorc în sat, mai ales că Heather e acolo și mă așteaptă, dar după ce am bătut atâta drum, nimic nu mă mai poate opri să escaladez aceste vârfuri înalte, fie că obțin victoria, fie că mor. Undeva, sus pe culmi, trebuie să găsesc orașul pierdut al lui Fawcett. Dacă nu, măcar am trăit o aventură glorioasă. Roagă-te pentru mine.“

După încă trei săptămâni, a sosit și cel de-al șaptelea și ultimul porumbel călător.

„Știu că nu mai e mult până mă va cuprinde îmbrățișarea rece a morții, dar sper ca măcar porumbeii să fi ajuns la tine vii și nevătămați. Mi-e greu să scriu, iar momentele de luciditate sunt din ce în ce mai rare. Sper ca *harta pe care ți-am trimis-o cu cel de-al șaselea porumbel să fi ajuns la tine în bune condiții*, astfel încât tu, dintre toți oamenii, să afli cel dintâi unde se află orașul de aur...

(...) Munca mea s-a încheiat, dar măcar mor împăcat, știind că încrederea mea în Fawcett și în orașul său pierdut n-a fost în van."

Misionarul s-a grăbit să meargă la Rio, încercând să convingă autoritățile să organizeze o expediție în căutarea lui Hugh McCarthy, dar a fost refuzat de toată lumea. Fără să greșească, cei mai mulți argumentau că în Mato Grosso sunt patru lanțuri muntoase mari și late și că niciunul n-a fost vreodată acoperit de zăpadă. Ori de câte ori misionarul le arăta scrisorile neozeelandezului, interlocutorii lui le catalogau ca fiind rodul unei minți delirante, așa că nimeni n-a plecat pe urmele lui.

Unii oameni pleacă în sălbăticie pentru averi, alții pentru că n-au stare... Mâine, dacă o să am puterea să vorbesc cu Volodia după seara pe care o petrece cu Nicole, o să-l întreb ce l-a făcut să pornească, în sfârșit, pe urmele lui Fawcett. Eu *știu* ce, dar vreau ca el să aibă suficient bun-simț și să mă mintă, să mă amăgească, să-mi mai vândă o dată povestea lui, cea cu care m-a agățat în Grădina Botanică a Universității, făcându-mă să-i dau papucii lui Stas.

Tare mi-e teamă că n-o să mintă, însă... I-ar fi și dificil. Acum doi ani, *eu* l-am îmboldit să-i scrie profesorului Chippen de la Harvard, după ce aflasem pe o filieră extrem de ciudată ce progrese făcuse Hagenbeck la Kuhikugu. La mijloc a fost și mânia lui Sidorin, care-și simțea (și el) așteptările înșelate. „Se pierde Vova al nostru", mă luase el într-o seară, deoparte. „Știu", îi răspunsesem, „și ce vrei să fac?"

– Ești femeie. Îmbrâncește-l pe netrebnicul nostru iubit înapoi, unde-i e locul.

Cu doar două zile mai înainte, Sidorin trecuse printr-o peripeție care-l enervase îngrozitor – nu-i povestise nimic lui Volodia, dar venise întins la mine, căci voia să taie răul din rădăcină.

În oraș tocmai fusese o expoziție de hărți vechi urmată de o licitație, iar Lionel Maksimovici nu lipsise de la eveniment. Fiind un anticar înveterat, se dusese și de câte două-trei ori pe zi la expoziție, făcuse adnotări și pusese ochii pe două-trei hărți, dintre care una – fatalitate! – îi era atribuită lui Percy Harrison Fawcett. Cu o oră înaintea licitației, Sidorin se afla în incinta expoziției, trecând de la un exponat la altul, calculând și evaluând. Pe când se preumbla el printre hărți, iată că doi inși mascați pătrund în sală, repezindu-se direct la harta lui Fawcett.

Bietul Lionel Maksimovici e un tip voluntar și dinamic; i-a văzut imediat pe răufăcători și s-a repezit la ei înainte ca paza să reacționeze – fapt ce-și are importanța lui. Hoții, însă, au apucat să dea jos harta de pe perete și-au șters-o în fugă – Sidorin, furios la culme, după ei. Încă devansa paza, dar nu reușea să-i ajungă din urmă pe tâlhari. În plus, el e o persoană

bine-crescută, care nu înțelege să ridice vocea, așa că urmărirea, deși vijelioasă, avea loc fără urlete și îndemnuri, ceea ce avea să-l coste pe prietenul nostru, după cum se va vedea.

Ajung ei pe stradă și acolo se lasă cu încăierare, căci paza reușise să reacționeze, în sfârșit. Cu toate astea, cel ce furase harta a reușit să scape din mâinile paznicilor, repezindu-se la o mașină care aștepta în apropiere. Lionel Maksimovici se desprinse din înghesuială și se luă după fugar, bodyguarzii fiind ocupați cu celălalt hoț, pe care-l puseseră jos. De menționat că Sidorin nu striga și nu chema în ajutor nici acum.

Când să pună mâna pe hoț, însă, un trecător îl placă pe asfalt, iar răufăcătorul – țup, în mașină! Așa că, polițiștii (apăruseră, în sfârșit) se azvârliră asupra tâlharului capturat... și asupra lui Sidorin.

– L-am văzut, voia să fugă cu mașina, răcnea cel ce-l placase pe Lionel Maksimovici. Dacă nu-l prindeam eu...

– Mă numesc Lionel Maksimovici Sidorin, voiam să pun mâna pe hoț, încercă el să se apere.

– Ce vorbești, barosanule? îl luă cel mai apropiat polițist. Ia puneți-l, bă, pe două picioare, vreau să-i văd *mutra!*

– Sunt anticar, domnule, nu-s hoț!

– Ce vorbești, prostovane! Ia scoate actele! Anticar, 'ai?

– Să știți că... începu Sidorin, dar se opri, simțind privirea polițistului ațintită asupra picioarelor lui. În aceeași clipă, își dădu seama că-i era cam *răcoare* la piciorul drept. Se uită în jos. Ce chestie, mi-am

pierdut un pantof! Mi-am pierdut pantoful în învălmășeală, se rușină Lionel Maksimovici.

Naiba știe cum, dar profitând de încurcătură, celălalt hoț se desprinse din mâinile bodyguarzilor și-o luă la fugă, dispărând într-un gang, așa că polițiștii rămaseră doar cu Sidorin pe cap. Bietul de el încercă să-și clarifice poziția, dar toată lumea se zgâia la piciorul lui desculț: ce încredere poți să ai într-un ins care și-a pierdut un pantof?

Prin urmare, l-au dus la secție, unde lipsa pantofului (nu-l găsise nimeni) s-a transformat în catastrofă. Toți îl luau pe Sidorin în balon, iar el nu putea să facă nimic, căci era descălțat. Între timp, apăruseră și paznicii cu înregistrările video, iar faptul că Sidorin se repezise direct la hoți, *înainte* ca aceștia să dea jos harta de pe perete, a fost intrepretat ca un vicleșug – Sidorin, tâlhar patentat, acționase conform unei tactici verificate și se interpusese între paznici și hoți. La fel a fost interpretată și fuga lui pe urmele celui ce furase harta: se grăbea să ajungă la mașina care demarase.

În timp ce deduceau toate astea, polițiștii se uitau în silă la piciorul descălțat al lui Sidorin, iar explicațiile lui era contrazise nemilos:

– Mai taci, bă, odată, ți-ai pierdut și pantoful, cretinule...

Curând, toată secția aflase de tărășenie și, ai naibii agenți, își tot făceau drum prin preajma lui Lionel Maksimovici:

– Ce pantofi scumpi, coane! De ce naiba n-ai grijă de ei?

– Unde-i, mă, bou' ăla cu pantoful?

– Italieneşti, 'ai? Da' pantof de rezervă ţi-ai luat?

– Ce fugă pe tine, crăcănatule! Mai bine-ţi luai adidaşi!

Unii chiar se uitară pe înregistrări, curioşi să vadă unde dispăruse pantoful lui Sidorin, dar nu s-a descoperit nimic. Pantoful dispăruse ca prin farmec. Acu' îl ai, acu' nu-l ai! spunea unul. Ai luat startul încălţat şi, când să scapi, adio, pantof! zicea altul.

– Ia apucă-te tu de scris! conchise cel mai mare în grad. La câţi bani face pantoful care ţi-a rămas, bănuiesc că eşti alfabetizat!

Aşa că Sidorin dădu o declaraţie *manu propria*, ca să spun aşa, în timp ce avocatul lui se trezi că n-are voie să intre în secţie: poliţiştii îl trimiseră la plimbare, cică să-i cumpere lui Sidorin pantofi noi.

– E descălţat, dom'ne, n-ai aflat? zbierase şeful de tură, iar avocatul, scos din minţi, îl sună pe comisarul-şef din Sankt Petersburg. Acesta îl ştia pe Sidorin – birourile lui erau cumva vecine cu anticariatul.

După două-trei telefoane, Sidorin părăsea secţia încălţat cu un singur pantof, dar îl ducea acasă maşina poliţiei. Puseseră chiar şi sirena. A doua zi, seara (omit dinadins o chestie care s-a petrecut între timp), Sidorin se trezea cu poliţia la uşă:

– V-am găsit pantoful, îi spuseră agenţii, înmânându-i, plini de evlavie, o cutie împachetată cu grijă. L-am curăţat, l-am dat cu vacs, străluceşte, o să vedeţi cu ochii dumneavoastră, stimate Lionel Maksimovici.

– Ce pantof, mă, ce pantof?! se enervă Sidorin, gata să facă o criză de apoplexie.

– Păi, pantoful dumneavoastră... Ăla de l-ați pierdut! Am dat de el!

– Și ăsta ce dracu' e? le arătă Sidorin o pereche de pantofi, pusă frumos în hol, la intrare. Ah, beliră ochii polițiștii, ia-uite, și-a găsit pantoful... Deschiseră cutia, compararā pantoful lor cu cel de la intrare – hm, erau la fel! Cum naiba... Iar Sidorin: Ieșiți afară! Mai bine ați afla cine mi-a trimis acasă pantoful, dis-de-dimineață!

– Cine *Hristosul* mă-sii... scrâșni unul dintre polițiști, dar celălalt îi dădu un ghiont, rostind cu tărie:

– O să facem tot posibilul, stimate Lionel Maksimovici, tot posibilul! Ne-am mai luminat și noi, nu mai suntem cum eram odată! Vă dăm cuvântul nostru de onoare!

– Pe buneee? zise Sidorin, sec, și le trânti ușa în nas.

Acum, ce să facă? Primise pantoful de dimineață, într-o manieră extrem de stranie: cineva sunase la ușă și, când deschisese, ce să vezi? Pantoful lui elegant, de simpozion, doar puțin scâlciat, cu tocul puțin mâncat (voia să-i pună flecuri), aștepta de unul singur pe covorașul din fața intrării. Sidorin se uitase într-o parte și-n alta: nu se zărea nici dracu', ziceai că pantoful venise acasă – tropa-trop – de unul singur.

Ce naiba? se întrebase Sidorin. La fel se întrebase și seara, trăgând cu urechea la polițiștii care se îndepărtau pe culoar, comentând situația. Să intervin iarăși la comisar? se gândi. Ce să-i spun? Că poliția mi-a adus un pantof care nu-i al meu? Că cineva (bănuiesc cine!) mi-a trimis deja pantoful cel bun? Că cine mi-a trimis pantoful sigur știe ce s-a petrecut, de fapt, la expoziția de hărți?

N-a sunat pe nimeni, în schimb a venit la mine:

– Vova să-şi vadă de chemarea lui, draga mea.

– Vova e adult, Lionel Maksimovici, ce puteri am eu asupra lui?

– Puteri femeieşti, Maşenka, cele mai ale naibii puteri.

Mă privi lung. N-a mai adăugat nimic căci, fiind femeie, după cum singur spusese, pricepeam şi singură cum i se mişcă rotiţele în minte. A fost chiar bine-crescut – n-a făcut nicio aluzie la responsabilitatea mea în toate păţaniile astea, inclusiv în povestea lui cu pantoful. N-a zis nimic, dar privirile lui implorau ajutorul. Păcat că-mi era prieten atât de apropiat!

– Fă-o, te rog, Marusia Andreevna. Fă-o pentru Volodia, nici nu contează cum iese.

Păi, da. Ei, bărbaţii, provoacă apocalipsele, şi proastele achită nota! În sfârşit. I-am promis că o să mă ocup. I-am spus că o să mă străduiesc. Îl mai dădusem o dată pe Volodia pe brazdă, ce mare scofală?

Şi am făcut o mare mizerie, o chestie muierească sută la sută, o chestie rusească mie-n sută, o chestie de abandon al orgasmului milion la sută, pentru că l-am excitat pe Volodia din motive ce n-aveau legătură nici cu Fawcett, nici cu arheologia, nici cu cine ştie ce cetăţi pierdute, sau nu.

Aflasem de la un profesor de la Sorbona ce mânie se aprinsese în Chippen, profesorul de la Harvard, care, deşi arheolog şi american, priza cu rafinament poezia occitană. Ei, bine, omul cu pricina luase foc şi făcuse un tărăboi nemaipomenit la catedră, după ce văzuse că un cadru universitar dintr-o facultate de mâna a douăsprezecea (îl citez pe Chippen) făcuse

niște descoperiri senzaționale în Mato Grosso. Se referea la Hagenbeck. Nenorocitul susținea, sus și tare, că Fawcett căutase clădiri și străzi de piatră în loc să umble după case de lemn și bulevarde de pământ roșu, tasat. Își publica mai abitir ca un nebun observațiile care contraziceau arheologia de tip conservator și se lua la ceartă cu toți universitarii standard, care explicau fără drept de apel că Amazonia n-avea resurse ca să susțină o populație numeroasă, și cu atât mai puțin una urbană.

Într-un cuvânt, Hagenbeck dăduse lovitura, iar Chippen mușcase țărâna – Hagenbeck descoperise rămășițele a șapte aglomerări urbane tipice pentru Mato Grosso, asemenea celei în care săpăm și noi la Cocraimoro. Era vorba de „orașe“ circulare, unite prin adevărate „autostrăzi“ de pământ ce-și croiau drum prin junglă. Peste râul Kuluene, Hagenbeck descoperise vestigiile unor poduri de lemn, iar în jurul orașelor excavase niște palisade înalte, dincolo de care se întindeau rămășițele unor grădini și livezi.

Pe mine mă durea în cot de Hagenbeck și de eventualele descoperiri pe care le-ar fi făcut Volodia, dar știam două lucruri mai bine decât oricine: eram expertă în retorica necesară ca să faci rost de sponsorizări pe linie universitară și mai știam că familia mea, inclusiv François, era pe ducă. Nu era vorba de bani, căci ne descurcam – era vorba de țel, de ceea ce ne-ar fi făcut diferiți de restul lumii, de ceea ce ne-ar fi ajutat să jucăm în altă ligă și de târcoalele pe care le-am fi dat ideilor, în general. Sunt rusoaică, deci doresc absolutul. Ca să fiu mai clară, am să spun că, din toată familia noastră, doar Lionel părea să-și fi

găsit locul în lume deși, dacă mă gândesc bine, a bate oceanele în lung și-n lat la bordul unui submarin din clasa Borei, doar ca să-i termini pe niște amărâți cu ogive nucleare – numai de invidiat nu era. Dar Lionel era mulțumit. În schimb, Volodia vorbea tot mai puțin și privea prin mine, iar bietul François nu mai vorbea deloc și nu mai vedea pe nimeni. Fiecare rătăcea în lumea lui, unul în PC-uri, în timp ce celălalt făcea opturi printre aceleași documente vechi, deschizând periodic fragmentele de interes din Barco Centenera, îmbătrânind, cu sângele subțiindu-i-se până la apă, cu pielea din ce în ce mai uscată și cu urechile care începuseră a-i mirosi urât... Bietul Vova! Avusese și el un idol, dar n-avusese tupeu să-l copieze!

În fine. Nu era nevoie decât de un brânci ca să-și revină, ca atunci când îl dedulcisem la sex. „Tu știi“, am început eu, punându-i harta de mai sus în brațe,

„tu știi bine că, dacă Fawcett a căutat vreun oraș în jungla aia, a făcut-o la nord-vest sau la nord de Cuiaba, departe de locurile în care sapă Hagenbeck, la sute de kilometri de teritoriile pe care le-au bătut toți istericii ăia, căutându-l. *El coronel*, mânat de la spate de Ochi-de-broască, a căutat Gran Moxo, al lui Centenera, dincolo de Serra do Tombador, deci la vest față de toți amatorii care i-au luat urma. Punct.“

Asta era componenta de orgoliu a problemei. Pentru partea practică, însă, cea care-mi revenea, realitatea conta mai puțin, importantă era doar brambureala universitară a zilelor noastre. Aliat principal îmi era modul în care se obțin fondurile de cercetare, la care se adăuga furia ce-l orbea pe Chippen. Numai punând cap la cap aceste două lucruri, puteam să-i recuperez pe bărbații cu care locuiam în Șamșeva, cei doi iubiți ai mei ce oscilau, fără țel, între nopțile albe ale celui mai frumos oraș de pe pământ și zilele cenușii și înghețate, în care pe străzi bântuie iar, nelăsându-ne să-l uităm, asediul celor nouă sute de zile.

Așa că, după ce mă regulam cu studentul acela care se umfla în mușchi cu fiece lună ce trecea (chit că tot mă simțeam păcătoasă), mă așezam la birou și mă apucam să scriu – cu mâna mea am scris proiectul pentru Cocraimoro, iar când l-am terminat și l-am trecut pe curat, Volodia a zis da, ce chestie, el cum de nu se gândise? Era cât pe ce să dau greș cu plecarea din cauza bietului Serghei Emanuelevici, tatăl lui Volodia, numai că săracul *dieduşka* a murit la timp, ca un domn, mai devreme decât ne așteptam, într-o liniște deplină, de parcă și-ar fi dat seama că fiul și nepotul lui aveau nevoie tocmai de ieșirea lui din scenă.

Şi, uite aşa, dintr-o minciună de femeie disperată, a apărut pe harta arheologică a lumii o nouă reţea urbană, una din lemn şi pământ, cu case, ateliere şi şanţuri cu apă, cu drumuri ce se pierd în junglă şi cu cheiuri bătătorite pe malul râului, iar profesorul Chippen a ajuns să-şi frece palmele, satisfăcut. Îmi scrie la cel mult două săptămâni (scrisori adevărate, nu e-mailuri masturbatoare) şi mă întreabă cum merge treaba. Vrea să dea o recepţie în cinstea lui Volodia, peste un an, la Boston. Îmi promite că, în caz de nevoie, se face forte să mai obţină o sponsorizare sau două, căci, să fim cinstiţi, grantul care ne-a adus la Cocraimoro e pe numele lui.

Un singur lucru a ieşit prost: la pachet cu fondurile scoase de Chippen, ne-am ales şi cu o franţuzoaică enervantă, sexoasă şi îngălată – noroc cu parfumurile de lavandă de la Grasse. Chippen ne-a vârât-o pe gât, mai ales după ce aflase că-mi luasem doctoratul la Sorbona, unde lucra şi Nicole. Cum? N-o ştii? E delicioasă, e o femeie liberă şi se ceartă uşor cu barosanii din establishmentul universitar, o să-ţi placă. Nimic mai bun ca să-i pui la punct pe toţi şmecherii ăia cu mături înfipte în fund, Nicole Dulac e un rău necesar, draga mea.

Ea a fost preţul pe care l-am plătit pentru salvarea bărbaţilor din casă. Din pricina ei, Volodia râde toată ziua-bună ziua, ca un prost. Nu ştiu dacă i-a pus-o nemernicei, dar nenorocitul are imaginaţie şi-a învăţat o grămadă de stratageme sexuale – poate o face pe Nicole chiar acum, în seara asta. Când trag linie, însă, zic că merită... Vova e altul de când a venit la Cocraimoro – a uitat până şi de Fawcett de când şi-a

scos la iveală propriile ruine de sub *terra praeta*, începe să semene cu cel de odinioară, privește din nou în zare, visător și nu dă cu bâta-n baltă decât când face pe clovnul cu nespălata de Nicole. Cât despre François, ce să zic – sunt furioasă că m-a mințit în halul ăsta și că a luat-o haihui prin junglă; pe de altă parte, îmi crește inima când îl văd cât de mult s-a schimbat. După o experiență ca asta, printre „țânțari și canibali", n-o să ajungă niciodată ca taică-său...

Ce-o fi făcând François acum? I-o fi cald, i-o fi frig? Ce-o fi făcând în pădurea aia infestată de insecte, plină de șerpi și de fiare sălbatice? Dacă se înțeapă în vreo creangă? Dacă-și rupe piciorul, dacă o să cadă într-un râu plin de piranha, dacă...?

Of, iarăși e-mailul! Să fie Stas, *harraserul* ăsta al meu? Stas sau nu, filmul pe care l-a trimis acum e cu finalizare, *they are cuckolding madly*, ea chirăie scandalos, de parcă s-ar fi înecat cu șampanie, dar zău că nu-mi pasă. Nu-mi pasă nici măcar de literele greșite pe care le zăresc în ecran, sunt cu mintea tot la ale mele și pe cuvânt că n-o să-mi mai pese de nimic până n-o să primesc știri proaspete de la François... Dau telefonul la maximum, bag laptopul în priză, dau televizorul mai încet, că poate-mi trimite Lionel vreun mesaj...

CAPITOLUL 25

În care îl cunoaştem pe Lionel Perelman.
Aflăm cum se negociază la bordul unui submarin în imersiune.

– ...aşadar, observă comandantul Lopuhin, războiul stă să înceapă, iar noi solicităm permisie, căci ne-am pierdut fratele în junglă...

Lionel îi susţinu privirea. Se uită cu coada ochiului la insul în civil de lângă comandant (fusese adus cu elicopterul, în plină mare, cu o oră în urmă), dar bărbatul cu pricina se purta de parcă nu-l interesa nimic. Nu scosese o vorbă de la începutul întrevederii.

– Trebuie să dau de Frenchie, domnule comandant. De două zile nu mai ştiu nimic de el.

Lopuhin îşi drese glasul. Aranjă pixurile şi carnetele pe birou. Apoi:

– Domnule locotenent, avem două motive pentru care nu vă băgăm în tribunalul militar chiar în clipa asta. Bănuim măcar unul din ele?

– Păi, în primul rând, nu mai suntem în Armata Roşie, domnule comandant. Trebuie să respectaţi un regulament.

Lopuhin chicoti.

– Suntem la 150 de mile vest de Tartus, domnule locotenent, iar noi nu ştim dacă în minutul următor n-o să înceapă un război. Eh, şi când începe un război, cum să zic, Armata Rusă se dă de trei ori peste cap, bâldâbâc, şi se transformă din nou în Armata Roşie. Ce zicem de asta?

– Războiul n-a început încă, domnule comandant, spuse Lionel şi-şi formulă din nou cererea, cu glas mecanic: Vă rog, respectuos, să-mi permiteţi să părăsesc submarinul. Fratele meu s-a...

Necunoscutul interveni pe neaşteptate, făcându-i semn lui Lionel să se oprească. Era scund, slab, purta un costum de ifose (îşi scosese haina şi rămăsese într-o vestă lucioasă, vişinie), dar pantofii îi erau scâlciaţi. Era ras în cap şi avea ochi melancolici. Când îl întrerupsese pe Lionel, lăsase impresia că e jenat de propriul gest: ce mă bag eu...? – părea că se întreabă. Transpira abundent. Pesemne că avea claustrofobie, sau, pur şi simplu, nu suporta ideea de a se deplasa la treizeci de metri sub nivelul mării.

– Urâţi URSS, domnule locotenent? întrebă el.

– Nu ştiu, nu cred, eram mic pe atunci. Dar, dacă tot m-aţi întrebat, pot să vă spun că ne-ar fi fost mai bine dacă URSS n-ar fi apărut niciodată. Asta, dacă vă interesează părerea mea...

Comandantul oftă. Vai, de ce-a fost necesar să spunem aşa ceva, Lionel Vladimirovici? Iar străinul:

– Cu toate astea, URSS a existat. Vă plac submarinele?

– Bineînţeles, altfel, nu eram aici.

– Aha. Fiţi atunci atent la mine, sclipiră ochii nou-venitului. Armata noastră de submarine e moştenită de la URSS. Înţelegeţi ce vreau să spun?

Lionel îl privi atent. Străinul era doar cu trei-patru ani mai în vârstă decât el – dacă avusese 8–9 ani când Elţîn se urcase pe tanc şi detronase PCUS. Cu toate astea, jinduia după comunişti, i-o citeai în ochi.

– Dacă vă interesează şi pe dumneavoastră părerea mea, îi simţi străinul gândurile, regulamentele sovietice erau mai practice. Armata bună e cea în care militarul se aruncă în foc, fără întrebări. Proştii dau randament, domnule locotenent, dar asta ştiţi şi dumneavoastră.

– Înţeleg că permisia mi-a fost respinsă, i-o reteză Lionel, privind la Lopuhin. Nu-mi rămâne decât să-mi înaintez demisia. Mă aşteptam la un refuz, aşa că mi-am pregătit cererea din timp.

Puse pe birou o hârtie scrisă de mână şi dădu să se ridice.

– Lionel Vladimirovici... Lionel Vladimirovici... se căină Lopuhin. Să fim raţionali. Suntem în situaţie de luptă. N-avem cum să ieşim din imersiune doar ca să onorăm o cerere de demisie, ştim bine.

– Cu toate astea, începu Lionel, când acest domn (era să-i spună tovarăş) a binevoit să vină pe submarin, am putut să ieşim din imersiune, iar fratele meu, nu vă supăraţi, e mai important pentru mine decât un război nedeclarat. Să fim cinstiţi... Nimeni n-a atacat Mama Rusia (nu fusese ironic) şi nu cred că cineva o va face curând. În schimb, fratele meu s-a rătăcit într-o pădure cât Europa de mare... Eu ştiu

pe unde e el, sunt singurul care-i poate ajuta pe ai mei să-l găsească...

– Lionel Vladimirovici, exagerăm, zău așa. De unde suntem așa de siguri că frățiorul nostru a pățit ceva?

– Nu pricepeți că n-a mai dat niciun fel de mesaj?

– Și cum am fi dorit să ne dea mesaj? A încasat furtuna magnetică...

– Ce furtună magnetică, domnule comandant? Trăim pe aceeași planetă, n-am auzit de nicio explozie solară în ultima vreme. Asta e o prostie.

– Domnule locotenent, Statul Major ne-a avertizat! Avem de-a face cu o explozie de masă coronală, ce Dumnezeu...

– Domnule Perelman, interveni străinul, mieros. Știți, eu am claustrofobie și, cu toate astea, iată-mă aici. Motivul, nu râdeți, sunteți dumneavoastră. Eu, unul, n-aș fi călcat nici mort pe puntea unui submarin, dar iată că țin cont de ordine. Poate că după ce se va fi terminat.... – făcu o pauză, căutând cuvântul potrivit – poate că după ce se va fi terminat povestea... *stranie* pe care o trăim, o să vi se aprobe cererea de demisie. Dacă insistați, voi veghea personal ca solicitarea dumneavoastră să capete un răspuns pozitiv. Până atunci, însă, n-aveți dreptul să comentați misiunea submarinului pe care... *slujiți*, asta ca să nu mai spun că nu-i treaba dumneavoastră să comentați comunicatele Marelui Stat Major. Eu i-am avertizat pe șefii dumneavoastră încă de când erați cadet: le-am raportat că nu e bine să primiți însărcinări prea... cum să le zic... care să vă introducă într-un cerc de decizie mult prea restrâns, dacă-mi permiteți.

– Doar nu vreți să insinuați că aş fi dispus să trădez.

– Nicidecum, nicidecum. Îmi cer scuze dacă s-a înțeles așa ceva, se ascunse străinul îndărătul palmelor ridicate. Dar puneți-vă în locul meu, când vezi că un tânăr lansează un post de radio la limita legalității, că asta a fost Rockweiller, la care se mai adaugă și genul de muzică pe care acel tânăr a ales să-l difuzeze, ajungi să-ți pui niște întrebări, să te întrebi dacă acel tânăr merită să devină un... hai să-i spunem un cavaler templier al Flotei de submarine, zâmbi el, satisfăcut de întorsătura propriei fraze. Sunteți nație de anarhist, domnule locotenent.

– Înțeleg. N-am fost dorit de la bun început. Atunci, de ce nu-mi primiți demisia?

Dădu să se ridice, dar străinul își dădu ochii peste cap:

– Dumnezeule, iute mai sunteți! Vă rog frumos, ascultați-mă până la capăt. Se întoarse spre comandant: V-ați fi imaginat o asemenea situație? Suntem în Flota de submarine, și uite cu ce ne pierdem vremea... Semn rău, domnilor, semn rău! Comandantul rămase nemișcat și nu scoase o vorbă. Simțind că n-avea să primească răspuns, străinul se întoarse spre Lionel: O să vi se aprobe cererea de demisie, fiți liniștit, numai că nu se poate acum. Până când va fi aprobată, însă, ce să facem, trebuie să ascultați ordinele domnului comandant, care numai de gura mea a acceptat să nu vă închidă într-o cabină izolată, cu paznici la ușă. Recunosc că în perioada următoare trebuie să ascultați și ordinele mele, mai ales că noua dumneavoastră misiune n-are de-a face cu rachetele, la care am auzit că sunteți expert, ci chiar cu... Frenchie? De ce-i spuneți Frenchie?

– Ce treabă are Frenchie cu misiunile mele? Ce treabă aveți *dumneavoastră* cu mine? Sunteți ofițer de marină? Sunteți încadrat în Flota Mării Nordului?

– A naibii democrație! se înfurie Lopuhin.

– Ba al naibii regulament! remarcă Lionel. Eu nu știu cine e acest domn, așa că am dreptul să-l întreb: sunteți încadrat în Flota noastră?

– Lionel Vladimirovici! ridică glasul comandantul. Află de la mine că nu facem altceva decât să punem paie pe foc!

– Lăsați, domnule comandant, lăsați, făcu străinul, gata să pufnească în râs. Lăsați, nu-l vedeți ce furios e? Erau buni și politrucii de pe vremuri, of, of și iar of, comentă el, visător, după care se aplecă peste birou, zâmbind: M-ați întrebat dacă sunt încadrat în flota... *dumneavoastră*. Nici pomeneală, domnule locotenent, nici pomeneală... Se afundă în scaun, încurcat parcă de faptul că trebuia să continue. Uitați, însă, aș vrea să vă pun și eu niște întrebări: unu – aveați acreditivele necesare ca să pătrundeți în rețeaua sateliților noștri? Doi – când ați forțat intrarea în rețeaua sateliților americani, ați făcut-o din ordin sau ați intrat acolo pentru că oficialii americani v-au *permis* accesul? Ce legături aveți cu domnul căpitan Semenov, de la statul-major din Murmansk, care v-a înlesnit intrarea în rețeaua sateliților noștri? Oare domnul Semenov are, și dânsul, o relație *preferențială*, se uită el de la unul la altul, cu ofițerii NATO, recte cu serviciile lor de comunicație, de ați putut să penetrați, amândoi, rețeaua americană de sateliți? Întrebările astea, știu, sunt de prost-gust, dar ce să fac? Meseria îmi cere să le iau în calcul... Ei, ce ziceți?

Lionel se foi în scaun. I se făcuse rușine. Sunt un tâmpit, își spuse... Evită privirea lui Lopuhin care, legat de mâini și de picioare, o încasa de la puștiul în civil care stabilea regula jocului pe submarinul *lui*.

– Știam că escapadele noastre, începu Lionel, erau bine-cunoscute... Fu cât pe ce să continue: câți dintre noi nu se joacă așa? Dar nu zise decât: De câte ori nu ne întâlnim cu cei din NATO pe traseu? Până la urmă, și comunicațiile sunt o linie de front, cu un *no man's land* al lor, în care cei situați de-o parte și de alta își fac când și când semn și glumesc. Cine are tupeu poate să privească la rețelele de comunicație militară ca la o extensie a Facebook-ului.

– Ce comentariu îndrăzneț, domnule locotenent! se miră străinul. Sincer, mă buimăciți... Poate că ar trebui să încheiem discuția aici? Mă rog, ce să facem, există ordine de sus și din cauza lor trebuie să ascult tot ce vă trece prin minte... Ce simplu era cu Naganurile[1], privi el în tavan, visător, făcându-l pe comandant să tresară, și se apucă să fredoneze un cântecel: „Acesta-i viersul ce poporu-l cânta, printre ziduri doborâte, cu Naganurile-n mâini“... Ehei, ce vremuri! Cât de firesc era totul! Revoluția îi împărțise pe oameni în două, prieteni și dușmani, simplu ca bună ziua! Mai erau și tovarășii de drum, dar cu ei te lămureai repede, totul era să se pună-n genunchi în fața cui trebuia, mă înțelegeți, nu? Pe când acum, of, of și iar of! Totul s-a încurcat ceva de

[1] Pistoale frecvent folosite în timpul războiului civil din URSS, un brand al perioadei revoluționare. Numele complet: Moisin-Nagant.

speriat, nici de-un singur om, *în parte*, nu mai poți fi sigur. Nimeni nu-ți e prieten sau dușman sută la sută, fiecare a devenit un mozaic statistic, nu mai știi cum să iei omul. Uitați: Lionel Vladimirovici Perelman, de pildă! Păi, în anii '50, doar numele ar fi fost suficient să-l azvârle într-o categorie – ne-ar fi fost dușman din start, ce mai încoace și-ncolo, îl treceam la pierderi colaterale, pe când acum... Ia gândiți-vă: profilul domnului locotenent e atât de complex, încât, iată, suntem obligați să umblăm cu mănuși. Domnia-sa are un comportament mixt, fir-ar să fie, dumnealui are o personalitate neomogenă, ne spun specialiștii. Din documentele la care am acces, domnul locotenent Perelman are o rată de încredere de 63 de procente, dar acțiunile domniei sale ridică un indice de suspiciune de 68 la sută – ce să înțelegi din asta? Unde mai pui că inteligența domniei sale, peste medie, trebuie s-o recunosc, ne obligă sistematic la acțiuni de reconvertire, cu alte cuvinte, mai bun ne-ar fi Perelman ca prieten decât ca dușman, numai că domnul Perelman, stabilesc psihologii noștri, are o rezistență mare la reconversie, despică firul în patru, ia cu dificultate o hotărâre cu conotații morale, căci își pune mereu întrebări. Ce să facem cu dânsul? Spuneți și dumneavoastră, să-l lăsăm să-și urmeze calea, spontan? Dacă am face-o, ne avertizează specialiștii, am risca să-l scăpăm din mână... Iar după toate astea, apar niște deștepți care ne îndeamnă: gândiți pozitiv, fraților, gândiți pozitiv! Dar cum să faci asta? A gândi pozitiv, pentru unii ca noi, înseamnă așa: trimite-i în Siberia pe unii și fă-le casă dușmanilor celor pe care i-ai deportat... Și

atunci, cum facem cu Perelman? Putem să deportăm 32 la sută din dânsul şi să adăpostim două treimi, tot din domnia-sa? Iată că nu se poate şi, uite-aşa, Lionel Vladimirovici Perelman, care e un singur om (vedeţi bine), ajunge să aibă un comportament imprevizibil, incontrolabil, de parcă ar fi o întreagă colectivitate, nesigură prin definiţie, aşa cum erau ele pe vremea Naganurilor. Ştiaţi că rata de încredere a armatei noastre e de numai 71 la sută? Mă rog, asta nu ne afectează cine ştie ce – ne comparăm cu vrăjmaşii noştri tradiţionali care, şi ei, întâmpină aceleaşi probleme. Şi toate astea, de ce? De ce? – Pentru că fiecare om a devenit, fir-ar să fie, un fel de popor în miniatură, susceptibil să fi încasat influenţe într-atât de diverse, încât nu mai poţi să bagi mâna-n foc pentru nimeni. Au mai rămas, totuşi, şi câteva persoane sigure, ca să le numesc aşa, numai că vorbim despre personalul tembel, n-ai cum să-l foloseşti la ceva constructiv. Ce păcat că n-am cum să fumez aici! schimbă el brusc vorba.

– Ba nu, nu, îi ţinu hangul Lopuhin, nu-i nicio problemă, fumaţi dacă vreţi, fumaţi cât puteţi!

– Dumneavoastră fumaţi, domnule comandant?

– Nu, dar ce importanţă are?

– Ba bine că nu! Pentru mine are, doar nu vă imaginaţi c-oi fi vreun câine din acela de pe vremuri (că tot vorbeam de Naganuri), care face doar ce-i trăsneşte prin cap. În fond, suntem în cabina dumneavoastră, nu-i aşa? Eu ţin cont de dorinţele celor din jur, statul a băgat o grămadă de bani în mine ca să mă port astfel. Doar nu credeţi că aş face cu dumneavoastră, tocmai aici, pe submarinul pe care-l comandaţi,

un circ ieftin, ca să vă demonstrez cine e la butoane... Departe de mine asemenea gând! De altfel, acele vremuri au apus de vreo douăzeci de ani.

– Vă mulţumesc din inimă pentru tot ce-aţi spus, dar să ştiţi că, dacă aveţi poftă să fumaţi, rezolvăm imediat, am şi aer condiţionat!

– Domnule comandant! Să închidem acest subiect, rogu-vă! Făcu o pauză, răsuflă adânc, apoi îi zâmbi lui Lionel: Ia spuneţi, nu vă miră deloc că submarinul a ieşit din imersiune doar pentru că un ins antipatic avea treabă cu dumneavoastră?

– Lionel Vladimirovici, se grăbi Lopuhin să intervină când simţi că Lionel e gata-gata să răspundă tăios, să avem puţintică răbdare, Lionel Vladimirovici. Nimeni nu ne doreşte răul, dar noi, cum să zic, facem mereu ca ariciul. Uite, vizitatorul nostru a venit pentru că... cum să zic... s-a ivit o situaţie deosebită. Da, da, ne confruntăm cu ceva ieşit din comun. Îmi permiteţi? – îl privi el pe străin.

– Vă rog, oftă acesta.

– Uite, dragă Lionel, îl luă Lopuhin pe coarda sensibilă, noi ştim că tu şi colegul tău de academie, Veaceslav Feodorovici Semenov, sunteţi tare ciudaţi („Şi nu sunt singurii“, ridică străinul un deget), chiar dacă sunteţi, cum s-ar zice, băieţi deştepţi. Noi ştim multe despre voi doi... Doar nu credeaţi că habar n-aveam ce făceaţi în timpul liber!

Lionel spuse că nu, nu-şi permitea să creadă aşa ceva. El, unul, trebuia s-o recunoască, făcea surf printre sateliţii de comunicaţii din plictiseală şi din curiozitate. Ştia să intre în ei, ştia să spargă parole şi firewall-uri, ştia să-şi şteargă urmele, şi nu-şi imaginase

niciodată că superiorii n-aveau habar că lua calea reţelelor împreună cu Semenov. Era o chestie tacită – era convins că cineva se ocupă de urmărirea lor şi că, pe deasupra, trage şi nişte foloase din asta: aşa a fost de când lumea.

– Păi, dacă ştiam, se prefăcu Lopuhin supărat, de ce n-am răspuns la întrebare mai devreme? Chiar eram curios dacă o să ghicim de ce nu ajungem la zdup, dar noi, ca de obicei, ne-am apucat să despicăm firul în patru (l-ai auzit pe oaspetele nostru, nu?) şi să vorbim despre URSS... Praful s-a ales din discuţia noastră şi l-am mai iritat şi pe dumnealui, se uită el cu înţeles la străin. Păi, aşa am fost noi educaţi la academie? Ofiţerul rus de marină este un domn, un nobil, un... cum să zic... Uite! Ascultă-mă! O să-ţi spun eu ce şi cum, pentru că noi, dacă luăm cuvântul, suntem în stare să facem praf orice învoială... Dar te rog din suflet, hai să ascultăm până la capăt, fără să ne sară ţandăra... Comandăm o unitate de rachete pe cel mai nou submarin atomic, suntem cel mai tânăr ofiţer din Flota Mării Nordului cu asemenea funcţie, să nu dăm cu piciorul la tot. Lopuhin respiră adânc, apoi se apleacă peste birou: Te rog!

Lionel se înroşise ca racul. Se perpelea pe scaun, cu privirea în pământ, dar nu putu să tacă:

– Domnule comandant... Regret că v-am pus într-o situaţie delicată, dar acest oaspete, cum îi spuneţi, şi-a permis să vorbească într-un fel deplasat în cabina dumneavoastră. În plus, la mijloc e fratele meu. Dumneavoastră nu ştiţi chiar tot... pur şi simplu, nu vă daţi seama de ce doresc atât de mult să părăsesc submarinul. Fraierul ăla de Frenchie a intrat

în belea și doar eu știu să dau de el. Dar asta nu e tot, nu pricepeți?

– Ce film! comentă străinul, dar îi făcu semn lui Lopuhin să continue. Avea gesturi expresive: încă n-am de gând să intervin, părea el a spune.

– Ba tocmai, că știm că povestea cu fratele tău nu e tot, replică Lopuhin, știm bine ce se întâmplă, știm prea bine, Lionel Vladimirovici. Știm, căci și tu, și Semenov ați fost urmăriți pas cu pas pe când vă jucați de-a... cum îi ziceți?... Surfing pe sateliți, așa... Știm că Semenov te-a ajutat să intri la *noi* în rețea și știm că voi doi ați penetrat și rețeaua... ăăă... cealaltă. Știm că așa vă jucați, ba, mai mult, știm și ce ai vorbit la telefon cu taică-tău, cu maică-ta și cu fratele tău. Știm... of... știm, sau credem că știm și de ce fratele tău a făcut nebunia asta, că i-au fost urmărite conturile pe Facebook și pe Yahoo Messenger (Yàhu, pronunța Lopuhin, bătrânește) și mai știm ce se întâmplă.... hm... și între ai tăi, pentru că cineva a stat cu ochii pe ei, pe telefoanele lor, pe e-mailurile lor și pe site-urile în care intră ei...

Făcu o pauză. De data asta, privea el în pământ și părea încurcat.

– Crede-mă, eu unul, nu doream să aflu nimic din toate astea, dar, cum să zic, tu ești comandantul bateriei *mele* de rachete, așa că a trebuit să iau niște hotărâri... Se uită la străin, dar acesta nu-și dezlipea privirea de la ușă – ziceai că se plictisește îngrozitor, dar că asta era, avea ordinele lui, ce să facă... În fine, reluă comandantul, știm că fratele tău n-a mai dat niciun semn de viață... De altfel, de patru zile încoace sunt ținut la curent cu tot ce se întâmplă cu

tine, cu fratele tău și cu Semenov. Of, Lionel Vladimirovici... Nu mai suntem noi cetățeni sovietici, dar internetul ăsta e nebunie curată... Dumneavoastră ce părere aveți? se uită el la nou-venit.

– Aveți dreptate, aveți dreptate, zise străinul, discret scârbit. Se uită la ceas, dar Lopuhin nu-l băgă în seamă:

– Afli tot, continuă el, afli tot ce nu vrei, chiar dacă nu vrei... Fără niciun efort. Lumea a început, nu vă supărați că v-o spun amândurora, lumea a început să se autodemaște ceva de speriat, cu site-urile astea de socializare...

Străinul ridică un deget, întrerupându-l:

– Domnul comandant încearcă să vă spună că dânsul, personal, n-are nimic cu dumneavoastră. De altfel, nici eu n-am, eu doar v-am fost ofițer de caz încă din academie. Ca să spun așa, mi-a plăcut din cale afară să vă însoțesc în peregrinările dumneavoastră pe net și vă cunosc ca pe propriile-mi buzunare, sunt un intim de-al dumneavoastră, fie că vreți sau nu. Numai fișa care corelează tendințele dumneavoastră pe termen lung are trei pagini, domnule Perelman, iar eu sunt obligat s-o știu pe dinafară, cu update-urile ei cu tot. Nu e cazul domnului comandant, însă, pricepeți?

– Da, da... Chiar așa, reluă Lopuhin, hai să înțelegem că dumnealui, îl privi el pe străin, dumnealui a venit pe submarin tocmai pentru că ne cunoaște foarte bine și pentru că bănuia că vom lua o hotărâre... hm... pripită. În fine, spuneam că noi știm tot, adică ei, se uită el iarăși la străin, dar nici chiar dumnealor n-au aflat tot și, mai mult, au recunoscut

cu mâna pe inimă că mai sunt nişte lucruri legate de noi, Lionel Vladimirovici, pe care nici n-ar avea cum să le afle vreodată, ne-am fi imaginat aşa ceva? Ei, bine, de-asta a venit aici dumnealui…

– Şi nu putea s-o zică cu gura lui? mormăi Lionel.

– Nu, făcu străinul. Nu m-aţi fi ascultat nici pe sfert din cât l-aţi urmărit pe domnul comandant. Acum, credeţi că pot să vorbesc şi eu niţeluş?

Lionel ridică din umeri, dar îl privi atent. Hm, ştiau că au o umbră pe net, el şi Semenov erau siguri de asta, îl şi bruiaseră pe individul cu pricina de mai multe ori, doar aşa, ca să se afle în treabă. Îi lăsaseră chiar şi nişte mesaje ofensatoare, cât să-i bage ardei în cur, dar nu-şi imaginaseră că aveau să-l vadă în carne şi oase.

Iar străinul:

– Atenţie: pun cărţile pe masă! (Doamne, asta din ce film era?) Unu: ştiu clar că zilele astea n-aţi făcut surfing pe sateliţi doar ca să vă fotografiaţi fratele. Doi: de când sunteţi cu ochii pe Frenchie (nu mi-aţi spus de ce-i ziceţi aşa), v-aţi apucat să intraţi pe site-urile unor ziare pe care n-aţi mai fost niciodată. Aţi descărcat şi câteva zeci de cărţi, mai ales texte tipărite demult, care fuseseră scanate şi digitizate. Făcu o pauză, se uită la comandant, apoi întrebă: Puteţi să-mi spuneţi de ce aţi făcut asta? Vorbim despre ceva ce n-are legătură cu comportamentul dumneavoastră obişnuit, iar aşa ceva, credeţi-mă, mă nelinişteşte. Pe de altă parte, aflaţi că n-a fost uşor să ţin pasul cu dumneavoastră. Am citit o grămadă de porcării, cot la cot cu dumneavoastră, doar pentru că eraţi misiunea mea.

– Asta, că ați citit cot la cot cu mine, e o manevră de *captatio benevolentiae*, nu-i așa?

– *Of course*, ce credeați? Acum, însă, vă rog să-mi răspundeți. Vă asigur că e ceva serios, foarte serios chiar. Așadar: de ce ați făcut tot ce ați făcut în ultimele două săptămâni?

Lionel se scărpină în cap. Dacă cei de sus îi toleraseră ieșirile și dacă nu-și propuseseră să-l spulbere sau să-i facă necazuri – ah, poate că aveau nevoie de el. Și de Semenov. Da, da... Nu vor să ne calce pe cap, au nevoie de noi.

Oare de ce?

– Așadar... insistă străinul.

– Se întâmplă ceva ciudat, începu Lionel, încurcat. E așa, ca o nebunie. Semenov, de pildă, zice că bat câmpii. Mai bine zis, așa zicea la început, când încă nu băgase de seamă nimic.

Tăcu. Ăștia o să spună că-s nebun. Scap eu de bulău, scap și de pădurile siberiene, dar n-o să mai fac nimic toată viața. O să mă trimită direct la Psihiatrie, o să-mi bage toate porcăriile alea în vene, o să...

– La ce vă referiți? întrebă străinul. Ce nu băgase de seamă Semenov?

Lionel se îmbujoră. Și dacă m-am înșelat? E nebunesc din cale afară, cine să înghită așa ceva... Poate că nu este nimic adevărat, poate că eu m-am țicnit, poate că-mi filează lămpile, poate că mi s-a prăjit softul (sau, de-a dreptul, hardul!), poate că merit toate injecțiile alea în venă...

– E o chestie cu literele, zise el deodată, de parcă dorea să scape de povară. Sunt pronunțate și scrise greșit, dar nu toți văd asta. Până la urmă, se prind și

cei care la început nu constataseră nimic: Semenov, de pildă. Pe de altă parte, nu e un lucru care să se întâmple mereu. Azi, de exemplu, nu s-a întâmplat.

– Corect, răsuflă străinul, uşurat, azi a fost o zi bună. Ştiţi ceva? Zâmbi pentru prima oară de la începutul întrevederii. Eu, unul, vă cred. Pe cuvânt! Vă cred, pentru că şi eu am remarcat asemenea lucruri. Când am văzut că ceilalţi nu observă nimic, m-am gândit că am luat-o razna, dar după un timp, i-am descoperit şi pe alţii care constataseră aceleaşi lucruri, numai că le era ruşine să vorbească... Atunci am prins curaj, mai ales după ce mi-am dat seama că vedeaţi aceleaşi bizarerii pe care le vedeam şi eu... Nici nu ştiţi cât de mult v-am apreciat din clipa aceea, domnule locotenent, n-aveţi cum să vă daţi seama cât de uşurat m-am simţit... Pe de altă parte, după cum aţi constatat, azi a fost o zi bună: am vorbit cu toţii corect. Ştiţi că şi la suprafaţă a fost la fel? încheie străinul, de parcă-l lua părtaş la ceva doar al lor.

– Din cauza asta nu mă băgaţi la zdup? întrebă Lionel.

– Nu, nu, făcu Lopuhin cu un gest grăbit. Noi, mă înţelegi, noi nu prea ştiam cum să te luăm...

– Ideea e, continuă străinul, subţiindu-şi buzele, ideea e că noi ştim *acum* foarte bine că lucrurile stau aşa, că nu e vorba de nicio nebunie, de nicio eroare de interpretare, înţelegeţi? Într-un cuvânt, e un lucru bine stabilit, iar Statul Major a decis că avem de-a face cu o problemă *extrem* de serioasă. Faptul că situaţia s-a dezvoltat acum, când ne pregătim de război, ne-a ridicat nişte întrebări, însă. Ştiţi bine că

americanii și evreii, privi el la Lionel cu interes, au alte simpatii decât noi... Dumneavoastră...

– Eu sunt botezat la Catedrala Isaakievski, puse Lionel lucrurile la punct.

– În regulă! de fapt, nici nu contează, se grăbi străinul să-i cânte în strună. Ca s-o scurtez, pe mine mă interesează, pe *toți* ne interesează, care e opinia dumneavoastră despre istoria asta cu literele. Știm că ați cercetat-o, știm și ce ați cercetat, dar habar n-avem – culmea! – ce concluzii ați tras. Știm că i-ați spus lui Frenchie, de mai multe ori, că-i veți împărtăși părerile dumneavoastră – i-ați promis! – numai că de notat, n-ați notat nimic nicăieri, nici în computere, nici măcar pe vreun capăt de hârtiuță, după cum ne asigură domnul comandant, aici de față.

Lionel se uită la cei doi cu ochii scoși:

– *Asta* vă interesează? Pentru asta ați venit cu elicopterul aici, în mijlocul mării, pentru asta am ieșit din imersiune?! Păi... eu nu sunt specialist... nu mă pricep la chestii din astea... Vă trebuie un criptograf.

– Of, aș fi pus mâna-n foc c-o să-mi dați acest răspuns, se pleoști străinul. În consecință, respiră el adânc, am blocat ultimul mesaj pe care vi l-a trimis mama dumneavoastră. Îmi cer iertare, zâmbi el strâmb, n-aveam altă soluție. N-o să vă remit mesajul cu pricina decât dacă ne împărtășiți concluziile dumneavoastră.

Lionel izbucni în râs – ia-uite ce proști! Pot să-i păcălesc, pot să fiu un cretin care trage concluzii greșite, la ce bun să mă forțeze să le spun varianta mea? Apoi se înfurie:

– I-ați speriat pe ai mei de moarte! Nu le ajungea că habar n-aveau de fratele meu; acum, nici de mine nu mai știu nimic.

Lopuhin se uită la străin cu reproș, de parcă i-ar fi spus: vedeți? v-am zis eu, numai că civilul nu-l băgă în seamă. Scoase din buzunar telefonul, pe care i-l arătă lui Lionel de la distanță.

– Spuneți-mi ce ați dedus din toată situația asta, iar eu vă remit mesajul mamei dumneavoastră.

– Dacă o fac, îmi permiteți să plec după Frenchie? replică Lionel.

Străinul zâmbi. Făcu un gest de parcă l-ar fi mâncat nasul, iar Lionel își dădu seama că nu era decât un gest gândit atent. Se preface că e ca mine, ca Lopuhin, ca restul lumii. Ne arată că e la fel ca noi, că-l mănâncă nasul, că-i e frică de spații închise, că transpiră și că e politicos. Iar străinul:

– Voi face în așa fel încât să ne fie bine amândurora. Promit. Acum, puteți să-mi răspundeți?

– E o promisiune ambiguă. Eu vreau să-mi caut fratele.

– Vă garantez că vă pun la dispoziție toate mijloacele ca s-o faceți cât *mai* bine. Credeți-mă: vă ofer mai mult decât puteți să sperați...

Se priviră scurt. Iar Lionel:

– O să vă răspund, dar să n-avem vorbe după aia că nu v-am oferit decât fleacuri. Scoase din buzunar un capăt de hârtie și pufni, amuzat: Uite că mai dați și dumneavoastră rateuri, hârtia asta n-ați găsit-o. Se uită la Lopuhin, care era extrem de curios. I se părea că nimic nu se schimbase în jur, pesemne că el, unul, nu fusese atins de pățanie.

– Ce vezi tu nu văd eu, ce văd eu nu vezi tu, așa mi-a spus Semenov, începu Lionel, scuturându-se. Cu cinci zile în urmă, pe 11 septembrie, când Frenchie a plecat la drum, în ziarele online cu grafie latină au fost modificate următoarele litere: *o* în loc de *u*, *a* în loc de *o*, *u* în loc de *a*, *i* în loc de *e* și *d* în loc de *b*. Constatasem mai de mult că se întâmplă așa ceva, dar numai în acea zi m-am apucat de o sistematizare, ca să-i zic așa... Vocalele erau, după cum am văzut, mult mai atinse de... defectele? – de *defectele* astea. Consoanele, în schimb, își mențineau în mai mare măsură aspectul normal, adică nu *toate* *b*-urile deveneau *d*-uri, de pildă. Ciudat mi s-a părut și faptul că modificările aveau loc indiferent de limbă. Am încercat să văd dacă în limbile pe care le cunosc există vreo legătură între *semnificația* cuvântului și faptul că acesta era schimbat, dar nu era. Totodată, cuvintele modificate într-o limbă anume nu erau modificate, obligatoriu, și în alta. *Litera*, așadar, era cea modificată, indiferent de cuvânt. Totodată, am văzut că și în publicațiile rusești apăreau modificări ale literelor. Nici în limba rusă, modificările nu țineau cont de semnificația cuvântului. Același lucru se întâmpla și în greacă. Vorbind cu cei de pe submarin, însă, dar și cu ai mei, în Brazilia, dar mai ales cu Semenov, am avut prilejul să constat că acele cuvinte tipărite greșit erau, totodată, *pronunțate* greșit, lucru pe care mi l-a confirmat și Frenchie când am vorbit. Tot iscodind, am remarcat că nu toată lumea constata greșelile. Fratele meu mi-a spus de unul singur că le observă, fără să-l

fi întrebat nimic, dar cei mai mulți se comportau de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Îl privi pe Lopuhin. Povestea lui Lionel îl zăpăcea.

– Nu mă credeți, domnule comandant?

– Eu... cum să zic... n-am remarcat așa ceva, dar i-am auzit pe băieți și am văzut ce s-a întâmplat cu instrumentele. Că o fi cum spuneți voi habar n-am, eu nu știu decât că submarinul nu mai e-n stare să scoată din el tot ce poate... Prin urmare, am solicitat instrucțiuni la comandament, iar acum nu fac altceva decât să urmez ordinele, dragă Lionel Vladimirovici, care ordine îmi impun să fiu atent la ce spui și să fac un raport pe baza discuției noastre. Sunteți conștient, nu, se întoarse el spre străin, că trebuie să fac și eu un raport.

Necunoscutul își ţuguie buzele:

– O grămadă de lume redactează asemenea rapoarte acum. Și de-ai noștri, și de-ai lor, făcu el un gest vag, către direcția în care-și imagina că se află vestul. Și ce-ați făcut după ce-ați dedus toate astea, domnule Perelman?

– Ce să fac? Am căutat niște texte mai vechi. Am căutat texte vechi pentru că Frenchie îmi atrăsese atenția că litera adevărată persista, cumva, dedesubtul literei modificate, iar eu m-am gândit că adăugirile priveau doar textele publicate în ultimele două săptămâni. Am constatat, însă, că lucrurile nu stăteau așa și că texte vechi, apărute chiar și cu câțiva ani în urmă, prezentau aceleași modificări.

Am tras concluzia care se impunea: modificările atacau literele indiferent de *momentul* tipăririi – am scos de pe net până și un text glagolitic, dar chiar și

acela avea modificări, și pe ecran, și pe coala de hârtie pe care l-am printat. Altă concluzie a fost că modificările literelor tipărite erau însoțite, de fiecare dată, de modificări ale pronunției, ceea ce m-a făcut să mă gândesc la o afectare a... *creierelor* celor ce vorbeau. Altfel, de ce să fi pronunțat ei literele greșit?

– Poate că era doar echivalentul unei suprapuneri sonore peste litera pronunțată corect, îl încercă străinul, mijindu-și ochii. Sau poate că *și* cel ce auzea avea modificări mintale ce-l făceau să creadă că literele normale sunt rostite greșit.

– O fi așa, nu știu. Eu nu vă spun decât ce mi-a trecut prin cap. Cine să fi suprapus, fie în scris, fie în vorbire, litere modificate? Cum s-o facă? Ce suport au literele modificate? Eu cred că modificările pornesc din creierele noastre, deși nu-mi dau seama cum e posibil așa ceva. Las la o parte că, de multe ori, mi-am spus că nici n-am cum să fiu sigur de concluziile mele. Poate că e un fel de boală, nu?

– Poate, făcu străinul. Eu m-am gândit, la un moment dat, la o epidemie...

– Un fel de epidemie, da, da, îl întrerupse Lionel, o epidemie care ne face să înțelegem greșit literele, o epidemie care cuprinde, treptat, creierele, dar nu ale tuturor, căci altfel modificările ar fi fost remarcate de mai mulți inși. În sfârșit, schimbă el vorba, m-am uitat la posturi TV în rusă, engleză și franceză, am intrat pe sute de site-uri, pe fișiere audio și video, și așa am constatat că, pe măsură ce treceau zilele, modificările priveau tot mai multe litere și că, treptat, cuprindeau consoanele în aceeași măsură ca vocalele. Atunci m-am întrebat dacă neregula n-o fi de natură... *psihiatrică:*

de ce, la început, din zece litere *s*, doar două-trei erau înlocuite cu *z*, pentru ca în timp, înlocuirea să aibă loc în şapte-opt cazuri din zece? Dacă am fi avut de-a face cu o simplă maladie nervoasă, am fi constatat, din prima clipă, zece din zece modificări.

– Medicii noştri spun că lucrurile stau taman pe dos, replică străinul. Boala nervoasă, zic ei, permite progresia de care ne vorbiţi, şi nu una a intelectului. Cică avem de-a face cu o afectare *fizică* a creierului, ca o pată de ulei care contaminează, treptat, zonele care încă păstrează un discernământ lexic... Mă urmăriţi? se uită el la Lopuhin.

– Dacă n-ar fi fost ordinul scris venit de la Amiralitate... – începu el, dar lăsă propoziţia în aer. O boală de cap, domnule, da, căci boala de cap e boală de cap! Adică, se uită el la Lionel, noi îl auzim pe comandantul Lopuhin că pronunţă greşit anumite cuvinte?

– Astăzi, nu, dar în alte zile, aţi făcut şi dumneavoastră greşeli de pronunţie, domnule comandant. Ciudat e că în zilele normale, ca să le zic aşa, când literele sunt pronunţate corect, sunt şi *scrise* corect, de parcă niciodată nu s-ar fi întâmplat nimic.

Lopuhin se uită la străin. Acesta îşi ţuguiase buzele şi dădea din cap, încuviinţând. Tăcură. Liniştea se înstăpâni între pereţii metalici, pardosiţi cu plastic ignifug. Doar neonul mărunt din tavan bâzâia încetişor, precum un bondar ce zbura peste un câmp secerat proaspăt. Neonul: amintea de pământuri scăldate de soare, de mirişti şi de mărăcini plini de colb.

– Sper că nu m-am făcut de râs, reluă Lionel, uitându-se la străin.

– E nesemnificativ. Zău.

Îl privi îndelung. Iar Lionel:

– Şi mai e ceva... Cred că scrisul a fost modificat cel dintâi, ideea mi-a venit după ce-am văzut cum sunt afectate anumite consoane. Important este cum *arată* litera care suportă modificarea. De pildă, în rusă, literele pentru Я şi Ю au fost schimbate conform cu modificările din grafia latină, adică la fel cum au fost modificate literele R şi I + O, rezultând, în final, schimbări grafice ce n-aveau legătură cu literele ruse, adică L şi E + A. Ei, bine, noua structură grafică, inexistentă la ruşi, dar care avea echivalent latin, a fost cea care a determinat o nouă pronunţie în rusă.

De aici am înţeles că grafia latină a fost luată ca bază – poate pentru că-i mai des folosită. Literele latine sunt mult mai frecvente, apar peste tot, după cum şi vorbitorii care utilizează caractere latine sunt mai numeroşi. De ce, de nece, însă, n-am înţeles cine şi de ce face asemenea lucruri, la fel cum n-am putut da vina decât pe modificări induse la nivelul creierului ca să explic de ce pronunţăm greşit ce e scris greşit, chiar dacă într-o anume zi nici măcar n-avem prilejul să vedem litera greşită pe care o pronunţăm aiurea. Frenchie nu are posibilitatea să citească în rusă, acolo, pe Rio Xingu; cu toate astea, vorbea ruseşte greşit, făcând aceleaşi greşeli pe care le făceau şi colegii de aici, de pe submarin. Totodată, în ruptul capului nu pricep de ce unii îşi dau seama de aceste lucruri, în timp ce alţii nu. Nici părinţii mei, nici domnul comandant, de pildă, nu s-au prins de chestia asta...

– Nu fi atât de sigur, făcu străinul, oferindu-i lui Lionel telefonul.

„N-am mai primit niciun mesaj de la François“ – scria Marusia – „de o zi. Mă tem de ce e mai rău pentru că telefonul lui e cu desăvârşire mort. I-am trimis câte un SMS pe oră, iar el n-a răspuns deloc, deloc, deloc. Tu, la fel: nu ne mai dai niciun semn. Sunt disperată, Lionel. E doar vina mea că m-am luat după taică-tău şi l-am lăsat pe François la Cocraimoro. Nu mai pun la socoteală că frate-tău m-a minţit – nu ne-a spus că are de gând să pornească în ditamai plimbarea, zile în şir, în inima pădurii, cu nebunul de Kiauì care, mie uneia, mi se pare un impostor.

În plus, se mai întâmplă şi chestia asta ciudată cu literele – n-ai observat? Fii atent ce-am păţit! Iniţial, când sunam la François, intram în agendă şi sunam cum făceam de obicei, apăsând direct pe numele lui. După mai multe încercări nereuşite, îngrozită fiind că nu-mi răspunde, l-am sunat formând numărul cifră cu cifră, privind atentă la taste, ca să nu greşesc – nu-ţi explic de ce am procedat aşa, ca să nu râzi de mine şi să spui că e ceva ruso-femeiesc, un sovietism, după cum mă acuză François atât de des. În fine, cert e că mi-am dat seama de la bun început că ceva e-n neregulă, pentru că *simţeam* că nu apăsam pe taste după cum ar fi trebuit, de parcă tastele nu s-ar mai fi aflat la locul lor firesc, chiar dacă eu, una, n-am fost niciodată atentă la ordinea şi poziţia tastelor pe un amărât de telefon.

Apoi mi-am dat seama ce se petrecuse: apăsam 6 în loc de 4 (ai să vezi de ce), iar mâna mea sau creierul,

în fine, nu știu ce, înregistrase succesiunea greșită a gesturilor.

Am intrat în agenda telefonică, mirată de toată povestea asta, mai ales că, de îndată ce mi-am lăsat degetele să zburde pe tastatură, ele au format numărul adevărat al lui François (el tot n-a răspuns), în felul în care o făcuseră în toate momentele de teamă în care împlinisem acest mărunt ritual de a-l căuta la modul întortocheat (uite ce fac când mi-e teamă!), care mod întortocheat îl evocă pe François, așa cum te evocă și pe tine, și pe tati. De fapt, această... *recitare*, reparcurgere, tastare pe îndelete a numărului de telefon al fiecăruia e un fel de incantație, un ritual efectuat cu un obiect mundan, un ceremonial de urgență pe telefonul mobil, cu adevărat mai puternic decât simpla apăsare a unei taste pe care scrie OK în dreptul numelui oricăruia dintre voi.

E o invocație digitală, da?

Te plictisesc, știu – dar vreau să te anunț, chiar dacă o să caști a lehamite, că intrând în agenda telefonului, numărul lui François avea modificarea de care ți-am scris, adică 6 în loc de 4 și viceversa, căci aceste cifre se înlocuiesc reciproc de când cu nebunia scrisului greșit. Numărul real al lui François este 6582 214 942, dar acum, în agenda mea, apare sub forma 4582 216 962. Mai mult, tastele sunt numerotate acum ca în scrierea rongo-rongo: primul rând, de la 1 la 3, e scris de la stânga la dreapta, rândul doi, de la 4 la 6, e scris de la dreapta la stânga (iată de ce greșeam), pentru ca ultimul rând, de la 7 la 9, să fie din nou scris de la stânga la dreapta. I-am spus lui Volodia ce se întâmplase – i-am spus cu

teamă, ca să nu mă creadă nebună, dar el mi-a răspuns, amuzat, că auzise și el tărășenia, că era o defecțiune generală și că, cel mai probabil, avea să treacă destul de curând. I-am replicat că zice o tâmpenie: cum ar putea să „treacă“ cifrele înscrise pe tastele telefonului? Cum de „trecuseră“ cifrele de dinainte, de ne treziserăm cu astea noi puse aiurea?

Mi-a zis că habar n-avea. Cică el nici măcar nu-și dăduse seama de aiureala asta până n-o aflase de la un profesor de la Universitatea din Cuiaba, care venise cu noi la spectacolul de balet. (Execrabil spectacol!)

Crede-mă, însă: asta nu mai are nicio importanță acum. Dacă ar fi după mine, am putea să scriem și pe sfori, ca incașii, sau să ne înșirăm tastele în jurul gâtului și să formăm numerele de telefon apăsând pe gemele unor coliere, sau să vorbim doar în gând – nu mă interesează altceva, deocamdată, decât să aflu unde e François și ce face, pentru că, indiferent cum aș forma numărul lui de telefon, el tot nu-mi răspunde.

Așa că, Lionel, te rog din suflet să-mi răspunzi! Sunt la capătul puterilor. Din cauza bramburelii cu literele, au început să mă sune tot soiul de colege și prietene de la noi, din Piter, ca să mă întrebe ce se întâmplă aici, unde mă aflu: și aici au luat-o literele vraiște? Ei, bine, ca un făcut, primul lucru de care se interesează oricine, de cum începe discuția, este François. Luni de-a rândul abia dacă mă întreba vreuna, în treacăt, câte ceva despre el, dar acum toate guiță la fel, de parcă ar pluti în aer *un mauvais sort* legat de băiatul meu: Ce mai face François? E bine? A scăpat de pacostea cu computerele? E sănătos, voinic? Iar eu îmi înghit lacrimile, îmi păstrez vocea egală și să

mă prefac că e totul în regulă, deşi nu mai ştiu nimic de fiul meu cel mic. Dă-mi de ştire măcar tu şi spune-mi că dragul de François e viu şi nevătămat!“

Lionel acoperi telefonul cu mâna şi se uită la străin:

– Când a trimis mesajul ăsta?

– Acum aproape o zi. De fapt, acum douăzeci de ore.

– Mi-aţi blocat cumva şi vreun SMS de la fratele meu?

– Nu. Asta nu. Lionel îl privi mai lung, iar străinul sublinie: Vă dau cuvântul meu de onoare.

– Vă daţi seama cât de disperată e mama?

– Hm, făcu străinul, ne-am permis... ne-am permis să-i răspundem în locul dumneavoastră. Voiam să ne asigurăm că găsim o cale spre sufletul dumneavoastră şi, prin urmare, i-am scris, chiar dacă lapidar. Nu suntem chiar aşa de... *perverşi*. Oricum, în răstimpul care a trecut de la mesaj, n-aveaţi ce face pentru Frenchie. Se uită la Lionel, îl văzu cum respiră adânc. Se aplecă şi-l apucă de încheietură cu un gest neaşteptat, proteguitor: N-aveaţi ce face pentru Frenchie, credeţi-mă! În schimb, ne-am gândit noi la o soluţie. Uitaţi, discuţia noastră ameninţă să se ducă de râpă din nou, aşa că fiţi atent ce-am plănuit, vrem să vă convingem de bunele noastre intenţii. Problemele despre care am discutat sunt atât de importante, încât, iată, aţi ajuns să faceţi parte, alături de Frenchie, din planul *nostru*.

– Nu mă pricep să descurc aşa ceva...

– Vă rog, ascultaţi-mă. Vedeţi, Lionel Vladimirovici, problema nu se rezumă doar la nenorocitele astea de semne modificate... mai e ceva la mijloc şi

noi trebuie să aflăm ce este acest ceva. Fiţi atent... Noi avem nişte oameni acolo, în Brazilia. Ei ne ajută de mult. Ei, se simţi străinul obligat să adauge, ei ne ajută din tată-n fiu şi n-au făcut-o nicicând pentru bani, vă vine să credeţi? Dumneavoastră, domnule locotenent, detestaţi URSS, dar pentru oamenii aceia de la capătul pământului, URSS a însemnat ceva... În sfârşit, acei prieteni dezinteresaţi ne-au relatat că în Brazilia s-au petrecut mai multe lucruri ciudate decât în alte părţi. Păsările migratoare au făcut stânga-mprejur deşi sosiseră de numai o săptămână. Sezonul ploilor a început cu o lună mai devreme şi, din câte aud, plouă de rupe... Mai sunt şi nişte poveşti cu peşti care se străduiesc să iasă, prosteşte, din apa râurilor, başca o auroră australă incredibilă, care i-a băgat în boală pe toţi. Dar nu asta e cel mai important – peste tot în lume au început să se petreacă lucruri bizare... Chiar şi în ce vă priveşte... Sunteţi pe un submarin de clasă Borei şi, cu toate astea, sunteţi obligaţi să navigaţi la adâncime periscopică şi să faceţi trageri cu urmărire directă, pentru că GPS-ul şi IRT-ul v-au lăsat de izbelişte... Cum vi se pare chestia asta?

– Eu mă gândeam că sunt implicaţi cei din tabăra cealaltă.

– Iar ei se gândeau că suntem implicaţi noi. Ştiţi de ce am venit la dumneavoastră, Lionel Vladimirovici? Pentru că cei din tabăra cealaltă ne-au sunat pe noi şi ne-au întrebat, cât se poate de politicos, ce se petrece. Ei vedeau că noi avem dificultăţi, noi vedeam că ei au dificultăţi, toată lumea era nemulţumită şi speriată. Dar mie nu-mi păsa! Eu aveam ţinta mea, de cinci ani

încoace o aveam, iar ținta mea se numea Lionel Vladimirovici Perelman. Ținta mea făcea poze cu fratele lui fugit în junglă, iar acele poze îmi... hm... *arătau* și niște pietre bizare, acoperite cu desene elaborate, care, până la un punct, păreau să fie un amalgam de semne. Le-am privit alături de niște buni prieteni, și știți ce-a constatat unul dintre ei? Că desenele cu pricina nu se lasă modificate, chit că cineva se străduiește cu tot dinadinsul să le transforme, numai că ele, desenele, rămân neschimbate. Ce au ele atât de special de nu se lasă modificate? Ce fel de oameni sunt cei ce le-au făcut? De ce sunt și ele o țintă, că nu par să constituie un text? Cu gândul la toate astea, am intrat în legătură cu... *camarazii* noștri brazilieni, am studiat ce se întâmplă, i-am întrebat cum resimt povestea cu literele... Știați că pățania cu greșelile se manifestă cel mai acut în Brazilia? Acolo sunt cele mai frecvente, indiferent că vorbești în portugheză, spaniolă, engleză sau japoneză. Mai știați că parte din prietenii mei care au examinat fotografiile dumneavoastră erau, oricum, foarte interesați de Brazilia? Acela e un teritoriu ciudat, tatăl dumneavoastră nu s-a dus acolo întâmplător. Cineva a depus eforturi susținute ca el să meargă acolo...

Mă rog, nu discutăm misiunea tatălui dumneavoastră, ci misiunea mea. A mea, a dumneavoastră și, dacă vreți, a lui Frenchie. Iar misiunea mea e să capăt răspuns la toate întrebările astea, domnule Perelman, și tot acesta e motivul pentru care nu veți pleca, nici peste cadavrul meu, în junglă, după Frenchie. Știți de ce n-a mai început războiul, domnule locotenent?

– Nu, n-am nicio părere...

– Păi, să vă luminez eu. Pentru că așa cum dumneavoastră nu vă funcționează sistemul de ghidaj al rachetelor, nici avioanelor nu le funcționează GPS-urile... Pentru că, așa cum la dumneavoastră au început să cadă radarele, de-ați ajuns să faceți punctul cu sextantul, prin periscop – mă exprim corect? –, nici avioanelor nu le merg sistemele de tracking radar. Și știți de ce? Pentru că în loc de *o* se citește *a*, iar în loc de *4* se citește *6*. La noi, la ruși, încurcătura e și mai mare, pentru că litera *б* e totuna cu *6*, iar *Ч* seamănă al naibii de mult cu 4, iar la greci, chit că ei nu fac parte din ciorba asta, *σ* seamănă tot cu 6, iar *σ* este și simbolul legăturilor *sigma* din chimie, al invariantei *Yamabe* din matematică și al deviației standard din statistică, așa mi-au zis prietenii mei... Semnele astea, simbolurile astea modificate, sunt sigur că pricepeți, transformă războiul în ceva imposibil, domnule locotenent, ceea ce nu e un lucru rău în sine, dar...

– Ce vreți de la mine, de fapt, domnule... domnule...

– Ce să vreau? Să-i dați o mână de ajutor omului meu din Cuiaba, ca să ia urma fratelui dumneavoastră. Dumneavoastră o să-l găsiți pe Frenchie, iar omul meu o să mi-i găsească în junglă pe cei ce au gravat pietrele alea cu un desen ce nu se lasă modificat, deși cineva se străduiește al naibii să-l modifice. Dacă toate ies bine, prietenii mei de la Moscova vor fi fericiți. Și pe lângă ei, și noi, cine știe...

– Și eu... cum pot să-i dau o mână de ajutor omului dumneavoastră?

– Vârâți-l pe sub pielea familiei dumneavoastră, se apleacă străinul peste birou. Apoi, dați-vă seama, veți

intra, cu impunitate, pe toţi sateliţii pe care poftiţi şi veţi ghida peste junglă avionul pe care o să-l ia părinţii dumneavoastră de la Cuiaba. Veţi fi ochii lor, veţi fi urechile lor, veţi fi GPS-ul lor, veţi fi călăuza lor din ceruri, domnule locotenent. Poate că nu ştiţi, dar în toată Amazonia nu se mai ridică niciun pilot de la sol. Le cade în cap un potop infernal şi, în plus, GPS-urile lor dau rateuri când le e lumea mai dragă.

– Şi atunci, de unde să scoată ai mei un pilot în pustietatea aia?

– E problema lor, zâmbi străinul. Văzând că Lionel nu pricepe, ridică un deget: N-aveţi copii, domnule Perelman! Dac-aţi avea şi dacă n-aţi şti unde sunt, aţi fi în stare să găsiţi un pilot care să vă ducă şi pe lumea ailaltă, dacă e cazul. Emoţiile chiar sunt un motor formidabil, domnule locotenent, sunt plătit cu vârf şi îndesat ca să ştiu asta.

– Bine, să zicem că ai mei găsesc un pilot, lăsă Lionel de la el. Eu tot nu înţeleg, însă, cum o să duc un avion dintr-o parte în alta cu sateliţii, dacă semnalele GPS au căzut în halul ăsta...

– Asta e treaba noastră, domnule locotenent, e treaba noastră. N-avem decât o singură problemă: soluţiile de rezervă n-o să ţină o veşnicie, aşa că trebuie să ne grăbim.

Lionel rămase în scaun. Se uită la Lopuhin. Acesta îi zâmbea, înţelegător: Vezi, dacă avem răbdare, Lionel Vladimirovici? Răbdarea, ţi-am mai spus, este o trăsătură care ne ajută pe noi, militarii, să...

– În altă ordine de idei, se interesă necunoscutul, de unde obsesia asta pentru Fawcett în familia dumneavoastră?

CAPITOLUL 26

Vechi, din neamul Unu, nu are de ales
și redescoperă cuvintele.

Scotocesc spectrul. Mareea-mi izbește câmpii și oceane, munți și păduri, orașe, căi ferate și turme, linii și cabluri, turnuri și stoluri, reflexii, ecouri, semnale, relee și telescoape, ecrane, curenți marini – tot, tot, tot –, iar Cadranul mi le adună la loc în maree, sub forma unor vorbe din vis.

Vorbele nu-mi spun nimic. De aceea le învăț. Cataloghez și provoc, pândesc, caut – unde te afli, Bangor?

Niciun răspuns.

Sunt Vechi. Mă strecor printre eoliene înalte, undele-mi sunt sfâșiate de obiecte pe roți, mă taie ființe zburătoare ce lansează semnale, înregistrez descărcări electrice și meandre lichide – tu unde te afli, Bangor?

Este mut, este mort, nu emite nimic.

Pornesc după el. La rasul spectrului mă târăsc, mă fragmentez în pulsari și iscodesc lucruri mărunte, fire de iarbă, pietre, frunze uscate, cioburi și cipuri, prize, șuruburi, insecte, flori, nestemate, picături incandescente sau nu, lucruri compacte sau rarefiate, butoane,

prăzi și elice – tot, tot, tot – și mă duc mai adânc, mă ciocnesc de bacterii și viruși, de molecule, atomi, vibrez lângă curenți, oscilații și forțe de nesesizat.

Bangor? Nicăieri! Eu, Vechi, mă recompun precum voalul. Mă condensez din tării până-n orizonturile grave din sunet, mă răsfir de pe creste până-n pârâitul electrostatic de fond.

Și atunci – oh, blestem! – simt textele toate... Acoperă spectrul precum un lințoliu, se înalță de-oriunde, le naște o specie ciudată ce preschimbă substanța-n maree. Le naște dintr-o esență subtilă și moale, situată-n adâncul ei, vibrând, descărcând, punând tot laolaltă și stârnind mareea cea mai subtilă.

Textele! Nesfârșite, ubicue, răcnite, șoptite, transcrise pe panouri nemăsurate, rătăcite-n hârtii foșnitoare sau ascunse-n fotoni... Nu, textele nu fac să foșnească hârtia. Da, textele sunt legate de unde. Nu, nu cred că textele sunt conștiente. Da, textele sunt alcătuite din particule incoerente.

Poate că textele sunt doar pista falsă lansată de Krees, gândește Cadranul. Poate că nu-s decât o cheie vicleană... Vibrează?

Nu, sunt doar nesfârșite și rupte-n bucăți. Cândva, le vom azvârli în neant, știu prea bine, căci ele putere nu au să se reverse-n Cadran...

Gândind asta, simt o descărcare discretă, dar spectrul se rotește mai departe, străin. Iscodesc iarăși texte – mă înspăimântă întinderea lor, se transformă dintr-unul în altul, se sting sau se nasc sub imbolduri spontane, leagă lucruri și specii, sunt...

Ah, din nou descărcarea aceea – o suprapunere scurtă peste undele mele. Iat-o, iat-o din nou – descărcarea!

Bangor! emit spre Cadran. Bangor alunecă în cei ce captează mareea, se strecoară în micro, dispare cu totul, acum mă afund după el, îi iau urma din nou!

Așteaptă! Bangor emite către Matrice și-acum, și-atunci când a fost, și-atunci când va fi. Să nu te atragă în cursă.

Aștept. Sunt și-acum, și-atunci când a fost, și-atunci când va fi, și-s gata să-i iau urma lui Locuiesc. Hai, emit spre Cadran, să nu-l pierdem, să nu scotocim la nesfârșit după el.

Simt încă o descărcare: e Bangor, e departe-n adânc, vrea să scape cu fuga, blestematul e gata să se piardă în micro.

În texte se-ascunde, emite Cadranul deodată. Nu uita: e un Krees – pentru el, partea-i mai importantă decât întregul.

Nu uit. În texte să mă reped atunci, în micro, iar Cadranul să afle: sunt textele coerente? Au conștiință de sine? De ce-ascultă ele? Pot să ia parte la luptă? Ar avea vreun folos de-ar fi să le răpim în Cadran?

Gândul mi se propagă prin vidul astral, se împrăștie fără zăgazuri – sunt fragil, m-am întins din maree până-n subundă. N-am de ales: calea textelor am s-o iau, în micro mă scurg precum un fascicul în gaura neagră.

Cadranul emite: textele sunt o maree alcătuită din vorbe (blestem!). Cuvântul repetă tot ceea ce e și nimic n-are putere să schimbe, îi trebuie specia haotică, vie, ca să-l împlinească. Nici textele și nici Cuvântul nu au conștiință de sine, deci nu pot pe Bangor să-l încarce. Textele cresc, însă, au firea lor, zici că-s mareea, cu asta vrăjmașul ni l-or fi atras... Dar îi pot fi și cursă.

Şi pentru mine/noi pot fi cursă, emit.

Şi pentru mine/noi, recunoaşte Cadranul. Spectrul te simte?

Nu ştiu. E mut. Mă percepi? emit către spectru.

Undele ce-acoperă spectrul vibrează. Să fie răspunsul, să fie Bangor?

Atenţie, emite Cadranul. Sunt două semne frecvente în texte. Cel dintâi pare deflagraţia-mamă, pare forma pe care eu/noi o gândim ca Perfectă. Celălalt e aidoma luminii ce străpunge gazul cel mort, cu mareea ei perfect coerentă, dând forma pe care eu/noi o gândim ca Putere. Acolo, în semnele acelea, e cheia din Druus.

Aici sunt, emite spectrul. Aici sunt. Te aştept.

Cadranul vibrează. Îmi adun câmpul în masă compactă, cobor cu totul în micro, mă pregătesc să-l izbesc pe Bangor. Ştiu: sunt acolo deja, pe mine m-aştept, căci sunt şi eu când va fi. Sunt Cadranul, îmi spun, şi mă preling în cuvintele celui de-al treilea spectru din Druus.

CAPITOLUL 27

În care cunoaștem un mare bețiv.

– Nimeni nu vrea să ne ducă la Cocraimoro, izbucni Volodia, dând buzna în cameră.

Scotocise după piloți prin tot orașul, dar frica îi lovise pe toți. Pe cei mai mulți, potopul îi surprinsese cu două zile în urmă, în primele ore ale dimineții, după ce se ridicaseră în aer. Colac peste pupăză, îi lăsaseră și GPS-urile, așa că, în scurt timp, zborurile se transformaseră în încercări disperate de a scăpa cu viață. Norocoșii rătăciseră peste junglă, ajungând, mai devreme sau mai târziu, în zone cunoscute, de unde dibuiseră drumul spre casă. De ceilalți, însă, nu mai știa nimeni nimic. Cine știe pe unde erau, căci comunicațiile radio abia funcționau, iar rețelele de telefonie mobilă mergeau din doi în doi. Nici pe agenții de trafic nu te puteai bizui. Odată cu furtuna și cu nenorocita aia de auroră australă, traficul civil se gripase în asemenea hal, încât toți specialiștii fuseseră chemați să descâlcească harababura de pe liniile aeriene mari. Operatorii nu-și mai găseau timp pentru un amărât de avion care pleca de năuc

peste Rio Xingu – pur şi simplu, n-avea cine să-i acorde permisiunea de decolare. „Dacă tot te-ai săturat de viaţă“, îl expediaseră mulţi pe Volodia, „încearcă să te omori *fără* să te urci în avion!“

– Dar tu nu le-ai spus că putem să fim ghidaţi şi... altfel? se înfurie Marusia.

– Le-am zis, dar cine să mă creadă? Toată lumea ştie că François a dispărut. Piloţii susţin c-aş fi în stare să torn orice minciună, numai să pun mâna pe un avion. În plus, cică ploaia a transformat în mocirlă toate pistele din junglă.

Lionel sunase cu o seară înainte. Nici el n-avea veşti bune – de trei zile nu mai ştia nimic de François. Îşi ceruse iertare că nu telefonase mai devreme, dar n-o făcuse din motive ce ţineau de *meserie*.

– Ce vorbeşti! făcuse Vladimir. Aţi început războiul!

– Nu, că n-avem cum... Cel puţin noi, pe submarin, ne împotmolim ceva de speriat. Nu ne funcţionează decât radarul convenţional, dar şi ăla cu sughiţuri. În rest, scoatem periscopul şi ne uităm după stele, căci semnalele GPS sunt harcea-parcea, îţi patinează hărţile pe ecran, una-două... Nici măcar busolele şi giroscoapele nu mai sunt de încredere.

În schimb, încă avea acces la dispozitivele optice ale reţelei de sateliţi, chestie care-l uluia. Astea cum de funcţionau? Cum de scăpaseră întregi? Avea convingerea, însă, că nu era decât o chestiune de ore, cel mult de zile, până când aveau să-i lase şi sateliţii cu totul.

– Aşa că grăbiţi-vă să găsiţi un pilot. Câtă vreme mai am acces la sateliţi, pot să vă ghidez până unde

l-am pierdut pe nebunul de Frenchie. E ca dracu', că trebuie să-mi arunc ochii mereu pe hărţile obişnuite, ca să fac comparaţii, dar mă descurc eu.

...iată, însă, că Volodia nu găsise niciun pilot.

– Fir-ar a naibii de furtună magnetică! dădu şi el vina, ca restul lumii, pe o explozie solară pe care, de altfel, nimeni n-o certificase.

– Nu trebuia să-l lăsăm pe François la Cocraimoro, îi reproşă, pentru a câta oară?, Marusia.

– De unde să ştim că se întâmplă... nenorocirea asta? De unde?

De jos, din stradă, se auzi tumultul unei procesiuni. Volodia privi pe fereastră. Bătuţi de potop, patru-cinci sute de oameni mărşăluiau pe mijlocul bulevardului, conduşi de un preot care strângea la piept un crucifix masiv, din lemn. Puţinii trecători se opriseră, urmărind coloana demonstranţilor, iar unii, mai ales femei şi copii, se aşezaseră în genunchi şi băteau mătănii, nepăsători la ploaia care-i mura. Nu trecu mult şi cineva azvârli cu o cărămidă în vitrina benzinăriei Texaco, din colţ. Se luară după el şi alţii. În jumătate de minut, făcură vitrinele ţăndări, silindu-i pe angajaţi să fugă care-ncotro. Preotul din fruntea coloanei nu catadicsi să se oprească – demn ca un general, conducea coloana de demonstranţi spre intersecţia cu bulevardul Miguel Sutil.

Grosul procesiunii ajunse sub geam. Oamenii îl acuzau pe Carlito Serrano, guvernatorul statului Mato Grosso, că provocase un dezastru ecologic prin politica din ultimii ani. Potopul şi ploile timpurii pe care le încasau de două zile încoace nu erau decât urmarea defrişărilor bezmetice, a înfiinţării de

nesfârșite plantații de soia și a introducerii fermelor de vite (zeci de mii de capete) – toate patronate de guvernator și de prietenii lui, indiferent de partide.

– Eia, eia, ya-la-lah, eia, eia, ya-la-lah! strigau unii.

– Guver-nato-rul Fran-ței, guver-nato-rul Fran-ței! răspundeau alții, făcând aluzie la suprafața teritoriului defrișat în Mato Grosso în timpul mandatelor lui Serrano – suprafață echivalentă cu a Franței.

– Ser-rano în de-șert! Ser-rano în de-șert! scanda în depărtare altă coloană de manifestanți, stârnind ecouri între clădirile de pe bulevard.

Duduia asfaltul, cu blocuri cu tot. Până și curvele și dealerii ieșiseră pe stradă, în ploaia care stârnea bulbuci. Niște indieni defilau cu un banner pe care scria „Beduini de Mato Grosso“, iar o gașcă de rockeri se lăuda în gura mare că o să importe cămile și-o să le ofere în dar lui Serrano.

Marusia deschise televizorul. La Frankfurt am Main fusese cât pe ce să aibă loc cel mai mare dezastru aviatic din istorie, când rețeaua electronică a controlorilor de trafic căzuse la ora de vârf. La Teheran, lumea se încolonase pe bulevarde, târându-se în genunchi și înălțând rugi de mulțumire către Allah (cel prea îndurător), după ce Pentagonul și Misrad HaBitahon-ul[1] anunțaseră că vicii de sistem IT necesitaseră sistarea manevrelor militare din Golful Persic și din Mediterana de Est. Pe de altă parte, surse neprecizate dezvăluiau că mai-marii Gărzilor Revoluționare Iraniene se întruniseră de urgență pentru că

[1] Ministerul Apărării de la Tel Aviv.

pierduseră, şi ei, controlul comunicaţiilor. Traficul naval de pe Canalul Mânecii se efectua doar la vedere, motiv pentru care Londra trimisese câteva fregate la faţa locului, ca să organizeze convoaie. Traficul pe internet scăzuse cu 55 de procente, iar serverele Facebook şi Twitter căzuseră. Vânzările pe amazon.com şi pe e-bay se prăbuşiseră, iar chiria spaţiilor de depozitare creştea de la o oră la alta.

Pe la patru după-amiaza, îşi făcu apariţia şi Nicole. Trăsese o raită prin oraş şi ploaia o udase ciuciulete.

– Am cunoscut un francez care are o plantaţie spre Chapada dos Guimarães...

– Te pomeneşti că are o fermă de soia, o luă Vladimir.

– Soia?! Nu... Maurice creşte păsări emu... – se uita de la unul la altul, neînţelegând. Marusia nu-i dădu nicio explicaţie, iar Vladimir făcu un gest încurcat. Care e treaba cu soia? întrebă Nicole.

– E o prostie, scuze. Am vrut să fac un banc.

– *Une blague?! Non, mais dis donc, ça va pas?*... Spuneam că am cunoscut un francez, îl cheamă Maurice. El mi-a zis că ştie un pilot de modă veche, unul care face Rio Xingu cu ochii închişi.

– Mai sunt din ăştia?! se miră Volodia.

– Unde-l găsim? întrebă Marusia.

– Uite adresa. Nu ştiu pe unde vine, dar Maurice mi-a zis să nu ne uităm la cum arată individul. Cică e un *professionel*.

Luară un taxi. Tariful era de două ori mai mare decât dimineaţă, dar Vladimir nu comentă. În mai puţin de zece minute, taximetristul îi lăsă în faţa unei case din chirpici, cu acoperiş din tablă ondulată,

dincolo de sectorul industrial, în cartierul sărac. Zona nu era canalizată. Pe mijlocul străzii curgea un râu învolburat, care mirosea a gaz – ducea la vale pungi, resturi de mâncare, peturi, animale moarte, noroi, doze de bere și pietriș.

Intrară în curtea înconjurată cu gard din beton nefinisat, trecură printre niște tufe chele și strâmbe, ajunseră lângă casă. Bătură la ușa vopsită în verde – un dreptunghi din stinghii de lemn, cu hublou rotund în mijloc, furat din epava vreunui vapor fluvial. Nu răspunse nimeni. Ploaia îi udase până la os. Dădură roată casei, strigară – nimic. Zăriră niște puști care se zbenguiau fără grijă în bălțile din curțile alăturate, iar Nicole îi întrebă de domnul Mokhtar, pilotul.

Copiii pufniră în râs:

– Ombelico?! Acasă?! Nu-l găsiți, e la bomba lui Pombal!

Se duseră la bomba lui Pombal (ploaia se întețise), traversând două ulicioare pline de clisă. Înăuntru: hărmălaie, șoferi, *garimpeiros*, pești, curve deșelate, bețivi și fum să-l tai cu cuțitul. Un chior știrb cânta la chitară, cu capul dat pe spate, dar nu-l băga nimeni în seamă. Nici pe cei trei nu-i privi nimeni când intrară. Acoperișul duduia sub asaltul aversei, iar când tuna, cei de la mese vuiau ca la gol, la fotbal.

– Îl căutăm pe *dom* Mokhtar, se apropie Vladimir de barman, dar omul era plin de sictir.

Habar n-avea unde e Mokhtar. Cică la ora asta nu se putea discuta cu el.

– Știu eu unde e, zise un puști din spatele tejghelei. S-a blocat în WC. Stă acolo de-o oră încheiată.

– Ce face?! sări barmanul de la locul lui. Şi ăilalţi un' se pişă?

– Se duc în spate, la spălător. Fac acolo de toate, da' plouă tare şi nu se simte, *chefe*.

– Fir-ar al *dracu'* de beţiv! se enervă barmanul şi-o luă înainte. Hai să-l scoatem pe nemernic din WC.

Ieşiră în ploaie, se duseră în spatele tavernei, nă-clăindu-se în noroi, şi dădură peste o latrină din tablă, pe sfert cufundată într-o baltă kaki, răpăind sub izbiturile ploii. Răspândea o duhoare cumplită, în ciuda potopului.

Bătură la uşă – nimic.

– *Dom* Mokhtar, *dom* Mokhtar, strigă Volodia, dar nu primi niciun răspuns.

– Nu, nu, făcu barmanul, preocupat, nu aşa se procedează – şi se repezi cu umărul în uşă. Ce mama dracului faci, Ombelico? Îţi trece mahmureala mai repede în putoare? Marş afară!

Mokhtar nu reacţionă. Sforăia de tremura latrina. Zăcea pe WC, cu pantalonii în vine şi cu capul proptit de perete – era plin de vomă. Să fi avut vreo 55 de ani. Era gras, era chel pe trei sferturi, cu şuviţe lungi pe care şi le lipise de creştet, doar-doar i-ar mai acoperi chelia, şi avea o mustaţă subţire deasupra buzei. Purtase un ghiul, ceva, până de curând – îi rămăsese urma decolorată pe degetul mijlociu al mâinii drepte.

– Pe *ăsta* l-ai găsit, Nicole? se schimbă Marusia la faţă.

– Maurice zicea că e pilotul cel mai de soi din Cuiaba...

– Pfuai, oftă Vladimir.

Dar barmanul:

– Trezește-te, cretinule, că zboară banii pe lângă tine! Stați, nu plecați, se întoarse spre cei trei. Nu voiați un pilot?

– E-n regulă, mulțumim, făcu Vladimir. Voiam un pilot, nu un...

– Tu... tu cine ești... *senhol?* se auzi glasul hodorogit al lui Mokhtar. Deschisese un singur ochi.

– Ce-i, bă, faci economie?! îl luă barmanul, dar Mokhtar îl ignoră. Se uita la cei din ușă, buimac, fără să-i pese că era pe sfert (și era sfertul nevralgic) dezbrăcat.

– Cine... sunteți? întrebă el, din nou.

– Scuze de deranj, *senhor*, n-are importanță, zise Vladimir și făcu stânga împrejur.

– Ba pentlu... pentlu... aaaah, răcni grăsanul, nu-mi ies... nu-mi ies r-urile... pent*r*u mine a*r*e importanță, se căzni el să pronunțe corect. Are... din moment ce m-ați deranjat... Cine sunteți... ce vleți?

– Vorbește frumos, idiotule, că-i pierzi și p-ăștia și nu-mi mai plătești datoriile niciodată! Domnule, doamnă, doamnă, se învârtea barmanul printre cei trei, *senhor*, vă implor, dați-i lu' bețivu' de Mokhtar o șansă cât de mică... Una micuță! A fost și pe avioane de vânătoare, nefericitul. E dat dracului când nu bea.

Nu primi niciun răspuns.

– N-ați venit după un pilot? se uita barmanul de la unul la altul, încurcat.

– Ba da, *monsieur*, făcu Nicole, dar omul ăsta... Ne-am înșelat, ne cerem scuze.

– Păi... chial... chiahr.... aaaaah, *chiar* că te-ai înşelat... păpuşă, făcu Mokhtar şi-i trimise bezele. Ia vezi... thrage uşa... am poftă să mai stau aici. Tot aşa... tot aşa de tahre... plouă?

– Cretinule! făcu barmanul şi trânti uşa.

Cei trei o luară spre ieşire, dar glasul lui Mokhtar se ridică, aproape stins, din latrină:

– Vhreţi pilot... dahr avion... avion aveţi?

– E plin de avioane în Cuiaba, zise Nicole, dar nu mai zboară nimeni.

– Nişte... căcăcioşi. Le tragi... heblul şi nu... nu-şi mai nimeresc nici socoteala... E-n spatele... şliţului, da? Şi sunteţi voi în stahre să faceţi... să faceţi rost de-un avion...?

Se uitară unii la alţii. Iar barmanul:

– Nu-l pierdeţi! Dacă se trezeşte, vă duce cu avionul şi pe sub pământ, aşa e de periculos, ticălosul! Şi-mi plăteşte şi mie, dracului, datoriile.

– Staţi aşa! se auzi din WC.

Râgâind cumplit, de ziceai că se evaporă, Mokhtar începu să zgâlţâie uşa. La un moment dat, răcni, ca spintecat, şi o smulse din ţâţâni. Îşi trăsese pantalonii pe el.

– Eu mi-s Ombe... Ombeli... mmmmm... Ombelico Mokhtar, zbieră el, dând să se prezinte civilizat, dar o luă într-o parte, cu mâna întinsă, gata-gata să se ducă de-a berbeleacul. Se apucă de-o ţambră şi rămase aşa, îndoit din şale, căutându-l cu mâna pe Vladimir. Ştiţi... n-o să găsiţi... pe niiimeni! Pe nimeni n-o să găsiţi... să vă ducă la... unde? Unde 'ceaţi... că melgeţi?

– La Cocraimoro.

– Tiii, ce depahrte... pe udătuhra... asta. Ne tlebuie avion cu lezelvoale... suplimen... suplimentale. Doamne... nu pot să zic *r*... Rrr, rrr, rrr! se înfurie el. Re-zer-voare... suplimenta-re! Trebuie avion cu... rezervoare suplimentare. Ştiţi voi, băh... să faceţi lost... ptiu!... de aşa ceva?

– Hai să mergem, făcu Vladimir un gest de lehamite.

– Mai bine-mi bag degetele în priză decât să mă urc cu el în avion, zise şi Marusia.

– Cum vhreţi, făcu Mokhtar, sughiţând. Numai că n-o să găsiţi... pe niiiimeni să vă... ducă... Tale tlebuie coaaaie, băh, coaaaie! strânse el pumnul. Threaba e că nici... dacă faceţi rost de avion... cu rezervoare suplimentahre... n-ajunge... Pe un potop ca ăsta, e nevoie de hidroavion... pistele-s ca orezăhriile... acu'... Şi cu hidroavionu' ar fi... na, niscaiva probleme, că s-au pornit râurile ca naiba... iar Xingu e dlăcos din cale afară... mai ales la Cocraimohro... Dar, cine ştie... adică ăia cu coaaaaie, băh, coaaaie! se îndreptă el din şale. Coaaaaieee! mugi ca bivolul. Ahaaa.... Cine ştie cunoaşte... Cine ştie se foloseşte de... de lepe... lepere... *repehrele* insulei... din buza catahractei. Insula e lungă... înaltă... n-o acoperă nici măcahr... căcata asta de... ploaie. Acolo şi numai acolo pui... avionul pe apă la Cocraimohro... dacă vrei să nu te ia cuhrentul... că te ahruncă dlacu' ... în... catahractă... Ah, coaie, coaie, se lamentă el, privind în gol.

Vladimir se apropie de el. Mokhtar se clătina, dar reuşea să se ţină pe picioare, strângând pumnul

şi scrâşnind din dinţi. Nicole îi dădu roată, ca geambaşii.

– Nuuu te mai mişca... zbieră Mokhtar. Cad jos... stai locului.

– Şi tu vrei să te angajăm, în halul ăsta! pufni Vladimir.

Dar Mokhtar:

– Eşti tatăl băiatului ăla de s-a dus... în păduhre, nu? Vladimir făcu semn că da. Toţi vohrbesc... de tine. Eşti un nebun... Ei, şi? Ia zi, ştii încotlo a luat-o... băiatul?

– Până la un punct, da, dar nu asta contează. Nu trebuie să ajung decât până la Cocraimoro.

– Habal n-ai ce... vohrbeşti. Costă... 200 de dolari pe olă... plus avionul... plus benzina... şi-ţi promit că te las... la doi paşi de locul unde l-ai văzut pe băiat... ultima oală.

– Nu înţelegi că n-am nevoie decât până la Cocraimoro? François a luat-o spre nord-nord-vest, iar acolo e numai pădure, unde să aterizezi?

– Atunci te costă 250 de dolari pe oră... plus acahreturile alelalte şi te duc.... în pula meaaa... dincolo de Cocraimohro... Cu ploile astea, habar n-ai tu câte... luciuri de apă... se deschid în junglă... unele-s taman bune... să pui avionul pe ele. Ceva benzină ai la... Cocraimohro?

CAPITOLUL 28

Perelmanii cad la învoială cu Ombelico. Vladimir nu se încumetă să ia hotărâri și se face de râs. O întâlnire îi ia pe toți prin surprindere.

Era „ceva" benzină la Cocraimoro, dar nu câtă îi trebuia lui Ombelico. La numai patru ore după ce se despărțiseră din fața latrinei, grăsanul își făcuse apariția la hotel, în camera Perelmanilor. Se trezise binișor, mergea economic, se spălase, se bărbierise și trăsese pe el niște jeanși ponosiți, dar curați. Se mișca *foarte* încet și, când și când, eructa în pumn, politicos, și-și masa tâmplele. Ce-i drept, ochii încă îi lăcrimau. Plimba în gură un ghemotoc despre care spunea că e o coajă de lămâie (ca să nu miros urât, explicase), dar Volodia îl bănuia că sugea dintr-o nucă de cola. Purta un tricou prea mic pentru el, pe care scria:

I ♥ Beirut

Adusese un set de hărți scorojite, rulate într-o coală de celofan. Le întinse pe masă și întrebă:

– În primul rând, câți plecăm la drum?

– Noi suntem trei, răspunse Vladimir.

– Trei?! ridică Marusia din sprâncene. De unde și până unde trei?

– Păi... noi doi și Nicole...

– Serios?! făcu Marusia. O cântări din ochi pe Nicole, o văzu că zâmbește din colțul gurii. Noi doi și Nicole, deci... Ești sigur?

Volodia dădu din cap pe fugă și evită privirile tuturor. Până și Ombelico se înviorase. Iar Marusia:

– Sunt surprinsă, Vova. Nu vrei să te mai gândești?

Hai, Vova, îl rugă ea în gând, fă măcar un gest, clipește, strâmbă din nas, mișcă din buzele alea într-un fel și deschide-mi calea, că-n rest am eu grijă... Te rog mult, mult-mult, ce naiba...

Volodia – nimic. Fir-ar să fie, se gândi Mașa, trebuie să fac la fel cum am făcut și cu Chippen, numai că acum e *mai* rău, uite câtă lume e de față... Își luă inima-n dinți: unu, doi, trei, și:

– Scuză-mă, Vova, dar Nicole n-are ce căuta cu noi, zise ea dintr-o răsuflare. Se grăbi să continue, până nu-i pierea elanul: Nu plecăm la Cocraimoro ca să reluăm lucrările, plecăm ca să-l căutăm pe François. Ce legătură are Nicole cu François?

– Ei, parcă nu știi! se amuză franțuzoaica. Vă pot fi de ajutor, *chérie*... Uite, și cu *monsieur* Mokhtar... Fără mine n-ați fi dat de dânsul.

– Pentru asta, îți mulțumesc în genunchi, se îmbujoră Marusia. Dar tot n-ai ce căuta cu noi.

– Deci, interveni Ombelico, cu aerul că mai văzuse el din astea, câți sunteți? Cu câți sunteți mai mulți, cu atât am nevoie de mai multă benzină. Las la o parte că fără GPS n-am cum să merg ață până la Cocraimoro. Trebuie să zbor la vedere, să-mi caut

reperele, adică un traseu întortocheat. Asta se traduce într-o *grămadă* de bani de benzină.

– Dar nu spuneai tu, Vova, nu se lăsă Nicole, nu spuneai tu că Lionel ne poate dirija zborul prin satelit? Cu ajutorul lui, am putea să mergem *directement* la Cocraimoro.

– Fireşte, fireşte, se repezi să răspundă Vladimir. Ce părere aveţi, *senhor* Mokhtar?

– Vova, îl întrerupse Marusia, o să discutăm cu *senhor* Mokhtar orice consideră dânsul de cuviinţă. Până atunci, însă, vreau să înţelegi că Nicole n-are ce căuta cu noi.

Am spus-o, am fost în stare s-o spun!

Franţuzoaica îi aruncă o privire lui Vladimir. Zi şi tu ceva, Vova, zi odată – strânse Marusia din buze. Ombelico se sprijinise de masă, se uita în podea şi parcă se înnegrise la faţă, dar poate i se trăgea de la mahmureală.

– Soţul meu are o problemă, Nicole, reluă Marusia, văzând că Volodia lăsa lucrurile în aer. Îi e jenă să spună *nu*, aşa e el construit. Când tace ca acum înseamnă că-i e ruşine să vorbească. În schimb, mie nu-mi e. Te rog să *nu* mai aduci în discuţie plecarea la Cocraimoro. Dacă vrei să mai vii pe şantierul *nostru*, sublinie ea, îţi promit că-l plătesc pe domnul Mokhtar, din banii mei, să te aducă. Dacă mă străduiesc, fac rost de bani chiar de la Chippen – găseşte el o sponsorizare, ceva, pentru tine.

Nicole se ridică în picioare. Îşi arcuise sprâncenele mai mult ca de obicei. Se uită lung la Volodia, dar acesta nu făcu altceva decât să-şi facă gura pungă, tracasat.

– *Cher* Vova... începu madame Nicole.

– Draga mea, o întrerupse Mașa, Vova este șeful șantierului, dar de proiect *eu* mă ocup. Te așteptăm, oricând, să reluăm excavațiile. Acum, însă, tu rămâi la Cuiaba. Punct.

– *Salope!* făcu Nicole și ieși, trântind ușa.

– Deci suntem doar noi trei, se grăbi să conchidă Ombelico și, răsuflând ușurat, se trânti în cel mai apropiat scaun. Doamne, ce mă dor tâmplele! mormăi el, după care le ceru Perelmanilor o coală și se apucă să schițeze planul călătoriei.

Dădu nenumărate telefoane (funcționau ca dracu') și, cu chiu, cu vai, reuși să găsească un monomotor, un Cessna 206 modificat, căruia îi fuseseră adăugate flotoare, astfel încât să poată coborî atât pe apă, cât și pe pistă, dacă potopul mai lăsase vreuna funcțională. Avionul se afla destul de departe, tocmai la Cáceres, la 220 de kilometri de Cuiaba, pe autostrada federală BR 070, dar era singurul care-i convenea lui Ombelico. Calculă apoi necesarul de kerosen și făcu o listă cu lucrurile de care aveau nevoie, în care trecu (bizar!) câteva baloane meteorologice de culoare roșie și patru butelii de heliu.

Parcă ne-am duce la camping, își spuse Marusia, parcurgând lista: foi de cort, o barcă pneumatică, conserve, lapte condensat, smochine uscate, foarte multe baterii, chibrituri (!), lanterne etc. Văzând-o cum studiază lista, Ombelico îi făcu un gest scurt din pleoape, de parcă ar fi aprobat-o, iar Marusia nu înțelese de ce. Dar pilotul:

– Ce ziceți, am uitat ceva, *senhora*?

– Nu, nu, se fâstâci ea. Eram doar curioasă. Nu mă pricep la asemenea... excursii.

– *Senhor?* îl privi grăsanul pe Volodia.

Nici el n-avea nimic de zis, chestie care-l făcu pe Ombelico să ofteze. Nu comentă, însă. Împături lista, o puse în buzunar, după care îi invită pe cei doi soți să-și arunce ochii pe hărți.

– Unde l-ați văzut pe băiat ultima oară?

– Uite aici, îi arătă Vladimir un punct, la vreo 300 de kilometri nord de izvorul râului Ferro, cam la jumătatea distanței dintre cursul lui São Manuel de los Barbaros și Rio Xingu.

Ombelico clătină din cap:

– Sunteți siguri că ăsta e locul? întrebă.

– Absolut. Lionel l-a marcat pe hartă când ne-a trimis ultima fotografie cu François. Vladimir deschise laptopul, i-l puse lui Ombelico în față și-i arătă poza cu pricina: Ia-uitați.

– Tiii! făcu pilotul. Știu destul de bine locurile, sunt pe teritoriul Baù. Din câte am auzit, triburile din zonă au fost pașnice în ultima vreme. Nu cred că băiatul a avut probleme cu ei. Putem să ajungem la doi pași de locul ăsta, bătu el cu degetul în fotografia din laptop. În apropiere e o pistă defrișată în junglă. Au construit-o niște... hm, niște cunoscuți, care aveau un parchet forestier și alte acareturi împreună cu o firmă din Rio, firmă mare, puternică, Escondida îi zice, iar pista aia, mă înțelegeți, a fost construită ca să reziste la orice fel de intemperii. Știu să ajung acolo, dar trebuie să realimentez pe traseu, nu doar la Cocraimoro, zise el și le arătă un luciu de lac, la nord de Xavantina. Aici, la Kuhikugu, e un loc tocmai bun, le spuse, uitându-se de la unul la altul.

– Știm Kuhikugu. Acolo excavează Hagenbeck.

– Băiat bun, dar strâns la pungă. Ştiaţi că s-a lăsat adoptat de şeful tribului Kuikuro? Cei doi soţi se priviră: habar n-aveau. Iar Ombelico: Parcă-l văd cum rămâne şi el în junglă, pentru tot restul zilelor... Ca nebunul de Fawcett, zâmbi. Mă rog. Ia arătaţi-mi, dacă nu vă e cu supărare, pe unde a mai trecut băiatul dumneavoastră după ce a plecat din Cocraimoro.

Volodia deschise satfonul, dar GPS-ul abia încărca hărţile. Se uită în laptop, dar Google Maps erau neclare şi se afişau pe bucăţi, cu întârziere. Luă atunci un creion şi notă câteva puncte pe harta cea veche a lui Mokhtar, reconstituind, în mare, traseul lui François.

– Din câte văd eu, observă pilotul, băiatul a mers iniţial spre nord şi apoi spre nord-nord-vest. Asta înseamnă că se îndrepta spre teritoriul Tuà. Cunoaşte aşa de bine zona?

Perelmanii oftară. Îi spuseră pilotului de Kiauì, îi povestiră cum se despărţiseră de François, se bâlbâiră şi dădură din colţ în colţ, iar Ombelico le curmă încurcătura, făcând un semn vag că pricepea.

– Am auzit şi eu de Kiauì ăsta, le mărturisi, dar nu l-am văzut niciodată. E destul de faimos. Cică e om de încredere, dar mai degrabă ciudat. Se zice că ar fi din neamul Miahao, dar rătăceşte de colo-colo. Nu poţi să-i sufli în ciorbă şi se poartă cam... bezmetic. Odată, a omorât un *indio bravo* lângă Jacareacanga, într-o plantaţie de cauciuc, doar pentru că l-a scuipat pe un misionar bătrân. Indianul era ditamai omul, era cunoscut ca mare vânător, dar Kiauì al vostru n-a avut nicio ezitare să-l provoace, chit că indienii erau tare supăraţi pe albi pe atunci... Ombelico rămase pe gânduri. Mestecă, preocupat, din nuca de cola, se uită din nou pe hartă, apoi: Să fi trecut ei de dealurile Kiya-ù?... În fine,

o să vedem la fața locului. Se uită la ceas. O să am nevoie de... – scoase lista din buzunar, o parcurse din nou – ...o să am nevoie de 1 200 de dolari pentru cumpărături. Mâine-dimineață îmi trebuie încă pe atât ca să discut cu proprietarul avionului – îl cunosc personal, cred că știu și aparatul, e cam hărtănit, dar ne duce unde avem nevoie... Na, c-am uitat să trec încă două canistre de ulei, se grăbi el să completeze lista. Avionul e vechi și mănâncă ulei. În fine, vechi sau nu, hărtănit sau nu, măcar nu e chinezesc... Vă sfătuiesc să beți ceva și să vă băgați la somnic, mâine o să fiți în picioare cu noaptea în cap, la două dimineața. Eu plec la cumpărături, se ridică el din scaun, iar mâine dimineață, la două jumate', vă bat la ușă, să fie clar.

Ombelico nu plecă imediat, însă. Când să iasă, lumina se stinse în hotel. Pilotul așteptă un minut pe culoar, își dădu seama că era pană de curent în tot orașul, și se întoarse în cameră. Fumă o țigară cu Perelmanii, încercă să mai dea câteva telefoane, dar rețelele de mobil erau moarte. Sună atunci de pe fix, mai vorbi cu unul, cu altul, despre pana de curent sau despre trăsnăi lipsite de importanță, fără să-i pese că cei doi soți trăgeau cu urechea, după care, în fine, luminile se aprinseră, și o luă din loc.

La 2.30 dimineața, Ombelico intra în holul hotelului și o ruga pe recepționeră să sune la Perelmani. Soții erau deja la cafea. După un sfert de oră, plecau la drum cu o camionetă Honda, în care pilotul îndesase toate cumpărăturile.

– Poftim, îi întinse lui Volodia 150 de dolari, restul de aseară. M-am învârtit de marfă ieftină și bună. E bine să lași loc de bună ziua.

Era cinci şi un sfert când ajunseră la debarcader, în Cáceres. Ploua, de parcă cerul crăpase din toate ţâţânile. Cu toate astea, câţiva *cabocles* ieşiseră la pescuit cu noaptea-n cap, într-o pirogă lungă, prevăzută cu bârne laterale pentru stabilizare. O şalupă ruginită, plină-ochi cu călători, cobora râul Paraguay la doar câteva cabluri de mal, luminată de felinarele de pe podul din apropiere. Se ducea spre Pantanal – la Corumba, cel mai probabil. Cică era o călătorie infectă. Un bărbat din şalupă îşi aprinse ţigara şi se uită lung la Marusia, sorbind-o din ochi.

– *Vai se foder!*[1] îi suflă Ombelico.

– *E sua piranha?*[2] răspunse celălalt şi trase un bobârnac ţigării pe care doar ce-o aprinsese. *Chupa me pau!*[3]

– Ce s-a întâmplat? întrebă Volodia.

– Nimic, se strâmbă Ombelico, după care le făcu semn să aştepte până ce-avea să discute cu proprietarul avionului.

Se înţeleseră rapid. Când să bată palma, lângă Ombelico apăru un necunoscut (venea din celălalt capăt al debarcaderului), care se băgă în vorbă. Pilotul se înfurie, strigă la proprietarul avionului, dar acesta dădu din umeri, nedumerit. Ombelico ridică tonul la noul-venit, acesta din urmă se apără, numai că pilotul era de neoprit. La un moment dat, le făcu semn Perelmanilor să se apropie:

– Omul ăsta, îl arătă el pe necunoscut, un tânăr înalt, cu ochelari, îmbrăcat ca un explorator de

---

[1] Du-te să te fuţi!

[2] E curva ta?

[3] Suge-mi-o!

duminică, omul ăsta pretinde că l-a trimis aici fiul dumneavoastră cel mare.

– Bună! salută tânărul. Sunt João Maltese, dumneavoastră sunteți Vladimir Sergheevici Perelman?

– Da, eu sunt, făcu Volodia, luat ca din oală.

– Sunt încântat... *Mrs. and Mr. Perelman, I presume*, făcu el un banc pe care nu-l înțelese decât el. Pufni în râs, dădu mâna cu cei doi soți, apoi continuă: Am vorbit aseară cu Lionel. Mi-a spus că voi găsi aici un avion gata de plecare spre Cocraimoro...

– Noi am vorbit acum două seri cu Lionel și nu ne-a zis nimic despre dumneavoastră, se miră Vladimir.

– O fi uitat, e tare sâcâit zilele astea... Ne știm de mult. Am vorbit pe mess de nenumărate ori, mi-a povestit de cercetările dumneavoastră. Chiar credeți că Amazonia adăpostește o străveche colonie a atlanților?

– Stați puțin, stați puțin, îl întrerupse Volodia. Ziceți că ați vorbit aseară cu Lionel. Păi... cum de-ați aflat de plecarea noastră? Alatăieri, când am vorbit cu Lionel, habar n-aveam că plecăm azi...

– Nu știu ce să zic, ridică tânărul din umeri. Lionel s-a grăbit să mă anunțe aseară că veți zbura spre Cocraimoro și mi-a transmis că pot să vă însoțesc. M-a asigurat c-o să facă tot posibilul să vă anunțe că vin și eu. Înțelegeți, vă rog, e foarte important să ajung în teritoriul Tuà.

– Și de ce, mă rog? se băgă Ombelico.

– Din cauza... – João începu să se scotocească prin buzunare, nu găsi ce căuta, se fâstâci, dar până la urmă scoase de la piept un bilețel pe care se afla desenul Tuà, tras la imprimantă: spirale care deveneau linii frânte și unghiuri, unghiuri care se metamorfozau în drepte și

drepte care se spulberau în puncte nenumărate. Din cauza asta, zise tânărul pe nerăsuflate, arătând desenul. Am motive să cred că acesta e un desen atlant, l-am comparat cu schițele profesorului Colombia, cel care a cercetat rămășițele Atlantidei la Doñana, în Spania...

– Ia mai lasă-mă cu Atlantida asta, i-o reteză pilotul, ți-ai plătit permisul de intrare în teritoriul Baù?

– Teritoriul Baù?! se miră tânărul.

– Exact, teritoriul Baù. Noi într-acolo ne ducem, nu la Cocraimoro. Nu știai că Baù trăiesc la câteva zile depărtare de Cocraimoro? Ai nevoie de permis ca să intri pe teritoriul lor.

Tânărul încremeni.

– Câteva zile?! Permis?

– Da, da, permis! Tu nu știai unde vii?

– Of, eu știam doar de desenul ăsta și de tribul Tuà. Habar n-aveam de teritoriul Baù și că am nevoie de permis...

– Permisul ca permisul, dar îți mai trebuie și acceptul șefului de trib, legalizat la notar. Baù e teritoriu indian autonom, n-ai ce să cauți în zonă, dacă nu ți-ai rezolvat problemele astea. Chiar și-așa e complicat, că pe șefii de trib îi mai apucă nervii, iar în pădure nu sunt nici politicieni, nici polițiști după care să strigi.

– Of... Domnilor... Doamnă, se rugă tânărul de ei. Începuse să clipească mai des, ziceai că-i dau lacrimile. Apoi: Dar cine să mă verifice pe potopul ăsta? Pilotul ridică din umeri. Pe de altă parte, insistă tânărul, dac-ați fi amabil, aș fi dispus să plătesc datoriile astea direct la dumneavoastră...

Marusia dădu să intervină, dar Ombelico i-o luă înainte:

– Ești solvabil, frate? Tânărul făcu semn că da. Păi, atunci, continuă pilotul, 1 500 de dolari ne-ar ajunge și pentru permis, și pentru benzină. Cu șeful de trib, însă, te descurci pe cont propriu.

– Ce noroc pe mine! pufni João. Credeam că fără 2 000 nu scap, zise el și scoase din rucsac un snop de bancnote de o sută, din care îi numără lui Ombelico cincisprezece.

Pilotul îi făcu cu ochiul:

– Băiețaș de la oraș… vezi că ți-au rămas niște bani, așa că fii atent cum te porți. O luă către avion și, simțind privirea Marusiei cum stăruia asupra lui, se opri. Se întoarse, roșu la față: Îmi cer scuze pentru ieri, *senhora*. Mi s-a spus că am vorbit infect, la Pombal… Dar, ați văzut și dumneavoastră… aici se refugiază până și amărâții de atlanți, făcu el un semn scârbit spre João, așa că vă dați seama ce viață nenorocită avem.

Marusia rămase cu gura căscată. Tocmai ce-și luase inima-n dinți ca să-i reproșeze pilotului povestea cu cei 1 500 de dolari scoși din buzunarul lui João, când scuzele lui o făcură să-și înghită vorbele. În plus, se gândi că Ombelico era singurul care-o putea duce la François, așa că-l lăsă în pace. Se uită apoi la tânărul João: cum de-l sunase Lionel, fără să-i fi sunat și pe ei? Iar Lionel, de unde aflase de plecarea lor?

Și atunci, primi SMS de la el: îi scria despre João, i-l descria cu lux de amănunte (cică era nepotul cuiva faimos) și-o ruga să-l ajute, să-l ia cu ei în junglă, căci se pricepea la tribul de indieni la care ajunsese, probabil, Frenchie.

Și asta era tot. Nu amintea nici în treacăt cum de aflase de plecarea lor.

CAPITOLUL 29

Ploaia nu se oprește. Ombelico are o dispută cu João. Dificultăți de orientare peste Mato Grosso.

Decolară de pe râul Paraguay, din fața portului fluvial din Cáceres – se înălțară spre nord-est, lăsând în spate podul și autostrada BR 070, ambalând motorul pe deasupra turlelor pătrățoase ale Catedralei São Luis. Se crăpase de zori și de vreo jumătate de oră nu mai ploua. Plafonul de nori se ridicase ici-colo, iar mlaștinile Pantanalului luceau ca niște uriașe tipsii din aur murdar, undeva spre sud, mai mult ghicite decât văzute. De îndată ce trecură de periferia orașului, începu din nou ploaia, iar Ombelico viră spre est. Se uită la GPS: mergea cu întreruperi. Busola lui cea veche, în schimb, făcea toți banii și arăta un nord cinstit, chestie cu care piloții nu prea se lăudaseră în ultimele zile.

– Vezi să n-o deochi! făcu João. Am un văr, steward pe un avion de pasageri. Mi se face părul măciucă ori de câte ori îmi povestește ce se întâmplă în zbor. De pildă...

– Vorbești cam mult pentru câți bani ți-au rămas, îi puse frână Ombelico. Ia zi: cât de bine îl știi pe băiatul dumnealor? îi arătă el pe Perelmani.

– Ah, nu l-am văzut niciodată. Dar ne înţelegem perfect.

– Pe bune?!

– Pe bune. Am stat ore în şir pe mess. Se pricepe la raiduri, ştii?

– Raiduri?!

Ombelico era din ce în ce mai uluit.

João făcu un semn amuzat spre cei doi soţi (ei stăteau în spate) şi răspunse cu un *îhî* plictisit, din care pilotul nu înţelese nimic.

Ploua – mai uşor decât în zilele trecute, dar nu se lăsa. Vântul bătea dinspre nord, aducându-le în faţă ceţurile de deasupra Amazoniei, dar deriva avionului era rezonabilă. Ombelico se ruga cerului să-l lase doar cu un vânticel ca ăsta, căci nu-l devia prea tare şi-i asigura o vizibilitate excelentă – dacă zbura pe sub plafonul de nori, recunoştea fiece luciu de apă, fiece drumeag şi colţ de pădure.

La şapte fără un sfert, anunţă:

– Sub noi e Deadhorse Camp, ultima tabără a lui Fawcett.

Perelmanii şi João se uitară pe sol – li se părea că zăresc aceeaşi pădure plină de bălţi pe care o văzuseră de la Cáceres încoace, dar Ombelico le spuse că Deadhorse Camp e deosebit („Îl recunoşti dintr-o mie...“), că e încă folosit, că era un loc bun, răcoros, fără şerpi. Mai toţi cei ce plecau spre Xingu făceau popas acolo, înainte să se afunde în *inferno verde*.

Curând, puse azimut pe lacul de la Posto dos Meinachos, la doi paşi de Kuhikugu. Iarăşi se înteţise ploaia, dar Ombelico era liniştit şi vorbea cu João te miri ce. Îl descosea, dar tânărul nu dădea semne că i-ar păsa. La

opt și zece, pilotul așeza avionul pe luciul lagunei, aclamat de câțiva puștani care pescuiau pe mal, adăpostiți sub niște acoperișuri din crăci împletite și frunze de bananier. Apa era cenușie și rece, încrețită de vânt, copacii de pe țărm se clătinau. Peste junglă plutea un miros răcoros, ca de zăpadă proaspăt căzută pe munte.

Îl găsiră repede pe Hagenbeck. Fiind potop, nu lucra. Fu de acord, fără multă vorbă, să le dea benzină la un preț convenabil. Aflară că pista de la Cocraimoro fusese practicabilă cu o zi în urmă, când un avion FUNAI decolase de acolo, ducând un grup de misionari mormoni la Goiânia. Vladimir încercă să ia legătura prin radio cu șantierul sau cu indienii din sat (își aveau propriul post de radio), dar nu reuși. Nimeni nu se miră pentru atâta lucru – toate sculele scârțâiau și-și făceau de cap de când începuseră ploile.

După ce făcură plinul, Ombelico se grăbi să decoleze, mai-mai să-l abandoneze pe João în sat.

– Ai ceva cu mine, omule, îl luă tânărul, râzând cu gura până la urechi.

– Nu, doar că nu pricep niște chestii... De pildă, cum poți să fii prieten cu cineva pe care nu l-ai cunoscut niciodată?

– Eu sunt prieten cu toată lumea, replică João.

O luară spre nord-est, pe deasupra râului Șapte Septembrie, spre Capitão Vasconcelos și, de acolo, către Ipavu, lacul sacru al tribului Kamayura, cel despre care se spune că nu are fund și că din apele lui se ridică uriașe obiecte luminoase. Fusese una din țintele lui Fawcett, dar nimeni nu știa dacă ajunsese acolo.

Dedesubt, păduri și râuri. Ploaia – potop. Vizibilitatea scăzuse, iar Ombelico fu obligat să coboare

ca să-şi caute reperele: Xingu, cel plin de meandre, confluenţa cu Suia Missu cel alburiu, apoi vărsarea lui Manissaua Missu cel învolburat. Se îndreptă apoi, orbeşte, spre izvoarele râului São Manoel, cu gând să ajungă la Bomsucceso sau la Cachimbo, unde putea să realimenteze, cu preţul unui mic ocol. Îi era clar că avionul consuma peste măsură şi că n-o să se descurce doar cu benzina de la Cocraimoro.

– Nu-i bine, constată după câteva minute. Plouă prea tare şi s-a ales praful de reperele mele. GPS-ul a îngheţat, cât despre busolă, ia uite-o! – le arătă el acul ce juca dintr-o parte în alta, ca un pendul zăpăcit. Mai e şi vântul ăsta nenorocit... Bate în rafale, habar n-am cât de mult mă duce în derivă... Hai să încercăm, se întoarse el spre Perelmani, hai să încercăm să dăm de Lionel.

Îl sunară de mai multe ori. Nu răspunse. Încercară să-l găsească pe mess, dar avatarul arăta că e offline. După o vreme, João primi un SMS – avea un telefon cumplit de mare, ca o cărămidă, şi care, lucru ciudat, nu avea taste, ci un cadran rotativ, din ebonită, ca la telefoanele vechi.

– De unde dracu' ai scos viţelul ăsta de telefon? pufni Ombelico.

– Nu râde! Nu vezi că-i singurul care funcţionează? E Lionel, anunţă João după ce deschise mesajul, ne întreabă pe unde suntem.

– Dacă ştiam, nu-l mai căutam... se înfoie grăsanul. Mă rog, acum zece minute ne aflam la vărsarea lui Manissaua Missu în Xingu şi de-acolo ne-am îndreptat spre nord-vest. Am pus cap compas la 315 grade... dacă busola asta o mai fi arătând ceva corect...

Îi dădu lui João coordonatele geografice ale confluenței, îi transmise cu ce viteză se deplasa, după care trase de manșă și repezi aparatul în înalt, doar-doar ar dibui de deasupra norilor vreo înălțime pe care s-o ia ca reper.

Pătura de nori era groasă și densă. Avionul începu să trepideze, parbrizul se brumă pe loc. După câteva clipe, ieșiră în plină lumină (craaac!), peste o întindere albă, pufoasă, ca o grămadă de bumbac pusă la uscat. Ombelico privi de jur – împrejur, dar nu desluși decât culmile teșite ale Serrei do Roncador, ițindu-se din pâclă, departe, spre est.

Nu-i erau de niciun folos. Telefonul lui João cârâi. Iar João:

– Ai, ai, ai, aici sunt, Lionel!

Imediat, se auzi glasul întrerupt de paraziți al lui Lionel:

– Vă.... cu.... vorbiți.... vorbiți.... vă locali... șanse...

– Întreabă-l dac-a aflat ceva de François, nu se mai abținu Marusia.

João se execută, dar Lionel abia se auzea. Legătura se pierdu.

– Ce porcărie! mormăi Ombelico și trase de manșă, punând avionul cu botul spre ceea ce credea că-i nordul.

Spera să găsească alt punct de reper: lacul rotund, înconjurat de arbori-de-cauciuc, de la Floresta dos Teotonicos. Se uită în GPS – tot nu-l ajuta. Începu să coboare. Se strecură printr-un canion din nori și se afundă în negură. Nu se mai văzu nimic, iar aparatul se cutremură din toate încheieturile, de ziceai că-i gata-gata să fie luat de curenți, precum o frunză uscată.

Ombelico reuși să-l controleze, coborând până se treziră din nou în răpăiala ploii ce se înverșuna tot mai mult.

– Iisuse, nu văd nimic! mârâi pilotul și repezi micuțul Cessna mai jos, printre cortinele de apă ce-l plesneau cu furie.

Căpătă oarece vizibilitate doar la 20 de metri de coronament. Pale de vânt tot mai puternice izbiră avionul, iar Ombelico se chinui să mențină direcția, holbându-se agitat de jur-împrejur. Lacul din Floresta dos Teotonicos – nicăieri! Privi încoace și încolo, căută un curs de râu, nu recunoscu nimic – pădurea era inundată, nu găsea nicăieri repere. Vântul se porni iarăși, turbat, iar el ridică aparatul, de frică să nu fie azvârlit în copaci. Mări viteza și îndreptă botul spre ceea ce-și imagina că e nord-estul.

– Unde naiba a dispărut Xingu? bombăni el. Trebuia să fi ajuns deasupra lui...

În loc de răspuns, în față îi apărură doi copaci lupuna uriași, care îl forțară să tragă de manșă. În clipa aceea, telefonul lui João sună din nou și se auziră pârâiturile îndepărtate care-l semnalau pe Lionel.

– ...colorate... ți-am spus? se auzi întrebarea lui trunchiată.

– Ce vrea? se interesă pilotul.

– Să ieșim deasupra norilor și să dau drumul fumigenelor roșii. Încearcă să dea de noi, dar locatoarele nu-l ajută. Pe de altă parte, cică instalația optică a satelitului de deasupra noastră nu poate să facă zoom... Vrea să-i lansăm un semn.

– Fumigene?! Roșii? Ai adus fumigene în avionul meu fără să-mi spui? se înfurie Ombelico.

– Lionel mi-a zis! Cică aşa îşi urmăresc ei misilele, mai nou... E ca şi cum am transforma avionul într-un trasor.

– Rio Xingu! exclamă Ombelico deodată, desluşind şerpuirile plumburii ale fluviului, îndărătul unui pâlc de açai. De-aci înainte, nu mai risc, zbor doar pe deasupra râului. O să pierdem timp, dar măcar nu ne rătăcim. Dacă avem probleme cu benzina, fac escală la cataractele von Martius.

Au avut probleme cu benzina, aşa că, la zece şi un sfert, Ombelico punea avionul pe Rio Xingu, la câteva sute de metri de cataractele von Martius, la numai doi paşi de centrul geografic al Braziliei, lângă un sat de indieni Suia. Dincolo de sat, pădurea fusese defrişată şi făcuse loc unei fazenda turistice cu tot confortul, care avea şi pistă de aterizare, impracticabilă acum. Ombelico şi Vladimir se înţeleseră cu proprietarul să cumpere nişte canistre cu benzină. După aceea, pilotul se duse să examineze pista.

– Când dracu' or fi făcut-o şi pe-asta? Până la urmă, se lasă cu bulevard în rezervaţia Xingu... Ascultaţi, *senhor*, schimbă el vorba, vă supăraţi dacă vă pun o întrebare?

Vladimir zâmbi strâmb – îşi imagina că pilotul voia să-l întrebe ceva despre nevastă-sa. Se rugă la un dumnezeu generic ca Ombelico să-l întrebe orice altceva, iar dumnezeul, oricare ar fi fost el, îi împlini dorinţa:

– Dumneavoastră nu vi se pare cam straniu acest João?

– Ce să zic... Nişte întrebări îmi pun şi eu... Nu-mi dau seama cum de-a ajuns să ne găsească, din moment ce nici eu, nici Maşa n-am vorbit cu Lionel

despre plecarea în junglă... De unde știa că mergem la Cáceres? Cum de-a ajuns direct la debarcader? E cam ciudat...

Iar pilotul:

– Vedeți? Și mai e ceva, ascultați-mă. Fiul dumneavoastră, iertați-mă că vă zic, nu vorbește decât cu acest João, iar pe dumneavoastră nu vă sună deloc. Asta mi se pare bizar, foarte bizar. Dacă João vorbește, de fapt, cu altcineva?

– Ah, nu, *senhor* Mokhtar! În ce privește chestiunea asta, fiți liniștit. João ne-a dat telefonul și am vorbit cu Lionel. Chiar el era, să știți. Am vrut să-l întreb de unde știa că plecăm și cum de l-a pus pe João pe urmele noastre, dar mi-a fost jenă... João a fost atât de amabil, că ne-a dat telefonul...

– Asta mai lipsea: să nu fie amabil! Păi, n-ați văzut ce telefon are? se miră grăsanul, de parcă tocmai un telefon ca acela îl obliga pe João să fie politicos. În sfârșit... Las' c-aflăm noi ce hram poartă! Fiți cu ochii pe el, însă! O fi el prietenul fiului dumneavoastră – deși nu înțeleg ce prietenie mai e și asta în care doi oameni nu se văd niciodată –, dar hai să fim precauți. Mi se pare cusută cu ață albă povestea lui cu desenul indienilor Tuà...

După o jumătate de oră decolau de la Posto von Martius, trecând pe deasupra unei plantații de cauciuc, după care zborul se desfășură fără incidente până la Cocraimoro, unde alimentară din nou. Se interesară la șeful de șantier dacă nu primise vreo veste de la François (nu primise), discutară cu Siriri (își smulgea părul din cap din cauza fugii micului karib) și-l potoliră (în fond, nu era vina lui), după care se pregătiră de plecare.

Ombelico baleie scala radioului, dar nu dădu peste niciun controlor de trafic. Încercă să ia legătura cu șantierul blestemaților de la barajul Belo Monte, dar nici de acolo nu primi răspuns. Apoi se întâmplă ceva supărător: în timp ce intra pe lungimea de undă a unui post de radio din Santarem, grăsanul interceptă discuția dintre un pilot și un turn de control – încercă să se bage peste ei ca să mai afle una-alta, dar ceilalți întrerupseră legătura.

– Ăștia erau militari, făcu Ombelico, niște porci de piloți militari. Făceam la fel când eram de-al lor: nu-i băgam în seamă pe proștii de civili. Încercă să se orienteze cu busola, dar nu mai era bună de nimic. Se uită în GPS – afișa o hartă pe care n-o recunoștea. Oftă și se întoarse către João: Ia vezi, frățioare, mai poți să vorbești cu prietenul tău?

Tânărul îi făcu cu ochiul și formă un număr interminabil la cadranul rotativ. Lionel răspunse imediat.

– Ia dă-l încoace, făcu Ombelico, provocator, și intră direct în subiect: Suntem pe Rio Xingu, la cel mult trei sute de metri în amonte de cataractele de la Cocraimoro. Am înțeles că poți să localizezi Cocraimoro din satelitul ăla al tău.

Lionel chicoti.

– Eh, nu pot decât aproximativ, zise el. Niciun satelit n-a scăpat întreg din circul ăsta, iar norii sunt prea groși, așa că n-am cum să vă văd nemijlocit.

– Nu vreau să mă vezi chiar acum, se răsti pilotul. O să ies peste plafonul de nori deasupra satului Cocraimoro și o să las nenorocita aia de dâră de fum roșu, dacă tot mi-ați făcut voi doi, tu și João,

program. Mda... Fumigene roșii... Chiar așa, de ce-ai ales culoarea asta?

– Din același motiv pentru care... începu João.

– Eu l-am întrebat pe Lionel! i-o tăie pilotul.

– Dă cel mai bun contrast pe nori, de-aia l-a luat, veni răspunsul din telefon.

– Aha, făcu Ombelico. Contrast, deci... Bine. Poți să-ți ațintești ochiul de vultur spre șantierul alor tăi?

– Nu pot acum. N-am fereastră de satelit decât la ora 16.57, Cocraimoro Mean Time, glumi el.

Ombelico înghiți în sec. Se uită la ceas, era abia 15.50.

– *Porra*[1]*!* Asta e, se înmuie. Zise în telefon: Fii atent, la 16.57 o să ies din nori deasupra șantierului și-o să dau drumul la mizeria aia de fumigenă roșie.

– Pentru Dumnezeu, pentru Dumnezeu! se ambală Lionel brusc, eu o să fiu deasupra ta la 16.57, numai că te rog urmărește un ceas cu limbi, nu te lua după cele digitale. Sper că ai în avionul ăla și un ceas clasic, nu?

– Nu știu din ce cauză, dar sunt sigur că prietenul tău João are așa ceva, pufni Ombelico. Tânărul încuviință, chicotind. Iar Ombelico: Ce naiba au ceasurile digitale, de nu-ți convin?

– Dacă-ți spun care-i treaba, o să zici că-s nebun. Nu pot decât să te rog să ai încredere în mine.

– Îmi ceri cam mult. Eu n-am vârsta ta, trebuie să văd omul ca să-mi fac o idee... În fine, vreau să mă mai ajuți cu ceva după ce-o să ies din nori. Știu o pistă dosită în junglă, la vreo 120 de kilometri nord-vest.

---

[1] Rahat.

– Stai s-o caut pe hărțile mele...

– N-o căuta, că n-o găsești: e palmată bine de tot. Ăia de-au făcut-o au relații înalte, până la sateliții ăia cu care te uiți după noi. E o pistă atât de șmecheră, încât trag nădejde să fie funcțională și pe potopul ăsta blestemat, așa a fost proiectată din start. În fine, bănuiesc că ai la îndemână coordonatele ultimului punct în care ți-ai văzut fratele. Era undeva, din câte mi-au arătat ai tăi, în teritorul Baù, pe malul unui lac.

– Știu lacul despre care vorbești, dar nu acolo l-am văzut pe Frenchie ultima oară. Am reușit să-i mai fac o poză, într-o pădure, mai la nord.

– Cam la ce depărtare era de lac?

– La 15–16 kilometri. Frenchie tocmai trecuse de niște culmi.

– Vorbești de dealurile Kiya-ù?

– Habar n-am cum se numesc. Știu doar că acolo, pe culmile alea, se termina poteca. Pe Frenchie l-am tras în poză la doi kilometri și jumătate mai departe. Mă gândesc că ați mai scuti ceva drum pe jos, prin pădure, dacă ați zbura până acolo.

– N-am unde să pun avionul dincolo de dealurile Kiya-ù, se bosumflă Ombelico. Nu pot să ajung decât până la lacul ăla din teritoriul Baù... Zici că-l știi, da?

– Îl știu bine de tot. L-am păstrat în memoria laptopului și l-am trecut și pe hărțile de hârtie. Am căutat de jur-împrejurul lui de nu știu câte ori, speram că Frenchie făcuse cale întoarsă.

– În regulă. Pista despre care-ți vorbesc se află la numai trei kilometri depărtare de lac, spre est-nord-est. Nu-mi cere coordonatele exacte, că nu le știu, am zburat acolo doar după ochi... Uite ce te rog: dă-mi

un azimut cumsecade spre satul Baù şi anunţă-mă când să cobor sub plafonul de nori, ca să pic pe lac. Asta-i tot ce vreau, după aia mă descurc eu. Nu te rugam să faci toate astea, se îmbună Ombelico, dar crede-mă, nu *pot* să mă orientez. Plafonul de nori se lasă tot mai jos şi e o ceaţă s-o tai cu cuţitul.

– Şi ce te faci dacă ai vizibilitate proastă şi deasupra lacului?

– Tu coboară-mă acolo, ştiu locurile alea cu ochii închişi. Cândva, făceam bani frumoşi prin zonă, înţelegi? Decolam şi aterizam prin pădure chiar şi-n nopţile fără lună. Vă plictisesc, cumva, *senhora*? se întoarse el, pe neaşteptate, spre Marusia.

Marusia tresări şi-i răspunse cu jumătate de gură:

– Mă tem că nu mai am răbdare, *senhor* Mokhtar, se scuză ea, albindu-se la faţă.

Se întrebă: De unde şi-o fi dat seama...?

– Înţeleg, zise pilotul. Zău că vă înţeleg.

Şi se întoarse la discuţia cu Lionel. João se băga şi el din când în când, iar Marusia se uită afară, pe geam, la satul scăldat de aversă. Aş vrea să nu mă ghicească nimeni, îşi zise. Aş vrea să nu mai aud nimic, să nu mai văd nimic, doar să mă trezesc faţă-n faţă cu François. Dar trebuie să plătesc – aşa îşi spuse –, trebuie să bat drumul până la capăt, trebuie să beau toată cupa asta şi trebuie să aştept. Măcar de-ar fi François întreg!

La 16.55, Ombelico decolă de pe Rio Xingu, trăgând brutal de manşă, înălţând avionul deasupra norilor de parcă se căţăra pe un montagne-russe abrupt. Se ridică bine deasupra plafonului, traversă ultimele văluri de ceaţă cu motorul vuind, cu aparatul vibrând din

nituri și eleroane, iar însoțitorii săi răsuflară ușurați doar după ce ajunse în plin soare. („N-aveam de ales, voiam să ies cât mai aproape de șantier“, se scuză Ombelico). Se bucurară cu toții, din nou, de lumină și de cerul albastru, dar pilotul nu-i slăbi deloc:

– Fumigenele, João! Ajutați-l și dumneavoastră!

Dâra roșie de fum se întinse în spatele aparatului, ca un odgon greu, răsucit, diluându-se în văzduh. Noroc că vântul nu era puternic.

– Ne vede, strigă João, cică să schimbăm cursul cu nouă grade tribord.

Ombelico se conformă, dar João:

– Prea mult. Două grade babord.

– Zi-mi, frate, stânga sau dreapta, nu mă mai aburi! pufni Ombelico.

– Drept așa, făcu João, zâmbindu-le celor doi soți.

– Drept așa, îl îngână pilotul în silă. Ia roagă-l să calculeze acum cât îmi ia ca să ajung peste satul Baù.

João se strâmbă, plictisit, le făcu cu ochiul Perelmanilor, apoi îi răspunse lui Ombelico, cu glas tărăgănat:

– Lionel s-a apucat deja de calcule, frate. Nu știi *tu* ce tip bazat e el.

Nu trecu mult și Lionel îi anunță că Ombelico trebuia să coboare sub plafonul de nori peste 19 minute, la fel de brusc cum urcase. Teoretic, avea să iasă deasupra lacului de lângă satul Baù. Apoi închise.

Preț de câteva minute, zburară fără o vorbă. Plouase așa de mult, că văzduhul era mai limpede ca oricând: Antarctica, Antarctica!

– Ce fel de pistă e aia de care i-ai spus lui Lionel? întrebă João deodată.

– De ce te interesează, frate Maltese?

– Uite-așa. Din câte povesteai, mi s-a părut că e o pistă... clandestină. Pot să fumez?

– Cere-i voie doamnei. Și dacă e clandestină, ce?

João îi ceru Marusiei permisiunea să fumeze, ea spuse că da, tânărul le oferi țigări tuturor, dar de luat, nu luă decât Ombelico. Traseră amândoi câteva fumuri, cu nesaț.

– Astea-s cubaneze, este? se interesă grăsanul.

– Exact. *Caribe*. Au hârtie din trestie-de-zahăr. Cum ți se par? Pilotul mormăi, încântat. João trase un fum adânc. Și mie-mi plac, zise. Îmi vine să fac plajă, când văd soarele ăsta.

O spusese râzând.

– Nu vrei să faci plajă aici, îi răspunse Ombelico. La înălțimea asta e frig de ți se-ncleștează dinții, iar jos, în pădure, e plin de țânțari.

– Corect, râse tânărul, cam forțat. Mai trase un fum. Și, ia spune, câștigai bine?

– Când? Când puneam avionul pe pista aia?

– Da. Făceai bani buni?

– Suficienți. Zburam doar noaptea și aterizam între două șiruri de butoaie cu păcură care ardea. Banii ăia erau adevărați. Câștigați cinstit, dacă vrei să știi.

– Și ăia pentru care lucrai tu... tăiau pădurea?

– Tăiau și pădurea. Mai aveau și o mină de aur. Era o investiție serioasă, frățiorule.

– Și-acum nu mai e?

– Păi, n-ai zis tu că era o afacere clandestină? Au venit polițiștii ăia deștepți de la Arcul de Foc[1], a fost

[1] Operațiunea Arcul de Foc (*Arco de Fogo*).

o acțiune a Poliției Braziliene prin care au fost închise numeroase parchete forestiere ilegale din jungla Amazoniei în 2008–2010 și-au închis-o. S-a lăsat cu un scandal monstruos. Au căzut multe capete... Tot soiul de bogătani s-au trezit târâți prin procese. S-au făcut praf averi, unii au înfundat pârnaia. Ombelico trase un fum adânc, închizând ochii: Doamne, da' bună e... Apoi: Te bucuri că ăia au înfundat pârnaia?

João trase și el un fum adânc. Se uită afară – doar nori, cer și soare.

– Știu eu dacă să mă bucur? Inșii ăia ți-erau prieteni?

Ombelico pufni:

– Și, dacă mi-erau prieteni, ce?

– Mmm... Nu te supăra, mă bucur că au încasat-o. Chestia cu tăiatul pădurii e completamente cretină. O măgărie sinistră! Minele de aur, la fel. Îi plăteau cu răbdări prăjite pe amărâții ăia de munceau. Își băteau joc de ei, ce mai încoace și-ncolo.

– Las' c-acum nu-i mai plătește nimeni, și-au luat toți de-o grijă... Iar dacă amărâților nu le-ar fi convenit, n-ar fi venit la muncă, așa să știi. Pe mine, ce să spun, mă plăteau bine. Ascultă, schimbă el vorba, ai fost vreodată prin São Felix do Xingu? João făcu semn că nu. Sărăcie mare, frate Maltese, sărăcie mare.!

– Păi, pe asta se și bazau barosanii care te plăteau atât de bine. Aveau măcar autorizație ca să dea jos copacii sau să sape după aur?

– Băiețaș de la oraș, pufni Ombelico în râs, nu ești în toate mințile? Ce autorizație? La ce le trebuia *lor* autorizație? Ăia erau oameni curajoși, întreprinzători,

aveau sânge-n instalație, ce știi tu? Ai mai văzut pe alții să-și rupă oasele de bunăvoie unde a înțărcat mutu' iapa?

– Păi, cum să nu-și rupă oasele, dacă scoteau bani din piatră seacă? Impozite nu plăteau, inspecția muncii n-ajungea la ei, puneau pădurea jos, dădeau drumul la chimicale pe râuri – numai porcării. Nu-i întreba nimeni de sănătate. Îi călcau în picioare pe angajați, bine că i-au arestat, că i-au băgat la pârnaie, bine că s-au făcut praf averi.

– Aha... Te mai întreb o dată: ai fost prin São Felix do Xingu?

– Ți-am zis că nu.

– Păi, du-te p-acolo și întreabă-i pe ăia călcați în picioare cum e să taie frunză la câini... Le-au închis prietenilor mei jucăria, au rămas și amărâții cu ochii-n soare... Ți se pare corect?

João trase din nou adânc din țigară.

– Scrumieră, gen, avem în avionul ăsta?

– Îți dau voie să stingi țigara pe jos, dar răspunde-mi la întrebare. Deci: pe porcii ăia de prieteni ai mei i-au închis și le-au făcut pilaf afacerile, dar acu' ce ne facem cu fraierii din São Felix? Pe ei cine-i ține? Statul? Tu și cu mine? Alți prăpădiți ca ei, din favelas? *Os gringos?* Cine, frate Maltese, cine?

– Hai, lasă-mă. Afacerile din junglă erau ilegale, oricum ai lua-o...

– Dar ce, am zis eu că erau legale? Treaba e că guvernul s-a lăudat cu pionierii Braziliei și că a făcut pe dracu-n patru ca să aducă lumea grămadă aici, în pădure. Politicienii și presa au zis *go west, brazilians, go west!* Și când a fost să se tragă linia ce-a ieșit? Ăia care

au plecat de acasă, din mahalalele de pe coastă și din satele sărace din *sertão*, proștii ăia pe care-i plângi tu, veniți după aur, cauciuc, lemn și diamante, ăia care au muncit cot la cot cu mine în arșiță și pe ploaie, îmbolnăvindu-se de friguri și cu rahatul strâns la cur – toți, frățioare, toți s-au trezit că-i înjură o lume întreagă: că sunt hoți, că înșală statul, că muncesc ilegal, că provoacă încălzirea globală, că n-au autorizații, că nu plătesc impozite, fir-ar ale dracului de impozite! Ia închideți-le, dom'ne, șandramalele, nu vedeți ce curvăsăreală e-n jungla aia? Dați-le naibii de afaceri – se încalcă drepturile omului! Așa că autoritățile au declarat ilegale activitățile din junglă, după ce tot ele le încurajaseră. Te întreb: e corect?

– Nu mă lua cu autoritățile, zău! Autoritățile au furat din răsputeri, mână-n mână cu prietenii tăi, care te plăteau regește... Asta au făcut, iartă-mă că-ți spun. Autoritățile... o gașcă nenorocită de neoliberali! Sunt numai de-ăia cu cravată și pantaloni la dungă. Au desființat acoperirea în aur și-au inventat banii volatili, sunt niște porci de speculanți, da? Ei, băncile și toată adunătura aia care face camătă prin lege – și ție-ți suflă banii din buzunar, Ombelico, și ție! Ah, ne trebuie altă clasă politică...

– Ce altă clasă politică, frate? Unde te trezești?

– În Statele Unite ale Braziliei, unde să mă trezesc? *Ordem e Progresso* – așa scrie pe steag. Păi, asta-i ordine? Ăsta-i progres? Al cui progres? Ție ți se pare normal ca amărâții noștri să muncească așa, în condiții crunte, să rămânem fără mahon și tec, de pildă, pentru că niște inși aflați la dracu'n praznic au chef să-și pună parchet bengos în palate? Uite ce

înseamnă clasa politică! Trebuie s-o dăm jos, să-i călcăm în picioare, asta e, e singura soluție. De ce să rămânem noi fără pădure, iar ei să se îmbogățească? Nu vezi ce potop ne-a izbit? De ce să nu-și dea jos stejarii *os gringos* și burtoșii de europeni? De ce să ia mahonul și tecul nostru? Asta-i valabil și pentru aur, și pentru diamante, și pentru orice altceva vrei tu...

– Frate... Frățioare... Și tu ce-ai vrea să facem cu bogăția asta? se uită pilotul de jur-împrejur. Lăsăm copacii să putrezească de capul lor? Lăsăm aurul și diamantele-n pământ, ce naiba?

– Există și alte feluri de a exploata resursele. Dar trebuie alți politicieni, nu pricepi?

– Adică?

– Adică unii care fac, dracului, o planificare! Unii puternici, hotărâți, serioși, pricepuți să țină situația în mână.

– Vai, nu! exclamă Marusia. Habar n-ai despre ce vorbești, João...

– Ba da, *senhora*, știu! Toată lumea face studii de impact, numai noi, nu. Planifici totul în amănunt, nu doar defrișările... Tai zece copaci, plantezi douăzeci în loc, sapi o mină de aur, plătești impozite, cauți diamante, plătești asigurări sociale, ridici școli, spitale... Pentru asta, însă, e nevoie de re-gle-men-tare. Iar reglementarea înseamnă alți politicieni! Unii cu viziune, care nu se... *agregă* în clici, pricepeți?

– De-ai ști câți de-ăștia am avut noi în Rusia! oftă Marusia. Până la urmă, toți se adună în clici.

– Lasă-l, dragă, să viseze, se băgă Vladimir, e tânăr, vrea și el utopii. Noroc c-a murit comunismul...

– Credeți? îl întrerupse João. Și de ce să fi murit, mă rog?

– Frățioare, vezi că te afli într-un avion pe care-l pilotez eu, se încruntă Ombelico. Fii atent cum vorbești cu oaspeții mei!

– O, v-am jignit? tresări João. Îmi cer scuze... Era doar o discuție...

– Mereu au fost discuții din astea, remarcă Volodia, și au ieșit prost.

– Vă cred, *senhor*, pe cuvântul meu că vă cred, se grăbi să-l aprobe João, s-a văzut cu ochiul liber ce-a ieșit la dumneavoastră acasă. Dar credeți că ăsta e un motiv să spui că gata, comunismul e mort? La dumneavoastră, iertați-mă că vă zic, esența revoluției a fost deturnată. Ce? Ăla a fost comunism? *Merda*... Lenin a deviat de la marxism, Stalin a deviat de la leninism, Gorby a deviat de la socialism, unde voiați să ajungeți? Acum, însă, dacă am ține cont de erorile din URSS, dacă am ține cont de greșelile tuturor mișcărilor muncitorești, am putea să clădim lumea aceea mai bună de care era vorba cândva...

– Aha, ești guevarist! exclamă Volodia.

– Guevarist, pe dracu'! se amuză João. Sunt doar pragmatic. N-aș vrea s-o închei împușcat și cu brațele tăiate, chit că după aia mi-ar pune toată lumea poza pe tricouri. Dar am dreptul să visez la o societate mai bună. De fapt, mi-o doresc din suflet – vouă vi se pare corect ce se petrece azi în lume? Iar un pragmatism cu precepte morale...

– Ascultă, pragmaticule, hai să-ți zic o chestie, i-o reteză Ombelico, oi fi făcut eu zboruri de noapte ca să fur lemne și aur, dar ceva-ceva mai știu și eu.

Tu despre ce lume mai bună îmi vorbeşti? Dacă ţie şi prietenilor tăi, ăia care te-au trimis la Cáceres în crucea nopţii, sublinie el, dacă vouă vi se pare că sunteţi aşa de deştepţi şi de cinstiţi, de ce nu organizaţi, mă, voi, nişte celule comuniste aici, în Amazonia? Inventaţi, mă, *dracului*, un sindicat în care să-i băgaţi pe toţi *indios bravos*, inventaţi un birou de partid care să prindă viteză în *favelas* la Belo Monte, importaţi, mă, revoluţia proletară în junglă, să vedeţi, iese ceva? Puneţi, mă, fir-ar al naibii, de-un Gulag aici, în Parà, în Mato Grosso şi în Rondônia – hai, că poate reuşiţi voi cu noi ce n-au izbutit ei cu ai lor, arătă Ombelico peste umăr, la cei doi Perelmani.

– Nu noi, se apără Vladimir, pe un ton ferm. Noi n-am avut nicio treabă cu Gulagul, noi eram de cealaltă parte a biciului, dacă vrei să ştii.

– Îmi cer scuze, zise Ombelico, deşi nu părea foarte convins. După cum arăta şi se purta *senhor* Perelman, el ar fi stat de cealaltă parte a biciului, orice s-ar fi întâmplat, iar, dacă acum era viu şi nevătămat, ei, bine, asta nu însemna decât că...

– Cu toate astea, îi întrerupse Vladimir şirul gândurilor, merită să reţinem câte ceva din raţionamentul lui João, ce ziceţi? Uite, la chestia cu impozitele şi cu şcolile, parcă-parcă i-aş da dreptate. Ce părere aveţi, *senhor* Mokhtar?

– Eh, asta-i acum! râse grăsanul, politicos. Dumneavoastră mă plătiţi, *senhor*, pot eu să vă contrazic?

– Ce să fac cu ţigara, frate? pufni João în râs. N-am ştiut să-ţi răspund la nicio întrebare.

– Stinge-o, mă, pe jos, pe podeaua nesătulului de capitalist care are un Cessna ca ăsta! Şi mai dă-i dracu'

pe toți politicienii, da' pe roșii mai mult ca pe toți! Mda... Cic-ar umbla un imbecil colectiv pe la noi, prin Brazilia... Deie Domnul să nu fii tu acela, frățioare Maltese!

După câteva minute, lui Ombelico i se păru că zărește niște înălțimi la vest – să fi fost Cordiliera Ultra Oriental? se întrebă, dar nu-și răspunse, căci cele 19 minute calculate de Lionel se apropiau de sfârșit și trebuia să se pregătească de coborâre. Când să străpungă plafonul de nori, însă, telefonul lui João sună ascuțit. Tânărul deschise liniștit dar, deodată, strigă din rărunchi:

– Înapoi! Înapoi! Trebuie să ne întoarcem preț de 56 secunde... 58 secunde... 60 de secunde...

– Ce naiba? făcu Ombelico. Dar abia ce ieși sub plafonul de nori, că și zări versantul dealurilor Kiya-ù cum urca drept în sus, printre șiroaiele potopului, la numai câteva sute de metri în față.

Trase de manșă – își dădu seama, imediat, că era prea jos, dar apucă să vireze la dreapta, trecând razant cu coronamentul ce acoperea capătul estic al culmii. Redresă avionul pe deasupra copacilor plesniți de ploaie și făcu stânga-împrejur, înregistrând cu coada ochiului Țâța Mare, dealul singuratic acoperit de păduri, aflat la nord-est.

Era vechiul lui reper – îl ducea la pista ascunsă și la lacul Baù.

– Prietenul tău... era să ne omoare, ce naiba a făcut?

– A făcut... a făcut calculul scriind de mână și și-a dat seama prea târziu de greșeală. Îi fusese frică să nu... – João se opri. Tu înțelegi ce spun, Ombelico?

– Nu înțeleg decât că prietenul tău era să ne bage-n pământ, fratele meu roșu. Îmi datorează două sticle de Krepkaia veritabilă, rânji grăsanul și, înclinând avionul, zări într-o parte luciul maroniu al lacului de lângă satul Baù. Privi peste umăr spre sat – nu-i veni să creadă când îl zări pe jumătate acoperit de ape, cu colibele surpate, cu stâlpii de lemn plutind care-ncotro printre copaci.

– Pfuai, s-a terminat și cu pista aia șmecheră! Măcar lacul de n-ar fi plin de bușteni, că dracu' ne ia!

Alese luciul de apă din apropierea malului nordic, golaș, acoperit doar de tufișuri și stuf, și începu coborârea de departe, țintind printre un lupuna uriaș și un cumaru ce-și scutura frunzele sub bătaia ploii. Se strecură printre ei, balansându-se ușor, se angajă la rasul terenului printr-un defileu verde de copaci açai și bakuri, atinse suprafața apei, sări o dată (de teamă că lacul era prea scurt, coborâse manșa prea brusc), după care se puse frumos pe apa mâloasă, iar avionul încetini, oprindu-se la cel mult douăzeci de metri de o mangrovă crescută pe țărmul estic, lângă sat.

– La fix, făcu Ombelico și, cât era el de gras, sări în apa ce-i ajungea până la piept, legând avionul de cel mai apropiat copac.

CAPITOLUL 30

Bangor, zis Locuiesc, descoperă un ascunziș străvechi.

El/ei nu știu să scotocească după un Krees – de unde să știe Cadranul cum se fragmentează Matricea? Există, totuși, o amintire din vis din care-ar putea învăța. Amintirea aceea e un cuvânt, iar cuvântul e: individ.

Neamul Unu-i urăște pe indivizi, însă. El/ei urăsc și cuvintele, căci pentru Cadran, cuvintele ucid ceea ce denumesc. Iată de ce Vechi se năpustește prostește în tot ce se-aseamănă cu fragmente de vorbă, crezând că și-acestea reprezintă ceva. Nesăbuitul se repede în litere, dar și-n lucruri – le crede totuna. Coboară-n coloane, *căci le crede litera I, invadează cornișe, crezându-le litera L, se prelinge în căi ferate, bănuind că-s un șir de litere H...*

De la ultima noastră înfruntare, el/ei se gândesc doar la părți, căci ei/el știe că noi iubim partea... Gândesc scurt la asta, nu vreau să las gândul să fugă din tainițele mele multiple. Mă afund în nenumărate refugii, abia vibrând, nu le stârnesc, uluit de diluarea

lui Vechi, care mai-mai că se rupe-n bucăți, scotocind mai mulți indivizi decât îi fac trebuință.

Iată-l, acuma pătrunde în literele acelea două repetate mereu – una aduce cu deflagrația-mamă, cealaltă cu lumina ce se strecoară prin gazul cel mort. Se numesc: O și I. Nu știu ce are Cadranul de le dă ghes așa. O și I sunt nenumărate și nu-s numai litere – mai sunt ochi și creioane, mingii și fire întinse, bule de aer și țurțuri: sunt cheia perfectă. Disperat, Vechi se risipește în toate, în nenumărați indivizi ce nu-mi sunt ascunziș, doar părți din el mai intră în texte, acolo unde-alerg eu, de neperceput.

Mă ascund. Iscodesc spectrul, sărind fără urmă din literă-n literă, sunt răbdător. Tu tot literă-i spui?

Niciun răspuns.

Tu vorbești? Știi litere și cuvinte?

Niciun răspuns.

De ce nu-mi răspunzi?

Nu emite nimic.

Ți-e teamă? De mine să nu-ți fie frică! Sunt Krees. Eu cred în cei aidoma ție. Nu mă interesează că ești strămoș, că nu ai puterea mea, nu te speria. Vezi? – secret înc-o cheie, o literă, un cuvânt... Îl/îi voi trimite pe sumedenie de piste greșite. Ești plin de piste greșite, știai? Iată, pe Vechi îl voi răspândi în toată substanța, în toată mareea ta.

Tot nu-mi răspunde. În schimb, simt interferența lui Vechi, iar Vechi mă simte la rându-i. Ne dăm brusc înapoi, alegând alte vibrații în care să ne afundăm. Interferăm iar, dar nu pornim lupta – încă ne iscodim.

Îmi dau seama că tot pândindu-l pe Vechi (se risipea tot mai mult), n-am pătruns încă în indivizii care secretă litere și cuvinte. Înainte de toate, emit spre Matrice:

Ce fel de indivizi sunt aceștia? Sunt substanțiali, simt. Au greutate, au masă, au formă constantă. Sunt specie mixtă. Oricare din ei e mai greu decât noi toți laolaltă. Se mișcă peste tot pe aici, pe-acest spectru: în lichide, în gaze și-n aer. Ei nu se propagă. De ce?

Mă preling în adâncul lor micro – ei sunt o capcană, sunt subîmpărțiți în ceea ce visul numea „încăperi“; îi străbat curente lichide, gazoase și sunt plini de structuri tremurânde: unele se strâng sau pulsează, altele se deschid și se-nchid. Cobor mai adânc, mai adânc, până ghicesc în străfundul lor spirala prea bine știută. Seamănă cu traiectoria spectrelor, numai că-i toată deodată acolo – din ea pornesc indivizii care secretă texte? Spirală afară, spirală înăuntru. Asta ne leagă pe toți? De ce-or fi așa mulți, dacă toți sunt la fel? De ce n-au maree?

Ba au! Au și maree, dar e mult prea măruntă, abia-i îmbracă. O simt. E la fel cum sunt eu, e una și-aceeași. Și dacă... – îndrăznesc un gând scurt, spre Matrice. Ei să ne fie strămoșii, noi să fim ei, propagați ca maree? Să fim și-acuma în ei, pândind din substanță? Ei să fi născut vremea din vis?

Tu ai de dus un război, se-nfoaie Matricea. Cândva, n-o să mai fie nici vis. Tu, Bangor, zis Locuiesc, tu o să-l spulberi pe Vechi!

O știu, prea bine o știu. Războiul e-n mine. Mă preling de-a lungul semnelor nenumărate, căutând cheia negăsită încă de Vechi. Scotocesc spectrul, caut în micro, mareea o iscodesc...

Deodată, spectrul vibrează, emite o cheie ascunsă. Gândește: aici sunt, te aștept de când mi-ai lăsat acest semn. Mă clatin, emit spre Matrice: ce-i asta? Iscodesc cheia arătată de spectru. Ea să fie? Ea e?

E născută de ei, răspunde Matricea, de indivizii din vis: ei captează mareea, sunt specie substanțială, multiplă, conștientă, haotică. Fiecare e unic, gândul le e ascuns în maree, dar putere își dau reciproc. Vechi le dă ghes și vrea să-i ocupe, căci Cadranul pune grupul mai presus de orice, iar specia ce texte emite țintă îi e: el/ei vor să controleze sursa de semne.

Primește-mi darul, emite spectrul din nou, e cheia ta de demult, n-o cunoști?

E cheia noastră străveche, cheia Krees, gândește Matricea, cufundă-te-n ea! E cheia ce ține minte a Cadranului deflagrație, e cheia ce ține minte tot visul. Coboară în ea până Vechi n-o găsește, căci războiul nostru-i străvechi. Ne-am mai bătut aici cu Cadranul; cândva, când a fost, un Krees a mai luptat pe-acest spectru, alături de neamul din vis.

Când? emit către spectru. Când? emit spre Matrice.

Niciun răspuns. În schimb, simt unde-i ascunsă cheia străveche, cheia tuturor Krees, din neamul Matricei.

CAPITOLUL 31

Ombelico își conduce tovarășii de călătorie dincolo de dealurile Kiya-ù. Din nou, satul Tuà. O întâmplare ciudată la intrarea într-un crâng de bambuși.

Era cinci dimineața și ploua cu spume.

– Dă-mi cărămida ta, frate, că n-o mănânc, făcu Ombelico și, fără să aștepte, luă telefonul din mâna lui João. Bună dimineața, *tenente*, îi zise el lui Lionel, uite care-i treaba! Am luat-o din loc cu noaptea-n cap, dar nu facem mai mult de doi kilometri pe oră. Ne-ai potcovit cu un papagal care scoate limba de-un cot când mărim compasul.

– Iartă-l, e prietenul meu, dădu Lionel să-l îndupleце pe grăsan.

– N-am nimic cu prea-cinstitul Maltese, dar mama dumitale *zburdă* pe lângă el. De unde naiba l-ai scos?

Pilotului i se păru că Lionel cam întârzie cu răspunsul:

– Ne-am cunoscut pe Facebook, iar pe Facebook faci conversație, nu jogging. O fi un ins sedentar, habar n-am.

– Eh, voi știți, zise grăsanul. Schimbă vorba: Uite, la opt kilometri de aici, spre nord, se ridică niște delușoare, ți-am zis de ele, Kiya-ù se numesc...

Se opri. Se uită la telefon, îl scutură. Era mort.

– Ți s-a stricat jucăria, frate, îi spuse lui João, dar Lionel se auzi din nou:

– ...gr*a*u... stabilim... decât... trecere sat*a*liți... f*a*riți-vă... de telef*a*ane...

– Ze pierde legătura, zise João. Hai, dă-mi telef*a*nul. O ză-i dau semnalul convenit ca ză ne trimită SMS-uri.

– Cum ad*e*că, semnalul convenit?! se miră grăsanul. Cum vin*i* asta?

Oh, literele... iarăși! se cutremură Mașa. Se uită la ceilalți, numai că niciunul nu observa nimic: Vladimir își potrivea ranița, pilotul făcea pe supăratul, iar João chicotea, arătându-le telefonul, plin de importanță. Formă pe cadran un număr din două cifre după care, luându-i martori pe toți, apăsă pe tasta de emisie.

– Gata, am trecut la planul B, făcu el și, tacticos, vârî telefonul în buzunarul rucsacului. Ne-am pre*q*ătit bin*i* de excurzia asta, eu și Lionel.

– V-ați pre*q*ătit *prea* bin*i*, remarcă grăsanul, încruntându-se. Ia zi-mi și mie, de ce ai ditamai cadranul pe telef*a*n?

– O să-ți zic. Pe bune c-o să-ți zic, *b*ar nu acum, n*o* vreau să râzi de mine. Te superi?

– Cum să mă supăr? se fandosi Ombelico și se uită cu coada ochiului la Vladimir. Dar ia mai zi-mi ceva, îl luă din nou pe João, *b*acă vorbești cu Lionel, sau *b*acă schimbi SMS-uri cu el, e-n stare ză afle unde

suntem? Tânărul făcu semn că da, iar pilotul se întoarse spre Vladimir: Aţi văzut, *senhor* Perelman? Prietenul nostru face orice cu telef*a*nul lui, în timp ce dumneavoastră nu puteţi nici *z*ă vorbiţi cu Lionel... Sunteţi în stare, măcar, să-i d*o*ţi un amărât de SMS?

– N-avem bomba lui, făcu Volodia semn spre telefonul lui João.

– Aha, n-aveţi bomba lui, se uită grăsanul cu înţeles la João. Deci numai bomba ta merge pe aici... Şi ca *b*in întâmplare, tocmai tu ai v*i*nit pe capul nostru, la Cáceres... C*o* telefonul ă*z*ta c*o* cadran, c*o* un plan B la îndemână, c*o* un ceas clasic, prevăzut c*o* limbi, exact cum îi trebuie lui Lionel... Te-ai pre*q*ătit din creştet până-n tălpi, în numai câteva ore... C*o* ce rimează astea, frăţioare?

– O *z*ă afli. Zău. Mai ai răbdare! T*i* rog!

– Numai rugăminţi şi promisiuni pe capul tău! Tu şi Lionel ştiţi ceva ce noi n*o* ştim, n*o* spuneţi nimic, şi ne bă*q*aţi în ciorbă fără să ne întrebaţi... Să ştiţi că sunteţi în aceeaşi oală, aţinti el degetul spre Perelmani. Am venit aici ca *z*ă căutăm un copil, n*o* ca să-i facem jocul lui João. Asta nu mi *z*e pare corect, deloc nu mi se pare corect, *b*ar ce să fac, n*o*-s eu c*o* banii... Şi fir-ar a naibii şi ploaia a*z*ta, că nu *z*e mai termină odată...! Nicicând n-am apucat prin pădurile astea asemenea fri*q*. Hai s-o luăm din loc!

După câteva minute, telefonul tânărului piui. Se repeziră cu toţii să privească în ecran:

„OK. Nord, dealurile Kiyau. O ză fie din de in de mai grau la komunikam. Squlele kad. Atendie: ai mai au tabalul orar al tracerii satalitzilar. Incerkam

za kamunikam atunci. Straduidi-vă za emitetzi ض æ—‡⅞∩▼. Lokalizez ▒ɷ. Fariti-va de ♥ talafaane.“

Dumnezeule! își spuse Mașa. Chiar nu *vede* nimeni? I se păru că João se chiora în ecran cam prea întrebător, dar, după ce-l văzu cum închide telefonul, liniștit, pregătindu-se de plecare, se pleoști de tot.

– Slavă Domnului c*a* știe măcar încotro am l*o*at-o... zise pilotul. Of, nu-mi era mai bin*i* acum *z*ă beau ag*o*ardiente în spelunca lui Pombal?

Săltă ranița în spinare și-o luă pe poteca desfundată, pe care François și Kiauì pășiseră cu doar trei zile în urmă. După câteva ore, ajunseră pe culmea pe care se isprăvea drumeagul, cea de pe care puștiul și indianul plecaseră în ultima coborâre pe biciclete. În jur nu se vedea mai nimic: pâcla și norii acoperiseră pădurea cu totul.

Ombelico se zgâi pe jos, în noroi. Nu-i luă mult și găsi urmele lăbărțate de ploaie ale bicicletelor, sub coroana deasă a unui bakuri – erau încadrate de câteva urme de picior pe care potopul le umpluse cu apă.

– Ce înălțime are băiatul vostr*o*? întrebă. Unu șapte’șicinci, n*o*?

– Cam pe-acolo, făcu Marusia.

– Atunci, astea n*o* pot fi decât urmele lui. Uitați, două tălpi de adidas și două picioare goale. Hm, e mare Kiauì ăsta.

Se uitară mai departe, în vale, dar norii erau din ce în ce mai deși și nu reușiră să deslușească decât un crâng de jacaranda printre palele de ceață luate de vânt. Copacii își pierdeau petalele violete, le lăsau să curgă la vale odată cu nenumărate torente de apă.

Florile duse de ape o ameţiră pe Maşa. Nu mai zărea decât miile de petale violet ce se scuturau din copaci – singurele culori vii în noianul de cenuşiu ce spoia valea. În rest, nimic, doar nori şi ceaţă, nici pădurea nu se mai vedea. Of, ce făcea François, unde era, unde se adăpostea? Îi era foame, îi era frig? Parcă fugise pe altă lume...

O cuprinse disperarea, braţele i se înmuiară, picioarele o furnicară: cum să-l găseşti în jungla asta nesfârşită, năpădită de ape şi nori? De ce l-am lăsat la Cocraimoro?... Dacă nu mă luam după Volodia, François era acum cu noi, la Cuiaba! Numai nenorocita de Nicole e de vină, ea s-a băgat peste noi, din cauza ei m-am înmuiat în faţa lui Vova; ea, cu urzelile ei – din pricina ei m-am dat bătută şi l-am lăsat pe François pe şantier... Deşi, dacă mă gândesc bine, trebuia să nu-l fi luat *deloc* de la Piter, de atunci ni se trage, de acolo a pornit totul, de-aia a ajuns să se rătăcească în junglă – dar cum să-l las la Piter, când el se purta aşa cum se purta, şi când...

Luă foc: De ce caut ţapi ispăşitori? E doar vina mea, fir-ar să fie, doar vina mea – dacă nu-l instigam pe Chippen, eram şi acum în Piter, la noi acasă, în Şamşeva, trăind liniştit. Scârbos şi plicticos, dar liniştit. Dar eu, nu! Am vrut să-l scot pe Vova din viaţa infectă de la Universitate, să le arăt tuturor (chiar şi lui!) cine e el şi, mai ales, să-l scap pe François de nopţile pierdute în faţa computerului, de jocuri şi de rahatul care se numeşte lunimarţimiercurijoivineri, să fac din el un copil înţelept care să priceapă şi singur de ce lumea s-a întors împotriva lui după păţania de pe Neva...

E doar vina mea... François se stafidea în fața computerului, asculta muzică tâmpită, schimba idei imbecile cu toți cretinii pe net și respira aer de apartament; în plus, făcea și porcării scârbavnice – dar măcar știam unde e și ce face, aveam cum să-i pun mâncare în farfurie, puteam să-l aud cum se răsucește noaptea în pat, ba chiar puteam să mă cert cu el, căci îl aveam în fața ochilor... Aveam pe *cine* să mă enervez, fir-ar să fie, pe când așa...?

– Ce faci? îl auzi pe Vova. Hai că plecăm!

Plecăm, plecăm – oare o să dăm de el? Of, femeie proastă, lăudăroasă, trufașă... Ziceai că repari tu totul, ziceai că ai tu ac de cojoc la toate, uite ce-ai făcut, acum plătești, și plătește *și* bietul François, Doamne-Dumnezeule, ajută-mă să-l găsesc și-Ți jur, din suflet Îți jur: o să aprind candele, deși n-am crezut niciodată în Tine, o să dau bani la cerșetori, o să-i ajut pe săraci, deși nici nu-Ți cunosc Cuvântul, o să merg pe jos, târâș și prin ape, până la catedrală la Kizhi, dacă vrei, iar după aia o să stau la locul meu, zău c-așa o să fac! – nimic nu mai vreau să schimb, vreau să tac mâlc și să Te las pe Tine să potrivești lucrurile după cum poftești... Dă-mi *mie* cea mai cruntă boală care-a îmbolnăvit vreodată un om, umple-mă de bube negre, încarcă-mi carnea de viermi, dă-mi mie cancerul diavolesc și încleiază-mi sângele din cap, betegește-mă pre mine, Doamne, numai să-l găsesc pe François viu și nevătămat!

Coborâră de cealaltă parte a culmii, mai mult lunecând prin mocirlă. Intrară în pădure, dădură de lespezile negricioase și umede peste care săriseră

François şi Kiauì, trecură un şanţ adânc, pe jumătate plin cu apă, iar jos de tot, printre lăstari şi tufe dese, descoperiră bicicletele. Fuseseră prinse cu lanţuri de un arbore-de-cauciuc, iar printre spiţe li se iţeau lianele subţiri de jakako şi ferigile crescute abundent în ultimele zile.

– La ce le-or fi le*q*at aşa? Cine drac*o* le fură de-aci? se miră João.

– Maimuţele sau *o*nii ca noi, făcu Ombelico. Habar n-ai ce trafic e prin junglă. Q*arimpeiros, serin*q*ueiros, narcotraficantes* – *q*ăseşti d*a* toate naţiile p-aici.

Şi plecară. După câteva ore ajunseră în dreptul unei stânci înalte, acoperite cu desenul ciudat pe care li-l arătase João la debarcaderul din Cáceres. Tânărul scoase desenul din buzunar, se dădu într-o parte şi-n alta, îl compară cu cel de pe stâncă.

– Ăsta e, zise.

Stânca avea cam doi metri înălţime şi, lucru ciudat, se afla în adâncul unui desiş. Nu puteai s-o descoperi decât cu mare greutate.

– Era mai normal *z*-o fi pus într-un luminiş, comentă João. Aşa, poţi trece pe lângă ea fără s-o ba*q*i în seamă. Hai s-o fotografiem! îl îndemnă pe Vladimir şi scoase din raniţă un aparat de fotografiat vechi, îmbrăcat în husă maro din piele, cu mecanisme optice cum nu mai vedeai decât prin muzee. Era un Hasselblad cu film de 8 cm, un paralelipiped greoi din care se iţea un obiectiv cu ramă argintie, de pe care se şterseseră înscrisurile.

– Luminează şi to pietroiul, că n-am bliţ, îl rugă João pe grăsan. Acesta pufni, supărat (tocmai se

adăpostise sub un kapok şi-şi aprinsese o ţigară), dar ieşi în ploaie şi-şi aţinti lanterna pe suprafaţa stâncii.

– Aparatul ăsta face parti tot d*e*n planul tău şi-al lui Lionel?

– Exact! pufni João în râs. Aţi mai îndâlnit aşa ceva? se întoarse spre Vladimir.

Arheologul clătină din cap. Îl mirau însemnele de pe stâncă, cică erau cam prea elaborate (de fapt, nu însemnele, ci progresia lor de la spirale la puncte) pentru locul în care se aflau. Făcu şi el mai multe fotografii şi se strădui să le trimită în www sau să facă mms-uri din ele, dar nu reuşi. Satfonul era mort.

– Schiţa azta... le făcu João cu ochiul, *b*in cauza ei am vinit încoa', numai Ombelico nu mă crede... Seamănă co petroglifa de la Paruri şi co semnele săpate în piatră be la Doñana, din Spania.

– Zunteţi la curent cu lucrările *b*e la Doñana? se miră Marusia.

– Zunt un pic rudă co domnul Colombia, el excaviază acolo, se lăudă João. Be la el am aflat povestea co atlanţii...

– Colombia?! Te cheamă Maltese şi eşti rudă co Colombia?

– De ce no? râse tânărul. Străbunicii mei erau buni prieteni. S-au cunozcut la Maracaibo. Şi pe ei îi preocupa neamul Tuà. Şi atlanţii...

– Hei, hei, îl bătu Volodia pe umăr. Fii atent, *senhor*, fii atent! Astea zunt chestii pe care le mai cunoaştem şi noi... Ştiu că bătrânul Maltese a bătut jungla azta... Am auzit şi be Levi Colombia, din Maracaibo, cică era un anticar distins... N-am nimic c*o*

domnul Colombia din zilele noastre, bar să ştii ca dumnealui n-a excavat de la bun început la Doñana! Acolo a demarat um alt arheolog lucrările, mă refer la Juan Villarías-Robles, iar Colombia o venit pe şantier abia *b*e vreo doi ani. Nu ştiu ce s-a întâmplat între ei, bar *senhor* Robles s-a plâns be ruda ta, scoză-mă că-ţi amintesc... Robles susţine că domnul Colombia a tras concluzii pripite şi povestea co Atlantida e trasă di păr. Nu mai pum la socoteală că domnul Colombia şi-a însuşit mare parte bin munca lui Robles. Ze foloseşte be relaţiile lui la National Geographic ca să le ia caimacul spaniolilor.

– E unchiul meu, o ză le ia caimacul şi ălora be la National Geographic. E genul de om care ze miră că no-l slugăreşte toată lumea.

– Din cauza lui ai idei extremiste? îl luă Ombelico.

– N-ai cunozcut extremişti, *senhor*, se apără João. Ză-l vezi be fiul lui Colombia – el chiar *pune* bombe în transnaţionale! S-a vorbit be el şi-n presă. João mai trase câteva cadre cu stânca, după care lansă în barbă: Până la urmă, ză vezi că Fawcett o avut dreptate, constată el, dus pe gânduri.

– Aţi citit molt despre *el coronel?* se interesă Volodia, dar Ombelico îşi drese glasul şi le făcu semn s-o ia din loc.

Se afundară şi mai mult în pădure, luând calea unor urme pe care doar Ombelico le vedea. Se târâră prin mocirlă, traversară râuri învolburate şi reci, se vârâră prin bălţi pline de vegetaţie, trecură prin mlaştini – îşi croiau calea din ce în ce mai des cu macetele. Bura cu stropi mici şi deşi ce-ţi năvăleau

în ochi precum pulberea, făcându-te să clipești neîncetat. Prinseră a lăcrima non-stop, oprindu-se la fiecare patru-cinci pași ca să-și șteargă ochii. După câteva ore, ajunseră la râul unde Tuà îi așteptaseră pe François și pe Kiauì. Ombelico găsi un vad pe care îl trecură cu greu. Fu cât pe ce să umfle barca pneumatică, dar reuși să întindă o cordelină peste apele umflate, și traversară râul ținându-se de ea.

După ce ajunseră pe celălalt mal, se treziră din nou în fața unei stânci gravate. João nu putu s-o fotografieze decât din mers, pentru că grăsanul nu-l mai lăsă să tândălească.

– Mi-e qroază da ploaia asta, îi împingea el de la spate. *B*acă râurile mai cresc molt, aici înțepenim.

– Of, com o fi trecut François be aici? șopti Mașa.

– Cond a trecut el nu incepuse ploaia, curaj, *senhora*, curaj! Și, chiar bacă i-a prinz ploaia... Kiauì acela... ei, bine, aici, in padure, Kiauì face cât noi toți laolaltă. Z-a descurcat el cumva.

După încă o oră, se treziră pe nepusă masă în mijlocul satului Tuà. Pilotul era cel mai mirat dintre toți: n-am mai văzut sat ca ăsta în pădure, spunea el tot timpul, nici vatră n-are, e ridicat printre copaci, tufele dintre colibe nu-s date jos...

– O fi boar o așezare temporară, observă Volodia.

– Nici pomenială! făcu pilotul. Fiți atent la colibe. Uitați-vă la ele cât be solide zunt, *senhor*. E sat in toată puderea cuvântului.

Intrară din colibă în colibă, dar nu găsiră pe nimeni. Cu toate astea, în oale încă era păsat de manioc, iar pe câteva grătare din nuiele așteptau turte de beijù, gata să fie prăjite dacă n-ar fi mustit de apă. La marginea

satului găsiră resturile unei capre tranşate, dar bucăţile de carne putrezeau în ploaie fără să fi fost adunate în coşurile răspândite de jur-împrejur.

– Tuà, făcu Ombelico. Ăştia trebuie ză fie Tuà.

– Or fi co ochii be noi? luci privirea lui João.

– Tuà n-au nevoie ză stea c*o* ochii pe nimeni, ei ştiu tot ce mişcă in pădure. Oricom, nu-s aici. Parc-ar fi fuqit be neaşteptate.

– Z-or fi temut de inondaţie, presupuse Maşa.

– No cred, zise Volodia. No vezi cum apa ze scurge afară *b*in sat? Cond am ajuns aici, am zis că au ridicat casele fără cap, bar uite că apa n*o* bălteşte nicăieri...

Iar João:

– Mai ecoloqic di atât, nu ze poate, satul ăzta e amestecat co pădurea. Tu ce ştii bespre Tuà? se întoarse spre Ombelico.

Pilotul ridică din umeri.

– Mai nimic. Rari sont cei ce i-au văzut.

– Mda, se uită João în jur, chicotind, be ăştia nu-i paşte blestemul plusvalorii...

Intrară în casa centrală – înăuntru era uscat iască. Priviră în tavan: frunzele groase şi late ale acoperişului se petreceau precum ţiglele, nelăsând să treacă niciun strop. Se învârtiră prin casă, dar nu găsiră decât aceleaşi resturi de mâncare şi obiecte azvârlite care încotro, semnalând că indienii plecaseră în pripă. Într-un colţ dădură peste câteva pietre mici, plate, gravate identic cu stâncile de pe drum. Găsiră apoi un cufăr din crengi împletite, doldora de ace, piepteni din lemn, boluri de pământ pline cu vopseluri, arcuri mărunte, ca de copii,

săgeți, dar și un bolovan greu, din piatră de râu. Și acesta era acoperit cu desenul Tuà.

– Zunt la fel, observă Volodia, comparându-l cu fotografiile stâncii. Poți ză-mi mai arăți odată desenul tău, *senhor?*

João scoase hârtia cu pricina. O examinară.

– Si*q*ur zuntem într-on sat Tuà, conchise João. Unchiul meu cel șmecher m-a asigurat că qravurile astea zunt ale lor și numai ale lor.

– O fost unchiul tău vreodată pe aici? întrebă Ombelico.

João rămase cu gura căscată. Apoi râse:

– No, bar el știe o grămadă de lucruri. Bacă mi-a zis că ăzta e un desen Tuà, atunci așa e.

– Ți-a zis el sau i-ai...? făcu pilotul un gest, de parcă palma jetoanele de pe masa de joc.

– Informația trebuie ză ze miște liberă și nestâ*m*-jenită, zise tânărul. Problema e: pe unde-or fi Tuà?

– Păi, ză încercăm ză dăm be urmele lor, oftă grăsanul.

Când să iasă din casă, ochii le căzură pe ceva ce semăna cu o cârpă azvârlită lângă resturile unui foc.

– Tricoul lui François, strigă Marusia. E rupt, e plin be sân*q*e. Uite, Vova, uite!

– Nu mai stri*q*ați, bă rog, făcu grăsanul. Luă tricoul și-l întoarse pe toate fețele. Zunt boar câtiva picături be sânqe, *senhora*, nu vă speriați. Se așeză pe vine și scormoni în vatra focului. Luă un pumn de cenușă, îl vântură, adulmecă resturile de mâncare, se învârti printre hamace, se așeză în vreo două...

– Aici, zise. Uitați, *senhora*, aici o dormit fiul dum-meavoastră. Iar aici, se așeză el în genunchi lângă

hamac, pe pământul ăsta, uitaţi-i urmele! Zunt urme be adidaşi, sinqurele din sat, zunt la fel ca acelea be pe culmea munţilor Kiya-ù... Pot ză zpun că François a stat aici liniştit şi fără qrijă... Ia-uitaţi şi aici, îi mai arătă el nişte hârşâituri, sub hamac, aici şi-a bălăngănit picioarele, astea-s urme be î*m*călţăminte, picioarele *q*oale nu lasă asemenea zqârieturi... Ia ză mai vedem... Se duse în celălalt capăt al colibei. Iată, a stat şi aici, la focul ăsta mic, astea zunt urmele palmelor lui, le cunozc după degete... Şi mai uitaţi-vă: cel ce a stat în faţa lui, îi arătă el nişte urme lătăreţe, e acelaşi co cel ce a stat la focul cel mare din mijlocul colibei, îl cunozc după degetul mare be la piciorul stâng, uite ce strâmb e! Iar cel cu degetul strâmb a stat la focul cel mare be unul sinqur, ia-uitaţi, le arătă el un spaţiu în care niciunul nu desluşi nimic. Doar căpetenia şi şamanul au voie ză stea singuri be o parte a focului mare, ceilalţi stau de-a valma, în partea cealaltă, păstrează distanţa... Iată din nou urma palmei lui François, o recunoaşteţi? Tuà l-au primit la focul mare, iar el o stat faţă-n faţă co şamanul şi co marea căpetenie. Asta e semn, ză ştiţi be la mine, be respect. Iar cond a stat la foc, fiul dummeavoastră asculta şi borbea cu ceilalţi indieni, nu se sinchisea be nimic. Baq mâna-n foc că a dus-o ca-n sânul lui Avraam în coliba azta, *senhora*.

Ieşi. Mai găsi o urmă de picior de-a puştiului sub o bălărie ce crescuse teribil de mult în ultimele ore. După cum era orientată urma, François se îndrepta spre râul din apropiere.

– Urma e cam afundată, constată grăsanul. Băiatul căra o raniţă qrea. Pleca din sat.

– Be unul singur?! se cutremură Marusia.

– No ştiu. Alte urme no văd, bar a plouat mult. După com a rimarcat şi *senhor* Perelman, apa ze scurge afară din sat şi spală mai toate urmele...

O luară spre râu, aplecaţi din şale, chiorându-se în pământ.

– Eşti tare, domnule! spuse Vladimir. Te pricepi la urme ceva be speriat. După nume, credeam că eşti libanez sau sirian, ceva, mai ales că te-am văzut com te-ai ru*q*at be câteva ori pe drum. Dar, după com citeşti urmele, îmi vine să zic că eşti indian...

– Păi, zunt şi-şi, râse Ombelico. Tata era din Tyr, be pe malul Mediteranei, iar mama e Xavante, be pe Rio bas Mortes. Eu cred şi-n Allah al tatei, şi-n Mavu al mamei, dar şi-n Hristosul naşului meu. No mai pun că, fiind musulman, sunt şi circumcis, deci am dreptul ză mă închin şi la Yahwe – be ce credeaţi că m-au botezat Ombelico? Ia! Hai ză vedem încotro a loat-o băiatul.

Se tot învârtiră până ce dădură de locul în care Tuà ameţiseră peştii cu zeama de timbo. Şi-acolo găsiră urme de plecare în grabă – erau sute de peşti între stăvilarele din prăjini lungi. Tuà nu-i scoseseră din apă după ce-i amorţiseră şi-acum peştii îşi reveniseră şi viermuiau, furioşi, căutându-şi scăparea. Pe ţărm mai erau şi câteva coşuri umplute pe jumătate cu peşti morţi, numai că nu-i luase nimeni de acolo. Putrezeau între bălării.

Se grăbiră s-o şteargă: peştii din coşuri duhneau de-ţi mutau nasul din loc. Ombelico o luă pe ţărm în sus, aplecat din şale. Continua să caute urme.

– Rău e ză fii qrăsan! se plânse, frecându-şi spinarea, dar nu se lăsă.

Descoperi o plajă de nisip, plină de tufe. Se afla la vreo sută de metri de sat şi era acoperită de un soi de cedri cu coroane bogate, înalte, care o feriseră de potop cât de cât. Dincolo de plajă, într-o mocirlă, zăriră sumedenie de urme lăbărţate de paşi. Musteau de apă. Printre ele, opt-nouă şănţuleţe lăsate în mâl de pirogi.

– Ză fi plecat pe râu? întrebă Marusia.

– N-o iei be râu cond începe o ploaie ca azta. Hai pe malul celălalt.

Umflară barca şi traversară apa. Se înserase, ţărmul era în pantă, iar ploaia îl spăla fără încetare – greu de crezut că puteai să mai găseşti vreo urmă. Cu toate astea, pilotul se învârtea într-o parte şi-n alta, căutând neobosit.

– Veniţi încoa', strigă şi le arătă, lângă mal, ciotul unui copăcel rupt la o palmă deasupra solului. Undeva pe ciot, pe partea opusă râului, scoarţa fusese râcâită, de parcă cineva călcase pe ciot şi alunecase, zdrenţuind scoarţa cu călcâiul. Lipit de ciot, între două rădăcini, se afla un triunghi mărunt de pământ nisipos peste care nu trecuse apa, iar în mijlocul lui se ghicea urma unei tălpi de adidas.

– François, anunţă grăsanul şi le făcu semn să se pregătească de drum. Urma e veche de trei zile, mare noroc c-am qăsit-o! Tuà, aş pone pariu, n-au trecot p-aci. Nu pria pricep eu nişte lucruri, bar azta e.

Porniră. Crângul de bambuşi din faţă era des, iar pilotul se bucură: cică avea să le fie uşor să caute urme printre crengi şi lăstari. Ca dovadă, le arătă

locul pe unde puştiul, indianul *şi o a treia persoană* pătrunseseră în crâng – era o schiţă de potecă, croită de curând cu maceta.

– Şi Tuà? făcu João. Ei unde z-or fi dus?

– Păi, du-te ză-i cauţi, fratre, zise Ombelico. Eu zunt plătit să qăsesc un băiat pe nume François, ce mă interesează pe mine imdienii tăi? zise el, făcându-i cu ochiul lui Vladimir. Merqem?

Se puseră în mişcare.

Când s-o ia pe poteca deschisă de Kiauì cu trei zile în urmă, bambuşii tineri, drepţi şi înalţi, începură să vibreze, acoperindu-se, treptat, cu o pojghiţă lucioasă; ziceai că un mucegai fosforescent le năpădea trunchiurile. În scurt timp, bambuşii prinseră a zbârnâi, împroşcând scântei ce pocneau în ploaie, iar trunchiurile se despicară în lung, fără zgomot. Jumătăţile li se curbară, luând forma literei O. Cu toate astea, dacă priveai atent, încă ghiceai adevăratele trunchiuri de bambus, precum umbrele unor umbre, rătăcite printre găleţile de apă turnate din cer.

– Asta-i culmea! mormăi João, şi se repezi să fotografieze copacii cu aparatul său antic şi de demult.

Ombelico fu mai practic. Încruntat, înaintă spre cel mai apropiat copac şi, ignorându-i forma cea nouă, intră în desiş pe lângă el, chiar prin dreptul unei jumătăţi despicate de trunchi. Trecu *prin* ea fără dificultate şi, când întinse mâna spre stafia bambusului, apucă fără probleme trunchiul care de-abia se ghicea.

– E doar o nălucă, zise. Ce-o mai fi şi asta? se întoarse el către ceilalţi.

Iar João:

– Habar n-am, bar seamănă cu ce ze îmtâmplă co literele... Prietenii lui Lionel m-au avertizat c-o ză fie așa...

– Ahaa, rânji Ombelico, te-ai scăpat, frățioare, în sfârșit! Be fapt, to pentru literele aztea ai venit aice, nu-i așa? Recunoaște!

João își drese glasul, dar nu răspunse. Iar Ombelico:

– Las' că ne spui to tot, mâine dimineață, pe lumină! Tot o ză ne spui, frate Maltese, tot! Acum trebuie să găsim on loc bun de popas, cât mai departe be râu.

Scoase maceta, izbi trunchiul abia ghicit pe lângă care trecuse și reteză bambusul. Forma luminoasă rezistă câteva clipe, după care se șterse încet, de parcă s-ar fi retras într-o ascunzătoare dosită în aer. Restul copacilor prinseră să zbârnâie și mai abitir, dar Ombelico nu-i băgă în seamă și se afundă în desiș, urmat de ceilalți.

– Măcar facem economie la baterii, bacă tot luminează așa, mormăi el.

CAPITOLUL 32

Vechi, din neamul Unu, e obligat să se preschimbe în ceea ce urăște.

Indivizi blestemați, autonomi, logici, împletiți în substanța Matricei... Sunteți mulți, dar muriți și vă descompuneți. Sunteți duhoare! Duhoarea-i a morții, iar eu/noi nu pot decât să-mi imaginez cât de cumplită era. Când muriți, în spectru vă-ntoarceți, iar spectrul la loc vă pompează-n Matricea sordidă, ca o maree migrând din specie-n specie...

Hidos! Voi să-mi/ne fiți mie/nouă strămoși? Of, n-am de ales, în voi eu mă scurg, în masa de substanță clocotitoare cu care captați energii de oriunde. Bangor s-a propagat în voi, în adânc, iar eu îl urmez: cum altfel să țin în frâu semnele pe care le nașteți?

Oameni, li se spunea oameni, se simte un gând în maree, așa-și spuneau în vremea visului ce demult s-a-ncheiat.

Gândul acesta n-a fost emis de Cadran... Să-l fi născut al treilea spectru din Druus?

Mă percepi?

Nu răspunde.

Ce-mi pasă? Intru în oameni și, propagându-mă-n ei, interferez cu Bangor. Kreesul așteaptă, pândește din milioanele, miliardele de indivizi în care tocmai cobor. Înregistrez schimbările cu care Bangor i-a-nzestrat: au, fiecare în parte, o cheie ca să nu simtă ființe ca noi.

Se pregătește de luptă, emit spre Cadran. Bangor a preschimbat oamenii, după cum li se spune în vis, ca să nu ne perceapă.

În ei își dorește războiul? emite Cadranul. În oameni? Ești sigur?

În ei, da, în ei, căci în oameni cobor, iar ei sunt deja câmp de luptă – nu ne simt, nu ne știu, nu bănuiesc nimic. Curând, n-o să mai pot să emit spre Cadran; nici Cadranul spre mine. În micro voi fi sigilat, așa că răspunde-mi: de ce dorește Bangor un război în substanță? De ce-i pregătește pe indivizii aceștia de luptă?

Pentru că ei știu a semnelor formă s-o ia, gândește Cadranul. Bangor e dibaci, el secretă chei ce te-atrag pe căi false. Ia-o pe urmele lui, îmi/ne emite Cadranul, bombardându-mi gândul întreg cu parametrii din texte. Secretă chei din acelea și tu fă unul singur din oamenii toți și dă-le o țintă – fiindcă așa sunt emise din vis amintirile din războaie.

Și-atunci simt cheia străveche – cheia cea mare, cheia uitată a mareei din vis. Pare singură, rătăcită... Am mai fost pe aici, emit spre Cadran, iată, simt urmele noastre!

Acolo, în Druus?! se miră Cadranul. Acolo simți cheia străveche?

E-ascunsă aici și-o s-o caut. Mă simți? lansez către spectru.

Dar spectrul e mut.

Mă propag pe urmele cheii bătrâne. E dosită adânc și sunt oameni puțini unde-i ea, rătăciți sunt și ei. Mă cufund în câțiva și caut urmele visului ca și cum aș fi unul de-al lor. Cobor cu totul în ei și dispar, după cheie-i trimit, iar mareea mea se preschimbă-n strămoși: vreau să-mi recapăt vechile simțuri, cele demult rătăcite în vis.

CAPITOLUL 33

Ombelico este din ce în ce mai suspicios. Vladimir Perelman își uluiește tovarășii de călătorie. Pronunția cuvintelor revine la normal.

– ...așa că nu-i vorba be nicio explozie solară, încheie João. Nici cele mai ale naibii explozii solare n-au treabă co literele... mai ales co alea de pe hârtie!

Ombelico strâmbă din nas:

– Cinstit ză fiu, nu prea știu bespre ce vorbești. Vorbeau umii, la Pombal, bespre azta, dar erau mai beți ca mine. Dummeavoastră știați? se uită pilotul la Perelmani.

– Mașa știa, mormăi Vladimir, eu nu.

– Nu toată lumea z-a prins, observă João. Iar dintre cei ce z-au prins, mulți au dat vina be exploziile solare. Lumea moare be poftă să vadă miracole, dar, com dă nas în nas co unul, com se uită în partea cearaltă.

Și Ombelico:

– Miracole sau nu, tu tot on qanqster FARC ești... Ești un șmecher bin Sendero Luminoso, ai și carnet roșu, cumva? Minți de îngheață apele, João,

ne-ai ascuns be la bun inceput ce cauţi aici... Eşti ca nenorocitul be Castro, eşti ca iubitul tău, Quevara! Se uită la Perelmani şi, văzându-i că se zgâiesc la el, îngrijoraţi, le făcu semn: lăsaţi pe mine. Continuă, serios: Ai tăi mi-au ucis on fratre in Columbia, bar acom, to mă plăteşti, ăsta e singurur motiv care mă obligă ză ti car după mine, prin junglă.

– Qreşeşti, Mokhtar. Eu nu cunozc pe nimeni care ză fi ucis den motive politice. N-am asemenea prieteni şi zău că-mi pare rău de fratere tău. Şi nici pe Quevara nu-l iubesc, să ştii. Îl respect, bar asta-i artceva.

– Şi-i respecţi şi be ăia ucişi de Quevara?

– Şi pi ei, fii siqur. Iar pe Quevara, află, nu-l respect decât bentru că nu s-a lăsat be revoruţie ca ză ze înqroape în birouri. Orice ins care eşuează în birou e on antirevoruţionar şi-on conservator, n-are sânge in *bolas*, da? Lumea ar fi on loc mai bun bacă z-ar desfiinţa birourile, den cauza lor uiţi com e in mahalale, pi câmpuri şi-n fabrici. Cât bespre Quevara, ză ştii că no l-am plăcut cond z-a băqat in chestii la care no ze pricepea (cond z-a făcut mare mimistru be finande) şi nice cond z-a apucat ză facă binele co japca. Şi mai lază-mă-n pace cu banii mei, Ombelico, că nu bin cauza lor ţii aproape! Co zau fără bani, eu am ăsta, îşi ridică João satfonul deasupra capului. Co el ne orientăm prin jungla asta din care no ze vede soarele şi-n care busola ta no face nici cât o ceapă deqerată.

Ombelico mormăi ceva în loc de răspuns. Îşi răsuci o ţigară într-o foaie de porumb, ca indienii.

– Zău c-aş mai sorbi o qură de cafea, zise. Marusia îi turnă în cană. Mulţumesc, *senhora*. E tare bună pe frigul ăsta. Te superi to, fratre, se uită el la João, bar

tot no mi-ai explicat cum be-ai ajuns la Cáceres. Îl știi be Lionel Perelman, bar nu l-ai văzut niciodată, ești rudă cu no știu ce profesor care ze pricepe la imdienii Tuà, și-ai ajuns la avion la fix cond plecam... Prea molte coincidențe, zău că mă pun pe qânduri! Dar, ia spune-mi: Lionel ce ți-a scris, ne poate vedea aice?

– Cică ze cam chinuiește.

– Aha... Bănuiesc, însă, că el știe în amănunt chestiile aztea bespre care ai povestit...

– Le știe pria bine chiar.

Se fâstâci. Ar fi vrut să mai zică ceva, dar tăcu. Iar pilotul:

– Fir-ar al dracului ză fie, João! Tu știi mai multe, bar nu vrei să vorbești! Și tu, și Lionel – tăceți amâmdoi!... În fine, uitați ce-o ză facem. Cel mai rău lucru care ni se poate îmtâmpla e să nu mai știm pi unde suntem. Bacă pățim așa ceva, am ra mine niște baloane meteo și patru butelii mici de heliu. Zunt baloane rezistente și mari, *roșii*, cum îți plac ție, João, le am be la prietenii mei, bețivii be la stația meteo din Cuiaba. Tu scrie-i lui Lionel, frățioare, ca bacă intrăm în belea, dăm drumul la câte on balon, ca ză ne determine poziția... Putem ză atârnăm be el și fumigenele tale, așa să-i scrii.

– Și bacă, începu Marusia, bacă greșim orele? Literere și cifrere aztea greșite sunt in stare să dea tatul peste cap.

– Măcar incercăm, *senhora*. Măcar știm c-am baut stigla până la capăt. V-am zis toate aztea doar ca să știm ce avem de facut, în caz că nu ne mai îmțelegem deloc.

Tăcură. Le era teamă până să și tragă cu urechea la ploaie: dacă și pe-asta o auzeau greșit? Iar Marusia:

– De ce ne-o fi spus Lionel ză ne ferim de telefoane?

– Poate n-am înțeles noi bine, zise Vladimir. Eu, unul, mă simt mai la îndemână cu telefonul alături. „Niciodată singur, oriunde te-ai afla", se apucă el să fredoneze o reclamă.

Ceilalți nici măcar nu zâmbiră.

– N-o să ne mai ajute mult nici telefoanele, se posomorî João. Cu cin' să vorbești? Sunt momente când mi-e tot mai greu să urmăresc discuțiile.

– Te descurc eu, frățioare, că n-am nici pe dracu', se îmbună Ombelico. Eu pricep tot ce se vorbește.

– Acum, te cred și eu, zise Mașa. Se uită, întrebător, la João: Parcă totul și-ar fi revenit la normal, nu ți se pare?

– Ba da, *senhora*, zâmbi tânărul, dar ați văzut că deodată ne trezim cu greșelile la loc peste noi, de ne amețesc de tot. Lionel crede că... începu el, dar lăsă propoziția baltă și se apucă să scotocească în raniță.

– Nici măcar acum nu vorbești, frate Maltese, îl cântări grăsanul din ochi și făcu un gest de lehamite. Hai s-o luăm din loc. M-a luat cu frig de când tot vorbim. Cam răcoroasă dimineața asta!

Strânseră bivuacul, săltară ranițele și dădură să plece, când, brusc, toate telefoanele piuiră, cu excepția aparatului lui Vladimir, care lansă în ploaie *Uvertura 1812*. Primiseră SMS de la Lionel:

„de kteva minuta avațe semnal putarnik. atanție le talafaana"

– Iarăşi, atenţie la telefoane... mormăi Vladimir. Ce vrea să spună cu asta? Şi el... el de ce naiba mai scrie greşit?

– Lasă scrisul, întreabă-l dacă n-a primit SMS de la François, îl înghionti Marusia.

Îl sună, dar Lionel n-avea niciun fel de noutăţi – în schimb, îi îndemnă, din nou, să fie atenţi cu telefoanele. Vorbea ca naiba, cuvintele lui aproape că nu se mai înţelegeau, însă nici Maşa, nici Vladimir nu comentară, doar se uitară lung de la unul la altul.

Şi o luară din loc, strecurându-se printre şiroaiele de apă ce curgeau din frunziş. Se pornise un vânt rece, tăios, de ziceai că vine iarna, chit că iarna n-avea ce căuta pe acolo. Ombelico era cu ochii după urme: noroc că François şi Kiauì merseseră drept înainte, nepăsători, lăsând puzderie de semne, ca doi bivoli sătui, rătăcind prin junglă.

După o vreme ieşiră într-un luminiş din care ţâşnea un izvor de apă termală.

– Hai să marcăm locul, se uită Vladimir la Ombelico. E bun ca punct de reper.

– Nu e rău, recunoscu grăsanul. Îl apucă pe João de mână, îi privi ceasul. N-a trecut decât o oră de când am schimbat SMS-uri cu Lionel. N-o să-i fie greu să ne localizeze. Hai, scrie-i, frăţioare, şi spune-i unde am ajuns, să pună băltoaca asta pe hărţi. Şi zi-i şi de baloane, pentru orice eventualitate.

Îşi continuară drumul şi pătrunseră într-o zonă plină de smârcuri. Era tot mai frig, iar vântul aducea o măzăriche ce le şfichiuia obrajii. Bocancii le sorbecăiau când îi scoteau din mlaştină, târau de ei ca de bolovani. Pe-o parte erau lac de apă, pe alta dârdâiau.

– Parcă n-am fi în Amazonia, comentă grăsanul.

Iar João:

– După toate astea, sper ca măcar pe Serrano să nu-l mai votezi.

– Suntem în Pará, nu în Mato Grosso. Ăştia au alt guvernator.

Merseră mai departe, luptându-se cu noroiul. Tot retezând la liane, Ombelico se apucase să înjure de mama focului. Iarăşi turna cu găleata. Raniţele le jupuiau umerii, ciorapii li se făcuseră ştuc, ploaia li se scurgea până în chiloţi, doar gurile le rămăseseră uscate. Mureau de sete, mucii li se înnodau sub nas, iar şalele, raşchetate de raniţe, le erau carne vie.

Deodată Ombelico se opri. Ajunseseră în dreptul unor lespezi. Grăsanul se scărpină în cap, se uită încoace şi încolo, dădu să-şi aprindă o ţigară, nu reuşi din cauza udăturii – se enervă şi blestemă temeinic. Apoi:

– Rămâneţi pe loc, suflă el printre dinţi, dând jos raniţa.

– Ce e?

– Rămâneţi pe loc, vă zic!

Mormăind, se învârti dintr-o parte în alta, chiorându-se pe jos.

– Să vezi c-a pierdut urma, făcu João.

– Cum *naiba* s-o piardă? se miră Vladimir. Voi nu vedeţi că François şi Kiauì au luat-o... – făcu o pauză, de parcă ceva l-ar fi luat prin surprindere – ...au luat-o într-acolo, le arătă el undeva în stânga, spre nişte tufe grase de clidemia. Crescuseră în jurul unor magnolii noduroase, cu scoarţa neagră de umezeală.

– Doar nu vrei să spui că le vezi *tu* urmele! pufni Marusia.

Vladimir tăcu: nu desluşea nicio urmă, dar ar fi pus mâna-n foc că François şi Kiauì o luaseră „pe acolo, prin stânga, pe lângă magnoliile alea pline de liane, peste care şiroieşte apa".

– Ei? îi dădu Maşa ghes, în silă parcă.

Parcă-i vorbea din altă lume. Secundele se tărăgănară, Vladimir simţind că se îndepărtează de propriu lui trup. Pe nesimţite, îl cuprinse un miros de vechi, de praf şi de mărăcini uscaţi. „...magnoliile alea pline de liane, peste care şiroieşte apa..." – chiar gândise cu vorbele astea? Erau prea... *explicite* pentru un gând. Se uită în jur: până şi vederea îi devenise altfel, totul era clar, *imens* de limpede. Am ochi mai buni ca oricând, îşi zise, înregistrând fiecare picătură de ploaie în parte. Sunt douăsprezece grade Celsius, o să fie mai frig, iar mie mi-e tot mai sete, am nevoie de şase sute de mililitri de apă chiar acum, continuară gândurile lui, nestăvilite, ca şi cum ar fi citit de pe un prompter nevăzut. Ceaţa vine dinspre Cordilieri şi o să se îndesească, iar ploaia o să se potolească în orele următoare...

– Le-am pierdut urma, îl auzi pe Mokhtar, din spatele tufelor. Zici că s-au ridicat, amândoi, în aer.

Nu s-au ridicat nicăieri, dădu să zică Vladimir, dar nu scoase un sunet. De-acum, înconjura cu privirea tot ce era în jur. Pădurea, replica supărată a lui Ombelico, ploaia, căutarea – totul avea loc înlăuntrul *ochiului* său. Ochiul: îi era înzestrat cu o retină nemaipomenită, întinsă precum cerul cel nesfârşit, iar el însuşi, Vladimir Sergheevici Perelman,

privea întâmplările la care lua parte precum un dumnezeu mai mic: n-avea întreaga putere, dar de simţit, simţea orice. Poftim, o mişcare neaşteptată! N-apucase să vadă sau să zărească ceva, dar se trezi că exclamă:

– Un şarpe!

Scoase satfonul din buzunar cu gesturi mecanice, ca împlinite de alt trup, şi îndreptă camera spre o tufă deasă, *văzând abia atunci* şarpele ce i se îndrepta spre picioare, semn că trupul prindea din urmă, în sfârşit, întâmplările articulate în jur. Şarpele se deplasa, închipuind o suită de litere S ce luceau în clisa maronie de jos. Se strânse apoi într-un cerc aproape perfect, pe un petic de iarbă mustind de apă, iar litera S se şterse. Apucându-şi coada cu gura, încremeni în noua poziţie, alcătuind un O fără cusur ce pâlpâia ca un neon defect. Vladimir fotografie şarpele: clac-clac-clac! Ombelico se întoarse dintre tufe şi trase aer în piept, gata să strige ceva, dar cel ce strigă primul (luându-se prin surprindere) fu tot Vladimir:

– Atenţie! – şi izbi şarpele cu maceta (când o scosese din teacă?), retezându-l în plină săritură.

Litera O se şterse. Şarpele se zvârcoli. Capul verde, triunghiular, căzu într-o baltă, plescăind, pluti câteva clipe, iar ochii lui aurii îl urmăriră pe Vladimir, curioşi: De ce m-ai ucis?

– Un şarpe-minut, zise Ombelico. Atât mai trăieşti după ce te muşcă. Dar ştiu că s'teţi iute, *senhor*... cum de... cum de l-aţi ochit aşa de repede?

Vladimir ridică din umeri. Văzuse litera O, închipuită de şarpe, şi simţise atacul – îi ghicise vibraţia, simţise cum şarpele era gata să se destindă, pregătit să

muşte şi să-şi lanseze încărcăturile de venin, totul era prescris în stropii de ploaie, în crengile bătute de vânt şi-n frunzele plesnite de măzăriche. Atacul făcea parte din acea clipă – era înscris într-o suită de întâmplări perfecte, îmbucate fără greş în momentele ce se scurseseră.

Iar João:

– Te pomeneşti că l-aţi văzut pe amărâtul ăsta de şarpe la fel cum aţi descoperit urmele lui François, o dădu el pe glumă.

– Ce urme? făcu Ombelico. I-aţi văzut urmele, *senhor*?

Ce încercare mai e şi asta? se întrebă Vladimir. Simţea privirile celorlalţi aţintite asupra sa şi se mută de pe un picior pe altul, neliniştit.

– De ce nu spui nimic, Volodia? întrebă Marusia.

– Ce să spun?

– Mie şi lui João ne-ai zis că ştii încotro au luat-o François şi Kiauì.

– Era doar o părere... Habar n-am să citesc urme.

– Dar le-aţi văzut?

Vladimir îşi ţuguie buzele. Cum de-am ajuns să fiu aşa de sigur de direcţia în care au luat-o François şi Kiauì? Încercă să-şi reia gândurile: „François şi Kiauì au luat-o prin stânga, pe lângă magnoliile alea pline de liane, peste care şiroieşte apa...“, începu el, în minte, dar nu mai era în stare să-şi dea seama cum de trăsese o asemenea concluzie.

– Ce ştiu eu despre pădure... zise în şoaptă, în timp ce-şi repeta: ...au luat-o pe acolo, prin stânga, pe lângă magnoliile alea pline de liane... – nu, nu mai

putea să reproducă propriile-i cuante mentale, cele ce prinseseră contur cu numai câteva minute în urmă.

– Erai *convins* că le-ai văzut urmele, făcu Marusia. Păreai foarte sigur pe tine, de ce nu te sfătuiești cu Ombelico?

...printre clidemii, spre magnolii, pe sub lianele alea subțiri... Dacă se gândea bine, atunci când vorbea cu sine însuși, ca tot omul, n-o făcea cu vocea aceea – n-o făcea cu niciun fel de voce, de fapt. De ce-oi fi dat glas gândurilor mele? Cuvintele rostite schimbă totul, fir-ar să fie, iar eu... ce știu eu despre luatul urmelor? De ce m-am băgat unde nu-mi fierbe oala? Dacă am judecat greșit (mai mult ca sigur c-așa am făcut!) și acum îl încurc pe singurul dintre noi care știe să țină o urmă prin junglă?

– Cum să mă sfătuiesc eu cu Ombelico despre urme, Mașa? Dacă mă las dus de... of, știi că eu conving pe oricine, chiar și când n-am chef s-o fac! Dacă o s-o luăm pe un drum greșit doar pentru că *senhor* Mokhtar o să țină cont de ce spun eu? Spuneți-mi, ați văzut măcar vreo urmă în jur? se întoarse el spre pilot.

– Nu, dar ăsta nu e un motiv ca dumneavoastră să tăceți.

Azi suntem în 18, luna este a noua; dacă adunăm optsprezece cu nouă, obținem data nașterii lui François, iar numărul numelui lui Ombelico este cinci, deci aș putea să identific o progresie, 5 – 9 – 18 – 27, care...

– Serios vă spun, *senhor* Perelman, n-aveți niciun motiv să tăceți.

– Ba am, *senhor* Mokhtar. Eu v-aş propune, mai bine, să ascultăm de instinctul dumneavoastră, zise Vladimir, şi încremeni în ploaie, privind în pământ.

Se tot gândea: Dacă o s-o luăm într-o direcţie greşită din cauză că mă amestec? Dacă n-o să-l găsim pe François niciodată?

– *Senhor*, iertaţi-mă că vă spun, începu Ombelico, dar sunteţi cam nebun. Înţeleg: vă e teamă pentru băiat. Dar, *pelo amor de Deus*, dumneavoastră aţi simţit şi şarpele ăla blestemat înaintea mea! Jungla, ascultaţi-mă pe mine, scoate câteodată din om nişte puteri nemaiîntâlnite. Începeţi să auziţi altfel, vedeţi altfel şi adulmecaţi ca un prădător: vă faceţi om la loc, înţelegeţi? Spuneţi-mi, încotro credeţi că a luat-o băiatul? Eu şi-aşa n-am dat de nicio urmă.

Vladimir simţi că i se rupe inima (dacă greşea?) şi se uită cu coada ochiului spre magnoliile uriaşe.

– Nu mai spuneţi nimic, mi-e de ajuns, îl ghici Ombelico şi, oftând (oare ce fel de bărbat o mai fi şi ăsta?), se strecură printre clidemii, dispărând îndărătul copacilor noduroşi.

– Să ştii că am încredere în tine, Vova, îi şopti Marusia, zău că am.

Trecură câteva clipe. Ploaia se mai înmuiase. În schimb, norii coborâseră mult de tot, se târau prin coronament ca un tavan fumuriu, emiţând rotocoale de abur. S-au făcut unsprezece grade şi-o să se lase ceaţa, rosti Vladimir în minte. O să ningă. N-a mai nins de mii de ani în Amazonia. Apoi o să plouă, dar ploaia o să se oprească în orele următoare. Cu mult deasupra noastră, dincolo de nori, berzele zboară spre nord. Totu-i pe dos. Mi-e din ce în ce mai sete:

am nevoie de şase sute cincizeci de mililitri de apă chiar acum.

Scoase sticla din raniţă şi bău cu nesaţ.

– Am dat de urme, se auzi glasul pilotului. Iar tu, băiatul din FARC, adu-i raniţa lui taica Ombelico, rogu-te... Aţi avut dreptate, *senhor* Perelman. Nu ştiu cum aţi făcut, dar am dat de urma băiatului. Uitaţi, pe linia asta au mers, le arătă el clidemiile. Uitaţi cum sunt lăsate tufele spre dreapta. Pe aici au trecut, da' nu mi-am dat seama din prima, *que porra*...

Ceilalţi îi urmăriră degetul, dar nu zăriră nimic. Grăsanul îi aruncă lui Volodia o privire iscoditoare şi, fără o vorbă, luă raniţa de la João şi-o porni înainte. Perelmanii îl urmară, numai tânărul rămase locului, privind în gol. Ceilalţi trei nu-şi dădură seama că rămăsese în urmă, până ce zgomotul paşilor lui grăbiţi nu-i făcu să privească peste umăr.

Înlemniră. João nu alerga ca să-i prindă, după cum crezuseră – pusese capul în piept şi-şi răstignise braţele, tropăind încetişor, de parcă şi-ar fi căutat un loc mai bun printre clidemii. Din haine şi din părul ud leoarcă îi ţâşneau scântei care pocneau sec.

– Litera T, pufni Ombelico. Of, bine era să fi rămas la bomba lui Pombal...

CAPITOLUL 34

În care Bangor și Vechi ajung față-n față.

Ai lăsat chei în oamenii toți de pe spectru, Bangor, dar acum (a mai fost, va mai fi) ei îmi dau semn unde ești. Sunt Vechi și te simt peste tot. Din maree-am venit să te caut și iată că te-am găsit! Era să m-atragi în capcană, dar ești prins, Krees netrebnic, ești prins, ești aici, unde ne-am mai luptat cândva, atunci când a fost, unde ne vom lupta și-atunci când va fi.

Te simt, Vechi/Cadran blestemat! Sunt aici. Te aștept.

Vin! Mă strecor în miliarde de oameni, în câmpii milioane, în construcții sute de mii și-n ape ca mareea lichidă, mă dosesc în turnuri de control sute (of, câte cuvinte revin din a visului vreme), în cabluri pe unde-alearg-electroni, în cuvinte scrise, vorbite, sau doar transmise prin fibre. Sunt Vechi, iscodesc oamenii-n care te-ascunzi, la țintă-i trimit, iar pe tine te pândesc și te simt... Te propagi prin mareea umană, alergi îngrozit, cauți loc de refugiu, dar n-o să găsești culcuș decât mai în adânc, în greu perceptibilul micro.

Sunt aici. Te aștept, câine-al Cadranului ce ești.

Iar eu am să vin, Krees smintit. Voiai să profiți de prelingerea mea neștiutoare în micro, voiai să-mi sigilezi undele în adânc, în celule, nuclei și spirale... Dar eu/noi, Vechi și Cadranul, suntem răbdători, căile-ți toate le închidem, te cercetăm și acum, și-atunci când a fost, și-atunci când va fi. Ființă ce iubești partea, individ ce-ți dorești indivizi – crezi în oamenii-aceștia haotici când, iată, 'n-afara lor așteaptă semne nenumărate, semne nemaisfârșite: ele țin loc de orice. N-ai avut în tine puterea să simți semnul deflagrației-mamă și nici pe-al luminii din gazele moarte, nu pricepi 0 și 1, nu pricepi, nu, nu pricepi și mai spui că m-aștepți? Tu, Bangor, zis Locuiesc? Voiai să mă strecor după tine în tot ce e om, să mă prinzi înăuntru, iar tu dup-aceea să fugi? Ei, bine, n-am să cobor după tine (dar asta-i doar o minciună de luptă!), nu mă preling în spirale, celule, nuclei, de-aci te atac și te-asediez, în ei te zdrobesc, în oamenii toți! Ești aici?

Sunt aici. Nu ataci? Sunt Bangor, din neamul Matricei, rătăcesc peste tot, de maree-omenească emis. Atacă! Sunt în oamenii toți. Îmi dai semn c-ai simțit cheia străveche... Întreabă Cadranul, întreabă-te acum, dar și când ai fost și când vei mai fi, întreabă de lupta noastră de-aci, de pe-al treilea spectru din Druus. Îți simt condensarea – fii blestemat! – ești Vechi și știi prea puține cuvinte. Te simt cum te-aglomerezi în jurul străvechilor chei, acolo, în jungla aceea, Cadran/Vechi/neam Unu ce ești! Visezi că totul e Unu, dar niciodată n-a fost așa, nicicând nu va fi. Cândva, vibrația ta cea zăludă și năpustirea pe urmele mele, furie se numea, mânie și-nverșunare – așa le spunea în al visului timp. Te las să te zbați, te las să-mi dai roată,

adunat doar acolo, în jurul vechilor chei Krees. Eu sunt peste tot și-emit fără preget, alegând un om rătăcit, un biet individ, unul singur, să dea mesaj nevăzut, să scrie povestea războiului nostru, pentru Matricea mea și a ta și a vremii din vis. N-ai să-l percepi, nu și pe-acesta, Cadran nevolnic ce ești. Trufia ta mare uită măruntul – ai să pierzi, ai să pieri, ai să plângi după ieri! Căci eu, Bangor, zis Locuiesc, sunt aici și te-aștept. Sunt în ei, chiar în oamenii ce știu cheia străveche, în ei ne-om bate de vrei, sau ne-om bate afară, în aer, în apă, în litere, sau în cuvinte, oriunde vei vrea – ai să pierzi, ai să pieri, ai să plângi după ieri!

CAPITOLUL 35

O dispută aprinsă.

– Vă rog să mă iertați, bâigui João cu glas stins.

Îndoit din șale, se sprijinise de un copac și vomită din nou. Icnea de ziceai că-și dă duhul. Buimac, dădu să se apuce de o liană.

– Nu pune mâna! strigă Ombelico. E otrăvită.

– Iertare... îngăimă tânărul. Am greșit...

– Ce să iertăm, nebunule! Ia-uitați, făcu semn grăsanul spre balta de vărsătură de la picioarele lui João. A mestecat coca până l-a luat dracu'!

– Mestec coca de la doișpe' ani și n-am mai pățit... așa ceva... Am luat chiar și chestii mai tari... dar n-am... pățit ca acum. Am obosit ieri... prea tare... am mers prea mult... iertați-mă.

– Vai de capul tău, frățioare, ești nebun, nebun cu acte! Uite câtă coca ai băgat în tine. Dacă n-aveai telefonul ăla nenorocit de la prietenii tăi roșii de la Moscova (scuzați-mă, se întoarse spre Perelmani), zău că te lăsam aici.

João vomă din nou. Amețise ca naiba. Îl lăsaseră puterile și abia mai vedea. Îl auzi ca prin vis pe

Vladimir cum îi lua apărarea și dădu să-l oprească – era un Maltese, fir-ar să fie, putea să se descurce și singur. O s-o dea pe glumă și-o să cadă la pace cu Ombelico, fără scandal.

– Dar v-am spus că nu mă refeream la dumneavoastră, *senhor* Perelman, se apăra grăsanul. Sunt sigur că dumneavoastră nu sunteți un roșu.

Ce naiba? se întreba Vladimir. Se uită la ceilalți: îl urmăreau, cu toții, de parcă-l ascultau plini de interes.

Iar pilotul:

– OK, OK, dumneavoastră plătiți, se îmbufnă el. Când am venit la hotel, mestecam coca, recunosc, dar trebuia să-mi revin din beție. Altminteri, nu iau coca niciodată, se explică el, în timp ce Marusia îl privea pe Vladimir într-un fel de care el, Vladimir, aproape că nu-și mai amintea.

De zece ani nu-l mai privise așa, cu zâmbetul acela surprins, ieșit din... ah, din străfundul sufletului, după cum se zice... De fapt, se întrebă Vladimir, care zece ani? Nu m-a mai privit așa de când o duceam în șantierul naval, amăgind-o cu povești despre călătorii pe care nu credeam să le fac vreodată. Încă de-atunci mi-era o frică sfântă de junglă, mi se umezeau palmele când mă gândeam la pădurea asta nesfârșită, recunoscu el, în sfârșit. Era prima oară când avea curajul s-o facă.

– ...crede-mă, Ombelico! i se păru lui Volodia că aude un glas *extrem* de familiar.

Se uită la ceilalți – niciunul nu vorbise.

– Atunci am să vă rog, răspunse Mokhtar acelui glas, dar susținând privirea lui Vladimir, am să vă rog să stați dumneavoastră cu ochii pe el, *senhor*

Perelman. În ce mă privește, eu n-am nevoie decât de telefonul lui.

– Vă rog, vă rog, interveni João. Nu vă certați pentru mine... E doar vina mea... Dar l-ați văzut pe Ombelico... Era nervos... spunea că merg prea încet, iar eu eram obosit. De-aia am luat coca. Mi-era rușine să tot rămân în urmă.

Din nou, se uitară la Vladimir. Mașa își drese glasul, încuviințând, și se dădu lângă soțul ei, de parcă voia să arate că-i susține punctul de vedere. Iar Ombelico, pufnind:

– În regulă. Înțeleg perfect, *senhor* Perelman.

Supărat, o luă înainte. Se mai opri o dată, ca și cum i-ar fi stat ceva pe limbă, dar tăcu și strânse din dinți: uite ce-i făcea un amărât de *viado*, și nici n-aveai ce să zici, căci el era cu banii... Aranjându-și ranița, pilotul porni la drum, urmat de ceilalți. Marusia îl strânse de braț pe Vladimir și-i șopti: „Bravo, un om e mai important decât un amărât de telefon, ai avut dreptate să-i ții partea."

Vladimir scutură din cap, cum că e-n regulă, asta e, dar nu spuse nimic. Era curios dacă Mașa o să răspundă și ea unor vorbe nerostite. Trecură câteva clipe, ea continua să tacă, iar Vladimir răsuflă ușurat. Cum am făcut chestia asta? se tot întreba. Ar trebui să mă sperii, de ce nu mă sperii?

Nu mă sperii, n-am de ce, își spuse. Nici de junglă nu-mi mai e frică. Acum sunt aici, merg prin ea și nu-mi mai e frică.

Satfonul lui João piui scurt. „Atendie", scria pe ecran, „kamanekatziile kd peste tat. Kestia q baloanele rașii e ff bona."

– Bine că măcar Lionel mă apreciază! comentă pilotul, posomorât, și porniră din nou. Merse ce merse, apoi dădu din cap, zâmbind. După o vreme, privi îmbunat peste umăr, spre Marusia: Ei, ceva-ceva idei mai am și eu, nu-i așa, *senhora*?

Așteptă fără să se miște, privindu-l pe Vladimir drept în ochi, iar chipul i se lăți într-un surâs recunoscător, de parcă ar fi primit răspunsul pe care Vladimir nu i-l dăduse niciodată.

– Trebuia să vă împac, Vova, îi strecură Marusia după ce o luară iarăși din loc. Doar nu voiai să umblăm supărați prin pustietatea asta.

– Bine, bine, făcu Vladimir.

Ea când o fi vorbit cu Ombelico? se întrebă, că nici pe ea n-am auzit-o.

– Știi ce mi se pare ciudat? continuă Mașa. Mesajele lui Lionel sunt încă pline de greșeli. Cu toate astea, noi vorbim absolut normal.

Ce naiba i se pare ei normal? se întrebă Volodia, mai ales că Mașa vorbi din nou, cu aerul că-i răspunde la ceva:

– Corect, ai dreptate. Noi îl căutăm pe François, restul nu contează.

Restul nu contează, da, da, iar mie nu-mi e frică, își zise Volodia, deloc nu-mi e frică. Eu spun ceva, dar nu trebuie să știu ce spun, poate că nu e important să știu. Important e că sunt opt grade Celsius, că vântul bate tot dinspre vest, că o să fie și mai frig. E atât de frig, încât rândunelele și berzele îngheață când poposesc pe malul bălților. Cum se chema povestea aceea a lui Oscar Wilde?

– Hai mai repede, îl auzi pe Ombelico.

Se grăbi să-l prindă din urmă. Se răcorea. Ajunseră într-un crâng de bananieri îndesați unii în alții, din care cobora o urzeală de liane groase, răsucite în fel și chip. Ploaia o dăduse într-un fel de lapoviță (Ombelico înjură sănătos, văzând asta) și frunzele uriașe ale copacilor se îndoiau deja, îngreunate de zloată. Sunt opt grade Celsius, își spuse Vladimir. I-am vorbit lui Ombelico, dar nu mi-am auzit glasul. Marusia a vorbit și ea, dar nici pe ea n-am auzit-o. Așa sunt scrise clipele astea – fără nevoia ca eu să aud tot ce se vorbește. Ombelico ne deschide calea cu maceta, căci iată, lianele s-au îndesit! Hm, s-au făcut șapte grade și jumătate Celsius. O să mai ningă preț de un sfert de oră. Undeva, în India, are loc un cutremur, iar pe submarinul lui Lionel nimeni nu se mai înțelege cu nimeni. Sunt obosit, o să am nevoie de un popas, cât de curând.

– Poftim! Zăpadă! făcu grăsanul. Vine sfârșitul lumii, João... De-aia te-au trimis aici amicii tăi? râse el strâmb.

– Ei au nevoie totdeauna de martori, îi făcu tânărul cu ochiul. Vrei să te ajut cu maceta?

– Deocamdată mă descurc. Când n-oi mai putea, îți fac semn. Întâi de toate, revino-ți, naibii!

– Păi... mi-a trecut. Răcoarea mi-a făcut bine.

– Ți-a trecut pe dracu'! Te dai mare. Nu trebuia să bei și cafea dac-ai luat coca.

João își drese glasul. Încă simțea gustul vomei. Dădu să-și aprindă o țigară, dar îl apucă greața. Scuipă într-o parte, respiră adânc și-și potrivi pasul după ceilalți. Pădurea era mai luminoasă, plină de puiet, tufe și arbori scunzi. Se mergea mai ușor. João se apropie de Vladimir:

– Vă mulțumesc, domnule Perelman, îi șopti. N-o să uit niciodată că mi-ați luat partea. M-aș fi descurcat și singur, fiți sigur, dar ați intervenit pentru mine într-un fel de-a dreptul... dezinteresat. Asta spune multe despre dumneavoastră. Pe de altă parte, sper că înțelegeți... Ce trăim noi acum, cu greșelile astea... N-are legătură cu niciun ideal politic, iar misiunea mea e exclusiv tehnică... Cât despre telefonul meu, făcu el semn spre raniță, vă dați seama, nu e decât un instrument.

– Lucrurile astea sunt prea încurcate, João. După cum i-am spus și Mașei, eu vreau doar să-l găsim pe François.

– Vă înțeleg, vă înțeleg... N-aș dori să credeți, însă, că profit de... necazul dumneavostră... hm... ca să fac o propagandă despre care știu (o știu prea bine) că vă e străină, ba chiar că vă enervează...

– João, nu-i nevoie să te scuzi.

– Vreau să spun că, pe de altă parte, nici nu-s în stare să-mi pun stavilă gurii. Vorbesc prea mult.

– Dragul meu, ești un om liber, de ce te justifici?

– Păi, v-am cam băgat la înaintare, *senhor*. Mă simt un pic vinovat pentru disputa de mai devreme. Ombelico m-a luat la ochi, dar vă rog să mă credeți, problema pe care o trăim acum e generală. Chestia asta cu literele se întâmplă peste tot – chiar n-ați remarcat-o?

– Nu prea. Mașa m-a tras de mânecă, dar eu... cum să zic... parcă i se întâmpla altcuiva, înțelegi?

– Așa, așa... Ni s-a explicat, la Centrala din Rio, că lucrurile pot să stea *și* așa. Sunt oameni care, pur și simplu, trec cu ușurință peste... modificările astea.

Atenție, sublinie el, nu mă refer la acea ușurință care-i transformă pe oameni în ființe superficiale. Dumneavoastră, știu bine, nu sunteți așa.

– Ba, poate că sunt. Uite, chiar și acum, după ce-am văzut și-am auzit toate astea, mi-e greu să înțeleg. Nu pricep cum de se întâmplă așa ceva. Poate că e doar o...

– O iluzie? îl încercă João.

– O iluzie, dacă zici tu. Cinstit să fiu, însă, nici nu știi cât m-aș bucura dac-ar fi o iluzie... cum să-i spun... *adevărată*, de neclintit.

– Serios?! Și de ce, mă rog?

– Eh, așa sunt eu. Ori de câte ori mă ciocnesc de un mister, îmi doresc să aibă puterea unui adevăr științific, dar, cu toate astea, să rămână mister și să nu-l dezlege nimeni, niciodată. Misterul mi se pare o poartă spre... of, hai s-o lăsăm baltă. Încep să vorbesc prostii, își aminti el de vechile discuții cu Sidorin și cu Islavin.

– Ba nu, *senhor* Perelman, ba nu, se însufleți João. M-ați făcut curios, căci am și eu ideile mele despre mister, știți? Eu cred că de prea multă vreme am fost amăgiți să abandonăm misterul, să-l azvârlim, așa, ca și cum ar fi un gunoi, în ceea ce establishmentul ne învață că nu-i decât naivitate, ca să nu-i spunem prostie. Dar ce ne oferă establishmentul în loc? Ce? vă întreb... Ne oferă doar rațiunea, *senhor* Perelman, nimic altceva... Iar rațiunea, vedeți dumneavoastră, rațiunea nu e, până la urmă, decât un instrument al claselor exploatatoare. Uitați-vă la Ombelico!... Da, frate, despre tine vorbesc, zise João, văzându-l pe grăsan că întoarce capul.

– Vezi ce zici, că-s cu bleaga pe tine!

– Las' că nu te bârfesc prea tare... Așadar, *senhor* Perelman... Vorbeam despre Ombelico al nostru, un grăsan, după cum vedeți... El e un om de ispravă, pilotează avioane și se pricepe se găsească urme în junglă, numai că cei ce hotărăsc pentru noi toți l-au învățat să gândească într-un anumit fel și numai în acel fel. Ca el, ca grăsanul nostru, sunt mulți, iar posesiunea, vedeți bine, îi încleștează, îi prinde în capcană, îi transformă în sclavi, îi obligă să calculeze tot timpul, să-și plănuiască ratele la casă, la mașină, să-și drămuiască viața, mâncarea, plăcerile, tot! Iar eu vă întreb: ce e rațiunea, dacă nu instrumentul posesiunii? Rațiunea dă viață proprietății, *senhor* Perelman, de-aici și opțiunile mele, care l-au scos din sărite pe Ombelico...

– De-asta mi-era frică, remarcă grăsanul. Oriunde m-aș duce, dau de unii care-mi țin prelegeri. Erai mai haios când dădeai la boboci.

– Ascultă-mă până la capăt, prietene, că s-ar putea să-mi dai dreptate.

– Eu te ascult, dar nu știu la ce folosește ce spui.

– Ba, folosește, îi sticliră ochii tânărului. Dacă tu sau alții ai înțelege că rațiunea te ține captiv, ai face primul pas ca să te eliberezi.

– Sunt liber, frățioare, m-ai văzut doar.

– S-o crezi tu! Rațiunea e idolul tău, Ombelico... Defilează peste tot, prin cărți, reviste, tratate, televizoare, pe panourile publicitare, ba chiar și în manualele tale de pilotaj. Te uiți la ea și-ți spui: eu, Ombelico cel gras, sunt părtaș la adevărul din jur, zău că-l înțeleg! Și-ți mai zici, preamărind aceeași

rațiune: uite, am instrumentele necesare ca să mă mişc în lume. Ce-ţi pasă ţie că misterul zace jos, într-un colţ, uitat de toţi? Nu mă învaţă nimic, misterul ăsta, nu-mi foloseşte la nimic, îţi zici tu, aşa că-l mai răpui o dată, fără să-ţi pese, şi te încolonezi alături de ceilalţi. Un mall n-are nimic misterios în el, cum n-au nici bordelurile, nici croazierele de lux şi nici BMW-urile turbodiesel... Cu toate astea, tu la ele visezi, din cauza lor te canoneşti, şi tot din cauza lor, ascultă-mă pe mine, s-a făcut praf şi simţul dreptăţii; ai ajuns să-ţi spui că inechitatea socială e o necesitate, un motor al progresului, uite unde te-a adus rațiunea... În schimb, iertaţi-mă că şarjez, îi luă el martor pe toţi, în schimb, misterul e democratic, revelaţia e singura care ne face egali, fără deosebire, în timp ce logica e doar o amăgire care ne deturnează de la lupta de clasă. De fapt, raţiunea e arma care justifică de ce unii au tot dreptul să stea în capul mesei, în timp ce altora nu li se permite decât să-i slugărească pe cei dintâi. Din cauza asta, iertaţi-mă că insist, *senhor* Perelman, dar sunt extrem de curios să aflu ce fel de poartă este misterul pentru cineva ca dumneavoastră...

– Doamne, câtă coca ai băgat în tine, exclamă Ombelico. Nu luaţi seama la el, *senhor* Perelman, e drogat!

Vladimir se scărpină în cap. Ombelico păşea cu fereală, aşteptându-i răspunsul, la fel şi Maşa. Erau şapte grade şi jumătate, lapoviţa se transformase din nou, în ploaie, iar cineva vorbise cu câteva minute în urmă, lângă el, cu un glas din care Vladimir nu auzise decât trei cuvinte mari şi late. Mergeau printr-o mlaştină. Undeva, în pădure, se afla fiul lui.

Mirosea a pământ ud leoarcă, iar în Sahara, știa prea bine, se pornea chiar atunci o mare furtună de nisip. Mda. Toate lucrurile astea camuflau ceva, ziua de azi era plină de semne. Suntem în ziua a optsprezecea, a lunii a noua, iar cele două numere adunate dau data de naștere a lui François – ziua de azi ar trebui să-i poarte noroc. Dacă-i răspund acum lui João și dacă sunt sincer cu el, chiar cu riscul de a părea ridicol, o să oficiez sacrificiul verbal, arderea de tot prin conversație, cea de care François are nevoie atât de mult, oriunde ar fi.

Vin după tine, François.

– Misterul e poarta spre nemurire, începu Vladimir, toți ai mei au crezut așa. Jinduiesc după el, căci dacă vreodată îl voi vedea întrupat, voi căpăta curajul să mă îndrept spre moarte. Dacă ar căpăta formă și minunea ar ființa cu adevărat, aș primi dovada că nu sunt doar sclavul substanței și al rațiunii despre care vorbeai – misterul devenit realitate ar da sens vieții de apoi. Din păcate, n-am putere să cred în mistere sau în minuni, cu atât mai puțin în dumnezei de orice fel și, în consecință, mi-e frică de moarte... Ceea ce mi-ați istorisit voi despre litere e tot un astfel de mister, numai că eu nu *pot* să-i înregistrez valoarea – nu particip la el, parcă nici n-aș face parte din pățania asta cu cuvintele greșite. Sunt doar un *innocent bystander*, mă simt ca și cum aș citi un text sau aș vedea un film cu acest subiect. Of, João, ai în față un necredincios pursânge: nu pot să cred fără dovezi și mi-e ciudă din pricina asta! Așa că, decât să iau de bun ce-mi spuneți, prefer să închei discuția... Îmi zic: poate

că João, poate că Mașa, poate că voi și cei ca voi (inclusiv Lionel) sunteți nebuni.

– Dar suspendați-vă scepticismul, *senhor* Perelman, măcar pentru câteva minute... Dați-vă frâu liber... Acceptați că lucrurile sunt altfel.

– Mă străduiesc de mult, João. Nu iese nimic.

– Mai încercați. E ca și cum cineva ar fi pus la cale un mare experiment, iar dumneavoastră l-ați trăi în direct – profitați de el! Știți cât de mulți universitari, și de la dumneavoastră de acasă, dar și din State – vorbesc de universitari, repet, nu de oamenii de pe stradă –, știți cât de mulți universitari au luat legătura cu ocultiști ca să găsească o explicație pentru cele ce se petrec acum? De unde vin greșelile astea? se întreabă toți. Ce e cu ele?

– Cunosc mulți universitari cu damblale ocultiste, remarcă Vladimir.

– Serios? se miră Marusia. Și le-au dat ocultiștii vreo explicație?

– Poftim! pufni în râs Vladimir. Mașa este, și ea, universitară, dar iat-o că vrea să pescuiască în ape tulburi...

– Ba, se apără ea, științific e să ții cont de toate punctele de vedere.

– Ce vorbești? o luă Volodia de sus. Științific e să nu ții cont de mai multe ipoteze decât sunt necesare.

Vladimir și João râseră, dar Marusia nu mai era atentă la ei. Brusc, se simți observată și, ridicând ochii, zări o maimuță urlătoare care o urmărea dintr-un bakuri înalt.

Se uită la mine pentru că așa vrea sau doar din reflex? se întrebă. Gândul o luă prin surprindere –

de unde-i venise? Privi maimuța și-și dădu seama că totul se trăgea de la ochii ei galbeni, inerți. Maimuța, neagră, măruntă, avea un cap leonin și o blană ciufulită. Continua s-o urmărească pe Marusia cu ochi fără vlagă. Deodată, se repezi printre crengi, dar se opri după numai câteva salturi.

Ochii îi erau ațintiți tot asupra Marusiei.

– Cunosc câțiva universitari din Piter, reluă ea, trăgând cu coada ochiului la maimuță, extrem de... destupați. Realiști, dar cu mintea deschisă, înțelegi? Eram curioasă să aflu dacă ei au ținut cont de ocultiștii despre care vorbeai.

– Ah, nu știu... Anecdota cu ocultiștii era un fapt divers, atâta tot. Speram să-l... dezghețe puțin pe *senhor* Perelman, iertați-mi îndrăzneala. Ce știu eu cu siguranță e că, inițial... hm... colegii dumneavoastră apropiați Kremlimului (nicidecum cei de la Petersburg) considerau că modificările astea sunt un fel de armă scoasă la iveală de NATO...

– Hei, cei despre care vorbești nu sunt colegii noștri, îl făcu atent Marusia. Tu te referi la complexul militaro-industrial, iar acolo nu sunt colegii noștri. Nu vor fi niciodată. Nu ei!

– Of, *senhora*, nu voiam să vă amestec cu toată lumea, dar tovarășii din Centrală ne-au transmis că...

– Dumnezeule, se înfurie Marusia, tu n-ai aflat că URSS nu mai există? Ce tovarăși din Centrală? Ce *tovarăși?* Cu cine naiba te întâlnești tu, João? Cine, ce-ți bagă în cap? Gata, s-a terminat cu visul de aur al omenirii – s-a ales praful de el!

– *Senhora*, așa o fi, dar eu încă mă gândesc la el. La vis, adică. Îmi pare rău după el și nu sunt singurul.

– Hai să-i luăm telefonul și să-l lăsăm să se descurce singur, zise Ombelico. Omul ăsta nu suge atâta coca degeaba. E dus.

– Nu sunt dus, Ombelico. Acolo, făcu el un gest spre sud-est, spre orașele mari de pe coastă, acolo se întâmplă lucruri tare ciudate din cauza cuvintelor greșite, iar noi, grupul nostru din Rio adică, ne gândeam că avem de-a face cu *ceva* ce urmărește să perturbe comunicațiile. Tuturor ni s-a părut ciudat că povestea asta s-a declanșat tocmai acum, când situația s-a încins în Orientul Apropiat.

– Situația e mereu încinsă în Orientul Apropiat, remarcă Marusia.

– Așa e! Drept care le trimit tuturor politicienilor din lume un gest ecologico-proletar, făcu João, împungând aerul cu degetul mijlociu, iar pentru o fracțiune de secundă, degetul lui întins și drept păru să emită un halou luminos.

Litera I, le trecu tuturor prin cap.

– Dacă-i vorba de politicieni, râse Marusia, atitudinea ta e OK, avu ea inspirația să încheie cu gestul în care arătătorul și degetul mare închipuiau litera O... Îi priviră cu toții degetele – nimic! Hm, se supără ea, la mine nu vrea... Of, João, schimbă ea vorba, habar n-ai care-i treaba cu proletariatul... În cărțile și articolele pe care vi le-a trimis Centrala, cum îi spui tu, nu sunt nici Gulaguri, nu e nici frig în case, nu sunt nici crize alimentare, nici de spațiu locativ. Comuniștii din cărți sunt niște masculi veseli, preocupați doar să fumeze și să dezbată principii, nicidecum să-și deporteze rivalii. Femelele comuniste au sânii mari, au ceva viril în priviri și-i

pun pe burghezi cu botul pe labe, una-două. Nici ei, nici ele nu sunt grași, nu bârfesc, nu divorțează și nu consumă alcool, iar statuile lor arată ca scoase direct din sălile de bodybuilding. Pentru cine n-a trăit alături de ei, activiștii de partid înseamnă o armată de Iisuși musculoși, ieșiți în lume la vânătoare de speculanți. Ce să-ți zic? Bucură-te că n-ai trăit cu frica-n sân în prima țară comunistă din lume.

– Să știți că nici la Rio nu e parfum, se înnegură João. Poliția ne arestează și nu doar pe noi, comuniștii, după cum are chef. Oamenii sunt... *menținuți* în *favelas* cu bună știință, fără medicamente și fără servicii sociale, mănâncă doar ce apucă, fac trafic, fură, se prostituează... Mulți n-au un acoperiș deasupra capului, copiii n-ajung la școală, iar cei ce-o fac au tot mai puțin de învățat. În schimb, află de mici ce bine e să se vândă pe bani și mai află că asta înseamnă libertate și că ei ar fi, din cauza asta, totuna cu cei ce-i calcă în picioare. Toți s-au trezit cu internet pe telefoane, ca să cârâie și să-și trimită poze: cine mai e ca noi, își zic, avem prieteni, ne vede lumea, suntem *bazați*... Cât despre alegeri...

Marusia făcu un gest de lehamite: se săturase de discuțiile astea. *Glasnost*, *perestroika*, prăbușirea comunismului, neocapitalismul, Rusia care privise în anii '90 în pământ, China care escalada iar istoria, Brazilia ce-și făcea loc cu coatele în realitatea financiară, India ce prospera pe seama amărâților care locuiau câte șapte-opt în cameră, Putin care se încăiera cu oligarhii ca să-și marcheze teritoriul...

Poate că João avea dreptate: poate că lumea merita o nouă revoluție – ba chiar și-un război, fie

unul care începea cu litere scrise şi pronunţate greşit... Un război-scavenger, un *gangbang* global: o lua din loc cu vorbe batjocorite şi se încheia cu marea curăţenie generală *postcoitum*... Bine că zilele astea o prinseseră departe de lume; nu voia să trăiască pe stradă prevestirea dezastrului, n-avea chef de un pişicher ca Dumnezeu, care-ţi încurca limbile înainte să-ţi dea una-n cap...

... m-a prins oboseala din urmă sau sunt de-a dreptul tâmpită? se întrebă. Căută maimuţa din priviri. N-o mai zări.

– Nu-mi mai spune de comunişti, João, zise ea. Dă-i naibii. Spune-mi doar ce concluzii au tras universitarii! Cine a pus la cale porcăria asta? Americanii? Noi? Chinezii?

– Comuniştii? Capitaliştii? Al-Qaeda? Jidanii? puse grăsanul paie pe foc.

– Cică nimeni, făcu João. Toţi au aceleaşi probleme... Radiourile, ziarele, telefoanele, televiziunile şi internetul – toate merg ca dracu'. Trăim apocalipsa typo.

– Şi nu numai, se trezi vorbind Marusia.

Braţul i se mişcă de parcă avea o vrere numai a lui, se întindea alene, căutând în frunziş o ţintă nevăzută. Mâna avu o ezitare, de parcă nu ştia ce să facă, după care degetul i se aţinti spre trunchiul unui arbore-de-cauciuc.

Maimuţa urlătoare scoase capul dindărătul copacului. O privea pe Marusia fix ca acum câteva minute. Simţindu-se urmărită, îşi dădu drumul pe o cracă mai joasă, care atârna deasupra femeii. Odată ajunsă acolo, se ghemui ciudat, poziţionându-şi trunchiul

paralel cu solul și sprijinindu-l pe coapse. Genunchii îi erau îndoiți la nouăzeci de grade, iar gambele îi erau perfect verticale. Își săltă coada oblic deasupra trupului și-o înclină până deasupra capului.

Înfățișa cifra 4, iar trupul i se înfășa, încet-încet, într-un halou luminos.

Bărbații se năpustiseră s-o fotografieze. În clipa aceea, telefonul Marusiei dădu un piuit scurt. Primise un e-mail.

– Ai semnal?! se miră Vladimir.

– Să *știi* că am, se zgâi ea în satfon. Din păcate, nu-i decât o reclamă.

– Dumnezeule mare, făcu João, nici acum nu se lasă...

Își continuară drumul, croindu-și calea printre liane și ferigi uriașe. După vreo jumătate de oră, Marusia pretinse că are nevoie de câteva minute de intimitate – le făcu semn celorlalți să se îndepărteze, iar ea se retrase la adăpostul copacilor. Bărbații se opriră la o distanță apreciabilă, dar nu într-atât de mare, încât femeia să nu le audă brichetele scăpărând și râsetele. „E mai ușor să fii bărbat, aici, în junglă", chicoti Ombelico, „nu mi-o luați în nume de rău, *senhor*..." „De ce să ți-o iau?" râse Volodea.„Și eu fac pipi din picioare." João râse și el și le dădu dreptate. Oare João și Ombelico chiar nu se sufereau? se întrebă Mașa. Pufni. Se mai uită o dată spre ei și, fiind sigură că n-aveau cum s-o vadă, scoase telefonul din buzunar și deschise e-mailul primit.

CAPITOLUL 36

În care aflăm ce fel de om e fostul iubit al Marusiei. Jocuri la Kremlin.

Dragă Mașenka, începea mesajul, poate că nu ți-aș fi scris niciodată dacă nu se întâmpla nenorocirea asta (la tine cum e?) cu literele... Dar ea s-a întâmplat. Așadar: aveam de ales? Ne desparte o distanță prea mare, iar eu n-am cum să vin să te văd; pe de altă parte, mă tem că în curând n-o să mai fiu în stare să-ți vorbesc sau să-ți scriu, așa că profit de armistițiu: de câteva ore vorbim și scriem omenește, prin urmare mă grăbesc să-ți trimit această misivă (lol).

Norocul meu că nu ți-am rămas dator cu nimic! îmi zic, bătrânește, ca înainte de marele rămas-bun, dar am ghinionul că încă mă gândesc la tine într-un fel nepermis. Iată de ce mă văd obligat să-ți împărtășesc anumite lucruri repede-repede, cât mai pot s-o fac.

Încă ceva. Nu știu dacă acolo unde ai ajuns tu e nevoie de atâtea cuvinte, dar aici, acasă, mai bine de 90% din situații sunt rezolvate prin vorbe de toate felurile, îți amintești? Ei, bine, din pricina literelor care au luat-o razna, cam tot ce înseamnă viață la

noi s-a gripat. Ca să înțelegi mai bine, află că în ultima săptămână, abia am fost în stare să dau dispoziții coerente firmelor mele din Siberia, motiv pentru care directorii mei s-au bâlbâit mai rău ca niciodată. Cineva trebuia să repare brambureala, așa că am fost nevoit să mă duc la Iakuțk în persoană, dar chiar și așa am trecut prin greutăți cumplite: fără relațiile pe care le am la nivelul cel mai înalt în aviația *noastră* militară, n-aș fi ajuns acolo nici până acum. Cât despre zbor, ce să-ți zic... Era să pierim cu toții pentru că, pur și simplu, ne-am rătăcit deasupra taigalei. Am rămas fără GPS, legăturile radio au căzut (chit că zburam cu un prototip IL-112, doldora de *hi-tech*), kerosenul se termina văzând cu ochii, iar pilotul nu era în stare să găsească un loc de aterizare. Am avut un noroc chior, Mașa: pilotul a descoperit (în timp ce planam fără motoare!) o pajiște lungă și îngustă, doar puțin înclinată într-o parte, în mijlocul unei păduri de pini.

Am aterizat forțat în ultima clipă.

Pajiștea, să nu râzi, era plină de oi. Avionul a fărâmat niște garduri înalte de lemn, a spulberat câteva animale, după care a capotat și a luat foc. În bulibășeala aia teribilă, m-am lovit la cap și am leșinat. Mi-am revenit doar când doi bărboși se chinuiau (ah, ce m-am îngrășat!) să mă tragă afară din avion. Da, așa să știi, erau doi tineri bărboși, și prima dată am crezut că erau preoți, ceva. În jurul meu (câteva clipe am crezut că visez), alți bărboși îi scoteau dintre resturile aparatului pe nefericiții mei tovarăși de zbor, iar după ce ne-au întins pe pajiște, avionul

a pufnit sec, din toate încheieturile, și l-au cuprins flăcările din bot și până la coadă.

Am leșinat.

Mi-am revenit după vreo cinci minute. Eram tot pe pajiștea aia, numai că fusesem târât, alături de ceilalți, departe de avionul care ardea din răsputeri. Oile păşteau fără grijă, iar bărboșii se uitau urât unii la alții. Nu-și vorbeau, nu se amenințau, dar simțeai că aveai de-a face cu două grupuri ce nu se aveau bine și că doar accidentul îi adusese împreună. Ce-i drept, unii colaborau, ca să zic așa – se chinuiau să-i ajute pe răniți, îi așezau mai bine, îi spălau, își rupeau bluzele și-i pansau, na, făceau ce se face în caz de accidente, dar nu-și vorbeau unii altora nici morți. Încă nu-mi era clar ce se petrece și am dat să mă ridic, ocazie cu care m-am prins că sunt plin de sânge. Eram amețit și nu mă țineau picioarele, mă simțeam ca după knock-outul ăla nenorocit pe care mi l-a administrat Sorokin, nu știu dacă-ți amintești, că nu mai eram împreună.

Bărboșii s-au repezit la mine, m-au forțat să mă întind, unul din ei mi-a adus apă și m-a spălat pe față.

– Unde suntem? am întrebat, dar bărbosul mi-a făcut semn să tac și a continuat să mă curețe.

Doi dintre tovarășii mei muriseră, iar cei ce ne salvaseră se uitau la ei, neștiind ce să facă. Parte dintre bărboși vorbeau între ei într-o limbă pe care n-o pricepeam, gesticulând intens. Până la urmă, unul care vorbea rusește și unul care vorbea în limba aceea necunoscută s-au apropiat și au schimbat câteva cuvinte, în șoaptă. Nu-i auzeam, dar mi-era clar că vorbeau despre noi, parcă negociau ceva.

– Sunteți militari? m-a întrebat unul.

– Doar unii, am zis. Eu nu sunt.

– Bine.

Îi spuse chestia asta celui care negocia, iar acela se apucă să-i dea o explicație lungă celui cu care discuta în șoaptă. Argumenta, numărând pe degete, iar interlocutorul îl privea, încruntat.

– Câți au murit? l-am întrebat pe bărbosul de lângă mine.

– Prea mulți. Doi.

– Restul sunt întregi?

– Restul au avut noroc, cred. Să vedem cum vă cărăm până sus.

Cei ce negociaseră își întoarseră brusc spatele, iar cele două grupuri se despărțiră fără să-și ia la revedere și fără să se privească. Cei ce nu vorbeau rusa săltară oile moarte în spinare și-o luară la vale, iar ceilalți se apucară să ne târască, pe toți cei din avion, vii și morți deopotrivă, la deal.

– De ce-au plecat? am întrebat, petrecându-i cu privirea pe bărboșii care se duceau în vale. Ajunseseră la marginea pajiștii și treceau printr-o poartă deschisă larg, pe care au avut grijă s-o încuie cu un lacăt barosan înainte să dispară în pădure. Cine sunt? Vreau să le mulțumesc.

– Le mulțumiți mai încolo. Acum vă ducem la noi. Nu vă ridicați! N-o să facem bilanțul, parcă așa se spune, decât după ce-ajungem sus.

M-am lăsat pe mâna lor. Și-atunci mi-am dat seama, fără dubii, că aveam de-a face cu călugări de-ai noștri, ortodocși. Din depărtare, din pădure, de dincolo de pășunea împrejmuită, se ridică un cântec răgușit, emis pe nas parcă, acompaniat de o lăută din

aceea scurtă, tadjikă – erau bărboşii care plecaseră cu oile în spate. Un călugăr scuipă în direcţia lor, un altul îl scutură de umăr, furios, făcând semn spre noi, după care se pregătiră să ne care la deal. Chiar atunci, încă un tovarăş de-al meu îşi dădu duhul, vărsând o grămadă de sânge închegat. Călugărul care vorbise cu tadjikul strigă la ceilalţi, mânându-i de la spate:

– Ne-om face crucile şi ne-om ruga, aşa cum se cuvine, după ce-i ducem la noi, 'nţeles?

'nţeles!

Între timp, alt călugăr, foarte tânăr, aduse pături. Ne puseră în ele cum ştiau mai bine şi pornirăm la deal.

Călugării care târau de mine, doi slăbănogi străvezii, săracii, asudau şi oftau, că deh, depăşisem de mult suta, dar nu s-au plâns. La scurt timp după ce-am ieşit de pe păşune, hoţeşte parcă, strecurându-ne printre bulumaci (gardul n-avea poartă în partea de sus), avionul a bubuit puternic, o flamă a ţâşnit în înalt, iar unda de şoc ne-a trăsnit. Apoi, nu ştiu cum, incendiul s-a înmuiat.

Am scăpat, am realizat eu atunci, era să mor şi am scăpat cu viaţă!

– Oi, oi, făcu un călugăr, mare e puterea lui Dumnezeu!

Şi ne puseră pe jos ca să aibă răgaz să se aplece până-n pământ şi să-şi facă crucile de rigoare, fără să mai ţină cont de îndemnurile celui ce le era stareţ. Până şi cântecul din pădure încetă, iar bărboşii de dincolo de pajişte, tadjicii, ieşiră dintre copaci şi se luară cu mâinile de cap: explozia le mai omorâse trei oi.

– Na! făcu unul dintre călugări, rânjind.

– Artimon! îl repezi stareţul.

Şi am pornit la deal.

Ce loc minunat, nu-mi venea să cred… Cărat în pătură, zăream în depărtare un drum de pământ ce şerpuia de-a lungul unui pârâu; se strecura printre pini până aproape de Lena cea limpede. Dincolo de Lena, o luncă plină de bălţi pe care se presărau raze de soare răzleţe, iar în spatele luncii, un şir de stânci abrupte, albe-cenuşii. Un uliu plutea nemişcat – pesemne ochise un hârciog, ceva. De jur-împrejur, pădure. Nu mirosea decât a pământ jilav şi a cetină. Ici-colo, nişte albăstrele târzii şi un fel de roşcove sălbatice, crescute printre ciuperci lătăreţe, aurii. Ploua molcom. Era răcoare. Dindărătul brazilor, de pe o colină împădurită, se auziră clopotele şi toaca mănăstirii.

Era o mănăstire din lemn, seacă, curată, urcată pe un tăpşan verde precum smaraldul, de unde puteai să urmăreşti meandrele Lenei până hăt, la naiba. Doisprezece călugări trudeau acolo zi şi noapte, în cinstea Sfântului Toma al Răsăriturilor, acesta fiind hramul mănăstirii.

Abia scăpasem de moarte, vezi bine, şi-abia ce-i mulţumisem Domnului (mă crezi?), când gândurile mi se buluciră din nou la cele lumeşti. Mă uitam la călugării aceia, la anteriile lor negre, şi nu reuşeam să nu le asemui cu nişte uniforme. Îmi spuneam: Stas, Stas, uite că nici sfinţii nu scapă de uniforme, ce te plângi?

Ştii că nu suport uniformele – îţi aminteşti, nu? La şcoală nu mi-au plăcut, pe cele de la premilitară nu le-am suferit, iar pe cele de la armată, din facultate,

le-am urât de-a dreptul. Nici blugii nu-i înghițeam, dar până la urmă tot n-am scăpat de uniforme – zi de zi, mă înfățișez celor din jur într-o uniformă de elită: costum Armani, cămașă Pierre Cardin, cu *piepți*, cravată Zegna și pantofi Lattanzi. Aici s-a ajuns, Mașenka – dau peste 6 000 de dolari pe uniforma mea doar ca să merg la birou. Nu de cheltuială mă plâng (sunt putred de bogat), numai că de ce ți-e frică nu scapi; iau foc când scot bani din buzunar pentru ceva ce m-a plictisit mereu.

Viața mea n-a ieșit cum am vrut... Să fii tu de vină? Să fiu eu? Până una-alta, spun că responsabilitatea e a *mea* – în definitiv, fii atentă ce mormăi când mă bărbieresc: Ce mai laș căcăcios ești și tu, Stas Maslak! Faci bani cu ghiotura, dar nu te bucuri de ei! Ești anexa conturilor din Insulele Cayman, la ce naiba te mai chinui să câștigi, dacă nu profiți de avere? Nu știi să pierzi timpul, nu te plimbi fără scop, nici muzică nu mai asculți...

Mă rog. Iată la ce mă gândeam când stăteam în trapeza mănăstirii, bând ceai cu călugării (sunt toți foarte tineri). De la uniforme și bani, gândurile mi-au zburat la tine și, pentru că acolo, în mănăstirea Sfântului Toma al Răsăriturilor, aveam pentru prima oară un timp mort după nu-știu-câți ani, m-am gândit la tine mai mult. Ce-i drept, nici călugării ăia n-aveau cum să mă liniștească – stârneau păcatul invidiei, căci niciunul nu era vreun tâmpit, toți aveau studii superioare, cele mai multe fără legătură cu teologia, și uite că avuseseră puterea să zică: Haț! și să taie lesa care-i lega de oraș. Să-ți mai spun că starețul era expert

în IT, cu doctorat şi tot tacâmul, şi că, până la un punct, avusese acelaşi traseu financiar ca mine?

În fine. Telefoanele erau moarte, radioul nu prindea decât paraziţi, iar stareţul îi închisese gura cu o palmă şmecheră; nu se auzeau decât clopotele, sâsâitul samovarului şi talăngile de la gâtul oilor rămase în viaţă. Călugării vorbeau în şoaptă (făcuseră legământ de tăcere, şi noi, cu accidentul nostru, le dădusem jurămintele peste cap), iar vântul ce se strecura printre brazi îmi aducea aminte de basmele pe care mi le spunea bunica acasă, când eram mic. Pe vremea aia, fiecare zi era mai nesfârşită decât cea dinainte.

Şi aşa se face că m-am hotărât să-ţi scriu. Recunosc, am cochetat cu ideea aproape trei luni. Aş fi preferat s-o fac cu stiloul, pe hârtie fină, şi să-ţi trimit misiva prin poştă, ca pe vremuri, dar cum să fiu sigur că poştaşii ajung tocmai în bazinul superior al râului Xingu?

Vreau să mai afli ceva înainte să intri în carnea mesajului: nu m-am decis să-ţi scriu pentru că am văzut moartea cu ochii şi nici pentru că am petrecut câteva ore printre călugării mănăstirii Sfântului Toma, a căror simplă prezenţă te îndeamnă la bunătate şi împăcare. Ziua aceea minunată nu mi-a oferit decât *prilejul* să comunic cu tine după mai bine de 25 de ani de la ultimul nostru schimb de cuvinte. Vreau să spun că m-am hotărât să-ţi scriu din motive mult mai întemeiate decât trăirile amestecate pe care le-am resimţit la mănăstire, când până şi-un ticălos ca mine a simţit nevoia să-i mulţumească Domnului. Iată-le:

În primii ani de după ce l-ai ales pe Vova, n-a trecut o zi măcar fără să mă fi gândit la tine – ți-o spun pentru că-s rus până-n măduva oaselor! Mă gândeam la tine și te blestemam atât de mult, încât mi se încingeau ceafa și urechile ori de câte ori îți pronunțam numele. În timp, am ajuns să mă gândesc *și* cu duioșie la perioada petrecută împreună, dar am început prin a-ți spune de blesteme doar ca să înțelegi cât de furios am fost.

Pe măsură ce-au trecut anii, lucrurile s-au mai aranjat: am înțeles mai multe, m-am înțelepțit și am acceptat, după cum a zis cândva mikado-ul, am acceptat inacceptabilul – drept care am început să nu te mai blestem. Tot atunci mi-am dat seama de ce l-ai ales pe nefericitul de Vova. Eram prea tineri, iar faptul că el a fost atât de direct, împărtășindu-ți visurile lui (apropo, și le împlinește? – că de asta nu mi-am dat seama încă... ☺), faptul că el ți-a împărtășit visurile, așadar, a cântărit mai mult decât îmi imaginam... Tu crezi că eu nu visam la explorări nemaipomenite și la războaie ieșite din comun, în care eu jucam rolul principal și-n care te atrăgeam și pe tine, doar ca să-ți demonstrez cine e cu adevărat Stanislav Viktorovici Maslak? În fond, știi bine că mă dădeam cu capul de pereți când îl ascultam pe Stevie Ray Vaughn, cântând *Voodoo Chile* la Austin City Limits, deci ți-ai dat seama și singură ce suflet năbădăios aveam (lol!).

Erau, însă, anii ăia nenorociți în care lumea învăța să facă bani, toți vorbeau numai de asta, iar eu, idiot, mi-am imaginat că și tu făceai parte din trend. Eram tânăr, eram campion universitar la box, mă pricepeam să scot bani din piatră seacă și o făceam

fără să mă căznesc. A face bani, știi, aduce cu un demers artistic. Aștepți inspirația, ea vine peste tine pe nepusă masă, numai că în loc să pictezi, să scrii sau să compui, pui cap la cap niște informații eterice care, în final, se transformă în ceva volatil, subtil, ba chiar de-a dreptul efemer, precum un filigran din abur. Filigranul cu pricina, însă, pune lumea în mișcare.

Vorbesc despre bani, Mașa, despre banii zilelor noastre.

Ei, bine, tu nu erai la curent cu *toate* afacerile mele, dar află că făceam bani buni și pe vremea când te duceam la concertele alea nebunești de pe stadionul Petrovski. Te luam fuga de la cursuri, alergam să-i vedem pe Robert Plant și pe Jimmy Page cântând *Kashmir* live sau pe Jeff Beck intonând *Nadia* la chitara lui „intergalactică" (un Fender Stratocaster despre care vorbeam cu toții la bere, mai ții minte, nu?), dar eu intrasem încă de pe atunci, până-n gât, în industria carbonului, adică îmi ziceam că, dacă viața de pe planeta noastră se bazează pe carbon, atunci și afacerile mele tot pe carbon să se bazeze – prin urmare m-am ocupat de diamante, petrol și lemn, ceea ce constituie și azi grosul afacerilor mele. Am pus pe picioare primele mele firme încă din facultate, de pe vremea noastră, ca să zic așa, și m-am înavuțit ca un porc nesătul. Lumea toată mă suspecta că am dat lovitura, nicio colegă nu rezista la bănuiala asta, toate erau geloase pe tine, iar eu credeam, prostește, că nici tu nu ești imună la bănetul meu nedezlănțuit pe deplin.

M-am înșelat. Tu aveai chef de-un erou năprasnic, nu de-un negustor, mi-ai și spus-o, ții minte?

– Bani au și cecenii, Stas, ce să fac cu banii tăi?

Mi-a fost ruşine să-ţi dau răspunsul pe care-l meritai. Ce? Îţi imaginai că eu nu făceam lucruri deosebite? Credeai că nu exploram, şi eu, teritorii virgine şi că nu încercam să desluşesc secrete, aidoma lui Volodia? Făceam chiar şi arheologie experimentală, dacă vrei să ştii – cine a mai cercetat nemijlocit, până la mine, ieşirea din relaţiile economice ale comunei primitive şi transformarea lor în acumulare primară de capital? Căci asta era, Maşa, marea privatizare pe care am trăit-o cu toţii... Cine şi-a mai scobit minţile, înaintea mea, ca să găsească mecanismul economic prin care statul este externalizat din orice fel de activitate? Aveam o cooperativă în Iakuţia şi mă ocupam de catteringul unei mari companii de stat, care exploata diamante... Nu mi-a luat mai mult de un an ca să transform statul şi exploatarea diamantelor într-o banală anexă a bucătăriei pe care-o conduceam... Cine crezi tu că a pus la cale magnifica suveică între ţigări aduse pe sub mână din Liban, un bar la modă din Piter şi-o exploatare petrolieră, astfel încât fiecare gheşeft să-l crească pe celălalt şi tot aşa, în spirală?

În fine. Orice ţi-aş fi spus, tu tot mi-ai fi dat peste nas. Şi aşa au trecut anii, noi ne-am văzut fiecare de viaţă, iar eu am ajuns să mă gândesc din ce în ce mai rar la tine. Ştiam că treceai prin clipe grele, pentru că, odată cu bogăţia, a venit şi puterea, iar lucrul de care n-am fost în stare să mă dezbar niciodată a fost să trag cu ochiul la tine: voiam să văd ce mai faci. L-am plătit pe cel mai mare expert în filaj din Piter ca să-mi dea rapoarte săptămânale despre tine, însoţite de fotografii. Ştiu tot ce ai făcut de când ne-am despărţit,

aş putea chiar să-ţi deschid şi-un cont pe Facebook şi nici măcar tu nu ţi-ai da seama că altcineva postează în locul tău. De pildă, ştiu că acum câţiva ani ai tras o plimbare pe Fontanka (era primăvară), privind lung la palatul în care locuiesc. Sincer să fiu, nu ştiu cum aş fi reacţionat dacă mi-ai fi bătut la uşă. După cum ţi-am spus, ajunsesem să mă gândesc tot mai rar la tine şi, în plus, mă îndrăgostisem prea tare de copiii mei ca să fiu în stare să reluăm relaţia.

Nu mai pun la socoteală că: 1) mă îngrăşasem, 2) încasasem câteva operaţii, inclusiv una ca să slăbesc, 3) oboseam mult mai uşor şi 4) de îndată ce ajungeam acasă, cădeam lat în canapea (la fel fac şi acum), butonând ca fraierul telecomanda, deşi nu mă uitam la nimic. Doar în ultimul timp am fost cevA mai atent la ştiri, de când cu necazul cu literele, pentru că altminteri ştirile au avut timp să-mi devină un simplu instrument, fiindu-mi aduse pe tavă, la ore fixe, de cineva plătit anume.

Ce vreau să ştii, însă, deşi văd că tot amân s-o spun, e altceva. Nu numai că am tras cu ochiul la tine, dar m-am şi băgat în viaţa ta personală. Nu suportam să-l văd pe netotul ăla (ăsta-i Vova pentru mine, ce să fac!) cum se bucură de fiecare părticică din tine, în timp ce eu trebuia să mă mulţumesc cu nişte rapoarte seci, însoţind instantanee în care – culmea! – mai şi râdeai, cu adevărat fericită. Prin urmare, mi-am pus detectivii *şi* pe urmele lui, iar eu m-am apucat să învăţ despre obsesia lui, cea cu care mi te luase de sub nas. N-aveam timp liber – în fond, neocapitalismul e un fel de stahanovism temperat – dar ţi-am spus că afacerile mele erau conduse de

inspirație și că riscurile mă făceau să freamăt, așa că a învăța despre acel Fawcett al lui Vladimir nu era decât calea prin care puneam pe picioare alt business: cel prin care-i trăgeam preșul de sub picioare lui bărbată-tău.

Plănuiam acest business fără sete, fără patimă – ca pe o măiastră lovitură la bursă. Nu-mi plac oamenii lipsiți de merite și nu înțeleg de ce li se cuvin beneficii câtă vreme nu riscă nimic. Iar a învăța, pur și simplu, a deveni doct, iartă-mă că-ți spun, nu e cine știe ce merit – oricum, nu mai implică riscuri de când tuberculoza studentului a dispărut ca opțiune. Asta era problema mea fundamentală cu Vova, asta-mi propusesem să-ți demonstrez.

Așa că am devenit și eu, încet-încet, un expert în Percy Harrison Fawcett. Bietul de el – el *era* un meritocrat! Uite numai câți leneși și nătărăi a târât în trena aventurilor sale: călători, ziariști, copii, rude, exploratori, arheologi, prieteni, învățați, necunoscuți; toți s-au ales cu bani și/sau faimă de pe urma lui. Numai soțul tău nu reușea, neghiobul, să iasă din bibliotecă în numele idolului său.

Nu merita să i-o trag peste bot? Spune tu, Mașa! Nu merita să-l fac de râs? Nu merita să-ți arăt *cât* de greșit ai ales?

Trebuia s-o fac și uite de ce: deși reușisem să nu mă mai gândesc la tine atât de des, trebuie să recunosc că încă te visam. Nu se întâmpla decât o dată la 3 – 4 luni, dar erau vise de mii de cai-putere: se făcea că eram amândoi tineri, prinși în acțiuni cotidiene banale, de parcă ne-am fi întors în timp și am fi fost „din nou împreună“, după cum ne învață telenovelele.

Ori de câte ori aveam un asemenea vis, mă trezeam lac de sudoare (şi nu numai), mă cuprindea din nou furia şi nu-mi mai găseam locul, iar femeia de lângă mine îmi devenea brusc străină şi aşa rămânea câteva zile.

Ei, bine, pentru toate nopţile alea crunte, trebuia să-l plesnesc pe Vova să-i clănţăne dinţii! Dacă vrei să ştii, mi-ar fi fost mult mai uşor să-l dau de-a dura în faţa ta cu o chestie banală, singura în care şi-a demonstrat şi el coaiele, numai că n-aveam cum să-ţi dezvălui povestea cu pricina, nefiind (ah...) testosteronic din partea mea. („Dumnezeule, uite că şi Stas a aflat!" îşi spusese Maşa, citind paragraful.) Dar eu am ales calea grea şi m-am apucat să-i citesc lucrările de specialitate. Are un stil ştiinţific atractiv, de ce să n-o recunosc, dar e asta, oare, suficient? Mă întrebam: cât o să-şi permită să te mai ţină lângă el, neonorând promisiunile „marilor" descoperiri la care te făcuse părtaşă? Ai să suporţi toată viaţa un film fără finalizare, un *coitus interruptus* ştiinţific, o mângâiere stearpă? Deja vedeam cum încercai tot soiul de derivative (studentul ăla al tău), cum te chinuiai, cum te uscai şi cum licărirea din ochi ţi se ştergea. Mă întrebam: oare prin femeia asta mai curge sânge adevărat sau doar un fel de apă chioară, un iaurt nenorocit, o zeamă călduţă, trezită?

Lucrurile se aseamănă între ele, însă. Ce diferenţe sunt între un consiliu de administraţie şi un cuplu, fie el cu copii? Prea puţine... Prin urmare, eram sigur că, până la urmă, atitudinea defetistă a lui Vova (ce cuvânt comunist plin de har!) va sfârşi prin a te înfuria, astfel încât am făcut tot ceea ce-am putut ca să-i

pun bețe în roate. Îmi dădusem seama că-l alesese pe Fawcett nu pentru că ar fi visat să-i ia urma, ci pentru că Fawcett era tot ceea ce el, Vladimir Perelman, n-avea să devină vreodată. Misiunea mea era să ți-l dezvălui pe soțul tău așa cum e cu adevărat, iar pentru asta, niște șicane erau suficiente la cât de îngrămădit e el.

Am început prin a-i sufla de sub nas indiciile care, prin absurd, i-ar fi vârât ardei în fund. Statuete și hărți, scrisori și mărturii – cum aflam că Vova al tău era pe urma vreunui artefact, hop și eu, puneam mâna pe artefactul cu pricina și-l lăsam pe bărbată-tău cu buzele umflate. Se apuca să verifice o ipoteză? O aflam imediat și-o răspândeam printre ceilalți arheologi cât ai zice pește. L-am urmărit la congresele de specialitate, iar acolo l-am cunoscut și mai bine. Vova se baza (cred că ți-ai dat seama) doar pe *legenda* englezului, pentru că în sinea lui îi era frică să plece pe urmele lui, așa că s-a autoconvins că Amazonul n-avea nimic de oferit lumii arheologice. Până și aici, într-o sferă pur mentală, încârligatul de Vova nu se dezmințea: se dovedea un ins comod, cu convingeri conservatoare, luând (fără să-și dea seama) partea celor ce susțineau că jungla n-avea resurse ca să suporte o civilizație de tip urban.

Și dacă n-avea dreptate? m-am întrebat eu, inginerește. Dacă Fawcett și toți cei dinaintea lui, care căutaseră Paititi în Peru, care excavaseră la lacul Guatavita din Cundinamarca, care căutaseră minele lui Muribecca în junglă – dacă toți ăia avuseseră, *ei*, dreptate?

Trebuie să fac o paranteză. Pe vremea aceea începusem să mă trezesc zi de zi cu o supărare... cum

să-i spun?... cu o supărare geopolitică, că nu ştiu să-i zic altfel. Dacă aş fi fost american, aş fi dat fuga la psihanalist, aşa însă, am fumat mai mult ca înainte şi am dospit o bună bucată de vreme în suc propriu. Ce se întâmplase?

Până în 1991, când făceam ochi dimineaţa, mă trezeam cu ideea clară că trăiesc într-un spaţiu uriaş – aparţineam unui teritoriu colosal, întins de la Marea Baltică şi Podişul Lublinului, până la strâmtoarea Behring şi Oceanul Pacific; de la Murmansk şi Oceanul Arctic, până în China şi Afganistan, în Iran şi Turcia. În ţara în care mă trezeam eu se afla cel mai mare lac din lume, tot acolo era (şi mai e) cel mai adânc lac din lume, iar râul nostru cel mai solid, Ienisei, era de două ori mai lung decât amărâta de Dunăre europeană, cea atât de mult cântată...

Iar acum? În ce fel de ţară mă trezeam? Eram tot cei mai mari, dar nu mai ajungeam nici la Carpaţi, nici în ţările celor *O mie şi una de nopţi* şi nici măcar la Kiev, Tallin, sau Minsk – oare ce-o să se întâmple cu noi peste un veac? mă întrebam. De ce armata noastră nu mai e la fel de temută? De ce importasem din Occident obiceiuri infecte şi cuvinte fără saţ? Câte rachete mai puneam pe orbită? Câte mărci de votcă contrafăcută şi-au făcut loc pe piaţă? Câte Suhoiuri mai puteam ridica în aer? Ce exportam şi ce importam?

Vezi, Maşa? Vezi câte legături tainice există între ce simţi tu ca om, când faci ochi dimineaţa, şi întinderea patriei tale? Vezi în ce fel ajunge să te influenţeze pe tine, cetăţean de rând, puterea ţării în care trăieşti? Mă întreb: oare ce amploare au

gândurile unui cetăţean din Andorra? Dar ale unuia din Insulele Tonga? De ce sârbii n-au un Ceaikovski? De ce afganii n-au un Dostoievski? De ce mongolii n-au un Iliuşin?

Pe de altă parte, de ce n-am reuşit noi, ruşii, să naştem un Einstein sau un Niels Bohr? De ce n-avem niciun Columb? Poate că din cauză că nici spaniolii n-au un Gagarin? Iar francezii, de ce n-au găsit o Laika pe străzile Parisului? Dar atunci, de ce nu suntem în stare să dăm lumii un Rockefeller (nu mă simt aşa ceva şi nici chiar Deripaska n-are asemenea pretenţii)? Cum e posibil ca Bill Gates să nu se fi născut la Smolensk sau la Vladivostok? Tot aşa, mă întreb şi de ce n-au reuşit danezii să nască un Sikorski sau cehii un Mendeleev.

Gândurile astea mă făceau să înnebunesc. Mă înfuriam – cum de-a decăzut ţara noastră într-atât? Când vom mai da noi lumii un Stravinski? Dar un Tolstoi? Dar un Ţiolkovski? Când o să mai inventăm noi un Sorge şi când o să mai fim în stare să atragem de partea noastră cinci absolvenţi de Cambridge (chit că erau gay) şi când o să mai avansăm noi la excepţional un general al Uniunii Sovietice precum Kim Philby? Când o să punem din nou la bătaie un Stalin, care să toarne gogoşi pe gâtul unora ca Churchill şi Roosevelt, iar ăştia să zică şi mersi, pe deasupra? Când? N-am rămas decât cu Teatrul Bolşoi şi cu o echipă de hochei care a început să scârţâie – să ne mulţumim cu atât?

Fireşte, discutam despre aceste lucruri şi cu apropiaţii mei. În plus, le făceam publice şi în revistele care-mi luau interviuri (niciodată nu-i lăsam să mă fotografieze) şi, spre deosebire de cei mulţi care

gândeau la fel ca mine, presa *ținea* cont de părerile mele: în fond, erau părerile lui Stanislav Maslak, Rechinul Posac din Fontanka.

N-a trecut mult și lumea a început să mă perceapă într-un fel anume – am fost informat că, în câteva rânduri, și tu te-ai exprimat despre mine în termeni elogioși. Ba chiar, într-o seară, la restaurantul acela de lângă Grădina Taurida (am un lapsus, nu-mi amintesc cum se cheamă), unde obișnuiai să ieși cu colegele de catedră, ai vorbit foarte frumos despre mine, atât de frumos, încât n-am avut de ales și mi-am petrecut noaptea cu ochii în tavan, încercând să mi te amintesc și să te evoc cât mai bine, chiar dacă nevastă-mea sforăia încetișor alături de mine, după o partidă de sex cutumiar.

Pe de altă parte, pe vremea aceea, identificasem un individ care avea potențialul să i-o tragă științific lui Vova al tău. Era vorba (între timp, ai aflat) de Hagenbeck, profesorul de la Universitatea din V...t. Tu vorbiseși frumos despre mine, iar părerea mea despre Vova nu se ameliorase – așa că m-am decis să pompez bani în ipotezele lui Hagenbeck. Am contactat Universitatea din V...t. prin interpuși și le-am făcut o ofertă de nerefuzat. Am plătit tot, înțelegi? – tot! – iar în șase luni, Hagenbeck pleca la Kuhikugu, pe râul Xingu, cu arme și bagaje finanțate din firimiturile căzute din fondurile mele de protocol. În doar 18 luni, a umplut presa de specialitate cu sumedenie de articole și a provocat un scandal în lumea arheologică, privitor la sustenabilitatea unei culturi urbane în Amazonia. Chestia asta m-a costat mai puțin decât un sejur în Kenya, cu plimbări, safari,

maseuze şi tot tacâmul, inclusiv bodybuilderiţele de la Osaka, pe care le-am adus cu un charter la Kisumu, pe malul Lacului Victoria... În fine, Hagenbeck era convins că o civilizaţie vastă era extrem de posibilă în pădurea din Mato Grosso şi, în plus, era în stare să-şi pună pielea pe băţ pentru asta. Oamenii şi-au adus din nou aminte de Fawcett şi de expediţiile lui, a ieşit o furtună mediatică într-un pahar cu apă, iar scopul meu a fost atins: pe Vladimir Perelman nu-l cita nimeni, pe Vladimir Perelman nu-l întreba nimeni nimic, Vladimir Perelman nu exista, Vladimir Perelman nu era decât un proletar, în sensul că avea un apartament pe strada Şamşeva şi că propagase specia mai departe prin cei doi copii ai săi (să fie sănătoşi, ei n-au nicio vină!).

Atunci a fost prima oară după mulţi ani când m-am gândit serios să te caut. Aveam chef să te invit la o cafea, la Palkin, pe Nevski Prospekt, să stăm puţin de vorbă într-un mediu pe care-l consideram mult mai adecvat decât ce-ţi oferea soţul tău. Nu ţi-aş fi spus nimic despre Vova – te-aş fi lăsat să tragi concluziile singură, doar parcurgând meniul de la Palkin.

N-am făcut-o: nu mai puteam să te chem, nu mai voiam să te privesc în ochi, nu-mi mai dădeam voie decât să-mi amintesc de tine şi să te visez, chestie care se petrecea, oricum, şi fără vrerea mea.

Am amintit de această dorinţă nefinalizată doar pentru că, în chiar ziua în care-mi propusesem să te sun, la numai câteva clipe după ce m-am răzgândit, secretara m-a anunţat că mă căuta cineva de la Paris. Nu, nu era cineva cunoscut – era un român care

pretindea că băuse cu mine o Chartreuse, la Deux Magôts.

Nu-l ţineam minte. Am rugat-o pe secretară să-l descoasă niţeluş, numai că fata era neexperimentată: lăsase să se înţeleagă că mă aflam în birou.

– Vă rog să mă credeţi... i-am explicat că sunteţi ocupat, dar dânsul a insistat... Dacă nu vreţi să vorbiţi, încă mai pot să-l expediez...

Gafase. Ştia că gafase major şi o cuprinsese teama. M-am uitat la ea: era prima generaţie încălţată, o fată zdravănă de pe lângă Iaroslavl, blondă, tunsă scurt, plesneau hainele pe ea. Mi-era clar că aveam s-o reţin peste program şi că ea, ce să facă, se va supune – o şi vedeam în vara următoare, cum mă însoţea în Vietnam, unde ea şi cu bodybuilderiţele de la Osaka...

Pe moment mi-a fost milă de ea:

– Bine, am lăsat de la mine, dă-l încoa'. Altă dată să fii mai atentă!

Am deschis telefonul.

– Bună dimineaţa, domnule Maslak, începu necunoscutul, sunt Jean Patrulesco. Îmi cer scuze că dau buzna, dar mi-a fost *impossiiible* să mă abţin. Nu ştiam că aveţi nişte puncte de vedere atât de radicale...

Habar n-aveam la ce se referea. Apoi mi-a dat să înţeleg că citise în *Le Monde* un interviu de-al meu în care împărtăşeam senzaţia de înstrăinare geografică despre care ţi-am vorbit mai sus. Pe urmă mi-a spus de unde mă ştia: cică ne cunoscusem la Deux Magôts, în urmă cu doi ani, după ce semnasem

un contract pentru exploatarea resurselor forestiere din Guiana Franceză.

Nu-mi era clar ce poftea. Nu făcea altceva decât să-mi laude opiniile referitoare la „ideea de apartenență geografică a eului“, după cum o denumea el.

– Evreii, dragul meu domn, perora el, David Gordon, în speță, ne-au descris foarte frumos ce legături cosmice iau naștere între om și pământul patriei sale. De-aia au și fost evreii așa cum au fost de-a lungul istoriei (când mi-a zis asta, mi-am dat seama că te chema Perelman de mai bine de douăzeci de ani), pentru că n-au avut legătură cu vreo glie strămoșească. Ia priviți-i acum, însă! Urmăriți-i cum sar ca *unul* să-și apere țara, bătând câte două-trei armate deodată, uite-așa, pocni el din degete, pe când în Al Doilea Război Mondial n-au făcut altceva decât să suporte, să suporte și iarăși să suporte. De bine ce-i biciuiau, mai rău se lăsau biciuiți, de bine ce-i omorau, mai abitir se lăsau duși în lagăre – au dat masochismului o dimensiune istorică, nu credeți? A făcut o pauză, așteptându-mi răspunsul. I-am zis că da, avea dreptate, nu mă gândisem la asta, iar el a continuat: Evreii n-ar fi ajuns să trăiască până în ziua de azi, dacă nu s-ar fi dus la timp să muncească *fiziiic* pământul din Galileea și de aiurea, în Țara Sfântă. Aveau obligația, domnul meu, aveau obligația să-și împletească sufletele cu energia telurică a patriei pe care n-o posedau încă – asta i-a învățat Gordon. Omul și teritoriul sunt totuna, e ceva tantric în asta... Iarăși făcu o pauză, iar eu m-am grăbit să zic ceva, nu mai știu ce (ceva cu „seve“, cu „profunzime“ și „negreșit“), ca să nu prelungesc o tăcere jenantă. Exaaaact,

mă aprobă el, alungind ultima silabă (avea damblaua asta), exaaact! Dar lumea – ce păcat! – nu conştientizează asemenea legături decât pe timp de război. Cel ce le simte pe vreme de pace, însă, dă dovadă de vizionarism! E adăpat la izvoarele cele mai adânci ale tradiţiei uitate de cei muuuulţi (pam, pam!). Vă felicit, domnule, dau din ce în ce mai rar peste persoaaane ca dumneavoastră.

– Mie-mi par lucruri raţionale, subînţeleeese, am răspuns, dându-mi seama că-i împrumutasem cadenţa exprimării. Ăia care ne ascultau trebuie că se tăvăleau pe jos de râs, drept pentru care am forţat nota: Nu cred că am merite că gândesc aşaaaa. Îmi pare rău, doar, că lumea uită prea uşor asemenea lucruuuri.

Patrulesco îmi împărtăşea părerea de rău – *eh, oui*.... Mi-am dat seama că dădea să se întindă la vorbă, aşa că i-am mulţumit pentru aprecieri, i-am dat de înţeles că eram prins într-o întâlnire, el nu s-a supărat şi mi-a sugerat să ne vedem.

– Nu cred să am drum la Paris în viitorul apropiat, am încercat să mă eschivez.

– Nu-i nevoie să veniţi până aici, mi-a spus (glasul i se schimbase, devenise autoritar). Călătoresc mult. O să ajung la Sankt Petersburg sau la Moskau (aşa a spus, pe nemţeşte) în mai puţin de-o lună.

I-am spus că abia aştept, el mi-a întors politeţea, mi-am luat la revedere, am închis.

După numai o săptămână, la o conferinţă de afaceri patronată de Kremlin, l-am cunoscut pe un oarecare general Dalikaşvili.

– Vă cunoşteam doar ca un om de succes, domnule Maslak. Vă cunoşteam chiar prea bine, îmi făcu

el cu ochiul. Niciunul dintre *noi*, sublinie el, nu bănuia, însă, că aveţi gânduri atât de... să le spunem, romantice sau temerare?

Mi-am dat seama imediat la ce făcea aluzie, dar ştii cum e în afaceri: mai bine faci pe prostul ca să-i dai timp celuilalt să-şi deşerte sacul.

– Nu mai vorbiţi de temeritate, i-am spus. Se zice că şi Hodorkovski a fost temerar, dar eu nu vreau s-ajung ca el.

Dalikaşvili izbucni în râs:

– Ah, sunteţi ex-tra-or-din-ar! Extraordinar! Apoi trecu la subiect: Domnul Jean Patrulesco mi-a vorbit de dumneavoastră. Este în-cân-tat! Vă daţi seama ce aiureală? se amuză Dalikaşvili. Suntem ruşi (de fapt, el era georgian), dar ne pune în legătură un expat român care locuieşte în Franţa. Cum-necum, însă, datorită acestui expat, Vladimir Egorovici a devenit foarte interesat de dumneavoastră.

Bănuiam la cine se referea, chiar dacă habar n-aveam care era patronimicul insului cu pricina. În doar câteva clipe, însă, am aflat că era vorba chiar de *acel* Vladimir, numai că pe atunci nu ştiam prea multe despre el, mai puţin faptele de notorietate: fusese mare consilier prezidenţial, era un nostalgic al bolşevismului şi avea puncte de vedere marcat rusocentriste.

Pe scurt, Dalikaşvili mi-a cerut să-mi întârzii plecarea spre Piter, ca să-l întâlnesc pe Patrulesco, aflat în trecere prin Moscova. Dacă eram norocos, aveam să-l cunosc şi pe Vladimir (Vova!) Egorovici Vronski, personal, promisiune care m-a făcut, din prima clipă, să am o reacţie interioară de mai bine nu. Fireşte,

nu i-am dat glas, dar am folosit noaptea ca să mă documentez despre personaj.

Ce chestie! mi-am spus, în timp ce citeam despre el. Nu-i studiasem articolele, dar ajunsesem să-i susțin ideile: *je faisais de la prose sans le savoir*, Jourdain mă numeam...

Vronski ăsta, dacă n-o știai, Mașenka, este promotorul unei mișcări care se numește Gaia Borealis. Borealis vine de la Polul Nord, de la Hiperboreea, polul pierdut al umanității, polul care găzduia civilizația primordială într-o eră trecută, polul de la care a început marea migrație către sud a omenirii, după cum ne învață Schuré, Guénon și Madame Blavatsky. Gaia vine de la pământ, pur și simplu – numai că din acest pământ se ridică „Șoapta absolută a Pământului-Mamă“, după cum apare scris pe pagina de gardă a manifestului Gaia Borealis.

Una peste alta, e ceva destul de încâlcit, care ne arată de ce unul ca Brâncuși, de pildă, n-are cum să fie rus, așa că n-o să intru în detalii de finețe, dar câte ceva tot o să-ți amintesc. Pe scurt, Vronski împarte lumea în doi poli care, după dispariția (eschatologia) Polului tradițional unic, au marcat cursul istoriei. Unul dintre poli este reprezentat de puterile continentale (telurocrația), al cărui prim exponent suntem noi, rușii, iar celălalt aparține puterilor maritime (talasocrația), conduse, cum altfel, de SUA. Pe vremuri, Imperiul Roman era exponentul exemplar al puterii de tip continental, iar Cartagina, al puterii de tip maritim. NATO, ca să revenim în zilele noastre, este o putere de tip maritim, care a încălcat teritoriul puterii continentale denumite,

generic, Eurasia – Eurasia fiind, de fapt, punctul central al teoriei lui Vronski. Eurasia, ne explică el, reuneşte sub un unic stindard toate puterile continentale, iar acestea se întind pe un teritoriu *mai mare* decât cel după care jinduisem eu pe când mă consideram un frustrat geografic. Imaginează-ţi un singur imperiu, de la Atlantic până la Pacific, incluzând China, India şi ţările musulmane! Să-ţi mai spun că în opinia lui Vronski, Iakuţia, polul afacerilor mele (ah...), este centrul de greutate al Eurasiei? O denumeşte Lenaland, citând pe nu-ştiu-cine, un renumit (să fie la ei) geopolitician german...

Mă rog. Revenind la Vronski, omul ne învaţă că duşmanii nativi ai Eurasiei sunt puterile maritime, că acestea se află dincolo de Franţa (este vorba despre Marea Britanie şi SUA), şi că au moştenit tiparul de expansiune al Cartaginei. Cartagina, insistă Vronski, a luptat până la dispariţie cu Roma, războaiele punice fiind conflictul-matcă al umanităţii.

Am luat o pauză. Dacă era să mă iau după Vronski, făceam parte, fără s-avem habar, dintr-un război ce dura de mii de ani. Tradiţional sau subconştient, nu-mi era clar cum, războiul acesta etern ne mâna din start pe unii împotriva celorlalţi, iar acum, Rusia era subminată de penetrarea talasocraţiei într-o Europă care, în fond, ar fi trebuit să fie trup şi suflet de partea noastră, a ruşilor. Cea mai mare catastrofă a omenirii era liberalismul de tip occidental (hm!), care desacralizase fiinţa umană şi târâse în noroi divinitatea.

Mi-a fost greu să citesc până la capăt, chiar dacă stătea scris negru pe alb că Iakuţk e centrul omenirii. Manifestul Gaia Borealis era greoi, avea fraze prea

lungi, pline de trimiteri la nişte autori de care n-auzisem în viaţa mea. În plus, eram mort de oboseală, iar partenerii mei de afaceri şi directorii mă sunau în draci (ţi-am explicat, suntem nişte stahanovişti postmoderni), aşa că am lăsat deoparte filozofia politică a lui Vronski, chit că n-aveam cum să evit întâlnirea cu grupul lui de a doua zi.

M-am dus la ora convenită la palatul moscovit K***o., dar pe Vronski[1] nu l-am cunoscut cu acea ocazie. Meniul era gargantuesc şi pantagruelic, ca la noi, la ruşi (lol!), naţionalist până peste poate, cu borş de zece feluri, cu somon afumat şi icre frecate, cu pelmeni şi kolodeţi, crapi, somoni şi file de nisetru, piroşti cu ciuperci tăvălite prin smântână, bline cu icre roşii şi unt, kukya cu miere şi grâu, votcă, vinuri, şampanie (ultimele două, sigur erau din Moldova!), salate, zacuscă, pâine neagră aburindă, grea, densă – salivai doar privindu-le.

Spuneam că Vronski nu era de faţă. În schimb, l-am cunoscut pe românul de Patrulesco, un ins cu capul rotund, chel, cu buze mai degrabă subţiri şi ochi inchizitivi, îmbrăcat ca un francez regulamentar, într-un costum negru cu dungi abia vizibile, cenuşii (aş fi jurat că materialul e italienesc), cu cravată gri-petrol, strânsă într-un nod impecabil. Nu prea zâmbea.

---

[1] Un invitat a remarcat la un moment dat că liderul Gaiei Borealis avea acelaşi nume cu personajul principal din Anna Karenina. „E un nume predestinat, mai ales când îi citeşti articolele şi-l auzi cum vorbeşte despre Rusia... O îndrăgeşte atât de mult, fără limite, ca pe-o femeie superbă“, perora respectivul, la care un altul a comentat în şoaptă: „Opriţi-l pe boul ăsta până nu-şi aminteşte lumea ce-a păţit Karenina în gară!“.

Privea peste capul tău când vorbea. Aveai impresia că nu suporta să piardă timpul și că se mai gândea și la ale lui când îți vorbea.

A avut răbdarea să-mi dezvolte ideile Gaiei Borealis. Noi, continentalii, reprezentam o veche tradiție monarhică, în timp ce „ceilalți“, maritimii, erau veneticii, dispuși să calce în picioare valorile străvechi ale regalității.

– *La démocratie* ne calcă tradiția în picioare, *monsieur* Maslak. Vorbea rar, hieratic, ca atunci când mă sunase de la Paris. Bolșevismul, după bine scrie Vladimir al nostru, a fost o punere corectă în pagină a străvechiului model de organizare teluro-craaatică. Bătrânii, înțelepții, îi conduceau pe cei mulți și neputincioși, ah, fără a beneficia de uzufructul financiar al poziției lor (sic!). Acționau precum îl învăța Krishna pe Arjuna, pentru că noi, *monsieur* Maslak, noi suntem arieni și moștenim povestea din *Bhagavad Gita* odată cu prima *gură* de lapte suptă la sânul mamei. Talasocrații, însă, speculanți, după cum au fost mereu, ne-au azvârlit democrația ca nadă, iar noi am înghițit-o pe nemestecaaate. Vremurile sunt tulburi. Așa ceva, credeți-mă, trebuie să înceteze.

N-am răspuns pe loc. Am luat niște icre, ceva mizilic, niște piroști care scoteau aburi și am solicitat time-out. („Mâncarea e excelentă,“ se lingea pe bot Patrulesco. „Păi, se pricep anglo-saxonii să-ți pună așa ceva pe maaasă?“) Avalanșa asta de idei mă luase pe nepregătite, dar, după cum începeam să înțeleg, ei aveau nevoie doar de banii mei, nu de puterea mea de înțelegere. Realitatea e că toți din jur gândeau așa, nebunește, la o scară nemaivăzută, auzeam frânturi

de discuții în care era vorba de „benefica ofensivă șiită“, de „isihasm guvernamental“, de „subproducție agricolă planificată“ etc., în timp ce eu ajunsesem față în față cu ei doar pentru că mă supărasem că îmi intrase țara la apă. Nici prin gând nu-mi trecea că aveam de purtat un război colosal, moștenit din Epoca Bronzului, fir-ar să fie! Și încă ceva. Cu cine trebuia să purtăm acest război? Păi... cu mulți dintre partenerii mei de afaceri, dintre care unii, te asigur Mașa, sunt băieți de toată isprava.

– V-a deranjat termenul de bolșevism? m-a luat Dalikașvili deoparte. Nu vă fie teamă, astă dată nu intenționăm să naționalizăm marile averi. Vrem doar să le dăm un sens de dezvoltare co-rect. Unde mai pui că, astfel, revoluția noastră con-ser-va-toare va avea șanse net mai mari să se extindă în toată lumea. Comuniștii au ratat chestia asta, prea s-au băgat peste natura umană, dar noi învățăm din greșeli.

– Vă înțeleg, dar simpla menționare a bolșevismului dă rău, domnilor, am încercat eu să-i domolesc. Bolșevismul trezește așa, niște amintiri – i-am privit cu atenție înainte să închei – niște amintiri discutabile, am ales eu un cuvânt cât mai inert.

– Fiți serios, *monsieur* Maslak, se băgă Patrulesco din nou în vorbă. Chiar credeți că bolșevicii au avut cea mai mică legătură cu muncitorii? Sau naziștii cu germanii? Să fim realiști. Nici unii, nici alții n-au făcut altceva decât să țească o structură de putere extreeem de convenabilă. Pentru toată lumea.

– Adică, dumneavoastră îmi spuneți, am întrebat, cam neîncrezător, că între Rusia și China ar fi posibilă o alianță pe termen lung?

– Ar fi o alianță naturală, domnule Maslak, zâmbi Patrulesco, superior. Dintotdeauna a fost. Am pierdut-o doar în urma unor urzeli și manipulări. Bietul baron von Ungern-Sternberg, cunoscutul dragului nostru Corto, gândise corect! Se retranșase adânc în Asia, ajunsese până la Chita, la granița cu Mongolia și Manciuria, cu gând să-și adune trupe, să închege seva eurasiatică și să-și ia avântul necesar ca să se năpustească într-o cavalcadă cavalerească subliiimă (aici a făcut o serie de gesturi violente, ca și cum ar fi tocat aerul) până la Atlantic. N-a putut, bietul de el, *oh mon Dieu*, n-a putut... Anii aceia au fost încurcați, iar maritimii, vă dau în scris, au tulburat apele ceva de speriat! Negustori din tată în fiu, ce vreți... (Asta eram și eu, hm...) L-au discreditat pe bietul baron în fața trupelor, l-au vândut, domnule Maslak, l-au vândut, așa cum au făcut și cu Hitler! Talasocrații aceștia, *écoutez-moi*, nu se vor lăsa niciodată. Vă dați seama, până și statul Israel e creația lor! Israelul este un ghimpe maritiiim (oho!) înfipt în inima tradiției noastre continentale. Spuneți-mi: ce tradiție cavalerească au acești evrei?

Mi-am permis să-i reamintesc propriile-i cuvinte – evreii care se luptau cu două-trei armate deodată și le învingeau. Dar Patrulesco:

– Șaizeci de ani sunt prea puțini dacă îi compari cu secolele care au trecut de când noi, arienii, am părăsit Hiperboreea, faimosul Lenaland... Noi suntem cavaleri și scutieri pentru că așa ne-a scris Dumnezeu în codul genetic. Până și mitocooondriile noastre, *monsieur* Maslak, sunt altfel decât ale

talasocraților! Războiul nostru cu ei nu se va termina curând...

– Șampanie? l-a întrerupt un chelner.

Vorbise mult, i se făcuse sete. A luat un pahar. A gustat și, ciudat, s-a arătat satisfăcut. Îi părea rău că nu mai e tânăr, căci îi plăcea la Moskau, s-ar fi distrat ca nebunul dacă ar fi avut, iarăși, douăzeci de ani – așa ne-a mărturisit. Apoi a trecut din nou la ale lui. Mă ținea de cot și-mi tot explica una-alta.

Ce era să fac? Am zâmbit la nesfârșit, dar eram antrenat. Oamenii strânși în saloanele mari ale palatului K***o erau serioși, surâdeau aluziv și glăsuiau printre buze – chestiile astea mă derutau. Bizar era că în timp ce discutam probleme de tip tradiționalist și pe când degustam mâncăruri rustice, organizatorii puseseră (în surdină) o muzică din aceea, specifică tuturor lifturilor și mallurilor de pe pământ, de la Tokyo și L.A., până la Paris și Piter...

În fine. După câteva ore de discuții și de dat mâna („...aah, domnul Maslak, ce plăcere etc.“) cu oameni de afaceri, filozofi, militari, politicieni, afaceriști, ruși, argentinieni, italieni, francezi, arabi, nemți, români, sârbi, spanioli, chinezi (era acolo și un prinț-moștenitor din Emirate), îmbrăcați în costume standard, de transnațională, dar și în rubăști și cazace, gallabia și blugi (îl uitasem pe iezuitul care fuma *cigarillo)* – după ce-am cunoscut sumedenie de bărboși sau de rași în cap, așadar, am primit un roman cu autograf de la Patrulesco și m-am dus acasă.

Mă durea capul. Ceva nu-mi convenea. Singurul lucru care m-a învățat facultatea a fost să mă documentez rapid, chiar dacă eram mort de beat, așa că

asta am făcut (din păcate, eram doar mort de oboseală) decum-am ajuns la Piter. Nu-mi era clar încotro aveau să evolueze relațiile cu Gaia Borealis, așa că m-am hotărât să nu tai punțile din prima. În consecință, după o săptămână, achiziționam un tablou pictat de Julius Evola în 1921 (Patrulesco îl considera pe Evola unul dintre principalii săi mentori, iar Vronski îl considera pe Patrulesco maestrul său personal) și i-l trimiteam pachet lui Patrulesco, la Paris. Tabloul nu-mi plăcea, dar dădusem o grămadă de bani pe el. Alături de tablou, pusesem un volumaș de poezii, *Personae* pe numele lui, de Ezra Pound – Patrulesco îi fusese prieten poetului, iar versurile chiar îmi plăceau:

Eu, chiar eu, sunt cel ce știe căile
Prin văzduh, iar vântul mi-i trup.

Am privit la Doamna Vieții,
Eu, chiar eu, ce zbor alături de rândunele.

Verde și cenușiu îi e straiul
Dus de vânt.

După numai cinci zile, eram invitat la Piter de un *alt* mare general, al cărui nume n-are sens să-l amintesc aici. El mi-a arătat birourile locale ale simpatizanților Gaiei Borealis.

– Avem nevoie de oameni ca dumneata, Stanislav Viktorovici. Ne așteaptă un viitor măreț.

În ceea ce mă privea, eram *predestinat* unui viitor măreț, știam bine – tocmai ce achiziționasem o mină

de diamante în Iakuţia (scuze, Lenaland...), făcând jumi-juma cu reprezentantul Ministerului Apărării, ca să fim siguri de persistenţa afacerii. Peste o săptămână, eram invitat la Kremlin, într-un birou aflat la mai puţin de cincizeci de metri de cel prezidenţial. N-am să-ţi spun ce s-a petrecut acolo, pentru că efectele întâlnirii par să se fi disipat pentru moment... Cert e că după aceea am devenit un membru marcant al Gaiei Borealis, fapt ce mă bucură, dar mă şi sperie, în egală măsură. Vreau să spun că mă simt bine într-o companie atât de selectă, dar mă tem că într-o bună zi (dacă scăpăm de blestemul greşelilor de tipar!), cineva ar putea avea chef să ducă la bun sfârşit *toate* ideile pe care le dezbăteam în, hai să-i spunem, clubul nostru exclusivist.

Ca dovadă, am să-ţi dau un singur exemplu. Acum un an şi jumătate am fost chemat de urgenţă la Moscova (în biroul acela aflat la doar cincizeci de metri de biroul preşedintelui) de unul din locţiitorii lui Vronski, care m-a luat tare, din prima clipă:

– Cum de-aţi putut să finanţaţi cercetările lui Hagenbeck, domnule Maslak? Cum?

Stătea cu dosul la mine, privind la peretele opus intrării, cu mâinile împreunate la spate, în timp ce eu abia apucasem să fac doi paşi în biroul lui realmente uriaş – avea pe puţin 25 de metri lungime. I-am explicat cum am ştiut mai bine de ce l-am plătit pe Hagenbeck (a trebuit să ridic glasul, ca să fiu sigur că mă aude de la distanţa aia), numai că ei, cei din club, chit că n-au atâţia bani ca mine, mă întrec de departe când vine vorba de putere: ştiau chiar tot ce era de ştiut despre persoana mea.

– Ați făcut asta doar ca să-i dați peste nas amărâtului de Vladimir Perelman. Ce-aveți cu el, domnule Maslak? Au trecut *peste* două decenii de când ați tranșat problema cu el, urlă gazda mea din celălalt capăt al biroului.

– Nu s-a tranșat întru totul, domnule, am zbierat și eu (încă ne aflam departe unul de altul).

– Ei, drăcie, se vede că sunteți rus, ridică el pumnul. Ah, cum naiba s-a ajuns aici?

– S-a ajuns aici pentru că am devenit și eu pasionat de Fawcett. Din cauza lui Perelman, ce credeți, din cauza lui am pățit-o. Și nu puteam, zău, nu puteam, să-l plătesc tocmai pe el ca să plece în Amazonia.

– Fawcett, aha... Păi, dacă sunteți la curent cu munca lui Fawcett, bănuiesc că ați aflat că cercetările lui n-au fost tocmai cușere...

– La ce vă referiți?

În clipa aceea, gazda mea s-a răsucit brusc, iar eu am înlemnit. Pentru o clipă, am crezut că acela care mă primise era însuși Vladimir Putin (prea mulți Vladimiri în viața mea).

– Domnule... am bâiguit.

– Ți-e teamă, mmm? mă luă interlocutorul, și-mi făcu semn să mă apropii. De la Politovskaia încoace, toți vă speriați...

Îmi arătă fotoliul din fața biroului cu un deget poruncitor. M-am prăbușit în el. Fiind la doi pași de gazdă, mi-am dat seama că nu era Vladimir Vladimirovici (nume blestemat! ar trebui scos din nomenklator pentru o generație) Putin, ci că insul doar purta o mască având trăsăturile președintelui. Era o mască din plastic, prinsă cu un elastic de două

copeici, numai că era extrem de bine realizată. Tără-şenia aia mi-a amintit că trebuia să-mi fac timp să merg la oftalmolog.

Mi-am dres glasul. Dar celălalt:

– Spuneam că cercetările lui Fawcett n-au fost cuşere...

– Iar eu... ce naiba spuneam eu? M-aţi surprins cu chestia asta, i-am făcut semn spre mască.

– N-am găsit alta mai bună. Să ştiţi că nu vreau s-o scot. Dumneavoastră spuneaţi: La ce vă referiţi?

– Chiar aşa, mi-a revenit glasul. La ce vă referiţi când spuneţi că Fawcett n-a făcut cercetări... hm... cuşere?

– Nu pot să cred că nu vă daţi seama! se lamentă individul. Un ceai? I-am făcut semn că da. Dumnea-voastră n-aveţi idee de legăturile lui Fawcett cu Societatea Teozofică a Elenei Blavatsky? (Ba aveam.) Dar cu contactele strânse dintre Fawcett şi Societatea Golden Dawn nu sunteţi la curent?

De astea habar n-aveam. Apăru o tipă cu ceaiul. Arăta bine şi o durea în cot de masca interlocutorului meu.

Dar gazda mea:

– Privirea la mine, domnule Maslak! Ce-i cu fusta asta pe tine, Olga? Olga o şterse rapid, dar nu se ab-ţinu să nu-mi mai arunce o privire din uşă. Chiar arăta bine. Eu nu mai arătam bine, dar eram bogat. Interlocutorul nu mă slăbi, însă: Membrii Societăţii Golden Dawn se numără printre cei preţuiţi de noi, domnule Maslak. Şi îi preţuim nu numai pentru că i-au ajutat pe fraţii lor de la Societatea Thule, din Germania, nu numai pentru că au difuzat materiale oculte

de primă mână, ci și pentru că sunt unii dintre precursorii noștri. Știți ce spuneau ei? (Habar n-aveam.) Ca și Madame Blavatsky, credeau în Atlantida, și la fel ca ea, considerau Atlantida o colonie cartagineză. Atlanții au fost primii exponenți ai puterilor maritime, așa să știți, iar Fawcett credea că orașul Z, orașul din jurul minelor lui Muribecca, n-a fost altceva decât o colonie atlantă. La fel credeau și teozofii, și antropozofii lui Steiner, dar și membrii Societății Golden Dawn. Ei, bine, aceștia din urmă i-au fost apropiați lui Percy Harrison Fawcett. Aveți idee, mă luă el de sus, dacă Fawcett o fi rămas în Amazonia?

– Păi... nu și-a lăsat oasele acolo?

– Lăsați prostiile! mă privi el cu dispreț. Dumneavoastră chiar nu știți că Fawcett avea gânduri serioase pentru fiul lui cel mare, Jack? Dumneavoastră nu știți că Jack Fawcett își propusese să întemeieze un *ashram* în Ceylon, împreună cu prietenul lui, Raleigh, după ce aveau să încheie expediția? Mă privi lung, scoțând un fel de sunete ciudate, care sugerau că zâmbea pe sub mască. Poate că au și întemeiat *ashramul* cu pricina, pentru că budiștii care au prevestit nașterea lui Jack Fawcett, o știm foarte clar, îi așteptau înapoi, în Ceylon, pe toți trei... Poate că toți cei ce l-au căutat pe Fawcett pe râul Xingu au fost niște proști... comentă el, visător, după care se aplecă peste birou: De ce credeți că s-au dus *Fawcett and son* (chiar așa a spus, în engleză) în Amazonia, dacă tot trebuia să revină în Ceylon?

Am ridicat din umeri. Iar insul:

– Vedeți că nu știți? De ce credeți că au fost atât de mulți nemți în partea aia de lume? De cimitirele

germane din Amazonia aţi auzit? (Auzisem.) Ce naiba puteau să caute nişte nemţi în inima junglei? Lor le place frigul. Nu suportă ţânţarii şi mizeria. Pur şi simplu, nu-s obişnuiţi. Aşadar, se apleca el spre mine, ce căutau nemţii în Amazonia, Stanislav Viktorovici?

Aur, diamante, turmalină, cositor, animale exotice, blănuri, esenţe de lemn, cauciuc, plante medicinale, fructe, animale de companie, droguri – ce naiba să caute?

– Pe dracu'! pufni interlocutorul meu, plictisit. Aici greşiţi toţi. De-aia nu l-a găsit nimeni pe Fawcett, căci nimeni n-a avut habar ce căuta el, ca să ştie *unde* să-l caute. Făcu o pauză şi scoase un fel de şuierat adânc, ca şi cum îşi aduna puterile: Fawcett a făcut o călătorie iniţiatică în Amazonia, dragă Stanislav Viktorovici, el n-avea nevoie decât ca fiul său cel mare, Jack, să fie uns ca să întemeieze *ashramul*, să fie uns de oamenii aceia bizari, ascunşi în junglă... după care, foarte probabil că a şters-o în Ceylon, aşa cum plănuise de la bun început. Nemţii au ştiut asta, că de-aia s-au dus cu zecile acolo, pe râul Xingu, şi înainte, şi după Fawcett. Nemţii... Nişte continentali, ca şi noi... De-aia i-a iubit ţarul Petru... Mereu cu un pas înaintea noastră, fir-ar să fie! În fine, sunt aliaţii noştri de sânge, de pământ, cum vrei s-o iei...

Aici, n-am mai rezistat:

– Nemţii?! Aliaţii noştri?! Dumnezeule, am purtat cu ei două războaie mondiale. Cel de-al doilea, mai ales, era să ne termine!

– Of, Stas Viktorovici, Stas Viktorovici... ce copil sunteţi! se cutremură bărbatul. Citiţi exact istoria pe

care ne-o bagă pe gât talasocraţii! Păi, aţi uitat că am avut un pact semnat cu nemţii? De tratatul Ribbentrop-Molotov n-aţi auzit? se înfierbântă el. N-aţi citit ce legături strânse am avut cu germanii, încă din anii '20? Armatele lor s-au antrenat în *Trieser*, iar noi le-am vândut mii şi mii de tone de materie primă – mii şi mii de tone, pricepeţi?, când nimeni nu le mai dădea un capăt de aţă. Am fost aliaţi cu ei şi, după ce-a început războiul, am intrat împreună în Polonia... Şi cine ne-a încurcat alianţele, domnule Maslak? Aud? Nu cumva... englezii? Cine s-a vârât între noi şi nemţi? De ce credeţi dumneavoastră că englezii şi americanii i-au lăsat pe nemţi să se întindă încoace? De ce? vă întreb... Vă spun tot eu: le convenea ca noi să ne batem cu ei! Eurasia trebuia să dispară. Asta au vrut de la bun început, ca noi şi germanii să ne războim şi să-şi facă ei, talasocraţii, mendrele! Asta ştie... asta ştie orice învăţăcel din rândurile noastre... Poate vi se pare că sunt nebun? mă privi, deodată.

N-am fost în stare să-i răspund pe loc.

– Nu-i vorba de nebunie, am zis într-un târziu. Tot ce-mi spuneţi, însă, are aşa, o tentă de conspiraţionism, am dat eu să-i îndulcesc pilula.

– Conspiraţionism?! Ce vreţi să spuneţi cu asta?

– Teoria conspiraţiei, sigur aţi auzit de ea. E greu de crezut că toată istoria a fost într-un anumit fel, atunci când ştiu că faptele au stat altfel. Ne-am luptat cu toţi cei despre care spuneţi că ne sunt aliaţi naturali: cu nemţii, cu suedezii, cu francezii... Chiar şi cu chinezii am avut conflicte. Cât despre turci, ce să mai zic...

– Aha, făcu el, stupefiat. Avea glasul pierit. Înțeleg... Vă înțeleg, domnule Maslak. De fapt, se dumiri el, dumneavoastră nu sunteți la curent cu ce se cheamă fundamentele noastre teoretice... Ce scăpare! se miră el. E numai și numai greșeala noastră, trebuie s-o corectăm... Stanislav Viktorovici! reveni el la atac. Dumneavoastră n-ați fost informat corect asupra scrierilor lui Vladimir Egorovici! Conflictul etern care ne... care ne *leagă*, nu mi-e teamă s-o spun, de talasocrați, nu se referă la o situație trecută, e doar o stare de fapt. E o constatare *a posteriori*, domnule Maslak. Firește, lucrurile stau în felul în care le-a expus atât de magistral Vladimir Egorovici, căci sufletul fiecăruia e legat de polul în care s-a născut, maritim sau continental, în cazul nostru. Dar asta nu înseamnă că oamenii, popoarele, de fapt, ce s-o mai dăm încoace și-ncolo, asta nu înseamnă că popoarele au *ținut* cont de tradiție... Omul e o specie haotică, domnule Maslak, da, da. Omul are intenții și dorințe, și asta încurcă tot. Omul trebuie trezit, asta s-o știți de la mine, omul trebuie iluminat ca să-și dea seama, o dată pentru totdeauna, încotro bate inima lui. Asta e sarcina noastră cea mai de preț, să trezim omul dezordonat, astfel încât să-și descopere adevărata menire, căci războiul nostru cu talasocrații nu face altceva decât să-și aștepte clipa, Armaghedonul... Nu vi se pare bizar că nimeni n-a îndrăznit să judece comunismul, la fel cum a fost judecat fascismul la Nürnberg? De ce credeți că nimeni nu îndrăznește s-o facă?

– Pentru c-am fost primii care am pus steagul pe Reichstag, am zis, sigur pe mine.

– Steagul pe Reichstag pe dracu'! Om fi pus noi steagul pe Reichstag, dar după 1992 am umplut țara cu fabrici de coca-cola. URSS nu mai e, pocni el din degete, amuzat parcă. Cu toate astea, comunismul e lăsat în pace. Oare de ce, Stas Viktorovici, de ce? Nu răspundeam, orice părere l-ar fi jignit. Iar el, fericit: Nu știți, Stas Viktorovici, nu știți... Comunismul, aflați de la mine, comunismul e singura rezervă revoluționară rămasă omenirii... Și-atunci, cum să-l judeci? Cum să-l arăți cu degetul? Dac-ai face-o, ar trebui să acuzi, la pachet, și Revoluția Franceză, cu teroarea ei, cu ghilotinele ei, cu toate crimele ei necesare, domnule Maslak, da, da, *necesare*... Noi știm asta, iar talasocrații o știu și ei și n-o să-și taie craca de sub picioare, că și ei tot de la Revoluția Franceză se adapă, sug de la țâța ei generoasă idei și... cum să-i spunem noi... inspirație, da, inspirație! *Liberté*, *égalité*, *fraternité!* Nu recunoașteți aici rădăcina comună a tuturor revoluțiilor? ridică el glasul. Asta, ca să nu mai vorbim că revoluționarii noștri, Lenin, ba chiar și Stalin cel mult hulit, dimpreună cu devianții ăia din America de Sud, Castro și Guevara (niște salsa-comuniști care fac vogă, nu altceva!) – niciunul dintre ai noștri nu s-a aranjat cu revoluția, n-a pus mâna nici pe case, nici pe automobile, nici pe pământ, ce, nu-i așa? (Am făcut semn că da, negreșit.) Au fost niște sfinți, dragul meu domn, niște... niște *anahoreți* ai puterii, niște singuratici în labirint, unul nu și-a făcut avantaj pentru el sau pentru rude, așa cum au făcut fasciștii, ce să judeci la ei, așadar? Eh, răsuflă el adânc, acum înțelegeți ce sarcini cumplite ne stau în față, dragă Stanislav Viktorovici? strânse el pumnii.

Noi trebuie să le reamintim oamenilor că filonul ideilor revoluţionare e încă viu şi că doar a adormit pentru câteva decenii. E viu, domnule Maslak, îl ţinem noi în viaţă, aici, la Moscova. Iar după ce glasul nostru va deveni puternic, vom repeta la nesfârşit, până nu i-o mai ieşi nimănui din cap, că a Treia Romă e aici, aici, aici! bătu el cu pumnul în masă. De sute de ani, a Treia Romă e Moscova, asta trebuie să ne fie învăţătura de căpătâi! Suntem împăraţii Eurasiei, iar Moscova e capitala lumii, nu se poate altfel, căci ea, Moscova, moşteneşte Roma, moşteneşte rolul de conducătoare a luptei contra talasocraţiei, fir-ar să fie... Se opri şi începu să tuşească. Se dădu de ceasul morţii să-şi aprindă o ţigară, pe care o fumă, de-atunci înainte, cu masca pe figură. Ce să mai zic... De fapt, nu de asta v-am chemat. Sunt colegi mai bine pregătiţi decât mine în club... Dacă vreţi să vă deslușească cineva adevărata istorie şi cum arată (pe cinstite!) scopul nostru, avem suficienţi specialişti, domnule Maslak.

Se lăsă în scaun şi-şi sprijini capul în palmă. Mai trase câteva fumuri. Mă privea obosit. Îşi spunea că viaţa e grea alături de unii ca mine. Se ridică, îşi potrivi masca, privindu-se în oglindă. Apoi:

– Problema dumneavoastră, începu omul să se plimbe prin birou, este că plătiţi pe cineva care punctează în contul talasocraţilor, domnule Maslak. Hagenbeck, auzi... Aflaţi de la mine că nici domnul Patrulesco, nici domnul Vronski nu se aşteptau la aşa ceva din partea dumneavoastră! Barem să-l fi trimis pe Perelman în junglă! Barem să fi fost rus cel care punea mâna pe toată mina aia de informaţii.

– Perelman e evreu, nu rus.

– Evreu-neevreu, dă-l dracului, e născut la noi! Oricum, pe Perelman putem să-l controlăm. Acum, ce ne facem?

Am oftat. Interlocutorul meu era din ce în ce mai agitat. Maritimii dădeau goluri cu bani rusești ba, mai mult, cu banii avansați de un membru al societății Gaia Borealis. Cine-a mai pomenit așa ceva?

– Să știți că aveți posibilitatea să vă îndreptați greșeala, domnule Maslak, schimbă el tonul deodată.

– Ce vreți să spuneți?

Se hlizi cam sardonic. Stinse țigara, se plimbă prin încăpere, se duse la fereastră, se uită la turlele Catedralei Buneivestiri. Era o după-amiază senină, iar dinspre Lubianka bătea un vânt înghețat, prevestind viscolele siberiene. În depărtare se vedeau avioanele care se aliniau la infinit, precum o asimptotă, gata să coboare la Vnukovo. Lăsau nenumărate dâre de condensare pe cer – semănau cu un tablou infect.

– Înțelegeți, sper, că nu e nimic personal. Nu mai suntem în epoca roșie, domnule Maslak, mă privi el cu coada ochiului.

– Slavă Domnului! i-am zis. Oricum, pe vremea aia, n-aș fi avut nici cum, nici pe cine să sponsorizez...

– Ba, pe cine ați fi avut, remarcă el, visător, după care atacă: Greșelile se plătesc, domnule Maslak, greșelile se plătesc, iertați-mă că tocmai eu vă spun asta... O să trebuiască să-l sponsorizați pe Vladimir Perelman! se întoarse el brusc spre mine. Nevastă-sa, aici făcu o pauză și mă privi pe sub sprâncene, nevastă-sa e mai coioasă ca el, pricepeți? Nevastă-sa a făcut un proiect pentru săpături în Amazonia. Are toate

şansele să pună mâna pe el, cu sprijinul unui profesor, unul, Chippen, numai că Chippen nu reuşeşte să facă rost de bani. Ei, bine, banii ăştia o să-i daţi dumneavoastră, domnule Maslak.

– Eu! Lui Perelman!

– Mai mult *ei!* ridică insul un deget şi-mi făcu cu ochiul.

– Nu pot să fac aşa ceva, e peste poate, Perelman ăsta mi-a...

M-am oprit. Nu era treaba lui să afle ce-mi făcuse Perelman. Nu e nici treaba ta, dar uite că, încet-încet, ajungi să afli tot.

– Perelman ăsta v-a *ce?* Am tăcut. Iar interlocutorul: Vă deranjează atât de mult că e evreu? Sincer, mă durea în cot că era evreu, mă deranja doar că plecaseşi cu el. Dar interlocutorul: Noi, arienii, trebuie să facem pace cu evreii. Măcar pentru o perioadă, în ciuda tuturor lucrurilor care ne despart... Noi şi ei îl vedem pe Dumnezeu în cu totul şi cu totul alt fel. Patrulesco ne-a detaliat, ridică omul un deget. Evreii cred într-un Dumnezeu aflat în afara lumii, noi credem într-Unul amestecat cu fiece fapt pe care-l trăim. Acum, în zilele noastre, declamă individul, din cauză că sacralitatea a dispărut dintre noi (mă urmăriţi? întrebă. I-am făcut semn că da.), suntem tot mai tentaţi să punem în valoare imaginea unui Dumnezeu Talmudic, distant, raţional, străin de noi. Noi, însă, tovarăşii dumneavoastră, sublinie el, aplecându-se spre mine, noi credem în *celălalt* Dumnezeu, Dumnezeul arian, cel pe care Iisus (iarăşi ridică un deget în aer) l-a repus pe tronul ceresc atunci când i-a alungat pe negustori din Templu. Îi pierise

glasul – formulase o tiradă prea vehementă, plus că-l încurca și masca. Indiferent în ce-am crede, însă, cu evreii trebuie să facem pace. Va fi o alianță de circumstanță, dar suntem *obligați* să reconciliem Dumnezeul Talmudic cu Dumnezeul Biblic.

– Sincer vă spun, n-am nimic cu evreii.

– Asta e ciudat, remarcă el. În fine, treaba dumneavoastră. Eu doar vă spuneam că trebuie să vă răscumpărați greșeala. Of, cum de-ați finanțat o asemenea temă de cercetare fără să ne dați de știre? De ce-o duce la capăt un american, când noi toți, Vladimir Egorovici, în special, murim de curiozitate să aflăm care e realitatea acolo, pe Rio Xingu? Chiar au ajuns atlanții în jungla aia? Sau n-au fost decât niște cartaginezi banali, care au întemeiat colonii talasocratice? Iar dacă n-au fost nici unii, nici alții, am vrea măcar să știm ce e acolo cu adevărat. Să fi aflat nemții ceva? se uită el la mine, suspicios.

– Habar n-am, i-am răspuns cu jumătate de gură.

– Bag de seamă că nu prea vă convine propunerea *noastră*, sublinie el. Of, Stas Viktorovici, Stas Viktorovici, i se înmuie glasul, ia gândiți-vă altfel! Sunteți de-al nostru, de-acum! Ia vedeți cu ochii minții niște titluri de ziare care să arate așa! – insului începu să-i lucească privirea și se apucă să scandeze: „Cercetătorul rus Vladimir Perelman descoperă o citadelă atlantă în jungla Amazoniei!“ Ei? Cum vi se pare? Sau: „Misterul lui Fawcett a fost dezlegat! Istoria lumii reformulată de un cercetător rus!“ (Care mai e și evreu, vă dați seama?) „Atlantida n-a dispărut decât pentru a renaște în jungla Amazoniei“, aflăm noi din Rusia... Mă urmăriți? (Îl urmăream, nu-mi

dezlipeam ochii de la el.) Vedeți titlurile astea? La CNN, la BBC, în ziare, peste tot... Vă dați seama ce impact mondial ar avea o asemenea știre? Iar dumneavoastră ați făcut-o cadou unui american...

– Îmi cer scuze, zău... Eu aveam ce-aveam cu Perelman...

– Înțelegem! Oameni suntem și înțelegem... Dar v-am avertizat, e momentul să vă corectați greșeala. Făceți ce trebuie făcut, domnule Maslak, se lansă el într-un gest emfatic, motiv pentru care masca îi alunecă în jos, făcându-l să vorbească pe nas. Continuă, plin de avânt: Dați-i bani lui Perelman!

– Dar el nici măcar nu știe să facă prospecțiuni! Mă gândeam că, dacă tot e să se ducă cineva acolo, barem să facă ceva util...

– Dar ce? Hagenbeck știe? se înfurie gazda mea. Nici el nu știe și, cu toate astea, lui i-ați dat bani.

– Era altă situație, altceva voiam de la el...

– Iar noi vrem altceva de la dumneavoastră, lăsați-mă-n pace cu prospecțiunile! Fiți *politically correct*, că tot vă place ideea asta liberală – credeați că nu știm? – trimiteți și-un rus în Amazonia aia mare! Aici discutăm despre puterile continentale, nu despre ura trecătoare dintre Stanislav Maslak, un arian, și Volodia Perelman, un evreu care se trage din comisarii hasidici care au călărit poporul sovietic... Își aprinse altă țigară și, ciudat, îmi făcu cu ochiul, l-am simțit îndărătul măștii. Mașa Andreevna, începu el, surprinzător și, totodată, potolit, Mașa Andreevna e o femeie frumoasă. Cum dracu' e la pat?

I-am trecut cu vederea ieșirea și i-am povestit cum erai la pat. De fapt, mi-a făcut plăcere să i-o spun.

– Făcea și ea drăcovenii? se interesă el, din ce în ce mai curios.

Avea peste șaizeci de ani, îl înțelegeam, așa că i-am povestit cum făceai, la ce fuseseși bună și la ce (credeam eu) mai avuseseși de lucrat. Aveam pică pe tine, îmi făcea bine să-i povestesc chestii d-astea.

– Mare lucru, dom'ne, mare lucru, femeia... remarcă insul la un moment dat. Și ea, iertați-mă că întreb... Am văzut-o, știți... Se încingea și ea, ca toate femeile?

I-am zis că da, chestie care l-a mirat foarte:

– Asta e straniu. Ea e așa, cam ca o statuie ambulantă. Frumoasă, dar pare prea... de gheață. Eram sigur că orice bărbat ar fi în stare să se îndrăgostească de ea, dar aveam impresia că e o catastrofă în așternut.

– Nicidecum, i-am spus.

– Aha. Da, da, da, da... Și făcea și ea ca... – și se apucă să zvâcnească din umeri.

Nu pricepeam, dar am zvâcnit și eu din umeri:

– Cum naiba să nu facă? m-am prefăcut oripilat. Și ce mai făcea! am început eu să țopăi în fotoliu.

– Incredibil, Dumnezeule-Doamne, incredibil! exclamă insul. Era gata-gata să-și ridice masca, îl luase cu transpirații. Mai că-mi vine să vă-nțeleg. Mda, ce femeie superbă! Și mai era și îndrăgostită de limba franceză, biata de ea...

– Biata?! De ce, *biata?!*

– Păi, vă dați seama ce e-n sufletul ei când vede ce pățește franceza... Franceza încasează, lingvistic, ceea ce Rusia încasează politic! Și vă dați seama, Stas Viktorovici, ce limbă e aia care dă franceza afară? En-gle-za! Engleza asta de bâlci, bună doar pentru

emigranți și drogați... Un dezastru, ce să spun... Dar ce vreți? Ce se poate întâmpla cu o limbă al cărei președinte e unul pe care-l cheamă Baracă?

Am dat să-i spun că și franceza, ba chiar și rusa își aveau, și ele, Beavișii și Buttheazii lor, dar omul mă surprinse, șoptind:

– Ah, Guantanamo... Guantanamo... Credeți că lumea ar fi fost mai generoasă cu noi, rușii, dacă închisoarea KGB-ului s-ar fi numit Guantanamo sau Alcatraz, în loc de Lubianka?

– Să nu fim cârcotași, dragă... domnule... ei, cum să vă spun? Nici nu știu cum vă numiți!

– Păi, cum să mă numesc? îmi arătă el masca.

– Aha... Mda... Păi atunci, dragă Vladimir Vladimirovici, mă luă pe mine cu frig, iertați-mă că v-o spun, dar Occidentul și-a avut momentele lui de blândețe cu noi. N-au popularizat Gulagul nici pe departe așa cum au făcut cu lagărele de la Auschwitz și Majdanek, să zicem...

– Pe dracu'! Noi am fost mult mai modești, de ce să se ia de noi?

– Modești?!

– Păi? Of, domnule Maslak, nu încetați să mă uimiți... Gândiți-vă numai la simbolul *Trieser*-ului, noi am avut o singură stea, roșie, ce-i drept, dar n-am avut svastică! Nu prea sunteți la curent cu simbolistica, vai, vai, vai, veniți la cursuri, ce naiba... Svastica e o constelație întreagă, dragă Maslak, o constelație care se rotește pe cer, asta e, cum să nu ne fie Occidentul binevoitor? Până și biata dumneavostră iubită din tinerețe a scris niște articole pe tema asta... Privi peste mine. Își mai aprinse o țigară, fuma ca un turc. Apoi:

Ce femeie deşteaptă! Şi dacă mai ziceţi că e şi bună la pat... Ah, femeia rusă... se cutremură el, de parcă trăsese o duşcă. Ce ghinion şi pe dumneavoastră, pfuai! Dar interesul general, se adună el, vă daţi seama, interesul general primează. Plătiţi-l, dracului, pe Perelman! Aveţi bani cu ghiotura, n-o să se simtă... De Chippen ne ocupăm noi. O fi el american, dar e universitar, ăştia au o înclinaţie naturală pentru tot ce-i rusesc. Făcu o pauză şi răsuflă adânc: urma apoteoza, mi-am dat seama. Faceţi acest lucru, domnule Maslak, zise el intonând bizar, de parcă m-ar fi întrebat ceva, faceţi acest lucru pentru patria noastră, pentru naţiunea noastră. Ia, suntem şi noi, acolo, o celulă a Eurasiei... Fiecare naţiune e o celulă, chiar şi cele mici, iar sarcina noastră e să punem celulele unele lângă altele şi să clădim un imperiu de nestăvilit!

Adică un cancer, mi-a trecut prin minte, dar n-am avut tupeul s-o zic.

Mă rog. Una peste alta, dacă priveai problema ruseşte, insul cu masca lui Putin avea dreptate, aşa că am virat mulţi bani – ştii bine câţi – în contul lui Chippen, pentru ca tu să-ţi salvezi căsătoria, ceea ce, considera interlocutorul meu de la Kremlin, nu reprezenta decât un fel de justiţie divină ce avea să-i ofere Gaiei Borealis un adevăr bun de jucat în PR-ul mondial.

Îţi transmit cu plăcere toate aceste informaţii, Maşa, nu sunt ipocrit. Voiam să ştii că ţi-am fost necesar nu numai ca să finanţez cercetările avortate ale lui Vova, dar şi ca să-ţi scot familia la liman, of, of şi of...

Ceea ce nu m-a împiedicat să mă înfurii, însă... De nervi, după ce i-am virat banii în cont lui Chippen,

m-am lansat într-o afacere nouă, în Zen IT, chestia aia, știi tu, care încearcă să anuleze interfața dintre om și computer. Pentru că Zen IT-ul n-a fost suficient ca să mă calmeze (n-aveam stare, pricepi?), ți-am ascuns în dormitor o cameră video (mai e și-acum în tavan deasupra patului) doar ca să mă amuz privindu-l pe Vova cum se dă de ceasul morții ca să te *împlinească*... Nu ți-am uitat chipul de pe vremea când te bucurai cu mine, în dormitorul mărunt din apartamentul părinților tăi, iar camera ce ți-am pitit-o în tavan a fost amplasată astfel încât să-ți prindă în special chipul, în rarele ocazii când Vova (e doar lipsit de imaginație sau a îmbătrânit?) are grijă de tine.

Iată, am ajuns tot la ură, așa că închei acum, spunându-ți ce m-a făcut să vreau să-ți scriu. O să te doară – de-aia-ți și zic.

S-a întâmplat relativ recent. Acum trei luni, când am ieșit seara cu cățelul în parc, am remarcat o doamnă extrem de distinsă care se plimba fără țintă. Am fixat-o intens, iar ea m-a privit lung și tăios, lucru care s-a repetat de fiecare dată când ne-am întâlnit. Sunt sigur că doamna cu pricina (mai degrabă, domnișoară, căci nu poartă verighetă) nu știe cu cine are de-a face: *I keep a low public profile* și singurul motiv pentru care ea se zgâiește la mine este că și eu mă zgâiesc la ea, fără să mă pot abține, cu riscul de a fi considerat un mujic ordinar, un parvenit căruia îi e totul permis etc.

Dar cum s-o privesc altfel? Ea seamănă îngrozitor de mult cu tine. Parc-ai fi tu acum 30 de ani, în pozele alb-negru făcute la tine acasă, înainte să intri la facultate. Asemănarea e atât de izbitoare încât,

doar ca s-o văd, am început să duc cățelul la plimbare nepermis de mult, uluindu-i pe toți din casă.

Chestia e complet aiurea, însă, pentru că, de cele mai multe ori, femeia nu apare, iar atunci când apare, fac toate figurile de care sunt în stare pentru ca ea să nu se prindă c-o aștept pe ea și numai pe ea. După cum îți dai seama, manevrele nu-mi ies decât până la un punct. În plus, nu obțin decât o reacție iritată din partea ei. O bănuiesc că simte că nu e decât vehiculul unor amintiri (mă și port ca un caraghios, observând-o cu evidentă curiozitate utilitară), drept care nici măcar nu-mi zâmbește, examinându-mă doar, la rândul ei, cu încrâncenare. Poate că s-ar mai îmbuna dacă aș intra în vorbă cu ea, dar cum să fac așa ceva? S-ar produce niște încurcături cu adevărat, incontrolabile.

Pe scurt, iată relația mea cu ea. Nu știu cum o cheamă. Nu vreau să aflu cine este, nu vreau decât s-o compar cu tine – n-ar fi prima oară când te compar cu alte femei. Cu toate astea, existența ei îmi creează complicații. În ultimii ani, nu te-am zărit decât în fotografii și în filme făcute fără știrea ta, inclusiv acolo, departe, la Cocraimoro, pe râul Xingu. Cu alte cuvinte, am primit suficiente update-uri în ce privește înfățișarea ta, dar, ori de câte ori mă gândesc la tine, nu-mi vine în minte decât chipul tău de acum 25–30 de ani. Am fost noi într-o seară la un pub irlandez, și tu erai îmbrăcată ca o bikeriță, în blugi, cizme și-o geacă de piele neagră. Când ai primit berea, te-ai mirat că barmanul „imprimase“ în spumă o formă – un trifoi – ei, bine, ăsta e chipul pe care-l pun mereu pe gândurile mele cu tine: tu,

mirându-te de un trifoi în spuma unei beri negre. Iată, însă, că apare fata asta care seamănă cu tine atât de mult, dar nu întru totul: ovalul feței îi e puțin mai amplu, pomeții îi sunt ușor mai lătăreți, iar gura mai cărnoasă. Toate astea sunt suficiente, însă, ca să-mi dau seama că necunoscuta nu e replica ta fidelă.

Necazul cel mare vine abia acum. De când nu te-am mai văzut în carne și oase, am început să-ți pierd din minte trăsăturile reale, iar fotografiile, nu știu de ce, nu-mi sunt de prea mult folos. Și așa se face că, de fiecare dată când vreau să te evoc, îmi apare în minte chipul tinerei necunoscute, iar eu, deși rămân îndrăgostit de tine, ajung să te visez sub forma unei alte femei, care a suferit o derivă discretă de la modelul princeps.

Voiam să afli lucrul acesta, voiam să-l afli și să-l înțelegi exact după cum ți l-am relatat. De-ai ști, of, de-ai ști cum îmi vine să-mi crăp capul și alta nu, când mă gândesc că odată cu dorința mea de a pleca în lume și odată cu dromomania care și-acum îmi dă ghes am ucis și șansa de a – am ucis și șansa de a...! Aveam impresia, pe vremuri, că-i o tâmpenie să-ți împărtășesc asemenea visuri, care, mie unuia, mi se păreau infantile. Acum, însă, mai ales de când te-am zărit cum participi la excavații pe malul râului Xingu (aici, în mesaj, urma o fotografie făcută acum trei luni, de care Marusia habar n-avea), îmi dau seama că odată cu dorințele copilăriei mele am murit și eu, Stas Maslak cel adevărat.

În schimb, m-am ales cu o avere și cu poziție marcantă în societatea Gaia Borealis.

Bravo mie! Pe cale de consecință, nu numai că te visez la 3–4 luni, dar o dată la 6–7 luni, ajung să visez niște hărți vechi, inexistente, așa cum făceam la vârsta de 15 ani. Visez planuri, echipamente, liste de materiale și tot ce mai ține de o plecare către niște locuri de care n-a auzit nici dracu', nici măcar deșteptul de Vladimir Perelman, pentru simplul motiv că acele locuri nu există. Acum câteva nopți, ca să înțelegi ce-ți spun, am visat că în Iakuția (Lenaland, da?), nu altundeva, începea o salbă de mări, din ce în ce mai mari, cam de la Sorgut și Nijnevartovsk încolo, strecurându-se printre Igarka și Tura. Nu e prima oară când le visez: trei mări, din ce în ce mai mari, orientate pe o axă sud-vest → nord-est, astfel încât cea mai întinsă dintre ele comunică printr-o strâmtoare cu o mare reală, în speță cu Marea Laptev, cam pe unde se află Tiksi, știi, la nord de Verhoiansk. Ei, bine, află că în visul meu aceste mări nu sunt bine cunoscute, că au fost cartografiate (grosier) abia recent și că sunt mărginite de munți înalți și pustii, de șapte-opt mii de metri, plini de ghețari și morene. În plus, în fiecare vis, reușesc să inițiez plecarea de-a lungul acestor mări care nici nume n-au, dar n-ajung niciodată la capătul expediției.

În acele expediții, trebuie să știi, plec la drum însoțit de iubita mea Marusia Andreevna Islavina.

Prin urmare, iată că nu sunt doar banalul număr 17 din Top 1000 din *Forbes Rusia*. Visez și eu la tărâmuri necunoscute și mă plimb cu câinele prin parc, așteptând...

Am fost asigurat că vei primi acest mesaj. Am fost asigurat și că problema care te-a făcut să iei calea

pădurii (mă refer la François cel rătăcit) va fi urmărită cu maximum de atenție și că vei primi ajutor, dacă va fi nevoie. Poți să fii mândră de Lionel. Am tras câteva sfori ca să se poată uita după voi cu impunitate, folosindu-se de echipamentele militare. Nu-ți mai spun că ascult în fiecare zi, în mașină, postul lui de radio, Rockweiller FM. Cât despre François, îmi vine să-l invidiez, în măsura în care un gras plin de bani mai e în stare să invidieze un adolescent liber. Sper ca el să descopere ceea ce taică-său n-a avut putere să descopere, doar pentru că e fiul tău.

Așadar, prietenii mei sus-puși din armată și din societatea Gaia Borealis o să te ajute. E singurul lucru bun pe care mi l-a adus poziția din Top 1000.

Cât despre episodul cu Sfântul Toma al Răsăriturilor, află că am scăpat cu bine de acolo. De altfel, îți trimit acest mesaj din șalupa care ne duce, pe Lena, către Iakuțk, căci în trapeza mănăstirii n-aveam semnal. Bărboșii din vale, niște mineri tadjici, aveau telefoane (călugării n-aveau, de-aia a parlamentat starețul cu șeful minerilor) și au reușit să ia legătura cu orașul, dând de știre despre noi. Tadjicii ăștia (noroc cu ei) sunt niște musulmani integriști veniți să facă bani acolo unde-i câștig și eu, la minele de diamante. S-ar putea să-i angajez cândva, căci sunt muncitori buni și cinstiți. Fiind fundamentaliști, însă, nu se au bine cu călugării și asta explică atitudinea lor de când ne-au salvat – cică se evită din răsputeri și, când dau unii peste alții, se ceartă precum chiorii, ba chiar își sparg și capetele, asta ca să nu mai spun că tadjicii au asediat o dată mănăstirea... Doar avionul nostru prăbușit i-a

adus împreună pe pajiște: nici unii, nici alții n-au comentat și s-au repezit să ne salveze.

Dar eu am plecat și i-am lăsat să se urască mai departe. Nici unii, nici alții, n-au vrut să primească bani, doar ne-au strâns mâna la despărțire, pe malul Lenei, după care s-au dus spre așezările lor, pe cărări diferite.

Al tău Stas, zis și Rechinul Posac din Fontanka,
cel mult prea bucuros de porecla primită în presă

CAPITOLUL 37

O întâlnire cu Kiauì. Perelmanii, Ombelico și João ajung pe un tărâm neașteptat de neted. Indienii Tuà.

Era cu puțin timp înainte să se întunece și Vladimir simți că ceva era-n neregulă. Ba i se părea că aude zvon de glasuri, ba că simte mirosul unui câine ud leoarcă, ba că-i însoțește cineva care nu-și dezvăluie prezența... Dădu să-i anunțe și pe ceilalți, dar, *ce* să le spună?

Senzația se înteți, însă. De-acum, i se părea că un om nevăzut nu-l scapă din ochi. Se opri, iscodi într-o parte și-n alta, nu descoperi nimic.

Marusia îl simți:

– Ce e?

– Nu știu, nu-mi dau seama. Mai merseră puțin. Apoi: Tu ce-ai pățit de-ai stat așa de mult în tufe?

– Mi-a venit ciclul. Am chef de o baie. Mare mizerie să umbli prin jungla asta! Se gândi: Stas știe tot despre tine, nesimțitule! Cum de-*ați* putut să-mi faceți una ca asta, tu și cu...? Nu-mi vine să cred.

Ploaia se oprise. Se făcuse mai frig. Bătea un vânt tăios.

– Ascultă, Vova, îl iscodi Marusia, mai ţii minte cum înnebuneai când ascultai *Voodoo Chile*, cu Stevie Ray Vaughn?

– Ce chestie! Şi eu mă gândeam la Stevie Ray Vaughn. Ce chef aş avea de-un concert ca ăla... Aş vrea să mă dau în spectacol, să fluier, să răcnesc, să... Tăcu. Se opri. Parc-aş simţi un miros ciudat, zise.

Ombelico se oprise şi el. Adulmeca precum un prepelicar. Întrebă:

– E un miros de foc, este?

– Nu-mi dau seama, dar e din ce în ce mai puternic, zise Volodia.

– Ce facem, ne oprim? întrebă João.

– La ce bun? zise pilotul. Mai bine ţinem urma până se lasă bezna.

Şi o luară din loc. Treptat, printre copaci prinse a se desluşi o lumină fadă, pâlpâitoare. Merseră mai încet, ciulind urechile, până ce-n faţă li se căscă o văioagă abruptă şi largă. Încercară să se uite în jur, dar nu desluşiră mare lucru – se înserase şi ploua torenţial. Îşi dădeau seama, totuşi, că se aflau pe buza unei depresiuni uriaşe: sub ei se ghiceau coroanele dese ale pădurii, peste care se răsfirau bulgări de ceaţă. Din buza văioagei începea un drumeag (aducea cu cel ce se întrerupsese pe culmea Kiya-ù), iar de undeva, de jos, se ridica lumina zărită mai devreme – nişte tăciuni, pesemne.

Cine naiba avea grijă de ei pe potopul ăsta?

Iar Ombelico, în şoaptă:

– Să scoatem armele. O luăm pe marginea drumeagului. Frățioare, comuniștii ăia ai tăi te-au învățat să te bați?

– Știu să trag și am și cu ce, se lăudă João, scotocind prin rucsac după un Uzi mititel. Mai am unul, pentru cine vrea...

– Unul ajunge, făcu pilotul. Ia-o pe partea ailaltă a drumeagului. *Senhora*, dumneavoastră treceți în spatele meu. *Senhor*, vă pricepeți cu armele? Vladimir zise că trăsese de câteva ori, iar Ombelico scoase din raniță un pistol și i-l întinse. Treceți în spatele lui João și nu trageți decât dacă trag eu. E valabil și pentru tine, frățioare.

– OK. Îți fac semn dacă văd ceva și aștept comanda ta.

– Perfect. În niciun caz, nu tragem primii. Pe întunericul ăsta, zece Tuà cu arcuri ne spulberă dacă-și pun mintea cu noi. Mai bine ne înțelegem cu vorba bună, încheie el. Cu toate astea, scoase din raniță o armă și pentru el, o carabină cu țeava retezată.

Începură coborâșul. Ploaia se porni din nou, dar de-acum era doar o bură măruntă. Cineva alimentase focul din vale: azvârlea vâlvătăi din ce în ce mai înalte ce se strecurau prin pâclă.

Drumeagul făcu o șicană. După ce trecură de ea, pâș-pâș, zăriră un bărbat întins în mijlocul drumului. Era nemișcat, îl bătea ploaia, și-l luminau flăcările zărite mai devreme. Nu-și dădeau seama dacă bărbatul era viu sau mort.

Se apropiară de el încet-încet. Parcă ar respira, își zise Ombelico, privindu-l, dar nu era sigur. Mai făcură câțiva pași, iscodind desișurile. Degeaba își

încordau auzul: ploaia se întețise, iar stropii tropoteau în frunziș. Bărbatul întins pe jos era un indian – Tuà, cel mai probabil: avea obrazul acoperit cu spirale, unghiuri, linii și puncte, tatuate de curând...

Ajunseră la doi pași de el. Marusia duse mâinile la gură.

– Kiauì, exclamă Vladimir, ciucindu-se lângă el. Ce-i cu tine?

Kiauì stătea cu fața în sus, urmărindu-i fără să scoată un sunet. Și-a tatuat obrajii, ce înseamnă asta? se întrebă Volodia. Îl măsură din priviri: Kiauì zăcea de-a curmezișul drumului, cu brațul drept întins perpendicular față de trup și cu cel stâng așezat deasupra pieptului, îndoit din cot, cu antebrațul paralel cu celălalt braț.

Parcă-i îndemna să plece: brațele și palmele lui aduceau cu gestul unui agent de circulație care-ți indica încotro s-o iei, mai ales că și privirea îi era ațintită în sensul arătat de brațe, în susul drumeagului. În plus, ținea picioarele într-o poziție ca de yoga, cu talpa dreaptă proptită în coapsa stângă, mai sus de genunchi, alcătuind cifra 4. Deodată, trupul îi fu străbătut de un frison și-l cuprinse o lumină mată. Corpul îi închipui un F așezat deasupra cifrei 4.

F... F...

François?

Fawcett?

Patru. Noi suntem patru.

– Unde-i François? îl întrebă Marusia.

Kiauì zâmbi ca beat. Plescăi. Apoi nimic.

– Te întreb de François, Kiauì, unde e?

Niciun răspuns.

– Am avut încredere în tine, îl zgâlţâi ea. De ce taci?

Vladimir icni furios. Era gata-gata să-i tragă un şut lui Kiauì, voia să-l calce în picioare, să-l...

– Dar de unde eşti aşa de sigur? îl întrebă Marusia. Se apleacă spre indian: E aşa cum a spus Vova? Vorbeşte, Kiauì! Chiar trebuie s-o luăm într-acolo? Nimic. Ai mâncat în cortul nostru, ai îmbrăcat haine de-ale noastre, spuneai că eşti fratele lui François, de ce nu vorbeşti? François e acolo unde spune Tata Karib?

– *Senhora*, se băgă Ombelico, dacă vreţi, îl fac pe marţafoiul ăsta să verse tot ce ştie! Puse cartuş pe ţeavă, îndreptă carabina spre Kiauì, dar încremeni, fără să mai facă un gest, când Vladimir o luă (se trezi c-o ia) liniştit pe lângă indian, coborând în jos pe drumeag.

– Dar nu-l vedeţi că tace ca un peşte, *senhor*? zise Mokhtar. De unde sunteţi aşa de sigur?

Veniţi, când vă spun, auzi Vladimir o şoaptă. Kiauì o să se ia după noi, o să vedeţi.

– Hai să mergem, zise Marusia. Poate că iar are dreptate... De când eşti tu atât de priceput la chestii din astea? ridică ea glasul.

Dar n-am spus nimic, îşi zise Vladimir, numai că Marusia pufni în râs, răspunzând parcă unei noi replici:

– Cum adică, la ce chestii? La presimţiri, bineînţeles.

Dumnezeule, dar nu spun nimic, nimic, nimic, îşi zise Vladimir, numai că, în clipa aceea, se trezi că începe să vorbească:

– Nu-i vorba de nicio presimţire. Voi chiar nu le auziţi paşii?

Habar n-avea la ce se referă, căci de auzit, nu auzea nimic. Ceilalţi se opriră, îşi încordară auzul – nici ei nu desluşiră nimic. Iar Ombelico:

– E cam aiurea că l-am lăsat pe indianul ăla în spate...

– Dă-l încolo, zise Vladimir. Continuă, fără să ştie de unde le scotea: Ai lui sunt mulţi şi stau cu ochii pe noi... Nu-i simţiţi?

Nu-i simţeau. Curând ajunseră pe un teren plat – atât de plat, încât ziceai că fusese nivelat cu compresorul. Era mai neted decât un polder, numai că era doldora de copaci grei, tufe dese şi liane groase.

– O să-i vedem imediat pe tovarăşii lui Kiauì, anunţă Vladimir fără să-şi dea seama de unde o ştia.

Şi-ntr-adevăr, îi zăriră. După un cot, în lumina lanternelor, apărură câţiva indieni. Se foiau ca nişte furnici alungate din muşuroi, dar curând deveni limpede că se deplasau pe traiectorii precise, ca nişte jucării cu cheiţă. Se apropiară de ei. Dădură să intre în vorbă, le făcură semne, le oferiră câte ceva (căni, bricege, oglinzi), dar nu primiră răspuns.

– Voi sunteţi Tuà, le zise Ombelico. Ne daţi voie să ne continuăm drumul? îi luă el în dialect Tupi, gesticulând din greu.

Nimic. Indienii nici nu-l băgau în seamă – continuau să se mişte în felul acela dezordonat, fără o vorbă.

– Nu-s sănătoşi, mormăi Ombelico.

Le făcu semn alor lui să-l urmeze.

Trecură de ei şi, după câteva minute, drumeagul coti la stânga. Dădură peste alt grup. Spre deosebire de primii, aceştia stăteau nemişcaţi: unii îşi desfăcuseră

brațele, închipuind litera T, alții și le împreunaseră deasupra capului, sub forma literei O, iar alții țineau mâna întinsă în sus, înfățișând litera I. Se apropiară și de aceștia, le vorbiră – nimic.

Litere, litere, litere... Cel mai mult și mai mult, se gândi Vladimir, aș vrea să ne trezim și să nu ne mai amintim nimic.

– Și să fie și François cu noi, îi răspunse Mașa, luându-l ca din oală.

– Normal, normal, îi dădu el dreptate. Eu tot n-am vorbit nimic, își zise, după care adăugă: Iar eu o să iau bilete la un concert de rock și-o să-l cărăm și pe François cu noi, la naiba cu Ceaikovski!

– OK, ce facem acum? îi aduse Ombelico cu picioarele pe pământ.

– Mai e doar puțin de mers, stabili Volodia și trecu în față.

Drumeagul se îngusta. Nu se mai auzeau decât șiroaiele de ploaie și pașii lor ce sorbecăiau în mocirlă. S-a făcut beznă, ar trebui să ne oprim, își zise Vladimir, și, în clipa aceea, sună telefonul lui João. Suna, suna, suna, dar tânărul nu catadicsea să-l deschidă. Vladimir privi peste umăr și încremeni: tovarășii lui mergeau cu ochii goi, fără să bage de seamă nimic.

– Răspunde, João! strigă Vladimir.

Nimic. Tânărul Maltese pășea fără preget, privind drept înainte. Vladimir se repezi și-i scoase telefonul din buzunar. Nicio reacție. Eu cum de pot să fac ce vreau? se întrebă, în timp ce Mașa, Mokhtar și João continuau să meargă ca-n transă, numai că și el, Vladimir, simți deodată nevoia de a înțepeni în mijlocul

drumului. Muşchii săi erau gata-gata să încremenească, numai braţele dădeau să i să desfacă, larg.

Se luptă cu propriul trup şi reuşi să deschidă satfonul lui João, care ţârâia în ploaie ca un greiere smintit. Auzi glasul lui Lionel. Vorbea clar astă dată:

– Tu eşti, tată? Ce faceţi? Aici ne ţăcănim cu toţii. La voi cum e?

– Localizează-mă! Repede, repede, îl grăbi Vladimir. Am dat peste Kiauì.

– Şi Frenchie?

– Nu l-am găsit, dar e pe aproape, se trezi Vladimir că zice, fără să-şi dea seama cum. E viu şi nevătămat. Marchează locul ăsta, da, Lionel?

– Ce spui? Vorbeşte mai clar! Ce vrei să fac?

– Să marchezi locul ăsta pe hartă, asta vreau să faci!

Dar Lionel nu mai răspunse. Gâfâia greoi şi începuse să scrâşnească, ziceai că mestecă în gol. Brusc, se auzi un hohot de râs, urmat de zgomotul unui pahar care se sparge, iar legătura se întrerupse. Volodia se strădui s-o restabilească, dar nu reuşi: satfonul era mort.

În clipa următoare, braţul dădu să i se destindă, gata-gata să azvârle aparatul. Vladimir se luptă cu revolta muşchilor săi, îngheţă, mârâi ca o fiară stârnită, şi izbuti, cu chiu, cu vai, să-l ţină în mână. Se grăbi să-şi prindă din urmă tovarăşii, care continuau să păşească rigid, privind în jur cu mişcări sacadate, ca păpuşile din turnurile cu ceas ale vechilor târguri.

Îi ajunse. Între timp, telefonul lui João se deschisese de unul singur – pârâia şi crănţănea, piuia şi prindea voci ce se pierdeau aproape instantaneu, înlocuite de piese muzicale ce durau două-trei măsuri.

Se auzi *Ran Kan Kan*, cu Tito Puente, cu cimbale şi alămuri ce răsunau vesel printre copaci, urmă un fragment de discurs, întrerupt când şi când de ovaţii, apoi câteva fraze dintr-un buletin meteo (la Praga era foarte cald şi Vltava se revărsase), dar nici acestea nu rezistară; le înlocui un clip promoţional, peste care se suprapuseră ştiri rostite cu voci grave – ziceai că satfonul se transformase într-un radio vechi care baleia scala, în căutarea unui post de negăsit. Până la urmă, nu se mai auzi decât un zgomot de fond, înţesat de paraziţi.

Am rămas singur, îi trecu prin minte lui Vladimir. Se uită în jur – până şi jungla îngheţase. Şi-atunci înţepeni şi el, aţintind lanterna spre un jacubim alb ce plutea nemişcat, cu aripile desfăcute, printre stropii de ploaie suspendaţi între copaci.

Trecură două, trei, patru... câte clipe? Din văzduh se rostogoli un vuiet surd, ploaia tropoti din nou.

– Vova, strigă Marusia. Ce se întâmplă?

João îşi revenise şi el. Ombelico îşi scutura capul.

– Doamne, când am trecut de ăştia? exclamă pilotul, privind în spate şi văzându-i pe Tuà, care, la mai puţin de o sută de metri în urmă (atât de puţin am mers? se întrebă Volodia), dădeau şi ei semn că-şi vin în fire. Parcă am fi băut cimbo cu toţii, făcu Ombelico.

Acum indienii vor fugi, se trezi Vladimir că gândeşte şi, într-adevăr, Tuà îşi dreseră glasurile şi începură să se uite în jur, iscoditor. Îi zăriră pe cei patru, îi priviră lung, apoi, ca la un semn, dispărură în desiş.

CAPITOLUL 38

Vechi, din neamul Unu, află cum să-l distrugă pe Bangor.

De ce tocmai pe aceste meleaguri? De ce cheile Cadranului sunt numai aici? Sunt Vechi și scotocesc spectrul din nou și din nou, dar nu găsesc nicăieri alte chei. Ce-i drept, chei ar mai fi ici-colo (cuvinte din vis mă năpădesc tot mai mult), numai că nu sunt la fel, nu-s aidoma celor îndelung căutate. Ciudate chei, amăgitoare – cum de au ele înțeles pentru specia îndărătnică ce-mi repugnă din ce în ce? Ce le leagă de oameni? Ei sunt la fel ca Bangor, fac totul de capul lor, nicicând nu și-ar găsi loc în Cadran.

Cu toate astea, simt că unii înțeleg cheile, iar alții le reproduc... Ce află din ele? De ce le pricep? Ce i-ar putea învăța?

Mmm (oamenii adesea fac: Mmm), oare neamul Matricei să-i fi învățat pe oameni să citească în chei? Până-ntr-acolo să fi mers cu trădarea? Să fie oamenii aliații Matricei?

Cine știe ce-a fost atunci, în război, o fi fost și trădare... Poate că de aceea eu/noi n-am lăsat cheia

străveche pe-ntreg spectrul. Om fi ascuns-o, să n-o afle oamenii toți, să n-o găsească Matricea când lupta va cuprinde mareea... Of, emit eu omenește, știind că exclam omenește, de ce e cheia străveche doar pe-acest tărâm? Acesta să fie locul de bătălie? Din întreg Druusul, doar aici să fie capcana în care-l atrag pe Bangor, zis Locuiesc?

Mmm, cât îmi lipsește Cadranul! mă mir eu, omenește, când în oamenii mei mă afund, fără să simtă Bangor (ce de cuvinte și intonații, cât de încurcați și neclari sunt acești indivizi!).

Te aștept. Ce mai stai? mă zădăre deodată Bangor, zis Locuiesc.

Nu-i răspund. Mă înfoi peste spectru, răsucesc câmpuri, interferez cu mareea lui toată. De ce e cheia străveche numai aici?

O privesc iar. Am ochii cuiva și sunt ochi omenești... Cum se laudă oamenii? Ei zic că citesc – mă străduiesc să o fac, dar cheia e neînțeleasă. Vreau s-o ating și-nvăț s-o pipăi cu mâini omenești. Pipăi: ce simțuri bogate au oamenii, ce simțuri perverse, mai mult mă încurcă. O fac din nou, însă, ca vechii alchimiști (ce de cuvinte rătăcite în vis!): pipăi, privesc și miros... Blestem! Ce bucluc să fii om, prea multe simțuri, prea multe cuvinte. Dar voi fi om, ce să fac, căci am de purtat un război.

Cheia! Urme pe-o suprafață. O iscodesc și-o ating. Într-o parte aduce cu frontul deflagrației-mamă. În cealaltă, zici că-i mareea.

O să fiu om, vreau să-l văd pe el cum privește, să-mi deslușească el semnul acesta, de-l știe cumva de atunci când am fost aici să luptăm. Mă cufund în oamenii

toți, pe pământuri și ape și, preț de câteva pulsuri, nimic nu-nțeleg. Să fiu om! Înainte de toate, simt cum spectrul mă atrage și-mi dă greutate. Apoi văd cum omul înregistrează șase feluri de maree deodată. Mareea se împletește, se-mprăștie în micro, interferează cu nenumărate semnale care se-adună-într-un loc; îmi este cu neputință să înțeleg din acel talmeș-balmeș cum se alcătuiește un gând. Apoi peste mareea umană se năpustește o avalanșă de unde – sunt niște deflagrații ce-o clatină și-o rup în bucăți...

Ce face un om? percep o frântură sub undă, sosită de la eu/noi, din Cadran. Ce face un om?

Omul, îmi zic. Mi-ar plăcea să șoptesc: omul! – dar n-am glas. El are sens, căci captează mareea doar printr-un pol. O păstrează într-un fel încâlcit și o folosește brutal, fără ritm, chiar dacă structurile sale oscilează constant. Pe urmă (îți/vă vine să credeți?), evacuează mareea prin celălalt capăt, dar așa o fi atunci când ești alcătuit din substanță. În plus, omul se deplasează mecanic. Are proteze nenumărate, iar când merge de unul singur se comportă prostește, folosind două extremități alungite, articulate multiplu, ce risipesc energia mai mult decât orice alt fel de mișcare. De ce nu se rostogolește, de pildă? De ce nu plutește, de ce nu folosește curenții gazoși ce împânzesc atmosfera? Unde mai pui că nu suportă orice poziție – el are sens, el rostește cuvinte precum sus, *precum* jos *(ce oroare!), el zice că este biped. Ce complicat... Mă întreb cum face să nu se dezintegreze, cum de persistă când mișcă, de ce nu vibrează bezmetic, de ce are țel.*

Îi străbat trupul tot, din micro în macro, vibrez de-a lungul nervilor lui, mă desfășor în mareea-i de

sânge, mă amestec cu hrana lui mestecată, mistuită și defecată, mă propag în aerul turbulent din plămâni. Iar după un timp, vai, descopăr...

...un gol? În fiecare om din acela, gata să se rupă în bucăți, eu, Vechi, descopăr un gol! Toți oamenii-l au, e dosit în adânc, e-un gol subtil ce trece din unul în altul ca o maree vidă, distinctă, insinuându-se apoi în mareea cea mare ce acoperă spectrul.

Golul să-i fie secretul? Să fie totuna cu golul ce naște Cadranul?

Sunt aici, înregistrez eu un gând și nu, nu e Bangor. Eu sunt aici, percep un mesaj lapidar, venind de jur-împrejur.

E spectrul.

Spectrul... Și dacă și-n spectru e-un gol ce-l ține strâns la un loc? Spectrul emite și el maree și haos, le simțisem, doar, peste tot: vânturi, curenți marini, turme, roiuri, bancuri de pești și stoluri pornite în migrații, cabluri prin care-aleargă curentul, fire prin care zboară cuvinte, ecrane ce revarsă miriade de texte, semne năstrușnice, litere neîmblânzite...

Sunt aici și sunt gol, zice spectrul. Tot ce simți ființează doar pentru că altfel nu m-ai simți. Golul, iată, mi-e sursă!

Ești totuna cu omul? Vă desparte doar forma? Ai și tu sens?

Nu-mi răspunde... Oh, cât îmi lipsește Cadranul! Îi vreau gândul și amintirea... Și-apoi descopăr pe spectrul din Druus doi poli din care țâșnește mareea, deci spectrul, deși solid cu chip de deflagrație-mamă, are extremități precum omul, iar asta înseamnă că are și sens.

Te pomenești că și cheia străveche are un sens! Iat-o: n-are volum, nu-i toată la fel, nu seamănă cu eu/noi, neamul Unu... Dacă trebuie s-o parcurg dintr-o parte în alta? Poate din dreapta spre stânga sau din stânga spre dreapta, sus→jos și jos→sus: iată oroarea substanței!

Iscodesc cheia. De la stânga la dreapta: deflagrația-mamă devine maree. De la dreapta la stânga: mareea devine deflagrație-mamă.

Ești totuna cu omul?

Niciun răspuns.

Cheia străveche este aidoma ție?

Nimic.

Și dacă deflagrația-mamă din cheie e emisă de golul din spectru? Dacă ea, cheia străveche, este dosită în golul ce capătă ființă doar ca să-l văd? Să fie golul doar pe acel tărâm, de-i cheia acolo?

Să-l caut. Și caut, tot caut, iar caut... Și, iată, găsesc!

O specie imobilă, solidă, ce-și dorește lumină și apă. O specie cu energii blânde, persistând îndelung. E alcătuită din indivizi care au sus, care-au jos, li se spune copaci. Găzduiește mii de alți indivizi – sute de mii, milioane, ba chiar miliarde. Culege apă din spectru, lumini din maree, generează gaz arzător – oamenii îi spun oxigen și-i ține în viață pe toți. Acolo e cheia, iar undeva, dedesubt, sunt strămoșii tuturor ființelor vii. Strămoșii aceia-s lichizi. Dacă vrei, ei iau foc. Ard, ard, ard și dau foc mai departe...

Sunt Vechi, sunt din neamul Unu, și iată, pricep. Am găsit golul celui de-al treilea spectru din Druus, cel ce-i dă viață și-l face haotic, emit spre Cadran, iar ei, oamenii, știu să-l distrugă.

Mereu au știut.

CAPITOLUL 39

Perelmanii fură o privire spre Muribecca.
Vladimir este de nerecunoscut.

– Parcă nimic din ce s-a întâmplat n-a fost adevărat, observă Ombelico când se treziră a doua zi.

Ploua cu găleata. Stropii răpăiau pe balonul sacrificat de grăsan: îl transformase în adăpost, căci cortul, singur, nu rezistase la potop. Se luminase de o jumătate de oră, dar nu ieşiseră – sperau să înceteze aversa. Desfăcuseră o conservă de porc cu fasole (Mokhtar nu se atinsese de ea), o încălziseră pe primus şi-o înfulecaseră cu poftă. Făcuseră cafea, fumaseră pe îndelete şi stătuseră de vorbă, privind ploaia.

– De ce n-o fi vorbit Kiauì cu noi, *senhor?* întrebă Ombelico.

Vladimir nu-i răspunse. Îşi strânse lucrurile, îşi pregăti raniţa şi ieşi pe brânci din cort, luând în cap pânza roşie a balonului.

– Eu nu ştiu decât că, zise el odată ajuns afară, nu ştiu decât că François e într-acolo, arătă el de-a lungul drumeagului.

– Eşti sigur? îl privi Marusia.

Vladimir făcu semn că da. Nu ştia de ce n-avea dubii. Simţea doar că orice încercare de a-şi explica certitudinile i-ar fi făcut rău lui François. Ghinion, ghinion, îi tot răsuna în minte, fără oprire, şi, de îndată ce gândi asta, satfonul prinse a-i atârna mai greu în buzunar. Vladimir îl aşeză mai bine.

Ieşiră şi ceilalţi şi abia atunci, pe lumină, văzură ce drum bun li se aşternea în faţă. Lat, bine bătut, era străjuit de copaci înalţi şi drepţi, îndesaţi unii în alţii, dispuşi în linie, de parcă i-ar fi plantat un grădinar pretenţios. Erau castani de Parà *(hippocastanum paraensis*, i se păru lui Vladimir că aude o şoaptă), cu frunze lucioase şi grase, iar crengile li se uneau deasupra drumeagului într-o uriaşă copertină vegetală.

– Ce i-ar mai fi plăcut lui François să meargă cu bicicleta pe-aici... zise Maşa.

O luară din loc. Terenul era ca-n palmă şi, în ciuda ploii ce nu contenea, nici drumeagul şi nici pământul din jur nu bălteau.

După mai bine de o oră, drumeagul se lărgi şi mai mult. Copacii se răriseră. Vladimir simţi un miros ce părea să vină din pădure – un miros greoi, uscat, amărui. Le spuse şi celorlalţi de el, dar niciunul nu-l simţea.

– Iar începeţi, *senhor*, se amuză Ombelico.

Vladimir ridică din umeri. Vârî mâna în buzunar şi scoase satfonul – îl privi lung, îl scutură, ba chiar îl adulmecă.

– Ce e? întrebă Marusia.

Vladimir mormăi ceva şi, brusc, se repezi în desiş. Mirosul i se părea tot mai puternic; o luă pe urmele lui precum un prepelicar care amuşinează

vânatul. Se trezi în mijlocul unor smârcuri cafenii – iată de unde venea mirosul! Mai merse câțiva pași și se afundă într-o clisă negricioasă, lucitoare. Ploaia luneca peste ea, stârnind irizații albastre-gălbui ce băteau când și când în violaceu.

Țiței? Vladimir gustă din lichidul ce băltea printre smârcuri și-l scuipă imediat: era cleios și rânced. Țiței, își spuse.

Se întoarse. Lucru ciudat, ceilalți nu-l întrebară nimic – se purtau de parcă nici nu s-ar fi îndepărtat de ei. Le povesti ce descoperise (avea senzația jenantă că se băga prea mult în seamă), dar nimeni nu se arătă mirat și nu comentă. Doar Mașa îl îngână de două-trei ori, cât să nu-l jignească. Cât despre Mokhtar, nici măcar cuvintele „zăcământ necunoscut de petrol“ nu-l scoaseră din ale lui. Treptat, Vladimir simți (cu o uimire ce deveni curând nepăsare) cum imaginile din desiș îl părăseau încet-încet, îmbrățișând forma volatilă a amintirii unui vis înainte să dispară cu totul. Realiza ce i se întâmplă, se chinui să păstreze în minte pățania (țițeiul, țițeiul, își tot spunea), numai că amintirea i se șterse; nu rămase din ea nici măcar senzația unei imagini înstrăinate, iar Volodia își continuă drumul, uitând cu desăvârșire ce se petrecuse.

Ploua. Ploua. Ploua.

Se însera când Vladimir simți pe nepusă masă că-i pândea un lucru *rău*. Avea să se întâmple în câteva zeci de secunde, cel mult un minut – era sigur. Ceva îl îndemnă să-și examineze satfonul, și-o făcu grăbit, răsucindu-l pe toate fețele și verificând mesageria,

timp în care mai făcu câțiva pași. Brusc, cât încă se uita în satfon, premoniția i se limpezi, îl năpădiră imagini și sunete, ca un clip ce i se revărsa în minte, necontrolat.

Gândurile ce urmară se scurseră într-o clipă: în cel mult zece secunde, săgețile lungi ale indienilor aveau să se abată asupra lor; erau niște săgeți cu vârful tăiat în *biais*, din cele folosite la vânătoarea animalelor mari și provocau sângerări cumplite. În același timp, Vladimir *văzu* și din ce parte aveau să fie atacați.

– Fuga, în desișul din stânga! strigă și vârî satfonul în buzunar.

O smuci pe Marusia, trăgând-o îndărătul castanilor. João se uită în jur, ca un popândău, dar apucă să se repeadă în desiș. Ombelico, însă, nu făcu altceva decât să se refugieze pe marginea drumului, armând pușca și căutându-i pe Tuà din ochi.

– Hai odată! răcni Vladimir. O să te lovească *imediat!*

Strigătul îl făcu pe pilot s-o ia la goană ca un puști prins cu ocaua mică. N-avu răgaz să se adăpostească: o săgeată îl izbi deasupra șoldului, străpungându-i colacii de grăsime.

– Ombelico! strigă João, dând să se repeadă la el.

– M-au făcut, frățioare, zbieră pilotul, prăbușindu-se.

Săgețile zbârnâiau, iar tânărul lansă câteva rafale peste drumeag. Tirul încetă. Vladimir se repezi târâș la Ombelico.

– Măcar de n-ar fi otrăvită săgeata! gemu pilotul.

– Nu-i otrăvită, făcu Vladimir.

Îl înşfăcă pe grăsan şi-l trase la adăpost. Sângera ca dracu'. Satfonul piui stins.

Săgeţile prinseră din nou a curge, gata-gata să-i lovească; se auzi şuieratul unor sarbacane (acestea îl luară pe Vladimir prin surprindere, căci *nu* le presimţise), iar João lansă câteva rafale peste drum. În liniştea care urmă, cei patru se repeziră în adâncul desişului.

– O să vină după noi, zise Vladimir. João, n-am nimic cu indienii ăştia, dar cum să le-o explic?

– N-avem de ales, *senhor*... Hai, luaţi un Uzi. Când nu te pricepi să tragi, e cea mai bună armă. Mai bună ca pistolul lui Ombelico.

– Cu Ombelico ce facem? întrebă Marusia.

– În primul rând, să rupem săgeata, făcu João. Nu trebuie s-o scoatem. Să nu stârnim hemoragia.

– Ba am să i-o scot, se repezi Volodia şi, fără să stea pe gânduri, îşi propti genunchiul în spinarea pilotului, apucă săgeata cu amândouă mâinile şi-o smulse.

Ombelico răcni ca un animal spintecat. Un val de sânge i se revărsă pe blugi.

– Strânge-te bine cu cămaşa, nu-i mare scofală, zise Vladimir, neştiind cum de-i veneau toate la îndemână. Grăbeşte-te!

– Mă doare, fir-ar al naibii!

– Zi mersi că n-a fost otrăvită.

Rat-rat-rat – trase João o rafală, ca la nuntă.

– Nu mai trage, João, îi ceru Vladimir şi, în clipa următoare, o luară la fugă, julindu-se în crengi, împiedicându-se de rădăcini şi agăţându-se în liane.

Ajunseră într-un smârc cu apă negricioasă, ca un mâl, din care se ridicau bule de aer puturos.

– Ce dracu-i asta? făcu João. Turbărie?

– Nu-i turbărie, e țiței, își aminti Vladimir de pățania de dimineață. Am visat? se întrebă. Telefonul îi scârțâi în buzunar. Tu-mi spui toate astea? se gândi, pipăind aparatul. Cum faci?

Aparatul vibră.

– Sigur e țiței, *senhor?* îi sticliră ochii lui João.

– Dacă scăpăm, oameni ne facem! zise pilotul.

– Turbă, țiței, nu-mi pasă! replică Marusia. Eu vreau să-l găsim pe François. Cum mai dăm de el cu ăștia-n spinare?

– O să-ți zic eu, se trezi Vladimir că zice, în timp ce în minte i se deschideau ferestre după ferestre, ațintite oriunde poftea.

Nu numai că vedea lucrurile din jur mai clar ca oricând, dar parcă nici n-ar fi plouat și nici pâclă n-ar fi fost; dacă avea chef, era în stare să se uite în jur, ba chiar și la el însuși, de sus, dintr-o parte, de la rasul solului sau de la mare înălțime, de deasupra pădurii... Și, ca semn că așa era, telefonul din buzunar i se încinse, iar Vladimir îi zări pe Tuà de undeva de deasupra drumeagului, de parcă ochii i-ar fi plutit la douăzeci–douăzeci și cinci de metri înălțime, în ploaie. Făcu zoom până ce ajunse printre ei. Îi auzi cum vorbesc, îi *înțelese* (telefonul începu să-l piște, de parcă l-ar fi curentat pe limbă o baterie de 4,5 volți), îi vedea tot mai bine: dădeau să se repeadă pe urmele lor. Erau mulți. Erau furioși. Șeful lor îi împărțise în grupuri de câte patru-cinci și le arăta pe unde s-o ia. La un semn, se năpustiră printre copaci precum un râu ce se sparge în nenumărate brațe, ca un șarpe uriaș ce se despica în fuioare, lunecând fără zgomot.

Preț de câteva clipe, Vladimir alergă cot la cot cu ei, după care se ridică în înalt, scanând pădurea înainte să coboare la loc în propriu-i trup, care fugea nebunește alături de ai lui. De-acum, își auzea gâfâitul, în timp ce din urmăritori nu mai rămăsese decât un tropot de pași îndepărtat. În acel moment, avu senzația clară că telefonul *îl doare.*

– Mai repede! își îndemnă el tovarășii.

Dădu să-l ajute pe Ombelico, dar grăsanul se scutură.

– Mă descurc, zise el.

– Se apropie, făcu João, cu ochii măriți de spaimă. Sfântă Fecioară, Sfântă Fecioară, nu ne lăsa, zău c-o să-ți cumpăr covorul pe care l-am văzut la mallul din Congonha! O să-l dăruiesc bisericii Sfânta Treime din cartier, Sfântă Fecioară, îți jur!

– Mai bine pregătește mitraliera, făcu Vladimir, simțind cum întreg trupul i se mișcă, fără poruncă.

Se răsuci și trase o rafală într-un loc în care nu se zărea nimeni – se auziră răcnete, șoapte grăbite, Tuà se opriră.

– Bună ar fi fost niște dinamită! exclamă Volodia. Ce zici, João?

– Păi, se miră tânărul, am mai multe bastoane la mine.

– Și ce le ții la fundul raniței? Scoate-le la îndemână!

Iar João:

– Cum naiba de știți toate astea, senhor?

Tuà se mișcară din nou. Ombelico trase spre ei, se uită scurt la Vladimir și, la semnul acestuia, o zbughiră printre copaci.

Alergară un minut? Trei? Cinci? Se năpustiră pe un pârâu, se împotmoliră într-o mlaștină, găsiră o potecă croită de tapiri, se repeziră pe ea, o părăsiră și-o luară prin pădure, pe urmele *albăstrui* ale urinei unui capibara ce-și marcase teritoriul. Cum de-o văd?! se întrebă Vladimir. Ah, dar el *vedea* toată pădurea, limpede de tot, copac de copac, putea să facă zoom până pe cea mai măruntă frunză, zărindu-i nervurile. Auzea cu alte urechi, iar dacă s-ar fi încordat, ar fi perceput și susurul pânzelor freatice de sub pământ, cât despre pașii urmăritorilor, îi simțea pe undeva prin dreptul șalelor, ropotind ca o bătaie nervoasă cu buricele degetelor.

Nu era de ajuns, însă: taina era alta, așa că fugiră, fugiră, fugiră – fugiră până ce simțiră că nu mai au aer.

– Să ne tragem sufletul, făcu João. Mor, *senhor*... Nu mai pot.

– Dacă ne prind Tuà, mori sigur.

– Nici eu nu mai pot, gâfâi Marusia.

– Măcar o juma' de minut, *senhor*, bâigui și Ombelico.

O juma' de minut era OK. Vladimir scoase bidonul cu apă, îi dădu Marusiei, bău și el. Se uită la Ombelico: rana îl durea ca naiba, dar nu se plângea. Sângerase porcește, dar făcu semn că se descurcă. O pasăre cârâi într-un copac, ploaia tropoti mai tare. João băgă în gură o frunză de cola. Zise:

– Am pus dinamita la îndemână... Acu' vezi de ce mergeam așa de încet? se uită el cu reproș la Ombelico. Aveam ranița grea.

Își reveniră. Vladimir ciuli urechile – nu se auzea mai nimic, dar urmăritorii se apropiau.

– Hai, porunci el în șoaptă și se repeziră prin lăstăriș. Unde-or fi Tuà? se întrebă după o vreme. Nu-i mai simt.

Se opri. Trase cu urechea. Nimic.

Dădu să se zgâiască în propria-i minte, forând după gândurile acelea ce-i arătau tot ce era în jur, dar nu mai auzi nimic, nu mai văzu nimic, nu mai simți pașii urmăritorilor în șale...

Satfonul, își spuse, vârând mâna în buzunar. Nu-l mai am.

– Dumnezeule, am pierdut telefonul, ce mă fac?

– Dă-l naibii! Și-așa nu era bun de nimic, zise Marusia.

– Hai s-o luăm înainte, scrâșni el, furios. Îmi amintesc... parc-am văzut un povârniș peste câțiva zeci de metri, fir-ar al naibii să fie! E un povârniș plin de tufe și văgăuni. Tu nu-l zărești? o întrebă pe Mașa.

Ea ridică din umeri:

– Ce să văd?

– Ai telefonul deschis?

– La ce bun?

– Deschide-l, mârâi Vladimir, deschide-l.

Mașa îl ascultă. Nu, nici acum Vladimir nu vedea nimic. Luă satfonul din mâna nevesti-sii. Îl ținu strâns, se căzni să zărească povârnișul și potecile, se strădui să dea peste Tuà – nimic! Nimic, nimic, nimic.

– Telefonul, îi ceru lui João.

Îl porni, făcu tot ce făcuse și cu aparatul Mașei, dar nici acum nu desluși nimic. Sunt fără mâini și fără picioare, își spuse. Nu mai am ochi. Se gândi la telefonul pierdut. Trebuie să-l găsesc cu orice preț.

– Luați-o înainte, le zise celorlalți. Vreau să-mi găsesc telefonul.

– Ești nebun? făcu Marusia, dar Vladimir o împunse cu degetul:

– Ai înțeles ce-ai de făcut?

Mașa făcu ochii mari, încuviințând, iar Vladimir scoase carabiniera din gaica pantalonilor. Butonul pentru ochelari, butonul pentru lanternă, butonul pentru telefon. Îl apăsă pe cel din urmă. Așteptă să se aprindă, văzu încotro arăta săgeata, lăsă ochelarii în grija Mașei (mergeți încet, iar tu ai grijă de ochelari, ca să știu cum dau de voi) și o luă înapoi prin tufe, cât de ușor putea. Strângea mânerul Uzi-ului cu atâta putere, că-i tremura mâna. Se opri, ascultă: nimic. Apăsă din nou pe blestematul de buton, acesta se aprinse, indicându-i o direcție mult abătută de la traseul alergării lor (ce naiba?), iar Vladimir o luă pe urma ei, aplecat din șale. Auzi niște indieni. Se vârî în clisa puturoasă (iarăși țiței!) și-o porni târâș.

Să fi găsit Tuà telefonul? Să mă atragă în cursă? Sunt idiot – de unde să știe ei să-l folosească? Poate doar dacă le arată Kiauì... Se mai târî puțin. Ciuli urechile. Auzi niște șoapte. Se făcu una cu smârcurile, lăsă trei Tuà să treacă la câțiva metri de el. Apoi: cum naiba să dau peste nenorocitul de telefon, caut acu-n carul cu fân în jungla asta nesfârșită, poate că nici n-avea legătură cu ce vedeam, poate că...

Dar apăsă din nou pe buton. Ce chestie, telefonul parcă avea picioare: o luase spre stânga. Să-l fi găsit, totuși, un Tuà? Se strecură încet-încet pe lângă un crâng de bambuși, bucurându-se că ploaia ropotea zgomotos. Când și când se oprea, asculta, apăsa pe

buton. De-acum era sigur că cineva luase aparatul – semnalul se deplasa la stânga, sub ochii lui. Vladimir porni târâș, dădu roată semnalului, ajunse *dincolo* de el. Se auzi un foșnet. Semnalul încremeni.

Așteptă. Nu mai sufla. Îi veni să se scarpine și strânse din dinți. Trase cu urechea – Tuà păreau departe. Poate că-i jucase carabiniera feste, poate că nu-i luase nimeni telefonul.

Și-atunci: fiaouuu! Vladimir îngheță, dar săgeata se înfipse la o palmă de urechea lui, stârnind mâlul: zlac!

– Ești aici, Tata Karib, se auzi în clipa aceea o șoaptă de deasupra.

Vladimir privi în sus.

Kiauì se uita la el, ciucit pe o ramură groasă de manghier sălbatic.

– Sunt aici, Kiauì, șopti Vladimir.

– De ce nu dat foc la apă neagră? Dacă dat foc, fratele meu Lionel văzut foc mare, fum negru mult, de la el din văzduh. Dacă dat foc, fiul tău care călărește ape cu vâltori găsit la tine!

– Ne prind Tuà până ne-ajută Lionel.

Kiauì puse o săgeată în arc și trase puțin mai departe: fiaoouuuu!

– Atunci grăbit, Tata Karib! Acolo telefon, îi arătă el săgeata a doua. Tu atent: Kiauì ațintit antenă telefon spre munte! Uitat bine, văzut antenă, mers într-acolo, nu abătut, mers doar așa. Apoi urcat, întâlnit lupuna mare, cu două scorburi. Mers pe lângă el, ținut minte unde arătat antenă. Lăsat lupuna în urmă, urcat, urcat, urcat și dat de ruptură munte.

Ruptură acoperit cu iederă groasă-groasă. Acolo loc bun, stat cu prieteni, păzit fără grijă.

Iarăşi trase o săgeată şuierătoare, cu boltă.

– Hi, hi, Kiauì vânat acum Tata Karib. Când vorbit cu Tuà, Kiauì spus că Tata Karib iute de picior, scăpat de săgeţi! Săgeţi arată tot ruptură munte. Pe acolo trecut de mult cerb alb, sclav Raposo, apoi Fawcett, apoi *i-tonk*. *I-tonk* băut cimbo, acum el e Tuà, dar Tuà oricum omorât la voi, părinţii. Voi intrat prin ruptură munte, acolo uşor apărat, salvare Tata şi Mama Karib. Tuà n-avut de ales, ei trebuit înconjurat munte departe-departe, trebuit mers două somnuri înainte ajuns la celălalt capăt munte. Du-te, altfel Tuà prins la noi, încheie el şi mai trase o săgeată.

Vladimir trase o rafală în aer şi o luă târâş după telefon. Îl găsi (avea două pene de tucan pe antenă, din cele din care-şi făcea Kiauì cercei), băgă la cap direcţia indicată de antenă, o luă după ea, fiind cât pe ce să se împiedice de cea de-a treia săgeată. Mai merse puţin. Se întuneca din ce în ce. Apăsă pe butonul pentru ochelari: tovarăşii săi se îndepărtaseră. Se strecură pe sub crengile joase ale copacilor, mai apăsă butonul o dată, îşi schimbă direcţia, şi, la un moment dat, auzi paşii celor trei. De fapt, îi simţea aşa cum îi simţise pe Tuà înainte să piardă satfonul, numai că paşii lor îl băteau pe undeva prin vintre.

Doamne, ce fugă pe ei! îşi zise şi se grăbi să-i prindă din urmă. Alergă să-i sară ochii din cap, înciudat: Ombelico (îl *vedea* de-acum) se ducea prea mult spre stânga. Vladimir se opri şi o fluieră pe Marusia ca în tinereţe.

Ea îl fluieră înapoi. Nu era departe.

– Hai, le strigă în șoaptă și-l umflă râsul: Doamne, ce idiot sunt!

Îi auzi (ba îi văzu) cum veneau spre el în fugă, prin desiș. În același timp, simți trei-patru Tuà: țâșneau spre ei din apropiere. Se repezi, se trezi față în față cu tovarășii săi. Indienii erau gata-gata să-i izbească dintr-o parte.

Marusia strigă ascuțit, Volodia trase, Ombelico trase și el. Tuà se prăbușiră. O săgeată șuierătoare le trecu mult pe deasupra capetelor, Marusia strigă din nou, dar Vladimir recunoscu șuieratul.

– Liniștește-te, băiatul e viu și nevătămat. Știu să ajung la el, spuse el dintr-o răsuflare și-o luă înainte, pe urmele săgeții.

Trecură de săgeata trasă de Kiauì, ajunseră la povârniș, îl urcară, dădură de copacul lupuna cu două scorburi, auziră din nou pași pe urmele lor.

– Ziceați ceva de dinamită, făcu João, speriat. Pot s-o scot oricând.

Vladimir clătină din cap: Nu, nu. *Vedea* prea bine că nu trebuia să detoneze dinamita. Nu acum, poate mai târziu.

– Hai, îi îndemnă și luară povârnișul în piept, alunecând, gâfâind, umplându-se de noroi.

Câteva săgeți se înfipseră în pământ, îndărătul lor.

– Mai bine dăm cu dinamita, *senhor!* zise și Ombelico. O aruncăm și punem foc pădurii, zău!

– Are dreptate, făcu Marusia, hai s-o bubuim odată!

Satfonul vibră scurt. Nu, nu trebuia să umble cu dinamita, nu trebuia să pună foc. Vladimir nu apucă

să zică nimic: João și Ombelico îl aprobau deja. Iar Marusia:

– Corect, la asta nu mă gândisem. Și cum de ți-a dat Kiauì telefonul? De ce n-a venit cu tine?

Dumnezeule, cum de ne mai înțelegem în brambureala asta? Cum? se întrebă Vladimir, luând-o în sus printre pâraie vijelioase și ferigi grele de apă. Nu răspunse – poate că tovarășii săi o să-i audă din nou vorbele nespuse, dar astă dată nu mai zise nimeni nimic. Ajunseră pe o potecă tăiată de-a curmezișul pantei. Deasupra potecii, o pădure doldora de açai și de copăcei pipernicii, deși. Se uită într-o parte și-n alta – nu zări nici urmă de „ruptura în munte" a lui Kiauì. Privi în felul *acela*, dar tot nu descoperi nimic. O luă spre dreapta, urmat de ceilalți, și alergă cam un sfert de minut; îi auzi pe Tuà cum se apropiau din vale, trase o rafală ca să-i liniștească, se opri. Privi încoace și-ncolo. Era din ce în ce mai greu să vadă ceva, se întuneca. Până la urmă, zări undeva în urmă, printre perdelele întunecate ale ploii, o iederă groasă ce cobora de pe povârniș.

Am trecut de „ruptură" și n-am observat-o, își zise, întorcându-se. Ombelico goli încărcătorul orbește de-a lungul potecii, deschizând calea.

– Păziți valea, șopti Vladimir. Ajunse în dreptul iederii, se apropie de ea – ziceai că nu-i nimic în spatele ei. M-ai păcălit, Kiauì, își spuse, dar atunci *văzu* dincolo de iederă, de parcă ar fi plutit printre frunzele și cârceii ei, unduindu-se ca un curent blând de aer.

Trecătoarea lui Raposo, își spuse. Îngustă, acoperită de viță-de-vie sălbatică și de cascade groase de iederă,

era străjuită de maluri abrupte, presărate cu stânci. Copaci și tufe dese o înveleau din toate părțile.

– Uite-o, se însufleți Vladimir și, urmat de ceilalți, se repezi printre curpenii deși, zgâriindu-se pe față, pe mâini, pe coate.

Satfonul piui prelung. Trecu de iederă și se trezi în trecătoarea îngrozitor de îngustă, cu pereți înalți ce țineau întuneric. Printre picioarele lui șerpuia un torent. Mirosea a pământ ud și a mucegai. Se întoarse la ceilalți: João, Ombelico, îmi păziți spatele?

Grăsanul chiui și se așeză îndărătul unei stânci, ațintind carabina spre intrare. João se lipi de un perete.

– E ca-n filme, frățioare, se hlizi.

– Mașa, rămâi cu ei, nu știu ce-o fi dincolo, zise Vladimir și se repezi în trecătoare.

Încape vreun cerb pe aici? se întrebă. Abia dacă vedea în fața ochilor. Se juli de stânci, se năclăi de noroi, se împiedică de câteva ori și, după două-trei minute, se trezi de cealaltă parte a trecătorii, pe buza unei râpe, față în față cu coroanele unor copaci atât de deși încât ploaia abia ajungea jos, pe pământ. De-o parte și de alta, pantele se ridicau aproape vertical, iar copacii se înfipseseră, care cum putuse, în pereții abrupți, răspândind încoace și încolo rădăcini aeriene și liane. Era într-o calderă uriașă. Privind înainte, în adâncul junglei, zări undeva dedesubt câteva ziduri groase, negre, gata-gata să se surpe – abia se ghiceau în lumina serii. Dincolo de ziduri se ridicau niște platforme abia vizibile, acoperite cu iederă și mușchi, iar și mai departe se deslușea o alee sau, mai bine zis, un drum pavat cu dale de piatră, printre care creșteau

ierburi şi lăstari. Aprinse lanterna şi-o aţinti către construcţii, dar nu-l ajută prea mult. Ploua tot mai tare şi începuse să tune, prelung.

Se întoarse. În trecătoare se întunecase de tot şi pământul băltea. Dădu să-şi lumineze drumul cu lanterna, dar satfonul prinse a vibra, aşa că nu mai aprinse nicio lumină: dacă-l zăreau Tuà? Merse încet-încet, pipăind versanţii orbeşte şi, în sfârşit, ajunse înapoi. Mokhtar şi João erau la post, Maşa se ghemuise sub un pietroi, adăpostindu-se – totul era în regulă. Se aşezară la sfat.

Nu discutară prea mult. Trecătoarea era atât de îngustă, încât şi-un singur om hotărât putea s-o apere zile în şir.

– Ce ziceţi? întrebă Vladimir. Putem să aruncăm intrarea în aer?

Ombelico ridică din umeri, dar João zise că da, era posibil. Cică se pricepea la chestii din astea (lucrase doi ani la barajul San Antonio, pe râul Madeira), numai că trebuia să inspecteze versanţii şi să vadă cum pune dinamita.

– Atunci, o aruncăm în aer, hotărî Vladimir. Ombelico, ia-o cu Maşa înainte, până nu se înnoptează de tot. Dincolo de trecătoare e o aşezare din piatră, e un *oraş*, fir-ar să fie... Se uită la Marusia. E Muribecca, e oraşul Z, înţelegi? izbucni el în râs. E un oraş din piatră, din cele despre care idiotul de Hagenbeck zice că n-au cum să existe aici... François e şi el acolo, vedeţi dacă daţi de el... Eu rămân cu João, să aruncăm stâncile în aer. Vreau să blocăm trecătoarea.

O să câştigăm cel puţin două zile dacă facem chestia asta, dădu el să mai zică, dar Marusia i-o luă înainte:

– Păi, fă-o, două zile avans faţă de fiarele astea de Tuà nu-s de colea!

Cum naiba de-mi iese chestia asta? se întrebă Vladimir, dar nu făcu altceva decât să mulţumească în gând că-şi găsise telefonul. Şi, ca şi cum i-ar fi dat răspuns, telefonul i se cutremură scurt în buzunar.

De fapt, primise un SMS. Un fulger ilumină trecătoarea. Cerul bubui. Volodia privi ecranul satfonului:

“tzi-am vazut lanterna, papa. d c n-atzi tzinut cont de semnul lui kiaui?“

Înfrigurat, Vladimir dădu să-i răspundă pe îndelete, nu care cumva să apese tastele greşit. În clipa aceea, însă, satfonul începu să sune, iar mesajul pe care îl scria se duse dracului.

Vladimir deschise.

Nimic.

Telefonul sună din nou. Nimic. Furios, Vladimir tastă un răspuns pe care-l expedie lui François:

“unde eshti?“

N-apucă să-l trimită nici de data asta. În gura trecătorii apăruseră câţiva Tuà, iar Ombelico începuse să tragă.

CAPITOLUL 40

Tribul Tuà îl judecă pe Kiauì.

– Oamenii spun că este doar vina ta, Kiauì, zise căpetenia.

Kiauì oftă. Se apropie de foc, stingher, de parcă cerşea bunăvoinţa celorlalţi, dar nimeni nu-l îndemnă „Dă-te lângă vatră, frate, nu vezi că-i frig?" Se supără:

– De ce să fie vina mea? Ştiu povestea de când eram copil, de când ne-o spuneai în casa mare... Noi, Tuà, aşteptăm un băiat aşa şi pe dincolo, aşa ne-ai zis... Eu ce-am făcut, de mă judecaţi atât de aspru? V-am vorbit despre băiat încă de când l-am cunoscut şi niciunul nu mi-a spus: vezi că nu-i bun băiatul, Kiauì! Aşa că l-am adus încoa', iar voi v-aţi bucurat. Ziceaţi: băiatul ăsta e sânge tocmai bun pentru noi.

– Şi străbunicul tău a fost sânge tocmai bun pentru noi, se văită şamanul. Dar cu el n-am avut asemenea ghinioane.

– Ba da, se posomorî Kiauì. Şi după el au venit karibi mulţi-mulţi, ai uitat? L-au căutat anotimpuri întregi, nici acum nu s-au liniştit.

– Atunci era altfel. Nu construia nimeni baraje și poteci tari în pădure.

Tăcură. Femeile împărțiră turte de beijù umede, iar Tuà se apucară să mestece la ele. Pe Kiauì îl serviră ultimul – mai mult îi azvârliră turta în poală. Era frig. Bălțile clipoceau sub ploaie.

– Noi hotărâsem, o luă căpetenia de la capăt, că astă dată nu mai facem ca pe vremea străbunicului tău. Voiam băiat tânăr, viguros și isteț, și mai voiam să nu ne trezim cu o grămadă de karibi pe urmele lui. Pe vremea străbunicului tău, am avut unde să fugim... Acum, însă, unde să ne ducem? Kiauì dădu să spună ceva, dar căpetenia îl opri: Tu l-ai ales pe acest băiat, Kiauì, iar el, ai zice, e întocmai ca-n povestea lăsată de străbuni... Numai că, după doar unu-două-trei somnuri, iată că ne trezim cu ai lui pe cap. Puteai să aduci orice alt băiat, cum se face că l-ai adus tocmai pe acesta, ai cărui părinți sunt obișnuiți cu jungla? De ce l-ai adus pe unul ai cărui părinți, spun războinicii noștri care au urcat pe Xingu, ai cărui părinți se pricep să citească urme de așezări vechi? De ce tocmai el, Kiauì? Și cum de-au și venit ai lui pe urmele noastre? Dacă n-o să-l găsească, o să trimită vorbă la cuiabele lor mari și toată floarea karibilor o să năvălească peste noi, chiar aici, în locul pe care-l ferim de ochii tuturor.

– Ai lui n-au cum să trimită vorbă nimănui, zise Kiauì, înțepat. Nu le merg vrăjile pentru cuvinte.

Din jurul focurilor se înălțară murmure de nemulțumire. „Minți, Kiauì! Minți!“ se tot auzea. Iar șamanul:

– Kiauì, tu ai făcut cum te-a tăiat capul, n-ai ținut cont de sfatul strămoșilor. Ei știau ce se poate întâmpla,

căci povestea ne spune că-i mai bun un orfan decât un copil cu un părinte și că-i mai bun un copil cu un părinte decât unul cu amândoi părinții. Strămoșii au ținut cont de sfaturile astea când străbunicul tău a devenit Tuà, tu nu! Pe tine nu te-a interesat decât ca alesul să-ți fie frate... Oare de ce?

Ceilalți începură să vocifereze. „Cum, de ce?“ întrebă unul mai rău. „Cine știe ce gânduri ascunse îl mână, de și-a adus tocmai fratele de sânge!“

– Ziceam c-o să-i fie mai ușor cu un frate de sânge alături, se apără Kiauì. Ziceam că n-o să i se facă dor de casă.

– Și ai greșit! tună căpetenia. Când străbunicul tău a rămas cu noi, ai noștri au ținut cont de învățături și i-au ucis părintele. Tu de ce n-ai făcut la fel când au venit părinții băiatului? Trebuia să-i fi ucis de cum au venit. Nu se așteptau, îi omorai fără grijă.

– Povestea din casa mare ne învață că, la început, trebuie să-i alungăm. Ai uitat? Tu ne-ai învățat așa, la fel te-au învățat și pe tine cei mai bătrâni. La început îi pândim, doar le arătăm morții-vii, așa spune povestea, ce vă uitați la mine? Mulți au fugit după ce au văzut morții-vii. Karibii se sperie când văd morți-vii.

– Cum să se sperie, Kiauì? Cum? Sunt părinții băiatului. N-o să plece de aici niciodată. N-o să se oprească din căutare decât morți.

– Morți, morți! se ridicară glasurile din jurul focurilor.

Numai copiii erau tăcuți și se uitau serioși unii la alții, mirați că nu li se spunea, ca de obicei, povestea

din casa mare. Vânătorii doar aminteau de ea, lăsându-i pe ei, pe ţânci, să tragă cu urechea la ceartă.

– Şi mai e ceva, adăugă căpetenia. Ai noştri au găsit în pădure urmele tatălui băiatului pe care l-ai adus tu, iar urmele acelea...

– Băiatul pe care l-am adus eu a băut cimbo, iar voi l-aţi botezat. De-acum e Tuà şi îşi are numele lui, ridică Kiauì glasul, de ce-i tot spui *băiatul*, de parcă n-ar fi al nostru?

– E un Tuà, bine, se răsti căpetenia. Eu îţi ziceam doar că tatăl lui s-a târât până la manghierul în care te-ai urcat tu şi că n-a păţit nimic.

– Aşa e. Tata Karib a fost acolo. Am tras după el mai multe săgeţi.

– Şi cum de nu l-ai nimerit?

– Fugea precum veveriţa. Sărea dintr-o parte în alta, nu l-am atins.

– Noi ştim că vânătorii, începu şamanul, mai dau greş cu arcul. Ne mirăm, însă, că după ce *nu* l-ai nimerit, Tata Karib a găsit intrarea cerbului alb cât ai bate din palme.

– Doar nu credeţi că eu, Kiauì, i-am arătat calea!

– Noi nu credem nimic. Noi nu vedem decât că patru karibi au surpat trecătoarea cu trăsnetele lor. Noi nu vedem decât că după ce ai fost lângă Tata Karib, el a învăţat să scape şi că, după aia, a ajuns la doi paşi de fiul lui, care, de-acum, spui tu, este un Tuà, alesul nostru pentru vreme de restrişte... Iar noi? Noi n-avem cum să ne ducem după ei decât dacă înconjurăm muntele... Prea multe greşeli ai făcut, pentru un singur vânător! Mă întreb: oare greşelile tale n-au fost, cumva, voite?

Kiauì țâșni în picioare:

– Kiauì e un Tuà! Kiauì se trage din cei cu sânge nou! Kiauì știe ce înseamnă să fii Tuà cu sânge nou. Dacă voi credeți că-s altceva – își azvârli el arcul și bâta de război – Kiauì aruncă tot și vă privește în față. Faceți ce vreți cu el. Omorâți-l acum!

Se dădu doi pași în spate și se uită încruntat la cei strânși în jurul focurilor. Dar căpetenia:

– Kiauì crede că femeia karib și-ar lăsa fiul aici, dacă l-ar găsi?

– Nu știu. Poate că însuși *i-tonk* ar goni-o. Sau, poate că ea ar dori să rămână... – se gândi puțin și încheie, cu glas scăzut: ...să rămână cu noi.

– Cu noi, Kiauì?! E bătrână! Copii nu mai poate să ne dea, iar noi suntem câți trebuie să fim de când băiatul a devenit Tuà. I-am făcut loc printre noi, știi bine.

– Karibii sunt cam nebuni. Poate că Mama Karib cade la învoială cu fiul ei sau cu bărbatul...

Se stârni un cor de glasuri supărate. Karibii, se știa, erau cam nebuni, dar Kiauì cum era? Cum să crezi că femeia albă ar vrea să rămână cu Tuà, în junglă? Doar ca sclavă, poate, sau ca femeia unui Tuà, dar atunci Tata Karib ar fi pornit la război împreună cu ceilalți doi karibi, dintre care unul, cel gras, era cunoscut, că doar venea cu pasărea de fier în pădure și aducea *garimpeiros*, *seringueiros*, militari și traficanți.

– Cei patru au văzut prea mult, stabili căpetenia. Prea mult. Băiatul e de-al nostru, așa e, dar părinții lui și tovarășii lor nu sunt. Își răsuci o țigară. Trase din ea. Ceilalți Tuà vociferau, mânioși. Dar căpetenia: Treci lângă foc, Kiauì, nu vezi ce frig e?

– Cum să trec lângă foc, când toți Tuà se uită la mine ca la un netrebnic? Cum?

– Treci când îți spun, pufni căpetenia, furios. Treci, pentru că vreau să-mi auzi mai bine porunca. O să-i omorâm pe cei patru karibi, mai ales că de-acum au văzut ce păzesc Tuà... Tu, Kiauì, tu o să-i omori! Ucide-i de îndată ce-i vezi, iar dacă altcineva îi prinde și-i aduce în fața noastră, ucide-i *atunci*, cu mâna ta! E bine așa? se uită căpetenia de jur-împrejur.

Ceilalți chiuiră – așa ar fi trebuit să facă de la bun început, așa spunea și povestea din casa mare. Ei, Tuà, își aveau poruncile lor, lăsate de Mavu: să păzească așezarea de piatră ca să n-o vadă nimeni, să-și găsească un karib de încredere când se încurcau cuvintele și să năștea lumea, să-i ucidă pe aceia dintre ei care înnebuneau și se apucau să construiască. Așa fusese mereu, așa făcuseră mereu.

– Să ne grăbim, zise căpetenia. Karibii tropăie prin așezarea noastră. Dacă vreunul din ei scapă și le spune celor din cuiabele mari ce-a văzut, se termină cu liniștea noastră și cu poruncile lui Mavu.

Se ridicară. Strânseră puținul ce-l aveau, lăsară focurile să se stingă și, cu mic cu mare, porniră spre miazănoapte. Aveau nevoie de două zile ca să treacă de culmi și să intre în caldera ce găzduia așezarea neterminată.

CAPITOLUL 41

Sfaturile Matricei către Bangor.

Bangor să găsească cel mai dibaci ascunziș de pe spectru: semnele scrise! Ele sunt peste tot și au o putere numai a lor, vârându-se-n orice cotlon, pândind din minți luminate, de pe hârtii, din ecrane – se împletesc cu spectrul întreg. Sunt replica spectrului și nu doar atât: sunt licoarea care, fără tăgadă, își amintește de Bangor și de Vechi, de Cadran și Matrice, dar, cel mai adesea, de oameni.

Cuvintele au fost și-ale noastre cândva, gândește Bangor spre Matrice, tare bine mi-ar prinde să le pricep. Ele mută oamenii încoace și-ncolo, le dau de lucru fără răgaz, iar eu de ei am, iată, nevoie, în războiul ce-a fost și va fi. În ei mă cufund precum lișița-n ape (Bangor de îndată văzu sute, mii, milioane de păsări cum la fund se dădeau după pești), în ei m-adâncesc plin de jind, împletindu-mă cu puterile lor, maimuțărindu-i de zor, gata-gata să-i reped spre zările toate!

Și of, de câte ori, în câți oameni, nu dau peste Vechi, lăsându-l să mă călărească hoțește, doar cât să-l atrag în cursă mai bine, cât să-l fac să se-ncreadă că ființele acelea mărunte, smintite, mă țintuiesc pe deplin în adâncul

substanței lor. Și te-ntreb: mai gândește el spre Matrice, oare oamenii nasc (atunci când a fost, acum, și-atunci când va fi) Cadranul, Matricea? Asta îmi vine să cred, cunoscându-i mai bine, căci cuvintele lor parc-ar fi o maree... Vorbele ne leagă de ei? Ne-au născut știind ce fac sau ne-au emis fără voie? Oamenii-aceștia or fi chiar acum, deodată cu noi, sau îi țin minte pentru c-am lunecat înapoi, în vremea din vis? Ei să ne fie strămoși, căci altfel, de ce-aș admira cu nesaț văzduhul celui de-al treilea spectru din Druus? Văzduhul... ce putere plăcută! Pulberi, corpusculi, unde și forțe-n mareea lui lenevesc, agitându-se alene, păstrându-și vigoarea doar în adânc, în locul căruia noi, Matricea, și ei/el, Cadranul, micro îi spunem. Of, ce bun e văzduhul din Druus, e călduț și e molcom, e bogat în lumini și-i plin de sunete dulci. El ne-a fost... mamă? Matrice?

N-apucă să se mai gândească. Dinspre Matrice sosește un gând prin mii de relee, răsucit, spulberat, cine știe cum adunat la un loc: Vechi și-a ales câțiva oameni, spune gândul acela, golul din spectru i-a trimis să-l găsească. Vechi iscodește pădurea cea mare, unde-s străvechile chei, iar oamenilor le dă ghes: prin ei vrea să spulbere golul ascuns.

Bangor undele-și lasă să se răsfire – să fiu ca și cum n-aș mai fi, se gândește, să fiu ca și cum nu m-aș fi propagat niciodată. Fără gol, oamenii vor pieri, iar tainița mea se va rupe-n bucăți. Fără tainiță, voi ieși în văzduh, iar Vechi acolo pândește, acolo m-așteaptă cu-ntreg neamul lui.

Și tu ce-ai să faci? sosește un gând din Matrice, abia simțit, reflectat de meteoroizi anonimi, refractat de nebuloase dosite, retransmis de nori Oort, strecurându-se pe cărări îndoite de spectre... Ce-ai să faci?

O s-aştept. Am tentacule şi limburi în miliarde de oameni. O să-nvăţ cuvintele toate, căci ele strâng energia şi-o dau mai departe. O s-aştept până învăţ tot mai multe cuvinte. O s-aştept până aflu: cuvintele adună mareea în ele sau doar o descătuşează? Cuvântul trăieşte de unul singur sau nu fiinţează decât alături de semenii săi? Asta doresc să aflu şi până atunci am s-aştept. În oamenii ce dau ghes golului o să m-adun.

Dar acolo e Vechi, gândeşte Matricea, e-n oamenii din apropierea străvechilor chei. Unii le ştiu cum arată şi iată-i acum că le caută din nou şi din nou şi din nou.

Au învăţat ce sunt cheile?

N-au învăţat nimic. Niciodată n-o fac. Ei doar le caută, nu le pricep.

Sunt ei aliaţii lui Vechi?

Ei nici nu-l cunosc. Îi fac treaba fără să-l ştie.

Am cheile mele în ei, pot să mă închid, la iuţeală, în adâncul lor.

Iuţeală?! Adânc?!

Iuţeală, adică rapid. Adânc = micro. Cu uşurinţă ajung în fiecare din ei. Ei sunt un bun câmp de luptă, îi pot stăpâni, i-am făcut unul pe toţi. În ei am să-i întind cursa lui Vechi. Dar am nevoie să aflu cuvinte.

O să afli cuvinte. Şi noi am aflat, ca să înţelegem ceea ce tu pe oameni i-ai silit să ne spună în vis. O să afli cuvinte, numai golul din spectru să nu-l scapi din mână. O să afli cuvinte.

Cadranul îmi bănuieşte puterea?

Cadranul nu ştie ce faci. El abia aleargă pe urma străvechilor chei. O să gândim acum, pentru tine, cuvântul ce din vis l-am aflat despre ele şi paznicii lor: Tuà, oamenii aceia sunt Tuà!

CAPITOLUL 42

În care aflăm de la Kiauì povestea neamului Tuà.

Iată povestea neamului Tuà – eu am aflat-o de la căpetenia noastră, căpetenia noastră a aflat-o de la cel dinaintea lui şi tot aşa, din vremea visului până azi, după ce fiecare căpetenie i-a adăugat păţaniile din timpul vieţii sale. Eu sunt Kiauì şi, nefiind căpetenie, o s-o scurtez, mai ales că cine nu e Tuà nici n-are nevoie de poveste.

Tuà au aflat că poartă nume doar când Mavu le-a dat voie să-şi amintească. Pe vremea aceea nu ne numeam Tuà şi eram, şi noi, karibi. Niciodată n-am ştiut cum arată Mavu, cu toate că povestea vorbeşte mereu despre el, asta ca să nu mai spun că el a stat adesea cu noi. El nu are chip şi nu are glas (ştim doar că clipeşte), dar este stăpânul nostru.

Celelalte neamuri din pădure, Xavantes, Kayapo şi Machiguengue, îşi au şi ele povestitorii lor, *habladores*, după cum le spune Marele Maestru, despre care am auzit de la Tata Karib, numai că aceştia spun poveşti încâlcite şi fără saţ, ceea ce ne arată de ce acele neamuri sunt lipsite de putere. Povestea neamului

Tuà, în schimb, ne spune cum s-a petrecut nemaipomenita alergătură din care nu ne-am găsit odihna decât în jungla neguroasă de dincolo de dealurile Kiya-ù. Acolo se află o groapă uriaşă. Am auzit nişte karibi vorbind despre ea: cică n-are ce căuta în pădurea noastră, dar uite că acolo stăm noi, chiar dacă groapa n-ar trebui să existe.

La început, totul era un vis, iar noi nu ştiam cine-l visa. Poate Mavu? În visul acela, niciun om din neamul nostru n-avea voie să ţină minte nimic, căci un blestem ne silea să reluăm păţaniile mărunte, întâmplările mai încurcate, ba chiar şi vieţile, dacă ne împărtăşeam amintirile. Cine îndrăznea s-o facă, se trezea că ia de la capăt întâmplarea pe care o povestise, forţat să reia o tărăşenie gata trăită. Păcătosul ştia că trăieşte în gol, iar noi, Tuà, ziceam că timpul lui Mavu „se chinuia să se prindă din urmă“ în sufletul celui lovit de blestem. Apoi păcătosul murea cu zile. Nu suporta să facă aceleaşi lucruri şi să spună aceleaşi cuvinte, iar şi iar, şi nimeni din sat să nu-l bage în seamă.

Pe vremurile acelea neamul nostru locuia pe un tărâm friguros, pe malul unei mări reci, cu zile şi nopţi foarte lungi. Ne împărţeam viaţa între ieşitul pe mare la vânătoarea unor animale cu nume ca focă, balenă sau urs alb şi liniştea petrecută în nişte case din gheaţă, al căror nume nu-l mai ţine nimeni minte (gheaţa e o apă albă, rece, tare, care cade câteodată din cer). De atunci ne-a rămas obiceiul de a nu vorbi decât noaptea, în faţa căpeteniilor şi a şamanilor, care ne retezau din rădăcină orice dorinţă de a ne aminti. Ei erau singurii care aveau voie să spună

cum se face una sau alta, căci, dacă am fi făcut-o noi, ar fi însemnat că ne amintim, deci am fi chemat blestemul peste noi.

Într-o bună zi, când o fi fost și aia, Mavu ne-a dezlegat de blestem, căci el n-a fost înțelept de la început. El venise la noi ca să ne scape de niște necazuri cumplite, care aproape că ne puseseră jos. Ce se întâmplase? Ei, bine, nimeni nu mai știa să vorbească, căci o molimă nenorocită cuprinsese vorbele, făcându-le de neînțeles. Firește că noi, cei ce aveam să ne numim Tuà, obișnuiți să ne înțelegem mai mult din priviri și din semne, am scăpat ușor din încercare și poate că tocmai din cauza asta Mavu ne-a iertat de blestem. Celelalte neamuri n-au avut norocul nostru, însă.

Tot atunci, Mavu i-a învățat pe ai noștri că n-aveau ce să mai caute printre neamurile ce piereau în jur, amuțite. Ne-a dat voie să ne alegem un nume (strămoșii au ales unul, dar nu e același cu cel de acum) și ne-a îndemnat s-o luăm spre miazăzi, promițându-ne pământuri nesfârșite, pline de fructe și de vânat, momindu-ne cu un văzduh călduț și înmiresmat, cu zile și cu nopți mai scurte și, din pricina asta, odihnitoare și sățioase.

– ...și-așa o să vorbiți și mai des, râsese el de noi. După ce porniți, faceți semne pe jos, puneți pietroaie pe drum și vorbiți noapte de noapte despre călătoria din zi, ca s-o țineți minte. Voi încă trăiți în vis, așa că țineți bine minte potecile, ca să le găsiți după ce vă treziți.

– Și când o să ne trezim din visul acesta? întrebase un țânc.

– Poate peste o clipă, poate nicicând sau poate doar după moarte.

Când să plecăm, Mavu ne mărturisi că nu-l vom asculta întrutotul și că vom rătăci o grămadă până să ajungem pe meleagurile ce ne sunt hărăzite. Și ne mai lăsă ceva: un semn pe care să nu-l uităm, un desen pe care să ni-l dăm din tată în fiu.

– N-aveți voie să vi-l faceți decât pe obraji, ne porunci el, iar oamenii noștri înhămară câinii la sănii, săltară calabalâcul și-o porniră spre miazăzi.

Pe drum, zăpada (tot un fel de gheață, dar mai moale) se termină. Ce lucru de neînchipuit, se miraseră ai noștri, lăsând săniile în urmă, dar își luară catrafusele în spinare și continuară să meargă până ce-ajunseră pe țărmul primitor al mării oceanice – un lac uriaș, cu vâltori cât copacii pădurii de-aici. Primul lucru la care se încumetară fu să ridice o casă din pietre, mai mare decât cele din gheață de pe vechiul tărâm.

Acesta a fost un păcat, căci Mavu (uitasem s-o zic) ne învățase că a face case, drumuri și poduri (dacă n-ar fi Muribecca, nici n-am mai ști ce-s alea), a face toate astea, așadar, e, într-un fel greu de înțeles, totuna cu a da de-azvârlita cu cinstea de-a ține minte. Cu alte cuvinte, Mavu spunea așa: orice zid înălțat împilează sufletul și sărăcește ceea ce merită iubit în voi, copiii mei; nu-i decât împlinire nemeritată, potrivnică bucuriei de a ține minte. Puterea de a vă aminti, zicea el (și câtă dreptate avea!) vă dăruiește temelii mai prețioase decât orice zid din stâncă, gheață sau lemn.

Și așa se face că aceie ce aveau să se cheme Tuà s-au certat precum chiorii din pricina caselor și a zidurilor – unii voiau să le ridice, ceilalți nu. Călătorii îi lăudau

și-i invidiau pentru cuiaba lor (care se numea cetate), cei ce-o ponegreau priveau (și ei!) zidurile înalte cu o plăcere ce-i rușina, dar, cu toate astea, neamul ni s-a rupt în două. Cei ce țineau cu tot dinadinsul la ce ne lăsase Mavu părăsiră cuiaba și se apucară să trăiască, după cum putură, pe câmpiile din apropiere. Câmpiile, se spune, sunt niște întinderi acoperite cu ierburi și flori, în care plouă mai rar și din care se ridică tot soiul de miresme. De pe câmpii se vede frumos de jur-împrejur, la mare depărtare. Câmpiile îți dau liniște, te lasă să te gândești la ale tale și să visezi, aidoma celui ce te visează pe tine... Cică, mai ales când mergi fără țintă pe câmpie, ceva te îndeamnă să te simți ca și cum ai trăi într-un vis aflat în marele vis. Poate că din cauza asta nu sunt karibii ca noi, căci ei (aud) au trăit doar la câmpie înainte să vină încoace.

În ciuda certurilor de care spune povestea, poporul rămas între zidurile cuiabei era prețuit de lumea din jur, asta ca să nu-i mai punem la socoteală pe cei ce veneau de la mari depărtări ca să facă negoț, să învețe sau, pur și simplu, să se bucure de lucrările minunate ale strămoșilor noștri. Se spune că zidurile albe ale cuiabei se vedeau de la peste zece leghe depărtare (leghea era o măsură care îți spunea cât mergi și însemna cam un sfert de zi de mers prin pădure), că farurile noastre erau cunoscute în toate porturile de pe malul mării (asta am uitat cu toții ce înseamnă) și că înțelepții noștri erau cinstiți de toți ceilalți învățați (ăștia sunt ceva ca șamanii, adică unii care nu vânează deloc), din Baabylon până în Cassiteridae, din Teba până în Cnossos, din Hyperboreea, de unde coborâseră toți oamenii, până în

cuptoarele diavolești ale deșertului numidian, ba chiar și dincolo de acestea, dincolo de izvoarele Nilului, unde cică anotimpurile erau tocmai pe dos. Până și marii filozofi din Elada au scris despre cuiaba noastră de la marginea mării, dând-o drept pildă tuturor.

(N-am voie să spun numele ei.)

Numele pe care le-am zis sunt ale unor cuiabe mari, vechi și bogate. Noi, Tuà, le știm de mici. Șamanul și căpetenia ne pun să le repetăm după ei până le ținem minte bine de tot. Cuptoarele sunt niște focuri închise, dar noi, Tuà, n-avem nevoie de ele, căci nu ne slujesc la nimic. Diavolul este un fel de vrăjmaș al lui Mavu, al meu, al tău, al tuturor oamenilor. Noi nu știm unde trăiește el, dar bănuim că se pitește de Mavu.

Toate astea au ținut doar până într-o zi, când o urgie cumplită (cică ar fi fost o vâltoare înfricoșătoare) s-a abătut asupra cuiabei și a câmpurilor, ștergându-le de pe fața pământului. Cei scăpați cu viață au povestit oricui avea urechi de auzit că prăpădul ne izbise fiindcă încălcasem legământul cu Mavu, așa că au plecat în surghiun peste marea oceanică. Acolo au dat peste meleaguri bogate și, după cum se întâmplă când dai de bine, parte din ei au uitat (iarăși!) poruncile lui Mavu, apucându-se să facă orașe, drumuri și tot ceea ce mai împinge sufletul omenesc spre lâncezeală.

Cu toate astea, au prosperat, uitând și de surghiun, și de vorba lui Mavu. Câtă putere au căpătat! Au supus alte neamuri, au învățat să se uite la stele și la luminătorii din cer, au supus porumbul și cartoful,

au săpat canale pentru râuri nelăsate de Mavu, s-au împopoţonat cu haine colorate ce nu le ţineau de cald, s-au jucat cu bulgări de cauciuc pe care-i treceau prin ochiuri de piatră, se ucideau unii pe alţii ca să-i trimită vorbă lui Mavu, au crescut fasole şi pomi plini de fructe în nişte coşuri plutitoare, au ridicate cuiabe în mijlocul lacurilor şi, lucru de neînchipuit, au plăsmuit tot soiul de fiinţe la fel de puternice ca Mavu, de parcă el n-ar fi fost de ajuns...

Ce-au mai făcut? Au aşezat cuvinte pe ziduri şi pe un fel de frunze mari, albe, au desenat potecile din vis pe pereţi, au învăţat să cânte din gură şi din fluiere precum păsările, ce să mai spun, au scornit numai minunăţii...

Asta a durat mult. Cât? Habar n-am, căci, deşi pe vremea aia ştiam cum curge timpul, acum am uitat, deşi tot ăia suntem. Acum ştim doar zilele şi somnurile şi ne e de ajuns. Cum-necum, după ce a trecut mult timp din acesta, a sosit peste ai noştri un neam ce venea de pe celelalte ţărmuri ale mării oceanice, de unde avuseserăm noi prima cuiaba de piatră.

Prostănacii noştri şi-au plătit atunci trufia de a-i fi desenat şi născut pe alţii asemenea lui Mavu. Unul dintre aceştia era un şarpe cu pene (Tata Karib îmi spune că-l cheamă Quetzalcoatl), iar strămoşii se minţeau unii pe alţii că acest Mavu mai mic va veni printre ei ca să-i scoată din vis. Aşa că, atunci când a venit acel neam de peste mări, ai noştri şi-au zis, dându-şi coate: uite-l pe puiul de Mavu, drăguţul, a sosit să ne salveze!

Ce să zic? Nou-sosiţii erau tot oameni, dar, crezând copilăreşte în poveştile de noi înşine născocite, noi

le-am deschis porțile larg, ca unor zei. Atunci, cei veniți de peste marea oceanică ne-au lovit din toate puterile și ne-au spulberat în cele patru vânturi, ne-au distrus cuiabele și ne-au dus în robie. Văzând asemenea nenorocire, Mavu a venit din nou să ne ajute. Putea să ne lovească și el (așa am fi meritat), văzând în ce fel ne nesocotisem legămintele. Cred însă că i-a fost milă de noi. Sau poate că ne iubea și n-a ținut cont că încălcasem jurămintele. Sau poate că nu-i păsa, poate că doar se juca.

Și ce-a făcut Mavu atunci? Înainte de toate, ne-a certat. Ne-a reamintit învoiala, iar strămoșii, spășiți, au părăsit ruinele cuiabelor distruse de cotropitori și s-au afundat în pădurile de la miazăzi. Plecam în cel de-al doilea surghiun. Pe drum, Mavu ne-a ocărât cum știa mai bine, căci, văzuse el, din tot ce ne învățase nu rămăsesem decât cu desenul curios de pe chip „spirale, unghiuri, drepte intersectate și puncte". De mânios ce era, ne-a scos din minte ce însemnau spiralele, unghiurile, dreptele și punctele – ni le-a lăsat doar ca pe niște cuvinte fără noimă, să ni le spună căpetenia în casa cea mare, lucru care se întâmplă și azi. La fel ca numele cuiabelor vechi, toți copiii repetă acele vorbe, nu de alta, dar poate că Mavu o să ne spună cândva ce să facem cu ele.

Of, nici în pădurile nesfârșite de la miazăzi n-am avut liniște! Într-o bună zi, am auzit din nou zvonuri despre karibi. Ajunseseră și aici și dădeau târcoale pădurii. Tot pe atunci, de parcă o pacoste își făcuse loc printre noi, câțiva pribegi de-ai noștri, mai îndrăzneți, se apucaseră să ridice clădiri mărunte, încropite în grabă, în speranța că niște case prăpădite

ca acelea nu vor stârni furia lui Mavu și invidia cotropitorilor. Norocul a ținut doar până în ziua în care karibii bărboși au apărut pe fluviul cel mare, călărind niște brigantine (niște pirogi mari-mari, cu un fel de aripi albe), și le-au văzut cuiabele de pe țărm, „din piatră albă, lucitoare, cu ziduri înalte și drumuri largi". Despre clipa aceea grozavă a scris un om pe nume Gaspar de Carvajal, care era cronicarul lui Orellana. Orellana era un fel de căpetenie de karibi, iar „cronicarul" era un om care scria povești dinadins, spre ținerea de minte a neamului său, la fel cum căpetenia noastră ne spune povești în casa mare. Iată cum am ajuns noi să-i ținem minte pe ei, pe karibii veniți pe râul cel mare, în timp ce ei ne țineau minte pe noi, trimițând peste mări și țări vorbe scrise despre neamul nostru. Acest lucru, o simte oricine, ne arată un fel de taină, numai că nimeni n-a deslușit-o, iar Mavu n-a catadicsit să ne-o dezvăluie.

Văzând ce năpastă îi paște, cei ce mai aveau doar puțin până să fie numiți Tuà i-au atacat pe karibii lui Orellana, cu femei, cu copii, cu bătrâni – au tras cu arcurile, au azvârlit cu foc în brigantine și i-au urmărit pe karibi, dar aceștia au scăpat cu fuga, plutind către răsărit pe râul ca marea, care, și el, e o potecă din vis. Așa ne-a lăsat Mavu.

Unii din noi și-au dat seama că păcătuisem din nou și s-a lăsat cu ceartă. Cei ce țineau morțiș la clădiri și la cuiabe au rămas pe loc, iar ceilalți s-au afundat în pădure, în mlaștini, pe râuri, pe bălți, în ținuturi pline de țânțari, de șerpi și de alte lighioane.

Cu toate astea, nici acolo n-am avut mai mult noroc, căci năvălirile karibilor s-au îndesit – de-acum,

bărboșii căutau o țară plină de aur, Eldorado îi spuneau, iar râul ca marea („O rio o mar“, îi ziceau karibii, în șoaptă) și afluenții săi au început să fie bătuți fără preget.

Aur! Când auzeam acest cuvânt, ne spuneam: aurul lor e totuna cu cuiabele noastre de piatră – e năpastă! Aur voiau karibii; pentru aur erau gata să se lase cuprinși de molime, să-și rătăcească mințile, să sufere de foame și de sete, să ostenească, iar legământul nostru cu Mavu, vedeam bine, căpăta și mai mare însemnătate, era ca o prorocire ce se ducea din neam în neam, numai că nenorocirea căpăta alt nume la ceilalți, devenea alt lucru deșart ce purta ghinion. Aur și ziduri – ne dăm și viața pentru ele... Haine înzorzonate, ospețe îmbelșugate, multe femei pentru bărbați, mulți bărbați pentru femei – la ce bun? Nici până acum n-am aflat vreun răspuns, iar Mavu nu vrea să ne lămurească deloc.

Dar la ce bun să fi primit vreun răspuns? Viața a fost la fel de rea și după ce ne-am dosit în inima pădurii. Țineți minte: noi nu speram într-un surghiun care să ne scoată doar dintre celelalte neamuri, noi jinduiam la o fugă care să ne ducă departe de timp, înapoi în vremea visului, într-o viață în care să n-aibă cine să vorbească sau să scrie despre noi. Noi, cei ce credeam cu adevărat în Mavu, ne doream să-l avem doar pe el, să trăim doar între noi și să nu fim legați de nimic și de nimeni, mai puțin de legământul care ne trimisese să rătăcim în lume.

N-a fost să fie așa. La o vreme după ce am tras cu arcurile și cu sarbacanele în Orellana, satul nostru, aflat mult mai la miazănoapte decât acum, s-a trezit

scos cu forța din vis. Am fost călcați de trădătorii lui Lope de Aguirre, cel căruia ai lui îi spuneau „El Loco“, adică Nebunul. Unul dintre însoțitorii Nebunului, Francisco Miranda, poreclit el Cholo (adică Cel cu Sânge Amestecat), a scris despre străbunii noștri care, pe atunci, încă purtau haine cu tăietură din aceea veche, de dinainte să fi trecut marea oceanică. Ceea ce o să spun acum este repetat de orice copil Tuà până este învățat pe dinafară:

„Acești indieni al căror nume nu-l știe nimeni se deosebesc de ceilalți sălbatici. Nu numai că nu vorbesc mai deloc și că se îmbracă altfel decât semenii lor din pădure, dar se pricep de minune să lucreze cu o velatură (adică aripile mari, care duc brigantinele încoace și încolo), să folosească o arbaletă (un fel de arc cu săgeți scurte), sau să înalțe o construcție, chiar dacă se feresc ca de diavol să ridice orice ar însemna mai mult decât colibe de lemn acoperite cu frunze. Ei știu ce este acela un pat, cu toate că dorm cel mai adesea pe jos, până și hamacele părându-li-se niște farafastâcuri care nu merită interes. Mai știu ce este vinul, au auzit de grâu și chiar de pergamente și de cronici, deși pe aici, prin junglă, n-au de nici unele... Când padre Domingo ne-a ținut predica, ne-a dat pilda limbilor încurcate de când s-a ridicat Turnul din Babilon, iar indienii aceia au așteptat noaptea, căci ei doar noaptea vorbesc, și au venit la noi, întrebându-ne: Baabylon? Baabylon?, de parcă voiau să afle dacă nu veneam de acolo. Ne-au mai întrebat, cu acea ocazie, și despre alte locuri, cum ar fi Teba și Cassiteridae, Ierihon și Damasc, ceea ce ne-a

îngrijorat foarte, căci nu ne dădeam seama cine erau ei de știau asemenea lucruri...?

„Mai mult, dintre toți indienii din junglă, ei au fost singurii care n-au înghițit gogoșile lui El Loco, refugiindu-se de îndată ce-au simțit că gluma se îngroașă și că Lope se pregătea să-i trimită pe lumea cealaltă. Fuga lor precipitată (frica e cea care i-a mânat departe de noi, negreșit!) l-a făcut pe Nebunul nostru, la beție, să-și ia un titlu răsunător: el afirma, plin de mândrie, că ar trebui supranumit „Furia Domnului, Prinț al Libertății și stăpân al Terrei Firma și al ținuturilor din Chile“. Regele Filip al II-lea, urma Lope, ar trebui să ia aminte la acești indieni înțelepți care fugiseră de le sfârâiseră călcâiele; cică erau singurii oameni cu scaun la cap în afara celor care, de groaza venirii noastre, se sinuciseseră preventiv.“

Întâlnirea cu Lope de Aguirre ne-a făcut să alergăm așa de departe, încât am ajuns să credem că scăpasem de tot. Nu mai vedeam noi nici indieni, darămite albi, și nu mai auzeam decât prea rar de alți oameni, dar, ce-i drept, nici nu doream să întâlnim vreunii. Ne lăsam cuprinși de vremea din vis, răsuflam ușurați, iar Mavu părea împăcat. Ne năpusteam doar arareori asupra altor neamuri, și asta doar când era masi, adică atunci când din colibele noastre lipsea un băiat sau o fată. Lansam atacurile fără patimă, fără să ne gândim, fără să vrem un anume fel de bărbat sau o femeie mai nu știu cum. Călcam, deopotrivă, indieni și karibi, ce se nimerea.

Așa că ne-au uitat toți. Surghiunul nostru din lume era un fapt împlinit, fugisem de peste tot, chiar

şi din cronicile karibilor şi din basmele indienilor. Nu luam din jur mai nimic, nu lăsam în urmă mai nimic, eram doar noi şi pădurea. Puneam manioc, culegeam fructe, prindeam peşte, vânam tapiri, ne înmulţeam doar cât trebuia şi vorbeam puţin, mai ales când ascultam povestea pe care v-o spun şi eu acum. Ceilalţi nu ne ştiau. Karibii n-aveau nume pentru noi, eram doar alţi *indios bravos*.

De n-ar fi fost tatăl străbunicului meu, n-am fi aflat niciodată nici măcar puţinul ce se spunea despre noi. De la el au aflat căpeteniile noastre (iar de la ele, şi noi), că după o lungă uitare în cronici, primul care ne-a reamintit a fost un *bandeirante* (adică un călător bezmetic, cum sunt karibii) pe nume Pedro Teixeira. Acesta ne-a pomenit în legătură cu o călătorie de-a sa, când urcase de pe Amazon pe Rio Xingu, urmărind nişte olandezi (olandezii sunt un neam de dincolo de marea oceanică, trăiesc undeva la miazănoapte, pe nişte câmpii scoase din ape), care întemeiaseră o cuiaba în pădure. Pedro Teixeira se dusese după ei cu gând să-i alunge. Cum a ajuns el să vorbească de noi, cei ce aveam să fim numiţi Tuà? Păi, în vremea lui, doi călugări franciscani (adică nişte şamani karibi sărăcani, care i-au dat alt nume lui Mavu) au fost alungaţi de indieni din mănăstirea lor de pe Amazonul Superior, şi au parcurs râul de la apus spre răsărit pe o canoe, ajungând la un fort portughez denumit Presepio. O să urmeze multe cuvinte necunoscute de noi, Tuà, iar cele pe care le ştim nu cred că o să le pomenesc, ca să nu stric povestea lui Pedro Teixeira (ce nume încurcat!). Cu ocazia fugii acelor franciscani, portughezii (alt neam de karibi) au devenit curioşi să

afle cât de mult avansaseră spaniolii, vrăjmașii lor, către răsărit, așa că Teixeira, un vânător dibaci, a fost însărcinat cu această misiune de un karib puternic, Raimundo da Noronha, care era guvernatorul Maranhonului, ceea ce e totuna cu o căpetenie. Când a primit misiunea, Teixeira i-a povestit guvernatorului despre noi: „Indienii aceia nu vorbesc ziua și se îmbracă în haine asemănătoare cu ale noastre, au un fel de zeu care îi plimbă prin lume de colo-colo, răpesc câteodată femei albe de viță nobilă (aici mințea cu nerușinare, căci noi răpeam pe oricine), și nu mănâncă nici carne (altă minciună sfruntată), fiind un fel de reformați blestemați (nici nu știu cu cine ne asemuia)." Teixeira nu ne știa numele adevărat și, lucru care i se părea cel mai demn de luat în seamă, nici celelalte triburi nu ni-l știau, vorbind despre noi cu nume de ocară, precum „necunoscuții" sau, și mai și, „neoamenii", asta când nu ne spuneau, fără milă, „ceilalți".

După ce tatăl strămoșului meu (vorbesc despre Fawcett) ne-a povestit toate astea, căpeteniile și șamanii noștri au fost curioși să vadă cine fusese *bandeirante* Teixeira și când ne întâlniserăm noi cu el. Probabil că se întâmplase tare demult, pe când încă purtam haine și ne duceam cu pirogile pe „O rio o mar". Trebuie să se fi petrecut cam pe vremea când atacam cuiabele micuțe de pe țărmurile râului Xingu, unde locuiau niște oameni foarte mari, cu piele albă ca laptele și cu părul roșu sau galben (olandezii lui Teixeira). Acei olandezi ne-au fost tare folositori, după cum se va vedea. Tot pe atunci dădusem peste locul în care trăim și acum, iar Mavu, temându-se să nu ne smintim iarăși, ne poruncise să ridicăm acolo

cuiaba de piatră, doar ca să avem mereu sub ochi ceea ce atrăgea blestemul neamului nostru. El ne-a zis așa:

– Să lăsați cuiaba asta neterminată și să nu stați în ea nicicând, dar s-o păziți ca pe ochii din cap.

Câțiva l-au întrebat:

– Și cum să construim cuiaba, Mavu? I-am alungat pe toți cei ce știau să ridice case, pe toți cei ce știau să sape, pe toți cei ce știau să cioplească și pe toți cei ce știau să dea chip omenesc sau de alt fel.

Dar Mavu:

– Nu face nimic, și a rămas printre noi până când ne-am terminat treaba.

El ne-a învățat cum să ridicăm cuiaba și tot el ne-a trimis să-i atacăm pe oamenii mari de la vărsarea râului Xingu în Amazon – olandezii aceia. Am răpit mulți de-ai lor, mai ales bărbați, nu ca să se împreuneze cu femeile noastre, ci pentru că Mavu ne spusese că sunt zidari neîntrecuți.

Când am isprăvit lucrarea, am văzut ce vicleană e mintea omenească: eram mândri de cuiaba noastră și-am fi vrut s-o terminăm și să ne mutăm în ea. Mavu, însă, a mai stat cu noi.

– De ce nu pleci, Mavu? îl întrebam, dar el nimic.

Nu ne spunea nici pe dracu', după cum zic karibii. Olandezilor le-a dat un fel de cimbo, dar mai puternic, luându-le mințile și lăsându-i s-o ia unde vedeau cu ochii, iar pe noi nu ne-a părăsit decât după ce-au murit toți cei ce munciseră la cuiaba. Ne-a păzit ca un părinte aspru, asta a făcut, ca să nu vorbim unii cu alții despre cuiaba de piatră pe care nu trebuia s-o terminăm și în care n-aveam voie să locuim.

Dar nimic nu rămâne nepedepsit, nici măcar faptul că am ridicat o cuiaba neterminată care să ne țină, pasămite, departe de blestem. Pe când Mavu încă era aici, în pădure, au venit oamenii lui Raposo. Raposo nu ne-a găsit satul, dar a descoperit așezarea de piatră pe care o păzeam de străini. Despre acest Raposo am aflat tot de la tatăl strămoșului meu, căci cronica scrisă cu acea ocazie l-a adus pe el, pe Fawcett adică, printre noi.

Iată cum au stat lucrurile. Pe lângă că au găsit cuiaba neterminată, bandeiranții lui Raposo s-au întâlnit pe negândite (pentru ei!) cu doi oameni de-ai noștri. Bandeiranții au scris despre toate astea într-o cronică pe care Fawcett, tatăl strămoșului meu și cumătrul nostru, ne-a povestit-o de-a fir a păr: cum s-au speriat de cuiaba noastră de piatră, cum i-au dat târcoale, câinește, cum au intrat printre casele ei și cum s-au mirat, ce s-au gândit, cum au plecat, cum au dat peste un râu minunat (Rio Tapajos), apoi cum s-au văzut cu cei doi oameni ai noștri, cum au descoperit niște mine de argint și așa mai departe.

În timp ce karibii lui Raposo scriau astea despre noi, căpeteniile noastre începeau să spună copiilor, în casa mare, povestea întâlnirii noastre cu ei. Neștiind cum îl cheamă pe Raposo, îl porecliseră Ochi-de-Mâță, căci avea o tăietură pisicească a ochilor, care erau și cam prea depărtați. Povestea lor a ajuns, ca și celelalte pățanii, până în vremea noastră, iar eu am aflat-o în casa mare, după cum se cuvine.

Povestea aceea începe cu felul în care noi am luat urma bandeiranților. Ei coborau dinspre munții cei mari de la apus, iar noi i-am simțit cu mult înainte

ca ei să ajungă pe meleagurile noastre. Mavu era încă printre noi, căci nu muriseră toți constructorii, și ne-a zis așa:

– V-am lăsat să păziți cuiaba de piatră. Iată acești karibi care se apropie de ea. Păziți-o cum știți mai bine.

Atunci, ai noștri au trimis iscoade după karibi. Când i-am văzut că ridică tabără lângă trecătoarea ce duce spre cuiaba, am trimis și mai mulți oameni ca să stea cu ochii pe ei. Poate că nimic din cele ce-au urmat nu s-ar fi întâmplat (avuseserăm grijă de toate), dacă un cerb alb pe care nu-l doborâserăm (ne gândeam că-i un fel de stăpân al pădurii), dacă acel cerb alb, așadar, nu s-ar fi speriat de *bandeirantes* și n-ar fi luat-o la fugă chiar prin trecătoarea ce ducea la cuiaba.

Aici, povestea spusă în casa mare urmează pas cu pas preumblarea karibilor prin cuiaba, ne arată cum se mirau de ce vedeau, cum se speriau, cum se ascundeau, cum vorbeau tare și cum se puneau în genunchi, rugându-se la Mavu al lor. După aceea, karibii au părăsit cuiaba, iar noi le-am luat urma, trimițându-i în cale și pe cei doi oameni despre care am vorbit. I-am trimis într-o pirogă, ca să-i atragă departe și să-i încurce (naibii!) de tot.

Pe urmă l-am întrebat pe Mavu:

– Și-acum? Karibii au fost în cuiaba de piatră și se duc la ai lor. Dacă o să povestească ce au văzut?

– Luați-le urma și ucideți-i. Lepădați-vă hainele, însă, ca să zică despre voi că sunteți alt neam în caz că mai scapă vreunul cu viață. Și-așa să rămâneți mereu: dezbrăcați!

Tot atunci, fiind foarte furios, ne-a spus să uităm de numele nostru vechi, pe care ni-l aleseserăm singuri, și ne-a botezat Tuà, fără să ne spună nici până azi ce înseamnă.

Ai noștri nu i-au ieșit din cuvânt. N-au putut să-i ucidă pe toți *bandeirantes*, dar Mavu ne-a promis că va avea el grijă și-o să le încurce mințile, așa cum făcuse cu olandezii, astfel încât cronica lor să se piardă și nimeni să nu le bage vorbele în seamă. Până să fi venit Fawcett la noi, crezuserăm că Mavu reușise să dea foc cronicii, dar Fawcett ne-a spus că nici pomeneală, nu se întâmplase așa, că el văzuse cronica aceea și c-o ținuse în mâini. Și tot el ne-a învățat că pe Ochi-de-Mâță îl chema, de fapt, Raposo.

Iar noi ne-am zis: Ce pișicher, Mavu ăsta, tot ne mai încearcă!

După Raposo, se pare că despre noi a mai vorbit un părinte din acela karib, unul de i se zicea Samuel Fritz, iezuitul. Despre acesta am auzit de la alt călător care a trecut pe lângă noi, un om care desena frunze, flori, copaci și gâze. Acel om spunea despre el însuși că e neamț și că-l cheamă von Martius. Când l-am întâlnit, trecuse deja o bună bucată de vreme de când umblam dezbrăcați, așa cum ne lăsase Mavu, dar noi tot ne-am ghicit în spusele călătorului, după cum veți vedea.

De fapt, nu erau spuse, căci von Martius ne-a citit din cronica acelui Fritz, pe care o avea la el. Înainte de a zice mai multe, iată ce am ținut noi minte de la von Martius: ducea cu el niște case pe care le ridica după ce poposea și pe care le strica atunci când pornea la drum; aceste case sunt dintr-un fel de pânză și se

numesc corturi; când vorbea, se uita de multe ori pe niște frunze albe, cu margini drepte, cum nu se văd în păduri; acele frunze se numesc hârtie, din ea se fac cronicile, iar să vorbești după hârtie poartă numele de citire; tot pe hârtie, von Martius mai desena tot felul de lucruri; acele desene se numeau schițe și-l ajutau să țină minte și să spună altora ce văzuse; când l-am întrebat de ce ceilalți meritau să vadă lucruri deși nu se chinuiseră să meargă până la ele, von Martius ne-a spus că dacă nu s-ar face așa, oamenii s-ar sminti; el însuși venise pe meleagurile noastre pentru că alții îi dăruiseră schițele călătoriilor lor pe la noi.

Von Martius ne-a spus multe despre karibi: că și ei se războiesc, că cei mai mulți umblă după aur, că mulți cred într-un Mavu ciudat, care s-a jertfit pentru ei, dar că el, von Martius, nu era foarte sigur că lucrurile stătuseră chiar așa – el credea, mai degrabă, că Mavu al lor se născuse în ziua în care oamenii se apucaseră să se roage de el ca să-i ajute cu una, cu alta. Simțindu-i noi slăbiciunea aceasta, am încercat să-l învățăm cu Mavu al nostru. I-am zis cum ne adusese Mavu de la miazănoapte, cum ne trecuse marea oceanică și cum ne îndemnase să ne ascundem în pădure, lucruri pe care von Martius le-a scris pe hârtie, cu mâna lui.

Pe urmă, ne-a citit ce scria iezuitul acela, Fritz, despre noi (iezuiți sunt mulți în pădure, cu ei mai vorbim câteodată noaptea, în joacă, pentru că ne place să-i îngrozim) : „În afară de vânătoare și, câteodată, de pescuit, nu fac absolut nimic, nici măcar nu vorbesc, fapt ce-i face pentru moment imposibil de convertit, cu atât mai mult cu cât nici nu stau

locului, fiind animați de o ciudată dromomanie ce-i trimite dintr-o parte în alta a junglei. Cu toate astea, am auzit de la nişte călători plecați din Cuzco şi care au străbătut jungla înainte de a ajunge la sfânta noastră mănăstire, că aceşti oameni, deşi umblă mai mereu goi, se pricep să poarte hainele noastre cu un fel de distincție scandinavă, că ar trăi într-un fel de aşezare din piatră, la două săptămâni de navigat cu piroga pe Rio Tapajos, în amonte, în chiar inima pădurii veşnice. Au mai scris despre acea aşezare şi frații noştri de la São Pedro, de pe Rio Napo, acum mai bine de un veac, deşi niciunul n-a ajuns până acolo vreodată ca să vadă cetatea cu ochii lui."

După von Martius, ne-am mai întâlnit cu alții şi cu alții. Toți au scris despre noi, dar karibii scriu atât de mult despre atât de multe lucruri, că nimeni nu ştie precis pentru ce scriu ei: oare povestesc aceeaşi pățanie cu alte vorbe sau scriu aceeaşi poveste despre pățanii deosebite?

Dac-ați ajuns până aici, nu trebuie să mai aflați decât două întâmplări. Prima s-a petrecut înainte de Fawcett, pe când karibii din Itaituba şi Jacareacanga se apucaseră să culeagă cauciuc. Atunci indienii au început să se războiască unii cu alții. Învingătorii îi duceau pe învinşi karibilor, iar aceştia îi puneau să muncească la cauciuc zi şi noapte. După ce mureau, lucru care se întâmpla destul de repede, indienii le aduceau alți robi, unii fiind chiar cei ce câştigaseră războiul de dinainte, astfel încât munca nu înceta niciodată la arborii-de-cauciuc. Aşadar, indienii mureau, iar karibii se umpleau de aur, căci, de fapt, nu cauciucul îi interesa.

Mavu ne-a spus atunci așa:

– Omorâți-i pe toți cei ce se apropie de voi, karibi și indieni deopotrivă, căci sunt câini cu toții, iar noi așa am făcut. Am ucis oameni nenumărați, și pe mulți îi lăsam pe loc, acolo unde-i omoram, ca să se strice și să duhnească.

Războaiele alea cu cauciucul au durat mult, iar noi am fost atât de cruzi, încât nimeni n-avea curaj s-o ia după noi. Câteodată îi mâncam pe unii de vii, de față cu tovarășii lor, pe care-i făceam scăpați după aia, ca să povestească și altora ce făcusem. Pe alții îi supuneam la cazne grele, așa cum făcuserăm după ce trecuserăm peste marea oceanică, când le smulgeam inimile celor pe care, pasămite, îi trimiteam la Mavu. Acum, însă, n-o făceam pentru el – o făceam doar ca să băgăm lumea în sperieți, căci noi știam că Mavu vine la noi oricând e nevoie și că niciun sacrificat nu dăduse ochii cu el vreodată.

După o vreme, Mavu ne-a îndemnat să scrijelim pe pietre și stânci acele semne pe care ni le tatuaserăm doar pe chip. Acelea erau semnele de spaimă pe care, când le vedeau, indieni și karibi, deopotrivă, făceau cale întoarsă. De-atunci ne-au lăsat toți în pace, iar karibii înșiși, când doreau să-și sperie copiii, îi amenințau că vin Tuà după ei, ca să-i mănânce.

Iată acum și a doua întâmplare despre care voiam să aflați. După Fawcett, n-am mai dat nas în nas decât de două ori cu karibii. Erau din același neam cu von Martius, adică nemți, și veniseră pe Rio Xingu cu o brigantină de fier care mergea pe sub apă. Am fost și noi s-o vedem – era departe, aproape de vărsarea în Amazon. I-am întrebat pe acei oameni

despre von Martius, dacă ajunsese acasă cu bine, dar ei nu ştiau despre cine vorbeam. Aveau, în schimb, un pietroi negru pentru vrăji, în care spuneau orice le trecea prin minte, aşa că au întrebat pietroiul despre von Martius.

Cică ajunsese acasă cu bine. Scrisese şi despre noi ceva? am fost noi curioşi. Nemţii aceia n-au ştiut să răspundă – habar n-aveau, nici ei şi nici pietroiul lor negru. În schimb, doreau să afle de la noi dacă nu auzisem de o cuiabă din piatră rătăcită în pădure, iar noi, păţiţi de atâtea ori, am făcut pe proştii şi am ridicat din umeri. Atunci ei au râs cu noi şi ne-au făcut tot soiul de daruri, iar noi le-am mulţumit, după care ei ne-au întrebat de vechea noastră cuiaba, cea de pe malul celălalt al mării oceanice (îi ştiau numele adevărat, pe care n-avem voie să-l rostim), drept care noi iarăşi am făcut pe proştii şi am holbat ochii, prefăcându-ne uimiţi. Cu toate astea, ei ne-au dat alte şi alte daruri. Au vrut să ne dea şi apă-de-foc, dar noi am zis că mai bine nu: aflaserăm ce nenorociri face apa asta de la cei ce culeseseră cauciuc la Jacareacanga.

Când ne-au dat a înţelege că voiau să afle unde locuim, Mavu ne-a zis aşa:

– Vă plac oamenii aceştia?

Ne plăceau.

– Atunci nu le mai spuneţi nimic. Dacă ei află adevărul, o să vină şi alţii ca ei încoace, iar voi o să trebuiască să-i omorâţi.

Aşa că i-am păcălit, ce să facem? Le-am spus că ne numim Vaipura şi că locuim prin pădurile de pe Rio Tocantins. Atunci, ei ne-au rugat să-i ajutăm să

ascundă niscaiva lucruri în pădurea noastră, într-un loc pe care să-l știm doar noi și ei.

Zis și făcut. Apoi, ei au plecat, dar ne-au promis că se vor întoarce. Noi știam din poveste că mereu se găseau karibi care făgăduiau c-o să se întoarcă, iar când ai lor s-au întors, am văzut că erau alții, nu cei cu care legasem prietenie. Aceștia erau mulți-mulți și erau mâhniți. Mavu ne-a spus că pierduseră un război, dar că nu trebuia să ne fie milă de ei. A promis că ne dă el dovada că nici oamenii aceștia nu erau buni pentru noi, Tuà.

Între timp, au venit și alți nemți din aceștia, unii erau gata morți, sau prea bătrâni, iar noi i-am ajutat pe cei în putere să-i îngroape pe cei stricați, după cum au ei obiceiul. Cei mai tineri ne întrebau mereu despre cuiaba cea mare care ne fusese luată de valuri, dar noi iarăși am ridicat din umeri. E tare greu să te faci pe prostul, dar cum altfel să scapi de nenorociri?

Pe urmă, ei au plecat, iar noi am rămas lângă crucile lor, în pădure, să le păzim. Unii dintre ai noștri râdeau în hohote, spunând că doar la asta eram buni: să stăm de strajă la locuri fără de oameni.

Mavu, însă, care ne pusese să furăm o cronică de pe o brigantină din aceea care mergea pe fundul apei, s-a întors la noi într-o dimineață și ne-a spus așa:

– Uite! Au scris despre voi aici, ne fluturase el cronica nemților prin fața ochilor. Voi sunteți aleșii mei și de-aceea suferiți atât, s-a plâns el laolaltă cu noi și ne-a îndrumat, o dată pentru totdeauna, spre ținutul în care trăim și astăzi, unde ridicaserăm „simulacrul de oraș“ (simulacru, adică fals; oraș, cuiaba adică) la care se referise iezuitul de Fritz.

De-atunci n-am mai bântuit pădurea. Ni se făcuse teamă să nu ne ia careva urma.

Şi-acum? Acum povestea creşte, ca totdeauna. Se lungeşte cu fiece anotimp, cu fiece răsărit de soare, şi iată că începe să vorbească deja despre fratele meu de sânge: cum m-au trimis ai mei după el, cum l-am găsit la Cocraimoro, cum l-am adus aici trecând prin toate semnele de năpastă, cum părinţii lui au venit după el ca să-l caute. El e alesul nostru. Mavu ne-a lăsat ca unul ca el să ne scape de vorbele astea încurcate.

Nu ştiu cum se va isprăvi povestea lui – nimeni nu ştie. Dar, pentru că şi povestea lui *i-tonk* va fi spusă în casa mare, eu şi căpetenia ne vom lupta ca să fie cât mai frumoasă.

Căci aşa e lăsat: cine face povestea mai frumoasă ajunge căpetenie.

CAPITOLUL 43

Perelmanii se întâlnesc cu François. O plimbare prin Muribecca.

Nici acum nu e-n stare să mă îmbrățișeze, se posomorî François. De mami nu mai scăpam, iar el... dăm mâna și gata. I-o fi rușine de ceilalți?

Vova se uita în jur de parcă-i vârâse cineva un băț în fund. Poate că vrea să-l îmbrățișez eu pe el, îi trecu puștiului prin minte, dar nu îndrăzni s-o facă. Rămaseră amândoi așa, strângându-și mâinile îndelung, ca două oficialități în fața camerelor de luat vederi.

Sau poate că-i prea uluit? se întrebă François. O simți pe maică-sa cum îl privea stăruitor. N-au trecut decât câteva zile și iată, François e altul, gândea ea. Nici măcar nu ne întreabă cum am ajuns aici, cum de-am păzit o noapte întreagă trecătoarea, cum de-am aruncat-o în aer – nimic!

– Z, le arătă puștiul, cu un gest teatral, ăsta-i orașul Z!

Poftim! Uite ce-l interesează pe el, își zise Marusia. Întrebă:

– Ești sigur că e orașul Z?

– E Z, mamă, ce altceva?

Iar Vladimir:

– Până una-alta, nu-mi pare decât un oraş părăsit...

– Nu e părăsit, pufni puştiul. Pur şi simplu, nimeni, nicicând, n-a locuit în el. E Z, ce mai despici firul în patru?

– Pentru că am nevoie de dovezi. Trebuie să-l compar cu...

Cu ce să-l compare? Z fusese real doar în mintea lui, a lui Fawcett şi a celor ca ei. N-avea decât un document de referinţă, iar acela era neclar: Manuscrisul 512, la care se adăugau legendele exploratorilor şi ale căutătorilor de aur.

– În fine, ce importanţă are numele? îl luă François. E singurul oraş din piatră din inima pădurii. Ce-i, Bolşevicule, iar ţi-e foame?

Câinele dădu din coadă. Apoi o luă la fugă, schieunând fericit.

– Ciudat! făcu Volodia. Dacă n-a fost locuit niciodată, cine are grijă de el?

Se duse la marginea drumului şi examină ferigile şi tufele ce creşteau *dincolo* de bordura înaltă, din piatră de râu. În banda îngustă dintre vegetaţia sălbatică şi bordură, iarba era îngrijită, iar bălăriile fuseseră smulse. Pe de altă parte, dintre crăpăturile pavajului se ridicau nenumăraţi lăstari, iţindu-se printre insule de muşchi catifelat. Aici de ce n-or fi curăţat? se miră Vova. Se aplecă mai mult, se uită la lăstari. Parc-ar fi fost *lăsaţi* dinadins să năpădească drumul... Ce punere în scenă, se bucură el, ca şi cum tocmai mărunţişurile acelea erau dovada că ajunsese în cetatea Z.

Îi veni să chiuie. Trase cu ochiul la François. Câți ani aveam când am citit prima oară despre Fawcett? se întrebă. Nouă ani, hm... Încercă să-și amintească în ce lună aflase de Fawcett – fusese prin iunie, pe la începutul vacanței de vară, când citise articolul acela din *The Evening Independent*. Se gândi: Să nu fie chiar nicio legătură între lectura de atunci și intrarea noastră de azi în orașul Z?

Ba bine că nu: el avusese nouă ani când citise prima oară despre Fawcett, iar ei erau acum în luna septembrie, care era luna a noua, asta ca să nu mai spunem că luna iunie, când scosese *The Evening Independent* din colecția bunicului, era luna a șasea, șase fiind un nouă întors... Gândul îl făcu să răsufle ușurat: era în Z, lucrurile se așezau la locul lor, nu trebuia decât să găsești câteva cifre bine alese și să le legi între ele.

– Sunt convins, continuă François, că Z a fost proiectat din start ca o ruină... hm, romantică... Zici că e o grădină tematică. Cine are ochi de văzut, pufni el din colțul gurii, vede și singur...

Maică-sa își drese glasul, iar ceilalți se uitară strâmb – ia-uite-l ce mare se dă! Puștiul își dădu seama că dăduse cu bâta în baltă (parc-aș fi vorbit cu fraierii de Iura și de Grișa, își zise), și o luă înainte ca să scape de privirile celorlalți. Grișa, of, Grișa, nu scap de tine, se înegură el și mai și. Mări pasul. Ochii maică-sii încă îl iscodeau. Nu-l moștenește deloc pe taică-său, își zicea. Nici gesturile, nici intonația, nimic!... Simți un gol în stomac: Nu așa o să-l regăsesc eu pe Vova! Nu *mai* e nici în François, fir-ar să fie... Iar pe François, of, pe el nu-l interesează nimic, nu ne întreabă nimic – nu e curios să afle nici măcar de ce-am venit după el...

Se îndreptară spre centrul așezării. Printre copaci își făcură loc clădiri scunde, aproape lipsite de ferestre, pe trei sferturi surpate și rupte, cu ziduri într-o rână, de parcă ar fi fost ridicate de copii zoriți. Ploua mărunt și mirosea ca în Piter, a bulevard umed primăvara. Era frig. Marusia se zgribuli. Își spuse că era doar din cauza oboselii.

După o vreme, apărură construcții din ce în ce mai înalte: aduceau cu niște zigurate finisate cu stângăcie, dar sobre. Nimic în plus, niciun ornament, nicio statuie, niciun pilastru sau coloană, nicio cornișă care să tulbure volumele severe – doar unghiuri drepte, întrerupte când și când de deschizături înguste, dreptunghiulare, închipuind ferestre. Străzile laterale se strecurau, ca trase cu linia, printre curți împrejmuite cu garduri de piatră. În curți: case scunde, identice cu cele de la marginea așezării – se înălțau printre copaci și tufișuri ce creșteau fără noimă.

– Ai intrat în casele astea, François? îl întrebă Vladimir.

– De două zile doar asta fac. Intru în case, fac măsurători și trec datele în carnețel, scoase el din buzunar, râzând, un pachețel învelit în țiplă.

Pe cine imită? se cutremură Marusia. Nu-s nici gesturile mele, nici ale lui Vova, zici că nici nu-i al nostru. Dar Vladimir:

– Și cum e înăuntru?

– De nelocuit. Ferestrele sunt ca niște ambrazuri, nu lasă să intre lumina. Camerele sunt atât de mărunte, că n-ai loc să stai în picioare sau să te întinzi. Zici că-s niște *oubliettes*, tati, pe bune!

Tati, hm...

– Mobilă, haine, tacâmuri, ceva, ai găsit?

– Nici pomeneală. Ți-am zis, orașul n-a fost locuit niciodată. De fapt, clădirile doar *mimează* un oraș. Ce-i, mami? îi surprinse el privirea.

– N-nu... nimic... Nu ți-a fost frică să intri în casele astea părăsite?

– Sunt doar niște case, dă-le încolo! îi făcu el cu ochiul. Le-au ridicat Tuà, frații mei, râse el. În plus, l-am avut pe Bolșevic cu mine!

Nu, nu mai are treișpe' ani, îngheță maică-sa. Trupul și chipul îi sunt la fel ca acum o săptămână, dar în mintea lui își mai face loc ceva, și nu-i ceva din mine sau din taică-său. Să-i fi dat Tuà vreo femeie de-a lor (Dumnezeule!) când l-au botezat?

Nu-și duse gândul la capăt. Treceau printre clădiri tot mai mari, numai că etajele rămâneau la fel de scunde, în timp ce ferestrele se îngustau din ce în ce, transformându-se în șiruri de fante întinse de-a lungul zidurilor. Cu cât clădirile erau mai înalte, cu atât mai mulți arbori și lăstari răsăreau de pe acoperișuri. Copacii și lianele le năpădeau în fel și chip, iar frunzișul aducea cu un coviltir uriaș ce acoperea și cele mai voluminoase construcții, amestecându-se ici-colo cu zidurile.

– Praful se alege din orașul ăsta, constată Vladimir.

– Tuà sunt prea puțini ca să aibă grijă de el, îi apără François. Dar Z rezistă de sute de ani.

Se apucă să le explice obiceiurile și credințele tribului, povestea din casa mare, tot. În timp ce vorbea, dintr-o clădire țâșniră doi pui de ocelot care ajunseră în mijlocul drumului, hârjonindu-se zglobii, nepăsători la trecerea lor. Câinele lătră scurt și se repezi la ei, punându-i pe fugă.

– Vino aici, Bolşevicule, hai, lasă-i în pace! porunci François într-un fel care-o făcu pe Maşa să tresară: a fost cu o femeie, să vezi c-a fost cu o femeie, cu o sălbatică! Oare ce... ce-o fi simţit cu ea? O luă cu frig. Şi când te gândeşti că n-o suferearn pe Georgina...

În minte i se amestecară de toate: rase, silă, imaginea moleculelor de ADN, senzaţia incestuoasă că-şi iscodeşte fiul, teama şi durerea că-l pierduse.

Cum de s-a ajuns aici? se întrebă. Avea gura uscată. Se apropie de Vladimir şi-i zise în şoaptă ce-i trecuse prin cap.

– Şi dacă a fost cu-o femeie, ce? făcu Vova. Bine că nu l-a dezvirginat vreo piţipoancă... Se uită la François, iar cuvintele îi părăsiră gura înainte să le gândească: Dar n-a fost cu nicio femeie, stai liniştită.

– Şi-atunci, de ce e *aşa*? Nu-l vezi că-i altfel?

Iar Vladimir, mijindu-şi ochii:

– Şi tu eşti altfel.

– Măcar... măcar mie mi-a fost dor de el! La fel şi ţie... Eu, una, m-am pupat cu el, ne-am şi îmbrăţişat, dar asta a fost tot, tot, crezi că nu mi-am dat seama? Parcă nu l-ar interesa nimic despre noi, nu ne-a întrebat nimic, n-a vrut să afle cum am venit încoace şi de ce, doar ne-a arătat ruinele şi ne-a spus că-s cetatea Muribecca. Să ştii că l-am pierdut, Vova, François s-a înstrăinat de noi.

– Hei, nu mai lua totul în tragic! E băiat! Se dă şi el mare, vrea să ne arate ce bărbat straşnic s-a făcut!

Ajunseseră aproape de piaţa centrală. De-acum erau înconjuraţi de clădiri solide, finisate la linie, cu ferestre mai late decât ambrazurile de mai devreme. Pe când treceau pe lângă o construcţie înaltă, ca un

minaret retezat, auziră urletele unei maimuțe, iar dindărătul unui gard se ridicară păcăniturile grăbite ale unor broscoi. Doi papagali țâșniră dintr-o clădire. Urbea se trezea la viață, numai că locuitorii ei, vai, erau doar animale.

– Să vă arăt ceva, se hlizi François.

Luă o mână de pietriș și o azvârli în cea mai apropiată casă, printr-o deschizătură ce închipuia ușa. Un stol de lilieci se repezi afară, cârâind și lansând clicuri nervoase, de parcă dădeau să scuipe. Bolșevicul se puse pe lătrat, sărind ca apucatul într-o parte și-n alta.

– Kiauì mi-a vândut pontul ăsta: oricând intri într-o casă, *i-tonk*, aruncă o mână de pietre înăuntru, așa mi-a spus!

Perelmanii înghețară, auzind de indian. Să vezi c-o să ne certăm, își zise François. De altfel, Marusia se grăbi să schimbe vorba:

– Dumnezeule, câți sunt! exclamă ea, privind la liliecii ce continuau să se repeadă afară din clădire.

– E lumină, nu-s periculoși. Hai, vă duc la pume acum, le făcu François semn să-l urmeze.

Intrară în piața centrală, un spațiu dreptunghiular în care dădeau patru străzi largi, orientate pe direcția punctelor cardinale. În mijlocul pieței: o coloană doborâtă la pământ, în capătul căreia se afla o statuie reprezentând un bărbat. Bărbatul, cu o înălțime de trei-patru metri, era prăbușit cu fața în jos și ținea mâna stângă în șold, în timp ce dreapta îi era întinsă, ațintind degetul arătător spre colțul de nord-vest al pieței. Era un bărbos cu trăsături europene abia schițate, purtând o fustanelă de formă tronconică, încinsă cu un brâu petrecut mai jos de șale.

În dreapta, până în „strada nord-sud“, se afla un fel de templu cu nenumărate coloane înguste, la care se ajungea pe un șir de trepte înalte. De cealaltă parte a pieței, în colțul de nord-vest, se ridica un bloc paralelipipedic masiv, asemănător unui turn greoi, situat, și el, la capătul unor trepte prea înalte pentru a fi urcate cu ușurință. Treptele cu pricina duceau la un portal încadrat de lespezi prelungi, străjuit de două statui ce înfățișau personajul prăbușit în mijlocul pieței, dar în altă ipostază: stătea în picioare și avea un scut sprijinit de genunchi, iar mâinile îi erau îndreptate spre intrare, invitându-te să pătrunzi în clădire – aducea cu acel Kiauì întins în mijlocul drumului, bătut de ploaie, peste care dăduseră cu două seri în urmă. Deasupra portalului era un fronton pătrat, iar pe fronton era gravat desenul pe care Tuà și-l pictau pe față. De-o parte și de alta a portalului se înșiruiau niște înscrisuri, pe care Vladimir le citi, silabisind:

– Ke-fi-ses! Traversă piața, ajunse la baza treptelor. Kefises!

– Hei, vezi că aia-i clădirea cu pume! îl avertiză François.

– Pfuai. João, Ombelico, hai cu puștile!

– Stați să vin și eu, le spuse François, râzând.

Ce fel de râs e ăsta? tresări Marusia, nescăpându-și fiul din ochi: îi punea lui taică-său mâna pe umăr, într-un gest proteguitor:

– Pumele nu ies afară decât noaptea, tati. (Din nou, *tati*...) Kiauì mi-a zis să mă feresc de ele. (Chipurile părinților rămaseră la fel de reci.) Dar acum, dacă avem puști... adio, probleme, râse el din nou.

Râde... râde *agale*, râde alene... râde ca Stas! își dădu Mașa seama deodată. Da, e râsul lui Stas, râde ca el, ca un om prea sigur pe el.

– Ce-i, Mașa? îi dădu ghes Volodia. Te uiți așa, nu știu cum...

– N-nu, nu mă uit nicicum... Sunt doar obosită... Of, Vova, vreau la noi acasă... Vreau la Piter. Vreau să fie noapte, vreau să fie ger și să ningă, vreau să stau în cada noastră mare, plină cu apă fierbinte și să ascult sirenele vapoarelor din Golful Finlandei...

– Las' că ne întoarcem noi! Îți dai seama ce ifose o să-mi dau la Universitate, când o să le prezint orașul – o să-i spun Z, ce naiba! – în premieră mondială? Hagenbeck o să-și bage gheara în gât...

Îi întinse mâna, ajutând-o să se cațere pe prima treaptă, când îl auzi pe Ombelico:

– Kiauì ăsta, îl luase el pe François, Kiauì știa că venim încoa'?

– Era *absolut* sigur. (Iarăși vorbea pe tonul acela sastisit, lipsit de grabă, punctat de cuvinte pronunțate apăsat.) După ce-am ajuns aici, am vrut să iau legătura cu Lionel. N-am reușit și-atunci m-am sfătuit cu Kiauì. Eram siguri c-o să vă faceți apariția. Descoperirea orașului Z, însă, le făcu el cu ochiul, chit că sunteți și voi aici (e valabil pentru tine, mai ales, tati!), descoperirea e a lui *moi*, a lui François Perelman, se împăună el. Ați băgat de seamă că pietroaiele nu-s prinse cu niciun fel de ciment? E ca la Tiahuanaco, nu-i așa, tati...? întrebă el cu glas mai subțirel, reamintindu-i Mașei de băiatul de acum două-trei săptămâni.

Tati... da, tati...

– Eu mă întreb, făcu Vladimir, de unde au adus atâta piatră, că n-am văzut nimic care să semene a carieră pe aici.

– Îți arăt eu cariera, îl luă fiu-său, făcând-o pe Marusia să se clatine.

Nici chiar Stas nu era atât de... *trufaș*, găsi ea (cu ciudă!) cuvântul ce-l descria pe François. Cum de-a devenit atât de plin de el?

Iar François:

– N-am stat degeaba, ce credeți... Hai, sus, îi îndemnă ca pe niște puștani, și-l luă pe Bolșevic în brațe.

– Păi, să mergem, se uită taică-său, încurcat, spre Mokhtar și João.

Urcară. Se mirară de înălțimea treptelor și se cățărară de-a bușilea până ajunseră în fața portalului străjuit de cele două statui.

– Ce moacă fițoasă pe statuile astea! făcu João, zici că-s Tony Blair cu barbă.

– Fii serios, râse Vova, seamănă cu Popeye Marinarul!

Le fotografiară: clac-clac-clac! Apoi dădură roată portalului și pozară frontonul și inscripțiile.

– E singura intrare? întrebă Vladimir.

– Habar n-am, răspunse François. N-am pătruns în clădirea asta.

– Și Kiauì nu ți-a zis nimic?

– Kiauì a trebuit să se întoarcă la ai lui, n-a avut timp de vorbă.

– Ciudat Kiauì ăsta, se băgă Ombelico. El e chiar Tuà?

– Cum să nu? Tot tribul s-a bucurat când s-a întors. Erau încântați că l-am însoțit și că am acceptat

să mă... Kiauì îi spunea botez, dar ce-au făcut ei numai botez n-a fost.

– Ţi-au dat să bei cimbo?

– Cimbo, da. Ceva infect, noroc că-s rus, se hlizi. N-am fost om juma' de zi după aia. Mi-am borât toate maţele, dar acum sunt şi eu Tuà.

– N-ai băut decât cimbo? Ăsta a fost tot botezul? se miră Ombelico.

– Ba nu. După ce-am băut cimbo, şamanul mi-a spus o poveste lungă, dar vorbea în limba lor şi n-am înţeles nimic.

– Şi Kiauì ce făcea în timpul ăsta?

– Ce să facă, îl aştepta pe şaman să termine... Nu prea ştiu, eram ca beat...

– Ciudat! Naşul n-are voie să te scape din braţe cât timp durează botezul. Aşa e obiceiul. Naşul tău e chiar Kiauì?

– Bineînţeles! Dar de unde aţi scos-o, *senhor*, că obiceiurile Tuà sunt la fel cu ale celorlalţi *indios*? Îi ştiţi aşa de bine?

– Recunosc că nu, se strâmbă Ombelico. Îşi drese glasul. L-am văzut şi eu pe Kiauì al tău, pe drum încoace. Auzisem de el de mult, dar nu-l întâlnisem. Seamănă cu un alb, vouă nu vi s-a părut? îi luă el martori pe ceilalţi.

– Mie mi s-a părut mereu că-i un fel de corcitură, comentă Marusia.

– Corcitură sau nu, e fratele meu de sânge, se sumeţi François. De câteva zile mi-e şi naş. Dădu să se uite la ai lui de sus, dar nu-i reuşi decât o privire nesigură: Sunt şi eu un Tuà, lansă el, totuşi.

– Păi, dacă eşti de-al lor, de ce-au vrut să-ţi omoare părinţii? întrebă Ombelico. Iar Kiauì, dacă ţi-e naş, de ce-a făcut circul ăla, aşteptându-ne ţeapăn în mijlocul drumului? De ce nu ne-a spus să stăm locului, dacă Tuà n-aveau chef să venim aici? De ce-a vorbit despre tine doar cu *senhor* Vladimir? Kiauì ăsta a făcut multe chestii pe care nu le pricep.

François tuşi într-o parte. Păcat că nu învăţase să fumeze, i-ar fi fost mai uşor să dea piept cu pilotul.

– Treaba e, începu el, că n-aveaţi ce căuta aici. Tuà nu m-au primit decât pe *mine* şi asta, doar pentru că sunt frate de sânge cu Kiauì şi pentru că am fost de acord să mă fac de-al lor.

– Să fii sănătos, dar Kiauì tot trebuia să ne spună ce şi cum. Ai tăi puteau să moară. Tuà au tras după noi cu sarbacane şi cu arcuri, ne-au fugărit cu *kop*, bâtele de război. Noi am tras în ei cu puştile, am aruncat în aer un defileu. Asta nu-i o joacă, băiete! Nu ne cheamă nimeni în casă când se lasă seara şi nici nu dăm mâna cu ăi de i-am omorât, mâine dimineaţă, când tragem la sorţi cine cu cine face echipă.

François se albi: praful se alesese de momentul pregătit cu atâta grijă. Dorise să le arate oraşul văzut de sus şi apoi să-i ducă în capătul aşezării, la carieră, la grotele adânci şi la ravenele cu apă cristalină, iar de-acolo...

– Dar voi de ce n-aţi urmat sfaturile lui Kiauì când l-aţi întâlnit? se zbârli. Nu v-a făcut semn încotro s-o luaţi? Ştia că se va ajunge aici, a încercat să vă avertizeze, de ce n-aţi ţinut seama de el?

– Cum să ţinem seama de el, François? se supără Vladimir. N-a scos o vorbă, stătea întins pe jos ca un

idiot și, într-adevăr, ne făcea un fel de semn, dar era așa... cum să spun... lumina și el, ca toate ciudățeniile din ultima vreme! Trebuia să vorbească, trebuia să spună *naibii* ceva, nu să facă circul ăla prostesc.

– Cum să vorbească? N-avea cum să zică nimic, se pornise molima vorbelor, după cum zic Tuà. Voi habar n-aveți, dar în povestea lor mai e vorba de o pățanie ca asta. S-a mai întâmplat – nu înțelegeți? –, s-a mai întâmplat să se șteargă cuvinte, s-a mai întâmplat ca oamenii să vorbească fără să se înțeleagă... Ei așteaptă de mult nenorocirea asta, iar Kiauì n-a putut să vorbească *din cauza ei*. Nici nu știe cum de-a reușit să vă facă semn să plecați... Habar n-are dacă *el* v-a făcut semn, sau dacă nu l-a luat Mavu în primire, învățându-l ce are de făcut ca să vă trimită înapoi. Când ne-am întâlnit după aia, mi-a zis că trupul lui arăta mult mai mult decât putea el să spună. Iar voi? Voi n-ați ținut cont de nimic, tu și cu mami v-ați purtat de parcă nu știați cum gândesc indienii. Până și amărâții ăia, pe trei sferturi domesticiți, de la margine de *sertão*, de pe drumurile pe unde trec barosanii cu 4×4 – până și ălora trebuie să le ceri voie să intri pe pământul lor, că altfel vin cu bâtele și-ți crapă capul... Voi cui ați cerut voie să intrați pe pământul Tuà? Ce-aveți cu Kiauì? Când m-am sfătuit cu el, eram convinși c-o să țineți cont de regulile astea, că doar le știați. Dar voi, nu! Voi n-aveți încredere nici în el, nici în mine, nu luați în seamă nici sfaturile lui, nici sfaturile mele, pe voi v-a durut în cot de gestul prin care vă spunea să vă întoarceți! Dacă n-ați fi trecut de Kiauì, dacă n-ați fi intrat pe teritoriul Tuà, nimeni nu v-ar fi făcut nimic, iar Kiauì și cu mine am fi găsit o soluție să vă aducem aici, fără să iscăm tărăboi. Așa, ați stricat tot!

– Tu chiar crezi că puteam să plecăm fără să aflăm ce-i cu tine? îl întrebă Marusia.

– De ce nu? Ar fi prima oară când vă vedeți de ale voastre? De pildă, pe tine, mami, te doare acum mai mult supărarea cu... se opri la timp și nu pronunță numele lui Nicole, dar tot nu se lăsă: Pe voi vă doare, mereu, altceva, așa făceați și acasă, doar îmi spuneați fă aia, drege ailaltă, ca să nu ne facem de râs... Trebuia să vă întoarceți, asta trebuia, când ați dat peste Kiauì! Câteodată, obișnuiți-vă, lucrurile ies altfel decât cum vreți voi.

Marusia și Vladimir încremeniră. Nu îndrăzniră să se uite unul la altul și-și tot dreseră glasurile până ce lui Ombelico i se sui sângele la cap:

– Măi, puștiule, dacă eram taică-tău, îți trăgeam un toc de bătaie de nu-l uitai toată viața! Pe ce lume trăiești? Cum voiai, mă, să ne întoarcem din drum, când nu știam nimic de tine, când omul care-ți era călăuză belea ochii și se scălâmbăia ca toate alea? De ce obiceiuri voiai să ținem cont, când indienii trăgeau după noi? Și, dacă ăia trăgeau după noi, nu crezi că ne gândeam la ce era mai rău și pentru tine? Și mai află de la mine un lucru, că-i știu bine pe *indios bravos:* nu mi-e clar ce joc face Kiauì al tău și de ce te-a ales să-i fii frate... Mie-mi cam pute treaba asta.

– Ți se pare ciudat că mi-e frate? pufni François. Nu-ți convine că e indian?

– N-am nicio treabă cu indienii, puștiule, dar ține minte că frate n-ai decât unul, și ăla e la dracu' cu cărți, pe cine știe ce mare. Cât despre Kiauì, n-ai cum să-l înțelegi. Nu-l știi de ce e-n stare... Ai habar că ai lui, când îi apucă amocul, își ucid copiii? Un pui de karib nu-i nimic pentru ei...

– Își ucid copiii *infirmi!* Îi ucid ca să nu se chinuie, după ce-i îmbolnăvim noi de toate bolile.

– Ba-și omoară și fetele sănătoase tun, că li se pare că nu-s decât niște guri în plus!

– Și era mai bine să le ducem noi în sclavie, pe plantațiile de cauciuc sau în casele bogătașilor, să facă ăia ce vor cu ele?

– Ei înșiși se războiesc și se iau în sclavie unii pe alții, ei înșiși!

– Dar i-a învățat cineva să nu facă așa?

– Păi, atunci, rânji Ombelico, de ce nu l-ai luat *tu* pe Kiauì la oraș, să învețe de la noi ce e bine și ce e rău? De ce te-ai dus tu printre ai lui, să bei cimbo? Tu ești tu, ei sunt ei, și asta ți-o spune unul care-i pe jumate' indian... Până una-alta, băiete, noi nu ne omorâm unii pe alții, precum chiorii!

– Co-rect, *senhor*, îi scăpărară ochii lui François, jumătatea dumneavoastră albă are dreptate, noi nu ne omorâm unii pe alții, noi am terminat-o de mult cu războaiele! Apropo, Lionel se simte bine în croaziera de pe Mediterana? Strâmbă din nas. Bine, mai vreți să vedeți ceva sau aveți chef de ceartă? Voi știți, se uită la ai lui, că pot să mă cert mult și bine.

Ochii lui Ombelico se micșorară. Nu-i dăduseră nici tuleiele, prăpăditul, de ce dracu' nu-l altoia ta'su? Iar mă-sa de ce ofta și nu-l punea la punct? S-au luat după *gringos*, cu fițele lor de crescut copiii... așa de tare s-au luat după ei, că, dacă ne mai învârtim mult prin pădure, o să trimită după un cretin de psihiatru, să le citească în palmă, vai de capul lor...

– Ce-ar fi să gustăm ceva? întrebă atunci João. Aveți vreo locuință, ceva, *senhor* François? Tare

mi-aş dori să îmbuc ceva. Cad din picioare de foame. N-am mai pus nimic în gură de ieri de la prânz.

Surprins, puştiul făcu semn că da, are o locuinţă, cum îi spunea João, şi arătă spre „bulevardul“ ce ducea spre sud.

– Măi, să fie... făcu Vova, văzând, în sfârşit, aşezarea, dar zisese aşa mai mult ca să scape de povara sfadei cu François.

„Bulevardul“ dinspre sud era o butaforie – de-a lungul său se ridicau doar faţade: îndărătul lor nu se afla nimic, nimic, nimic. În schimb, drumul care începea de la baza treptelor şi care ducea spre nord era străjuit de clădiri în toată regula, cu case şi palate ce se prelungeau unele pe altele, comunicând prin porticuri şi coridoare, emiţând excrescenţe aparent locuibile şi înconjurând peristiluri dosite. Ziceai că-s un stup. Încăperile şi curţile interioare se conglomerau în fel şi chip, alcătuind o reţea riguroasă, geometrică, pe care n-o pricepeai de la prima vedere; o bănuiai, însă, şi te îmbia s-o cercetezi.

De cealaltă parte a pieţei, în diagonală, pe colţul de sud-est, se ridica un turn înalt, asemănător unei clopotniţe, iar în vârful turnului se afla un personaj asemănător celui din capătul coloanei prăbuşite.

– E doar o siluetă, îi avertiză François, cu glasul pierit de supărare. De jos nu-l vezi bine, că-l acoperă copacii şi celelalte clădiri. Eu am urcat în turnul de vizavi, însă, şi m-am uitat la statuie dintr-o dungă: e plată. Iar acolo, le arătă el „bulevardul“ situat în prelungirea celui pe care veniseră, acolo sunt doar clădiri dărâmate – e calea ce duce spre carieră şi spre grote. În schimb, zidurile dărâmăturilor sunt pline de inscripţii,

le arătă el fațadele primelor patru-cinci clădiri, acoperite cu rânduri după rânduri de caractere necunoscute.

– E ceva ciudat cu scrierea asta, remarcă Vladimir, cam fără vlagă.

Al naibii copil ne-a făcut de râs! își tot spunea.

– Las' că vedem noi care-i treaba și cu scrierea, făcu Ombelico. João are dreptate, mai bine mâncăm ceva. Mi-e o foame de lup.

Dădu să întrebe dacă amicul Kiauì lăsase ceva de mâncare, dar se opri: mai bine să facă pace cu puștiul ăsta obraznic.

Coborâră în piață (Vladimir o evaluă la cincizeci pe cincizeci de metri) și o luară spre bulevardul mărginit de fațade goale. Când să treacă pe lângă coloana prăbușită, Marusia exclamă:

– Statuia asta... Statuia și coloana n-au fost ridicate nicicând de jos.

– Ce naiba! se miră Vladimir.

– Mami are dreptate, zise François, cam încurcat. Tuà doar au cioplit statuia și n-au mai ridicat-o. L-am întrebat pe Kiauì de ce-au făcut așa, dar el n-a... eh, n-a știut să-mi spună. Cică e un secret, nu-l știu decât șamanii și căpeteniile. V-am spus că Z a fost proiectat din start ca o ruină...

Puștiul ăsta ne ascunde ceva, se gândi Ombelico, dar nu comentă.

Ajunseră la „locuința" lui François. Era în capul străzii ce ieșea spre sud. Kiauì (l-am ajutat și eu puțin, se lăudă puștiul) ridicase o colibă în care nu se aflau decât catrafusele lui François și trei țăruși de care atârnau două hamace. În spatele colibei se afla o împrejmuire din nuiele, în care se târau două broaște

țestoase – le primiseră la plecarea din sat, ca să aibă ce mânca. François luă o bâtă-*kop* și dădu să se repeadă la cea mai mare. Se întoarse cu spatele la ceilalți, înghiți în sec și-și luă avânt de câteva ori, dar nu reuși s-o izbească așa cum îl învățase Kiauì.

– Las' pe mine, oftă Ombelico. Ei sunt ei, noi suntem noi, îi făcu el cu ochiul, dar eu sunt și un pic ca ei, ți-am zis... Mai mult decât tine, în orice caz. *Senhora*, uitați-vă în altă parte.

După o oră, mâncau din carnea cu gust sălciu pe care François (de data asta se ridicase la înălțimea propriilor așteptări) o tocase și-o amestecase cu ouăle broaștei țestoase, după cum îi văzuse pe Tuà. Făcuse un fel de terci pe care-l copsese și-l așezase pe o turtă beijù, stropită cu zeamă de lămâie și tăvălită prin praf de ardei iute. Ombelico făcuse un foc bun, ploaia se potolise, era cald și nu erau muște – Marusia se liniști, uită de spaimele prin care trecuse, uită și de oboseală, nu-l mai privea decât pe François care-și schimbase până și felul în care ducea mâncarea la gură. Uite-te la el! Când n-avea draci, vorbea rar, avea răbdare și-și cântărea răspunsurile înainte să zică ceva. Începuse să-și privească interlocutorii în ochi și, dacă nu-i convenea ceva, învățase să iscodească pe sub sprâncene. Păcat că prinsese un tic ce-i aducea aminte Marusiei de derbedeii din Gostini Dvor: când voia să se dea mare, dădea capul puțin pe spate și închidea ochii, punând vârful limbii pe buza de sus.

– Cred că m-am prins ce e cu scrisul de pe clădiri, zise Vladimir după ce terminară de mâncat. Ochii îi jucau. Ia să vedem, îi luă el pe rând, vă dați seama care-i treaba?

– Eu nici măcar nu înțeleg literele, recunoscu grăsanul.

– Credeți că-i vorba de un alfabet cunoscut care a încasat greșelile din ultima vreme? făcu João pe deșteptul.

– Mm, e altceva... Tu ce zici, Mașa?

– Ce să zic... Seamănă un pic cu literele grecești, dar în rest nu-mi dau seama.

– Nu sunt litere grecești, zise Volodia. Tu ai vreo idee, François?

– Eh, se hlizi puștiul, te las pe tine să deslușești ce hram poartă literele. Mie-mi ajunge că am descoperit orașul. Pe de altă parte, João are dreptate, literele sunt modificate, cum să ne prindem ce și cum?

– Nu cred că-s modificate, că doar acum vorbim corect, nu? Nu spuneați voi că atunci când vorbim corect își revine și scrisul? În fine, uite la ce mă gândeam: nu cred că scrisul ăsta e *real*. Eu zic că avem de-a face cu un scris *mimat*, cu un simulacru de litere, cum e și restul orașului.

– Vai, *senhor*, îl întrerupse Ombelico. De ce să-și piardă cineva timpul ca să scrie ceva ce nu înseamnă nimic?

– Din același motiv pentru care și-a pierdut timpul ca să ridice un oraș în care nu locuiește nimeni. Mă rog, o să copiez inscripțiile de pe strada care duce la grote, o să le copiez pe hârtie și-o să le verific acasă, în tihnă...

François făcu iarăși un gest care îl propulsa cu zece ani peste vârsta lui, căscând ochii brusc și țuguindu-și buzele – asta nu mai era de pe Gostini Dvor, ci chiar de aici, din pădure, era gestul pe care-l făcea Kiauì când îl uluiau găselnițele karibilor.

– Toate bune și frumoase, se strâmbă pilotul, dar avem de luat niște hotărâri... hm... urgente. Oare amicul Kiauì a evaluat corect când a spus că Tuà au nevoie de două zile ca să vină aici? Indiferent când o să ajungă, însă, ce facem? O luăm din loc acum, ceea ce mi se pare cel mai înțelept, sau mai stăm câteva ore, cât să umpleți cardurile cu fotografii și *senhor* Perelman să copieze inscripțiile?

– Cred că nu-i nicio problemă dacă stăm până mâine, ce ziceți? se uită Volodia la ei. Iar mâine-dimineață, cu noaptea-n cap, o luăm direct spre Cocraimoro.

– Nu știu cât de direct o s-o luăm, *senhor*, replică Ombelico. Pe unde naiba plecăm? Trecătoarea e blocată, iar Tuà vin prin cealaltă parte a calderei... Fratele tău de sânge, se uită el la François, te-a învățat cum s-o tai de aici dacă se împute treaba?

François adulmecă, fornăind discret – era felul lui cel nou de a arăta că se abține să dea o replică usturătoare.

– V-ați supărat, *senhor*, zise, când v-am spus că am făcut un plan cu Kiauì. Așa de tare v-ați supărat, că nu m-ați lăsat să termin. Noi doream să câștigăm timp, ca să puteți intra aici, în Z, cu voia... – răsuflă adânc, neștiind dacă merita să-și isprăvească fraza, dar îi dădu drumul: ...cu voia neamului meu. Zâmbi, copilărește, și-o întrebă pe Mașa: Am vorbit frumos, mami?

– De vorbit, ai vorbit foarte frumos, dar uite în ce belea ne-ai băgat!

– Ce era să fac...? Așa acționează Tuà când le fuge pământul de sub picioare. Păcat că n-am cum să... n-am cum să *botso*, n-am cum să întorc timpul, *senhor*, zise el privindu-l pe Ombelico.

– Ce să mai întorci, puștiule... Ne-am dat sângele unii altora și am nimerit într-un loc unde n-a ajuns nici dracu' fără voia... făcu o pauză, privind la François, după care continuă serios: ...fără voia fraților tăi. Din câte-i știu eu pe indieni, o să vină după noi și-o să ne ucidă, iar tu sau Kiauì n-aveți cum să-i împiedicați. Deci știi cum putem să plecăm de-aici?

Tăcură. João aprinse o țigară și-o făcu poștă cu pilotul. Iar François:

– Kiauì mi-a arătat pe unde puteți s-o ștergeți, zise el, de parcă le făcea un hatâr. Cei mai mulți Tuà habar n-au de locul cu pricina, nu e treaba lor să-l știe. O să *iprot*, o să fugiți pe acolo când vă hotărâți.

– Cum adică *o să fugiți?!* se miră maică-sa. Tu ce-o să faci?

– Eu rămân. Ca să zic așa, râse el, înfuriind-o pe Marusia, am scăpat de grija de-a mai merge la școală, nu-i așa, tati? (Tati, din nou...) N-am descoperit eu orașul Z, orașul lui Muribecca?

– Hei, ce-ți trece prin minte? Cum să rămâi aici? Las' că ne întoarcem noi, zău, dar numai după ce se stinge supărarea cu Tuà, după ce luăm contact cu ei pe alte căi, după ce le facem daruri, na, după ce respectăm toate procedurile...

– Tati, nu vreau să vin cu voi. Eu rămân aici.

– Puștiule, ascultă-l pe taică-tău, zise pilotul. Hai s-o ștergem și, după ce-ajungem acasă și ne tragem sufletul, facem rost de sponsori, facem tărăboi în presă, îi atragem de partea noastră pe Kayapo, pe Baù, pe Menkragnotire și pe alții ca ei și ne întoarcem cu o echipă mare, cu ziariști, cu fotografi, poate chiar și cu cei de la National Geographic, că are intrare

João la ei prin unchi-su'. O să culegi toți laurii de pe lumea asta, puștiule, ai descoperit orașul în care nici măcar Fawcett n-a reușit să ajungă.

Satfonul lui Vladimir vibră. Mintea i se deschise ca atunci când *văzuse* cum aveau să fie atacați, ca atunci când vorbise fără să deschidă gura, ca atunci când își dăduse seama pe unde o luaseră François și Kiauì fără să le vadă urmele: Nu, nu facem tărăboi în ziare, n-avem nevoie de sponsori, nu venim aici, în Muribecca, cu nicio echipă. Se întrebă: de ce gândesc eu în locul *tău*? Cum de ți-a coborât mintea în sufletul meu? Dacă mintea ta e aici, ce ți-a mai rămas afară?

Satfonul vibră din nou, și sunetele se înfundară, ziceai că-s într-un depozit uriaș, nu în junglă. Iar François:

– Nu facem tărăboi în presă, îl privi el pe taică-său în ochi, nu agățăm sponsori, nu aducem nicio echipă aici, în Muribecca. Știi asta, tati, nu-i așa?

– Știu, Frenchie, se trezi Volodia că grăiește. Nu erau cuvintele lui; doar glasul plecase din el și i se frânsese, semn că împărțea cu François ceva numai al lor. Dar tot nu-l îmbrățișă, se strădui doar să-l convingă: Nu te rog decât să vii cu noi, la Cocraimoro. Eu n-aș suporta să... Se cutremură. Ne vom întoarce în Muribecca, îți promit.

François se scărpină în cap. Iar îi părea rău după țigară. Dacă o s-o țin așa, n-o să mă apuc niciodată de fumat. O să găsesc alte șmecherii ca să amân răspunsurile.

– Uite cum facem, tati. Eu n-am cum să plec fără să nu mă văd cu Kiauì sau cu șeful Tuà, înțelegi?

– Cum crezi c-o să te lăsăm aici? Dacă pățești ceva?

– N-am ce să pățesc, tati. Ai încredere... Tu știi de ce mi-e frică cel mai mult? Mie nu mi-e frică decât că vă expun pe *voi*, pentru că, altfel, știi bine că n-am de ales. *Trebuie* să stau de vorbă cu Tuà, nu ziceați voi că odată ce mă apuc de un lucru, să-l duc la bun sfârșit? Am intrat în horă, trebuie să joc. Am băut cimbo și-am ascultat povestea Tuà – sunt de-al lor, de-acum. Cum să plec fără să le zic nimic? Ei au încredere în mine, poate reușesc să-i conving să vă primească.

– Lucrurile nu sunt așa de simple, François, începu Marusia, iar tu nu ești îndeajuns de viclean ca să știi cum să-i iei pe indienii ăia ai tăi.

– Nici nu vreau să fiu viclean, mami, nu vreau decât să nu mă fac de rușine. Își aminti de Grișa: O, da, și pentru tine trebuie să dau ochii cu Tuà, și pentru tine! Jur că n-o să fiu viclean, Grișa, jur c-o merg până la capăt, vreau să mă răscumpăr odată și-odată... Zise: Dacă plec fără să vorbesc cu Kiauì și fără să-i văd pe Tuà, o să mă simt ca un laș. Asta vreți?

– Asta-i curată nebunie, băiete, zise Ombelico. De fapt, ce vrei tu?

Iar François:

– Habar n-am, râse el. Știu doar că trebuie să rămân aici, *senhor*. După cum spune Kiauì, să trecem mai întâi râul și vedem pe celălalt mal ce vânat găsim... Până atunci, hai să vă arăt pe unde se poate fugi din Muribecca.

CAPITOLUL 44

Căpetenia Tuà îl iscodește pe Kiauì.

– Am avut un vis încâlcit, începu căpetenia. Se făcea că mă întorsesem pe primele noastre meleaguri, acolo unde n-aveam voie să ținem minte, pe când eram și noi karibi. Eh, și pe când stăteam eu pe un țărm alb și rece de mă ardeau și ochii și fundul, cineva din cer, Mavu cred, mi-a zis că ăla e pământul lui Ondzwe, fratele tău de sânge, Kiauì.

Se lăsase noaptea. Nu mai ploua. Tuà ocoliseră înălțimile – o luaseră spre miazănoapte până ce dăduseră de niște pante molcome, acoperite cu arbuști, le traversaseră și intraseră în caldera împădurită. Se opriseră sub o culme, pe un tăpșan cu ierburi înalte. Aprinseseră câteva focuri, doborâseră un peccari grăsun și doi tatu speriați, puseseră hălci din ei la prăjit și acum presărau sare grunjoasă peste carne. Mirosea de-ți lăsa gura apă.

– Tărâmul lui Ondzwe, spuse Kiauì, se numește Rosì-a și e mai mare decât toată pădurea noastră. Acolo e mereu frig.

– Şi ei au pădure, zise căpetenia, dar pădurea lor e cu alți copaci, au ace în loc de frunze. Au şi un lac mare, plin de vâltori, au două, trei, patru lacuri din astea. Le-am văzut cu ochii mei, din zbor. Am ținut poteca din vis până acolo, pe tărâmul lor, şi le-am văzut.

– Şi cum arată tărâmul ăsta? întrebă şamanul. E alb?

– E alb, dar nu de tot. E tare friguros şi are munți uriaşi, mai mari ca munții noştri de la apus. Kiauì, ia întreabă-l pe Ondzwe aşa: au ei o salbă de lacuri din astea mari, cu vâltori? Numele lor sunt nemaiauzite... Cel mai mic se cheamă Baiha, din el se naşte unul mai mare, Lenamore, iar cel mai mare se numeşte Indirka. Din Indirka treci într-un lac alb tot timpul, cred că poți să mergi pe el dacă pofteşti. Întreabă-l pe Ondzwe de lacurile astea, căci vreau să ştiu dacă, într-adevăr, am zburat peste meleagurile lui.

– O să-l întrebăm cu toții după ce răsare soarele, răspunse Kiauì. Suntem aproape de cuiaba.

– Ba nu, doar tu o să-l întrebi! Doar tu ai dezlegare la vorbă pe lumină, ai uitat sau te joci? Unde mai pui că Ondzwe n-o să poftească să vorbească cu noi, ăştilalți, pentru că noi o să-i prindem părinții.

Kiauì încuviință, dar căpetenia nu se mulțumi cu atât:

– Spune şi tu, Kiauì, spune după mine: o să-i *ku-pa*, o să-i ucidem pe părinții lui Ondzwe, fratele nostru.

– O să-i *ku-pa* pe părinții lui Ondzwe, fratele nostru, spuse Kiauì cu glas puternic, iar ceilalți Tuà repetară fraza, în cor.

Kiauì îşi răsuci o țigară.

– *Mo kam sumo?* De ce fumezi? rânji căpetenia.

– Părinții lui Ondzwe sunt spirite puternice. N-aș vrea să audă legământul nostru.

– Ha, ha, eu credeam că fumezi de supărare. Îl cunoști bine pe Tata Karib și-o știi și pe femeia lui. Nu-ți pare rău după ei?

– Și dacă-mi pare rău, ce? Sunt Tuà și-ascult de Mavu.

– Aha, Mavu... Dacă vrei, păstrează-o pe femeia lui Tata Karib. Nu vrei o nevastă karib? Cică nevestele karib se pricep la dragoste.

– Nu mai mult ca ale noastre. Și pe urmă, Ondzwe s-ar supăra dacă mama lui ar intra în coliba lui Kiauì. Ondzwe mi-e frate de sânge.

– Mai bine s-ar bucura. Și ea la fel, rânji căpetenia. Bărbatul ei e bătrân. Cu Kiauì s-ar simți și ea din nou tânără, ar chirăi ca puma-n călduri.

– Kiauì iubește altă femeie.

– Am auzit, se posomorî căpetenia. Fata aia mică de la Cocraimoro.

– Da. Pe ea o iubesc. I-am dat un *angao* din melci lucitori înainte să plec cu Ondzwe încoa.

Se puseră pe înfulecat carnea. Era puțină, dar se obișnuiseră. Noroc cu sarea – făcea mâncarea sățioasă. În scurt timp se întinseră pe spate, unii râgâiră, alții începură să sporovăiască, alții se culcară de-a dreptul.

Dar căpetenia:

– Și dacă Ondzwe se dă de partea lor? E fratele nostru, ce-i drept, dar numai de trei-patru-cinci somnuri. În schimb, e fiul lor de când s-a născut.

Kiauì oftă:

– Ondzwe e în *kiiturepe* de-acum. O să facă ce trebuie.

– Mda, Ondzwe e în *kiiturepe* și-o să facă ce trebuie. Așa sper și eu, mormăi căpetenia, pentru că orice-ar face, nu putem să-l omorâm nici dac-am căpăta, chiar acum, alt karib de pus în locul lui. Își răsuci o țigară. Trase un fum adânc și dădu un fel de geamăt: Ooh, poate că altă căpetenie, după un vis puternic, o să spulbere legământul despre *kiiturepe*. Câteodată, legământul ăsta nu-i bun. Ce ne facem cu trădătorii, cum scăpăm de ei? Pe urmă, ce ne facem cu munca la cuiaba? Suntem prea puțini, ne-ar trebui un *kiiturepe* mai mare. Ce zici?

– Ce să zic? Nu-s căpetenie. Dar cred că Mavu nu ne-a lăsat doar atâția înainte să se gândească bine-bine. Dacă facem *kiiturepe* mai mare, poate că iar se apucă unii de ridicat cuiabe. Atâția câți suntem, munca la cuiaba e grea: smulgem buruienile, dăm copacii jos, proptim zidurile, dar mai mult de atât nu putem; noi n-o să ridicăm alte cuiabe! Cât despre trădători, s-au născut rar printre noi. Așa spune și povestea. Ce putere au avut ei?

– Nu știu, recunoscu căpetenia, n-am cunoscut trădători. Ia zi, rânji el din nou, dar, dacă aș lua-o eu pe femeia karib, te-ai supăra?

– Eu nu. Ondzwe, însă, s-ar supăra. Și femeia ta s-ar supăra.

– Cum să se supere femeia mea? Eu sunt căpetenia.

– Atunci, femeia ta o s-o omoare pe femeia karib.

– Și dac-o omoară, ce? Femeia karib nu e în *kiiturepe*. Vreau să văd doar câtă dragoste știe. Ai văzut-o cum se mișcă?

– Am văzut-o, închise Kiauì ochii pe jumătate.

– Are țâțe mai mari ca ale femeilor noastre. Și bucile alea ca două papaia uriașe. Și glasul ăla, nu știu cum.

– Așa-s karibele, până la urmă te obișnuiești cu ele. Sunt la fel ca ale noastre.

– Eu tot vreau s-o cunosc pe kariba asta.

– Eh, faci cum vrei, dar o să se supere și Ondzwe, și femeia ta. Atunci, râse Kiauì, poate că o să vezi cum e să ai trădători în *kiiturepe*.

Căpetenia tăcu. Îi făcu semn lui Kiauì să se apropie, dădu să-i șoptească ceva, dar se răzgândi și-l chemă și pe șaman alături.

– Mie nu mi-e frică decât de-un singur trădător, Kiauì, și tare-aș vrea să nu fii tu acela, murmură el.

Șamanul râse. Dar Kiauì:

– Eu ascult de vorba lui Mavu.

– Știu eu dacă mai înțelegi vorba lui Mavu? Cu nenorocita asta de molimă a vorbelor, nu mai poți să te încrezi în nimic. Poate că mi-ai spus, *chiar* acum, c-o să trădezi, dar am înțeles eu pe dos din cauza molimei.

– Să te trădez? De ce?

– Pentru că voi ăștia, care vă trageți din karibi, sunteți mereu mai cu moț. Și pe urmă, așa se întâmplă când vine molima. Nu ții minte? Oamenii nu-și mai înțeleg nici vorbele lor. Cel mai tare, însă, mă gândesc așa: oare cum de-au aflat karibii de trecătoarea cerbului alb? Deloc nu pricep cum vine asta.

– Au avut noroc. Dar ia spune, după molima trecută, noi am plecat la drum. Poate chiar de acolo,

de pe tărâmurile pe care le-ai visat. Crezi că și acum o să ne trimită Mavu undeva?

Căpetenia dădu din cap, gânditor.

– Cum ziceai că se cheamă ținutul lui Ondzwe?

– Rosì-a.

– Poate că nu degeaba l-am visat. Poate că nu degeaba am văzut lacurile alea uriașe, pline de vâltori, și nu degeaba le-am ținut minte numele: Baiha, Lenamore și Indirka. Poate că trebuie să ne *botso*, să ne întoarcem în pădurile alea reci. Nu știu ce-o să ne facem cu frigul, dar încă din vis mă ardeau tălpile să plecăm. O fi departe Rosì-a?

– Oricât de departe ar fi, dac-am ajuns aici, ajungem și înapoi.

– Of, totul se leagă, se plânse șamanul. Ondzwe a venit din ținutul acela chiar când a început molima vorbelor, iar tu i-ai visat ținutul după ce Ondzwe s-a făcut fratele nostru.

Iar Kiauì:

– Din cauza asta mă gândesc că poate n-ar fi bine să-i omorâm pe părinții lui Ondzwe.

– Și mai zici să nu-mi fie frică de tine, pufni căpetenia. Noi l-am omorât și pe Fo-set: poc, poc, cu bâtele de război. A rămas cu noi doar acel Ondzwe, care-i era fiu și care ți-a lăsat sânge din el. Dacă vrei, ți-o dau pe femeia karib și ea scapă. Ai văzut-o cu bărbat?

– Am văzut-o, recunoscu Kiauì. Din greșeală, dar am văzut-o. După aia, însă, de ce să nu zic, am stat și m-am uitat la ea.

– Și? Și? se holbară șamanul și căpetenia. Cum face?

– E tot femeie, v-am spus. Tot femeie, zise Kiauì cu durere în glas.

– Of, se plânse şamanul. Asta ne e soarta, se întristă şi el.

Stătură un pic fără să vorbească. Dintr-un copac se auzea o broască-bou cum scotea nişte sunete groaznice, de ziceai că se frânge un lupuna bătrân. Greierii ţârâiau, iar din iarbă se ridicau în zbor sumedenie de licurici.

– Ondzwe, o luă căpetenia de la capăt, îmi pare deştept. Ştie şi el să caute prin cuiaba, ca părinţii lui?

– Ştie. E deştept, se sumeţi Kiauì. E fratele meu de sânge.

– Asta nu-i bine, se pleoşti căpteneia. Crezi c-o fi găsit şi drumurile pe sub pământ care duc afară din cuiaba?

– Nu ştiu. Vedem după ce răsare soarele.

Căpetenia dădu un chiot:

– Auu, ce ne facem dac-a găsit drumurile pe sub pământ? Cum îi mai prindem, cum îi mai ucidem pe părinţii lui Ondzwe? Dintre noi, doar tu, şamanule, ştii drumurile pe dinafară. Dacă scapă karibii vii şi nevătămaţi din cuiaba?

– Păi, să pornim de la prima geană de lumină, zise Kiauì. Mie nu mi-e teamă că Ondzwe o să găsească drumurile alea, mie mi-e teamă de părinţii *lui*...

– Mai bine hai acum, făcu şamanul. Îi prindem în somn.

– Cu cine să porneşti la drum? se uită căpetenia în jur. I-am alergat de i-am omorât... Şi pe urmă, ştiţi voi să ajungeţi la cuiaba pe bezna asta?

Nu ştiau – Tuà nu treceau prin părţile alea decât foarte rar. În plus, pe acolo se afla şi un râu iute pe care nu-l traversase nimeni,mai era şi o mlaştină care, pasămite, înghiţea vânătorii, unde mai pui că plouase: n-aveau de ales, nu puteau să plece decât pe lumină.

Căpetenia şi şamanul se duseră în culcuşurile aranjate de neveste. Kiauì se pregăti şi el de somn. Îşi mai răsuci o nenorocită de ţigară şi se trânti direct pe pământ, printre ierburile ude. Se gândi la fetiţa de la Cocraimoro – abia aştepta s-o vadă cum creşte, cum se face mare şi cum începe să înţeleagă tot ce simţea pentru ea. Şi totuşi... dacă n-o să crească în felul în care Kiauì îi citise în ochi, în mers, în zâmbet? Dacă va fi şi ea, ca restul femeilor, indience sau karibe? Dacă n-o să aibă bunătatea pe care Kiauì crezuse că i-o ghiceşte când apleca privirea în jos, ruşinată, ascunzându-şi ochii în laţele lungi şi mătăsoase? Dacă o să aibă glas ascuţit? Dacă o să vorbească repezit, dacă o să facă ochii mici când se supără, dacă o să fie din cele ce zic că ştiu tot, dacă...

Atunci, o să rămână tot ca până acum, se resemnă el. Mare noroc că Mavu i-a dat voie lui Kiauì să nu facă parte din *kiiturepe*.

Stinse ţigara. Aşteptă. Se lăsa frigul. Dintr-un culcuş se ridicau chicoteli – sigur era culcuşul căpeteniei, că niciodată nu se sătura, nici de mâncare, nici de *cauim*, nici de vorbă, nici de nimic. Te pomeneşti că aşa trebuia să fii, nesătul, ca să ajungi căpetenie. Hm... Şi dacă i-o lăsa pe mama lui Ondzwe căpeteniei? Kariba ar fi scos untul din el şi, mai devreme sau mai târziu, l-ar fi omorât în plină bucurie – hâc! – c-o văzuse de ce era în stare... Atunci Tuà ar fi fost

obligați să-și aleagă o nouă căpetenie, dar *i-tonk* nu l-ar fi iertat pe Kiauì niciodată...

Of, fratele meu, of, *i-tonk*, doar tu ai putea să mă înțelegi... Și eu sunt nesătul, poate că-s chiar rău. Dar ce e între noi nu mai e între alți vânători: eu te-am învățat să dobori peccari, tu mi-ai arătat cum să merg pe bicicletă, tu mi-ai povestit despre karibi, eu ți-am arătat cum se ia urma în pădure... Ne-am ascuns în tufișuri, am pândit, am văzut apusuri împreună, ne-a plouat noaptea în somn... Ai vrut să bei cimbo, iar eu ți l-am strecurat printre buze, fratele meu. Tu mi-ai povestit despre tărâmul tău, iar eu te-am învățat să fii Tuà, tu i-ai mințit pe ai tăi, dar uite că și eu îi mint pe ai mei, fir-ar să fie, *i-tonk*.

Kiauì rămase nemișcat. Încet-încet, foiala din culcușul căpeteniei încetă. Se auzi un râgâit ici, altul colo, unii începură să sforăie, cineva ieși din culcuș și se duse printre copaci, iar Kiauì îi auzi screamătul asurzit. Altcineva trase un vânt și mirosul de ouă clocite ajunse până la Kiauì. Era bătrâna Figrare: n-o s-o mai ducă mult – poate că din cauza ei se gândea căpetenia s-o vâre pe mama lui Ondzwe în *kiiturepe*.

În sfârșit, liniște. Cerul era plin de nori. Ce beznă... Kiauì ciuli urechile și, simțindu-se în siguranță, se ridică agale și o luă orbește spre cuiaba. Pe drum, înălță în minte o scurtă odă lui Mavu și se simți mai împăcat.

CAPITOLUL 45

În care-i vedem pe Vechi, din neamul Unu,
și pe Bangor, zis Locuiesc, pândindu-se.

Vechi părăsea pe furiș ascunzișul din oameni, doar în aleși rămânea. Ceilalți – ce debili! – se bucurau de exod, de parcă Vechi i-ar fi sufocat cu mareea lui prea întinsă.

Oamenii mi-au simțit marea putere, ce zici de asta, Bangor?

Zic că de la ei am învățat să privesc... Nu-ți pare rău după ochi?

Să-mi pară rău după ochi? După oameni, adică?! Nu-i vezi cât de netrebnici sunt? Doar ce-am trecut o dată prin ei și iată, i-am spulberat! Zici că-s mareea ce-a traversat roiuri de stele pentru ca brusc să-ntrevadă spațiul nemărginit... Sunt buimaci, tu nu-i simți?

Bangor nu răspunse, căci Matricea-i trimitea gând neîntrerupt: cheia străveche-i dosită într-un loc denumit junglă, după cum i se spunea în vremea din vis, jungla-i alcătuită din arbori, arborii-au crengi, crengile-au frunze și muguri, din muguri ies iarăși crengi, pe crengi sunt și fructe, din fructe iese sămânța, sămânța cade pe sol,

iar din sol ies copacii – mareea din Druus e substanță ce se reîncarnează. În junglă se află și oameni; tu, Bangor, zis Locuiesc, ai nevoie doar de câțiva – sunt lângă cheia străveche. Îi știi?

Sunt în ei. În ei m-am prelins și din ei pândesc, ca din oamenii toți.

Pe Vechi îl mai simți?

Nicidecum, știu doar că pleacă din oameni, pe toți i-o fi părăsit... De ce n-o fi-mpânzit jungla toată și pe toți cei de aici? Să fie pădurea doar o capcană? De ce din oameni el fuge? Unde se-ascunde?

Așteaptă, Bangor, o să gândesc odată cu tine cu vorbe din vis. Spectrul și oamenii-s una – precum o maree sunt. Când nu ești una, ești alta, de nu mai ești om, devii spectru, iar dacă din spectru cobori, te faci om. Din jungla aceasta Vechi n-o să plece, aici e cheia străveche, aici e golul din spectru, iar golu-i totuna cu nașterea spectrului și pieirea lui. Acum, ascultă, ascultă, gândesc odată cu tine cu vorbe din vis: Vechi a ieșit în văzduh, așa e, dar în câțiva oameni și-a mai păstrat ascunziș, sunt dintre cei rătăciți pe acolo, în junglă, în jurul cheii străvechi. Vechi te pândește, cu oamenii-aceia te va lovi.

Dar eu sunt în oamenii toți.

Îi poți părăsi dacă Vechi o să-i spulbere?

Bangor emite un limb afară, în aer – mareea lui Vechi îl prăjește. Bangor emite un limb în lichide – din cer coboară fulgere snopuri, apa plesnește, limbul Matricei se sparge, în substanță se rătăcește.

Vechi te pândește, emite Matricea, în oamenii toți vrea să te sigileze, pe ei să-i ucidă odată cu spectrul, mareea noastră s-o facă nimic.

Şi, ca semn că-i aşa, Vechi oscilează, emite un efluviu îngust, oamenilor le dă ghes. Oamenii-l simt. Zic că-i o molimă ce le intră în trupuri. Bangor îl simte şi el, azvârle curenţi în celule, descarcă atomi, zădărește mii de gânduri deodată, gonind efluviul lui Vechi.

Eşti aici, Bangor, te simt cum te aperi.

Sunt aici, Vechi, simt cum dai să ataci.

De ce să atac? Eşti prizonier în oamenii-aceia mărunţi, care se pricep să distrugă – şi specia lor, şi spectrul lor mic, ba chiar şi întregul sistem ce Druus se numeşte. Matricea va fierbe. În oameni eşti prins, Bangor, zis Locuiesc, şi nu ai scăpare. Odată cu ei ai să pieri.

Sunt în oameni, dar nu-s prizonier.

Atunci, părăseşte-i, de poţi... Aş fi în stare să râd când spun asta, dar nu vreau să râd.

De-ţi vine să râzi, coboară în oamenii toţi, ucide-mă-n ei, Vechi, Unu, Cadran blestemat!

N-am nevoie de-alţi oameni. Câţi am, îmi ajung. Omul e mic, e precar, trăieşte puţin, fără maree se stinge, iar eu am timp să aştept, Bangor, zis Locuiesc, căci n-ai unde să-ţi cauţi scăparea.

Aşteaptă, atunci, căci şi eu am s-aştept.

Şi Bangor se prelinge în adâncul din oameni. Prin axoni el pluteşte, prin membrane se scurge, în citoplasme se varsă precum flote celeste; se târăşte prin interstiţii, se cufundă în sânge, coboară în impulsuri nervoase, difuzează în vezicule pline de transmiţători. E neştiut, e ocult, e secret şi e tainic... Nu se dezvăluie. Tace. Nu mişcă. Pe oameni îi lasă să meargă, să sufle, să mânce, să se înmulţească, vorbe să spună, să scrie, să se gândească.

Așteaptă. Când va fi vremea, va vibra scurt, o singură dată, declanșând deflagrația-mamă care, ca niciodată, nu va fi sferă și nu va aduce cu litera O, din strigătul spaimei.

Așteaptă. În pădure, îl simte pe Vechi. După cum bine-aflase, era doar într-o mână de oameni – sclavi ce stăpânul nu și-l știau.

CAPITOLUL 46

Kiauì îl întristează pe François. O fugă.

– Sunt aici, Ondzwe, șopti Kiauì.

Puștiul tresări, gata să cadă din hamac. Când intrase indianul în colibă...? Stătea pe jos, pe pământul reavăn, și-și răsucea, liniștit, țigara. Zâmbea. Părinții lui François dormeau duși, în sacii de dormit, iar Ombelico sforăia încetișor în celălalt hamac.

– Sunt aici, Kiauì! se bucură François. Mi-era teamă că nu mai vii, se repezi el la indian, îmbrățișându-l.

Se treziră și ceilalți. Iar Ombelico:

– Cum de-ai intrat, băiete? Ce naiba face derbedeul de João...?

– Prieten tânăr nu știut păzit, chicoti indianul. Dormit cu gura deschisă. Așa făcut karibi când ploaia terminat.

– De parcă voi n-ați dormi buștean pe unde nimeriți, mormăi grăsanul, și se repezi afară: Porc de câine ce ești, João! În nădejdea ta, ne mâncau Tuà cu fulgi cu tot! Ia-uitați-vă la el, îl îmbrânci pe tânăr înăuntru. Habar n-are pe ce lume e!

– Vă rog să mă iertaţi, vă rog să mă iertaţi, se lamenta João, frecându-şi ochii. M-am prins că nu mai pot şi-am vrut să te chem să-mi iei locul, Ombelico, dar mi-a fost nu ştiu cum. Mă bazam pe Bolşevic, dar el...

– D-aia v-a luat dracu' pe voi, comuniştii, peste tot pe pământ! Daţi vina unii pe alţii şi cădeţi din picioare de somn, prăpădiţilor...

Kiauì nu-i mai băgă în seamă:

– Tata Karib supărat, nu-i aşa?

– Am tras o sperietură cumplită din cauza ta. Stăteai ca momâia în mijlocul drumului, nu scoteai o vorbă, iar noi habar n-aveam ce păţise François.

– Îl chema Ondzwe, deja, spuse Kiauì cu mândrie. Când voi văzut la mine lat pe drum, Ondzwe băut deja cimbo şi era Tuà. Nevasta ta supărată pe mine şi acum, se înnegură indianul. Ea nu trecut supărare uşor.

– Las-o, se îmbunează ea, râse puştiul.

– Până s-o îmbuna, îl luă Vladimir pe Kiauì, ia zi-mi cum de-ai venit aşa de repede? Ziceai c-o să vă ia două zile...

– Căpetenie alergat la noi până scos grăsime prin piele. Trecut munte pe la miazănoapte doar într-o zi. Acum dormit toţi, dar dacă se trezesc? Ei nu ştiut bine drum pe aici şi poate întârziat, dar dacă fac ochi şi aleargă?

– Cât de departe e tabăra voastră? se interesă Ombelico.

– Cam cât merge soare aşa, trasă Kiauì un arc de cerc cu degetul aţintit spre cer.

– Cât naiba înseamnă asta? se uită grăsanul la Vladimir.

Dar Kiauì, hohotind:

– Două ore, *barosanule*, două ore! Ceilalți încremeniră, holbându-se la indian. Iar Kiauì: Ce, voi crezut că eu nu știut vorbe *hoațe* de karibi? Merge banda, merge banda! Pe tine știut de la *garimpo*, pilotule, de la Bomjardin, pe Rio Teles Pires... Merge banda, merge banda, hai, bagă cărbuni, nu mai sta ca domnișoara, mâncați și din barbă să nu dați, unsoarea nu-i murdărie, băi, coțcare! recită el ca pe litanie. Apoi: Tu ești pilotul cu covoraș, îndreptă el un deget spre Ombelico.

– Cum ai spus...? (Afurisitul, șopti în barbă, în timp ce João se strica de râs.) Pilotul cu covoraș, 'ai?

– Da. Pus covoraș pe jos, așezat în genunchi, dat cu fruntea de pământ și noi râdem, râdem mult, ne chinuim să nu hohotim, că ziceam: mai bine nu supărat pilot, el avut Dumnezeu rău. Atunci stăm cuminți, să nu omoare Dumnezeul tău la noi.

– Dumnezeu rău?! se înfoie grăsanul.

– Așa spus un șofer din Diamantino. Cică el cunoaște la Dumnezeul tău. Cică Dumnezeul tău e om rău. Chemat Allah.

– Cine *e* nenorocitul din Diamantino? Spune imediat! Cine-i puiul de cățea?

Kiauì oftă. Încrucișă brațele pe piept și se uită în ochii lui Mokhtar:

– Gata glumă. Kiauì venit iute-iute pentru că voi trebuie fugit. Acum-acum! Se întoarse spre François: Ai coborât în grote? Puștiul făcu semn că nu. Rău făcut, frate, rău! Mai ții minte pe unde intrat în

grote? François zise că da, le arătase intrarea și alor lui, iar indianul zâmbi: Asta bine, căci voi intrat sub pământ acum-acum, nu pierdut timp. Eu arăt la voi cum mers și voi mers una-două-trei ore de-ale voastre, trasă el un arc de cerc în aer. Acolo voi găsiți puț și ieșit departe-depaaarte, în pădure. Dar asta arăt la voi jos, în grote, căci voi plecat singur la drum, iar eu întors la Tuà.

– Vrei să spui, zâmbi François, că ne *întoarcem* la Tuà. Rămân și eu cu tine, Kiauì.

Dar Kiauì:

– Tuà prea supărați acum, Ondzwe. Mai bine tu plecat cu părinți, zise el cu juma' de gură. Mers la tine acasă sau măcar la Cocraimoro.

– Hei... ce-i asta, *i-tonk?* se schimbă François la față. Cum adică, să nu rămân cu tine? Sunt unul de-al vostru, nu?

– Ești de-al nostru, Ondzwe. Ești Tuà. Ești chiar din *kiiturepe*, unde nici Kiauì nu e. Dar acum, Tata Karib în pericol, Mama Karib în pericol, bărbați ăștia doi în pericol. Tu, Ondzwe, tu vânător adevărat! Cum vrut scăpat părinți și prieteni, dacă tu nu dus la ei depaaarte de Tuà?

Lui François îi năvăli sângele în obraji. Ochii i se umeziră. Se uitau toți la el, iar plimbarea lui prin junglă, botezul, intrarea în trib – tot ce-l făcuse *altfel* se dusese de râpă. Îi venea s-o ia la fugă, să-și rupă tricoul, să dea de pământ cu țărușii de care atârnau hamacele...

Nu făcu nimic, însă. S-ar fi făcut de râs și mai și.

– Cum poți să-mi faci așa ceva, Kiauì? întrebă în șoaptă. Șamanul mi-a vorbit când eram beat de

cimbo... Am ascultat povestea din casa mare... Mi-ai zis că Tuà mă aşteptau...

– Ei aşteptat la tine şi de-aci înainte, *i-tonk*. Tuà eşti, Tuà rămâi... Dar acum, căpetenie supărat, şaman supărat. Ei zis aşa: hai să omorâm părinţi Ondzwe. Căpetenie zice: poate doar mama Ondzwe scăpat, că vreau s-o fac femeia mea. Aşa că ei, Tata şi Mama Karib, trebuie fugit de aici.

– Dar ce naiba i-a apucat?

– Of, of, *i-tonk*, se uită Kiauì galeş la puşti, peste mult ploi, când Ondzwe mare războinic Tuà, el zis la fel: hai să-i omorâm pe karibi ăştia! Aşa ne-a lăsat Mavu.

– Şi dac-aş vorbi cu ei, dac-aş încerca să-i conving...?

– Nici pomeneală, frate. Aşa ne-a lăsat Mavu. Şi Mavu Dumnezeu rău. Toţi Dumnezei răi, nu?

Se priviră în linişte. Din pădure se auzi răgetul unei pume: îşi căuta puii. Lui François i se puse un nod în gât. Doamne, de ce e atâta lume în jurul meu? De ce trebuie să audă ei tot?

– Înseamnă că eu, se căzni el se să nu izbucnească în plâns, înseamnă că n-am fost Ondzwe decât câteva zile...

– Nu, nu, se supără Kiauì. Numele tău Ondzwe pe viaţă. Tu băut cimbo. Tu visat în braţe şaman, gata-gata să mori, iar Kiauì păzit visul tău, avut grijă de tine, adus apă rece, suflat peste faţă... Tu auzit poveste Tuà şi auzit de la şaman glas Mavu. După aia tu vomat cimbo cu tot cu François cel vechi şi atunci, în trup la tine născut Ondzwe. Un Tuà.

– Vorbe, Kiauì... Ce fel de Tuà sunt eu, dacă fug de Tuà? Cum să mă *întorc* aici, dacă fug de neamul meu? Cum să rămân un Tuà dacă plec departe, dacă nu vânez și nu pescuiesc cu ei, dacă nu stau noaptea în casa mare ca să aud povestea alergăturii noastre prin lume? Ce Tuà mai e și ăla care n-o să aibă un fin căruia să-i dea să bea cimbo? Spui să merg acasă... Urmele cui o să le iau? Ce vânat o să pândesc pe străzi? Ce fel de ploaie o să aud, ce ierburi o să miros, cum o să mai sparg în dinți fructele de guarana? Cum să mai fiu Tuà, spune tu, Kiauì!

– *I-tonk*, tu întors cândva și atunci, Tuà primit la tine cu brațe deschise. Pentru asta, trebuit doar șmecherie. Tuà trebuie aflat așa: că Ondzwe nu vrut fugit, Ondzwe doar luat prizonier, n-avut ce face!

– Prizonier?!

– Prizonier! Ei, adică părinți, pilot cu covoraș și tânăr karib, luat la tine prizonier. Așa spus Kiauì la căpetenie și șaman. Kiauì sărit în sus, smuls păr din cap, dat cu pumnii de pământ și spus: vaaai, Ondzwe luptat, dar luat prizonier și dus acasă la el cu forța.

– Fii serios, Kiauì, cum o să înghită Tuà gogomănia asta?

– Nu greu, *i-tonk*. Tu mic, n-avut putere. Ei avut pușcă, bombă, tu nu. Ei fost patru, tu doar unul. Deci ei luat la tine prizonier.

– Drăcia dracului, dar îmi sunt părinți, cum să facă așa ceva?

– Și părinți Tuà făcut așa când *kiiturepe* golit. Până umplut la loc *kiiturepe*, e *masi*, iar părinți Tuà ținut copii prizonieri, nu lăsat însurat.

– Aia e altceva, Kiauì, e obiceiul tribului, pe când așa, o să mă râdă și curcile… Tuà o să zică: ia-uite, Kiauì a botezat un neputincios!

– Ba nu râs nimeni de frate Kiauì, nimeni! Eu, Kiauì, povestesc lupta ta cu părinți. Cum tu lovit la ei, dar ei prins la tine, legat fedeleș. Kiauì minte tare la Tuà, tare-taaare, iar Ondzwe rămas demn de cinste…

– Of, Kiauì, se întristă puștiul, și eu care credeam că măcar la Tuà nu-i nevoie de minciuni… Te rog eu, mai făcu el o încercare, lasă-mă să vorbesc cu șamanul, cu căpetenia, lasă-mă să le spun ce-am de spus, știi că-s priceput la dat din gură.

– Păi, asta nu tot minciună? făcu indianul. Tu mic, Ondzwe, mic, de ce nu priceput că Tuà nu ascultat la tine? Înțelege: părinți tăi nu scăpat cu viață, Tuà nu primit la ei decât dacă schimbat căpetenie. Acum, tu plecat cu ei acasă, Ondzwe, altfel ei morți. Morți!

Măcar de n-aș plânge, măcar de n-aș plânge, strânse François din dinți, dar lacrimile prinseră a-i curge pe obraz.

– Nu plâns, Ondzwe, of, of, zise indianul. Îl luă în brațe, îl strânse cu putere și-i șopti: Când Kiauì căpetenie sau când alt om bun căpetenie, eu trimis vorbă și tu venit înapoi, adus părinți cu tine. Atunci, Ondzwe rămas pentru totdeauna la noi. Ești în *iture*, *i-tonk*, ești Tuà, nimeni n-avut putere luat asta de la tine…

– Măcar… începu puștiul, dar glasul îi pieri. Apoi: De ce nu vii și tu cu noi la Cocraimoro, Kiauì? Tu nici măcar nu faci parte din *kiiturepe*.

– Nu putut acum, *i-tonk*. Tu băut cimbo, de-acum tu bărbat şi înţeles: fratele tău trebuie mers înapoi la Tuà. Kiauì trebuie minţit la ei ca voi avut timp fugit! Eu, Kiauì, Tuà – eu trebuie minţit pentru fratele meu de sânge.

Vladimir simţi un tremur rătăcit în minte. Eu, Kiauì, Tuà... Vorbele astea se asemănau cu ceva, şi Vladimir nu ştia cu ce. Îl iscodi pe indian. Acesta îl scrută. Se chinuiau amândoi să-şi citească gândurile.

– O să plec, dar numai pentru că-mi spui tu, frate, cedă puştiul.

– Tu înţelept, Ondzwe. Uită-te în ochi Kiauì, îl îndemnă, uită-te, căci tot ce făgăduit la tine adevărat. O să vină zi când mergem la pas, cu toţi, cu părinţi, prieteni, prin cuiaba neterminată. E bine?

Puştiul se uită în altă parte.

– Nu-i bine, dar e bine, făcu el într-un târziu.

– Păi, atunci, interveni Ombelico, hai s-o ştergem. Dacă Tuà s-au prins c-ai venit încoa'? îl întrebă el pe indian.

Kiauì oftă – de fapt, scoase un fel de scâncet.

– Ei rupţi de oboseală, eu sper că ei dormit. Dormit-nedormit, însă, eu vreau arătat vouă cum mers prin grote. Dacă voi intrat grote, salvaţi! Căpetenie şi şaman nu ştiut alergat pe sub pământ ca mine. Mergem?

Reflex, François deschise satfonul, în căutare de semnal. Ombelico şi João se apucară să-şi îndese raniţele. Vladimir nu-şi găsea ochelarii şi ceasul – apăsă pe butoanele carabinierei magice şi, dintr-un colţ al colibei, se înălţară câteva piuituri seci. Hei, dar

Bolşevicul unde era? Las' că prins el din urmă la voi... Câine ăla mare şmecher, ştiut mult lucruri...

– Să mergem, zise Ombelico. Tancul tău, se uită el la João, tancul tău de telefon nu mai zice nimic?

– Abia pâlpâie, nenorocitul. Ia, hai, domnu' cu covoraş, se hlizi el, ia-o înainte!

– Ce-o să te mai rogi tu pe covoraş când te-oi vedea scăpat, zise Ombelico, încremenind parcă.

– Vezi-ţi, domne, de treabă! N-ai priceput că nu-s credincios?

Dar pilotul:

– Nu înţelegi, João, nu înţelegi... Îngheţase, privind peste capul lui João, ca şi cum aştepta o replică din aer. O să stai lângă mine şi-o să te dai cu fruntea de pământ! Ai să vezi... ai să vezi!

Pilotul mai rămase o vreme nemişcat, după care se scutură ca trezit din vrajă. Simţi privirea lui Vladimir aţintită asupra lui şi încuviinţă, uluit de ceea ce tocmai păţise. „Văd bine", îi lansă lui Vladimir şi se uitară amândoi după Kiaù. Acesta ieşise deja. O luase spre piaţa centrală.

– *I-tonk*, tu acum ţinut minte unde coliba! porunci Kiaù, grăbit.

François pufni în felul acela care o uluia pe Marusia: ce? – nu mă crezi în stare de atâta lucru? Dar Kiaù:

– Ţinut minte doar în cap, frate, nu cum văzut aici, pe pământ. După ce voi coborât grotă, trebuie mers spre colibă, dar tu sub pământ, nu mai văzut colibă, nu mai văzut cuiaba, copaci, nimic. Poţi aşa, *i-tonk*?

Putea. O luară înainte cu pași iuți, trecând pe lângă clădirile alcătuite doar din fațade și proptele ce le țineau să nu se prăbușească. Era înnorat, dar nu mai ploua.

– De ce nu coborât în grote până acum, Ondzwe? îl certă Kiauì, în șoaptă. Acum Kiauì speriat pentru tine.

– Am cercetat cuiaba, frate. Am străbătut-o pe toată, de-a fir a păr și, după aia, am scotocit casă cu casă, în partea dinspre răsărit.

– Of, mai bine dacă tu știut acum grote! Dacă rătăcit în ele?

– O să mă descurc, Kiauì, ce naiba! Nu-i dracu' așa de negru.

– Ba e, oftă indianul. Fugari mulți pierdut în grote. Rătăciți, morți, tụ găsit la ei jos. Iar Tuà, nu uitat, venit după voi cu arcuri și sarbacane!

– Vrei să-mi spui că trebuie să tragem în ei?! tresări puștiul.

Kiauì făcu un gest vag – *lasă, mai vedem noi* –, după care încremeni deodată în mijlocul străzii. Se opri și începu să adulmece. Le făcu semn celorlalți să se tragă lângă un gard (erau la numai o sută de metri de piața centrală) și se puseră pe așteptat.

– S-au trezit, fir-ar să fie! șopti Vladimir.

– Simțit și tu, Tata Karib? făcu indianul, încruntat.

Vladimir nu-i răspunse. Se uita fix la Mokhtar, care dădea din cap de parcă el, unul, nu era surprins.

– Hai, făcu Kiauì, din ce în ce mai îngrijorat, și-o luă cu pași mari spre piața centrală. Se repezi la statuia prăbușită, îi răsuci din răsputeri degetul mare de la mâna sprijinită în șold, la fel cum făcuse și

François cu o seară înainte. O dală de granit luneca într-o parte, dezvelind un şir de trepte. Kiauì le făcu semn să coboare.

– Ondzwe rămas cu mine, iar voi coborât, avut încredere. Nu mişcat din loc până nu văzut lanternă Ondzwe, el intrat prin altă parte. Şi acum, iată vicleşug, chicoti el. Le arătă o săgeată cu vârful tăiat în *biais* – un vârf făcut să ucidă. Săgeata purta *brandul* lui Kiauì, avea imediat în spatele vârfului fluierul din lut copt.

– Săgeată asta vicleşug. Luat săgeată cu voi. Eu stat afară cu Tuà şi după aia coborât cu ei în grote. După ce coborât, Kiauì şmecher: repezit după voi, tras cu arcul să nu vă omor, dar Tuà văzut la mine şi zis: uite, Kiauì e pe urmele karibilor! Atunci, cineva trebuie înţepat la Tata Karib cu săgeata mea, căci Tuà zis atunci: uite, Kiauì tras cu adevărat în ei! Dar eu doar arătat la voi drum mai departe, nu luptat, nu omorât, bine?

– Măi, frate, tu chiar eşti indian? nu se abţinu Ombelico. Păi, asta-i politică fină, *que porra*, parc-am fi în parlament, la Brasilia...

– Ştiut ce zis, râse Kiauì, ştiut politică, toţi *indios bravos* ştiut. Vrut război, vrut luat loc căpetenie, vrut gonit şaman, sau vrut femei – atunci făcut, ca şi karibi, politică! Dar, lăsat asta. Eu spus acum la voi cum făcut în grotă. Cineva trebuie rănit la Tata Karib cu săgeată Kiauì. Poate nevastă? Poate pilot cu covoraş?

– Asta-i treabă de om cu Dumnezeu rău, băiete, făcu Mokhtar şi întinse mâna după săgeată. Ia zi, ce mai ai de gând?

– Vreau Tuà găsit urme voi aici, sub bărbosul de piatră. Ei trebuie crezut că voi nu știut decât acest intrare, căci cei mai mulți Tuà nici nu știut alta. Dar eu, hoț, mers cu Ondzwe la altă intrare, una care șaman crezut că știut doar el. Voi mers într-acolo pe sub pământ, făcut urme mult-mult, ca turmă de porci nebuni. Acolo, la cealaltă intrare, eu arătat la voi încotro mers pe drum de scăpare, căci doar de acolo văzut bine, nu de aici.

– Măi, băiete, dacă scăpăm vii, lasă jungla și hai la oraș, făcu Ombelico. Te-aș vota, pe cuvânt, mai ales că umblă vorba că trebuie să băgăm niscaiva indieni în parlament.

– Astea prostii, făcu indianul un gest plictisit. Acum, repede-repede, le dădu el ghes să se afunde în galerie. Așteptat până văzut lanternă Ondzwe și fugit la el. Dar făcut urme mult-muuult! Of, îi reproșă indianul lui François în timp ce ceilalți coborau, păcat că *i-tonk* nu ascultat Kiauì! Îl luă de mână, îl trase după el pe lângă palatul cu pume, intrară pe o străduță laterală, stârniră mii de lilieci, săriră un gard, ajunseră într-o curte și, de acolo, într-o casă măruntă, din piatră cenușie. Pătrunseră într-o încăpere joasă, apoi într-un hol, de acolo urcară la etaj, în altă încăpere, întunecoasă. François aprinse lanterna și, într-un colț, zăriră un puț îngust ce cobora în adânc.

– Asta intrare doar șaman știut, dacă nu cumva uitat, zise Kiauì. Acum, coborât, *i-tonk!*

François își dădu drumul în puț. Iar Kiauì:

– Acum clipit cu lanternă! Văzut ai tăi?

Trecură câteva clipe. Iar François, din josul puțului:

– Nu știu dacă m-au văzut, dar îi aud.

– Bine. Acum, privit în jur. Văzut mult grote?

– Doamne-Dumnezeule... Sunt *atât* de multe...

– Sunt, *i-tonk*, sunt! Acum, uitat în mintea ta... Unde coliba, unde?

– Nu-mi dau seama. Mai bine coboară şi tu. Nu ştiu ce cale să aleg...

– Ba trebuit singur, *i-tonk*, eu n-avut timp şters urme. Alege grotă care mers spre colibă. Gândit la ea, *i-tonk*, gândit la ea!

Trecură câteva clipe. Din adânc se auziră glasurile celorlalţi.

– Gata? Găsit grotă, *i-tonk*?

– Sunt vreo trei coridoare care parcă se îndreaptă spre colibă. Pe care din ele s-o luăm?

– Coridor adică grotă? întrebă Kiauì.

– Coridor adică grotă, încuviinţă François.

– Bine, atunci luaţi prin coridor care afundat mult, cel mai mult.

– Şi dacă greşim? Cine naiba a făcut blestematele astea de galerii?

– Apa, se auzi glasul lui Tata Karib.

– Apa-apă şi apa care arde, zise Kiauì. Şi după aia, Tuà. Găsit grotă care merge spre colibă?

– Am găsit, făcu Vladimir. O... o *văd*, Kiauì. O văd *foarte* bine. Tu nu vezi nimic, Ombelico?

Kiauì înlemni, auzindu-i. Încercă să nu se clatine. Întrebă, nesigur:

– Voi... voi *văzut*?

Nu primi răspuns. Într-un târziu, se auzi glasul lui Ombelico:

– Eu zic că vedem ce vezi şi *tu*, băiete. Căci de văzut, vezi şi tu, nu?

– Şi... văzut bine? îngăimă indianul. Văzut cât să găsiţi drum prin grote până la drumeag unde Kiauì aşteptat nemişcat?

– Văd coliba, mormăi Vladimir după o vreme. Văd cum să ajungem sub ea. Văd aşa, nu ştiu cum...

– Asta tare bine, făcu indianul. Tu nu văzut nimic, *i-tonk?*

– Ba da, frate, văd şi eu. E ca atunci când mi-ai dat cimbo...

– Şi mai departe de colibă nu văzut?

Linişte. Un câine dădea târcoale la intrarea în încăpere. Nu, nu era Bolşevicul, iar Kiauì trase un şuierat ascuţit, alungându-l.

– Văd, văd mult, dar nu foarte departe, zise François. Văd de toate, Kiauì, văd ce-i deasupra, văd ce-i sub pământ, văd şi ce *ar putea să fie*, fir-ar al naibii, dar nu văd decât până la colibă, nu mai departe.

– Of, se căină indianul, Mavu bandit, nu arătat decât puţin. Bine şi-atât! Măcar de nu arătat la căpetenie sau la şaman... Nevasta ta văzut, Tata Karib? Tânărul văzut?

Se auzi de două ori *nu*, iar Kiauì răsuflă uşurat. Poate că nu văd chiar toţi, se gândi. Spuse:

– Atunci mers până sub colibă, acolo ascunzătoare bun. Aşteptaţi pe Kiauì, iar el venit şi arătat drum mai departe, căci şi acolo mult grote. Oftă adânc, a lehamite: Of, Mavu, tu iubit Kiauì, nu-i aşa? se rugă el.

– Ce chestie! Şi eu cred în Mavu, zise Ombelico.

– Asta lucru bun, căci de câteva somnuri, Mavu coborât printre noi şi arătat numai drumuri, drumuri, drumuri. Doar mie, slavă Domnului, chicoti

Kiauì. Parcă așa zis popii voștri când dat ochi peste cap…

– Hm, făcu Ombelico, bine-ar fi să fie Mavu atent. Nu de alta, dar am impresia că ai tăi vin încoa' în fugă. Nu prea merg ei ca unii care habar n-au drumurile… Să nu le arate Mavu *și lor* niscaiva poteci.

Kiauì se încordă, ciuli urechile, adulmecă ca un ogar. Îl luă cu călduri și căscă ochii.

– Tuà nu doar venit fuga, se înfurie el, ei și vorbit în gura mare! Vorbit, vorbit, deși afară lumină! Of, Mavu, Mavu, căpetenie încălcat poruncă, dat dezlegare la vorbă… Vârî capul în adâncul puțului și strigă la François: Acum înțeles de ce trebuit plecat, *i-tonk*? Căpetenie vrut război cu karibi! Grăbit, grăbit, grăbit, văzut, nu lăsat urme! Mai ales tu, *i-tonk*, mai ales tu, că știut mai bine ca ei… Avut grijă, șters urme cum arătat Kiauì la tine, șters bine, frățioare… Hai, plecați, plecați odată! îi îndemnă.

CAPITOLUL 47

În care Tuà iau urma karibilor, iar Vechi ia urma indienilor Tuà.

– Şi dacă Mavu nu-i unul singur, ci *doi?* începu şamanul.

Respiraţia şamanului dislocă aerul, iar undele glasului său se răspândiră în văzduh, dimpreună cu minusculele particule Pflügge – cele scuipate de orice om când vorbeşte. Tuà habar n-aveau de existenţa particulelor cu pricina, dar le bănuiau: îi îngrozeau mai mult ca orice, căci ele aduceau molimele ce-i doborau, omorându-i în bălţi de transpiraţie şi înecându-i în secreţii de puroi. Totodată, aerul dislocat de cuvinte provocă unde de şoc discrete; un observator atent le-ar fi simţit ca pe o boare mirosind (delicat) a carne de peccari mestecată îndelung. Între timp, undele glasului se îndepărtară, pierzând din intensitate, amestecându-se cu forfota tribului, cu strigătele matinale ale maimuţelor urlătoare, cu susurul suav al apelor ce curgeau în galeriile de sub cuiaba nelocuită, cu foşnetul frunzişului – îşi căutau calea, gata să persiste în ciuda oricăror legi, lovindu-se de

pietre, zdrelindu-se în scoarța copacilor, învârtejite de vânticelul bătând dinspre sud, ridicate în înalt de curenții calzi, emanați de dalele pieței centrale.

Se pierdură în tării, cum s-ar zice.

Vechi le percepu – le percepu și le înțelese: Cadranul îl învățase să priceapă vorba din vis. Dacă ar fi știut să râdă, ar fi râs în hohote, căci era din cale-afară de bucuros. La ce bun să te cufunzi în oameni? De ce să te lupți cu Bangor în adâncul trupurilor lor șubrede, când iată, oamenii își dezvăluiau gândurile așa de ușor?

Îi căută pe cei pe care-i alesese să-l găzduiască. Bântuiau prin ceea ce ei, oamenii, numeau grote, și erau foarte aproape de vrăjmașii lor care năpădiseră așezarea. Ar fi putut să-i simtă fără efort, numai că ei, oamenii, nu se pricepeau la așa ceva, la fel cum nici mareea nu era în stare să râdă.

Hm, oare tot *aici* m-am mai luptat cu Bangor? emise, cu viclenie, către Cadran. Ne-am mai luptat vreodată *aici*? emise spre oamenii săi.

Vai, dacă mai continua așa, Vechi era-n stare să redescopere râsul, ba chiar să reinventeze umorul – acum, însă, nu spera decât ca Bangor să-i simtă, să-i perceapă, să-i *audă* întrebarea. Dorea să-l scoată la lumină odată.

Între timp, căpetenia începuse să se scărpine-n cap. Se gândea la ce-l întrebase șamanul.

– Cum adică să fie *doi* Mavu? răspunse el tot printr-o întrebare.

– Păi, noi nu l-am văzut niciodată. Nici povestea nu ne spune cum arată. Nu știm decât că e o voce dusă de colo-colo de aerul pe care-l respirăm. Dar, dacă au fost *două* voci? Sau trei? Sau și mai multe?

Dacă prima oară când ni s-a înfățișat, Mavu a fost cineva, iar acum e altcineva? O fi având, și el, dușmani... Poate că dușmanii lui ne dau ghes acum, făcându-ne să credem că-s totuna cu el.

– Ce-ți veni să spui asemenea lucruri?

– Uite-așa, se posomorî șamanul. Mi-e frică. Ai dat dezlegare la vorbă pe lumină, și mi-e frică. Mă întreb: oare Mavu mai e Mavu? El e mult mai puternic decât noi și, cu toate astea, uite că nu luăm tot timpul aminte la el. Unii îi împlinesc poruncile, alții nu.

Căpetenia îl privi lung – dar tu împlinești poruncile *mele*? se întrebă. Se uită după Kiauì. Îl văzu mai încolo, la capătul unei poteci de piatră. Iscodea, alături de alți vânători, un puț ce cobora la grote.

– Cunoști sau nu grotele? îl întrebă căpetenia pe șaman.

– Le cunosc. N-ai văzut câte guri de aer curat am scos la iveală?

– Atunci, ia-o înainte. Vreau să pun pe cineva să nu-l scape din ochi pe Kiauì. Lăsă să treacă mai multe clipe, după care adăugă: Să știi că știu ce trebuie să facem. Numai că vreau s-o iei tu înainte.

Șamanul își apropie umerii, se făcu mic parcă:

– Bine, zise el, sâsâind, precum femeile, dar să știi că mi-e teamă de dezlegarea la vorbă.

Și plecă.

Căpetenia nici nu se uită după el. Făcu semn unui vânător să se apropie și-i șopti ceva. Vânătorul o zbughi de îndată spre Kiauì, iar căpetenia o luă pe urmele șamanului. Era îngrijorat.

Ajuns în piața mare, se opri lângă statuia bărbosului și se uită la intrarea în grote. Câțiva vânători

mişunau în galerii. Unii strigau, alţii se căzneau să aprindă torţe şi, din ce se vorbea, reuşiseră să dea de urma karibilor. Îi mira un singur lucru: nu găsiseră urmele lui Ondzwe. Ce să însemne asta?

Păi, ce să însemne? Sau nu fugise deloc (dar atunci, unde era?), sau alesese altă cale ca să fugă, sau era singurul care-şi ştersese urmele.

Oare simţise şi el, aidoma căpeteniei, aidoma şamanului, vorba lui Mavu? Te pomeneşti că şamanul avea dreptate şi că Mavu era, de fapt, doi, trei, sau cine ştie câţi... Unul le vorbea lor, neamului Tuà, altul le vorbea duşmanilor, iar un al treilea le vorbea veneticilor ca Ondzwe şi Kiauì, cei aduşi din străini pentru că era nevoie de ei în *kiiturepe*.

– După ce-au coborât în grote, au luat-o într-acolo, arătă unul dintre vânători, spre apus.

– Luaţi-le urma până la prima gură de aer curat, porunci căpetenia. Noi vă urmăm pe deasupra. Se uită la cei rămaşi afară: Voi n-aţi auzit nimic? Unde-s karibii ăştia?

Nimeni n-auzise nimic, se grăbiră ei să răspundă, vorbind din vârful buzelor. Scotociseră întreaga cuiaba, şamanul îi dusese de la o gură de aerisire la alta şi trăseseră peste tot cu urechea – abia acum îşi dăduseră seama cât de numeroase erau drumurile de sub pământ. De acolo, însă, de sub pământ, nu se auzea decât susurul apei-apă şi, când şi când, bulbucii cleioşi ce gâlgâiau în apa care arde.

Deodată cineva strigă cu putere de dincolo de piaţă.

– Aici, aici! Au ajuns aici!

Căpetenia şi şamanul se repeziră în spatele clădirii cu pume, se treziră pe o alee, săriră un gard,

ajunseră într-o curte, iar din curte într-o casă măruntă şi şubredă, din piatră cenuşie.

– Fir-ar să fie! Gura asta de aer curat n-o ştiam, făcu şamanul, înciudat. Kiauì v-a arătat-o? îi întrebă pe vânători.

Ei spuseră că da. Şi Kiauì (nemernicul!) unde e? Nu ştiau – doar le arătase gura de aer curat şi plecase. De fapt, adăugară, nu era o gură de aer curat, ci o intrare în toată puterea cuvântului: uite, avea trepte ce coborau spre drumurile de sub pământ! Şamanul se apropie de intrare (simţea în spinare privirea tăioasă a căpeteniei) şi se ghemui lângă ea. Era chiar în mijlocul încăperii, ceea ce i se păru ciudat: intrările se aflau întotdeauna în colţuri. Ceru mai multă lumină, se uită de jur împrejur, nu văzu decât câteva oscioare fărâmate de pasăre, un tatu sfâşiat şi câteva firicele de blană de saguin, într-un colţ. Lângă intrarea în puţ, o baltă de urină trezită.

– Când am intrat aici, a fugit o pumă bearcă, zise un vânător.

– O pumă bearcă?! se miră şamanul.

– Da. Bearcă. Şi mai şchiopăta şi de-un picior din spate.

– Aha, făcu şamanul. Se aplecă deasupra găurii şi întrebă: Voi aţi găsit ceva?

Sunetul întrebării ricoşă în podea, se răspândi în aer, izbi pereţii, apoi scăpă spre cer precum mireasma ce cuprinde o livadă, se răspândi în văzduh, traversă plafonul norilor, se pierdu de tot.

Dar Vechi o simţise deja – încă de când fusese doar cuget.

Să mă fac una cu oamenii mei, se gândi, împrumutând privirile lor iscoditoare, speriate, ce se uitau când

îndărăt (peste umăr, cum se spunea în vremea din vis), când unele la altele, în bezna grotei. Plictisit de tot ce avea de făcut ca să izbândească, Vechi se forţă să asculte cu urechile gazdelor sale. Auzi tropot de paşi, voci înfundate, gâfâituri – ce însemnau toate astea? Se cufundă cu totul în trupurile lor, simţi dezordine, agitaţie, apoi se strădui să simtă cu pielea lor – i se făcu frig şi-şi dădu seama ce înseamnă să curgă apele pe tine şi să osteneşti. Ce haos cu atâtea simţuri, îşi spuse, şi, după numai o clipă, înţelese de ce fugeau cu atâta sârg: îi urmăreau cei mulţi de afară – păţeau şi ei ce păţise Bangor.

Of, exclamă Vechi, omeneşte, vreau să scape tovarăşii mei de urmăritori, să pună pădurii foc şi tot spectrul să-l ardă... Dar unde e... *celălalt*? Mai era unul, un om, mai dibaci decât toţi! Îl căută, îl simţi, tocmai punea ceva la cale... Ah, de-aici veţi scăpa, n-aveţi teamă! emise Vechi, fericit, spre gazdele sale, şi se lăsă să alerge în cinci trupuri, vibrând nesfârşit, târând după el mareea ce se răsfira, ca un voal, peste undele toate emise pe spectru.

Voi aţi găsit ceva? auzi Vechi cu cinci perechi de urechi deodată, semn că întrebarea şamanului ajunsese până la oamenii ce-l găzduiau.

Numai că ei doar auziră cuvintele, fără să le priceapă.

– E plin de urmele karibilor, răspunseră Tuà din grotă.

– I-aţi găsit? îi întrebă şi Kiauì. Tocmai intrase în încăpere, se oprise între căpetenie şi şaman, dar privea departe, în grote, prin ochii lui *i-tonk*.

– Cic-au trecut prin grota de dedesubt, mormăi căpetenia. Se aplecă deasupra intrării: Încotro au luat-o?

– Nu ştim... Au lăsat urme doar pe drumul cel mare care vine încoa'. De-aici încep nişte drumuri mici, pline de apă, şi nu se mai vede nimic. Zici că şi-au luat zborul.

– Urmele lui Ondzwe le-a zărit careva? întrebă căpetenia.

Nu, nu le zărise nimeni. Kiauì îşi înăbuşi un zâmbet: nu reuşeau ei să dea nici de intrarea prin care fugise Ondzwe, darămite de el!

– I-ai spus lui Ondzwe de drumurile pe sub pământ? îl luă la rost căpetenia pe Kiauì.

– Nici pomeneală. Cum să fac aşa ceva?

– Şi-atunci unde a dispărut? Of, Kiauì, Kiauì, ştiam eu c-o să iasă bucluc cu puiul de karib.

– Ba n-o să iasă niciun bucluc. Ondzwe e Tuà.

– Păi, dacă e Tuà, de ce nu e cu noi, aici?

– Eu zic că-s de vină karibii. L-or fi răpit.

– Fără ca el să lase urme? Măcar un singur semn ne-ar fi lăsat...

– Cine ştie ce i-or fi făcut! L-or fi minţit, l-or fi atras în cursă... Până la urmă, doi dintre ei sunt părinţii lui.

...*sunt părinţii lui*, percepu Vechi. Doi dintre oamenii mei sunt părinţii unui al treilea. Se gândi la cuvintele astea. Le scotoci. Ce belea: fiinţele astea, oamenii, dădeau naştere unor fiinţe (tot oameni) cu totul şi cu totul noi, diferite. Hm, mormăi Vechi, omeneşte, asta-i totuna cu ce visează neamul Matricei despre fiinţele toate.

Îşi iscodi oamenii, pe rând, cu cinci perechi de ochi. Care erau părinţii? Care era copilul? Ce legătură era între părinţi şi copii? Oare legătura asta avea să-l stânjenească în lupta cu Bangor?

Se hotărî: cum-necum, cu părinți și copii sau fără, cu oamenii ăștia va lovi. Cu indivizi va lovi în ceva ce visa numai indivizi, dar așa era la război: te trezeai cu alianțe uluitoare, așa se zicea în vremea din vis.

Între timp, căpetenia îi făcuse un semn din cap șamanului, iar acesta, oftând, coborâse în galerie. Se puseră cu toții pe așteptat. Căpetenia scuipă peste umăr. Se scărpină. Aș putea să-l omor pe Kiauì, se gândi.

– Nu văd nimic-nimic, nu-mi dau seama pe unde au luat-o, se auzi șamanul după o vreme. Nu zăresc decât urme care vin încoa. De aici mai departe – nimic!

Căpetenia își puse mâinile în șold și începu să se învârtească prin încăpere. Ce loc blestemat să începi o vânătoare! își zise. Nu-i de mirare că Mavu a poruncit să nu mai construim niciodată, nimic.

– Unde e Ondzwe? întrebă iarăși. De ce nu ne ajută? E parte din *kiiturepe*, de ce ne-a lăsat de izbeliște?

– Nu ne lasă el, Ondzwe, de izbeliște, zise Kiauì. O să ne dea el un semn.

– Cât de bine știi drumurile de sub pământ, Kiauì?

Kiauì nu se grăbi să răspundă. Simțea un fel de tremur în vintre – îi amintea de primele rotiri ale motorului de barcă, cele ce te făceau să te gândești la un *terremoto* ușor. Se gândi: Mavu, tu ești? Zise:

– Știu bine drumurile de sub pământ și nu mi-e frică de întuneric.

– Atunci, caută-i pe karibi. Poate dai și peste fratele tău de sânge, ăla care nu ne încurcă, ăla care nu ne lasă de izbeliște, mai zise căpetenia și o luă din loc, supărat. Ieși la aer curat – soarele răsărea peste marginea

calderei. Era pentru prima oară când apărea de câteva zile încoace, dar căpetenia n-avea timp de el.

O luă la pas, se îndreptă spre altă gură de aer. Apoi se duse la altă gură de aer și tot așa. Nicăieri, nimeni nu văzuse și n-auzise nimic. La un moment dat, se ridicară niște strigăte dinspre marginea de miazăzi a cuiabei. Doi vânători găsiseră într-o colibă câteva lucruri de-ale karibilor. În jurul colibei era plin de urmele lui Ondzwe (deci se întâlniseră!), mai erau și niște haine, câteva resturi de mâncare (carne friptă de broască țestoasă), precum și o filă de hârtie acoperită cu scris de karibi. Pe-aceasta din urmă i-o aduseră căpeteniei.

Căpetenia o privi, o răsuci, nu știa să citească. Mai bine îl țineam pe Kiauì aproape, își zise, și dădu să pună hârtia bine, dar își dădu seama că pe umezeala din jur, praful o să se aleagă de ea. Uite pentru ce au karibii buzunare, iar ca să aibă buzunare, le trebuie haine, iar ca să aibă haine... of, se îmbufnă, simțind că nenorocirile se îngemănau, chemându-se unele pe altele, la nesfârșit.

– Și încotro s-au dus când au plecat din colibă? întrebă.

Nu primi răspuns, căci din piața centrală se ridică un urlet din câteva zeci de guri:

– Uite, uite, răcneau cu toții, uite!

Unul din vânătorii de lângă căpetenie zbieră și el, arătând printre copaci. Căpetenia îmbătrânise de mult, nu mai vedea bine, dar desluși o zbatere prin aer, o luptă, o rotire, un noian de sâsâituri și fâlfâituri înverșunate. Încet-încet, foiala ieși la iveală: peste

crengi, se înălța cu greu un condor uriaș, strivind în gheare un șarpe ce se zvârcolea cumplit.

– *Sucuru*, *sucuru*, strigară vânătorii. Șarpele!

Căpetenia se holbă pe cer, urmărind din ochi pasărea care bătea din aripi cu putere, ridicându-se. După câteva clipe, scoase un vaier adânc, dispărând îndărătul copacilor. Se îndreptă spre apus, cu șarpe cu tot.

– Ce-a fost asta? strigă o femeie. E un semn. Of, tocmai acum, cu dezlegarea la vorbă pe lumină... Unde-i șamanul? Unde-i? Ce înseamnă șarpele prins de condor?

– Liniște! răcni căpetenia. Un șarpe prins de condor este un șarpe prins de condor. Atât.

Nu-l crezu nimeni, dar tăcură toți.

– Mavu nu ne-a zis nimic de semnul ăsta, stabili el și se întoarse la vânătorii din preajmă: Încotro au luat-o karibii când au plecat din colibă?

Se grăbiră să-i arate urmele. Duceau spre strada care de la o vreme începuse să se surpe. Căpetenia se întrebă dacă nu merita să lase zidurile alea oarbe să se prăvălească – și-așa nu foloseau la nimic. Pe de altă parte, Mavu le dăduse tocmai această poruncă: să îngrijească o cuiaba ce nu folosea nimănui. Să fi fost, într-adevăr, doi Mavu, după cum zisese șamanul?

Adevăr spui, suntem doi, emise Vechi și, fără a-și dea seama de ce, îl puse pe unul din oamenii săi să izbucnească în râs, căci nu înțelesese pe deplin nici râsul, nici veselia. Apoi îl iscodi pe Bangor: Care din noi o mai fi fost pe aici? Tu? Eu? De ce nu răspunzi, ți-e frică?

Căpetenia se duse la altă gură de aerisire. Trase cu urechea: nimic. Se uită grăbit în jur, iar ceva din

mareea pe care o răspândea (gânduri, li se spune gânduri) îl făcu pe Vechi să oscileze cu blândețe. Cu puțin efort, avea să ajungă la calm plat și o să interfereze cu tot ce era în jur. O să simtă și trăsnetul furtunii, și bondarul ce se cufundă în nectar, și molecula ce se transformă în imagine pe peliculă, se simți el invadat de vorbe din vis.

Să fi avut acum urechi, le-aș fi ciulit, se posomorî Vechi. Înfășă căpetenia în *linţoliul* mareei sale: omul se mișca tot mai dezordonat, se uita dintr-o parte în alta, scana împrejurimile cu ochi răi, inima îi lansa valuri de sânge gros de-a lungul căilor dosite ce-i traversau trupul.

Caută ceva, vrea să facă ceva fără să-l simtă ai lui, înțelese Vechi. Scotoci în mintea căpeteniei și găsi un gând clar: Kiauì, Kiauì, mai bine te omor, Kiauì, căci nimeni n-o să te plângă.

Ba o să te distrug eu pe tine, căpetenie, Kiauì e al meu, e omul ce-mi place, demult l-am ales! se înfierbântă Vechi. Se ridică deasupra clădirilor nelocuite, apoi plonjă spre-o gură de aer, se prelinse în coridoarele de sub pământ, pe Kiauì îl găsi și se cufundă în el. Tu ești omul meu, îi șopti, cu vorbe din vis. Cu ochii tăi o să văd, cu urechile tale o să aud, cu pielea ta o să simt, cu gura ta o să gust, Kiauì!

Nu trecu mult și auzi glasul căpeteniei:

– De îndată ce dați de vreo urmă, mă chemați!

Vânătorii răspunseră. Întreaga cuiaba răsuna de chiotele lor. Te chemăm, te chemăm, răcneau cu toții.

Iar Vechi: Ah, căpetenie, doar belele-mi aduci, se gândi cu vorbe din vis.

CAPITOLUL 48

Războiul dintre Bangor, zis Locuiesc, și Vechi din neamul Unu. O trădare.

– Hai, îi îndemnă Kiauì în șoaptă. Cum zis voi, karibii? Pâș-pâș!

Strigătele urmăritorilor stârneau ecouri înfundate în bezna galeriilor. François aprinse satfonul și o luă înainte, sprijinindu-se de peretele umed. Ce lunecuș! Nu merse mult și se ghici o lumină.

Un puț de aerisire.

Kiauì le făcu semn să stea. Trase cu urechea. Vocile urmăritorilor se stingeau – o luaseră, pesemne, pe o galerie secundară. Dinspre puțul de aerisire se auzi un susurat. Ploaia se pornise din nou.

Kiauì se apropie de puț, ciuli urechile. Nu păreau să fie Tuà la suprafață – de fapt, își aminti, puțul cu pricina dădea afară din cuiaba, într-o mlaștină plină de bălți negre, cleioase. Apa care arde, da.

Îi îndemnă pe ceilalți s-o ia din loc. Simți din nou vârtelnița măruntă ce-i tremura în vintre, parcă se pornea din ce în ce mai tare.

Unde-o fi căpetenia? se trezi Kiauì că se întreabă. Eu știu unde e și pot să-l smintesc, își răspunse cât ai clipi. Se gândi: Sminteşte-l, căci *el* îți doreşte pieirea. Apoi totul se stinse. Scutură capul. Gândurile astea... sunt *altfel*. Le aud limpede, parc-aş vorbi cu glas tare...

– Pilotul cu covoraş, se hlizi el în şoaptă, avut telefon la el?

– Norocu' tău că trebuie să facem linişte, mormăi Mokhtar, că altfel dădeai de dracu'... Normal că am telefon!

– Nu mai avut, zise Kiauì, simțind cum glasul i-o lua înainte. Noi omorâm telefon, iar telefon dat nouă ceva pentru că noi omorât la el... El piuit când vrut karib, nu-i aşa?

– Ce vrei să faci? se băgă João. Telefonul meu e mai bun decât al lui Ombelico.

– Nu vrut telefon bun. Kiauì aruncat telefon de tot. Kiauì vrut telefon să piuie tare-tare peste... – se concentră – ... peste atât dintr-o oră, lovi el cu latul palmei în podul celeilalte palme.

– Juma' de oră? făcu Ombelico.

– Treij' de minute, se trezi Kiauì că pronunță, luat pe sus de cuvinte. Peste treij' de minute vrut telefon să piuie.

Ombelico se uită la Vladimir:

– Să ştiți că vi-l pun şi p'ăsta la socoteală, *senhor*. Mi l-a făcut cadou o iubită din Chile.

Fixă alarma peste treizeci de minute şi-i întinse telefonul lui Kiauì.

– Telefon mort de tot? întrebă indianul.

– Da, e oprit, nu c-ar mai putea cineva să sune la el...

– Oricum nu sunat nimeni la tine, tu om rău! chicoti Kiauì. Voi aşteptat aici. Eu întors. Dispăru de-a buşilea într-o galerie laterală.

Vechi îi simţi plecarea, îl urmări cum se strecoară precum un cărăbuş luând în cap o pânză de păianjen, trecând dintr-o galerie în alta, pândind sunetele de afară când ajungea la puţurile de aerisire, plecând mai departe, intrând pe un coridor paralel cu cel prin care scotoceau Tuà. Trecu de ei, se duse tot mai departe, şi mai departe, înapoi, spre puţul prin care intraseră.

Oare cât a mers Kiauì aşa? Cum spun oamenii?

Zece minute.

I-au luat zece minute ca să ajungă în cealaltă parte a cuiabei, în capătul de *nord-vest*, gândi Bangor, auzindu-l pe Kiauì cu zeci de urechi şi simţindu-l cu zeci de tălpi Tuà. Îl întristă neputinţa vânătorilor – uite câte le trec prin ochiurechipielenas pentru ca, până la urmă, mai totul să se transforme în gunoi.

Dar ei sunt ei şi eu sunt eu, se însufleţi el. Nu mai e mult: războiul meu cu Vechi stă să înceapă! Unde eşti? Ce faci? iscodi el mareea după căpetenia vânătorilor.

– Sunt aici, primi răspuns din mijlocul cuiabei. Mormăind, căpetenia privea încoace şi încolo după blestematul de Kiauì.

Îl urăşti? îl întrebă Bangor.

– Îl urăsc.

Kiauì e gazda lui Vechi, iar Vechi mi-e vrăjmaş.

– Tu eşti, Mavu? întrebă căpetenia, cu fereală.

Eu sunt cel ce te iubeşte pe tine. Eu am grijă de tine, iar Vechi, din neamul Unu, doreşte să-mi spulbere

vizuina. Vrea să m-alunge departe de voi. Vechi mi-e dușman, în Kiauì s-a ascuns.

– Deci nu degeaba-l urăsc, zise căpetenia. Vreau să-l ucid. Trase cu ochiul în jur, să nu-l audă nimeni. Vechi e la fel ca tine?

E ca mine. Acum doar pândește. Oscilează fără scop, interferează cu timpul, zici că așteaptă marele calm plat, hibernarea.

– Of, se mâhni căpetenia, nimic nu înțeleg. Pe vremuri, poate, când Tuà erau puternici și știau o grămadă de lucruri – poate c-atunci te-aș fi priceput.

Îți spuneam că Vechi nu se grăbește. Mă asediază în voi. Știe că poate să aștepte oricât. O să facă orice ca să mă gonească din tine și-ai tăi, căci dacă vă părăsesc, puterea mi-o pierd. E-n stare, simți Bangor nevoia să-l îngrozească pe Tuà, e-n stare să mă ucidă dimpreună cu voi, oamenii toți, ba chiar laolaltă cu întreg spectrul.

– Nu pricep decât că nemernicul de Kiauì se cuvine să piară, șopti căpetenia.

Adevărat, emise Bangor. Vibră fără grabă. Iscodi cuiaba, pădurea, galeriile. Îl găsi pe Kiauì. Dădu să se prelingă în adâncul lui.

N-apucă: Vechi se înfoie imediat, spulberându-i mareea. Bangor se retrase ca o tentaculă rătăcită într-un câmp electric, dar Vechi nu fusese chiar atât de iute și Bangor *auzi* cuvintele ce-l duceau dintr-o parte în alta pe Kiauì, vânătorul care, fără s-o știe, îi devenise vrăjmaș.

Cuvintele erau: să afle lumea întreagă de Muribecca, să se vorbească, să se scrie și să se povestească peste tot despre bogățiile ei neasemuite, să se dea

lumii întregi de știre că aici e cuiaba plină de nestemate și s-o afle toți, toți, toți, ca să vină aici, în inima ei, s-o vadă, s-o locuiască și să-i sugă întreaga vlagă, cea atât de mult tăinuită...

...după douăzeci de minute, Kiauì se întoarse lângă fugari. Trase cu urechea afară, prin puțul de aerisire, nu venise nici dracu'. Șopti:

– Kiauì jinduit țigară, dar mai bine nu, căci mirosit până la Tuà. Când telefon piuit în celălalt capăt grote, noi fugit! Kiauì știut drum bun. Unde-i săgeată? – se uită la Ombelico.

Grăsanul o proptise de un perete. Era atât de lungă, că o cărase ca pe o lance.

– Înainte ajuns la drumul lui Kiauì, eu rănesc la tine, Tata Karib, și tu mers puțin pe drum greșit. Curge sânge jos, rupem săgeată. Apoi întors, pâș-pâș, și plecat pe drum bun. Pe urmă făcut *stratagemă* și, după aia, Kiauì zis la revedere. Voi fugit, scăpat, iar eu întors, strigat. Tuà venit fuga la mine, văzut sânge Tata Karib, văzut săgeată rupt, iar Kiauì mers cu ei pe drum greșit. Până atunci, voi departe. Acum așteptat piuit telefon.

Trecură câteva clipe. Indianul se apropie de François:

– Văzut drumuri sub pământ, *i-tonk*? Îi puse mâna pe braț și-l strânse ușor. Văzut?

– Da, zici că mi le afișează cineva în minte. Seamănă cu un joc de pe Questnet. Cine face asta? Mavu?

– Mavu, da. Tu atent, Ondzwe. Kiauì zis la tine cândva că-n joc *nu* curs sânge niciodată! Nu uitat

asta când fugit. Voi văzut drumuri sub pământ? se uită la ceilalţi.

Vladimir şi Ombelico le vedeau, Marusia şi João nu. Ea nu voia să vadă, îi era frică, iar João spunea că nu înţelege cum vine chestia asta.

– Înseamnă că voi doi avut teamă de Mavu. Aşa făcut femei şi fricoşi, chicoti Kiauì, simţind cum alte şi alte căi i se deschideau în minte. Acestea nu mai erau drumuri, însă, nu mai erau galerii, ci nenumărate alergături ce-i aşteptau alegerea. Kiauì pufni: indiferent ce alergătură alegea, tot atrăgea după el o lume întreagă, căci imaginile din minte se articulau cu alte imagini, cu alte întâmplări, tot mai multe, târând după ele oameni din ce în ce mai mulţi (şi ei aşteptau să aleagă, în funcţie de cum hotăra Kiauì), întinzându-se ca o pată de ulei ce cuprindea lumea toată, indieni, karibi, oameni nebănuiţi niciodată – toţi erau mişcaţi încoace şi-ncolo de dorinţa lui Kiauì de a face una sau alta.

Câtă putere am! Of, Mavu, nu-l ucide pe Kiauì!

Porniră. Când şi când, glasurile urmăritorilor ajungeau până la ei, reflectate înşelător de-a lungul galeriilor întortocheate. De vreo două ori avură impresia că Tuà se apropie, pentru ca după câteva clipe să-şi dea seama că, de fapt, se îndepărtau. Din tavan şiroia tot mai multă apă, semn că ploaia se înteţea, iar prin gurile de aerisire coborau duhori ce-ţi mutau nasul din loc – le emanau, mai mult ca sigur, florile carnivore uriaşe de la miazăzi de cuiaba. Se făcuse cald. Ici-colo, lilieci atârnau de tavan fără vlagă.

Şi, deodată, alarma telefonului! Izbea pereţii coridoarelor şi stârnea ecouri. Vocile urmăritorilor

se adunară într-un strigăt tumultuos, de afară se auziră alte strigăte, asurzite. Se lăsă cu o hărmălaie nemaipomenită.

Kiauì le făcu semn tovarăşilor lui s-o ia la fugă fără teama de a fi auziţi. Alergară, se târâră printr-un coridor scund, ajunseră într-o galerie largă şi înaltă. Puţurile erau mai rare, aerul devenise greoi, amărui. Se treziră în faţa unei bifurcaţii, una dintre galerii, mai îngustă, desprinzându-se lateral din tunelul principal. Pe podeaua ei băltea o zămârcă neagră, unsuroasă. Indianul le făcu semn să stea.

– Săgeata, îi ceru lui Ombelico. Bine că puţin gras, Tata Karib, chicoti el, ia întors! Se uită la Ombelico şi-i zise: Mulţumeşte că-i Kiauì aici, căci altfel, *tu* împuns Tata Karib! Strâns din dinţi, îi porunci lui Vladimir, acum lovesc la tine.

– Chiar trebuie? se zgribuli Marusia.

– Sigur-sigur. Mult ajutat. Tata Karib nu suferit rău, da?

Apucă săgeata cu amândouă mâinile şi o repezi, dintr-o parte, în burta lui Vladimir. O răsuci, o rupse pe când încă era înfiptă în carne şi-o trase afară cu putere, făcându-l pe Vladimir să icnească. Sângele bufni ca o peltea, iar Kiauì îl grăbi pe Tata Karib prin galeria cea largă ce ducea drept înainte. Îl puse să-şi scalde mâinile în sânge, să se atingă de pereţi şi să lase urme pe unde putea, apoi îi chemă şi pe ceilalţi, îi îndemnă să tropăie încoace şi încolo până ce intrară în balta adâncă şi unsuroasă ce pardosea galeria, după care-i mână ca pe oi pe culoarul îngust care o lua în lateral. Rămase câteva clipe în dreptul bifurcaţiei, se uită după urmele caree intrau

în culoarul îngust, le șterse cum știu mai bine și se grăbi să-i prindă pe ceilalți.

– Alunecă, fir-ar al dracu'! făcu Ombelico, moșmondind cu picioarele prin clisă.

– Așa făcut apa care arde, mers înainte! îl forță Kiauì. Mers fuga!

– *Que porra é essa*, înjură grăsanul, dar nu se lăsă. Pășea iute-iute, ca foca, ținându-se de pereți.

– De ce naiba l-ai mai rănit pe tati, *i-tonk?* îl luă François după o vreme. Tuà tot o să dea de urmele noastre.

– Până dat ei seama pe unde mers cu adevărat, voi ajuns departe. Și-acu', hai, se întoarse la Vladimir, tu țipat din răsputeri, tu rănit, avut dureri.

Vladimir se uită la ceilalți. Trase adânc aer în piept, dădu să strige, dar încremeni. Îi era rușine să strige așa, din senin.

– Cum dracu' să strig la comandă? M-am abținut chiar și când m-ai străpuns, chit că mă durea de nu mai puteam!

– Ba trebuit țipat, Tata Karib, zău trebuit!

Trecură câteva clipe – nimic. Văzând că Vova dădea din colț în colț, João se puse el pe răcnit. Tumultul îndepărtat încetă – pesemne că Tuà ciuleau urechile, neștiind încotro s-o ia.

– Bine, João, acu', hai fugit! zise Kiauì. Tuà împărțit în două acum, ei încă departe. Hai, hai, îi mână Kiauì de la spate.

Alergară cu chiu, cu vai, lunecând la fiecare pas prin unsoarea de pe jos, până ce ajunseră în dreptul unui puț de aerisire înalt, prin care abia se strecura

lumina. La semnul lui Kiauì, poposiră – locul era bun, îngust, era ușor de apărat, la o adică.

Iar Kiauì:

– E bine. Acum, zâmbi el, noi făcut *stratagemă:* dat foc la apa neagră. După aia, nu mai prins nimeni la voi. Tu, se uită el la Mokhtar, tu nu avut nici mamă, nici tată. Nu pus tu focul?

– Dacă vrei, se băgă João, detonez niște dinamită și se surpă, naibii, toată șandramaua.

– Putut și așa, se bucură Kiauì, putut și așa. Până dat cu bombă, însă, mai bine pus foc. Și dat drumul la balon pe aici, le arătă el gura de aerisire. Un balon roșu, râse el, văzut ușor de departe, de fratele nostru care călărește sateliți.

Se făcu liniște. Volodia își drese glasul. Iar Ombelico:

– De unde știi tu, băiete, că am adus baloane roșii?

Kiauì pufni în râs:

– Pentru că tu tăiat unul și făcut colibă din el, răspunse el grăbit. Kiauì văzut la voi. Hai, dă-i drumul, pilotule cu covoraș! O fi ora fratelui nostru, Ondzwe?

François se uită în telefon. Mai aveau 35 de minute până când unul din sateliții lui Lionel avea să treacă pe deasupra.

– Atunci, trimis două baloane, trei baloane, mult, mult! Dacă punem și foc, iese fum negru, gros-gros, trecut prin nori, văzut fratele nostru bine.

– Hei, începu Vladimir (simțea cum i se tulbură mintea), și dacă ia foc toată galeria? E țiței peste tot... Luăm foc și noi, ne sufocăm, dracu' știe ce se mai întâmplă...

– Atunci, pus bombă, se întoarse Kiauì la João. Pus bombă, grotă prăbuşit. Înainte pus bombă, voi dat drumul la baloane şi fugit. Tuà mai întâi greşit drum, apoi oprit de bolovani, şi voi scăpat! Fum şi baloane ieşit mult prin puţ, văzut lumea toată. Toată! La voi nu ajuns fum dacă fugit tare. Bine aşa, Tata Karib?

– Nu ştiu... Parcă... nu ştiu, se bâlbâi el, prins la înghesuială. Nu cred că-i bine, trebuie să mă gândesc...

– Gândit?! Mai bine grăbit, Tata Karib! se burzului Kiauì, dar văzând că Vladimir nu se hotărăşte, se răsuci spre João: Iute, tânăr karib, iute! Pus bombă, n-avut timp!

João îşi drese glasul. Se uită la Vladimir, la Ombelico, dar niciunul nu zicea nimic.

– Hei, grăbit, de ce aşteptat? Tuà apropiat paşi mari.

– Ce facem? întrebă Ombelico. Dăm foc, *senhor?*

Vladimir nu-i răspunse. Parcă *vedea* din nou. Se întreba: Să punem foc? Să aruncăm în aer? Apoi îşi dădea curaj: hai, dă foc şi fugi, hai, aruncă dinamita şi fugi, hai, dă foc şi... Îl cuprinse o teamă fără margini, însă, când *văzu* baloanele roşii ale lui Mokhtar, plutind printre vălătucii de fum negru ce se ridicau în înalt. Îşi spuse: n-o să le vadă doar Lionel, o să le vadă şi alţii. O să le vadă prea mulţi.

Ei, şi? se gândi. Dă foc odată, aruncă galeria în aer!

I se strânse inima. O să vadă şi alţii, şi baloanele, şi fumul, şi-o să se întrebe: oare de unde atâta fum *negru* în junglă? O să le lucească ochii: petrol! – e petrol în pădure, aşa o să-şi zică, e o grămadă de petrol, face atâţia şi-atâţia bani... Iar dacă flagelul cu vorbele încâlcite

o să se încheie, o să vină toți încoa', o s-arunce cu bani în dreapta și-n stânga, să pună mâna care pe o parcelă, care pe un puț de foraj, care pe un luminiș... Barajul de la Belo Monte n-o să fie decât o glumă proastă dacă se năpustesc aici ăia cu sondele lor... O să facă drumuri, orașe, piste de zbor, o să ridice șantiere, orașe, o să perforeze jungla cu conducte, o să umple Amazonia toată de bălți negre și puturoase, o să țâșnească țiței peste tot, o să dea jos copaci, o să deverseze smoală în râuri, o să înalțe zgârie-nori pe malurile râului Xingu, o să...

Dar gândul acela limpede, care-i arăta ce și cum de câteva zile încoace: Pune foc! Aruncă galeriile în aer! Fugi! Altfel, muriți!

– Ce facem, *senhor?* îl bătu Ombelico pe umăr.

– Pus foc, nu mai stat pe gânduri, scrâșni Kiaù. Când voi ieșit de sub pământ, Lionel trebuie știut unde sunteți. El ajutat la voi mers la avion.

– Pot să ajung și singur la avion, băiete, zise Ombelico.

– Da, dar dacă Lionel văzut unde aflat voi, mult mai mult șanse. Se gândi, căută un cuvânt: Mai mult *oportunitate!* lansă el, sperând să fie mai convingător.

Strigătele urmăritorilor se auziră brusc mai tare, furioase – pesemne că descoperiseră telefonul lui Ombelico. Pilotul se uită la Vladimir și, văzându-l că nu se decide („Biată femeie", își spuse în barbă, uitându-se la Marusia), îi făcu semn lui João să scoată dinamita. E mai sigur așa, se gândi, și privi în propria-i minte, în felul acela ciudat pe care-l descoperise acum câteva ore: zărea capătul galeriei, o vedea cum șerpuiește pe sub pământ. Mda, ieșirea

nu era foarte departe, iar stratagema lui Kiauì era tocmai bună ca să câștige timp.

– Așteaptă, îl opri Vladimir. Ascultă, Kiauì, de aflat, n-o să afle doar Lionel de noi. O să afle și alții. O să afle mulți.

– Foarte bine. Ei ajutat la voi scăpat din pădure.

– Da, dar n-o să afle doar că *suntem* aici, nu-ți dai seama...? O să se prindă că e petrol în junglă. O să...

– Și ce dacă aflat că aici petrol? Petrol nu bun? Ba da! Cu ce zburat avion, pilot cu covoraș? îl bătu el pe Ombelico pe spinare.

Ombelico tăcu, încurcat. Cu sau fără dinamită, hai *măcar* să plecăm, își zise. Iar Vladimir:

– Kiauì, dacă află karibii de zăcăminte, dracu' vă ia! O să vă treziți pe cap cu... cu toți șmecherii și derbedeii care trag mâța de coadă prin mahalale și pe la burse. Nu-ți dai seama ce-o să iasă în jungla asta – o gălăgie și-o mizerie de nedescris. O să se plimbe prospectorii ca pe bulevard. Ce-o să se aleagă de voi?

– Ce să se aleagă? Numai bine, se enervă Kiauì. De ce nu vrut voi venit lume aici, la Tuà, făcut drum, case, felinare ca la Nova Xavantina și Cuiaba? Kiauì abia așteptat!

– Kiauì, exclamă François, dar n-a fost vorba pe-așa... N-a fost vorba niciodată să vină multă lume aici.

– Și de ce nu, *i-tonk?* se bosumflă indianul. Crezi că unul ca mine nu vrut plimbat potolit pe stradă? Crezi că noi nu meritat stat cuminți, nu mai vânat? Lăsat venit lume, Ondzwe, Kiauì vrut și el minunata lume nouă! Avut lumină noaptea, avut casă de piatră când plouă, stat de vorbă și privit pe geam când

turnat cu găleata, nu așa făcut karibi? Kiauì săturat dormit în frunziș. Săturat mâncat doar peccari fript după care alergat zile mult. Și pe urmă, tu descoperit cuiaba noastră, *i-tonk!* Lumea oricum aflat că aici e cuiaba ascunsă, lumea oricum dorit venit încoa', văzut cu ochii lor.

– Ce-i cu tine, Kiauì? încremeni puștiul. Eu credeam c-o să mă întorc în pădurea neamului Tuà, nu într-un oraș cu străzi luminate...

– Dă-ți seama, Kiauì, interveni și Marusia, dacă vin aici petroliștii, praful se alege de viața voastră! O să pieriți cu toții!

– *Senhora*, *senhor*, se băgă Ombelico, trece timpul...

Dar Kiauì:

– De ce pierit! Ce, voi pierit? De ce voi trăit frumos, curat, fără grijă, iar noi stat în frig, vânat, speriat de inundații și potop? De ce noi făcut atâtea boli? Vreau și pentru noi ce avut karibi. Noi de-aia plecat de pe tărâm miazănoapte – acolo lucruri prea puțin, doar zăpadă, pământ și doi-trei animale, pe când aici lucruri mult-mult, stoluri de păsări, ierburi, copaci, târâtoare, bălți, gâze, karibi, râuri, bărci, telefoane, biciclete, motoare... Kiauì, însă, vrut lucruri *și* mai mult, lucruri nesfârșit, haine, oale, lănțișoare, cuțite, apa curs în colibă, cutii cu oameni, curent electric, camioane, *pisi*, pantofi, scootere, sfori, cravate, poteci tari, ba chiar mers în mașini, ca la Santarem! Voi spus la mine că gata cu viața noastră dacă noi căpătat toate astea, dar voi vorbit după ce scăpat de frig, de vânt, de ploaie, de vânătoare... De ce vrut să rămână Tuà așa? Ce suntem noi? Animale

nemaivăzute, flori din poveste, pietre vorbitoare, la care voi uitat curioși, cu mirare? Kiauì fost la Belem, văzut grădină zoologică – asta vrut voi să fie Tuà, ca animale alea? De ce nu lăsat la noi să fim ca voi?

Dar François:

– De-asta m-ai învățat să vânez pume și să iau urma animalelor? La ce te-ai mai chinuit cu mine, dacă-i aștepți pe ai mei să-ți construiască autostrăzi?

– Fiindcă și Tuà avut drept la bogăție. Tuà avut drept să fie ca voi. De ce nu vreți primit Tuà printre voi?

– Nu-i vorba de asta, zise Vladimir. Dacă poftești, te luăm cu noi oricând, și nu numai la Cuiaba, dar și la Rio, ba chiar și la Piter. Nu înțeleg ce te-a apucat. Nu-ți dai seama ce pierdeți.

– Ce pierdut? Pădure asta care nu lăsat la mine să văd departe? Pierdut țânțari piumi, pierdut șerpi veninoși, pierdut *purake* care omorât la noi în râu, pierdut molime, pierdut piranha...

Dar João:

– *Senhores*, ce facem? Tuà se apropie!

– Ba ei dus la dracu', că de-asta Kiauì încurcat urme... Și chiar dacă apropiat, ce? Dat cu bombă, omorât la ei, scăpat! Dat cu bombă, Tata Karib, dat cu bombă!

– Și cu Mavu cum rămâne, *i-tonk*? îl întrerupse François. El nu v-a dat voie să construiți nici case măcar, și tu vrei să aduci aici tot ce luai în râs când băteam jungla împreună? Mobile, mașini, utilaje, putoare de motorină – o să se umple pădurea de ele!

– Tu nu știut, Ondzwe, scăzu glasul Kiauì, tu nu știut cum e mers numai în picioarele goale!

– Şi-atunci, de ce m-ai adus aici, Kiauì? De ce m-ai botezat? Puteai la fel de bine să mă laşi la Cocraimoro, dacă-ţi doreai şosele...

– *I-tonk*... *I-tonk*... se văită Kiauì. Eu văzut cum e lume karib. Pădure rămas destul ca să vânăm amândoi peccari, vultur, jaguari, ce vrei. Dar după vânătoare, nu mai bine stat în casă, vorbit, povestit, chemat nevastă, glumit cu ea?

– Kiauì, se înăspri Vladimir, încetează! Ombelico, se uită el la pilot, ştii să ne duci la avion?

– Ce dracu', *senhor?!* Ajung acolo cu ochii închişi.

– Asta voiam să aud, zise Vladimir, chinuit. Drumurile pe care le văzuse în minte până acum câteva clipe se ştergeau uşor, ca şi cum ar fi fost din nisip. Kiauì, continuă el, încurcat, nu te supăra, ştiu cât de mult ţii la François. Nu mai pun cât de mult s-a schimbat de când l-ai luat în pădure... Kiauì, iartă-mă, dar nu vreau să dăm foc! Se opri. Ameţise şi nu mai avea glas, de parcă cel ce-i scosese din minte drumurile se străduia să-i ia şi darul vorbirii. Nu vreau să dăm drumul la baloane. O să plecăm acasă *exact* aşa cum am venit.

– He, he, se hlizi indianul, şi cu descoperire François ce făcut? Nu vrut văzut lume mult? Nu vrut vorbit de voi oameni din cutii? Nu vrut alţi oameni ascultat la voi, bucurat de ce găsit *i-tonk?*

Vladimir dădu să-i răspundă tăios, dar gândurile îl luară pe sus. Văzu... *Văzu* cum cineva transcria undeva, în linişte, discuţia lor, ba, mai mult, îi vedea chiar şi pe unii care citeau discuţia, care fumând, care stând în pat, care... Îi veni un gând ciudat:

cronicarii n-au nevoie de meşteşug, ei doar cunosc multă lume păţită.

Se scutură. O să scap, îşi zise, *scrie* c-o să scap! Se uită la François:

– Tu ce zici? Vrei să afle lumea de cuiaba *ta* pierdută sau nu?

Iar François, privind spre Kiauì şi gândindu-se la Grişa-Manechin (ajunge o frăţie cu dracul, una e prea de ajuns, îşi spunea), François, aşadar, zise:

– Mai bine vânez cu tine, *i-tonk*, într-o cuiaba de care n-a auzit nici dracu', decât să mă laud că am găsit oraşul lui Fawcett. Tu nu înţelegi, dar dacă ai noştri forează aici după petrol, jungla dispare, iar dacă jungla dispare... Dacă jungla dispare, nu mai rămâne nimic pe pământ, nimic, nimic, nimic! Ce contează oraşul Z, pe lângă prăpădul ăsta?

– *I-tonk*, de ce vorbit aşa, eu luat la tine peste tot şi...

– Sunt aici, Kiauì, se auzi atunci glasul potolit al căpeteniei.

Mokhtar armă puşca, João se pierdu tot şi dădu să scoată Uzi-ul din raniţă.

– De ce vorbit pe lumină, Neirome? întrebă Kiauì, trist.

– Aici aproape beznă, constată căpetenia, dar eu dat oricum dezlegare la vorbă. Karibi buni şi ei la ceva, continuă el, şi scăpără o brichetă. Dădu foc unei făclii, bricheta luci, era un Zippo argintiu. Brichetă bun, făcut foc pe ploaia cea mai rea. Se apropie. Şi eu ştiut drumuri pe sub pământ, Kiauì. Mavu poruncit aşa: căpetenia ştiut tot, dar nu povestit tot. Ştia el ce ştia.

Flutură făclia de câteva ori. Din ambele capete ale galeriei se auziră paşi. Mulţi paşi.

– Tu lipsit prea mult, Kiauì. Atunci eu întrebat: oare ce făcut Kiauì?

Tuà ieşiră la lumină. Câţiva aveau săgeţile puse în arc, alţii mergeau cu paşi mici, cu bâtele de război ridicate deasupra capului.

– Veniţi aici, şopti Vladimir, iar François şi Marusia se strecurară în spatele lui. João reuşi atunci să-şi armeze Uzi-ul, în sfârşit, iar Ombelico se lipi de Vladimir, protejând copilul şi femeia.

– O să tragem, anunţă Vladimir.

– De ce vrut tras? întrebă căpetenia. Eu auzit tot. Tu, se uită el la François, tu adevărat Tuà, tu putut venit la noi când vrut. El, în schimb, aţinti căpetenia degetul spre Kiauì, el ca orice părinte de pripas care adus copil pentru *kiiturepe*.

– Cum adică? făcu François. Ce vrei să spui?

– Tu, Ondzwe, eşti Tuà, dar nu ascultat poveste din casa mare până la capăt. Kiauì doar părinte de pripas, el nu în *kiiturepe*, el doar ca acel karib, Fo-set. Aşadar, el mers acum cu noi, în cuiaba lui Mavu.

– Oh, nu, Neirome... se topi François pe picioare. Nu poţi să... Ce-ţi veni, poate că *i-tonk* vrea să vină cu noi!

– Neirome mirat că tu zis aşa. Sau vrut şi tu Tuà morţi? Vrut să afle lume tot ce spus Kiauì aici? Parcă înţeles altceva mai devreme...

– Kiauì n-o să zică nimic, nimănui, am eu grijă... Tuà se apropiară de Kiauì, îl apucară de braţe. Dar François: Kiauì, nu vii cu noi? Promite-i lui Neirome c-o să taci ca un peşte şi hai să mergem. Uite, le dau cuvântul meu de onoare că n-o să spunem nimic, nimănui.

– *I-tonk*, zâmbi indianul, Kiauì pierdut război. Cum putut el plecat cu tine?

– Ce război, *i-tonk*? Nu s-a întâmplat nimic! Eu și tati o să-i explicăm căpeteniei că... că tu n-o să... n-ai să... că n-ai să faci ce-ai spus, nu-i așa, tati? Unde mai pui c-o să-i ajutăm pe Tuà să trăiască mai ușor, așa cum vrei tu, așa cum și lor le-ar plăcea, ce zici, Neirome? Kiauì nu trebuie decât să promită că n-o să vorbească despre cuiaba voastră... N-o să vorbească nici despre apa care arde, pe cuvânt...

– Fran-soaa, îi stâlci Kiauì numele, dinadins parcă, de-ai ști ce mult plăcut lui Kiauì plimbat cu tine! Acum, tu Tuà, iar eu știut: nicicând nu făcut lucru mai frumos.

– *I-tonk*, de ce vorbești așa... Tată, explică-le, e doar o încurcătură. Kiauì spera și el la o viață îndestulată. Îl înțeleg, zău că-l înțeleg, după ce-am văzut cum e să trăiești în jungla asta în care când nu plouă e cald, când nu-i cald te mușcă albinele și când nu te mușcă albinele te curentează *purake*... Kiauì a avut un vis...

– Acela nu vis bun, clătină Neirome din cap. Acela nu vis Tuà. Kiauì parcă nu avut neam. El meritat o singură soartă.

– Oh, nu, te rog, Neirome! îl imploră François. Te rog! Lasă-l să vină cu noi! E fratele meu, a greșit, nu și-a dat seama... Te *rog*...

Dar Neirome:

– Ondzwe, Tuà așteptat la tine oricând, căci tu în povestea din casa mare, cu tot ce spus azi aici... Acum, schimbă căpetenia vorba, noi plecat la cuiaba noastră. Tuà trebuie aflat cine fost Kiauì.

– Neirome, stai așa, stai numai puțin! Uite, dacă tot ziceai că sunt și eu în povestea din casa mare... Mamă, tată, spuneți și voi ceva!

– Părinți n-avut voie vorbit, Ondzwe, ei nu Tuà, zise căpetenia, cu blândețe, și-i puse lui François un deget pe buze: Neirome visat meleagurile tale, micuț karib. Așa voit Mavu. Rămas-bun, *i-tonk!*

Le făcu cu mâna ca un orășean tihnit, apoi se întoarse pe călcâie și plecă. Vânătorii dădură să-l îmbrâncească pe Kiauì, dar el se desprinse din strânsoarea lor și-o luă pe urmele lui Neirome. Nu întoarse capul decât când galeria făcu un cot: se uită la François cu ochi lucitori și-i spuse:

– *I am the Notorious B.I.G!*

Și dispăru în bezna. În clipa aceea, din străfundurile grotei, se auzi lătratul Bolșevicului, de parcă i-ar fi îndemnat pe karibi să se ia după el.

Vechi își simți omul cum pleacă. Tovarășii lui, ușuratici, luaseră partea lui Bangor.

Însă oameni să rămână atunci! se înfoie Vechi, lansând spre Cadran cuvinte din vis. Își întinse câmpurile de-a lungul, de-a latul, peste mareele emise de oameni (mizeri, năzuroși, cârcotași), pe deasupra pământului lor tot – un corp, o substanță, nimic altceva! Nu-i luă mult să se adune și se apucă să zdrobească relee, emițătoare și cabluri, fibre optice – tot! – cotropi atmosfera cu energia sa nesfârșită.

Sunt aici, îl simți pe Bangor. Te aștept, Vechi/Cadran blestemat!

Vechi vibră cu putere, se încovoie peste unde, ca o matriță se coborî pe fiecare din ele, transformând fiece

oscilație în calm plat, râvnind să-i azvârle pe oameni în hibernare, dimpreună cu spectrul și cu întregul Druus. Oamenii încremeniră, fiarele toate urlară, copacii trosniră, apa și curenții de aer se clătinară, fulgere mii împânziră văzduhul, spectrul însuși prinse a sfârâi, azvârlind magmă și tremurând, supt de energia lui toată.

Ești acolo? se auzi o-ntrebare sosind din Matrice.

Aici e, blestemată Matrice, Bangor e aici, norocul v-a părăsit!

Sunt în oamenii toți, răspunse Bangor, și aștept.

Piei, ticălosule! se bucură Vechi de vorba din vis. Piei, te urăsc, simți el, omenește.

Te aștept, emise Bangor. Cândva, o să jinduiești după trupuri.

Nicicând, răsună glasul lui Vechi. Piei, pocitanie! Piei, iubitor al substanței! Piei, câine ce-ți dorești trup!

Te aștept. Matricea mă vede, neamul meu Krees mă privește prin ochii celor pe care tu îi urăști... Sunt gata, căci oamenii toți mă văd doar pe mine – sunt plămânii și inima mea, sunt mâinile și picioarele Krees, sunt fii și părinți ai Matricei. Dintotdeauna au fost, de când noi am născut spirala și spirala ne-a dat pe noi. Cum să-nțelegi asta, nevolnic Cadran, când pe tine doar ura pentru substanță te mână?

Ești singur, Bangor! De Matrice te-am despărțit.

Acum! emise Matricea un cuvânt omenesc în maree.

De îndată, sute de mii, milioane de oameni, răspândiți pe tot spectrul, blocară emițătoare, radiouri, ecrane, cabluri de date, sateliți, telefoane și faxuri, telegrafe, radare, internet, iar cei ce nu se aflau în fața niciunui buton închiseră ochii, tăcură, înțepeniră fără

să mişte, ascultând porunca Matricei, nu scoaseră nici cel mai mărunt sunet, uciseră şi cea mai minusculă rază şi, ca şi cum asta n-ar fi fost de ajuns, îngheţă însuşi spectrul, stingând pentru-o clipă curenţii marini, orice val, orice vânt sau tornadă, unde magnetice, cutremure şi vulcani, amuţind până şi şoapta tectonică.

Calm plat. Calm plat. O hibernare cât clipitul lui Mavu.

Fără de umbră şi greutate, fără de contratimp şi plesnind de energia-i nemărginită, Vechi se zgâlţâi din adânc în tării, undele i se răsuciră de parcă năşteau un pulsar, mareea lui toată se-ntinse, se-ntinse, n-avea zăgazuri, se rupse, emise marele sunet neauzit, se dezagregă. Deflagraţia surdă se răspândi în eteruri, ruptă în câmpuri ce nu se puteau reuni, rătăcind spre capetele neatinse de nimeni ale marelui, nesfârşitului tot.

Vechi hibernează, emise Matricea cuvinte din vis. Cadranul se clatină. Tu, Bangor, fii iar om, căci spectrul a fost, este, va fi; în el lasă cheia străveche, acunde-o cu grijă, căci timpul e îngheţat şi totu-i deodată. Lupta cu Vechi s-a încheiat, este şi-acum, dar n-a început încă, aşa ne învaţă povestea din vis.

CAPITOLUL 49

Trei conversații.

Ieșiră din galerii lângă drumeagul unde-i așteptase Kiauì cu câteva zile în urmă, întins pe pământ și fără glas. Vântul se pornise, zburătăcea ceața. Noroc că nu mai ploua.

Porniră spre casă, luând drumeagul în piept. Odată ajunși pe culme, Ombelico le făcu semn să se oprească. Nădușise, respira ca vai de lume, dar nu asta-l preocupa.

– Busola mea... parcă arată din nou nordul, zise. Ia vedeți, merg telefoanele?

Le scoaseră de pe unde le vârâse fiecare.

– Mamă, ce semnal! chiui François, dar ochii nu-i luciră decât o clipă. Simțind-o pe maică-sa că dădea să-l îmbrățișeze, se trase deoparte și-l mângâie pe Bolșevic. Câinele scânci. Iar François: Așa e, măi, Bolșevicule.

Marusia încremenise la jumătatea gestului. Nu știa ce să facă cu mâinile, nu știa cum să scape de jenă. Se uită în satfon. „Chiar că avem semnal“, îl auzi pe Vova. Pot să-l sun pe Lionel, îi veni ei inima la loc și apăsă pe taste, dar François o apucă de braț:

– Închide, te rog, nu-l suna acum!

– De ce?

– Nu-l suna *acum*, ridică puştiul vocea. Of, scuză-mă... (De obicei spunea: „Iartă-mă!“) Lionel poate să ne localizeze. N-ar fi bine pentru Tuà.

– E fratele tău, ce naiba! Sunt sigură c-o să înţeleagă...

– Ai răbdare, vorbim noi cu el! Mai bine am închide cu toţii telefoanele o oră-două.

– Corect, zise Vladimir. Şi eu zic să le închidem. Las' că sunăm mai încolo.

N-apucară. Telefonul Marusiei ţârâi ascuţit. Într-o bună zi, îşi zise François, o să-i schimb eu tonul *ăsta* de apel. Iar Marusia:

– Poftim, îi zâmbi ei faţa, gând la gând... E Lionel!

Deschise.

– Bună, mamă... Unde sunteţi? M-aţi băgat în boală... Ce-aţi făcut? Aţi dat de Frenchie?

– E lângă mine, e viu şi nevătămat!

– Ah, nemernicul... Unde sunteţi?

– Suntem... nu ştiu... – François şi Volodia îi făcură semn să tacă – ...suntem pe un... drum... Ne prea ştim unde... Îşi scutură capul. I se părea că ceva e-n neregulă, parc-o iscodea cineva, parcă dădea să-i spună ceva. L-am găsit pe Frenchie! zise din nou.

– Mi-ai spus, mamă, mi-ai spus!... Of, păcat că n-am cum să vă văd... Abia ce-a trecut satelitul pe deasupra voastră, iar altul n-o să treacă decât peste şase ore. Cam care e poziţia voastră?

– Stai să-ţi dau pe cineva care se pricepe. Eu habar n-am.

– João e lângă tine?

– Ţi-l dau imediat.

Îi întinse telefonul. Iar João:

– Salve, Lionel. Îl aducem pe frate-tău acasă. „Nu care cumva să-i spui unde suntem“, îi șopti puștiul. João încuviință și-și dădu drumul la vorbă, râzând când și când. Marusia îl urmărea, cu ochi zâmbăreți: oare cum *mai* arăta Lionel? N-am stat față-n față de peste un an... Încercă să și-l imagineze și, ca de obicei, poza ce-i apăru în fața ochilor era una veche, de dinainte ca Lionel să fi împlinit optsprezece ani.

– Chestia cealaltă ai rezolvat-o? se interesă Lionel.

João se încruntă. Câteva secunde, tăcu. Apoi tresări – ia-uite, mi-a ieșit din minte, se miră el când își dădu seama la ce se referea Lionel. Zise:

– E mult de povestit, îți zic după ce ajungem acasă. Privi spre valea ce-o lăsaseră în urmă. Doamne, cât o să mint, se gândi.

Marusia nu mai fu atentă la convorbire. Iarăși se simțea iscodită. Pierd ceva printre degete, se gândi. Sau nu e asta? Parc-aș fi pățit ceva rău, parcă m-ar fi lovit nu-știu-ce ghinion... Ce idioțenie! își spuse. Pe François l-am găsit, Lionel e la telefon și are un glas vioi, noi suntem întregi...

Atunci, ce am?

Oare începuse războiul acolo, la Lionel? Prostii, ce război? – altceva mă îngrijorează... Se uită la François. Era mohorât, mesteca un fir de iarbă și trăgea cu urechea la discuție, atent să nu -l ia gura pe dinainte pe João. Nici nu-l interesa că frate-său se auzea dintr-un telefon aflat la numai trei metri depărtare. Nici pe Bolșevic nu-l băga în seamă – tăcut, câinele își sprijinise botul de piciorul lui. Nici lui nu-i păsa de nimic.

Marusia îl căută din ochi pe Volodia.

Nesperat, Vova o privea. Îi făcu cu ochiul şi-i zâmbi, dar nici aşa Marusia nu scăpă de senzaţia c-o pândea ceva rău.

– Hai, termină odată! Dă-mi-l şi mie, îl grăbi Vova pe João.

Luă telefonul, vorbi. Râse cu Lionel. Cică nu începuse niciun război, numai cancelariile îşi umflau muşchii: Bibi Netanyahu făcea balet, Putin se juca de-a Brejnev, dar jihadul nu ieşea din ecrane. Lionel îl ceru pe François.

– Băi, sonatule, ne-ai înnebunit pe toţi, ne-ai scos din minţi. Ce mama naibii ai făcut?

– Mai nimic, îngăimă puştiul. Am făcut o plimbare în pădure.

– A dracu' plimbare! Te ştie toată Flota Nordului şi jumătate din Facebook... Ia zi, te-ai botezat ca indienii?

– Da.

– Ce naiba ai, mă? Parcă ţi s-au înecat toate corăbiile.

– Sunt obosit. Mi-aş dori să dorm.

– Las'că bagi tu cornu-n pernă... *Schlafen sie Deutsch?* făcu el un banc cretin. Apoi: Hopaaa! Ce semnal ai, golanule! Hai, că v-am localizat... Sunteţi pe culmea aia arcuită, care merge de la est la vest... Ia să văd harta... E o creastă şi dincolo de ea se întinde un podiş jos, plat, cu un fel de calderă în interior... Maaamă, da' departe-ai ajuns!

– Ce culme, ce platou, ce calderă?! făcu François pe niznaiul.

– Asta-mi arată localizerul. Eşti pe o culme care aici, pe hărţile mele electronice, figurează la 6 grade 19 minute şi 47 secunde latitudine sudică şi la...

– Hei, hei, hei... N-am ajuns pe nicio culme din asta cum spui tu! Nu știu ce vezi. Suntem într-o pădure și abia ne târâm spre sud. În principiu, ne aflăm la câțiva kilometri de un râușor fără nume...

– Nu mai există, băi, râușoare făr'de nume...

– ...iar pe malul râușorului e un sat, continuă François fără să ia în seamă întreruperea, numai că nu știu dacă poți să vezi satul, pentru că indienii l-au camuflat când l-au construit...

Nu se mai auzi nimic. Apoi, respirația furioasă a lui Lionel și o înjurătură:

– Ale dracu' scule imbecile! Cred că am văzut satul cu pricina pe hărțile de satelit culese acum câteva zile. E pe trei sferturi inundat, iar la nord de sat nu e un râușor, ci ditamai râul învolburat.

– Te cred și eu! A plouat de-a rupt. S-au umflat apele, ce părere ai? De ce crezi că mergem așa de greu? E o lăcăraie de nedescris. Ei, bine, noi suntem la patru, cel mult cinci kilometri de satul ăla...

– Paștele mă-sii... Localizerul îmi arată altceva. Vrei să spui că n-ai ajuns la o culme dincolo de care se întinde un podiș plat? La sud de ea e o pădure de bambuși, iar...

– Păi, în pădurea aia de bambuși suntem noi acum. Știu culmea de care zici, că ne-am străduit s-o urcăm, dar n-am fost în stare. Jungla e deasă ceva de speriat, iar după ce s-a pornit și ploaia... S-au rupt cerurile... Zile-n șir am stat sub un pietroi, să nu mă ia apa.

– Of, ce păcat... Știi, dincolo de culme e un drumeag, duce spre nord. Mai întâi face un S și după aia zici că-i tras cu linia, al naibii.

– O fi ducând la vreun parchet sau la vreun *garimpo*. E departe?

– Hai că ești fraier, frățâne, pufni Lionel în râs. De unde vrei să știu unde te afli cu adevărat? Tu nu înțelegi că la mine pe hartă îmi apari *chiar* pe culme? În fine... Dacă tot zici că te-ai botezat, ia zi, ce nume ți-a pus amicul tău indian?

– Ondzwe.

– Ondzwe?! Ce nume mai e și ăsta? Înseamnă ceva?

– Celălalt.

– Celălalt, ce? Nu înțeleg...

– Ondzwe înseamnă Celălalt. Așa am fost botezat, Celălalt.

Lionel zise: Aha. François se întoarse cu spatele la tovarășii de drum. Sunt Celălalt, își spuse, nu sunt decât Celălalt – nu sunt Eu, nu sunt nici măcar Acela, sunt doar un Altul. Așa au vrut Tuà. De fapt, i se strânse lui inima, de fapt, așa a vrut Kiauì...

– Celălalt, mda... Ce nume! Și naș'tu unde e? Ce dracu' n-a putut să te ducă pe culmea aia? Cred că era *extraordinar* dacă ajungeați până acolo. Drumeagul ăla, mai ales, m-a făcut tare curios...

– Nu vrei să vorbești cu mami? i-o reteză puștiul. Stă ca pe ace.

– Băi, da' căcăcios mai ești... Hai, dă-mi-o, lăsă Lionel de la el.

După câteva minute, dădură să plece, dar François îi rugă să mai stea un pic. Erau nori grei și jungla se vedea liberă, uriașă, oriunde ai fi privit. *I-tonk* nu era cu el, ai lui șterseseră toate pozele din călătorie, iar el nu știa dacă avea să se mai întoarcă pe drumeagul ce ducea la Muribecca... Deodată avu senzația că-i lipsește ceva, dar nu știa ce. Parcă aș pierde ceva, se gândi. Se căută prin buzunare, se uită pe jos – nu pierduse nimic.

Ceața se luă cu totul. François se ridică pe vârfuri și privi spre nord. Era ora prânzului, jungla era potolită. Zări în depărtare povârnișurile ce înconjurau caldera în care zăcea Muribecca, orașul pierdut al lui Fawcett și al Elenei Blavatsky, al lui Lope de Aguirre și al lui Raposo, al lui Quesada și al lui Teixeira, al lui Orellana și al lui Carvajal, al Alfingerilor și al fraților Pizarro, al tuturor bandeiranților și conchistadorilor, al bancherilor Welser și Fugger, al tuturor contabililor care ținuseră în spate imperii și al tuturor călătorilor care porniseră la drum fără să știe dacă vor atinge vreo țintă... Era blestematul lui de oraș, cu ziduri curățate periodic de liane și bălării, cuiaba despre care n-avea cum să spună nimic, nimănui, niciodată.

Of, *i-tonk*, ai stricat tot, fir-ar să fie... Ce-o fi cu tine, frate, ce-o fi?

Sunt aici, simți el un glas rătăcit în minte, undeva lângă ceafă, adânc, în locul în care coloana vertebrală i se înfigea în craniu. Sunt aici, pulsă glasul din nou, abia stârnindu-l, și nu era Kiauì, nu, nu. Nici n-avea cum să fie el. Blegul, stricase totul! Tâmpitul, prostul, idiotul...

Îi dădură lacrimile.

Cât de prost ai fost, Kiauì! Ce dor mi-e de tine!

– Nu mergem? îl auzi pe taică-său.

– Ba da. Unde-ați lăsat avionul?

– E departe rău, zise Ombelico. Mai întâi trebuie să trecem de satul Tuà, de satul lor *obișnuit*, vreau să zic, și de-acolo...

– Mai știți vreun alt sat Tuà, *senhor*? îl întrerupse François.

– N-nu... nu, se bâlbâi pilotul. Se întoarse spre João: Tu ai altă părere, frățioare Maltese?

– Să-nțepenesc dacă-mi dau seama la ce te referi.

– Să mergem, atunci, zise băiatul. Știi, îi spuse lui taică-său, eram odată cu Kiauì pe o culme ca asta și ne-am uitat la apus. Era liniște și, după puțin timp, au răsărit stelele... Vezi că pot să-ți spun asta fără să roșesc?

O luară din loc. Oare de ce naiba am impresia că ne mai paște ceva? se întrebă Vladimir. Parc-aș avea o piatră pe inimă. O fi din cauza ruinelor, o fi din cauză că n-am cum să fac valuri despre ele. În mă-sa, să vezi că n-o să i-o trag lui Hagenbeck! Oare am bătut tot drumul până aici degeaba?

Sunt aici, auzi atunci un glas în minte, și-și spuse: Doamne, cât de obosit sunt! Se apropie de Marusia și, pentru prima oară după mulți ani dădu s-o ia de mână, dar reflexele și teama fură mai tari, așa că doar îi zâmbi. Se gândi la glasul pe care-l auzise: se cuibărise în același loc din care, în ultimele zile, cineva îi proiectase în minte hățișul galeriilor, felul în care aveau să-i atace Tuà, întâlnirea cu indienii de pe drumeag, urmele lui François și ale lui Kiauì...

Sunt aici.

Bolșevicul înțepeni. Prinse a adulmeca. Își ciuli urechile. Oamenii nu se opreau, însă. Se afundau în pădurea de bambuși. Porneau din nou spre sud.

Câinele se luă după ei.

– E ora, se auzi glasul lui François. Puteți să înălțați un balon din acela, *senhor*? îl rugă pe grăsan.

– Ba bine că nu!

François deschise satfonul, și îl sună pe Lionel. Frate-său răspunse imediat.

– Mai ești supărat, frățâne? îl luă Lionel peste picior.

– Noo, făcu François pe durul, numai că trebui să ia o pauză: parc-aș pleca din cea mai marfă tabără

în care am fost vreodată, îi veni în minte un gând idiot. Fii atent, îi atrase atenția lui Lionel. O să înălțăm un balon roșu.

– Pfuai, excelent! O să dea perfect în fotografie. Auzi? M-a agățat o fată acum două ore... Una, Georgina. Cică e din São Paulo și că nu mai știe nimic de tine.

– N-aveam cum s-o sun... Aici, ai văzut și tu, semnalul e de rahat.

– Ei, acum ai semnal. Sun-o tu, că altfel o sun eu. O știi bine?

Se auzi un fâsâit ascuțit. Iar Ombelico:

– Lansez balonul.

– L-am auzit, zise Lionel. Sunt cu ochii pe voi. Aveți ceva nori tâmpiți pe deasupra, dar nu-i mare scofală. Ascultă... Și în preumblările astea... N-ai găsit și tu ceva mai acătării? Ceva așaaa, ca să scoți lumea din minți, ceva care să semene cu ce caută tata... Vreun oraș pierdut, de pildă, chicoti el. Pfuai, văd balonul! Stai să reglez zoomul... Maaamă, cum se vede... Și ce moacă de prost ai, frățâne! Ce naiba ești așa de plouat? *Say cheese*, fir-ar ei ai naibii de americani! Hop, hop! Zâmbește, iese păsărica...

François zâmbi, ce să facă.

– E un lac mare la sud de noi, îl luă pe Lionel. Pe lac ar trebui să fie un hidroavion... Ia vezi, e departe?

– Îl văd, răspunse Lionel după câteva clipe. Băi, da' încet ați mers! Dac-o să mergeți tot așa, o să vă ia cel puțin o zi ca s-ajungeți la lac... În fine. Să înțeleg că n-ai găsit mai nimic pe-acolo pe unde te-a dus prietenul ăla al tău... cum îl cheamă?

– Kiauì.

– El unde e, că nu-l văd! Nu s-a întors cu voi?

– Nu. A rămas în junglă.

– Ce naiba face în junglă?

– Ce să facă? Aici s-a născut.

– Aha... Dar, ia zi, frățâne: măcar ceva de pus pe Facebook n-ai găsit? O poză mai așaaa, o indiancă sexy, un dans tribal, ceva...

– Fii serios! Aici nu-s decât muște, șerpi și țânțari – mai ales țânțari!

Lionel râse. Ce prostie! Bați coclaurii atâta vreme și nu te alegi decât cu niște ciupituri. Frate-său era cam nebun – era chiar mai nebun decât taică-său. Înainte să închidă îi promise lui Frenchie c-o să-i trimită Georginei poza pe care tocmai i-o făcuse, s-o pună măcar ea pe Facebook.

François îi mulțumi. Promise că vor suna la miezul nopții. Îi mai zise că până în seara următoare aveau să ajungă la avion. Lionel se lăudă: cică pilotul ăla al lor, grăsanul cu nume de arab, putea să se culce pe-o ureche după ce va decola – el, Lionel, avea să-l ducă fără greș oriunde avea chef... Ce faceee? Îl mai cheamă *și* Ombelico?! Așa-l botezaseră ai lui? Ăsta era nume de om?

Apoi Lionel închise.

Între timp, jungla se trezise la viață. Plafonul de nori se spărsese, razele soarelui cădeau oblic și perforau frunzișul. Un stol de colibri se ridică din apropiere, iar un saguin se apucă să chiraie, sărind din cracă în cracă. Era bine, numai Bolșevicul mergea cu capul în pământ și nu se lua după niciun animal și nu amușina nicio urmă. Aerul se încălzise. Nu, n-avea de gând să mai plouă. Da, era bine. Mai aveau doi pași până în satul Tuà.

Cu toate astea, François avea aceeași senzație nesuferită – ceva îi lipsea, ceva îl zădăra, și nu era vorba nici de bietul Kiauì, nici de tristețea că părăsea teritoriul Tuà, nici de supărarea că n-avea cum să se dea mare cu descoperirea cetății Z. Mda. Iată că începea să vadă și să audă nu știu cum – vedea departe, vedea bine și auzea mult, i se părea că aude tot, dar nici măcar puterile astea nu-i alungară din minte senzația de pierzanie.

Se scutură: cineva îl privea. Se uită în jur – nu era niciunul dintre tovarășii de drum. Între timp, Bolșevicul își revenise. Lătra vesel, nu știa încotro să mai alerge, sărea în loc și făcea tumbe. Îl apucă pe François de pantalon și-l trase după el.

În clipa aceea, François îl *auzi* pe taică-său, îl încerca aceeași senzație, cum că cineva stătea cu ochii pe el; tot așa și maică-sa și cei doi brazilieni. Așa am pățit și când veneam după tine, se gândi Vladimir, vedeam la fel, simțeam la fel; și tot așa a fost și când ne pândeau Tuà, ba chiar și atunci când ne alergau în galeriile de sub cuiaba.

Galeriile de sub cuiaba? se miră François. Parcă-și amintea ceva, dar nu era *foarte* sigur. Când am mers noi pe sub cuiaba?

chiar așa, când naiba am fost noi pe sub cuiaba? mârâi ombelico fără glas   nu ne-am plimbat decât pe străzile ei

cuiaba, aici?! făcu joão   ce cuiaba, ombelico, ai înnebunit?   poftim   eu vorbesc frumos cu tine și tu te rogi   știi ceva? lasă-mă și pe mine pe covorașul tău   îmi place steaua aia roșie din colț

ești un tâmpit, frate maltese

pe cuvânt că vreau și eu să mă rog

iar marusia: nu trebuia să te duci aşa departe, françois   ne-ai băgat în sperieţi

câtdespre kiauì ăla al tău, gândi vladimir, află de la mine că nu-i serios, puiule, ne-a manipulat ca pe nişte fraieri

păcat că nu s-a întors cu noi, comentă joão   mi-ar fi plăcut să discut cu el problemele indienilor, să-mi spună care e treaba cu barajul de la belo monte, cu exploatările forestiere şi cu plantaţiile de cauciuc voi ştiţi câţi indios bravos au murit de când îi tot călcăm în picioare?

auziţi? voi n-aveţi impresia că acest kiauì nu e indian?

păi, ce să fie altceva?

nu vi s-a părut că seamănă cu un alb?

ba eu mereu l-am bănuit că-i corcitură

corcitură sau nu, o să-mi lipsească   e fratele meu sper să se întoarcă la cocraimoro   cât de curând

sunt aici, se auzi un glas

nu era kiauì   nu   nu

cine eşti?

v-aş zice   dar o să uitaţi   chiar si tu   baiete esti gata sa uiti ca ai fost si tucandvatua

tua?   esti tua?

toti suntem tua   tu   itonk   stii asta   celmaibine

caci pe mine   ma visezi   candbeicimbo

sunt cel ce se uita la tine

sunt mavu

astept

•